BẢN HỢP TẤU

tuyển tập giải truyện ngắn VIET.NO

Đá Nát Vàng Phai, Tranh Phạm Cung

CỘI NGUỒN

https://tieulun.hopto.org

https://tieulun.hopto.org

10/13 6/14
5/15 6/16

https://tieulun.hopto.org

https://tieulun.hopto.org

BẢN
HỢP TẤU
tuyển tập
giải truyện ngắn viet.no
CỘI NGUỒN

https://tieulun.hopto.org

https://tieulun.hopto.org

BẢN HỢP TẤU

tuyển tập giải truyện ngắn viet.no

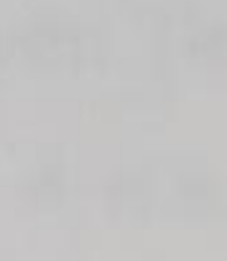

CỘI NGUỒN

https://tieulun.hopto.org

BẢN HỢP TẤU
Tuyển tập Giải Truyện Ngắn viet.no
Tranh Bìa: Phạm Cung
Trình bày: Song Nhị
Sửa bản in: Cung Diễm
Cội Nguồn Ấn hành
Bản quyền thuộc viet.no

BAN HOP TAU
A Selected Short Stories
Published by Coi Nguon ★ A Non-Profit Foundation
Copyright © 2006
All Rights Reserved
ISBN : 0-9770729-0-8

https://tieulun.hopto.org

MỤC LỤC

Tìm tác giả theo vần mẫu tự A B C

■ ĐÔI LỜI **7** ■ TỰA **9**

■ ẤU TÍM
★ Chẳng Thà Xe Cát Mà Vui **99**

■ BẢO TRÂN
★ Học Đàn **288**

■ CẨM VÂN
★ Tim Tím **115**

■ CHIÊU DƯƠNG
★ Một Mảnh Đời **311**

■ DUY AN ĐÔNG
★ Phép Nhiệm Màu **249**
★ Chuyện Tình Đáng Thương **259**

■ ĐÀO ANH DŨNG
★ Bức Họa Trăm Năm **269**

■ ĐỖ THỦY TIÊN
★ Con Gà Trong Văn Hóa Dân Gian **173**
★ Quãng Đời Xuân Hương **179**

■ ĐÔNG HÒA
★ Bình Minh Trên Cao Nguyên **231**
★ Lớp Nhạc Cuối Cùng **243**

■ HẢI NGỮ
★ Phù Du **307**

■ HOÀNG THU
★ Gương Mặt Tử Thần **57**
★Khôn Ngoan Chẳng Lại Với Giời **69**

■ HUỲNH TRƯƠNG TUẤN
★ Làm Mai **267**

https://tieulun.hopto.org

■ LÊ ANH DŨNG
★ Chú Được **79**
★ Tự Do **89**

■ MAI TRẮNG
★ Một Bữa Rượu **293**

■ NGUYỄN AN NHIÊN
★ Chuyện Học Trò **156**
★ Món Quà Của Con **162**

■ NGUYỄN THỊ KIM LOAN
★ Những Ánh Mắt Trẻ Thơ **167**

■ NGUYỄN THỊ ANH ĐÀO
★ Dốc Dã Quỳ và Dâm Bụt Đỏ **201**
★ Vấp Ngã **207**
★ Bức Tranh Hoàn Hảo **213**

■ PHAN THÁI YÊN
★ Về Với Cơn Mưa **217**

■ TRẦN THIỆN HUY
★ 5 Giờ Chiều **107**

■ TRẦN KHẢI THANH THỦY
★ Người Chở Xe Ôm **129**
★ Trời Đánh **137**
★ Hồi Ức **143**

■ VÕ THỊ ĐIỂM ĐẠM
★ Hai Má Con Nó **13**

■ VƯƠNG VĂN QUANG
★ Xóm Tôi 30 Năm **25**
★ Quỳnh **41**

https://tieulun.hopto.org

ĐÔI LỜI

www.viet.no

Một người bạn sáng lập Lớp Học Tình Thương ở Việt Nam đã tâm sự rằng: "Tôi cũng đã từng sống những ngày lây lất, đói lạnh, có những khi mơ ước ai đó đánh rớt dăm ba đồng để mình lượm được mua ổ bánh mì, cho vào cái bao tử đang cồn cào, mà chẳng có. Rồi cũng làm đủ mọi thứ công việc, lao động, phu hồ, lê lết khắp nơi công trường, đến cả bán báo, đánh giầy, để có tiền đi hoc... nên dễ cảm thông và chia sẻ với những người mang thân phận như mình. Bạn bè ở Ngoại quốc về không làm sao hiểu được, vì thấy làm việc không lương, mà còn bị "người ta" hạch sách, mời lên mời xuống viết đủ thứ kiểm điểm. "Người ta" cũng không hiểu và nghi ngờ: "làm từ thiện như thế có ý đồ gì?"- Nhưng dễ hiểu thôi, vì tình thương yêu những người anh em thôi thúc. Chỉ cần bắc cho họ chiếc cầu, với những nhịp cầu, bên kia sông là cả một cuộc đời tươi sáng..."

Vâng, tình yêu thương chính là những điều kiện cơ hữu thiết yếu để bắc được một nhịp cầu. Chiếc cầu đan kết bằng tấm lòng dù vô hình nhưng chứa đầy tiềm năng

https://tieulun.hopto.org

để khai phóng cuộc đời. Quyển sách nhỏ này đang nằm trong tay quý vị ví như tấm họa đồ tô vẽ quang lộ, một khởi động cho công trình biến giấc mơ của các em học sinh nghèo thành hiện thực, một cuộc đời tươi sáng.

Tuyển tập "Bản Hợp Tấu" cũng nói lên tâm khảm đồng điệu của những người muốn bắc nhịp cầu yêu thương này: Quỹ Tình Thương - một công tác bác ái vô vụ lợi, với mục đích tạo một ngân quỹ giúp trẻ em mồ côi và học sinh hiếu học tại Quê nhà. Chúng tôi xin được ghi vài dòng nơi đây để cám ơn đến các tác giả đã tham gia Giải Truyện Ngắn Viet.no 2006 làm nền cho tuyển tập này. Đặc biệt cám ơn Ban Giám Khảo gồm Nhà văn, Nhà thơ: Song Nhị, Thanh Thanh - Lê Xuân Nhuận, Diệu Tần, Tuệ Chương - Hoàng Long Hải, Thi Hạnh cùng Ban Tổ Chức gồm: Nhà Văn Đinh Lâm Thanh và Kim Nguyên đã hưởng ứng tiếp tay tổ chức cho Giải Truyện Ngắn mang lại thành qủa mỹ mãn. Và không thể quên được nhiệt tình của Cơ Sở Thi Văn Cội Nguồn đã ưu ái hoàn tất công trình bắc nhịp cầu yêu thương này. Sau hết xin chân thành đa tạ qúy vị ân nhân đã hỗ trợ Quỹ Tình Thương Viet.no.

Nguyễn Minh Tuấn
NORWAY, 5 - 2006

https://tieulun.hopto.org

TỰA

GIẢI TRUYỆN NGẮN VIET.NO VÀ TUYỂN TẬP BẢN HỢP TẤU

Bản Hợp Tấu, tựa sách này do cơ sở xuất bản Cội Nguồn đặt tên, dựa theo nội dung của phần nhiều truyện ngắn gần như được trình bày dưới cùng một nhãn quan và một nguồn cảm xúc chung của các tác giả.

Có lẽ đây là tuyển tập truyện ngắn đầu tiên có sự góp mặt của các nhà văn thế hệ mới, sống rải rác khắp nơi trên các lục địa năm châu, đặc biệt có sự góp chung tiếng nói của các cây bút trẻ trong nước.

CSTV Cội Nguồn vinh hạnh được bạn văn Nguyễn Minh Tuấn - người chủ trương trang tạp chí điện tử viet.no, ủy thác việc ấn hành tuyển tập.

Tuyển tập này gồm 31 truyện được chọn lọc trong số 52 truyện ngắn dự thi (Giải Truyện Ngắn viet.no, tổ chức nhân kỷ niệm hai năm viet.no hiện diện trên văn đàn liên mạng toàn cầu, nơi gặp gỡ của đông đảo người viết và trên 2 triệu người đọc kể từ ngày viet.no lên mạng).

https://tieulun.hopto.org

Chúng tôi cũng vinh hạnh được mời làm Chánh giám khảo cùng với nhà văn Tuệ Chương Hoàng Long Hải (Massachusette), nhà văn Diệu Tần (California), nhà thơ Thanh Thanh Lê Xuân Nhuận (Alameda) cùng ở Hoa Kỳ và nhà thơ Thi Hạnh (Na-Uy).

Qua quá trình đọc để chấm giải, và – với trách nhiệm người phụ trách xuất bản, đọc để tuyển chọn vào sách, tôi đã có dịp để được "gần gũi" với từng tác giả, được "nghe những tiếng nói" thốt lên từ những con người có trái tim yêu thương dạt dào, mềm mại; từ những con người giàu nhạy cảm, nỗi lòng đầy trắc ẩn ưu tư, hằng băn khoăn thao thức với cuộc sống, với tình người, với xã hội, với những gì đang bày ra trước mắt họ đủ thứ gai góc, trái ngang; những bức bách phi lý, những oan trái tàn độc....

Không ai trong họ cất lên tiếng nói than oán hận thù; không ai trong họ cất lện tiếng nói kêu than đòi hỏi. Họ chỉ nói lên những gì họ thấy, họ nghe, họ biết và họ cảm nhận.

43 tác giả dự thi, có hai người cho biết là hội viên Hội Nhà văn Hà Nội, một số định cư tại Hoa Kỳ, số ít hơn định cư tại Pháp, Canada, Úc, Na-uy, Đan Mạch. Ngoài mấy tác giả có bài bất hợp lệ (số trang dài quá quy định, văn không đúng thể loại, nội dung không phù hợp như ấn định Ban tổ chức đã phổ biến v.v.) họ là những nhà văn mới, họ cầm bút để ghi lại những "cắn xé nội tâm", những gì mà hơn hai trăm năm trước nhà thơ lớn Nguyễn Du cũng đã thốt lên "*những điều trông thấy mà đau đớn lòng*".

Nhận xét chung của các vị giám khảo về mỗi bài, mỗi tác giả có khác nhau nhưng gặp nhau ở một kết luận chung. Hai truyện được đề nghị giải Nhất của tác giả Võ Thị Điểm Đạm (Na-Uy) và giải Nhì của Vương Văn Quang (Việt Nam) là ý kiến đồng nhất của cả năm người đọc chọn, mặc dù không ai nói với ai, không có sự thảo luận nào, không biết tên và xuất xứ của tác giả.

Các tác giả Vương Văn Quang, Ấu Tím, Phan Thái Yên là những cây bút khá quen thuộc trên nhiều trang

https://tieulun.hopto.org

Net. Vì sự hạn hẹp của thời gian thực hiện và tài chánh, một số truyện không có trong danh sách trúng giải nhưng không kém phần đặc sắc. Truyện "Chẳng Thà Xe Cát Mà Vui" của Ấu Tím hành văn điêu luyện, nội dung sâu sắc, tình tiết cảm động; "Về Với Cơn Mưa" của Phan Thái Yên, giọng văn như tùy bút, nhẹ nhàng, cuốn hút người đọc về dĩ vãng hồn nhiên nơi một quê hương mãi nhớ;

Truyện "Quãng đời Xuân Hương" của Đỗ Thủy Tiên phóng tác từ văn học sử, vẽ lại cuộc đời Hồ Xuân Hương trong một câu chuyện hư cấu sống động và xúc cảm. Một số truyện khác của các tác giả Lê Anh Dũng (Chú Được), Hoàng Thu (Gương Mặt Tử Thần), Trần Thiên Huy (5 giờ chiều), Nguyễn Thị Anh Đào (Dốc Dã Quỳ Vàng Và Dâm Bụt Đỏ)... là những truyện bố cục kết cấu khá chặt chẽ, nội dung có chiều sâu, lôi cuốn người đọc....

Tác giả Mai Trắng với "Một Bữa Rượu" đã cho độc giả được thưởng thức những "đoạn phim" phơi bày một hiện trạng xã hội của giới lưu linh Việt Nam ngày nay. Bài học luân lý về rượu đáng được mọi người suy nghĩ.

Tóm lại, Bản Hợp Tấu là một tuyển tập truyện ngắn phong phú, đặc sắc. Hai mươi nhà văn xa lạ, khác nhau về tuổi tác, cư ngụ rải rác đâu đó ở những nơi xa lạ trên hành tinh địa cầu, hoàn cảnh cuộc sống không giống nhau nhưng họ có cùng một cảm xúc và mối ưu tư họp thành một tấu khúc văn chương tuyệt diệu trong tuyển tập này, một tác phẩm xứng đáng để bạn đọc chọn lựa.

SONG NHỊ

San Jose, tháng 5-2006

https://tieulun.hopto.org

THƯ MỤC CỘI NGUỒN

Bạn đọc muốn có sách xin liên lạc:
CSTV Cội Nguồn P.O.Box 3648 San Jose, CA 95156 - 3648 USA

GỞI NGƯỜI DƯỚI TRĂNG	*tuyển tập thơ 20 tác giả ■ Hết
TIẾNG HỜN CHIẾN MÃ	*thơ Song Nhị xb 1996 Tái bản 2002 ■ $12
ĐƯỜNG XUÔI NẺO NGƯỢC	tuyển tập truyện ngắn 17 tác giả ■ Hết
THOẢNG CHÚT HƯƠNG XƯA	Thơ Sương Mai ■ Hết
VĂN THƠ NHẠC TÙ	*tuyển tập nhiều tác giả ■ Hết
MỘT THỜI LƯU LẠC	* tuyển tập thơ 30 tác giả ■ $12
VỀ LỐI ĐI XƯA	* thơ Song Nhị ■ $12
ĐÒ TRĂNG	* Thơ Ngô Đức Diễm ■ $12
NHỮNG ĐIỀU TRÔNG THẤY	*tuyển tập văn nhiều tác giả ■ $14
NGƯỜI VỀ TỪ TRẬN ĐỊA	Tập Truyện Nhật Thịnh-Khuê Dung ■ Hết
HOA CỎ MAY	thơ Ngô Đức Diễm ■ $12
SỰ IM LẶNG CỦA NGÀY HÔM QUA THE SILENCE OF YESTERDAY	tuyển tập thơ song ngữ Việt Anh nhiều tác giả ■ $16
NHỮNG CHUYỆN CHƯA QUÊN	*tập truyện Hồ Phú Bông ■ Hết
NĂM NĂM VĂN HỌC CỘI NGUỒN	*tuyển tập Thơ Văn ■ Hết
LƯU DÂN THI THOẠI	Bút Luận 25 Năm Thơ Hải Ngoại ■ $20.
LÝ LỊCH DỌC NGANG CỦA THẢO	*Tạp Văn/ Võ Ý■ Hết.
SAU CUỘC CHIẾN	*thơ Cao Mỵ Nhân ■ $12
DỖ GIẤC ĐÊM DÀI	tuyển tập Thơ/ Văn/ Song Thi ■ $15
GIỮA DÒNG	Thơ Lê Nguyễn ■ $12
TIẾNG HÓT LOÀI CHIM DI	* Thơ Song Nhị ■ $15
HOA HƯỚNG DƯƠNG	Tuyển tập Thơ/ Văn/ Kha Lăng Đa ■ $15
CÕI NGƯỜI TA	Thơ Ngô Đức Diễm ■ $15
TỪ GIÒNG SÔNG TRĂNG	Thơ Tuệ Nga ■ $20
CHÂN DUNG LÊ MAI LĨNH	tập văn/ Lê Mai Lĩnh ■ $18
ĐỜI PHI CÔNG	Truyện dài Toàn Phong Nguyễn Xuân Vinh ■ $18
DẤU XƯA	Thơ Vương Nhân ■ $15
TẠ TÌNH KHÚC	Thơ Phan Thị Ngôn Ngữ ■ $15
KHUNG TRỜI HƯỚNG VỌNG	[Nắng Mới Paris xb. Cội Nguồn thực hiện] Biên Khảo Thơ ■ $20
BẢN HỢP TẤU	Tập truyện ■ $18

https://tieulun.hopto.org

VÕ THỊ ĐIỀM ĐẠM

Na-Uy

HAI MÁ CON NÓ

Đang lui cui nhổ cỏ đám bắp đã bỏ hột mươi ngày, cảm giác trệ nặng, âm ẩm đau càng lúc càng rõ hơn. Cái đau thúc quặn đến càng lúc càng đều, càng nhặt. Hồi sáng vừa húp xong tô cháo, cắn miếng khô cá nướng thơm ngon, cái đau thúc đến làm tay tôi rã rời. Từ đó cơn đau đến càng lúc càng đều đặn. Kinh nghiệm lần sanh Cái Phấn và Cu Nhân, tôi biết lần này Nó cũng đang cựa mình đòi ra khỏi cái khoảng bụng chật hẹp, tối um. Định bụng ra nhổ cỏ cho đám bắp đến chừng nào hay chừng đó, nhờ bà nội sắp nhỏ đi kêu chị Hai Dần đến giúp. Giờ thì chịu thua. Ráng ngắm những thân bắp non xanh đã vươn khỏi mặt đất, cao cũng được gang tay, mượt mà trông thật hứa hẹn, tay đỡ cái bụng trệ xuống, tôi cố lê vô nhà. Chưa tới sân thì nước bật chảy xuông xả. Tôi có cảm tưởng như hụt chân, mất thế đứng, sức nặng cả người tôi bỗng dưng không còn nữa. Tôi bò lại gốc cây mít, dựa lưng vô thân cây, bàn tay luồn xuống đáy quần, ráng mở rộng bàn tay đầy đất nâu đỏ, bụm cửa mình. Miệng thét to: "Nội ơi! ra phụ tui." Không ai ở nhà hết sao? Đầu óc lờ mờ, tay bụm, cố hết

https://tieulun.hopto.org

sức mình, tôi lê được đến cửa sau. Thắt lưng, quặn bụng, tôi cắn răng. Nó không chờ được nữa rồi. Cái đầu tròn trồi ra. Tôi tụt quần, ngồi bệt xuống, lưng dựa vô vách lá. Dang rộng hai chân, hai tay kéo nhè nhẹ cái đầu nhỏ như trái cam, lôi cả Nó ra. Tôi vội bốc lớp nhầy nhựa bao quanh người, quanh đầu Nó. Quẹt chùi bàn tay đầy đất vô ống quần, tôi thọc ngón tay đen vô miệng Nó, móc hết chất nhờn ra. Nó khóc thét lên. Vạch hai chân Nó, nhìn. Con gái mà to giọng! Cẩn thận luồn tay vô cửa mình, luồn sâu vô, tôi cố móc hết những gì có thể móc ra khỏi. Nếu còn sót lại là bịnh chết, người ta nói vậy. Bây giờ làm sao cắt dây nhau lòng thòng đây? Hai chân tôi không đỡ nổi người tôi. Tay ôm Nó, hai cùi chỏ chống xuống đất, tôi trườn lại cái xẻng ai để dựa vách nhà. Một tay ôm Nó, một tay với cái xẻng, cán xẻng rơi mạnh xuống. May hồn! Cán xẻng không đập xuống đầu Nó. Cắt Nó ra khỏi dây nhau, tôi nhẹ nhỏm. Cột thắt sợi dây nhau tôi cởi cánh áo vải nylon bụi bặm đang mặc, bao Nó lại. Nhìn kỹ. Con này chắc trắng trẻo đây, da đỏ hỏn. Lạ một điều là khi tôi bao tấm áo quanh người nó thì nó khóc thét lên. Bỏ tấm áo ra thì im re. Tôi đưa vú cho Nó bú. Con này coi háu ăn quá! Miệng Nó chơm chớp, nút không kịp thở. Sang qua vú bên kia, hai mẹ con thiếp dần dưới nắng trưa đang lên dần phía sau rặng núi xa xa.

Bà nội tụi nhỏ nấu nước tắm cho nó và rửa mình tôi. Con này khó chịu! Tắm mà khóc la đỏ cả người. Tôi xót ruột, dành tắm Nó. Da Nó sao lạ quá! Đỏ hỏn cả người, đụng tới đâu, khóc tới đó. Tắm lè lẹ, lấy cái khăn lông lau cho Nó, mặc cái áo vải của Cái Phấn tôi để dành từ khi thằng Cu Nhân biết lẫy. Nó dẫy, Nó thét. "Thôi thì cho mày ở trần ở truồng khỏi tốn tiền quần tiền áo!" Tôi bực mình rủa Nó. Từ đó, tôi không thiết tha đến chuyện tắm rửa thường xuyên cho Nó. Cả tháng trời tôi mới nhớ ra, mang Nó thau nước. Mấy đứa khác, mỗi lần tắm thì quơ tay quơ chân vui thích, còn con này, Nó dẫy ngược mỗi lần tôi lấy cái gáo xối nước lạnh lên người Nó, khóc thét. Chà xà bông vô tay cho nổi bọt, tôi thoa vô người Nó. Nó lại thét to. Bực mình, tôi xối nước lên người Nó, xối luôn một gáo lên đầu. "Cho mày khỏi la, con cóc ở dơ!" Tôi rủa Nó, đặt Nó lên tấm chiếu trong nhà, không quần không áo, nắng gió làm khô người Nó. Không hiểu sao tôi lại kêu

https://tieulun.hopto.org

Nó là "con cóc".

Chắc tại lớp da của Nó càng ngày càng khô, hình như đóng vẩy nữa hay sao đó. Cặp vú tôi teo lại từ khi tôi bỏ không cho Nó bú. Thì giờ đâu mà ngồi cho bú ngày cả chục bận. Mà sữa tôi cũng không bổ béo gì. Mùa bắp năm đó bị sâu. Trái nào cũng bị sâu không ăn ở đầu thì ăn ở mình. Trái nào trái nấy cũng teo đầu teo bụng. Không bán được bao nhiêu, đành treo trên dàn bếp chờ khô, để dành ăn dậm thêm cơm. Bữa cơm miếng rau miếng muối qua ngày. Hôm nào được tiền công nhiều thì chút cá chút mỡ, tô cơm đầy đặn. Hai vợ chồng và ông nội sắp nhỏ ngày ngày đi làm mướn. Ai kêu đâu làm đấy. Ở nhà, có gì bà nội cho ăn đó. Khi thì nước cháo pha chút đường, khi thì nước rau luộc cho thêm chút mỡ beo béo, không thịt không thà, không cá không đậu. Trên cái chiếu rách tả tơi, Nó nằm lăn qua lăn lại, trần truồng. Da Nó đóng vẩy càng lúc càng dầy. Lớp vẩy khô rơi trắng li ti trên tấm chiếu thâm đen. Một tuổi rồi mà chưa biết ngồi, cả ngày nằm ngó người qua, kẻ lại, miệng mút ngón tay cái. Một tuổi mà người nhỏ teo như con nít hai ba tháng, chỉ có cái đầu là bự. Cái miệng cười thấy mà thương. Tối ngủ cũng dễ, đắp cho cái mền rách là Nó nằm lăn ra tấm chiếu trải dưới đất ngủ một giấc tới sáng. Cho gì ăn nấy. Đôi lúc thấy tội, tôi ôm Nó, cho Nó nhai cái vú đã teo không còn chút sữa. Bàn tay nhỏ xíu bấu lấy da tôi, miệng nhay nhay cái đầu vú đen, ánh mắt sáng như cười. Hai chân Nó nhịp nhịp như ráng hưởng thụ giây phút hiếm hoi này. Nó thèm nhay vú. Nó thèm nắm chặt ngón tay cái tôi chai cứng. Nó thèm ánh mắt tôi nhìn xuống Nó... Nhưng làm sao tôi có thì giờ mà ngồi dây dưa với Nó? Biết bao nhiêu công chuyện đang chờ tôi. Những lúc đi ngang Nó, ra thẳng bếp, thẳng ra sân, tôi biết là ánh mắt Nó bám theo tôi. Thương đó rồi quên ngay đó.

Hơn hai tuổi, chỉ biết lật, nhỏ tẹo. Bây giờ Nó đã biết bập bẹ "ba... ba... mam...mam..." Cái Phấn coi cũng thương em, la cà lại cười cười nói nói với Nó, tập Nó nói. Nhưng người lớn không cho cái Phấn, cu Nhân lại gần Nó. Nhiều người bắt đầu thắc mắc về lớp da hình như căng căng dưới lớp vẩy khô. Họ biểu Nó bị một chứng phong cùi lở lói gì đó, lây dữ lắm. Người thì biểu đó là triệu chứng của phong cùi. Người thì biểu Nó bị phong vẩy, lây mạnh lắm.

https://tieulun.hopto.org

Chỉ cần mấy miếng vẩy nhỏ li ti rớt trên tấm chiếu bám vô người cũng bị lây. Ông nội biểu tôi đem nó ra trạm y tế cho người ta coi nhưng tôi sợ. Đi ra trạm là tốn nửa ngày làm, tốn tiền này tiền kia. Thôi thì kiếm lá cứt chồn đâm nhuyễn, đắp lên người Nó coi có bớt không. Người này bày đắp lá này, người kia bày đắp củ nọ, tôi nghe theo, làm theo, thiết rồi tôi chán, không thèm làm gì nữa. Kệ, tới đâu thì tới. Con nhà nghèo mà có người chỉ vẽ mua kem thoa. Từ thủa cha sanh mẹ đẻ, tôi có biết tới hộp kem gì đâu. Có hôm xuống chợ, ngang mấy quầy hàng bán son phấn, đứng xa nhìn, không dám lại hỏi. Người ta cười cho bẻ mặt. Hỏi mà không có tiền trong túi thì hỏi làm gì.

Thiệt khổ, năm nào không có nạn sâu rầy thì cũng hạn nắng khô, hạn... Nhà có miếng rẫy dưới chân núi không đủ nuôi bảy miệng ăn. Cha mẹ chồng, với ba đứa con, bây giờ tôi mang thêm cái bầu nữa. Cái bụng tôi càng bự thì tôi càng không dám lại gần Nó, sợ Nó lây. Bây giờ thì Nó ngồi được rồi. Lạ một điều là Nó có giọng nói thiệt dễ thương, nhẹ như gió. Mà sao Nó biết nói, thiệt tình tôi đâu có biết. Chắc Nó lóng nghe người nhà nói chuyện với nhau. Những lúc đưa cho nó chén cơm, tô cháo, lúc vui thì tôi biểu: "Ăn đi con!", lúc bực bội thì tôi dằn chén cơm xuống trước mặt Nó, biểu: "Ăn đi!" Vậy chớ mà lúc nào Nó cũng cười nói: "Cơm ngon má!", "Canh chua ngon má !", "Khoai lang ngọt má !"... Nụ cười, giọng nói của Nó đôi khi làm tôi mủi lòng, muốn ngồi xuống, ẵm Nó lên, nhưng không dám. Da Nó đóng từng lớp vẩy như lớp nến trắng, trốc khô rơi rải rác trên cái chiếu thâm đen. Làng xóm cứ nhắc tới nhắc lui mấy chữ phong hủi, phong cùi, vẩy nến... Ai cũng biểu tôi phải cẩn thận hơn vì khi mang bầu, nếu bị lây phong hủi của Nó là không xẩy thai thì sanh thiếu tháng, thì đứa nhỏ trong bụng bị lây theo.

Lúc này người ta không dám lại nhà tôi, cũng không cho con cái lại chơi với cái Phấn, cu Nhân, sợ bị lây. Nhiều người chỉ đứng ở ngoài nói chuyện. Có mấy người biểu đào hố, đổ vôi, rồi chôn Nó, cho chứng phong da hay phong hủi mà tôi không biết là gì nữa khỏi lan trong gia đình, trong xóm trong làng. Trời ơi! Không phải con của họ nên họ nhẫn tâm như vậy. Họ không thấy ánh mắt Nó vui khi có người đi ngang, khi có người cho Nó cái

https://tieulun.hopto.org

bánh, củ khoai, tô cháo... Họ không thấy miệng Nó cười. Họ không nghe tiếng Nó nói. Họ không nghe tiếng Nó rên hư hử những khi đêm khuya lạnh quá hay đói quá. Họ không nghe tiếng Nó kêu yếu ớt khi nó bị lên cơn nóng... Khi họ biểu như vậy, họ có biết là Nó sẽ ngộp thở trong đống vôi trắng, Nó sẽ vùng vẫy, la khóc. Vôi trắng sẽ tràn vô miệng Nó làm Nó ho, Nó sặc, Nó nghẹt thở... Ba Nó, Bà Nội Nó, Ông Nội Nó ai cũng xót xa khi người ta biểu chôn Nó trong hố vôi. Tối đó, nước mắt tôi chảy hoài chảy hoài, tôi không muốn lau. Tôi thương cái Phấn, tôi thương cu Nhân, tôi lo cho đứa nhỏ nằm trong bụng, sợ cả nhà bị lây. Nhưng tôi biết làm sao bây giờ? Tôi thương Nó đứt ruột. Tôi ngu dốt nhưng tôi cũng biết thương con như bất cứ mọi con vật trên thế gian này. Còn đem lên bệnh xá! Nghe đến tiếng bệnh xá là tôi thắt ruột. Bỏ cả ngày công, tiền xe, một mũi thuốc là cả ngày gạo. Lỡ người ta biểu ở nằm lại bệnh xá, tiền thuốc, tiền men, tiền ăn , tiền uống... trăm thứ, biết chạy đàng nào. Không có cái gì miễn phí hết. Thôi thì thí mạng cho Phật Trời, tới đâu hay tới đó. Cái Phấn, cu Nhân bệnh hoạn có bao giờ đưa đi bệnh xá đâu, rồi cũng xong, cũng lớn.

Ba Nó làm một cái chòi, trên đường lên rừng, cách nhà chắc chừng hai trăm mét. Phải xa nhà như vậy để gió không thổi lớp da khô, vẩy nến, sợ lây cả nhà, hàng xóm. Căn nhà sàn cất cao độ một mét, dài mét rưỡi, ngang hai mét, dưới bóng cây cẩu tàu già. Chung quanh vách tre coi cũng chắc khín, không sợ gió lòn, nắng chiếu. Trải chiếc chiếu, ẵm Nó ra đó, Nó không hiểu gì hết. Được ra ngoài, mặt Nó tươi, miệng Nó hỏi liên hồi: "Má cho em chơi ở ngoài hả má?", "Má cho em chơi lâu nghen má.", "Em muốn ra ngoài".... Tôi không nói không rằng. Thở dài! Bốn tuổi mà chưa biết đi, chỉ biết lết. Con chó Đốm chạy theo, nhảy phóc lên sàn nhà như chờ đón người bạn nhỏ. Đặt Nó lên sàn nhà, dặn: "Con đừng lết ra cửa, té con nhé!" Lẩn quẩn làm công chuyện sau nhà, cố lắng nghe động tịnh. Nghe tiếng Nó cười với con Đốm làm tôi nuốt ngược cái cục nằng nặng trong cổ họng, tay quệt dòng nước mắt chảy ra hồi nào, môi tôi mặn chát.

Chiều tối, mang theo cái mền cũ rách Nó thường đắp, đưa cho Nó chén cơm chan chút nước cá kho và con cá

https://tieulun.hopto.org

khô nướng, ly nước lạnh, tôi dặn: "Má đóng tấm phên lại, con ăn xong rồi ngủ nghen con! Đừng mở cửa ban tối" Nó không hiểu gì hết, giọng Nó nhỏ nhẹ: "Dạ!" Tôi quay lưng đi nhanh vô nhà. Khoảng cơ thể giữa bụng và lồng ngực thắt lại, đau đớn quá trời ạ! Lạy trời thương con, tha thứ cho con. Con mèo còn biết cắn cổ con, lôi con đi tìm chỗ dấu khi nó biết cái ổ của má con nó bị người ta khám phá. Con chó biết ủ con nó trong ổ rơm. Con gà còn biết dang cánh cung cúc kêu đàn con chui dưới bụng để nó ủ khi trời về chiều. Còn con, con cho Nó ngủ một mình trong đêm tối lạnh căm, Nó yếu đuối, Nó không tự vệ được với bất cứ một hiểm nguy nào. Tim con thắt đau Trời ạ!

Chồng tôi lăn trở người thở dài, tôi dấu mặt vô vách khóc. Tiếng khóc kêu từ căn chòi phía sau nhà văng vẳng, tiếng bà nội ấm ức cố nén ngoài bộ ván, tiếng gió đập vào phên cửa trước, lòng tôi như thiêu như đốt. Chợm ngồi dậy nhưng chồng tôi ấn tôi trở lại. Tôi xoay lưng vô vách, cắn chặt răng, nắm chặt tay, đâm ra giận chồng, giận mẹ chồng, giận cha chồng: "Mấy người bày chuyện đem con tôi ra chòi, mấy người đâu có mang nặng đẻ đau như con này, mấy người đâu có ẵm Nó lần nào đâu, mấy người đâu có cho Nó bú.... Mấy người đâu có thương Nó bằng tôi thương Nó...." Nghĩ đến trời tháng mười tối đen, khí trời căng cắt lạnh, Nó nằm một mình trong cái chòi, tôi ức lên.

Trời tối quá, sao má không ra ẳm em vô nhà? Im quá làm em sợ. Em khóc kêu nẫy giờ mà không ai nghe hết sao? Em mệt, em run, em lết lại gần tấm phên. Em không dám đẩy tấm phên, má dặn hồi nẫy, lỡ té xuống thì sao. Nhắm mắt, không dám nhìn qua mấy khe nhỏ ở vách. Má ơi! Bà ơi! Ẳm em vô nhà! Em không khóc nữa đâu. Em không than lạnh đâu. Ẳm em vô nhà, em sợ, em đái. Nước đái len qua tấm chiếu, chảy xuống. Em nghe tiếng nước đái nhỏ từng giọt, từng giọt. Có ai đi đến gần phải không. Má phải không má? Bà phải không Bà? Không phải má, không phải bà. Tiếng gì vậy? Tiếng chân ông Ba Đìa chuyên ăn thịt con nít hay khóc như chị Phấn thường nhát em? Em không dám khóc nữa. Ông Ba Đìa nghe tiếng em khóc, ông lại bắt em vô núi. Sao em không nín khóc được, tiếng nức nở ưng ức cứ tràn khỏi ngực em, tràn ra cổ em, tràn ra miệng em, em ráng ngậm miệng lại. Kéo cái mền má nhớ đưa cho em hồi nẫy, em trùm khỏi

https://tieulun.hopto.org

đầu cho ông Ba Đìa không nghe tiếng em ấm ức. Chắc má ngủ quên, chút má dậy, má ra ẵm em vô.

Sáng sớm, chưa kịp rửa mặt, tôi vội ra ngó chừng Nó. Thấy Nó nằm chèo queo, cái đầu to nằm sát tấm phên, tội con tôi quá! Đến chiều, khi đem cho Nó tô cơm, tôi nhịn nửa con cá kho để trên tô cơm cho Nó mừng. Nó không nhìn tô cơm, ánh mắt Nó như cầu khẩn, Nó hỏi:

- Má có ẵm em vô nhà không? Tối lắm má!

Tôi ứa nước mắt. Tôi đành nói với Nó:

- Từ đây con phải ở luôn trong cái chòi này.

- Sao vậy má? Em sợ lắm!

Tôi dỗ dành:

- Con ráng chịu. Má sợ con lây bịnh phong lở cho anh chị, cho em bé.

- Em sợ lắm má. Em không lây cho anh chị đâu má. Má cho em ngủ trong nhà. Em không đái dầm đâu.

- Không được đâu con.

- Em sợ ông Ba Đìa. Ông Ba Đìa bắt em vô núi.

- Không sao đâu con. Má nằm trong nhà nhưng má canh chừng cho con. Má cho con Đốm ra ngủ với con nha!

- Dạ. Em ngủ với con Đốm.

Tiếng khóc âm ử của Nó tiếp tục ám ảnh tôi mỗi đêm, lâu lắm. Ban ngày thì đỡ hơn. Nó lết lại gần tấm phên cửa, ngoái đầu ra cố nhìn vô nhà. Ai đi ngang qua nó cũng hỏi: "Ông đi lên rẫy hở ông?", "Má đi ra ruộng hở má", "Chị Phấn đi đâu đó? Thương lắm! Cho gì ăn nấy, không dám đòi, không dám than, không dám khóc. Thỉnh thoảng nghe tiếng Nó cười với con Đốm, tim tôi như nghẹt lại vì tiếng cười trong thanh vô tư. Nhiều khi tôi muốn ẵm Nó vô nhà chơi chút xíu hay lại dọn rửa cái chòi nhưng không dám, sợ nó lây tôi rồi tôi lây sang mấy đứa khác, nhất là thằng Bé. Thôi! Nó còn ăn, còn khóc, còn cười ngày nào là tôi mừng ngày đó. Không chôn Nó xuống hố vôi là tôi đỡ đau lòng rồi.

Bây giờ thì em không khóc nữa. Em biết là em sẽ ở đây luôn, không được ẵm đi đâu hết. Em ăn ở đây. Em đái ở đây. Em ỉa ở đây. Tấm áo này là tấm áo thứ hai má đưa cho em thay kể từ khi má ẵm em ra đây. Mỗi ngày, có khi bà, có khi chị Phấn, có khi má đem cho em lúc thì củ khoai, lúc thì trái bắp, lúc thì chén cơm, có khi được miếng bánh đa, có khi được một viên kẹo bòn bon... Có

https://tieulun.hopto.org

hôm chị Phấn đứng ở ngoài hỏi em có khát nước không, tối qua có lạnh không, tối qua mưa có tạt vô không... Mỗi lần có người hỏi chuyện em là em mừng lắm. Còn không là em chỉ nói chuyện với con Đốm. Nó cụp đuôi, nó quẩy đuôi, nó hầm hừ, nó kêu hư hử... làm đủ trò. Mỗi lần em ỉa là nó liếm sạch. Nhưng nó không biết liếm khô cái chiếu em đái nên em phải nằm chiếu ướt hoài thôi. Bây giờ thì em biết rồi, em lết lại một góc sàn để ỉa để đái cho khỏi ướt chiếu, tối ngủ không bị lạnh. Từ từ rồi em cũng quen nhưng em còn sợ ban đêm. Em có sợ thì ban đêm cũng tới sau khi em ăn xong chén cơm chiều. Sao chỉ vào ban đêm mới có nhiều tiếng động lạ lùng dễ sợ. Tiếng mèo kêu như tiếng em khóc những lúc em đói, em lạnh, em sợ vào buổi tối. Tiếng chó hú rợn người, như hú kêu ông Ba Đìa, bà Ma Trơi đến bắt em đi. Sao chỉ những lúc trời tối um em mới nhớ má, nhớ bà, nhớ chị Phấn... Em sợ nhất là những đêm mưa. Tiếng mưa rào rào làm em tưởng như mái nhà sụp xuống, đè bẹp em. Tiếng mưa rỉ rả thì làm em chờ hoài mà mưa không chịu ngưng. Tiếng sấm, chớp tóe xuyên qua khe vách làm em sợ đái ướt cả chiếu, ngủ lạnh run.

Gần bốn năm trôi qua, bây giờ Nó tám tuổi rồi mà to không hơn đứa con nít mới lên hai. Cái đầu bự, cặp mắt sáng, cái miệng cười thấy thương lắm. Chỉ phải cặp chân nhỏ tí teo, chắc chắn là không biết đi rồi, chỉ lết. Được cái lúc đầu, con chị Nó, bà nội Nó thường ra rừng, đứng ở ngoài chuyện trò với Nó những lúc rảnh rỗi. Bởi vậy Nó nói năng cũng lưu loát tuy không bằng những đứa con nít trang tuổi. Nhưng rồi cũng không ai dư giờ mà lân la trò chuyện với Nó nhiều. Công chuyện đầu tắt mặt tối, thét rồi không ai nhớ tới Nó mỗi ngày nữa. Có Nó cũng được, không có Nó cũng xong. Nó ăn không bao nhiêu, cho gì ăn nấy, không đèn, không mùng màn, chỉ có tấm chăn mỏng và cái chiếu thâm đen rách tả tơi. Vậy mà Nó cũng sống được cho đến ngày hôm nay, thiệt là trời sanh voi, trời sanh cỏ. Trời thương Nó! Trong nhà, mình tôi và con Đốm là ra vô với Nó. Mấy lần tôi phải làm dữ lắm để chồng tôi không làm thịt con Đốm. Ổng hăm, ổng dọa, hàng xóm nói ra nói vô. Tôi kiên tâm. Tôi không còn giận dữ khi chồng tôi đòi làm thịt con Đốm lần này. Tôi chỉ tủi

https://tieulun.hopto.org

thân, thương cho Nó, giận chồng tôi. Ông ấy không biết con Đốm là nguồn an ủi cho Nó sao? Sao ông ấy vô tình đến vậy. Biết là nuôi con Đốm là để làm thịt chớ không phải nuôi chơi cho vui, có được miếng thịt cho cả nhà, trả nợ miếng ăn hàng xóm đã mời hồi trước, bán được chút tiền. Nhưng rồi tối Nó phải ngủ một mình, tội quá đi! Chồng tôi năn nỉ, hứa sẽ mua một con chó con liền. Tôi biết xử làm sao bây giờ đây?

Mùi thức ăn gì mà thơm quá, em thèm chảy nước miếng. Chắc là mùi thịt. Ước gì má đem cho em một tí. Sao bụng em cồn cào, nước miếng cứ ứa ra. Lạy Trời má nhớ đến em, đem cho em chút thịt ăn với cơm.

Nó nhìn tô cơm đầy nhóc, tô canh có hai miếng thịt nâu đỏ ngon lành nằm chênh vênh trên hết, nước béo màu vàng óng, thơm phưng phức, hỏi:

- Má đem thịt cho em hở má? Thịt ngon lắm má. Bữa nay cơm nhiều má, thịt nhiều má.

Ngực tôi thắt lại, tôi để tô cơm tô canh xuống rồi quay bước nhanh vô nhà, sợ nó hỏi tiếp.

Em để dành cục xương cho con Đốm. Cục xương chỉ còn dính chút mỡ bày nhày em không rứt ra được. Thôi kệ, cho con Đốm. Mà sao cả ngày nay nó đi đâu mất tiêu. Thường đi kiếm ăn ở đâu, lâu lâu nó cũng về quẩy quẩy cái đuôi, liếm mặt em cho em vui rồi lại chạy đi nữa. Hôm nay em chờ nó hoài. Em buồn. Nó đi đâu mất tiêu, cũng không có ai đi ngang cho em nhìn. Không ai ngó đến em hết trơn. Cục xương nằm đó chờ nó. Trời sắp tối rồi, đi đâu nó cũng phải về với em chớ.

Em lạnh. Mọi hôm có con Đốm nằm kế bên, em nằm sát cái thân thể nó ấm áp, đỡ lắm. Gió thổi mạnh. Tấm phên lỏng lẻo cứ đập phành phạch, gió lòn vô từng cơn. Em không muốn kéo tấm phên lại cho kín. Em chừa đủ chỗ cho con Đốm chui vô. Em phải lết lại góc gần chỗ em hay ngồi đái ỉa để tránh gió. Gió mạnh quá làm em không lắng tai nghe ngóng tiếng chân con Đốm được, không đánh được hơi nó. Em không dám khóc. Ngực em nghẹn lại. Không biết nó đi đâu xa lắm hay sao mà không về kịp. Rồi tối nay nó ngủ ở đâu. Tội nghiệp nó. Chắc nó cũng nhớ em như em nhớ nó.

Thôi em biết rồi, con Đốm bị làm thịt ăn rồi. Tô cơm có hai miếng thịt hôm kia má đem cho em là thịt con

https://tieulun.hopto.org

Đốm. Cục xương nằm kia là xương con Đốm. Không ai ăn cứt em hết. Em buồn quá! Không có con Đốm, không ai liếm mặt em, không ai nằm kế bên cho em ấm, không ai quẩy đuôi với em, không ai kêu ẳng ẳng cho em cười...

Không có con Đốm, không ai chuyện trò với em, không ai giỡn với em, tối ngủ lạnh lẽo một mình. Em buồn quá! Em chỉ có mình nó.

Nhìn gương mặt Nó rạng rỡ khi tôi đem con chó con mới mở mắt ra căn chòi của Nó, tôi biết tiền tôi ráng để dành cả tháng nay không phí phạm. Nó ôm cứng con chó vô lòng hỏi:

- Má cho em hả má?
- Ừ.
- Má cho em hả má. Má cho nó ngủ với em nha má.
- Ừ.
- Nó tên gì vậy má?
- Má không biết. Thôi kêu nó là con Đốm đi nghen.
- Dạ, con Đốm Em.
- Ừ Đốm Em.

***

Không biết ai kể cho ngoài trạm xá. Chú Tiến lặn lội băng suối, băng đồi, qua biết bao đám ruộng, lên nhà, hỏi thăm chuyện Nó. Chú muốn coi Nó. Chú lắc đầu nói:

- Tội nghiệp cháu quá! Theo tôi nghĩ, cháu không bị phong cùi đâu. Tôi không biết là chứng gì, tôi sẽ về quận, hỏi một vài người bạn coi sao. Nhưng tôi chắc chắn là bịnh của cháu không lây đâu. Anh chị đừng để cháu ở một mình. Chị phải tắm rửa cháu, nhưng đừng tắm cháu ngoài suối. Nấu nước nóng với lá chanh hay lá gừng mà tắm cho cháu. Chị phải tắm cho cháu mỗi ngày để lớp vẩy tróc ra từ từ. Chừng vài tuần nữa là tôi lên lại.

Chú Tiến về rồi. Hàng xóm đến, người bàn thế này người bàn thế kia:

- Nhìn Nó vậy mà chú ấy biểu là không phải phong cùi.
- Đem Nó vô nhà mà chưa có thuốc men gì hết, lỡ Nó lây cho mấy đứa khác là khổ thêm.
- Chú ấy nói chú ấy không biết bịnh gì mà sao chú dám quả quyết là không lây.
- Chú hứa là hứa vậy chớ biết chừng nào chú ấy lên lại. Chú làm công chuyện nhà nước, công đâu mà chú lặn

https://tieulun.hopto.org

lội lên xuống.

- Hay là chị chờ chú lên lần nữa, coi chú có tìm ra bịnh tình của Nó, có tìm ra thuốc men gì không.

- Ờ! Chị đừng đem Nó vô nhà sớm. Nó ở ngoài đó bốn năm nay rồi, khỏe mạnh như trâu, có sao đâu. Chờ tháng nữa có bao lâu đâu, cho chắc ăn.

- Thấy cũng tội, nhưng ráng chờ chú lên lần nữa.

Cứ thế, tôi chần chừ. Thôi thì chờ cũng được. Hồi sáng có một người lạ lại, đứng ở ngoài xa xa, biểu em ra ngồi ở ngạch cửa, cởi cái áo ra cho ông coi người em. Xong rồi ông cho em một cái bánh to. Lần đầu tiên em được ăn một cái bánh một mình. Em ráng nhín chút xíu cho con Đốm Em tại nó nhìn em lom lom, cái đuôi nó quay quảy, em thấy tội. Hôm nay em thấy vui vui lạ. Chắc tại có người hỏi thăm em, nói chuyện về em. Em biết. Tại vì ông đó, ông nội, ba, má đứng nói chuyện với nhau mà cứ quay nhìn em hoài. Gương mặt ai coi cũng vui. Ánh mắt ai coi cũng hiền.

Đứng hóng chuyện ba người đàn ông với ông nội cháu và ba cháu, tôi hiểu là Nó may mắn rồi đây. Tôi còn nhớ như in lời mấy người đó nói chuyện:

- Tôi đã đưa mẫu da khô, vẩy nến hỏi mấy ông bác sĩ, họ bảo không phải phong hủi.

- Ông chắc là không lây?

- Tôi bảo đảm, không lây. Anh chị phải đem cháu vô nhà.

- Chị phải tắm cho cháu như tôi dặn kỳ trước.

- Rồi cháu có đi được không chú?

- Chắc không đâu. Cháu bị suy dinh dưỡng nặng quá rồi. Điều quan trọng là đầu óc cháu phát triển như một đứa bé bình thường. Cháu chỉ cần tiếp xúc với mọi người.

- Cháu bị bịnh này từ hồi mới sanh chú ạ! Lậm quá rồi, không biết trị có dứt hay không.

- Thì cứ ráng. Tôi không bảo đảm là sẽ trị dứt. Nhưng sẽ bớt từ từ. Cháu bị như vầy là do hồi nhỏ, da cháu nhạy cảm rồi bị nhiễm trùng. Không tắm rửa, không trị ngay từ lúc đầu nên mới ra nông nỗi này.

- Chắc chắn là không lây. Anh chị cứ an tâm mà đem cháu vô nhà.

.....

Người ta đi hết rồi mà em cũng còn tưởng như em

https://tieulun.hopto.org

đang nằm mơ. Giấc mơ dài lắm. Có hai người đàn ông lạ đi với người đàn ông hôm trước lại thăm cho em nguyên cả cái bánh. Ông nội, ba đi với họ lại gần chỗ em ngồi. Sao mấy người đàn ông lấy tay che miệng che mũi lại khi đến căn chòi của em? Sao mấy người đó không dám đứng gần chòi em? Ông nội phải ẵm em vô nhà. Em cởi áo cho người ta coi cả người em. Một ông lấy cây khều khều cho lớp da khô rớt ra rồi bỏ vô một cái bị nylon. Mấy người đó cho em một cái áo mới, một bị bánh lớn lắm. Mừng quá! Em cũng nhớ cám ơn nữa đó. Chị Phấn, anh Nhân đứng gần đó nhìn bị bánh lớn, coi thèm lắm. Em đưa bị bánh cho chị Phấn. Chị hiền với em. Chị mở bị bánh lấy một cái, cho anh Nhân một cái, cho em bé bà đang ẵm một cái, còn bao nhiêu chị đưa lại hết cho em. Bánh ngon lắm, ngọt, béo, thơm nữa. Nhưng em thích nhất là mấy người đó khen em giỏi, mấy người đó nói chuyện về em thiệt là lâu. Trước khi đi về, một bác đi lại gần em, nói: "Các chú sẽ cố gắng tìm cách chữa bệnh cho cháu, cháu ngoan lắm!" Em nhìn theo mấy người đó cho đến khi không còn thấy màu áo xanh của bác đi sau cùng.

Đêm nay em được ngủ trong nhà, trên chiếc chiếu trải dưới đất kế tấm phản bà nằm với chị Phấn và anh Nhân. Cả nhà nói chuyện vui vẻ. Ai cũng cười. Nhất là má em. Má em mắng yêu em: "Con cóc này may lắm đấy"! Em thấy mắt má có chút nước mắt. Má vui sao má khóc?

Viết từ nỗi xúc động khi đọc bài phóng sự về em bé Nông Văn Phương, tám tuổi, ở Hà Giang, bị cô lập trong rừng từ khi em được bốn tuổi. Vì nghèo, vì kém học, không hiểu biết, ba má em đã cắn lòng đưa em ở trong một căn chòi bên mé rừng để bịnh em không lây cho mọi người. Bài phóng sự đăng trên báo Người Việt Online ngày 23. 05. 2005.

▪ Võ thị Điểm Đạm

https://tieulun.hopto.org

VƯƠNG VĂN QUANG
SÀI GÒN

XÓM TÔI - 30 NĂM

1.
CHUYỆN ÔNG TRỌNG

Xóm tôi là một liên kết các con ngõ nhỏ, chằng chéo xiên xẹo, đan vào nhau như mạng nhện. Xóm tôi có nhiều chuyện vui. Nằm về cuối xóm, là dãy chuồng xí (toilet) công cộng, gồm ba buồng. Toàn bộ cư dân xóm tôi dùng chung ba buồng chuồng xí này. Ở cánh cửa buồng chính giữa, ai đó viết lên một câu lục bát:

"Cơm thơm độn rặt là ngô
Ăn rồi lại ỉa một lô cứt vàng"

Xã hội bao cấp, thực đơn trăm nhà như một, bởi vậy, thứ thải ra cũng giống hệt nhau. Thời kì này cứt cũng mặc đồng phục. Khi đó, tôi không hề biết là cứt cũng có nhiều mầu. Với tôi (cũng như hầu hết mọi người) cứt là mầu vàng. Nhưng chớ có tưởng bở, rằng cứt "monotone", rằng thực phẩm đạm bạc thì mùi cứt sẽ hiền hoà. Con người với tất cả tính năng ưu việt của nó, dù ăn gì cũng cho ra sản phẩm có chất lượng vô cùng hung hãn.

Gắn liền với dãy chuồng xí này là một ông già hình dung cổ quái, mắt chột lưng gù, râu ria xồm xoàm. Tên ông là Trọng. Bọn trẻ con chúng tôi gọi ông là "ông Trọng pác". Chả hiểu sao ông lại có cái tên như thế. Nhà ông Trọng - gọi là nhà cho oai, thực chất nó chỉ là một túp lều đối diện

https://tieulun.hopto.org

nhà tôi, hơi chếch về bên trái.

Ông Trọng biết rất nhiều nghề. Trong xóm, ai thuê làm gì ông cũng làm. Dọi lại mái nhà, sửa cái chân ghế, gánh nước v.v. Nhưng thu nhập chính của ông Trọng là quét dọn dãy chuồng xí đó. Một ngày dọn hai lần, sáng - chiều. Một tháng, mỗi hộ gia đình phải trả ông một hào (*). Ông Trọng nghèo lắm, nghèo hơn nhiều mức nghèo chung khi đó. Ông sống độc thân, không vợ con, họ hàng. Ông nuôi một con chó và không đặt tên cho nó. Tôi thấy ông gọi nó là "con", xưng "bố". Bọn trẻ chúng tôi rất sợ con chó này, nó béo như một con lợn, đã thế còn trụi lông vì ghẻ. Không những chỉ sợ con chó, chả hiểu vì lí do gì chúng tôi còn rất sợ ông Trọng. Đứa nào khóc nhè hay nhõng nhẽo lười ăn, bố mẹ chúng chỉ việc mang ông Trọng ra doạ. Lập tức, đứa nào đang khóc liền nín bặt, đứa nào nún cơm thì nuốt vội nuốt vàng.

Việc ngày hai lần dọn ba buồng chuồng xí, nghe có vẻ đơn giản, nhưng thực chất không như vậy. Dân xóm tôi có thói quen là không chịu đi trúng mục tiêu, họ cứ thích tương bừa ra bên ngoài. Nó luôn luôn bẩn. Vào ngồi chừng năm phút (nhất là mùa hè), đi ra, mùi cứt ám vào người. Bởi vậy, mỗi lần dọn là một lần khổ ải cho ông Trọng. Nhưng không mấy khi ông phàn nàn về điều đó. Điều ông Trọng hay phàn nàn (với bố tôi) là, ông không dễ gì thu được cái món tiền công ít ỏi. Đi lấy tiền công lao động mà cứ như đi xin. Mà không phải cứ khúm núm xin xỏ là xong, có gia đình không đánh giá cao sự khúm núm, nên họ kiên quyết không trả. Ông Trọng có điên tiết lên chửi thì họ chửi trả, còn tiền thì đừng hòng, dứt khoát họ không đưa.

Thông thường, ông Trọng chỉ thu được hai phần ba số tiền mà lẽ ra ông phải có. Tức nước ắt vỡ bờ, có một lần ông Trọng đình công. Ông đình công được chừng hai hôm thì cả xóm nhốn nháo. Cứt đã ngập lên, không còn chỗ mà đặt chân. Có người đã phải đi vào túi ni-lon (nên nhớ đây là một sự xa xỉ, bởi thời đó, túi ni-lon rất hiếm, có thể bán hay dùng vào nhiều việc khác), rồi ban đêm lén lút quẳng ra đường cái. Đến ngày thứ ba thì có mấy nhà thương thuyết (những chủ gia đình tương đối sòng phẳng với ông Trọng) xuất hiện, họ thuyết phục ông Trọng đi làm. Nhưng vô ích.

https://tieulun.hopto.org

Tình hình tưởng như bế tắc thì sang ngày thứ tư, ông Trọng đi làm lại. Sở dĩ ông Trọng đi làm vì bố tôi thuyết phục được ông. Vốn dĩ ông Trọng rất nể bố tôi, vì bố tôi là một nhà thơ, hơn nữa bố tôi rất sòng phẳng và hào phóng.

Sau cái buổi sáng ông Trọng đi làm lại, ở ngoài khu chuồng xí, mọi người tụ tập đông như trẩy hội, cười nói râm ran. Họ xếp hàng rồng rắn, rất thứ tự (có người nhịn đủ ba hôm, vì họ không dám chơi sang đi vào bịch ni-lon). Ai đến trước, ỉa trước. Ai đến sau, ỉa sau. Hình như con người khi vui vẻ thì có xu hướng trở nên lịch lãm. Để giúp ông Trọng bớt cực nhọc, bố tôi viết lên cánh cửa buồng chuồng xí một câu lục bát khá hay, bằng sơn đỏ:

"Ỉa sao đúng lỗ mới tài
ỉa chệch ra ngoài kĩ thuật còn non"

Ngay ngày hôm sau, xuất hiện bên dưới câu lục bát của bố tôi là một câu lục bát họa lại, hay không kém, bằng phấn học sinh:

"Còn non thì mặc còn non
đi trật vài hòn thì đã làm sao?".

Đúng là khí độ của một dân tộc có truyền thống thi ca.

*

Mấy năm sau cái vụ đình công thì ông Trọng chết. Ông chết trong nhà bốn hôm người ta mới phát hiện ra. Ba hôm ông Trọng không đi làm, khu chuồng xí lại ngập ngụa, tình hình bi đát không kém gì vụ ông đình công. Mọi người cứ tưởng ông Trọng lại giận dỗi gì, họ cử mấy nhà thương thuyết vào tìm ông Trọng để điều đình, lúc đó họ mới phát hiện ông Trọng đã chết. Cũng may, nếu cư dân xóm tôi không có thói quen ỉa bậy, nếu như cái chuồng xí công cộng kia không ngập ngụa lên, không bốc mùi khắp xóm, thì có lẽ còn lâu mọi người mới phát hiện ra ông Trọng đã chết. Vì cái xác ông không bốc mùi.

Trong nhà ông Trọng không có gì đáng giá ngoài một cuốn sổ tiết kiệm, số tiền trong đó đủ để sửa cho ông cái lễ hậu sự tử tế. Con chó trụi lông và béo như lợn của ông Trọng được cắt tiết để đám phu đòn và một số chức sắc trong xóm đánh chén một bữa linh đình.

***

Đất nước thống nhất 30 năm. Đất nước tiến hành công cuộc đổi mới cơ cấu kinh tế gần hai mươi năm. Cuộc

https://tieulun.hopto.org

sống thay da đổi thịt từng ngày. Xóm tôi cũng vậy, thay đổi về cơ bản. Không còn một mái nhà lá. Nhà nào thấp nhất cũng ba tầng bê-tông. Tất nhiên, nhà nào cũng có toilet riêng. Cái dãy chuồng xí ba buồng năm xưa không có lí do tồn tại. Nó đã hoàn thành sứ mạng lịch sử. Trên khu đất đó, giờ đây mọc lên một toà nhà khang trang, công năng của nó là trụ sở Uỷ Ban Nhân Dân Phường. Giờ đây, mỗi khi có việc tới uỷ ban phường, tôi luôn bồi hồi nhớ về dãy chuồng xí năm xưa, cả cái mùi hung hãn thân thương, lẫn nhân vật gắn liền với nó — ông Trọng "pác".

(*) tương đương với một ngàn đồng bây giờ

2.

CHUYỆN NHÀ ẤU - BỒI

Ở đầu xóm là cái vòi nước công cộng. Nước sinh hoạt của cả xóm trông vào cái vòi nước này. Nơi đây cũng là một trung tâm văn hóa, nhất là về mùa hè. Người ta thức cả đêm để xếp hàng lấy nước. Trong khi chờ đợi, các bà sồn sồn thì thào rỉ tai nhau, chuyện bà cô L. chửa hoang, anh B. cán bộ phường hủ hoá ..., các ông rít thuốc lào sòng sọc bàn bạc tình hình thế giới ..., các cô cậu choai choai nhấm nháy mắt la mày lém.

Nhưng vui nhất, đáng chú ý nhất là chuyện vợ chồng ông Ấu bà Bồi. Nhà họ gần ngay máy nước. Cứ khoảng một giờ sáng là hai vợ chồng đánh nhau. Mùa đông cũng như mùa hè. Đầu tiên là chửi nhau trong nhà, sau đó đánh nhau, đuổi nhau chạy vòng quanh máy nước.

Ông Ấu trước cũng làm cơ quan nhà nước, sau không biết vì tội gì - hình như là hủ hoá hay nghe đài địch, tàng trữ văn hoá phẩm đồi trụy gì đó - phải đi tù mấy năm. Ra tù không có cơ quan nhà nước nào tiếp nhận đã đành, mà xin vào mấy tổ hợp dép nhựa, kẹo gôm tư nhân họ cũng lắc đầu quầy quậy.

Khốn nạn, người đông thóc ít, tử tế còn thất nghiệp dài cổ huống hồ thằng tù mãn hạn. Phẫn chí, ông Ấu ngồi nhà ăn bám vợ. Bà Bồi không làm ở cơ quan nào, bà là người ngoài biên chế, buôn bán lặt vặt. Từ ngày ông Ấu ra tù, bà chuyển nghề. Bà làm phò [1]. Cứ chập choạng tối

https://tieulun.hopto.org

là ông Ấu lại chở bà Bồi đi làm. Hình như trên mạn hồ Ha Le hay hồ Tây. Lí do họ đánh chửi nhau cũng khá vui. Ông chở bà đi đón bà về, trong khi chờ bà tác nghiệp ông cũng đứng ngay gần đấy để canh chừng công an. Bởi vậy, ông chứng kiến rất rõ. Quen rồi, chả có vấn đề gì. Nhưng lạ một cái là cứ rượu vào ông lại nổi cơn ... ghen. Ông chì chiết bà, tại sao hôm nay mày máu lửa thế..., tình tứ thế ..., thằng đó là thằng nào...., tại sao vừa "ấy" vừa hôn ..., và... v.v. Mà hôm nào ông cũng rượu, bởi thế nên hôm nào hai ông bà cũng đánh chửi nhau. Họ chửi nhau to lắm, vừa chửi vừa kể lể, cứ như khai báo. Vì thế, mọi người ai cũng biết chuyện của hai ông bà. Ông Ấu bà Bồi có độc một đứa con gái, tên Lan. Bọn tôi gọi nó là Lan "tây", vì nó rất xinh. Cái Lan học cùng lớp với tôi hồi phổ thông, nó học rất giỏi, năm nào cũng được đi thi học sinh giỏi. Đã thế nó lại hát hay nên được bầu làm quản ca [2]. Trong lớp, tôi ngồi ngay phía sau nó. Không hiểu vì động lực gì, cứ lâu lâu tôi lại túm tóc nó giật rõ mạnh làm nó bật ngửa đầu ra sau. Có hôm tôi vẩy đầy mực vào lưng nó, chỉ vì cái áo của nó mới và trắng tinh. Tệ hơn, có hôm tôi nhét một con cóc chết vào hộc bàn nó. Tôi nhớ như in cái vẻ mặt nó khi đó, có lẽ chỉ thiếu chút nữa là nó ngất xỉu. Nhưng cái Lan không bao giờ mách cô giáo. Nó im lặng chịu đựng đủ trò tai ác của tôi. Cùng lắm thì nó cũng chỉ giương cặp mắt to đen láy nhìn tôi trách móc ....

***

Công cuộc đổi mới khiến đời sống xã hội thay da đổi thịt từng ngày. Cái máy nước công cộng xóm tôi không còn nữa. Bây giờ nước đến từng nhà. Khoảng đất đặt máy nước giờ là một cái điện thờ rất hoành tráng. Chủ nhân điện thờ là bà Bồi, nhưng thấy mọi người gọi bà là "cô" Công Tôn Tằng Liễu Hạnh Lê Ba. Bà Bồi năm nay ngoài bẩy mươi nhưng vẫn rất phong độ, mặt hoa da phấn như diễn viên Hàn Quốc. Nghe đồn cái điện của bà rất thiêng. Khách khứa ra vào điện toàn phu nhân của các đại gia, đi xe hơi biển số xanh [3] cấp vụ, cấp bộ. Cái Lan đã hai đời chồng, giờ sống một mình. Nó mua một căn nhà rất to ngoài mặt phố kinh doanh khách sạn nhà hàng karaoke. Tôi gặp lại nó là một sự tình cờ. Hôm đó, sau một chầu nhậu sương sương với mấy đứa bạn cũ, chúng nó rủ tôi đi

https://tieulun.hopto.org

dùng món thịt "tươi sống". "Muốn hàng còn "tem" cũng có" - chúng nó quảng cáo.

Cái Lan nhận ra tôi ngay, nó tiếp tôi rất vồn vã. Nó khoe, khách của nó toàn tầm cỡ thứ, bộ trưởng hoặc chủ nhiệm uỷ ban này nọ. Bởi vì nhà hàng của nó độc quyền cung cấp trẻ vị thành niên. "Đảm bảo o-ri-din tanh tách" - nó khẳng định. "Mình làm việc này để đức cho con là chính. Thu mười thì chi đến sáu bẩy. Chả bõ. Chỉ mấy thằng có quyền là sướng. Chả mất con mẹ gì mà vẫn ăn phần hơn" - vừa nói, cái Lan vừa móc khoé móng chân, đưa lên mũi hít một hơi rồi nó nói tiếp: "Mà mấy con ranh nhà quê này, có trinh chẳng bán để làm gì. Còn hơn đi làm ôsin, rồi thằng chủ nó cướp không. Một lần bán trinh bằng ba đời cấy lúa. Ối đứa xin xỏ tôi mà chưa được 'duyệt' đấy".

Chỉ tiếc cho ông Ấu, ông mất hơi sớm. Còn sống đến hôm nay thì ông cứ chã rượu thoải mái mà chả phải ghen với thằng nào.

---

[1] từ lóng miền Bắc chỉ làm đĩ.

[2] người bắt nhịp hát tập thể. [3] biển số xe nhà nước

3.

CHUYỆN NHÀ LÃO SÌNH

Xóm tôi nằm kề bên một cái nhà máy gạch ngói. Nhà máy có hai ống khói vút cao, chọc thẳng vào bầu trời, nom oai nghiêm lắm. Nghe nói, nhà máy được xây dựng từ thời Pháp thuộc. Nhiều công nhân tham gia xây dựng đã chết (vì xây hai cái ông khói), bây giờ thỉnh thoảng họ hiện hồn ra khóc lóc trêu đùa nhau. Hãi lắm. Lũ trẻ con chúng tôi hay chui vào đây để ăn trộm đất sét làm bài tập thủ công. Cả cái nhà máy rộng lớn chỉ có một người làmbảo vệ, đó là lão Sình. Nhưng không phải vì thế mà bọn tôi có thể thoải mái vào chơi hay lấy đất. Bọn tôi rất sợ lão Sình, vì lão dữ lắm. Có hôm lão bắt quả tang chúng tôi đang móc đất (thứ đất sét dầu, nguyên liệu làm gạch ngói), lão vụt túi bụi lên đầu chúng tôi bằng chiếc roi da rất dài. Ngoài công việc bảo vệ, lão Sình còn làm thầy thuốc. Những bà những cô trót nhỡ hay "vỡ kế hoạch",

https://tieulun.hopto.org

sang tháng thứ tư, thứ năm bệnh viện lắc đầu, cứ tới lão là xong hết. Chỉ một thang thuốc là tuột ra liền. Cái "bảo sanh viện" của lão Sình rất đông khách, bởi vậy, tuy phải nuôi hai vợ và bẩy đứa con nhưng nhà lão vẫn thuộc loại giầu. Anh Phong là con lão Sình với bà vợ đầu. Anh là cả. Tôi ghét và sợ lão Sình bao nhiêu thì lại quí anh Phong bấy nhiêu. Anh Phong cao to đẹp trai, da trắng hồng, và đặc biệt anh có một cơ thể rất tuyệt, cơ bắp nổi cuồn cuộn. Trong đầu lũ trẻ chúng tôi luôn hình dung và hay kháo chuyện nhau, rằng một mình anh Phong có thể tay không bóp chết ba thằng giặc. Anh Phong kể chuyện rất hay, anh biết cơ man nào là chuyện ma, chuyện cổ tích. Cứ buổi tối nào anh kể chuyện là lũ trẻ ngồi vây vòng trong vòng ngoài im phăng phắc. Trong đám trẻ, anh Phong có vẻ quí tôi nhất. Biết tôi mê đọc truyện, anh luôn đáp ứng nhu cầu của tôi. Nào "truyện cổ Anderxen", nào "Nghìn lẻ một đêm", nào "Juliver du kí" & tất nhiên chỉ là cho mượn, nhưng như thế là quí lắm rồi. Sách báo thời đó không sẵn như bây giờ. Tôi còn nhớ như in, ở trang đầu mỗi cuốn sách, bao giờ anh cũng ghi một, hai câu thơ hay những câu châm ngôn, triết lí. Nét chữ nghiêng nghiêng, đều tăm tắp được viết bằng bút ngòi chấm mực có nét thanh nét đậm, đẹp tuyệt vời & Có lẽ, nhân cách tôi hình thành như ngày hôm nay, có một phần của anh Phong. Bà vợ hai của lão Sình chỉ có một đứa con, tên là Vũ, bọn tôi gọi là Vũ "lé". Thằng Vũ học cùng lớp với tôi, tuy bằng tuổi nhưng nó to cao mạnh khoẻ lắm. Trong lớp, không có đứa nào là đối thủ của nó. Là anh em cùng cha khác mẹ với anh Phong, nhưng nó không có điểm nào giống anh. Nó nghịch ngợm, phá phách và đặc biệt học rất dốt. Nói chung, nó có phẩm chất của một nhà lãnh đạo. Suốt mấy năm học cùng, tôi luôn là đứa phải làm bài tập về nhà cho nó. Vì nó đã chỉ định. Còn bài kiểm tra, nó phân công đứa khác.Trong nhà máy gạch có một dẫy buồng tắm công cộng, dùng phục vụ công nhân nữ (nam giới không cần tắm trong phòng). Phía sau dẫy buồng tắm có một cây ổi to, một cành của nó vươn trùm lên nóc nhà tắm. Thằng Vũ bèn "phát minh" ra trò trèo lên cái cành đó để dòm phụ nữ tắm. Thỉnh thoảng, nó còn rủ thêm mấy đứa đi cùng. Bình thường, nó luôn là đứa xem đầu tiên (và lâu nhất. Vì cành ổi này chỉ chịu được từng đứa

https://tieulun.hopto.org

một), nhưng hôm đó không hiểu sao đứa xem đầu tiên lại là thằng Cổ (con trai thứ ông Bá Cò). Thằng Cổ xem say mê, mãi không chịu xuống, thằng Vũ phải lấy súng cao su bắn hai phát nó mới chịu xuống. Xuống tới nơi, nó hả hê: "Hay quá !". Thằng Vũ thoăn thoắt leo lên, nhưng chưa đầy hai phút thì nó tụt xuống và ra lệnh tất cả phải đi về. Mặt nó hằm hằm, rất hãi, nên mặc dù đang háo hức nhưng không đứa nào dám phản đối. Mấy hôm sau, thằng Cổ kể với bọn tôi, rằng trong buồng tắm hôm đó là mẹ thằng Vũ, và đặc biệt, có cả lão Tiện "lác", tắm chung. Lão Tiện "lác" cũng là cư dân xóm tôi, lão hành nghề hoạn lợn. Một tuần sau cái vụ đó xẩy ra, nhà lão Tiện bị cháy. Tuần lễ tiếp sau , lão Sình đánh vợ (mẹ thằng Vũ) liên tục. Mà đánh rất ác. Có hôm lão lột quần áo bà ta, vừa đánh vừa đuổi ra đường. Thằng Vũ bênh mẹ, vác dao chém bố, may trượt, chỉ bị thương nhẹ. Rồi nó và mẹ nó bỏ nhà đi mất tăm. Năm đó, nó đang học lớp bẩy.

Anh Phong tốt nghiệp lớp 10 (phổ thông trung học) với số điểm tối đa, nguyện vọng của anh là thi vào đại học kiến trúc, nhưng lão Sình không chịu. Lão Sình sắm được cỗ xe bò, lão bắt anh nghỉ học đi xe bò kéo. Thời đó đi xe bò kéo làm tốt tiền. Vì việc này mà anh Phong cãi nhau to với lão Sình. Tôi còn nhớ, anh bảo với lão Sình thế này: "Bố không chịu nhìn xa, con tiếp tục học, sẽ có tương lai hơn. Nghề xe bò kéo chỉ là nhất thời. Mai đây, đất nước hiện đại hoá, làm gì có chỗ cho xe bò? Tương lai sẽ thuộc về trí thức. Bố đừng có mà quyết định độc tài như thế". Lão Sình rít lên: "Mẹ cha mày. Đại học với tiểu học cái tổ sư mày. Mày bảo bố mày là độc tài phỏng? Địt mẹ, ông cho mày biết thế nào là chuyên chính vô sản" Rồi lão đánh anh Phong một trận tơi bời. Một trận đòn ghê rợn. Tôi chưa từng thấy ai đánh con như lão Sình. Kể ra anh Phong cũng dại mồm. Gọi nhà độc tài là độc tài là điều nguy hiểm, còn nguy hiểm hơn cả gọi gái đĩ là đĩ.

Cuối cùng anh Phong cũng phải khuất phục lão Sình. Nhưng anh cũng chẳng theo nghiệp xe bò kéo lâu la gì. Một năm sau khi anh trở thành tài xế xe bò thì xẩy ra chiến tranh biên giới phía Bắc. Anh Phong viết đơn xung phong nhập ngũ.

Công cuộc đổi mới cơ cấu kinh tế khiến bộ mặt đô thị thay đổi chóng mặt. Cái nhà máy gạch với hai ống khói

https://tieulun.hopto.org

uy nghi chọc thẳng lên trời năm xưa không còn nữa. Thay vào đó là một khách sạn liên doanh vớI nước ngoài, 30 tầng lừng lững. Người ta vẫn giữ lại hai cái ống khói, như một thứ di tích. Nhưng nay trông chúng yếm thế thảm hại. Tôi xa nhà hơn mười năm, nay trở lại ngỡ ngàng. Lão Sình chết. Lão chết sau năm năm ngồi thiền, nhịn ăn. Sau khi lão chết một tuần người ta mới phát hiện, bởi lão thiền một mình trong một chiếc am cỏ phía tây Hà thành. Xác lão khô đét, bộ mặt thanh thản, cặp mắt khép hờ như người ngủ gà. Đám tang lão khá to, có cả chủ tịch phường - chính là thằng Vũ - tới đọc điếu văn. Trong am, người ta thấy rất nhiều những bức thư pháp tuyệt kĩ, nội dung là những áng văn thơ của chính lão Sình. Sau này, những di sản đó được trưng bầy trong nhà truyền thống phường. Nghe đâu, nhà nước có kế hoạch đệ trình Unesco công nhận số di sản đó là di sản văn hoá nhân loại

Sau cái bận bà vợ hai và thằng Vũ bỏ đi, cộng với việc anh Phong vứt chiếc xe bò đi bộ đội, lão Sình đâm rượu chè be bét. Nền công nghệ bao cao su thuốc tránh thai phát triển cũng là một tác nhân khiến gia cảnh lão sa sút trầm trọng. Lão Sình quá chán đời, nên lão quyết định tự tử bằng một liều thuốc hỗn hợp gồm: hai thang thuốc sổ thai cộng hai liều bả chuột của trung tâm công nghệ hoá mầu cộng hai tép he-rô-in cộng hai vỉ thuốc ngủ cộng hai viên thuốc lắc. Nhưng lão đã không chết. Không phải vì được cấp cứu kịp thời mà chắc do lão chưa tới số. Cái bài thuốc dùng để tự vẫn của lão chỉ khiến lão ngủ ba ngày. Sau khi tỉnh dậy, lão rụng hết tóc, cấm khẩu và rất giỏi làm thơ. Mấy tháng sau, lão tậu một mảnh đất con con ở phía tây Hà thành, dựng lên cái am cỏ. Lão ngồi thiền, sống bằng nước lã khí giời và làm thơ, viết thư pháp. Tôi gặp lại anh Phong rất tình cờ. Hôm đó, ngồi trong quán nước trà đầu ngõ, tôi thấy anh đang đi thất thểu. Tôi nhận ra anh ngay, mặc dù anh đã kém phong độ đi nhiều. Vẫn nước da trắng, nhưng không hồng hào mà xanh mét, còn những cơ bắp khi xưa tôi từng thán phục nay đã biến mất cả. Anh em gặp nhau tay bắt mặt mừng, rồi anh cho tôi biết hoàn cảnh anh bây giờ & Sau khi giải ngũ, anh không xin được việc làm, mặc dù các anh chị em giờ đây ai cũng khá giả, nhưng vốn khái tính nên anh kiên quyết không nhờ vả ai, hiện anh đang sống

https://tieulun.hopto.org

bằng nghề đạp xích lô. Rồi anh bảo: "Hôm nay gặp lại chú cũng là cơ duyên. Xe anh hỏng, đang phải sửa nên anh mới lang thang thế này. Còn bình thường, bận chạy xe chắc gì đã gặp được nhau... À ! chú cho anh mượn năm chục, mai anh gửi trả ngay, anh thêm vào trả tiền công sửa xe. Xe kì này hỏng nặng phải thay nhiều thứ quá ...!"

Hai hôm sau, tôi phải ra uỷ ban nhân dân phường để xin chứng nhận tạm trú. Gặp ngay thằng Vũ "lé", nó to béo bệ vệ, nói năng sang sảng. Giờ nó là chủ tịch uỷ ban nhân dân phường. Nó cũng nhận ra tôi ngay. Cũng tiện. Chính vì thế mà tôi xin được cái giấy tạm trú rất nhanh chóng, không có chút phiền hà gì. Khi chia tay, nó rỉ tai tôi: "Thích "hàng sống" không? Tớ chiều. Nhà hàng này tớ bảo kê, đảm bảo hàng "Việt Nam chất lượng cao". Thích "bóc tem" cũng có? Chủ nhà hàng là con Lan "tây", nhớ không? Tớ chiêu đãi cậu để trả ơn làm bài tập về nhà đấy nhá... hé... hé...hé". Trên đường từ uỷ ban về nhà, tôi nhìn thấy anh Phong (vẫn đi bộ thất thểu), tôi gọi anh, định rủ anh làm mấy vại bia hơi. Anh Phong nghe tôi gọi, anh quay lại, nhìn tôi vẻ sững sờ, rồi anh cắm cổ chạy rõ nhanh. Hết sức ngạc nhiên về thái độ anh Phong, trong bữa cơm tối hôm đó, tôi mang câu chuyện ra kể với mẹ. Bà nghe xong, cười tủm tỉm rồi bảo: "Từ khi nó xuất ngũ đến nay, có chịu đi làm đi ăn gì đâu. Cũng có lần làm bảo vệ cho một cơ quan, nhưng được đâu nửa tháng thì nó dẫn quân vào khoắng sạch kho của người ta. Bị bắt, đi tù hai năm. Bây giờ nó nghiện hê-rô-in, toàn vật vờ ăn cắp vặt, "xin đểu", "vay đểu". Mẹ cũng bị nó "vay đểu" một lần. Thôi, coi như đánh rơi".

***

30 năm thống nhất. Gần 20 năm đổi mới. Bộ mặt xã hội thay đổi như rồng cuốn. Xóm tôi cũng vậy. Từ nhà cửa đường xá xe cộ tới con người, thay đổi như hổ vồ.

4.

CHUYỆN NHÀ TÔI

Từ nhà máy gạch đi xuôi xuống chừng 220 mét là một cái hồ lớn. Hồ này không tên tuổi như hồ Tây, hồ

https://tieulun.hopto.org

Hoàn Kiếm, nhưng thực tế là nó đẹp chẳng kém. Nước hồ xanh ngăn ngắt, xung quanh cũng liễu rủ thướt tha. Bọn trẻ xóm tôi hay rủ nhau xuống đây bơi lội. Tháng nào cũng có một đứa chết đuối. Nhìn chúng nó bơi lội tung tăng tôi vô cùng thèm thuồng, nhưng không bao giờ dám. Bởi bố tôi rất nghiêm khắc. Ông cấm tiệt hai anh em tôi đi bơi. Cũng có nhiều đứa bị bố cấm, nhưng chúng nó không sợ. Buổi trưa nào cũng có cảnh ông bố cầm roi đuổi đằng sau, vừa đuổi vừa chửi, thằng con chạy đằng trước, vừa chạy vừa cười nhe nhởn. Cứ thế. Vòng quanh hồ. Và người thua bao giờ cũng là các ông bố.

Trong xóm, chỉ duy nhất gia đình tôi thuộc thành phần viên chức nhà nước. Mẹ tôi là công nhân trại lợn Cầu Diễn. Bố tôi là nhà thơ. Ông công tác ở nhà hát Opera dân tộc. Chức danh bố tôi là trưởng phòng nghệ thuật, công việc chính của ông là bảo quản, phun thuốc chống mối mọt cho phòng truyền thống của nhà hát. Với tôi, cái phòng truyền thống này là một thế giới đầy huyền bí. Chính giữa phòng có hai bức tượng toàn thân hai ông mặc áo quần xanh đỏ, đi hia, mang gươm. Một ông mắt lác, vẻ hơi hung dữ. Một ông sứt môi, vẻ nhí nhảnh. Tôi không biết hai ông này là ai, song tôi rất kính cẩn hai ông. Tôi nghĩ, chắc đó là hai ông thần, thần gì thì chịu. Việt Nam mình vốn nhiều thần. Trong phòng truyền thống có một giá sách rất to, đây mới thật sự hấp dẫn tôi, nhưng thông thường, bố không cho phép tôi lục lọi. Cứ khoảng hai tuần, ông lại phun thuốc chống mối cho giá sách này. Mỗi lần như vậy, ông lại loại ra một số sách, báo bị mối xông. Tôi nhìn đống sách báo này hau háu. Nhưng chả bao giờ đến lượt tôi. Số sách báo này nhanh chóng chuyển tới mấy tiệm buôn sách báo cũ. Bù lại việc không được đọc, hôm đó nhà tôi có bữa tươi. Nhà tôi có ba anh chị em. Chị Hương là cả. Kế là anh Hùng. Tôi là út. Mang tiếng con út, nhưng bố ghét tôi nhất, vì tôi học kém, chỉ mê đọc truyện linh tinh. Còn với mẹ, bà thương ba đứa như nhau. Học giỏi hay học dốt với bà không khác gì

Chị Hương học giỏi văn, năm nào chị cũng được đi thi học sinh giỏi. Một lần chị đoạt giải ba cuộc thi văn toàn thành phố. Anh Hùng giỏi toàn diện, nhưng trội nhất là toán. Cũng như chị Hương, anh đoạt giải ba cuộc thi toán toàn thành.Nhìn chung, nhà tôi như một biểu tượng văn

https://tieulun.hopto.org

hóa của xóm. Cũng dễ hiểu khi ông Trọng "pác" rất nể bố tôi.

Vào đầu thập niên cuối thế kỉ trước, khi đất nước đã trở nên khá giả, các đoàn nghệ thuật được nhà nước đầu tư mạnh. Nhà hát Opera dân tộc của bố tôi cũng vậy, được đầu tư xây dựng một nhà hát riêng. Rất qui mô. Bố tôi được phân công làm phó ban quản lí xây dựng (thuộc bên A - chủ đầu tư). Từ ngày bố tôi thay đổi vị trí công tác, nhà tôi khá khẩm hẳn lên. Chuyện ăn uống thịt thà không phải nghĩ. Bố tôi có thêm nhiều bạn (là những ông thuộc bên B - thầu xây dựng), họ suốt ngày uống rượu ngâm thơ. Công trình xây dựng nhà hát mà bố tôi là phó ban quản lí đạt một kỉ lục. Kỉ lục câu giờ. Công trình dự kiến hoàn tất sau hai năm, nhưng thực tế là mười hai năm nó mới hoàn thành. Tôi không được chứng kiến ngày khánh thành nhà hát này. Khi đó, tôi đang ở xa (tôi học trung cấp thú y, ra trường, tôi được phân công về một trạm xá của một huyện lỵ trên Tây Nguyên). Ở vào cương vị phó ban quản lí công trình, bố tôi mang lại cho gia đình cuộc sống vật chất khá dễ chịu. Nhưng bù lại, mẹ tôi rất đau khổ. Vì bố suốt ngày nhậu nhẹt, và tệ hơn, bố tôi có bồ. Bồ của bố là một chủ quán cà phê. Nghe nói hai người yêu nhau đắm đuối. Tôi không hiểu người đàn bà kia yêu đắm đuối bố tôi vì điều gì, bởi bố tôi hom hem, hói trán, và đặc biệt rất hôi nách. Có lẽ bà ta yêu bố tôi vì một tâm hồn thi sĩ.

Công trình nhà hát hoành tráng sau khi nghiệm thu và đưa vào sử dụng được ba năm thì xuống cấp trầm trọng. Lún móng, nứt mái. Và một sự cố ghê gớm đã xẩy ra. Hôm đó, nhà hát đang biểu diễn thì trần nhà hát (phía khán giả) sập xuống. Cũng may, không có ai chết và bị thương. Vì các suất diễn thường không có khách nếu bán vé lẻ. Chỉ khi nào diễn hợp đồng hay phát giấy mời thì mới có khách. Người ta đành niêm phong nhà hát và chưa có kế hoạch cụ thể nào cho nó. Việc này đã đưa ra cả quốc hội để bàn bạc. Vì sự việc này mà bố tôi phải đi tù. Ông bị kết án 18 tháng tù giam. Pháp luật rất công minh. Ông trưởng ban, người chịu trách nhiệm chính, và cũng là người ăn chính, bị kết án gấp đôi. 36 tháng tù treo.

Sau khi ra tù, bố tôi dọn về ở hẳn với bà chủ quán cà phê (bố có vốn riêng gửi ngân hàng). Bố sống với bà ta được sáu tháng thì chết. Ông bị "thượng mã phong". Khi

https://tieulun.hopto.org

bố chết, tôi đang bận quá nhiều việc (huyện lị của tôi quản lí, dân số mấy nghìn người mà chỉ có một trạm xá, nhân sự gồm một bác sĩ là tôi và hai y tá giúp việc là hai bà người Thượng vừa tốt nghiệp lớp xoá nạn mù chữ. Năm ấy, cả huyện mắc chứng sốt vàng chân. Cả người, bò, lợn. Mắc tất.) nên không về được. Tôi rất áy náy về điều này. Tuy bố không yêu thương tôi lắm, nhưng tôi luôn kính trọng ông. Với tôi, ông là một biểu tượng của thành công. Thành công về mọi mặt. Ngay cái chết của ông cũng khiến tôi ngưỡng mộ. Chết trên bụng đàn bà là một cái chết vĩ đại.

Trong thời gian tám năm phục vụ trên Tây Nguyên, vừa làm việc vừa phấn đấu, tôi đã kiếm được cái "mát-tơ" tại chức, và tôi đã xin chuyển được về Hà thành. Một bệnh viện lớn đã đồng ý tiếp nhận.

Công cuộc đổi mới khiến xóm tôi thay đổi ghê gớm. Nhà cửa thi nhau mọc lên, nhà sau cao hơn nhà trước. Chỉ duy nhất nhà tôi vẫn thế. Vẫn căn nhà cấp bốn. Tuy nhiên, trong nhà cũng có toilet. Anh Hùng tốt nghiệp đại học bách khoa, loại xuất sắc. Được nhận về một cơ quan nghiên cứu khá nổi tiếng. Chả hiểu thế nào, anh yêu một cô phò hơn anh mười chín tuổi, đòi cưới. Mẹ tôi phản đối quyết liệt, bà doạ tự tử nếu anh Hùng không nghe lời. Anh Hùng nghe lời mẹ, nhưng sau đó anh mắc căn bệnh rất lạ. Anh cứ ỉa ra rồi ăn vào, mồm miệng dớt dãi thều lều, suốt ngày gẩy bàn tính. Lâu lâu, đập phá ra trò, vì vậy, phải xích trong góc nhà.

Chị Hương tốt nghiệp đại học tổng hợp, khoa ngữ văn, nhưng ra trường không xin được việc làm. Nói cho đúng là có xin được việc, nhưng nơi nào chị làm lâu nhất cũng chỉ được sáu tháng là bị sa thải. Chị Hương mang nặng gien bố tôi. Chị là một thi sĩ. Làm ở đâu chị cũng không hoàn thành công việc được giao, hay cầm nhầm của công, đã thế đầu óc chị cứ lơ mơ về thơ thẩn. Bây giờ chị đã lấy chồng, ở riêng. Chồng chị Hương làm xe ôm, còn chị Hương bán quán nước chè di động (tức là nay ngồi vỉa hè này, mai ngồi vỉa hè khác). Chị cho tôi biết, vì thơ chị đã vượt quá xa tầm thời đại, người bình thường đọc vào rất dễ lên cơn động kinh, nên không có nhà xuất bản nào nhận in thơ chị, nhưng chị đã in được 27 tập, dưới hình thức photocopy. "Có một nhà xuất bản bên

https://tieulun.hopto.org

châu Phi đang liên hệ để dịch thơ của tôi đấy nhá" - chị Hương thì thào khoe với tôi, mắt chị đảo tròn rất gian, cứ như buôn bạc giả. Sau khi bố tôi đi tù thì trại lợn Cầu Diễn giải thể, mẹ tôi được hưởng chế độ hưu non, coi như thất nghiệp. Không biết làm gì, thỉnh thoảng mẹ phải đi làm thuê lặt vặt cho mấy gia đình trong xóm. Người Hà thành gọi là osin. Nhưng cũng chả có việc đều, bởi mẹ già quá rồi, chủ nhà muốn chửi mắng bắt nạt cũng ngại, nên bí lắm họ mới thuê. Gia cảnh sa sút, buồn chuyện chồng con, đâm ra dạo này mẹ tôi sinh tật nói bậy. Cứ ngứa mắt ngứa mồm là bà chửi. Dạo bùng nổ dịch ca sĩ người mẫu chụp ảnh khoả thân trên mạng, báo chí, dư luận lên án, xóm tôi lập tức họp tổ dân phố, có cán bộ văn hoá quận xuống quán triệt, để các bậc phụ huynh kịp thời răn đe con cái. Mẹ tôi đi họp, tự nhiên, bà chửi đổng rõ to: "Vú L. là bố mẹ nó cho nó, là giời cho nó. Giời thương nó giời cho nó L. đẹp vú đẹp. Nó đưa L. lên in-tờ-lét chứ nó đưa L. lên mặt trăng thì đã chết bố con thằng nào. Chả khoe cũng phí. Dào ôi, đạo đức cái chết tiệt ba cái chuyện cởi truồng với mặc quần. Rõ là lũ thối mồm. Rõ là giống ghen ăn tức uống. Mấy thằng liền ông thấy L. người đẹp hơn L. vợ mình, tức, chửi. Liền bà thấy L. người xinh hơn L. mình, tức, cũng chửi. Rõ nỡm. Đéo mẹ cha nhà nó chứ, như bà đây, cả đời giữ lề giữ thói, có cái L. cứ giữ khư khư cho thằng giời đánh, ngứa cũng đéo dám gãi, để nó vác c. nó đi với gái. Rõ thật là...". Cả hội trường xôn xao như ong vỡ tổ. Tôi phải chạy ra năn nỉ mãi bà mới thôi.

***

Cái hồ xóm tôi nước vẫn trong xanh, những hàng dương liễu vẫn thướt tha rủ bóng. Con đường quanh hồ được lát gạch, đặt nhiêu ghế đá. Giờ thì cái hồ này cũng nổi tiếng lắm, quanh đó, những quán bar karaoke mọc lên san sát, đèn xanh đỏ nhấp nháy, nhạc xập xình. Nhiều ông Tây bà Đầm và các cặp tình nhân nội địa khoác vai đi dạo mát

Một buổi trưa, tôi ngồi trong quán café ven hồ, chợt một cảnh tượng vô cùng quen thuộc diễn ra. Một thằng bé chạc 10 tuổi chạy thục mạng, vừa chạy vừa cười nhe nhởn, phía sau là một gã trung niên cởi trần trùng trục, tay cầm roi, miệng hò hét chửi bới đuổi theo. Nghe nói, ban

https://tieulun.hopto.org

quản lí công trình đô thị đã ra sắc lệnh cấm tụi trẻ con xuống bơi dưới hồ, nên tôi không hiểu bố con nhà kia đuổi nhau vì lí do gì. Họ cứ đuổi nhau vòng quanh hồ, cho tới khi tôi ra về, họ vẫn tiếp tục đuổi bắt vòng quanh.

5.

CHUYỆN NHÀ BÁ CÒ

Xóm tôi là một liên kết các con ngõ nhỏ, chằng chéo xiên xẹo, đan vào nhau như mạng nhện. Nhà tôi nằm cuối một ngõ cụt. Có vẻ như nhà tôi nằm vào vị trí trung tâm. Bởi vậy, mọi sinh hoạt của cư dân trong xóm, tôi đều [nghe nhìn] thấy rất dễ dàng. Xóm tôi có nhiều chuyện vui. Con đường chạy ngang mặt xóm tôi, nói chung là một đường phố tĩnh lặng buồn tẻ. Dọc hai bên đường là những cây bàng già nua ốm yếu và buồn tẻ không kém con đường. Con đường chỉ xao động lên đôi chút khi trường tiểu học phóng thích chúng tôi. Và nó đáng được gọi là phố khi vào đầu tháng có bán cá biển ướp muối theo phiếu. Nhà ít nửa cân, nhà nhiều ba kí (tính theo nhân khẩu) hả hê tập trung ra cái máy nước công cộng băm băm chặt chặt, cãi nhau chí choé. Ruồi nhặng vi vu. Mùi cá bốc lên tanh khắm. Ở đầu con ngõ cụt là cửa hiệu cắt tóc đồng thời là nhà ông Bá Cò. Ông Cò người thấp đậm chắc nịch tóc húi cua, trông rất hãi. Ông có hai vợ, bốn thằng con trai. Không hiểu vì lí do gì, cứ vào khoảng năm giờ sáng và sáu giờ chiều, mùa đông cũng như mùa hè, ông Bá Cò lại nghiêm trang chửi vợ chửi con. Nội dụng câu chửi của ông cũng chưa bao giờ thay đổi.

Ông chửi thế này: "Địt mẹ chúng m... ày ....! Kh .... ốn.... nạn ! Bú... c... ă...c !". Hai bà vợ của ông, to béo đẫy đà đỏ au núng nính, nhưng chưa bao giờ dám hó hé cãi trả một câu. Có thể ông Bá Cò oai như vậy vì ông kiếm nhiều tiền. Cửa hàng của ông rất đông khách. Thấy mọi người bảo ông cắt đẹp. Duy nhất, trong xóm tôi, chỉ có nhà ông là chủ nhật nào cũng ăn thịt. Sau 30 năm, con đường nhỏ buồn tẻ chạy qua xóm tôi, giờ đã thành một con đường đôi đẹp có tiếng của thành phố. Dọc hai bên đường, thay cho những cây bàng là hai hàng đèn cao áp thẳng tăm tắp. Nhà cửa đua nhau mọc lên, toàn hai ba tầng, san sát. Ở đầu phố, một khách sạn 30 tầng liên

https://tieulun.hopto.org

doanh với nước ngoài đứng lừng lững vẻ bặm trợn. Nhà ông Bá Cò cũng vậy, bây giờ nó là một "beauty salon" hoành tráng. Không khí ngột ngạt. Âm thanh xe cộ nhức nhối. Rất ra dáng. Rất hiện đại. Thời gian trôi thật nhanh. Mới đấy mà đã ba mươi năm. Tôi còn nhớ như in cái buổi chiều ba mươi tháng tư năm bẩy lăm. Khoảng hai giờ chiều, đài tiếng nói Việt Nam đưa tin thắng trận, ca khúc bất hủ "Như có Bác trong ngày đại thắng" vang lanh lảnh xen lẫn tiếng chửi từ nhà ông Bá Cò (trong xóm, chỉ nhà ông Bá Cò là có đài. Một chiếc "o-ri-ông-tông").

Như có bác Hồ trong ngày vui đại thắng... Địt mẹ ch...úng ..m...à...y ! Lời Bác nay đã thành chiến thắng huy hoàng... Kh... ốn ...n...ạn ! Ba mươi năm đấu tranh giành toàn vẹn non sông.... Bú ... c... ặ ... c

Đấy là lần duy nhất ông Bá Cò phá lệ.

Ông đã chửi không đúng lịch. Tôi cũng không hiểu vì sao. Tôi xa nhà đã lâu, nay trở về ngỡ ngàng. Khó khăn lắm tôi mới tìm được nhà mình. Trời mùa đông, năm giờ sáng còn tối đen. Đang say sưa trong chăn ấm tôi chợt choàng tỉnh giấc. Giọng ông Bá Cò sang sảng cất lên: "Địt mẹ chúng m...à...y ! Kh...ốn ... n...ạn ! Bú ...c ...ặ ...c !"

Tôi bảo mẹ: "Ông Bá Cò năm nay dễ đã ngoài tám mươi, mà giọng ông ấy còn khoẻ ghê!". Mẹ tôi bảo: "Lão Bá Cò chết lâu rồi. Đấy là giọng thằng Cử. Thằng cả đấy. Nó cũng lấy hai vợ". Trước cửa nhà tôi là một khoảng sân, rộng chừng gấp rưỡi chiếc chiếu đôi. Có lẽ đây là một khoảnh đất duy nhất còn sót lại của thành phố này chưa phủ bê tông. Buổi trưa hôm ấy, có mấy đứa trẻ tụ tập chơi bắn bi. Chúng chơi và cãi nhau nhí nhéo như mọi trẻ con khác. Có một thằng bé thấp đậm chắc nịch, tóc húi cua gây cho tôi sự chú ý, vì mỗi khi cãi nhau với đứa khác, nó đều kết bằng câu: "Địt mẹ mày ! Khốn nạn ! Bú cặc". Mẹ tôi bảo, đấy là con trai thằng Cử. Đúng là trẻ con. Chỉ có trẻ con là hay phá lệ bừa bãi.

Đất nước độc lập thống nhất ba mươi năm. Đất nước tiến hành công cuộc đổi mới gần hai mươi năm. Xã hội vặn mình như rồng cuốn. Xóm tôi vươn vai như rồng leo. Cư dân xóm tôi cũng như người dân cả xứ sở này, thay đổi từng giờ từng phút. Vậy mà ba đời nhà ông Bá Cò vẫn: Địt mẹ ! Khốn nạn ! Bú cặc!

Đến lạ.

https://tieulun.hopto.org

QUỲNH

VƯƠNG VĂN QUANG

SÀI GÒN

Cổng trường đại học thương nghiệp của chúng tôi đối diện khu Văn công. Đúng như tên gọi, trong khu Văn công là các đoàn nghệ thuật và một số trường đào tạo năng khiếu nghệ thuật, trong đó có trường Múa. Trong con mắt đám sinh viên thương nghiệp bọn tôi thời ấy, thì sinh viên trường Múa là loại sinh viên quí tộc; họ ăn diện và tất cả đều xinh trai, đẹp gái. Những buổi sáng bọn tôi ngồi ở mấy quán nước trà cổng trường nhìn sang cổng khu văn công, bên ấy các nàng sinh viên múa đẹp như mơ lượn lờ ra ăn quà sáng. Mặc dù quà sáng của họ chỉ là khoai lang, sắn luộc hoặc cùng lắm là bánh cuốn không nhân, nhưng cũng đủ khiến bọn tôi ngưỡng mộ thèm thuồng, bởi vì thực đơn quà sáng của bọn tôi là hai chén nước trà và năm bi thuốc lào, mà thực đơn này cũng phải ký sổ. Đầu tiên không biết, tôi đoán chắc họ toàn con nhà giầu. Sau này biết được, hoá ra họ chẳng giầu có gì, có điều sinh viên múa và xiếc có tiêu chuẩn cao gấp ba lần sinh viên các trường khác. Hồi ấy hay mất điện, số ngày có điện có lẽ tương đương số ngày mất điện bây giờ. Thế là để tiết kiệm dầu (buổi tối thắp đèn dầu) đám sinh viên thương nghiệp cứ tối đến là kéo nhau sang trường múa ùn ùn, đông như đi trẩy hội. Cứ

https://tieulun.hopto.org

kéo nhau sang theo phong trào, ai có đối tượng cứ việc tìm hiểu, còn không thì tụ tập thành đám, ghi-ta phập phèng, hát hò ông ổng. Có thằng hát hò chán, động rồ cởi truồng quấn quần lên đầu trùm kín mặt, tồng ngồng chạy vòng quanh, vừa chạy vừa hét như ma lãm. Có lẽ đây là cách thể hiện bản lĩnh sinh viên? Cũng may, vì mất điện nên quang cảnh dưới ánh trăng nó chỉ nhoà nhoà. Trong lớp, tôi chơi thân với hai thằng. Long, thằng này nhỏ con, thông minh và láu lỉnh, thường gọi là Long "già". Nhà nó ở phố Hàng Đường, có cửa hàng bán bánh kẹo, trà, ô-mai các loại & Nói chung, nó thuộc thành phần "con nhà giầu". Thằng kia là Quân, thường gọi là Quân "khỉ"; thằng này nhà Nam Định, đẹp trai, cao to nhưng rất vô duyên. Không hiểu tại sao nó có biệt hiệu là "khỉ". Ba đứa thân nhau, đi đâu cũng đi chung và tự nhận là "Ba thằng ngự lâm".

Bên trường múa, ở khoá &, tôi không nhớ rõ là khoá mấy, hình như khoá 13 hay 14 thì phải, có một cô nàng tên Quỳnh. Cô ta cùng lứa với bọn tôi, đúng hơn là kém bọn tôi khoảng hai, ba tuổi. Quỳnh đẹp lắm, thuộc diện hoa khôi của trường. Với bọn tôi tất cả học sinh trường múa đều là hoa hậu, thế mà Quỳnh lại là hoa khôi của đám hoa hậu đó. Khỏi cần tả, nói thế là các bạn đủ hình dung rồi. Chính vì thế bu quanh Quỳnh luôn là cả đống các chàng (trong đó có ba thằng chúng tôi), không chỉ có quân thương nghiệp, mà cả các chàng bên kịch, bên xiếc, rồi cả mấy bố nhà quê bên sư phạm cũng lởn vởn. Thời đó, ký túc các trường không văn minh như bây giờ. Có khi hai, ba trường chung nhau một bể nước. Thế là, để lấy lòng Quỳnh, các cu cậu tranh nhau xách nước từ tầng một lên tầng tư kí túc, cho Quỳnh và cả lớp Quỳnh & rửa chân. Mà lớp Quỳnh có vắng vẻ gì đâu, hai mươi bà nàng. Nhờ Quỳnh các bà nàng đâm ra thơm lây.

Bọn tôi lượn lờ thường xuyên như thế nên cứ đụng mặt nhau chan chát, cho nên không tránh khỏi chuyện lườm nguýt gầm gừ. Nhưng "ba thằng ngự lâm" bọn tôi không ngán ngại bất cứ phần tử nào. Tôi và Quân "khỉ" thì cao to lực lưỡng, thêm nữa dạo đó mặt tôi mọc đầy sủi cảo nên trông rất gớm. Còn thằng Long "già" tuy nó nhẹ cân, thấp bé thật nhưng bù lại nó rất láu lỉnh và bản lĩnh (chính nó đầu têu trò cởi truồng hò hét). Nói thế không có nghĩa là bọn tôi tiếp cận Quỳnh bằng sức mạnh, mà rất

https://tieulun.hopto.org

tự nhiên, Quỳnh dành cho nhóm tôi tình cảm đặc biệt nhất. Quỳnh không bao giờ cho bọn tôi xách nước, Quỳnh bảo, việc đó nhiều người làm rồi. Thỉnh thoảng bọn tôi tới chơi, gần như cùng lúc mấy bố bên đại học sư phạm cũng xuất hiện, Quỳnh mời tất cả ngồi chơi, nhưng trong khi mấy ông sư phạm đang hì hục thay nhau xách nước thì Quỳnh lôi ra một đĩa lạc luộc mời bọn tôi. Lạc có mùi hơi thiu thiu nhưng về sau này tôi chả bao giờ có dịp ăn thứ quà nào ngon một cách đắm say như thế. Xách nước nhiều mà chả được Quỳnh quan tâm, trong khi bọn tôi đã không xách nước mà mỗi lần tới đều được Quỳnh đón tiếp khi thì bằng lạc luộc, lúc thì kẹo vừng, cho nên các cu cậu dần dần lảng hết

Cuối cùng, còn lại chỉ ba chúng tôi hay sang chơi với Quỳnh. Thay vì bị mấy ông mãnh lậm lừ, bây giờ bọn tôi bị mấy bà nàng cùng lớp Quỳnh lườm nguýt. Chả là các bà nàng không còn người hầu xách nước nữa. Nhiều khi tôi cũng xách xô đi, nhưng chỉ một, hai xô cho Quỳnh đủ dùng, định xách tiếp là Quỳnh lừ mắt (phụ nữ họ có cái lối ích kỷ đáng yêu thế) không đồng ý. Vốn là đứa khéo léo, thằng Long "già", mỗi lần sang Quỳnh chơi, bao giờ cũng có quà, toàn sản phẩm ở cửa hàng nhà nó, khi thì bọc ô-mai gừng, lúc lại hộp bánh kem xốp... Của đáng tội, nó làm bọn tôi mát mặt. Còn thằng Quân "khỉ" thì chỉ hềnh hệch, vô duyên, nói chuyện có mặt cả mấy đứa mà chỉ rình nắm chân, nắm tay. Tôi nhìn nó mà sôi máu. Nhưng Quỳnh bao giờ cũng rất tế nhị, khéo léo khiến cho thằng "khỉ" không làm trò được, mà bản thân nó cũng không bị "fô". Nói chung hai đứa chúng nó có lợi thế hơn tôi. Tôi vốn ít nói, luôn cho mình là thô kệch nên khi cả bốn đứa ngồi chơi với nhau, tôi thường lặng lẽ ngồi im, kệ hai thằng kia nó bô lô ba la. Thỉnh thoảng cặp mắt to, đen láy của Quỳnh chợt nhìn thẳng vào mắt tôi, hai ánh mắt giao nhau một lúc, và thường là tôi lúng túng quay đi trước. Những lúc đó, trong tôi cảm xúc rất rạo rực, bồi hồi. Tôi không hiểu một cách cụ thể ý nghĩa gì trong đôi mắt của Quỳnh. Nhưng tôi cũng lờ mờ linh cảm một điều gì đó.

Vào một buổi sáng, trống tiết, tôi lò mò sang trường múa. Không hiểu nghĩ thế nào tôi lại đi một mình. Buổi

https://tieulun.hopto.org

sáng bên trường múa là giờ tập ballet, trong khu nhà tập, âm nhạc vang lên thánh thót xen lẫn tiếng quát tháo và đếm nhịp của các giáo viên. Nhiều phòng tập quá, các phòng đều có người. Không biết Quỳnh tập ở phòng nào, nên phòng nào tôi cũng ghé qua. Ở phòng đầu tiên là một lớp nam sinh, các ông con trai múa đang tập, cởi trần, cơ bắp cuồn cuộn, phía dưới mặc quần tập, loại quần gì đó bó chít, hạ bộ nổi lên như cái ấm tích. Tôi hết hồn chạy bổ sang phòng kế bên, vừa tới cửa phòng, thấy Quỳnh đang làm một động tác xoay và di động ra sát cửa, vô tình tôi và Quỳnh, mặt đối mặt, sát gần nhau. Quỳnh mặc đồ tập bó sát, cổ áo khoét sâu, khuôn ngực đầy đặn thở phập phồng, mồ hôi rịn trên trán, cặp mắt đen láy của Quỳnh mở to nhìn tôi, vừa ngạc nhiên vừa thích thú. Tôi sững người mất mấy giây, mồm ú ớ rồi & quay đầu ù té chạy. Nếu nói theo kiểu bây giờ là "chạy mất dép", thì với tôi hôm ấy đúng cả nghĩa đen. Tôi đi dép cao su, thứ dép cứ chạy nhanh là tuột quai. Thế là người đi dép ở lại, cứ thế chân đất tôi rông tuốt về ký túc xá. Cả tuần liền tôi ngơ ngẩn như mất hồn. Cảm giác bồi hồi rạo rực, lại có phần xấu hổ. Mấy lần, hai thằng kia rủ sang Quỳnh chơi nhưng tôi đều từ chối. Phải đến hơn tuần sau, tôi mới theo chúng nó sang thăm Quỳnh. Hôm đó Quỳnh đưa mắt nhìn tôi nhiều hơn mọi khi. Tôi lúng túng và càng câm như hến, để mặc hai thằng kia tha hồ nói phét. Lúc ra về, khi cả ba thằng đã ra khỏi cửa, Quỳnh gọi tôi lại và đưa một túi xách nylon. Quỳnh không nói gì, chỉ mỉm cười nhìn tôi tinh nghịch. Không biết trong túi là cái gì, nhưng tôi cứ cầm. Vừa nhìn thấy tôi xách cái túi, thằng Quân "khỉ" giằng lấy, nó mở túi và cười hô hố. Tôi cũng tò mò nên vội giật lại, hoá ra là đôi dép cao su của tôi. Quỳnh đã mang nó ra chợ thuê rút lại, Quỳnh còn cẩn thận cho đóng đinh hai bên đế cho khỏi tuột quai. Quân "khỉ" cười khèng khẹc trêu tôi: "Nhất mày rồi nhá". Thằng Long "già" lặng im, không nói gì.

Tôi yêu Quỳnh, điều này giờ đây tôi không còn nghi ngờ. Và Quỳnh cũng yêu tôi? Qua ánh mắt Quỳnh, tôi lờ mờ nhận thấy thế. Nhưng còn điều này cũng quan trọng, tôi ngờ rằng, cả hai thằng bạn thân của tôi, hai đứa chúng nó cũng yêu Quỳnh. Tất nhiên, ở các mức độ khác nhau. Thằng Quân, cái thằng vô duyên hềnh hệch này có thể

https://tieulun.hopto.org

mới chỉ là "rất thích" thôi, chưa thể coi là tình yêu. Còn thằng Long? Tôi nghĩ thằng này chắc chắn nó đã yêu. Tôi để ý thấy nó mấy lần lén sang trường múa một mình, ôm theo bọc gì to lắm. Nhưng Quỳnh chỉ yêu tôi thôi, tôi biết. Nhưng tôi không dám tự tin Quan hệ của bốn đứa, vẫn thế, rất thân thiết. Với riêng tôi Quỳnh ngày càng dành cho tôi những tình cảm nồng nàn hơn, tất nhiên là chỉ qua ánh mắt. Còn tôi, vì rụt rè mà cũng một phần vì nể hai thằng kia, tôi sợ tình yêu của mình sẽ làm hỏng mối quan hệ đang rất tốt đẹp của cả bốn đứa. Vì vậy, tôi không dám thổ lộ. Tôi để cái mối tình "mắt nhìn nhau như gửi gắm bao điều" cứ thế trôi đi, cho tới ngày chúng tôi ra trường.

Bọn tôi ra trường cùng năm với Quỳnh, vào học trường múa trước khi bọn tôi vào trường thương nghiệp hai năm, nhưng hệ đào tạo của Quỳnh những bẩy năm, nên bọn tôi ra trường cùng một lượt. Ra trường, Quỳnh nhận công tác ở nhà hát Giao hưởng. Còn ba đứa tôi, thằng Quân"khỉ" tốt nghiệp hạng trung bình, được phân về sở thuỷ sản của một tỉnh đồng bằng sông Cửu Long (hồi đó khi ra trường được phân công công tác, và phần lớn đều tuân theo sự điều động của tổ chức). Thằng Long "già" nhận bằng đỏ, tốt ngiệp loại giỏi, nhận công việc ở sở thương ngiệp Hà Nội. Không hiểu gia đình nó có chạy chọt gì không, chứ sinh viên mới tốt nghiệp ít có cơ hội làm việc tại Hà nội. Nhưng tôi nghĩ, với học lực của nó, được làm việc ở những nơi tốt đẹp thì cũng xứng đáng. Còn tôi, cũng tấm bằng xanh như của Quân "khỉ", nhưng khá hơn nó một chút. Tôi tốt ngiệp loại khá, và nhận công tác ở một tỉnh miền núi phía Bắc

Thời kỳ sinh viên ngắn ngủi thế là đã kết thúc, bọn tôi chính thức "thò chân vào cuộc đời". Hôm chia tay, bốn đứa làm một bữa nhè nhẹ bên hồ Tây. Cả bốn đứa đều vui, buồn lẫn lộn. Lúc cười hô hố nói những câu vô nghĩa, khi thì cùng lặng đi để đuổi theo những suy nghĩ riêng tư. Quỳnh nhìn tôi nhiều hơn, cặp mắt có vẻ buồn. Vừa trách móc vừa chờ đợi. Tôi cũng hiểu được tâm trạng của Quỳnh, nhưng khốn nạn, không hiểu ma xui quỉ khiến thế nào tôi vẫn câm tắc như hến. Hai hôm sau tôi khoác ba lô đi lên phía bắc.

Tôi tới tỉnh L. vào một buổi chiều cuối thu. Thời tiết ở đây khác hẳn Hà nội, trời se lạnh, mới hơn bốn giờ chiều

https://tieulun.hopto.org

mà như đã tối. Tìm được tới trụ sở cơ quan mất hơn nửa tiếng. Cơ quan vắng ngắt như chùa bà đanh, chỉ gặp ông thường trực. Sau khi xem xong giấy giới thiệu của tôi, ông ta bảo, mọi người về hết rồi, ngày mai tám, chín giờ sáng cơ quan mới bắt đầu có người. Rồi ông ta hỏi tôi có người nhà ở đây không, tôi bảo không, ông ta dẫn tôi lại một căn phòng, mở khoá rồi bảo, đây là nhà khách cơ quan, chú nghỉ tạm qua đêm.Tôi cám ơn ông ta rồi vào phòng. Căn phòng rộng chừng 15 m vuông, mái ngói hở ngoác, dưới sàn đầy cứt chuột. Trong góc kê một chiếc giường cá nhân, chỉ có giát, không có chiếu. Tôi vứt chiếc balô lên đầu giường, để nguyên quần áo rồi nằm vật ra. Từ bé cho tới khi vào đại học, tôi chưa biết đến cảm giác cô đơn, nằm trên giường tôi nghĩ, ra cô đơn nó thế này. Tôi chợt nhớ đến Quỳnh, nhớ cồn cào. Lạ thế, mới chia tay chưa đầy ba hôm, mà sao nhớ quá thế này. Lúc này tôi mới thấy ân hận, rằng trước khi chia tay đã không nói gì với Quỳnh. Ôi, nếu bây giờ Quỳnh ở đây, tôi sẽ không ngần ngại gì nữa, tôi sẽ thổ lộ tình yêu với Quỳnh bằng những từ ngữ lâm ly hoành tráng nhất mà tôi có.

Hôm sau, tôi tỉnh giấc khi chưa tới bẩy giờ. Tôi nhanh nhẹn làm vệ sinh cá nhân, sốc lại quần áo, nhét tờ giấy giới thiệu, lệnh điều động công tác vào túi áo ngực rồi ngồi bó gối trên giường. Thời gian trôi thật chậm. Mãi mới tới tám giờ, trời vẫn chưa sáng rõ, nhưng cơ quan bắt đầu lác đác có người. Tôi nhẩy khỏi giường, vuốt lại quần áo rồi đi về phía căn phòng trên cửa có tấm biển "Phòng Tổ Chức". Tôi gõ cửa, bên trong có tiếng rít thuốc lào song sọc, lặng im một lát rồi một giọng nhừa nhựa cất lên: "Vào đi!" Tôi đẩy cửa bước vào, một người đàn ông khó đoán tuổi ngồi sau bàn làm việc. Tôi chào ông ta. Tay ông ta móc vào nách, vừa gãi sồn sột vừa hất hàm hỏi: "Có chuyện gì?" Tôi đặt lên bàn mấy thứ giấy tờ rồi giới thiệu vắn tắt về mình. Ông ta xem giấy rồi gật gù: "Trường hợp này& biết rồi& xuống nàm dưới huyện S, sang phòng hành chính nấy công văn, mang sang đây tôi ký. Chiều có xe xuống huyện, đi nhờ xuống, nhận việc nàm nuôn."

Một tuần sống và làm việc ở cái huyện khỉ ho cò gáy này trôi qua. Sinh hoạt, cảnh vật nói chung là tẻ nhạt. Công việc của tôi, về chuyên môn có lẽ chỉ cần đào tạo sáu tháng là đủ, thế mà tôi học những năm năm. Thời

https://tieulun.hopto.org

gian rỗi nên tôi có điều kiện viết thư nhiều cho Quỳnh, cứ một tuần tôi gửi một lá. Trong thư tôi bảo công việc của tôi thú vị lắm, tôi mô tả cảnh vật núi đồi ở đây cứ như miền núi nước Pháp. Và chỉ có thế, trong thư tôi không nói gì thêm. Tôi cũng gửi cho thằng Long một vài lá. Còn thằng Quân, tôi không biết địa chỉ. Tôi gửi rất đều đặn, nhưng chẳng bao giờ nhận được hồi âm. Bạn bè quên tôi rồi hay sao? Đặc biệt là Quỳnh, sao Quỳnh không trả lời tôi? Bực mình, càng về sau thư tôi viết cho Quỳnh thưa hơn, một hai tháng một lá. Không phải tôi đã bớt nhớ Quỳnh, thực ra tôi còn nhớ nhung nhiều hơn nữa kia. Nhưng tôi cũng tự ái chứ ! Mấy lần tôi định tỏ tình trong thư, nhưng lại thôi. Tôi sẽ chờ đến kỳ nghỉ phép, như thế chắc sẽ nồng nàn hơn. Chẳng phải chúng tôi đã yêu nhau bằng ánh mắt gần hai năm trời rồi hay sao? Tỏ tình bằng thư thì phí lắm.

Thoắt cái đã gần hết một năm, chính xác là tám tháng. Ở cái cơ quan thương nghiệp huyện buồn tẻ thế mà tôi thấy thời gian trôi nhanh phết. Một hôm chị văn thư bảo tôi: "Cậu Hùng có thư đấy". Tôi rảo bước về phía phòng hành chính, vừa đi vừa hỏi: "Thư ở đâu gửi thế chị?". "Tôi không thấy ghi, nhưng dấu bưu điện Hà nội đấy". Vào phòng hành chính, tôi thấy lá thư nằm chềnh ềnh trên bàn. Tôi vồ lấy, ấp lá thư vào ngực rồi lao vút về phòng riêng. Về tới phòng mình, tôi đóng cửa lại rồi hồi hộp bóc thư. Trong phong bì thư là một phong bì nhỏ hơn, mầu hồng. Tôi hấp tấp mở cái phong bì hồng, bên trong là thiếp báo tin và thiếp mời dự tiệc cưới. Đám cưới thằng Long "già". Cô dâu là Quỳnh. Tôi đổ sụp xuống giường.

Hai năm tiếp theo trôi qua tẻ nhạt, hôm qua giống hôm nay, hôm nay chắc chắn sẽ giống ngày mai. Tôi từng nghe ai đó nói rằng: "Thời gian là người khán hộ rất giỏi chữa những vết thương lòng". Tôi không thấy đúng, đã hai năm rồi mà người khán hộ chết tiệt kia có chữa chạy được gì cho tôi đâu. Khốn nạn, vết thương của tôi đang ung thối lên đây.

Một hôm, mẹ tôi gọi điện lên, bà báo cho tôi rằng ở nhà đã nhờ vả người trên sở thương nghiệp, việc xong rồi, tôi sẽ được chuyển về Hà nội, quyết định sẽ tới trong nay mai. Đúng một tháng sau, cái quyết định đó nằm trên bàn làm việc của cái ông hay gãi nách khi tiếp khách. Ông ta

https://tieulun.hopto.org

cho gọi tôi lên thông báo tin vui; rồi ông bắt tay chúc mừng, tay kia vẫn móc nách, ông bảo: "Chúc mừng cậu, mất ba năm hả? Thế nà may nắm đấy, có anh cả chục năm cơ". Tôi lạnh lùng: "Cháu trả lại quyết định, cháu tình nguyện xin ở lại phục vụ ít năm nữa". Ông ta trợn tròn mắt, lát sau đã lấy lại bình tĩnh ông bảo: "Cậu đùa hay nàm thật?". "Chưa bao giờ cháu nghiêm túc như lúc này. Thôi chào chú". Tôi quay ra. Vừa hay có xe về huyện, tôi nhẩy lên đi nhờ.

Vì việc này mà mẹ tôi gọi điện lên chửi bới khóc lóc mấy lần, bà còn đe từ tôi. Tôi không động lòng lắm, tôi lạ gì cái kiểu khóc lóc từ con của các bà mẹ. Thời gian tôi "tình nguyện phục vụ" đã được gần năm năm. Tôi cũng chẳng thèm để ý đến thời gian, hình như tôi lỳ lợm ra khá nhiều. Lúc này đất nước đã đổi thay rất nhiều, kinh tế thị trường khiến cái loại cơ quan như cơ quan tôi không có lý do tồn tại, dù có muốn "tình nguyện" nữa cũng không được. Ngày mai tôi sẽ về Hà nội công tác ở một cơ quan mới. Hy vọng cơ quan mới này sẽ sử dụng hết kiến thức năm năm đại học của tôi.

Tôi về Hà nội được ba tháng. Gặp lại Quỳnh làm gì? Cô ta đã yên phận rồi. Lý trí khuyên bảo tôi như vậy. Nhưng tôi vẫn nhớ Quỳnh lắm, còn yêu nhiều nữa là khác. Có một buổi sáng, cơ quan ít việc và hình như lúc đó, lý trí của tôi nó đang ngủ. Tôi mò vào trong nhà hát Giao hưởng. Ở một quán nước chè, cổng nhà hát giao hưởng, tôi ngồi, chờ đợi Quỳnh, hay ai đó. Tôi đưa mắt nhìn sang khu trường múa, nhớ về kỷ niệm thời sinh viên. Đang mơ màng chợt có tiếng gọi: "Anh Hùng!" Tôi giật mình nhìn lên, trước mặt tôi là Thoa, cô bé học cùng lớp và chơi thân với Quỳnh. Tôi luống cuống đứng lên: "Thoa vào uống nước". Vẫn ngồi nguyên trên xe Thoa bảo: "Sang quán ca-fe bên đường ta nói chuyện cho thoải mái ". Tôi trả tiền nước chè rồi dắt xe đi theo Thoa.

"Quỳnh yêu anh lắm, hồi anh mới đi nó khóc suốt vì nhớ anh. Anh tệ lắm, nó chỉ mong anh nói một lời, vậy mà...". Thoa xổ ra một tràng.

"Yêu tôi? rồi lấy thằng Long... đấy là tình yêu kiểu nghệ sĩ hả?". Tôi chua chát.

"Anh đừng nói thế, tội nghiệp nó. Lý do gì nó lấy Long, em không được biết, Quỳnh nó vốn kín tiếng lắm.

https://tieulun.hopto.org

Nhưng em cam đoan là nó chỉ yêu có mình anh".

"Thế giờ vợ chồng Quỳnh thế nào?"

"Quỳnh nghỉ nhà hát rồi. Sau khi có đứa đầu lòng, Quỳnh nghỉ đẻ sáu tháng, định đi làm tiếp thì thằng Long không đồng ý. Nó bắt Quỳnh nghỉ luôn từ đấy, coi như bỏ nghề. Khổ thân, cái Quỳnh nó yêu nghề lắm cơ".

"Sao thằng chó chết kia, nó ông tướng thế?" Tôi nghiến răng ken két.

"Nó đi tù rồi anh ạ".

"Sao? Sao lại đi tù? Vì tội gì? Đi bao lâu? Đi lâu chưa?". Tôi hỏi dồn.

"Tham ô tham iếc gì đó, em cũng không biết nó phải đi bao lâu" -Thoa thở dài - "cái Quỳnh số khổ, đúng là hồng nhan bạc mệnh".

Chúng tôi ngồi thêm một lúc, cùng thở dài và không nói thêm được chuyện gì. Khi ra về tôi hỏi Thoa địa chỉ nhà Quỳnh.

Hai hôm sau tôi tới nhà Quỳnh. Nhà Quỳnh là một căn hộ chung cư xây cách đây 30 năm, loại nhà chuồng chim. Đi tù vì tội tham ô sao lại ở nhà như thế này, tôi thầm nghĩ.

Quỳnh ra mở của cho tôi. Vẫn đôi mắt to, đen láy ngày xưa, nhưng có phần kém sáng. Khuôn mặt hốc hác, xanh xao. Quỳnh run rẩy, tựa lưng vào cánh cửa nhìn tôi trân trối, đôi môi mím chặt. Hai đứa cùng lặng im, rồi tôi nói, cố làm ra vui đùa:

"Quỳnh không định mời tôi vào nhà à?"

Quỳnh không nói gì mà chỉ đi giật lùi vào trong. Tôi đóng cửa rồi bước theo Quỳnh. Vào đến phòng khách, tôi đặt túi trái cây vừa mua trên đường đi lên bàn, rồi tự động kéo ghế ngồi. Quỳnh vẫn đứng nhìn tôi. Vẫn cố làm vẻ tự nhiên, tôi nói:

"Sao Quỳnh không ngồi? Định đứng mãi à?" Quỳnh còn đang lúng túng. Tôi nói tiếp: "Con Quỳnh đâu? Cháu trai hay gái?"

"Cả hai đứa đi học rồi. Thằng anh và con bé em".

Thì ra Quỳnh đã có hai đứa. Mà cũng tám năm rồi còn gì. Tôi lặng lẽ quan sát quanh nhà Quỳnh, một căn hộ đặc trưng của thành phần dân nghèo thành thị.

"Chuyện thằng Long thế nào?"

Quỳnh nhìn tôi dò xét, như muốn hiểu rõ hơn câu hỏi

https://tieulun.hopto.org

của tôi.

"Người ta bắt nó vì tội gì? Án bao lâu?"

"Tham ô, án 24 tháng, đi được gần một năm rồi".

"Quỳnh có hay đi thăm nó không?"

"Cũng ít thôi, chừng hai tháng một lần. Hai đứa nhỏ đi học, em thì thất ngiệp, anh bảo đi nhiều sao được, tốn kém lắm. Mang tiếng tham ô, tham nhũng..., nhưng nó mang đi đâu hết, mẹ con em có được gì đâu". Quỳnh nói, mắt rơm rớm.

"Khi nào Quỳnh xuống thăm nó, cho tôi đi cùng, nhé. Tôi muốn thăm bạn cũ".

"Tuần sau anh a, có điều em chưa biết sắp xếp vào ngày nào"

"Ngày nào cũng được, Quỳnh cứ gọi trước cho tôi một ngày". Tôi ghi số điện thoại của mình vào mảnh giấy nhỏ và đưa Quỳnh. Sợ ngồi lâu bất tiện, tôi cáo từ ra về. Quỳnh tiễn tôi bằng ánh mắt gần giống buổi chia tay cách đây tám năm, buồn và trách móc, chỉ không có chờ đợi.

Chiều thứ tư Quỳnh gọi cho tôi, Quỳnh bảo xuống trại giam V bằng xe ôm và sẽ đợi tôi ở cổng trại. Tôi bảo sẽ qua đón Quỳnh, vì tôi không biết đường xuống trại.

Sáng sớm hôm sau tôi qua nhà Quỳnh. Quỳnh đã chuẩn bị xong, một túi to đồ ăn thức uống. Tôi cho xe chạy nhanh, khoảng 45 phút xuống tới trại giam V. Sau khi qua cổng đưa sổ thăm nuôi, tôi và Quỳnh vào ngồi chờ trong phòng thăm gặp của trại. Chừng nửa tiếng thì thằng Long xuất hiện. Tôi nhận ra nó ngay, mặc dù nó to béo phì nộn và già đi nhiều. Nó béo thật, không phải phù thũng "béo đểu". Nó cũng nhận ra tôi ngay, một thoáng bất ngờ pha lẫn một chút nghi ngờ sợ sệt. Nó nhìn tôi rồi đưa mắt nhìn Quỳnh (tôi không hiểu cái gì đang diễn ra trong đầu nó). Rồi nó há ngoác mồm nhe hàm răng toàn bựa nhăn nhở cầm tay tôi lắc mạnh. Quỳnh bày ra bàn bọc xôi và cái đùi gà, hai hộp sữa, loại hộp cắm ống hút. Nó nhồm nhoàm nhai ngấu nghiến, vừa ăn nó vừa hỏi tôi những câu đại loại như, ông về bao giờ, làm ở đâu, vợ con thế nào? ... Nó hỏi tới đâu tôi trả lời tới đó. Giải quyết xong đống thực phẩm nó quay sang hỏi Quỳnh: "Thuốc lá, thuốc lào đâu? Mang thầy thợ bao nhiêu?" Quỳnh dúi cho nó một bọc, cỡ khoảng 10 gói thuốc lào loại nhỏ, và ba bao thuốc lá Vinataba. Rất nhanh, nó tống hết số thuốc

https://tieulun.hopto.org

lào thuốc lá vào quần trong. Thế mà tôi nhìn cứ như không, không thấy quần nó phồng hay cộm lên gì cả. Nó nháy mắt với tôi: "Máu khô đấy". Bác cảnh sát trông coi phòng thăm gặp, đập bàn đánh rầm, quát: "Thằng kia, găm cái gì?". Quỳnh vội vàng đứng lên, tay cầm bao thuốc 555, phía dưới kẹp tờ năm chục, đi lại phía bác cảnh sát, đon đả: "Em mời bác xơi thuốc". Bác cảnh sát lườm lườm, nhưng sau khi nhận bao thuốc, bác liền thay đổi sắc mặt. Bác gật gù: "Ờ ..., ờ..., được..., được".

Tranh thủ lúc chỉ còn hai thằng với nhau, tôi hỏi:

"Ở trong đó cậu sống thế nào?"

"Cũng thoải mái, tớ làm chíp bẫu, cho nên cũng chẳng thiếu thốn gì. Cũng may chứ không thì làm dân toét mắt, khổ lắm".

"Chíp bẫu là cái gì?"

"À chíp bẫu tức là làm vợ đại ca trưởng buồng. Chỉ ăn chơi rồi tối ngủ với đại ca".

Tôi nổi hết da gà. Không ngờ sau tám năm gặp lại, nó thoái hóa đến thế. Thằng Long vẫn thao thao: "Nhà tớ ông bà bô thì già quá chẳng giúp gì được, có thằng anh, con chị cũng thuộc loại có của nhưng nó tuyên bố từ tớ. Mẹ cha đời chó má. Vợ tớ thì cậu biết đấy, thất ngiệp, ăn bám tớ nên cũng chả có đâu mà tắc tế, thầy thợ như người ta. Cũng may tớ trắng trẻo lại không ghẻ lở gì ...".

Tôi không muốn nghe nó nói tiếp, mà cũng vừa lúc Quỳnh quay lại: "Tôi gửi lưu ký cho ông hai trăm". Nói rồi Quỳnh đưa nó túi quà, và dúi vào tay nó ba cái giấy một trăm. Thằng Long, rất nhanh vo viên ba tờ tiền cho tọt vào mồm.

Trên đường về tôi hỏi Quỳnh:

"Tiền lưu ký là gì và Quỳnh đưa ba trăm cho nó là tiền gì? Sao nó lại nhét vào mồm?"

"Lưu ký là tiền gửi vào căn-tin của trại, Long sẽ tiêu số tiền đó bằng một phiếu của trại, gọi là phiếu lưu ký. Còn số tiền ba trăm kia, là nó mang vào buồng để thầy thợ và trà thuốc. Nó nhét mồm là nuốt vào lưng chừng, vào tới buồng giam sẽ oẹ ra, nếu không làm thế qua cổng sẽ bị lột hết". Quỳnh giải thích.

"Thế Quỳnh cứ hay nói thầy thợ nghĩa là gì?"

"Thầy thợ nghĩa là biếu xén quản giáo".

"Quỳnh giỏi thật đấy". Tôi cười bảo.

"Có người nhà đi tù thì ai cũng sẽ biết ngay thôi".

https://tieulun.hopto.org

Quỳnh cười nhạt.

Về tới nhà Quỳnh mới mười giờ sáng, Quỳnh pha ấm trà mời tôi.

"Cám ơn anh đã cho đi nhờ xe, mọi khi em đi xe ôm cả đi lẫn về hết năm chục".

"Mỗi lần đi thăm thế này tốn kém lắm hả?"

"Khoảng bẩy, tám trăm".

"Ba mẹ con sống thế nào?"

"Hồi nó mới bị bắt nhà còn hai cái xe máy, em bán tiêu dần. Dè sẻn cũng đủ, chủ yếu là tiền ăn học hai đứa nhỏ và tiền tiếp tế cho nó. Còn em không có nhu cầu gì".

Ngồi thêm một lát tôi xin phép ra về, Quỳnh đi theo sau tiễn tôi. Ra gần tới cửa tôi quay lại hỏi:

"Em định gắn bó cả cuộc đời với thằng đó sao?".

Quỳnh mở to mắt ngơ ngác nhìn tôi, cái ánh mắt đã hớp hồn tôi kể từ khi mới gặp và theo đuổi tôi tám năm nay. Không đợi Quỳnh trả lời, bất chợt tôi ôm choàng lấy Quỳnh hôn ngấu nghiến. Môi tôi gắn chặt vào môi Quỳnh mê đắm, điên dại. Quỳnh cũng đáp lại nụ hôn, nhưng gần như ngay lập tức Quỳnh đẩy tôi ra.

"Thôi, anh về đi, tất cả đã muộn rồi". Nói rồi Quỳnh đẩy tôi ra ngoài, đóng cửa.

Tôi thẫn thờ dắt xe ra về, tôi cũng không hiểu mình đang làm gì. Sau đó hai hôm tôi lại tới nhà Quỳnh. Quỳnh đi vắng, khoá cửa ngoài. Hôm sau, hôm sau nữa tôi đến ..., nhà vẫn khóa. Tôi nghĩ, chắc Quỳnh tránh mặt tôi. Vậy chiều hoặc tối tôi sẽ tới, Quỳnh không thể tránh tôi vào giờ đó, vì giờ đó bọn trẻ con nhà Quỳnh đã đi học về.

Quả đúng như tôi dự đoán, tối hôm đó tôi tới, Quỳnh có nhà. Hai đứa trẻ rất ngoan, rõ ràng chúng chịu sự giáo dục của Quỳnh. Quỳnh tiếp tôi vẫn ở phòng khách, hai đứa trẻ học bài ở phòng trong. Sau một hồi im lặng, tôi bảo Quỳnh:

"Anh xin lỗi vì chuyện hôm nọ, nhưng anh muốn hỏi em. Em bảo muộn rồi nghĩa là sao?"

"Nghĩa là đã muộn".

"Anh nghĩ rằng, muộn còn hơn không có gì".

"Trong trường hợp này, không có gì sẽ tốt hơn".

Thấy tôi im lặng, Quỳnh nói tiếp:

"Anh nhìn bọn trẻ con không? Với chúng một người cha

https://tieulun.hopto.org

tồi vẫn hơn người dượng bình thường".

Có lẽ Quỳnh nói đúng, thậm chí, tôi không những bình thường mà là quá tầm thường.

Tôi được lệnh đi công tác biệt phái Sài Gòn một năm. Trước hôm đi, tôi tới gặp Quỳnh. Tôi bảo, tôi sẽ gọi điện thường xuyên cho Quỳnh. Tôi hỏi Quỳnh:

"Anh có thể giúp gì cho em? Anh sẽ giúp em với tư cách một người bạn cũ".

"Hiện tại , em không có nhu cầu gì, em chưa cần bất cứ sự giúp đỡ nào. Rất cám ơn anh".

"Em lạnh lùng quá! Thôi, anh về, mai anh đi và sẽ thường xuyên gọi cho em".

"Chúc anh đi may mắn".

Lần thứ hai, từ hôm gặp lại, tôi thấy mắt Quỳnh rơm rớm. Tôi vào Sài Gòn được một tuần. Cái thành phố đến lạ, cuối năm rồi mà cứ nắng chang chang. Nắng, nóng, và sôi động. Đó là những gì có thể nói về Sài Gòn.

Một buổi tối, tôi đang nằm khểnh trên giường thì cô tiếp tân nhà khách gọi điện lên, bảo tôi có bạn đang chờ. Quái, tôi có quen ai ở thành phố này đâu? Vừa mặc quần áo tôi vừa ngẫm nghĩ. Xuống tới tiền sảnh, một người đàn ông, đen như củ súng, cao bằng cỡ tôi nhưng to hơn nhiều, khoẻ mạnh, chắc nịch, đang ngồi trên sa-lông. Thấy tôi anh ta đứng bật dậy, nhẩy bổ tới ôm choàng lấy tôi. Một thoáng ngỡ ngàng, rồi tôi hét lên :

"Quân khỉ"

"Hùng lỳ". Quân cũng hét.

Hai đứa tôi ôm nhau cười nói như ma làm.

"Đi, đi nhậu. Rồi tao giới thiệu mày với bà xã tao, hôm nay tao dzới mày nhậu chết luôn". Quân "khỉ" nói giọng Nam Định lơ lớ Sài Gòn.

Quân dẫn tôi tới một khu phố toàn quán nhậu đồ hải sản. Dắt tôi vào một quán khá lớn nó bảo, vợ nó mở cái quán này. Tôi thấy biển đề tên quán là "Ba lính ngự lâm". Quân kể, nó chuyển từ Kiên Giang về Sài Gòn năm năm nay rồi, bây giờ là giám đốc một công ty chế biến xuất khẩu hải sản. Nó giới thiệu vợ nó với tôi, vợ nó khá xinh, nhưng lùn và răng hơi vổ. Nó bảo vợ nó dân Kiên Giang, hai đứa lấy nhau tám năm nay và đã có bốn đứa con.

Thế là trong thời gian tôi bất đắc chí trên cái huyện miền núi heo hút, thì thằng "khỉ" này đã làm khối việc ra trò.

https://tieulun.hopto.org

Hết chai rượu thứ hai, Quân lè nhè: "Chục năm nay tao vẫn theo dõi sát bước chân của chúng mày. Quỳnh khổ như hôm nay, tội thằng Long "già" bốn phần, tội mày sáu phần". Tôi im lặng tỏ ý không hiểu. Nó tiếp: "Quỳnh rất yêu mày, mày cứ bơ bơ giả điếc, thậm chí xách ba lô lên miền núi tỉnh bơ không thèm nói với con nhà người ta câu nào, không thèm hẹn ước gì. Mẹ kiếp, thằng Long khốn nạn mất dạy thật, nhưng chính mày đã tạo điều kiện cho nó. Người ta mất cắp, phần lớn là do hớ hênh".

Ghê thật, cái thằng ngày xưa vô duyên đại cỡ mà bây giờ ăn nói ví von cứ như triết gia. Quân còn lảm nhảm nói rất nhiều, nhưng trong đó có một chuyện mà khi nghe xong tôi chết lặng người. Khi tôi lên miền núi được ba tháng, thằng Long tổ chức tiệc sinh nhật (khi đó Quân đã vào Nam nhận công tác) Nó mời Quỳnh, tất nhiên Quỳnh vui vẻ nhận lời. Bộ tứ ở lại Hà nội còn có hai, chả vui vẻ thì sao? Nhưng hôm đó thằng Long rắp tâm hại Quỳnh, nó cho thuốc ngủ vào rượu sampanh và ép Quỳnh uống. Chiếm đoạt Quỳnh xong, chờ Quỳnh tỉnh, nó vừa van xin, vừa đe doạ.

Tôi hiểu vì sao Quân trách móc tôi. Đúng, nếu ngày đó tôi ngỏ lời ... mà tại sao ... tôi ... tôi ... Đầu tôi muốn vỡ tung, tôi nốc liền hai ly Remy ... Quân lầm bầm kể tiếp: "Cách đây ba năm, ra Hà nội công tác, tao có tới thăm Quỳnh. Thấy mấy mẹ con cô ấy sống có vẻ đạm bạc, trong khi thằng Long tiêu tiền như nước. Nó nghiện bia ôm mày ạ! Tao biết điều này vì mấy lần đi với tao, lần nào nó cũng chỉ đòi vào quán bia ôm. Trong một bữa nhậu, lúc sương sương rồi, tao bảo nó, Long này, mày liệu đối xử với Quỳnh cho tử tế, Quỳnh là vợ mày nhưng cũng là bạn của tao và thằng Hùng. Mày biết nó trả lời thế nào không? Nó bảo, đàn bà khi lấy chồng rồi thì chỉ làm cái máy đẻ thôi, đú đởn, bạn bè cái con c... Tao thoi một phát vào giữa mõm nó và bỏ về. Từ lúc đó tao biết rằng hai thằng bạn thân thiết thời sinh viên, nay chỉ còn một".

Từ hôm đó cứ thứ bẩy thằng Quân lại tới đón tôi đi chơi, nhậu nhẹt. Có nó, thời gian tôi ở Sài Gòn trôi qua rất nhanh.

Hôm tôi ra Hà nội, cả hai vợ chồng Quân ra tiễn. Quân đưa tôi một hộp to, bảo là quà vợ nó gửi cho Quỳnh.

Ra tới Hà nội, vì bận công việc nên nửa tháng sau tôi mới tới thăm Quỳnh. Mở cửa cho tôi là thằng Long, nó đã

https://tieulun.hopto.org

thụ án xong, bây giờ thất nghiệp ngồi nhà. Biết thế nhưng tôi vẫn cảm thấy hơi bất ngờ. Tôi hất hàm hỏi nó:

"Về lâu chưa? Quỳnh đâu?"

Nó nhìn tôi, ánh mắt tức tối pha lẫn sợ hãi.

"Quỳnh đi chợ. Tao mới về hai tháng" Nó đứng giữ cánh cửa, không mời tôi vào nhà. Tôi gạt nó ra và tự động bước vào. Vào nhà tôi đặt gói quà của tôi và của Quân lên bàn. Tôi tự pha trà. Nó cứ trố mắt nhìn tôi. Bản thân nó vốn dĩ đã là thằng hèn, hai năm tù làm đĩ đực, bây giờ độ hèn mạt của nó chắc tới mức thượng thừa.

Tôi ngồi khoảng hai mươi phút sau thì Quỳnh về. Thấy tôi, Quỳnh không có vẻ ngạc nhiên, sau khi chào tôi, Quỳnh xách túi đồ xuống bếp. Lúc quay lên Quỳnh nói với thằng Long:

"Sao anh không ra ngồi tiếp nước anh Hùng?"

"Không cần đâu, Quỳnh ngồi đây với tôi một lát rồi tôi có việc phải đi ngay".

Quỳnh ngồi xuống, rót nước cho tôi:

"Anh Hùng ra lâu chưa?"

"Nửa tháng rồi". Vừa nói, tôi vừa đưa thùng quà của Quân và gói quà của tôi.

Tôi về, Quỳnh đi theo ra cửa tiễn tôi. Tôi bảo Quỳnh:

"Anh muốn gặp em, khi nào em cảm thấy tiện, gọi điện cho anh".

Ra khỏi nhà Quỳnh chừng hai chục mét, một ý nghĩ lóe lên trong đầu khiến tôi rùng mình. Thái độ vừa rồi của tôi, rất có thể khiến cho thằng Long tức giận. Tôi sợ rằng nó sẽ trút giận lên Quỳnh. Tôi bèn vòng xe trở lại. Ra mở cửa cho tôi vẫn là thằng Long, thấy tôi, nó tỏ ý ngạc nhiên và khó chịu. Nó hất hàm hỏi:

"Ông muốn gì?"

"Mày liệu cư xử sao cho phải với Quỳnh. Quỳnh là vợ mày, nhưng còn là bạn rất thân của tao. Đừng để chuyện không hay lọt tới tai tao...; tao hứa, sẽ đối xử với mày cẩn thận hơn là thằng Quân đối xử với mày".

Bẵng đi khoảng ba tuần sau, Quỳnh gọi điện cho tôi, chúng tôi hẹn nhau ở một quán cafe bên bờ hồ Tây. Vừa gặp nhau, tôi lo lắng hỏi ngay:

"Từ hôm anh tới, thằng Long đối xử với em thế nào?"

"Bình thường, sao hả anh?"

Tôi thở phào. Chúng tôi ngồi lặng im đến gần nửa tiếng.

https://tieulun.hopto.org

Cuối cùng tôi lên tiếng, một câu rất vô duyên:

"Nơi đây, cách đây chín năm, Quỳnh nhớ không? ..., giá như..."

"Gía như ? Phải! Gía như chúng ta không bao giờ phải nói giá như ..." Rồi Quỳnh cười, một nụ cười rất tươi. Lâu lắm rồi tôi mới thấy Quỳnh cười như thế. Chợt trở nên trang nghiêm, Quỳnh nói:

"Sao anh không lấy vợ đi, ba mấy rồi còn gì".

Tôi cười và hỏi bâng quơ xuống mặt hồ:

"Lấy ai? Ai lấy". Rồi tôi quay sang Quỳnh: "Tới đây Quỳnh định thế nào?"

"Em đã không định được đời em từ lâu rồi. Suy cho cùng, có mấy ai định đoạt được đời mình?" Quỳnh buồn bã.

"Em còn thương hại thằng Long?"

"Em chỉ thương hai đứa nhỏ".

"Vậy chúng ta lại đến với nhau. Anh cố gắng sẽ là dượng tốt của hai đứa bé".

Quỳnh lấy ngón tay đặt lên môi tôi :

"Đừng bốc đồng chàng trai. Em không muốn lại thêm một lần ... chàng phải nói giá như...".

Quỳnh ra về, tôi cố nài Quỳnh ở thêm với tôi một lát, Quỳnh bảo:

"Chúng ta đã mất nhiều thời gian cho nhau, mà không kết quả gì, vậy một lát để làm gì hả anh.

Em nghĩ từ nay chúng ta không nên gặp nhau nữa".

Tôi nhìn theo hút bóng Quỳnh. Và không biết mình có thể làm theo lời Quỳnh ■

= Vương Văn Quang =

https://tieulun.hopto.org

HOÀNG THU
Việt Nam

Gương Mặt Tử Thần

Giờ thì thị nằm đó rúm ró, co quắp như một đám xương khô, mỗi lần xoay xở, các đốt xương kêu răng rắc, va chạm vào nhau khiến cả thân hình thị vẹo vọ, nhăn nhó theo từng cử động khó nhọc... khuôn mặt thị bị biến dạng nghiêm trọng. Những đường nét sinh dộng rõ ràng của tuổi dậy thì bị nỗi khổ đau bệnh tật và thời gian tàn phá quay quắt như miếng cau khô. Mái tóc dài mượt mỗi lần làm đồng, đi chợ thị phải dùng nịt búi tó lại thật chặt cho khỏi vướng víu giờ bị cạo trọc, trơ cái sọ dừa với những mảnh xương sọ sưng đau nhức. Đêm đêm những quỷ thần trong đầu cất tiếng hét ,thị giơ hai tay bàn tay mốc thếch , khô khẳng lên ôm chặt lấy sọ và lần mò đếm đủ tám mảnh xương cả thảy. Những tiếng thét ngay trong đầu dội lên, âm vang làm rung cả tám mảnh xương ghép, run rẩy cốc chén trên giường... những lúc ấy thị muốn vùng dậy trốn chạy khỏi hình ảnh và ý nghĩ kinh hoàng, khủng khiếp, nhưng các bắp thịt đã bị teo rút hết không còn đủ can đảm tuân theo mệnh lệnh chủ... Suốt ngày chị nằm ẹp trên đống chăn đệm bẩn thỉu, cảm thấy nỗi đau trải ra khắp cơ thể mình.

https://tieulun.hopto.org

Đêm nay đã là đêm thứ 10 thị phải nằm bẹp trên giường, trong xó tối tăm bẩn thỉu và nóng nực này... Từ tâm linh sâu thẳm nhốt chặt trong cái thể xác bị quỷ hoành hành, thị linh cảm thấy một điều bất hạnh sắp xảy ra, nếu cứ đà này - dù thị đã bằng mọi cách chống trả gắng gỏi để vật lộn giành giật lại sự sống cho thị và ba đứa con thơ dại... nhưng chỉ vài hôm nữa thôi đất ướt sẽ đổ nhào xuống người thị, lấp chặt xuống thân thể thị, lọt vào cái miệng khô khốc nhoe nhoét máu và đờm vì nhiệt của thị. Lọt cả vào mũi phổi... và thế là thị vĩnh viễn quay trở lại với đất và sẽ chẳng bao giờ bị những cơn đau nhức như thế này hành hạ nữa... Đêm nay thần chết đã đến gần lắm rồi, hơi thở hôi nồng của thần chết đã lảng vảng ngoài khuôn cửa, nơi đầu giường thị, rồi đưa bàn tay lạnh ngắt sờ nắn khắp thân thể thị, lau đi chút thần sắc còn lại trên gương mặt đau khổ xám ngoét, u tối của thị... trước định mệnh nghiệt ngã, dù thương chồng thương con, thương mình bao nhiêu đi nữa, thị chỉ còn biết gạt những giọt nước mắt âm thầm...

Quê thị một vùng quê đất trũng đồng chiêm quanh năm nghèo đói: Từ những ngày còn nằm trong nôi thị đã được bà nội ru bằng những lời ru thống khổ tha thiết nhất về cái nghèo đói truyền kiếp của dân làng:

- À...Ơi... đời ông cho chí đời cha
Đời nay rau muống ra hoa mất rồi
Ru con lấp lửng mấy lời
Cháu ơi đừng khóc, đừng vòi... cơm đâu...

Lớn lên bằng đặc sản quê hương - bánh rau muống - bánh sắn, quanh năm không được hột cơm, thị không hiểu sao bố mẹ thị vẫn cứ liên tiếp cho chị em thị ra đời. Bà thị suốt ngày răn dạy ngâm nga: "Con lên ba mẹ sa xương sườn, rồi nuôi con cho được vuông tròn, mẹ cha dầu dãi xương mòn gối long". Ấy thế mà không hiểu bằng cách nào, từ cái bụng trống rỗng tối tăm lạnh lẽo như một nấm mồ của mẹ thị, những hài nhi cứ quằn quại chào đời. Là con cả, tám lần mẹ thị đỡ đẻ, 7 lần thị ẵm em đến xương mòn gối long, đến sa xương sườn... thị nhớ mãi hình ảnh bà nội thị trong căn nhà tồi tàn, ọp ẹp, cứ mỗi lần có tiếng trẻ con khóc ré lên phá tan cảnh yên ắng tĩnh

https://tieulun.hopto.org

mịch của đêm tối của làng xóm, là lại cất tiếng thở dài rồi lặng lẽ trở ra sân bắc ấm nước nóng và trải xuống chiếu một đống giẻ rách và ngồi đó như hóa đá cho đến khi ánh sáng ban ngày ùa vào căn nhà tồi tàn, ngổn ngang bẩn thỉu và bừa bộn.

Không chờ cho một lũ lít nhít bảy tám đứa con được "vuông tròn" mẹ thị đã có đủ dấu hiệu của việc "sa xương sườn" hoặc "xương mòn gối long" đôi đồng tử lờ mờ, chậm chạp, tay chân ngả màu vàng ệch. Cứ cố kiết ra đồng được ba buổi thì phải nghỉ ở nhà một buổi... ấy thế mà đêm đêm, khi căn lều chìm trong bóng đêm, chị em thị chìm trong giấc ngủ mê mệt, căng thẳng vì cuộc vật lộn, bới mót ban ngày. Trên manh chiếu rách của chiếc giường ọp ẹp, cũ kĩ, những đứa em thị bị xô đẩy, xê dịch để cho bố thị vào nằm với em bé một lúc. Thời gian đầu thị không hiểu, thị cho rằng bố thị tỏ lòng yêu quý các em là một việc hoàn toàn tự nhiên. Lâu dần, tiếng bước chân trần cọt kẹt trên tấm nan giường ọp ẹp làm thị sinh nghi, thấy có vẻ gì ám muội, thị bắt đầu để ý... cuối cùng thị cũng biết được rằng có bao nhiêu điều diễn ra trong bóng tôi âm thầm ấy, trên chính cái góc giường ọp ẹp tồi tàn ấy, rằng bố thị vào không chỉ đơn giản là vì việc chăm sóc em bé mà vì một việc trần tục, đồi bại, đáng khinh hơn nhiều...

Những lúc ấy nghe mẹ thị rên lên những tiếng rên yếu ớt như trong chính những lần trở dạ, thị muốn thết lên: "Bố ? Để mẹ yên!" nhưng rồi bị nỗi ám ảnh mơ hồ, cổ họng thị cứ tắc nghẹn lại, những tiếng kêu không tài nào thoát ra nổi. Dẫu sao thị vẫn chỉ là con bé 14 tuổi "ăn chưa no, lo chưa tới "biết gì mà xâm phạm quyền riêng tư của người lớn" để rồi sáng ra, thị nhìn bố với cặp mắt gườm gườm bực bội, nhìn mẹ với ánh mắt vừa khinh bỉ vừa thương hại.

Lần mẹ trở dạ thứ mười, thị vừa tròn 16 tuổi, nhớ lại những lần bế ẵm em ra đường bị những ánh mắt dè bỉu nhìn theo, thị phát bực, gằm mặt quát giữa lúc mẹ thị đang quằn quại trên một vũng máu với những tiếng rên la nghe đến sót ruột.

- Đẻ gì mà lắm thế. Ăn gì ?

https://tieulun.hopto.org

Mẹ thị chứa chan nước mắt, đau đến thắt ruột, âm thầm quay mặt vào vách, bà nội thị buông tiếng thở dài:

- Cùng phận đàn bà cháu ơi! Tạo hóa đã đặt niềm khoái lạc của người chồng ở nơi sâu kín nhất trong cơ thể người vợ... rồi sau lớn cháu sẽ hiểu, sẽ biết thương con mẹ mày ...

Thị chưa kịp hiểu, kịp thương thì ngay trong đêm ấy cái chết đột ngột đã cắt ngang cuộc đời đầy cực nhục, cam chịu của mẹ thị. Bà chết vì băng huyết nặng, đứa em đỏ hỏn đã chết lưu từ trong bụng lúc nào. Không biết có phải vì đẻ dày, đẻ nhiều, thiếu chất dinh dưỡng mà cổ tử cung không đủ sức co giãn như lời bác sỹ nói không? Hay vì sợ món bánh rau muống từ khi ở dạng phôi thai mà đứa bé đã tuyệt thực, cố kiết nằm lại trong bụng mẹ để cùng vùi sâu dưới tám tầng đất ướt, kiên quyết không chịu ra làm người?

Tám chị em theo đúng lời khuyên của cổ nhân: "Mất mẹ liếm lá ngoài đường" nhào ra chợ xin ăn hoặc đi làm thuê cuốc mướn, cô bé thứ năm chết trong dịch cảm sốt, đầu nóng như lửa, toàn thân bị quỷ dữ hoành hành, quỷ dồn vào máu thịt làm máu em thị cứ rối bời, lưu thông mạch nhanh, mạch chậm bất thường, lúc lồng lên như ngựa hí, khiến em thị vật lộn xoay xỏa, la hét cắn cấu đập phá, lúc lặng đi làm rối loạn hơi thở khiến em thị ngã khuỵu và ngất xỉu trong bàn tay thị... Cứ thế năm ngày liền, liều thuốc duy nhất chỉ là món nước cháo lỏng bỏng. Ngồi ôm em trong tay, nước mắt thị chảy ròng ròng thị có cảm giác đang ôm trong lòng một bộ xương biết cử động hoặc một con bạch tuộc khổng lồ với da thịt và hàng chục cái vòi mềm nhèo nhẽo... Hàng năm trời sau thị vẫn không quên được hình ảnh khủng khiếp ấy. Đêm cuối cùng cả nhà đi ngủ, mình thị ngồi thức trông em. Mệt lả vì những cơn đập phá, cắn cấu hay vì lũ quỷ ở dưới âm không còn muốn đến thăm nữa, em thị ngước cặp mắt ngây thơ như mắt thở nhìn vào mắt thị bảo: "chị đi ngủ đi, em về với mẹ đây"... không tin vào tai mình, thị nhìn chằm chằm vào khuôn mặt bất động hóa đá của em và thét lên một tiếng kêu tắc nghẹn ... Ngay trong đêm ấy thị đổ bệnh, ngã quay lơ giữa nhà, người nhà ngỡ thị bị cảm

https://tieulun.hopto.org

cúm thông thuờng, khiêng vào đặt trên giường và quay ra lo lắng cho đứa em bạc phận. Trưa hôm sau đưa em thị ra đồng rồi, bố thị mới chợt nhớ đến bệnh tình của thị, hàng xóm thương tình mời thầy phục thuốc, nhưng căn bệnh đã quật ngã cơ thể lẻo khẻo vì thiếu ăn, thức đêm lâu ngày của thị. Thị bị thụt lưỡi 5 ngày liền, tưởng chỉ còn nằm chờ chết... Bà nội thị đã khóc kiệt cả nước mắt, tay dắt đứa em út ít ra chợ, tìm người hảo tâm để cho đứa cháu và xin bát gạo cùng mấy đồng bạc lo cỗ hậu sự... cho đến lúc này thị vẫn ngỡ rằng sở dĩ thần chết chưa kịp sờ nắn, rà soát cơ thể thị đã vội bỏ đi ngay vì chút cháo loãng của bà quét chợ. Nào từ lúc nhỏ thị biết hột cơm là gì?

Những chấn động tinh thần đi qua, thị mon men bước chân đầu tiên trên cõi thế, bà nội và bố chị chộp ngay cơ hội để đẩy chị đi lấy chồng, thôi thì "đất xấu nặn chẳng nên nồi" các em thị dẫu nghèo nàn, rách rưới nhưng còn lành lặn "vuông tròn" và tạm coi là có sức khoẻ, biết chịu đựng, còn hi vọng "nồi nào úp vung ấy". Còn chị, vừa chớm sang tuổi 21 đã sa vào nanh vuốt tử thần, để lại di chứng trên khuôn mặt, hình thể, có người hỏi là may lắm rồi. Thị nào dám trách móc gì, vừa là số trời định đoạt, vừa là ý nguyện tự nhiên của gia đình, nói dại, nhà đã nghèo, để thị ở nhà trong điều kiện sức khoẻ xuống cấp như vậy, lấy gì đảm bảo rằng căn bệnh cũ không tái phát? và lúc ấy ai là người nuôi báo cô, thuốc thang cơm nước cho thị?

Chồng chị đẹp, khoẻ, trẻ hơn chị mấy tuổi, suốt ngày thay vì nghe và nói, giơ đủ mười ngón tay làm điệu bộ diễn tả. Cuống họng chưa hoàn thiện được bù đắp bằng sự gắng sức sinh động và linh hoạt của tất cả các cơ cử động trên mặt.

Thời gian đầu thị buồn lắm, thị có cảm giác cuộc sống hiện tại của thị không phải là một gia đình, một tổ ấm mà như một bãi sa mạc khổng lồ... Năm tháng đói nghèo và bầu không khí ngột ngạt bên người chồng vừa câm vừa điếc cứ lặng lẽ im lìm rữa nát hết sạch. Cả thị và những đứa con thị đẻ ra sẽ biến thành những con người bất tài vô dụng, thành một thứ người câm lúc nào không hay. Nhưng... thị đã lầm, dẫu không biết nghe, không biết nói,

https://tieulun.hopto.org

biết thổ lộ tình cảm cùng vợ như những người bình thường, chồng thị có sức khoẻ hơn người, biết lo lắng tới cuộc sống gia đình hơn người. Mỗi lần ra thăm đồng, thấy chàng câm một mình vật lộn với sáu sào ruộng khoán, cứ hết cuốc đất tháo nước lại dẫm bì bẹt, bì bẹt, cho đến khi đất nhuyễn tơi như bùn, ông chủ nhiệm lại cười, bảo thị:

- Ruộng đất nhà mày cổ sơ thuần phát quá, không những chối từ công cụ hiện đại bằng sắt thép, máy cày, máy kéo, mà còn tẩy chay cả truyền thống nguyên thủy xa xưa: "Con trâu đi trước cái cày theo sau".

Kỳ thực thị đâu có dám lấy sức người thay hoàn toàn sức máy như thế chỉ có điều máy cày của hợp tác xã năm bữa nửa tháng mới khởi động một lần lại toàn bằng "dầu máy" đặc biệt. Làm thì ít mà cuối ngày, nắng đốt lên mùi bia, rượu thịt... những vị này quả thật lạc lõng với mùi bùn đất vợ chồng thị vẫn quen ngửi... hơn nữa chồng thị khoẻ, thuê trâu bò của hợp tác xã lại bị trừ mất công điểm, lại còn chờ bình xét nhà nọ, nhà kia... Bao nhiêu thủ tục phiền toái, vừa mất việc, vừa rách chuyện, lôi thôi, vì vậy sau vài lần chờ đợi, hắn tặc luỡi tự mình cuốc và dẫm bùn thay trâu.

Sau thời kì làm đất đến khâu bảo dưỡng mạ, cấy lúa rồi nhổ cỏ, bón phân cho đến lúc lúa trổ bông, phơi màu, thu hoạch rồi thu nộp sản phẩm, một mình hắn cởi trần làm hùng hục như phát rồ. Sức trai trong làng chỉ dám cõng một mình ba, bốn bó lúa, sức hắn bảy tám bó còn chưa đủ. Nhiều khi thị chưa thít xong những lượm lúa thành bó, hắn đã tới ngồi thụp xuống néo gùi vào vai, nhún thẳng người dậy, động tác như vận động viên cử tạ nắm lấy đòn tạ, ưỡn bụng, đứng thẳng ta, giơ cao vật nặng lên phía trước. Bà nội thị nhiều lần sang trông cháu, trông thấy xót ruột bảo: "Này này cẩn thận đấy, bắt nó làm vừa vừa thôi kẽo dốc sức, thổ huyết, chết mất. Cánh đàn bà con gái phụ việc cho chồng cạnh đấy trầm trồ "ôi chao, hắn cõng lúa khoẻ hơn xe thồ".

Làn nắng sớm và ánh nắng chói chang ùa vào những tấm mái rạ, dột nát, thị mệt mỏi trở mình vào sát tường, các đốt xương cùng những nan giường kêu răng rắc. Trên chiếc chõng tre đối diện, chồng thị đã dậy, động tác đầu

https://tieulun.hopto.org

tiên của hắn là đưa bàn tay xù xì, đen xỉn vào mớ tóc rối bù gãi lấy gãi để, vừa gãi vừa ngửa cổ ngáp đến sái quai hàm, đưa cặp mắt đỏ đục vì thiếu ngủ chằm chằm nhìn thị, thay vì tiếng thở dài, hắn chống tay đứng dậy, đôi chân trần to bè sục xạo khắp nhà... ba đứa trẻ còn chìm đắm trong giấc ngủ mê mệt bị hắn phát mạnh vào người và xốc nách kéo dậy. Tiếng khóc the thé, tiếng làu bàu, mè nheo phút chốc phá tan cảnh yên tĩnh của buổi sáng sớm.

Nhìn theo bóng dáng lầm lì đen đủi của hắn, thị buông tiếng thở dài... giữa vụ mùa bận rộn thế này, thiếu thị, hắn bấn lắm, một mình xoay xở với sáu sào ruộng khoán rồi cơm nước, nhà cửa con cái, thuốc thang... Tám năm trời sống với hắn, thị chưa thấy hắn tỏ ý bực bội hay chán nản, quát tháo con cái bao giờ... càng nghĩ nỗi xót xa càng dâng ngập con tim chị, giơ hai tay xoa ngực, thị những muốn kêu trời: "ôi trời ơi! sao trời nỡ đày đoạ, hành hạ vợ chồng tôi đến nông nỗi này hả trời, đã đẩy cả nhà tôi ngã rụi trên mặt đất, còn chẹn chân vào ngực không cho tôi sống nữa hả trời ...

... Chưa năm nào làng thị đói như năm nay, từ ngày còn mặc quần thủng đũng, chạy dọc theo những thửa ruộng ngang dọc như những ô bàn cờ, mót thóc, nhặt khoai, thị đã nghe dân làng kháo nhau qua kinh nghiệm lâu đời của bản thân họ:

"Con đói ăn ngô, ăn khoai.

Chớ thấy lúa trỗ tháng hai mà mừng".

Thị biết, thị nhớ, khắc sâu trong dạ nhưng không ngờ năm nay lại mất mùa trắng như thế. Lúa trỗ sớm đúng vào vụ rét không sao mà làm đòng nổi, lá lúa cứ vàng ệch, cây lúa ngắn chùn chùn, làm đòng nghẹn cứng trong thân, suốt mấy tháng trời không một giọt mưa, cả lúa, cả màu, bón phân dưới gốc, gặt về nhổ lên, bới tung lớp đất mặt, vẫn trơ ra lớp phân người nhoe nhoét, phân trâu bò khô khẳng. Các cụ bảo rễ chỉ hút được chất dinh dưỡng hòa tan, nay trời làm đại hạn, tưới làm sao xuể. Vợ chồng thị sức ăn, sức làm như thế mà cuối vụ thu hoạch chỉ còn vừa đủ để đóng nộp sản phẩm (!) Cái đói nghèo của làng xã phần lớn do hoàn cảnh tác động gây nên, còn cái đói nghèo trong gia đình thị, lại chính do thị ...

https://tieulun.hopto.org

Mùa ngâu năm trước, nghỉ làm đồng ở nhà mấy ngày, ngứa ngáy chân tay, buồn tênh đầu óc, thị bỗng nảy ra ý nghĩ làm lại cái nhà tử tế cho con. Phận thị xấu số, vô duyên, lại lấy chồng hèn, hai vợ chồng hai bàn tay trắng ra ở riêng, chỉ dựng tạm túp lều gọi là có chỗ chui ra rúc vào. Từ bấy đến nay đã tám năm rồi, căn nhà vách đất mái gianh theo sự bào mòn của thời gian và năm tháng đã trở thành tồi tàn, xiêu vẹo và dột nát nhất làng... thị biết làm nhà trong thời buổi này không dễ, nhưng từ bé đã chịu khổ, đương đầu với khó khăn, thị tin bản thân thị đã mạnh mẽ, cứng rắn và khắc nghiệt hơn số phận. Dù chồng không đồng tình ủng hộ, và gia đình chồng xúm vào can ngăn. Nào là làm nhà phải có lực, dư thừa tiền mặt, rồi thóc cót lón, cót nhỏ... thị chỉ cười khẩy... lực ư? thị có cái đầu cùng hai bàn tay, sức khoẻ lực điền của chồng. Tiền mặt không phải là bạc triệu, dư thừa gì, nhưng còn năm bảy tấn thóc tích trữ dành dụm từ bao năm, thôi thì được đến đâu hay đến đó, kiến tha lâu cũng đầy tổ...

Bị sa lầy vào chính ước vọng tưởng tượng đầy sống động và hấp dẫn đó, thị quyết định vừa vay mượn, vừa ăn tiêu dè xẻn và âm thầm chuẩn bị cho kế hoạch sắt đá này. Đúng vào lúc thị hăng say nhất thì giông tố đổ ập xuống đầu... lão chủ lò gạch tìm vào, mắt trước mắt sau ngắm nghía trong nhà, ngoài sân, đẩy mạnh cánh cửa đã rã hết khung vẹo vọ lắc lư như một tấm nan quạt, như có ý cảnh cáo rồi bảo:

- Nhà thế này mà còn để à: Giả sử không có người mách bảo tôi đã tưởng đang chui vào túp lều cạnh nương của đồng bào dân tộc rồi đấy. Phá đi !

Bàn qua tính lại cuối cùng lão nói giọng kẻ cả:

- Thôi! Ưu tiên nhà chị neo bấn, chồng lại tật nguyền, tôi xuất luôn mẻ gạch một vạn viên này. Của mua là của được có bao nhiêu thóc cứ quy hết ra gạch cho tôi.

Thị giãy nảy:

- Ấy chết nhà em con nhỏ, ăn khoẻ, bác định vét sạch số thóc thì các cháu ăn bằng gì ?

Lão nhếch mép cười nụ cười như vệt dao chém:

- Nhà chị lo bò trắng răng. Cứ xuất thóc đi, có gạch ắt có nhà... mùa màng thu hoạch đến nơi rồi....

https://tieulun.hopto.org

Để "dọn sạch" số thóc một cách dễ dàng lão còn kéo theo cả "cai đầu dài" cả hai lên kế hoạch phòng ăn, buồng ngủ... làm chị cứ sướng mê, xuất thóc 1.300 đồng/kg hôm trước, nửa tháng sau gạo tăng vọt 2.800 đồng/kg. Thị tê tái cả người. Chưa đủ, lão chủ lò gạch còn dở mặt nhăn nhở rằng tuổi thị và chồng năm nay chưa đủ làm nhà, có xuất gạch cũng phí đi (!)... Cho đến tận vừa rồi nghe tin thị ốm "thập tử nhất sinh" sợ ân hận với vong linh của người đã khuất hay sợ hồn thị về đòi gạch, lão vội xuất... một phần ba số gạch tương ứng với giá thóc 2 ngàn 8/1 kg bây giờ.

...Túp lều ọp ẹp tỏa hơi nóng hầm hập. Giữa trưa bầu trời gay gắt nắng không một gợn mây, thị nằm xoay xở trên đống chăn đệm ngột ngạt bẩn thỉu, cả cái nắng nóng bên ngoài ùa vào, cả cái nắng nóng trong gan ruột thị ùa ra đốt cháy tâm can thị... lũ trẻ bị xua ra khỏi nhà từ sáng không một hạt cơm trong bụng đã về đứng vòng quanh đầu giường "ăn vạ" thị kia... Nhìn con lòng thị thêm cay đắng uất nghẹn, những hạt nước mắt to bằng hạt ngô bò chậm chạp từ hai hốc mắt sâu hoắm tối om như mắt của tử thần... Chúng còn quá nhỏ dại, chúng đâu đủ khôn lớn để hiểu rằng vì chúng mà thị lâm vào cảnh này... đói không dám ăn ốm không dám cắt thuốc... tất tả từ sáng sớm tinh mơ đến tối mịt để xoay xỏa kiếm tôm kiếm tép để đổi gạo cho con, nhằm cứu vãn phần nào cái quyết định dại dột chết người của thị.

Hai tháng trời bươn bả, vật lộn dầm mưa dãi nắng, quyết mạnh hơn số phận trong khi chồng thị nằm bẹp như dán ngày, căn bệnh cũ đã thừa dịp quật ngã thị, lại thêm chứng bệnh thấp khớp hoành hành... Ngày ngày tiêm kháng sinh, tối đến mới tất tả ngụm sống, ngụm chín, sức khoẻ đã phản bội cơ thể chị, rút hết da thịt thị làm thị suy kiệt.

Cánh cửa như tấm nan quạt bị gãy khung ọp ẹp rã rời mở toang, chàng câm đã trở về, theo sau là ông chủ nhiệm, thị bật kêu lên thành tiếng, mặt mày méo xẹo như người mắc bệnh động kinh, mép nhếch lên thành hình dấu phẩy... Lũ trẻ đói đến nỗi không còn đủ sức để chạy ra với bố nữa, chỉ đưa cặp mắt đờ đẫn run rẩy nhìn theo

https://tieulun.hopto.org

những điệu bộ diễn tả của chàng câm cùng những tiếng u ơ vô nghĩa phát ra từ cổ họng.

Chủ động bước về phía đầu giường thị, ông chủ nhiệm chợt sững lại, cặp mắt sợ hãi trợn tròn sau cặp kính, có lẽ ông không ngờ thị đến nông nỗi này. Thị đã hủy hoại lòng ngưỡng mộ của ông từ xưa đến nay đối với đàn bà, thị dập tắt hứng thú và dập tắt luôn niềm hi vọng của ông vẫn hướng về phái đẹp, hướng về cuộc đời... Hình tượng phụ nữ đầy rung động và giàu sức quyến rũ mà thị là đặc trưng thì giờ đây đã bị biến dạng, mất cả hình hài. Có lẽ nếu không nhớ đến đặc trưng giới tính từ trước ngày bị ốm, ông ta không biết thị là đàn ông hay đàn bà nữa, trông thị lúc này còn tồi tệ hơn cả bà ăn xin lê lết ngoài đường, tệ hại hơn những gã mắc chứng tâm thần, thỉnh thoảng vẫn cào mặt ăn vạ vì lên cơn bất thường.

Chàng câm vẫn ra sức diễn tả điệu bộ. Bàn tay đen đủi của gã với những ngón cái và ngón trỏ xù xì hết chỉ ra cánh đồng, chỉ vào mình, vào ông chủ nhiệm rồi lại chỉ vào ba cái bụng lép kẹp, ghẻ lở kềnh càng của lũ trẻ, vào cái cót thóc rỗng không nằm ở giữa nhà... nhưng không bằng chứng nào hùng hồn bằng cái hình hài của vợ hắn đang vật vã lăn lộn trên giường kia.

Rút khăn lau mồ hôi trán, hất ngược cặp kính lên quá sống mũi, ông ra hiệu cho chàng câm lại gần và vội vàng bước ra khỏi căn nhà tồi tàn, phảng phất âm khí.

Chồng thị vừa đi khuất đã nghe tiếng ông bố chồng oang oang ở ngoài sân.

- Nhà này hóa ra phong lưu nhất làng, cả làng phải ăn đong từng bữa, riêng nhà này lại được chủ nhiệm ưu tiên cho nợ sản phẩm.

Thị chưa kịp mừng vì cái tin bất ngờ này, ông bố chồng đã lừng lững vào nhà... trong thâm tâm chị căm ghét con người này, thị có cảm giác máu của ông ta chỉ được nuôi dưỡng bằng sự ích kỉ, hợm mình và keo bẩn. Suốt ngày ông ta ra rả khắp làng rằng chỉ vì con ông ta tật nguyền mới phải rước cái "của nợ" là thị, đã thế lại còn bị gia đình thông gia lừa. Nào thị mắc bệnh mãn tính, thị đã từng chết hụt vì thụt lưỡi nhiều lần, nào lấy thị, gia đình

https://tieulun.hopto.org

ông chỉ tổ hao tiền tốn của. Mỗi lần chửa đẻ là một lần ngất lên ngất xuống... mà trong làng thiếu gì người tật nguyền mà vẫn lấy được vợ lành lặn, con nhà tử tế.

Những lời báng bổ theo gió bay xa, mối quan hệ giữa hai gia đình càng ngày càng thêm căng thẳng. Vợ ông đứng về phía chồng, bà nội thị bênh vực bố thị, anh em giữa hai nhà lạnh nhạt. Vô tình cuộc hôn nhân của vợ chồng thị nuôi dưỡng lòng hận thù, tự ái âm ỉ giữa hai nhà ... vậy mà bây giờ ông đến, tử tế hơn, tay ông cầm mấy nén nhang kính cẩn đặt lên bàn thờ người mẹ bất hạnh xấu số của thị... mùi hương thơm hắc đột ngột lan tỏa khắp căn lều chật hẹp, thị bất giác nhăn mặt, có cảm giác loại hương ông đang thắp là loại hương tồi và rẻ tiền vì để ẩm lâu ngày. Không hiểu ông định nhờ mẹ thị xua điểm gở đi giải thoát cho thân thể thị hay ông định gọi điềm gở đến ?

Giọng ông bình thản, bình thản đến lạ lùng:

- Mẹ mày vẫn qua lại mua thịt chăm nom bồi dưỡng mày đấy chứ? Mấy đứa trẻ con nữa? suốt ngày quanh quẩn bên ông bà nuôi ăn, nuôi mặc... họ hàng nhà mày thì chẳng thấy lai vãng, bén mảng tới... giờ mày định thế nào?

Thị đắng miệng không trả lời nổi, ông tiếp tục:

- Thôi nhà mày thiếu tiền mà thừa gạch, thầy định lấy ít gạch trừ vào số tiền mẹ mày tiêu... ông thở dài, thời buổi đói kém chả ai thả gạch vào nồi thay gạo thịt đâu, nhưng..

Hiểu ra mục đích của việc đường đột thăm viếng này, thị giận run người, tim đập mạnh, hơi thở loạn lạc, chưa bao giờ ngần ấy cảm giác cay đắng, uất ức tủi nhục, khinh bỉ dâng lên trong lòng... Suốt những ngày ốm, chồng đói, con đói, bản thân chỉ hớp nước suông, thị vẫn cố nhốt giữ trạng thái tinh thần mình dưới vẻ ngoài bình thản, trống rỗng, dù thân thể bị tàn phá, đau đớn suy kiệt... nhưng hôm nay bắt buộc phải trở về với hoàn cảnh thực, thị đau khổ, uất ức đè nén, rít lên:

- Tôi còn sống, còn sống đây.... trời ơi!

Bất ngờ thị ôm mặt khóc nức nở, hình ảnh ông bố chồng mờ dần, mờ dần rồi nhoè nhoẹt biến dạng. Khuôn mặt bị phóng to trông gớm ghiếc khủng khiếp... những nét nhăn trên mặt di động tạo cảm giác ông vừa phá lên

https://tieulun.hopto.org

dở cười, dở mếu. Mặt ông lúc trắng bệch như sáp, lúc xanh lét như mặt quỷ. Mắt ông lúc mở to trợn trừng như mắt lợn luộc, lúc tối xầm nhợt nhạt như bị moi rỗng lòng đen, môi ông vừa mấp máy những lời năn nỉ, cầu nguyện, vừa nguyền rủa thô bạo. Thị vội giơ hai bàn tay khô khẳng bịt chặt lấy tai, tai thị lập tức chảy đầy sáp bỏng, ngực thị buốt nhói, thị không muốn nghe nữa, những tiếng nói không tình cảm, thiếu độ lượng và thiếu cả tình thương ấy... thị hét lên, những mảnh xương sọ rung lên, hình ảnh ông bố chồng lùi dần, lùi dần ra cửa cũng rung lên...

Cho đến khi chồng thị trở về với bao gạo xát rối trên tay và ba đứa trẻ hớn hở vì sắp được ăn no, thị chỉ còn là cái xác không hồn: Thần chết đến sớm hơn dự định và đã kịp làm trọn vẹn công việc của nó.

Viết tại địa ngục xã hội chủ nghĩa Việt Nam
=Hoàng Thu=
8-3- 2006

https://tieulun.hopto.org

KHÔN NGOAN CHẲNG LẠI VỚI GIỜI

HOÀNG THU, VIỆT NAM

Đang đi, chợt thấy bụng ngon ngót, nhớ ra từ sáng sớm mình chưa "nhập khẩu" món gì ngoài cốc nước chè chát sít, anh vội ngó sang bên kia đường. Quán hàng với biển đề hấp dẫn: "Bún Bò - Giò heo" lập tức kéo tuột cái dạ dày lõng thõng của anh vào.

Tìm được chỗ trống, anh đánh tiếng:

- Cho một xuất nhớ!

Giọng nói: "chua loét" nhanh nhẩu cất lên:

- Vâng ạ. Bát mấy hả bác, có mắm tôm không ạ?

Anh nhăn mặt như khỉ, khi nghĩ tới hương vị tuyệt vời của mắm tôm, định đáp sẵng: "Không", bỗng như có linh tính mách bảo, miệng anh há hốc, mắt tròn xoe như mắt bò... đội nón, hai chân như bị bắt vít vào ghế:

- Trinh, Trinh phải không?

Cô chủ quán xinh đẹp, sau phút trân trối vì ngạc nhiên đã kịp nhận ra anh sau mười hai năm trốn tránh. Nhớ tới hoàn cảnh đặc biệt trớ trêu của mình liền bỏ mặc cả quán lẫn hàng chạy giạt đi, như lũ khỉ vừa kịp ngửi thấy mùi mắm tôm (!)

Bỏ đi cũng dở, ở lại khó xuôi, anh ngần ngừ, cân nhắc. Người đàn bà thay thế - ước chừng là chị nàng vội vàng lấp chỗ trống bằng cách đặt trước mặt anh một bát

https://tieulun.hopto.org

bún bốc khói, thơm lừng kèm rổ rau sống trắng muốt, ngon lành. Bình thường dạ dày anh phải tải được vài bát, riêng lúc này, anh ngúc ngắc không sao nuốt nổi. những sợi bún như những sợi rơm cứa vào vòm họng anh, gây cảm giác bỏng rát, ngứa ngáy.

Anh quen nàng thật tình cờ, cũng thật ngẫu nhiên. Tưởng "không thể" lại hóa thành "có thể". Nàng là con út của một gia đình công nhân già, nhờ tiêu chuẩn ba mươi tám năm thâm niên công tác của bố mà được xuất khẩu sang Nga. Còn anh, xảy cha còn chú, xảy mẹ bíu... cậu. Mẹ anh không may mất sớm, cậu út anh khi ấy chưa lập gia đình, cảm cái tình của người chị cả, suốt quãng đời mười năm thơ ấu phải sấp ngửa băng qua cả một quãng đường dài nơi đồng không, mông quạnh, đầy bóng đêm, ma quỷ để đem cơm nuôi mẹ đẻ một lũ em nơi nhà hộ sinh của xã. Còn để lại dấu ấn là dáng đi tất bật, đầu cứ chúi về phía trước. Cậu đem anh về nuôi. Sau mười năm ăn học thành người còn lo lót cho anh qua được cửa tử "nghĩa vụ quân sự" để yên tâm đi "cứu nước cứu nhà".

Vừa gặp nàng anh đã mê ngay, đôi mắt nâu ngơ ngác của nàng trông hệt như mắt thỏ vừa rời khỏi vú mẹ đang tập toẹ kiếm ăn. Còn anh, một chàng trống choai đã kịp cất tiếng gáy nơi đồng đất xứ người, thuộc từng đường ngang ngõ tắt trong lòng thành phố Matxcva, nơi có các trạm xe buýt, ga xe điện ngầm, hoặc cửa hàng tổng hợp lớn nhỏ, nhà thờ, cung điện v.v..

Giống như những đứa bạn cùng cảnh ngộ, rời vòng tay bố mẹ, người thân ở Việt Nam là sà vào vòng tay bạn bè, người yêu. Trước là "chung lưng" sau chung vai, chung ngực, cuối cùng là chung... bụng. Anh cũng vậy, sự cô đơn thúc đẩy quá trình hợp pháp hoá mối quan hệ giữa hai đứa nhanh hơn. Bạn bè cùng phòng nàng đã quen với sự có mặt của anh vào mỗi chiều thứ sáu và chỉ ra khỏi nhà vào sáng sớm thứ hai. Giữa nơi làm ăn buôn bán, bên những lá thư nhà luôn thúc hối vì điều kiện sống khó khăn, cha già mẹ yếu, chị cả ốm đau... đôi mắt nàng đã không còn ngơ ngác như mắt thỏ vừa rời vú mẹ mà lúc nào cũng "mang hình viên đạn" găm vào tim anh những lời tỏ tình bức xúc:

https://tieulun.hopto.org

"Anh có yêu em thật cho em giật lấy dăm trăm đồng", còn anh hồn nhiên như chàng Đônki - ôtê đánh cối xay gió, cũng gửi vào trong gió những lời "thì thầm của mùa xuân":

"Anh yêu em không hề nói phét
Một dải yêu thương dài ba, bốn mét".

Sau mỗi lần ở lại, tình cảm giữa anh và nàng càng trở nên keo sơn, gắn bó. Anh phát hiện ra ngoài cái thói tinh quái của phụ nữ "thích vặt trụi lông lũ gà trống choai, háu gái" ra, trong nàng vẫn còn ẩn náu một tâm hồn thơ mộng, mảnh mai và lãng mạn. Sổ tay nàng ghi chi chít những vần thơ tình của tuổi học trò mới lớn, trong đó có cả bài "hai sắc hoa tigôn". Và anh, trong một lần nghịch ngợm, nhớ lại trò đùa cợt của mình những khi ngồi cạnh nàng vào các buổi chiều nghỉ việc, liền dùng bút chữa lại cả đoạn thơ mà nàng thích.

Người ấy thường hay... búng mũi tôi
Lạ lùng khi thấy nó... không rơi
Bảo: sao lại lắm tàn nhang thế?
Anh sợ rồi con cũng thế thôi (*)

Nàng không phạt anh bằng cách ôm đầu, béo mũi, vặn tai la lối như mọi khi, mà lại dúi mặt vào trang thơ cười ngặt nghẽo, rồi đọc lại cho cả "ốp" cùng nghe. Anh đã nghĩ không gì ngăn cản nổi mối tình của hai đứa. Nào ai ngờ sau khi hết hợp đồng, nàng phải về nước, anh được ở lại vài năm nữa thì nhận được thư nàng báo đã "yên bề gia thất". Người chồng nàng chưa hề biết mặt làm nghề vặn ra tiền, bố mẹ chồng đều làm "sếp lớn" trong ngành thương nghiệp. Hai cái nghề được coi là béo bở, danh giá nhất trong thời buổi bao cấp lúc bấy giờ.

Vậy mà... nàng Kiều của anh đấy ư? Viên kim cương từng to sáng cuộc đời anh suốt một thời bôn ba nơi tuyết trắng xứ người đấy ư? Lòng anh tan ra trong một cảm xúc tê tái nghẹn ngào khi nhớ lại bài thơ viết tặng nàng sau đó:

"Trái tim anh: hộp đựng đồ trang sức
Mối tình đầu rạng rỡ kim cương
Em tàn ảnh ẫn cướp đi đồ quý giá
Cả cuộc đời anh mò mẫm...

https://tieulun.hopto.org

lang thang"

Mười năm ở lại xứ người, và hai năm ở lại Việt Nam, dù cố xua đi hình ảnh nàng, anh vẫn không làm sao quên được, dù thư nàng đã viết chi chít những lý do. Nàng kể lể hoàn cảnh nghèo khó nơi quê nhà. Cả nước ngụp lặn trong những ô tem phiếu. Không có "cấp" mà chỉ có "bao". Nàng than thở số phận hồng ảnh gian truân chuyên của mình: "*Làm thân con gái phải lo, đói ăn rách rưới chỉ do chồng nghèo... Thân em như những cánh bèo. Không lênh đênh nữa, đành trèo non cao*". Nàng khóc lóc rồi khuyên nhủ anh hãy quên nàng đi. Coi mối tình của hai đứa như một cuộc hôn nhân thử nghiệm, cuộc hôn nhân chưa hề có hôn thú, vì tuổi xuân của nàng chỉ có thời có khắc, mà hai đứa lại ở hai đầu xa lắc. Anh như người thực hiện cuộc cách mạng "long trời lở đất" của dân tộc, đi trước về sau, bước đường Cách Mạng dài lâu đã từng. Còn nàng ở lại bên bờ sự chia cắt, biết cuộc tổng tuyển cử kéo dài không chỉ hai năm mà năm năm, mười năm hoặc lâu hơn nữa. Nàng không đủ can đảm để hoá thành "nàng vọng phu" hoá đá chờ chồng. Nàng cầu xin anh hãy cho nàng toàn quyền sử dụng số tiền và hàng gửi chậm mà cả hai đã dành dụm được, coi như của "hồi môn" ra mắt gia đình chồng. Nàng tin tưởng anh còn ở lại buôn bán được, cứ theo chân "những vị anh hùng" ở đại sứ quán mà đến các cửa hàng bách hoá khuân hàng về. Đầu đội nồi áp suất, chân đi bàn là, lưng thắt dây mai soả, tay cầm ấm điện, tay kia ôm quạt bàn, chả mấy mà giàu (!)

Đọc thư nàng, anh cười như mếu, anh hiểu sự chân tình tha thiết của nàng qua mỗi dòng mỗi ý. Nàng thực sự không muốn xa rời anh, không muốn để mất anh, nhưng nàng không tin vào sức mạnh vô hình của trái tim, không tin vào sự đợi chờ, càng không tin vào những giọt nước mắt vốn không phải là nước lã, mà chắt ra từ sự mong chờ da diết... thôi thì...

Vừa dợm bước đứng lên, anh bỗng chững lại khi bóng người đàn bà to béo phốp pháp dữ tợn chắn ngang khuôn cửa ra vào, lớn tiếng:

- Chị Thục đâu? Gọi ngay con Trinh ra đây!

Uy quyền của người đàn bà lập tức tỏ rõ tác dụng, chị gái nàng vừa bày biện lại mặt bàn, vừa lắp bắp:

https://tieulun.hopto.org

- Em nó mệt, bị nhức đầu, đang nằm nhờ giường bà đấy ạ.

Không một chút thiện cảm, người đàn bà the thé:

- Lại mệt, lại nhức. Này tôi báo cho mà biết, ba tháng nay cô ấy nợ tiền thuê địa điểm của tôi rồi đấy nhớ. Liệu thu xếp mà trả cho nhanh, không phải cứ thấy bóng tôi đâu là đầu nhức, mắt hoa, trốn như trốn nợ đâu.

Những nếp nhăn buồn bã bên khóe miệng người chị tội nghiệp lập tức hoá thành nụ cười mai mỉa, cay đắng:

- Vâng, cháu xin cô, cháu sẽ nhắc nó. Khổ nỗi hàng họ dạo này ế quá. tin đồn thịt bò, thịt lợn bị mắc bệnh lở miệng, long móng, ăn vào là miệng cứng, móng long khiến dân tình phát hãi, chả chịu vãng lai, chú ấy lại thất nghiệp dài.

Quẳng ra bàn ăn một mớ lổn nhổn dồi, lòng, thịt hấp, xưng xáo lẫn măng, mặt chủ nợ hằm hằm:

- ế ẩm hả, thất nghiệp hả? Thế cái gì đây? Có phải "cầy tơ bẩy món" không?

Cả tuần nay lúc nào tôi đến nhà cũng thấy lăn lóc xương, đuôi chó. Thất nghiệp dài hay chỉ dài mồm mà ăn cho sướng miệng cả vốn lẫn lãi, cả tiền nhà lẫn tiền thuê cửa hàng? Hả?

Gương mặt chị Thục méo xẹo, kể lể: Chú ấy làm nghề xe ôm, mợ ơi, cháu nói mợ chả tin đâu vì ngày nào không có "thượng đế" ngồi ôm phía sau thả tiền vào túi góp với vợ con, là chú ấy lại ôm ngay bọc thịt chó trước ngực về "giải đen" đấy ạ, cứ ăn trước, giả sau, mặc vợ con đổ ráo cả cơm lẫn canh, cho lợn thưởng thức. Chắc đêm qua con Trinh xót của, giữ thịt chó lại, bắt phải ăn cơm như thường lệ nên mới còn đến sáng nay đấy mà.

Chủ nợ tiếp tục áp đảo:

- Tôi nói cho chị biết mà bảo ban vợ chồng nó, đừng có được đằng chân lân đằng đầu, chẳng qua thương con vợ thật thà, lại giọt máu đào hơn ao nước lã tôi đồng ý cho thuê, chứ thiếu gì kẻ cầu cạnh treo giá cao.

Người đàn bà bỏ đi, anh ngán ngẩm trả tiền bước theo, lòng tràn ngập nỗi băn khoăn đau xót:

Lẽ nào nàng Kiều bán mình để chuộc cha, còn nàng bán mình để cứu thân khỏi cảnh hồng nhan, đói nghèo

https://tieulun.hopto.org

bạc phận lại thế? Bao nhiêu của nả của chồng và gia đình chồng đủ để nàng ăn sung mặc sướng cả đời như lời nàng thú nhận trong thư đâu hết rồi? Vợ của "anh tài" vặn vô lăng, hái ra tiền và con dâu của ngài giám đốc sở thương nghiệp giàu "nứt đố đổ vách" từng "vang bóng một thời" đến nỗi phải dạt ra vỉa hè thuê cửa hàng bán quà sáng ư?

Trong ván bài "hôn nhân" này, nàng tỏ ra tỉnh táo khôn ngoan lắm kia, sao lại ra nông nỗi này?

Anh quyết định phải "áp sát đối tượng" để xem "con tạo xoay vần" đến đâu? Không thể để "nàng Kiều" của anh tiều tuỵ xơ xác hơn cả nàng Kiều của Nguyễn Du được. Bởi nàng chỉ có một đời chồng và hai con đẻ, đâu phải cảnh năm chìm bảy nổi, nơi khuê văn các hoặc Châu Thái? Họp chợ trên bụng hàng trăm con người như nàng Kiều thực sự?

Mười lăm năm lưu lạc, Thuý Kiều còn được tái hồi Kim Trọng thì anh, mười hai năm bằn bặt đã vô tình bắt gặp được nàng ở đây, lẽ nào không có cảnh "tái hồi".

*

Ngồi trong quán cà phê đèn mờ, nơi không gian lặng vắng như tờ, trừ chủ quán ra còn "trái đất này thực sự là của chúng mình", nàng thẽ thọt:

- Anh đã xem vở hài kịch: "khôn ngoan chẳng lại với giời" chưa?

Anh ngơ ngác, chẳng hiểu nàng định nói gì:

Buồn tình nàng thở dài, giọng chùng lại:

- Em không được xem, nhưng nghe khách hàng của em kể lại, tình cảnh em hiện tại đúng là như thế.

- Trời đất! Trong bóng tối mờ mờ ... của góc quán, anh bất thần kêu lên:

"Nàng tự cho mình là khôn ngoan ư? Lại dám so sánh với giời nữa?

Đoán được nỗi ngạc nhiên trong mắt anh, nàng bảo:

- Để em kể vắn tắt anh nghe.

Điếu thuốc trên môi anh lập lòe cháy, anh lặng thinh nghe từng lời trần tình xa xót, trong "cung oán ngâm khúc" của nàng. Quả là đoạn trường nàng đã qua rồi nên hay thật.

https://tieulun.hopto.org

- Chia tay với anh lên máy bay rồi, cả tháng trời em còn nhớ quay nhớ quắt. Bài thơ của tác gỉa Lê Đạt mà anh chép kỷ niệm trong sổ tay cứ làm em bị ám ảnh suốt:

Anh ở trong mảnh gương em soi
Trong chiếc chăn em đắp
Trong nếp sơ mi nhàu nát
Trong bữa ăn hàng ngày
Nghe tim mình em tưởng tim anh đập
... Dù đè bẹp hết biển khi bát ngát
Lên tít ngọn Făng xi Păng quanh năm
gió hát với mây mù
Cũng không thể nào em thoát khỏi anh.
Không lấy được nhau thì chỉ còn có chết

Buồn tình em đến nhà con bạn, trước là hàng xóm với gia đình chồng em. Khi ấy chưa xoá bỏ chế độ quan liêu bao cấp, người ra người vào nhờ vả, hối lộ tấp nập. Nó bảo:

- Tao mà còn hơ hớ như mày, nhất định phải làm dâu nhà kia, "chuột sa chĩnh gạo" đấy Trinh ạ, đảm bảo "tình yêu lý tưởng" nhất trong điều kiện Việt Nam, toàn hạnh phúc có sẵn với mức sống trên thời đại. Cả thùng hàng của tao với mày chỉ bằng cái vẩy rồng trong cả con rồng đồ sộ nhà lão ấy thôi, "chết" đi.

Thế là em bập vào, dù chẳng yêu thương quyến luyến gì. Chưa đầy năm, cả hệ thống Đông Âu sụp đổ. Liên hiệp cả thế giới còn buông nhau ra nữa là ở Việt Nam. Hệ thống quan liêu bao cấp bị triệt tiêu hàng loạt. Ông bố chồng "về vườn" vì kém năng lực quản lý, lãnh đạo. Bà vợ bị nghỉ trước thời hạn vì thông đồng với con phe ăn đút lót bị nhân viên dưới quyền "xì đểu". Ngành giao thông không còn do nhà nước làm chủ nữa mà mạnh ai nấy... bung. Từ địa vị "anh tài, số zách" cánh xế quen làm thuê cho nhà nước, bóc lột các ông bà chủ lên xe trở thành... số rách thật sự, chữ tài tiền với chữ tai, đành ôm vô lăng nhịn đói. Cả nhà bảy, tám miệng ăn, bảy, tám cái máy nhai và phá tiền, đành bán tống bán tháo tất cả đồ đạc của nả cùng căn nhà mặt phố lấy tiền chia cho các con mỗi người một tí tự hạch toán kinh tế lấy. Ông "thiên lôi" nhà em, cay cú tống vợ con về ngoại, bán luôn căn hộ

https://tieulun.hopto.org

mới mua sắm ô tô chạy hàng. Tưởng làm chủ phương tiện, làm chủ bản thân, sẽ làm chủ cái túi tiền của mình, vài tháng sau sẽ mua lại nhà đàng hoàng nhà cho vợ con, ai ngờ, "khôn ngoan chẳng lại với giời", đời cha ăn mặn đời con khát nước. Xe không có hàng ăn, tiền cứ đắp chiếu nằm đấy, vài tháng lại lôi ra "đại tu" bảo dưỡng một lần, vài năm trong điều kiện trượt giá chóng mặt trở thành đống sắt vụn. Đành phải bán theo giá phế liệu, vừa đủ tiền mua một chiếc xe "xịn" ôm khách, thời gian đầu, mẹ con còn được nhờ, nhưng rồi cả giời vận đất xui khiến thế nào, nghề xe ôm trở nên "thịnh vượng", khách đi xe còn ít hơn cả cánh ngồi chờ. Lại sa vào cờ bạc đề đóm, say xỉn, bao vốn liếng đồ đạc trong nhà đội mũ ra đi hết.

Rút khăn mùi xoa lau nước mắt cho nàng, anh bảo:

- Thôi em ạ. Đã bảo "khôn ngoan chẳng lại với giời" mà. Coi như là số phận. Giời "thắt" ai thì người ấy phải chịu, "mở" ra lúc nào chỉ có... giời mới biết, chỉ tiếc...

Nàng ngụt ngạt cắt ngang:

- Anh thế nào, lấy vợ chưa? Định về hẳn hay còn nhập Quốc tịch nước ngoài?

Anh nói vắn tắt để nàng hiểu.

- Sau ngày em về, bọn anh có băng nhóm làm ăn khấm khá lắm, ngày cưới cậu, anh cũng gửi được mấy thùng hàng toàn chì với nơi ken để cậu trang trải, lần này anh cũng bỏ tiền mua đất làm cho cậu một ngôi nhà mặt đường bốn tầng rồi xin phép bác cả đem bàn thờ ông bà và mẹ về. Số anh luôn được mẹ theo sát phù trợ em ạ. Ngày ấy nếu không nhận được thư em báo đã "yên bề gia thất" thì anh đã gửi tiền và giấy bảo lãnh để em quay lại Nga rồi, giờ anh đi chu du khắp trái đất. Sang Tiệp, Đức, Ba Lan, áo, Pháp, Ý... chỉ còn thiếu người vợ ý hợp tâm đầu như em thôi.

Nàng chúi mặt vào vai anh thổn thức:

- Gặp lại anh thế này là em mừng rồi. Hôm đầu em cứ tưởng anh đến tìm em để đòi lại thùng hàng cơ.

Anh cười, cố giải toả tâm trạng u uất trong nàng:

https://tieulun.hopto.org

- Có gì đâu em. Yêu là... mất ở trong nhà một tí ấy mà, những kẻ nghèo nàn dại gái khác còn cả gan "tháo dỡ cột nhà đem đi" còn anh may mắn và giàu có, tháo đỡ thùng hàng cho em thấm tháp gì? Anh còn muốn tài trợ em ít tiền để giải phóng em ra khỏi cái nghề nhếch nhác, vất vả này. Để rồi anh sẽ lên tiếng nhờ cậu mợ anh xin cho ông "thiên lôi" nhà em làm bảo vệ...

Bóng tối trở thành "đồng minh" che chở cho những hành động liều lĩnh của nàng. Ôm lấy cổ anh nàng vít đầu anh xuống, hít lấy hít để cơ thể nồng mùi rượu Tây của anh rồi tưới lên đấy những giọt nước mắt...

Anh còn nhớ bài thơ "nhại" hai sắc hoa ti gôn trong sổ tay của em không? Còn chê mũi em lắm tàn nhang, đòi búng rồi sợ con mình cũng giống em không?

Anh cười:

- Nhớ chứ. Quên làm sao được, có điều biết tin em "yên bề" rồi mà mỗi lần nhớ lại anh vẫn cứ phải "cười ra nước mắt, khóc lên hì hì"

Nàng buồn hẳn:

- Giữa chúng ta lúc này là "giời" anh ạ, giời "cởi" cho anh bao nhiêu, thì lại ác nghiệt với em chừng ấy. Thôi thì em chẳng dại mà "khôn ngoan" như trước nữa. Giờ anh thương phận nào em nhờ phận ấy.

Chia tay nàng nơi cửa quán, đầu óc anh còn trĩu nặng những tâm tư tình cảm, nỗi chua xót bẽ bàng, sự mơ hồ luyến nhớ. Mười hai năm con tạo xoay vần, anh vẫn đơn côi không sao tìm được mảnh hồn đã mất, còn nàng tuy yên bề nhưng "thất thế". Dù anh có ý định bù đắp cho nàng bao nhiêu chăng nữa cũng chỉ là cứu vớt chút đỉnh sự "khôn ngoan" của nàng mà thôi, làm sao có thể lại với giời được?

Bất giác anh ngửa cổ nhìn giời, không mở miệng mà giọng nói cứ ngân lên trong óc: "ối giời ơi, giời ơi"./

=hoàng thu=
Giáp Tết Bính Tuất 2006

https://tieulun.hopto.org

(*) Nguyên bản của khổ thơ:
Người ấy thường hay vuốt tóc tôi
Thở dài những lúc thấy tôi vui
bảo rằng hoa giống như tim vỡ
Anh sợ tình ta cũng thế thôi. (thơ TTKH)

https://tieulun.hopto.org

LÊ ANH DŨNG
Hoa Kỳ

CHÚ ĐƯỢC

Tôi sinh năm Quí Mùi, 1943, thế mà mãi đến năm sau, ba tôi mới làm giấy khai sanh cho tôi. Đã thế, theo lời kể của má tôi, thì tôi sinh nhằm tháng 11 âm lịch, đúng nửa đêm ngày 30! Nếu nói nửa đêm, có nghĩa là ngày hôm sau rồi, chứ đâu còn là ngày ba mươi. Vậy thì tôi được chào đời, có thể là giờ sửu, mồng một tháng chạp. Chính cái điểm thời gian không chính xác nầy, nên mấy ông thầy chấm tử vi cho tôi luôn luôn đoán sai thân thế sự nghiệp của tôi. Mỗi ông đoán mỗi khác, ông thì đoán, cuộc đời của tôi rất ư là thành đạt, nhà cửa ruộng vườn ông cha để lại, nằm ngửa ăn cả đời không hết, có ông thì đoán tôi phải tha phương cầu thực, vất vả lắm, về già mới có cơ thanh nhàn...!

Má tôi nhớ giờ sanh ra tôi không chính xác, nên tôi cũng ú ớ khi nhờ ông bạn cùng trại coi giúp xem chừng nào thì được ra khỏi tù. Ông bạn tù này nổi tiếng là tay tướng số chuyên đoán cho các mệnh phụ phu nhân của Tổng thống và tướng tá miền Nam ngày chưa đứt bóng. Lúc đầu, tôi nói ngày giờ trong tháng chạp. Ông bạn bấm tay theo các cung tử vi và nói:

https://tieulun.hopto.org

- Mày nói sai rồi, nếu mày sanh ngày 30 tháng 11, giờ tý thì mày cao lớn, to con chứ đâu có lùn xủn như vầy! Lại nữa, nếu sanh giờ nầy thì răng cỏ của mầy bị sâu ăn không còn một cái, nhưng hiện giờ răng của mầy đều tốt. Có lẽ má mầy nhớ sai rồi.

- Má em nói, lúc em khóc oa oa thì bà mụ tuyên bố đúng giờ tý mà!

- Ừ! mà cũng không trách mấy bà già này được. Hồi mầy sanh ra là những năm miền Bắc đói khát, tụi Nhật nó khống chế tụi Tây, Đồng minh đánh nhau với Nhật. Tao sanh ra ở miền Bắc, U già nói với tao ngày sanh giờ sanh còn trật nữa là má mầy. Tao coi cho người ta thì trúng mà cho tao thì trật lất vì không biết được giờ sanh giống như mầy...Vả lại, mấy bà mụ vườn nhai trầu, làm sao đoán giờ giấc chính xác, trong thời trước năm 1945, dân ta còn lạc hậu lắm chứ đâu như bây giờ... !

Ba tôi cũng thuộc vào hạng bất thường, chẳng thế sao khi khai sanh cho tôi theo ngày tháng Dương lịch thì phóng bút nhằm vào ngày 4 tháng 7 năm 1944! Sau này qua định cư ở Hoa Kỳ, tôi bỗng nhiên thành người tốt số. Đúng là cả nước Mỹ ăn mừng sinh nhật của tôi. Hàng năm, bao nhiêu triệu người ngước nhìn lên bầu trời đêm để thưởng thức pháo bông, nghỉ lễ mừng ngày độc lập và sinh nhật của tôi! Hồi ở Việt Nam, có bao giờ ai nhắc đến sinh nhật của tôi và thậm chí các con tôi sinh ra cũng chẳng bao giờ được nhớ ngày, để "happy birthday" cho chúng! Thế mà sau khi được sang Mỹ, sinh nhật nào của "Ba, Má", mấy đứa con đều có quà và chúng tề tựu đông đủ. Có khi cả nhà kéo nhau đi nhà hàng, người quê tôi hay gọi là dẫn nhau đi "kéo ghế"... Thế là ngày sanh trong khai sinh của tôi coi bộ ăn khách, nên tôi cũng dễ dãi chấp nhận thành ngày sinh nhật của mình.

Vậy là ông thầy bói, lúc tôi còn nhỏ, chấm tử vi sai bét về cái mục tôi sẽ hưởng được của phụ ấm, giàu sang phú quí ở quê nhà. Có lẽ ông ta thấy cơ ngơi nhà cửa ruộng vườn của ông nội tôi bề thế, nên đoán mò cho xong chuyện. Hơn nữa, ông bà nội tôi chỉ sanh ra được có một mụn nối dõi tông đường là ba tôi, nên ai dám vào tranh chấp ngôi vị cháu đích tôn là tôi! Ông thầy bói cũng không

https://tieulun.hopto.org

thể nào sờ mu rùa linh đến độ đoán biết được rằng, nhà cửa ruộng vườn của ông bà tôi sẽ bị tịch thu trong thời gian Việt Minh "phóng tay phát động quần chúng"! Trong những năm phát động giai cấp đấu tranh, Cố Bần Trung nông đoàn kết tiêu diệt Địa Chủ. Phú Hào, Ông Nội tôi suýt nữa thì bị đem ra đấu tố. Có ai từng sinh ra và lớn lên, hay sống trong vùng "liên khu 5", thì hẳn sẽ phải kinh qua thời gian chẳng bao giờ có thể quên nầy. Cao điểm của chiến dịch đấu tố mà "đảng và Bác" đưa ra phải được toàn thể nhân dân học tập và thi hành triệt để. Hồi ấy, tôi đã được tám tuổi, năm 1950 đến 1952 là thời gian toàn thể nhân dân đấu tranh với bọn cường hào ác bá, lấy lại của cải vật chất cho dân nghèo vốn bị thiểu số Địa Chủ Phú Hào tước đoạt! Ông thầy bói xem quẻ cho tôi lúc chào đời đã bị sai lạc không thể nào phân giải. Nhưng anh thầy tử vi sau, có lý hơn vì sờ trúng mu rùa, cho nên, theo đó tôi bị tha phương hàng mấy nghìn dặm, cầu thực ở một xứ sở đầy mùi hamburger!

Ông nội tôi là một tay buôn cừ khôi. Ông có chiếc ghe bầu trọng tải trăm tấn, chạy dọc theo ven biển, chở dừa, dây dừa, cá khô, muối ra bán ngoài Bắc. Các hải cảng và cửa sông dọc theo bờ biển ông đều thuộc lòng. Ông tôi, lúc có bạn bè đến thăm, thường kể lại, khi ra bán buôn ngoài Bắc cũng có lúc đi "Cô Đầu, chầu văn". Ông tôi cũng "linh tinh" nhiều khoản lắm. Ví dụ như thời gian cho ghe bầu buôn bán ở Sài gòn Nam Vang thì đèo bòng thêm một phòng nhì. Bà "nội nhỏ" người Nam của tôi có lúc vì mê cái mã đẹp trai của ông tôi nên tự nguyện về quê chồng chịu phép với "bà lớn". Nghe nói khi tôi sanh ra, Bà Nội Nhỏ của tôi có mua cho một cái nôi thật đẹp, từ Sai gòn chở xe lửa ra Tam Quan. Món quà ấy các em tôi sau nầy thay phiên nhau xử dụng... Bà Nội Nhỏ, một thời gian ngắn, chịu không nổi Bà Nội Lớn nên tìm cách chuồn trở lại Sai gòn. Cũng may Bà đi sớm mấy tháng trước khi "Cách Mạng mùa Thu". Nếu bà không "dứt tình" tháo chạy thì không biết thân phận sẽ ra sao khi cùng chúng tôi sống trong vùng "kháng chiến"!

Sau khi Bà Nội Nhỏ về lại Sai Gòn, ông tôi chuẩn bị hàng hóa chuyến thường xuyên Tam Quan - Sai Gòn. Ghe

https://tieulun.hopto.org

chưa kịp ra cửa biển, thì "Tổng khởi nghĩa mùa thu". Thế là Ông tôi và Bà Nội Nhỏ đôi ngả chia ly! Sau năm 1954, ông nội tôi lại sắm ghe bầu đi buôn. Vào Sai Sòn, việc đầu tiên là, ông đi tìm bà Nội Nhỏ của tôi. Người thì tìm ra, nhưng đã là của người khác. Bà nội nhỏ tôi đã có một ông chồng người Tàu.

***

Khi tôi biết nhận thức sự việc chung quanh, lúc nào cũng có hai người chơi với tôi, bồng bế, tắm rửa, thậm chí giành tôi đến đánh nhau. Người thứ nhất tôi gọi bằng cô, người thứ hai gọi bằng chú. Cô tôi lớn hơn tôi ba tuổi còn ông chú thì những tám tuổi. Có một điều lạ là chú tôi nói tiếng Bắc, răng đen thui. Cho nên khi nào cô tôi và chú tôi cãi nhau, cô tôi thường chọc tức chú một câu: "thằng Bắc Kỳ răng đen" thế là chú nổi cộc rượt đánh cô tôi. Có khi vừa rượt, chú vừa la to: "đồ thứ con lượm nhà thương thí"! Thế là cuộc đọ sức nổ lớn, cô tôi thì bầm mặt còn chú thì bị phạt quì.

Lúc nào Bà Nội tôi cũng bênh cô tôi và xỉa xói chú tôi là ăn hiếp con gái, là thứ trâu nước không biết lễ nghĩa... Ông nội tôi lúc còn thông đường, buôn bán được, ít khi ở nhà, nên không ai che chở cho chú răng đen. Vì những trận cãi nhau như thế cho nên tôi thắc mắc về thân thế của cô tôi và chú tôi khi tôi lớn lên sau nầy. Thỉnh thoảng, có ông tôi ở nhà, ông tôi luôn bênh vực chú tôi và lúc nào cũng che chở, lúc nào cũng tỏ vẻ ngọt ngào với chú. Ở Tam Quan, ai cũng nói tiếng "nẩu" chỉ trừ một mình chú nói tiếng trọ trẹ Bắc Kỳ! Mà cũng lạ, ai ai ở xứ tôi cũng có hàm răng trắng mướt, chỉ có một mình chú tôi có hàm răng đen bóng một cách lạ kỳ.

Lúc nhỏ, tôi thường nhõng nhẽo đòi chú cõng trên vai lội qua sông, trèo lên tận cồn cát trắng phía Chồm Rừng để hái trái nhãn, trái sim cho tôi. Nhãn rừng và sim rừng, từng chùm nhỏ xíu ăn chát ngắt, nhưng ở cái xứ toàn dừa thì trẻ con như tôi hay thích ăn của lạ...

- Chú Được! gánh nước xong chưa đi chơi với cháu!

- Chú mầy vào xin phép bà Nội đi, không thì chú đâu dám đi chơi ...

https://tieulun.hopto.org

- Bà Nội đi ăn giỗ rồi, chú dẫn cháu qua nhà ông Dân Biểu Tr. chơi với con Tranh đi. Hôm qua chơi trò đám cưới vui quá.

- Thôi đi! Vào nhà kiếm Cô Đào, bảo cô dẫn đi chơi, chú bận lắm!

Thế là tôi phải chạy vào nhà năn nỉ cô Đào dẫn tôi qua nhà ông Dân Biểu chơi với Tranh, đứa con gái trạc tuổi tôi, có nước da trắng nõn và hai lúm đồng tiền xinh xinh. Lúc ấy tôi mới có sáu tuổi mà đã xem mòi mê gái. Tôi ít khi thích đi chơi với lũ bạn con trai trong làng. Thỉnh thoảng những trò tắm sông, đá banh hay quây quần vòng tròn chơi bịt mắt bắt dê không làm tôi thích thú bằng ngồi ngắm con Tranh chơi trò bán hàng xén. Tranh bán hàng mà tôi là khách hàng, thỉnh thoảng tôi đòi mua hết không chừa một thứ gì trong cái hàng xén mà phần nhiều đều từ các bông dừa cùng những trái dừa con! Con Tranh nhõng nhẽo khi tôi ngắm nó và đòi chơi trò bác sĩ chữa bệnh.

- Tranh có thích chơi trò đám cưới nữa không hay chơi trò bác sĩ?

- Thôi đi, bữa trước D. làm bác sĩ, chích cây gai nhọn vào mông đau thí bà!

- Thì bữa nay D. chích nhẹ hơn, êm hơn...

- Muốn chơi trò đó thì phải có y viện. D. kiếm thêm mấy đứa nữa làm bệnh nhân, để Tranh làm y tá phụ với D.!

- Không, D. chỉ muốn Tranh làm bệnh nhân thôi hà!

- Thôi đi, D. chích lâu thí mồ, cứ ngồi nhìn không...!

Tôi đỏ mặt vì bất ngờ bị con Tranh biết rõ ý đồ không lấy gì tốt đẹp của tôi. Thật ra mấy hôm trước, tôi cầm cái "sa ranh" tự chế và cây gai nhọn làm kim chích cho bệnh nhân sốt rét rừng tên là Tranh, trong căn nhà làm bằng lá dừa do chú Được tạo dựng ở góc vườn. Tôi bảo Tranh trịch quần xuống, để lòi mông cho tôi thoa "alcool" trước khi chích thuốc. Màu trắng da thịt ấy, không biết sao nó làm tôi thẩn thờ, lâu lắm tôi mới làm bổn phận bác sĩ được khi con Tranh ngó tôi hỏi sao thừ người ra vậy...!

Cái tuổi con nít của tôi và con Tranh quấn quít nhau không được bao lâu thì gia cang sự nghiệp của ông Nội tôi bị máy bay Pháp tưởng kho xưởng của Việt Minh, thả

https://tieulun.hopto.org

xuống mấy trái bom xăng cháy rụi. Mấy năm sau nữa thì hiệp định Genève chia đôi đất nước. Con Tranh phải theo cha mẹ đi tập kết ra Bắc. Sau năm 75, khi tôi ở tù về, hỏi thăm những người tập kết có ai biết con Tranh giờ làm gì, thì được trả lời: Tranh tốt nghiệp Bác Sĩ ở Nga, sau nầy về làm tại bệnh viện Bạch Mai, chưa có chồng, bị bệnh thương hàn chết năm 1966... Một Bác Sĩ thật bị chết vì bệnh thương hàn, còn Bác Sĩ dỏm thời để chõm thì vẫn còn, vẫn nhớ đến làn da trắng của nàng lúc còn con nít...

***

Một hôm, khi tôi đi học về, thấy cả nhà, kẻ ngồi người đứng trước cái sân lót đá hoa cương, xầm xì to nhỏ trông có vẻ bí mật lắm. Tôi lân la đến gần thì ông nội tôi bảo đem vở sách cất đi rồi ăn cơm. Tôi vừa bước đi vừa lắng tai nghe, tiếng Bà tôi nói nhỏ:

- Chắc có ai xúi nó cho nên nó mới dám trốn đi, chứ nó có bà con thân thích nào nữa mà tìm...

- Hồi tôi gặp nó ở chân núi Thần Phù ngoài Thanh Hóa, nó ốm như cây củi khô, gần chết đói, hỏi cha mẹ thì nó nói cha mẹ nó vừa chết hai hôm trước, không còn anh em bà con gì. Họ đều chết đói và trôi giạt nơi nầy nơi nọ. Làng của nó sanh ra hoang vắng không còn ai... Nó lạy xin cứu mạng, tôi thấy gia đình mình chỉ có một mụn con nên đem nó về nhận làm con nuôi. Nó tên Đước, khi tôi nhận nó làm con, tôi đặt lại thành chữ Được, có nghĩa là mình được con. Mà từ đó đến giờ gia đình mình ăn ở với nó đâu có gì để nó oán trách mà trốn đi!

Tiếp theo tiếng kể lể của ông nội tôi, Ba tôi nói:

- Hay là nó với con Đào ngày tối cãi vả không hợp. Mẹ thì hay binh con Đào nên nó buồn nó trốn...

- Mẹ nào có binh vực gì, nhưng con Đào nhỏ tuổi hơn nó. Khi mẹ vào nhà thương khám bệnh bướu dạ con thì cô y tá nói có một bé gái, mẹ nó sinh rồi bỏ trốn. Mẹ thấy nó nằm đỏ hỏn ngậm ngón tay mút mà không khóc... Mẹ xin về làm con. Tuy nó không do mẹ sinh ra nhưng thương như con ruột. Mà thằng Được là con của gia đình ta giống như mầy và con Đào. Cha mẹ đâu có phân biệt gì!

Ông tôi thở dài:

https://tieulun.hopto.org

- Chắc là có một cái gì ghê gớm hơn việc nó trốn khỏi nhà mình. Phải cẩn thận tìm hiểu thử coi. Tình hình bây giờ khác trước, Họ đang động viên những gia nhân trong các nhà Địa chủ phú hào đứng ra tố khổ chủ của mình. Có thể thằng Được không ngoài kế hoạch nầy. Nhưng tại sao sau khi nó đi học tập chính sách của Đảng và Chính phủ gần một tháng, đêm nào về nó cũng ngồi bó gối một góc, ít khi tao thấy nó ngủ. Tao hỏi nó thì nó chỉ khóc và ậm ừ không chịu nói...

- Nó không đem theo cái gì cả ngoài những quần áo chăn mền của nó. Phải biết nó nhất định không muốn ở với mình nữa thì tôi đã cho nó ít tiền...

- Bà nói tức cười, đã trốn đi mà còn để cho bà biết. Thôi cứ để xem nó có trở về không, tôi chắc nó bị ai rủ quyến. Có thể cái thằng cha X. lãnh canh ruộng của mình ở Trung Lương xúi nó ! Thằng cha X là Bí thư Đảng, thường la cà chuyện trò với thằng Được nhiều lần. Không biết nó xúi trốn đi theo nó hay làm gì, chỉ tội là thằng Được khờ quá, dễ tin...

***

Tôi chạy một mạch vào chỗ giường ngủ của chú Được. Trên giường tre còn trơ chiếc chiếu, tủ quần áo và đồ ngủ trống không. Phía đầu giường, trên tường vôi, chỉ còn trơ lại một tấm ảnh "Hồ Chí Minh" cắt từ tờ báo Nhân Dân, dán không được ngay lắm! Tôi ngồi xuống chiếc giường và ôm mặt khóc. Mới ngày hôm qua, chú Được dẫn tôi qua nhà ông Dân Biểu Tr. chơi với con Tranh. Ông Dân Biểu vừa ở "Trung ương" về. Nghe nói ông phải đi bộ vượt qua núi rừng từ Bình Định ra họp quốc hội trong chiến khu Việt Bắc! Ông dân biểu Tr. rất ân cần thăm hỏi chú Được khi ông thấy chú dắt tôi qua chơi. Hai người đẫn nhau ra đứng ngoài hàng hiên, ông mời chú tôi điếu thuốc lá "Trường Xuân" và bật quẹt, hai người nhỏ to chuyện gì trông có vẻ bí mật lắm...

Khi tôi và con Tranh đang chơi trò nhảy giây thì tôi nghe tiếng chú Được tôi khóc. Tôi ngừng chơi, ngước sang thấy ông dân biểu đang choàng tay qua vai chú tôi. Còn chú thì cúi đầu, hai tay ôm mặt khóc thành tiếng. Ông Dân biểu vẫn bình tĩnh thì thầm bên tai chú và chú thỉnh thoảng

https://tieulun.hopto.org

lại lắc lắc cái đầu. Trong tất cả cuộc đối thoại ấy, tôi chỉ nghe được tiếng chú tôi:

- Ông ta thương tôi như con ruột, ông đã cứu tôi thoát chết đói, tôi không thể là người phản bội...

.....

- Tôi đã nhận ông ấy là cha thì làm sao đứng ra tố khổ!

.....

- Tôi đã được học tập chính sách... Nhưng làm sao tôi có thể tàn nhẫn như thế!

.....

- Thôi được rồi! "Đồng Chí" cho tôi suy nghĩ thêm, ngày mai tôi sẽ trả lời dứt khoát trong cuộc họp Chi Bộ!

....

Chú Được đã ra đi trước khi cuộc họp Chi Bộ Đảng bắt đầu ngày hôm sau. Hồi ấy, tôi còn nhỏ quá để có thể hiểu và thông cảm với chú Được của tôi về hành động bỏ nhà ra đi. Nhưng tôi cũng mơ hồ nhận thức được rằng, chú tôi cố tình trốn chạy một mệnh lệnh được "trên giao" cho chú là phải đứng ra trực tiếp kể tội trạng và tố khổ ông Nội tôi. Tôi có kể lại chuyện nầy cho cả nhà nghe sau khi tôi ngồi hàng giờ trên chiếc giường tre trống không còn mùi mồ hôi của chú. Ông nội tôi và Ba tôi dặn tôi không được nói với ai về những gì tôi nghe thấy ở nhà ông Dân Biểu Tr.! Cả nhà bắt đầu có những hành động cẩn thận trong giao tiếp với mọi người kể cả lúc ăn uống trong nhà.

Thời kỳ đó mọi người dân trong vùng "tự do" đều phải tiết kiệm từng hạt gạo để đem ra nuôi "bộ đội" ở chiến trường. Cho nên phải ăn độn tỷ lệ 1/3. Có nghĩa là ăn độn một phần gạo và ba phần khoai khô, khoai lang hay khoai mì xắt lát phơi khô trộn với gạo! Mỗi đêm có người rình mò nghe ngóng xem trong nhà có hội họp nhau nói xấu Đảng, hay không thi hành chính sách ăn độn... Cho nên tất cả chó đều bị ra lệnh giết ăn thịt hết, không nhà nào được nuôi chó. Lý do duy nhất để giết chó là bảo mật khi Pháp đổ bộ... Nhưng việc chính yếu là để bề theo dõi tư tưởng và hành động của toàn dân.

Chú tôi trốn đi được ba ngày thì ông nội tôi bị bắt đi "cải tạo". Họ nói với gia đình là ông tôi sẽ được về nếu

https://tieulun.hopto.org

thành thật khai báo của cải vật chất đã bóc lột nhân dân. Ba tôi là con một nên không đi bộ đội, nhưng phải xung vào đoàn dân công gánh gạo ra tiền tuyến nuôi quân. Thế là gia đình tôi lâm vào cơn khủng hoảng về tâm lý rất phẫn uất trong âm thầm. Tôi bắt đầu bị bạn bè cùng lớp kỳ thị vì đã cứng đầu không chịu gia nhập vào hàng ngũ "cháu ngoan" để tố khổ địa chủ.

Ông tôi đã bị đem đi "cải tạo" đến khi gần có hiệp định chia đôi đất nước mới được cho về trong tình trạng bệnh hoạn. Có thể chú Được đã trốn đi, Đảng và chính quyền địa phương bị bể kế hoạch, nên việc đưa ông tôi ra tòa án nhân dân cứ bị đình lại hoài cho đến ngày ông lê cái thân bệnh tật về nhà! Ông tôi bị bắt sau khi Pháp thả bom cháy rụi gia cang. "Đảng và chính quyền" nói rằng: "nát vỏ còn bờ tre" có nghĩa là của nổi bị cháy, nhưng của chìm thì cất giấu ở đâu phải khai ra chứ! Địa chủ phú hào thì ruộng vườn là sản phẩm bóc lột... Ông tôi làm đơn dâng hiến hết cả những ruộng vườn, nhưng nhà nước nói rằng trước khi nhà nước lấy lại ruộng vườn ấy, ông tôi phải đóng thuế nông nghiệp và phải nạp hết của chìm đang còn chôn giấu...

Sự mất tích nhiều ý nghĩa của chú Được làm cho cả nhà chúng tôi cũng bị điều tra một thời gian. Có lẽ họ nghi là ông nội tôi đem gởi chú tôi ở đâu đó. Nhưng sự vắng mặt của chú Được cũng là một niềm hãnh diện riêng của chú. Chú không được học chữ nghĩa, nhưng hành động rất nhân nghĩa...!

Sau nầy, trong đoàn quân "chiến thắng" trở về, có một người cháu phía bà nội tôi, là Thượng Tá Đức đến thăm ông bà tôi. Gia đình ông bà ba má tôi lúc sau nầy dời vào Sai Gòn, lánh xa vùng lửa đạn Tam Quan, chẳng còn lưu luyến ruộng vườn như xưa. Người Thượng Tá gọi Bà nội tôi bằng cô đã gia nhập "giải phóng quân" từ khi "Cách mạng mùa Thu". Ông ta cho biết là năm 1954, tình cờ ông có gặp chú Được, hồi đó đang là Tiểu Đoàn Trưởng trong chiến trường Điện Biên Phủ. Chú tôi được "báo cáo" sau đó là đã bị thương cụt hai tay, máu ra nhiều quá mà không có phương tiện chữa trị nên đã chết sau một giờ tại ngay chiến hào! Thế là Ông Tiểu Đoàn Trưởng Lê Văn

https://tieulun.hopto.org

Được, con nuôi của ông nội tôi đã anh dũng hy sinh trên chiến trường. Chú tôi đã trốn tránh làm "bổn phận" đứng ra đấu tố cha nuôi của mình, để rồi gánh vác một "bổn phận khác"!

Chú tôi là người không biết một chữ i tờ, thế mà đã làm đến chức Tiểu Đoàn Trưởng một Tiểu Đoàn ngoài mặt trận chỉ trong vòng mấy năm trốn khỏi nhà! Nếu chú tôi không chết, có thể ông sẽ trở thành Tướng chỉ huy cuộc xâm nhập vào Nam. Cũng có thể, nếu là như thế, biết đâu chú cháu đã bắn nhau trên chiến trường... Mà chú Được sẽ chẳng bao giờ biết rằng, vì sao chú cháu mình bắn nhau!

=Lê Anh Dũng=

https://tieulun.hopto.org

TỰ DO

LÊ ANH DŨNG, HOA KỲ

Nó dùng hai chân kẹp vào thân cây dừa. Thân dừa to hơn vòng hai tay ôm nhỏ bé, nên nó rán sức hết lực có được của mình, cố ôm cho chặt; hai chân vừa kẹp vừa leo theo chiều thẳng đứng. Thân dừa giống như cột nhà, không có một điểm tựa nào khả dĩ để bám hay nương vào đó nghĩ mệt. Đã lỡ leo lên thì chỉ có một đường là rán hết sức cho tới ngọn. Ở trên đó, những tàu dừa vươn ra, những trái dừa tròn trĩnh xanh tươi... cũng là nơi nó có thể thu người ngồi vào nghỉ cho đến khi hết mệt.

Bỗng nhiên nó thấy khát nước lỳ lạ. Mới leo lên hai phần ba thân cây dừa mà sao nó không còn sức, không nhúc nhích thêm được, cứ ôm riết thân cây một cách tuyệt vọng. Trên những cành lá dừa, ánh sáng mặt trời xuyên qua làm chói mắt nó, trong lúc tiếng chim chíp của mấy con sáo con và tiếng hót đút mồi của sáo cha, sáo mẹ làm nó cuống cuồng... Nó đã rình rập cả tuần nay khi phát hiện tiếng hót của hai con sáo trên cây dừa, bay đi bay về ngậm mồi đút cho mấy sáo con nằm trong ổ gần chót ngọn dừa đầu vườn nhà nó.

Nó đi học mà tâm trí cứ quanh quẩn với tiếng mấy con chim con ấy, tâm trí nó để cả dưới gốc dừa, nơi nó thường ngồi theo dõi, quan sát một cách say mê cảnh cha mẹ sáo đút mồi và tiếng reo mừng rỡ của mấy sáo con khi

https://tieulun.hopto.org

cha mẹ nó bay về... Đã một tuần cha mẹ sáo đút mồi cho con, có lẽ mấy sáo con đã mọc lông cánh, mọc lông đuôi; nếu không kịp thời thì sáo con sẽ đủ lông cánh bay đi mất. Nghĩ tới đó là nó không còn tâm đâu mà học, không còn trí đâu làm toán, thậm chí mấy bài học thuộc lòng nó cũng không nhớ gì mặc dù nó đã cố gắng ngồi trước ngọn đèn dầu dừa tụng mãi vẫn không thuộc. Mấy con sáo con đã án ngữ đầu óc của nó. Nó chỉ còn suy nghĩ làm thế nào bắt cho được ổ sáo trên cây dừa!

Hôm qua, nó bị anh Tuấn, giáo viên phụ trách dạy lớp ba của nó cho một con dê rô và đuổi ra ngoài không cho học một giờ. Cũng vì mấy con sáo con, nó mơ màng ngồi trong lớp mà tưởng như đang ở dưới gốc cây dừa với ổ sáo. Trên bảng, anh Tuấn đang giảng bài thơ ca tụng Bác Hồ. Nhưng nó đâu còn tâm trí để nghe, mơ màng với tiếng hót của mấy con sáo, tưởng tượng rằng, nếu bắt được chúng, nó sẽ tự mình cho sáo ăn và tập cho sáo biết nói tiếng người. Cứ lan man trong ý tưởng ấy, đầu nó gục xuống bàn học ngủ ngon lành. Trong giấc mơ, nó thấy trên tay mình có hai con sáo con đang nhảy múa, hát bằng tiếng người với một bài thơ ca ngợi nó... Nó mỉm cười khoái trá quơ tay, mơ màng, nó cảm thấy có cái gì đó lạnh lạnh, ướt ướt chảy trên má !

Thằng Cu Tiên, con ông Quân Sự Bút ngồi bên cạnh thúc cùi chỏ vào nó, nó choàng tỉnh thì ôi thôi, hũ mực tím phía trên lề bàn học bị tay nó quơ trong lúc ngủ mơ, đổ ra, chảy dính vào mặt, vào chiếc áo vải thô trông thê thảm lạ! Anh Tuấn cầm cây thước bảng chỉ vào nó:

- Đúng là cái thứ con địa chủ ngu như bò. Đứng dậy, ra ngoài đứng phạt nắng một giờ, điểm dê rô !

Nó đứng dậy thất thểu đi ra. Nó quen với những lời như thế mấy năm nay rồi, cho nên nó tỉnh bơ như không có gì quan trọng, tiến thẳng ra sân phơi nắng. Mặt trời lúc đó đã quá trưa, chừng như mười giờ hơn, cái bóng của nó sắp quyện lấy chân. Đó là năm 1952, nó vừa đúng tám tuổi, học lớp ba trường làng trong vùng kháng chiến Liên Khu 5. Ngôi trường của nó đang học là một ngôi chùa thờ thần hoàng bổn xứ, bị đục trống bốn bức tường. Các tượng thần bị dời nơi khác, trên bục bàn thờ được làm nơi ngủ trưa của tụi nhỏ trong làng khi không có lớp học.

https://tieulun.hopto.org

Với cái tuổi học trò, bắt đầu đi học lúc nó lên bốn, nhưng trí óc nó không thể nào mở ra đón nhận chữ nghĩa hay những con tính cọng trừ nhân chia. Bạn bè chung quanh không ai chơi với, vì nó thuộc thành phần gia đình địa chủ. Trong lớp nó học toàn là con trung nông, bần nông và bần cố nông. Đó là những thành phần nòng cốt của Đảng và Bác Hồ. Cha mẹ chúng toàn cán bộ xã huyện hay cấp chỉ huy trong bộ đội hay du kích địa phương. Vì thế nên nó cô đơn và không muốn học, không thấy hứng thú học bằng rong chơi với mấy con chim, với cần câu cá hay ngồi nắn đồ chơi bằng đất sét. Hàng tháng, vị thứ của nó từ khi đi học đến giờ đều ở cuối sổ. Nó ăn dê rô thường hơn điểm một điểm hai. Với tư thế đó, nó là cái thú chọc ghẹo của những đứa cùng lớp. Nó bị ăn hiếp không thương hại kể cả anh Tuấn, giáo viên phụ trách lớp... Thời kháng chiến chống Pháp, trong vùng Việt Minh, các giáo viên được gọi bằng anh hay chị thay vì thầy cô cho nó ra vẻ đời sống mới, phá bỏ những gì còn sót lại của phong kiến đế quốc!

... Hai đầu bàn chân của nó bám vào cái nài bằng dây dừa. Vòng tròn nhỏ đó dùng xỏ hai bàn chân, ôm vào thân dừa để trèo. Nếu không có cái vòng tròn này, cả thân hình nó đã rớt xuống đất rồi. Vừa cố bám vừa leo, vừa khát nước, vừa mệt, cuối cùng nó cũng với tay nắm chặt vào tàu dừa cuối. Nó đu người lên, dùng hai tay bám và thót ngồi giữa những tàu lá. Bây giờ nó mới hoàn hồn nhìn xuống mặt đất phía dưới. Chưa bao giờ nó leo cao như vầy, nó tự thỏa mãn là mình đã thắng cuộc. Ông bà nội nó, ba má nó mà biết nó đang ngồi trên ngọn dừa cao nầy, có lẽ sẽ la toáng lên nhờ làng xóm cứu!

Hai con sáo cha mẹ bay quanh cây dừa, bay quanh ổ sáo con mà không dám đậu vào. Tiếng của chúng thất thanh nghe chói tai, tiếng hét thảm thương kéo dài vô vọng trong lúc mấy con sáo con ngơ ngác cố ngoi đầu chờ mồi. Nó trườn người gần tổ sáo. Mấy cái miệng hã ra, lắc lư, thốt nhiên biến mất. Hai sáo con thất kinh nằm im trong tổ, cánh và đuôi còn cụt ngũn. Nó vồ hai con sáo bỏ vào cái túi vải mang theo, mặc cho hai con sáo cha mẹ la ó bay quanh, mặc cho mấy con kiến động tổ trên ngọn

https://tieulun.hopto.org

dừa bu cắn quanh háng, nó vừa nhanh vừa lật đật đeo cái nài tụt xuống đất...

Lần đầu tiên trèo dừa bắt chước người lớn, hơn nữa, nó ở trần trùng trục với cái quần đùi; cho nên sau khi trụt xuống đất cầm hai con sáo con trong túi vải, cả mãng ngực phía trước của nó đầy vết máu. Hai tay nhỏ và cụt không ôm hết thân cây dừa nên cả cái ngực của nó bị xây xát trầy, máu loang chảy thành giọt. Thế mà nó chẳng biết sợ, chạy một mạch ra bến sông, cởi vội quần đùi, cẩn thận dấu cái túi có hai sáo con vào trong bụi; nó nhảy ào xuống dòng nước trong veo mát rượi, lặn một khoảng mới ngoi lên. Nước mặn làm nó xót xa với những vết thương trầy trên ngực. Nó lấy hai tay kỳ cọ vết máu và nhăn mặt vì nước mặn làm rát. Cách chữa vết thương theo kiểu nầy là do bà nội nó bày. Theo bà, nước mặn sẽ làm tan vết bầm, sát trùng tốt nhất.

**

Ở quê Tam Quan, một vùng nằm sát bờ biển, phía bên trong là một hệ thống sông ngòi chạy xà quần giữa những cồn cát, nước sông mặn quanh năm do nước biển tràn vào. Tất cả giếng đào đều có vị lơ lớ mặn không thể dùng để uống được. Người ta trông chờ vào mưa hay đi rất xa mới gánh nước ngọt hay chuyên chở bằng thuyền về dùng. Nước ngọt rất quí ở xứ Tam Quan là thế.

Nước mặn tuy làm rát và xót xa, ngực của nó đầy những lằn xước ngang dọc, nhưng đã làm ngưng những tia máu. Nó nhảy lên bờ, dòm trước ngó sau, cẩn thận thò tay vào bụi rậm lấy cái túi vải, chạy một mạch về nhà.

***

Từ ngày nó bắt được hai con sáo trên cây dừa phía sau nhà, nó đâm ra mê sáo hơn các loại chim khác mà nó đang nuôi. Năm trước nó ăn cắp tiền của ông nội lận giấu trong gối, sau giờ học, đi qua Chồm Rừng với thằng Điền Chì. Thằng Chì khoe với nó có hai con chim dồng dộc muốn bán. Nó liền theo đến nhà mua cho được hai con chim nằm trong ổ hình cái túi treo lửng lơ. Ổ chim dồng dộc rất đặc biệt, chúng đan khéo và đẹp. Không có loại

https://tieulun.hopto.org

chim nào biết đan ổ như loại chim nầy. Nó nhai gạo và tự mình sú cho chim. Nó cầm con chim trong tay, dí cái mỏ chim vào miệng. Con chim rúc hết nước gạo màu trắng trong miệng nó đến khi cái diều căng phồng lên. Nước miếng của nó hòa với gạo nuôi sống chim con cho đến lúc biết mổ để tự ăn một mình. Người ta nói với nó là dùng nước miếng của mình nuôi chim thì chim sẽ khôn như người.

Hai con chim dồng dộc khôn lắm, thả nó ra khỏi lồng, bay đi tìm mồi rồi vẫn quay về chui vào cái lồng đầy ắp gạo và nước. Nó còn trang bị bên ngoài cửa lồng một nhành cây để chim bay về đậu rĩa lông trước khi chui vào... Bên góc nhà phía phải là lồng nhốt hai con chim manh manh. Loại chim nầy nhỏ xíu, có cái mỏ cụt rất đẹp, lông màu xám tro. Chim manh manh cũng được nó cho ăn bằng gạo và nước miếng của nó. Hai con chim nhỏ nầy cũng khôn như chim dồng dộc. Thả chúng bay đi chơi ngoài hàng rào, nhưng khi nó học về, huýt gió miệng gọi là chúng bay về đậu trên vai. Có khi hai con dồng dộc đậu vai phải và hai con manh manh vắt vẻo ở vai trái. Làm sao mà nó không mê chim chứ! Những con chim nhỏ đó đã là bạn của nó, thân yêu với nó hơn là những tên học trò cùng học. Người thầy dạy nó cũng không ưa nó, luôn trách mắng và dọa nạt! Mấy con chim của nó chỉ bay về đậu trên vai nó khi nó huýt gió gọi. Ngay từ thời kỳ chưa biết bay, chưa tự ăn được, nó vừa nhai gạo sú vừa tập cho chim nghe quen tiếng huýt sáo đặc biệt của nó mà thôi. Cho nên chẳng có người nào có thể thay nó gọi chim bay về như nó!

Nhưng chim dồng dộc, chim manh manh chỉ khôn được như vậy thôi, chúng không thể nói tiếng người được. Trong các giòng họ chim, chỉ có giống sáo, cưởng, két là nói được tiếng người. Mà giống sáo có hai loại, loại mỏ có vành vàng gọi là sáo nghệ thì bắt chước tiếng người thua loại sáo có vành mỏ màu đen. Con cưởng thì mau biết nói và lanh hơn, nhưng khó tìm. Ở xứ Tam Quan ít khi bắt được két, họa hoằn những nhà giàu mua két ở tận trên nguồn An Lão về nuôi trong chiếc lồng rất đẹp. Nó bắt được hai con sáo vành mỏ màu vàng. Nhưng có còn hơn

https://tieulun.hopto.org

không, nó nâng niu săn sóc sáo quên cả ăn, quên cả giờ học.

Ngay từ lúc nó đem hai con sáo con về nhà. Sáo cha sáo mẹ không biết vì sao biết được, bay đến đậu trước nhà nó kêu la inh ỏi. Hai con sáo con nghe tiếng mẹ cha bên ngoài cũng kêu lên trông thật đau khổ. Nó nghe mấy ông già nuôi sáo kể rằng, nếu để cho cha mẹ sáo đút mồi thì chúng không khôn, bay đi luôn nếu được thả ra. Còn mình dấu cha mẹ chúng, không cho chúng biết những gì bên ngoài nữa thì sáo mới khôn. Vì vậy cho nên nó dấu lồng sáo con trong buồng chứa đồ đạc mái hiên sau. Khi cho ăn, nó cũng áp dụng theo công thức gạo nhai trộn với nước miếng của nó. Mỗi lần như thế, nó nói với hai con sáo, nó tâm sự, nó vuốt ve, nó cưng chiều... Hai con sáo con hàng ngày chỉ tiếp xúc với nó, chỉ biết nó cho ăn, chỉ thấy nó là bạn... Cho nên hai con sáo tưởng nó là bậc sanh thành, là cha của chúng. Mỗi khi thấy nó, hai con sáo vẫy cánh vui mừng, kêu lên những tiếng đầy hoan lạc. Sáo cha, sáo mẹ quanh quẩn trong vườn nhà nó mấy tuần liền, gọi kêu, kiếm tìm hai đứa con bị nó bắt cóc không được; cuối cùng chúng phải đành gạt nước mắt bay đi!

Cứ thế, hàng ngày nó cho sáo ăn, nói chuyện với sáo, hai tay úm sáo trong lòng. Sáo và nó giống như hòa chung nhịp thở. Việc học hành của nó kể như không còn vướng bận trong đầu óc nữa. Cha mẹ nó, ông bà nội nó ngày ngày tất bật lo vườn ruộng, lo đóng thuế nông nghiệp, lo cách chống đỡ với Ủy Ban Nông Hội, phải đi học tập chính sách "phóng tay phát động quần chúng" hàng đêm... Nên nó hoàn toàn bị bỏ quên, hoàn toàn tự do trong cái thế giới của nó.

Có một buổi chiều, hai con chim manh manh đi ăn từ trưa không thấy về. Nó chạy đến lồng hai con chim dồng dộc, hai con dồng dộc nhãy ra mừng. Nó cho gạo nước vào lồng và đóng cửa lại. Nó lầm bầm trong miệng như cố cho mấy con chim biết:

- Hai con manh manh chừng nầy chưa về! Tụi mày có thấy nó ở đâu không? Chắc bị ai bắt rồi. Thôi để tao đi tìm...

- Chim chíp chim chíp...

https://tieulun.hopto.org

Nó chạy vụt ra cổng, vừa đi vừa nhìn lên các lùm cây, hàng rào... vừa huýt sáo miệng. Nó huýt sáo theo một điệu ngắn mà từ khi nuôi chim, nó thường tập cho chim nghe. Chỉ có nó mới gọi được chim của nó, và chỉ có chim của nó mới biết được câu huýt sáo đó mà thôi.

Nó vừa đi vừa chúm miệng huýt gió vừa suy nghĩ. Hồi sáng, trong lớp học, Thằng Tấn thì thầm cái gì đó với thằng Danh mà thỉnh thoảng liếc nhìn qua nó. Hay là tụi này rình lúc chim của nó bay đi chơi, bắt trộm nuôi trong nhà. Nghĩ như thế, nó bèn hai chân bốn vó chạy đến nhà thằng Tấn. Nó đến gần nhà, đứng ngoài hàng rào huýt gió. Rõ ràng nghe hai con manh manh đáp lại tiếng gọi của nó từ trong nhà thằng Tấn. Nó bèn mở cổng chạy vào sân, con chó mực từ trong nhà bếp chạy ra vừa sủa vừa rượt . Nó hoảng hồn nhảy vội đến gốc cây dừa, trèo thót lên. Cây dừa trẻ mới lớn, cao chừng hai thước, nên nó dễ dàng ngồi trên mấy tàu lá; con chó thì đứng chồm hai chân trước dưới gốc dừa sủa dữ dội.

Cha thằng Tấn, ông Nguyễn văn Cừ, Trung đội Trưởng du kích xã, trong nhà chạy ra vừa la con chó, tay cầm ba ton chỉ nó, nói một hơi:

- Mầy đi đâu vậy? có việc gì mà không kêu cửa? con chó dữ lắm đó, nó mà cắn thì mầy chỉ có nước chết thôi...!

Nó vừa ôm tàu là dừa vừa nhìn con chó không còn sủa nữa nhưng vẫn đứng dưới gốc dừa nhe hai hàm răng gầm gừ vừa thưa:

- Thưa Bác! thằng Tấn bắt trộm hai con chim của con. Trả lại cho con!

Ông Cừ nạt:

- Chim gì của mày, hôm qua tao thấy hai con chim bay đậu ở rào trước nhà. Chim trời cá nước, thằng Tấn không vào nhà mầy bắt chim mà mày nói nó bắt trộm. Về đi, lạng quạng tao cho chó cắn chết bây giờ...

Nó vừa khóc vừa năn nỉ:

- Hai con chim manh manh con muôi từ hồi còn nhỏ, bay đi chơi rồi về. Bác không tin thử thả ra, con huýt gió chúng đậu trên vai con cho coi.

https://tieulun.hopto.org

- Ngu sao thả ra cho bay đi! Tao đã nói với mày là chim bay đậu trước nhà tao, Thằng Tấn bắt được là chim của nó. Về đi, đừng có lộn xộn.

Nó biết là đã bị mất hai con chim. Nó không còn cách nào khác là nói với ông bà nội để ông nội đến xin lại chim cho nó. Nhưng sau khi nghe chuyện, ông vuốt tóc nó chậm rãi dạy:

- Thôi con quên hai con chim đó đi. Không ai trong nhà nầy có thể đòi lại hai con chim của con được. Họ là những người quyền lực, họ có thể lấy những gì quí hơn nữa chứ chim của con mà đáng giá gì!

Nó ngậm đắng nuốt cay chịu mất hai con chim. Đã thế, trong lớp học thằng Tấn còn bẹo má nó, mấy đứa bạn bần cố nông hùa với thằng Tấn chọc quê nó về chuyện nó sợ chó phải leo lên cây dừa... Nó sùng gan cố nuốt hận không khóc, thề rằng nếu có quyền lực, nó sẽ xé thịt bằm gan tụi nầy cho hả giận. Nó lầm thầm khấn vái Thành Hoàng Bổn Xứ phù trợ!

Hai con sáo càng ngày càng khôn ra, mỗi khi nghe gọi "sáo sáo" là chúng ù té chạy đến bên nó, bay đậu trên vai, lấy mỏ rúc vào tai, vào mũi vào miệng. Ôi! nó hạnh phúc vô cùng. Sáo còn nói tiếng một nữa. Nó dạy sáo nói: Ai đó... có khách, mở cửa... Nhưng sáo mới chỉ nói được một chữ – ai, khách, cửa...- Như vậy là nó đã mừng quá xá rồi. Hai con sáo được thả đi trong nhà như chó, gà, heo... Chúng nhảy nhót chơi đùa với sáo. Con chó cũng quen thân với hai con sáo, nhiều lúc sáo bay đến đứng trên lưng chó tỉnh bơ, chó cũng ung dung đi thong thả cõng trên lưng hai con sáo.

Nhưng có một ngày nó khóc sướt mướt vì một con sáo bị mèo hàng xóm rình bắt ăn thịt. Con sáo còn lại sợ đến nổi không dám ra khỏi lồng mấy hôm liền. Nguyên nhân cũng tại nó chủ quan cứ thả sáo dạo chơi mà không phòng bị. Con mèo hàng xóm là của ông Liên Gia Trưởng. Nó thù con mèo và thề sẽ tìm cách giết cho được thứ khốn nạn đó. Ông Liên Gia Trưởng nầy hay rình rập hàng đêm nhà nó để báo cáo những động tỉnh tình hình nhà địa chủ!

Thế là nó còn lại hai con chim dồng dộc và một con sáo. Hai con dồng dộc, mấy hôm nay bị nhốt không dám cho ra ngoài sợ tụi thằng Tấn lại rình bắt. Nó đem cái lồng sáo vào phòng của nó để vừa ngủ vừa canh. Nó sợ nhất là sáo buồn vì mất bạn, nhịn đói mà chết. Nó thêm thức ăn với

https://tieulun.hopto.org

trái chuối sứ và chăm sóc sáo hơn nữa để sáo vui. Mấy hôm nay sáo nói líu lo, hình như nói được hai tiếng: Ai đó, có khách... Nhưng nó rất ngạc nhiên không biết con sáo học ở đâu một tiếng lóng nó không dạy. Sáng sớm vừa rồi, trước khi đi học, đến bên lồng sáo, nó thò ngón tay vào âu yếm cầm đuôi sáo vuốt vuốt:

- Sáo sáo!
- cặc!

Nó ngạc nhiên sững sờ, không biết vì sao sáo của nó lại biết nói tiếng nầy. Từ nhỏ đến lớn, nó dạy cho sáo toàn những tiếng nói lịch sự, những ý tốt để mai sau, sáo và nó tâm sự. Thế mà sáo lại học tiếng bậy bạ mau hơn là học tiếng lịch sự... Nó buồn bã cắp sách đi học, vừa đi nó vừa lầm bầm trong miệng. Nó đã cô đơn với chính con người, với chính đồng lứa trong trường học, bị xã hội gần như ruồng bỏ. Giờ đây những con chim của nó cũng không làm nó vừa ý, không làm nó hạnh phúc như trong ước mơ...

***

Nó vừa đi học về, ba nó hầm hầm cầm trên tay cây roi mây đứng chờ. Ông bà nội nó đang ngồi trên trường kỷ. Cha nó quát:

- Vô biểu! nằm xuống, mày học hành gì mà nhà trường gởi thơ về mắng vốn, mầy bị đuổi không được học nữa vì liên tục đứng chót lớp. Ham chơi, nuôi chim, tắm sông, leo cây... Con cái như vầy chịu sao cho thấu!

Nói rồi ông quất mạnh một roi vào mông đít nó. Nó gồng mình chịu, roi thứ hai thì nó khóc. Ông nội lên tiếng:

- Thôi, tha cho nó. Đem mấy con chim thả phóng sanh cho về với cây cỏ thiên nhiên. Không được nuôi con gì nữa, để giành thì giờ học bài. Không học mai sau làm đầy tớ người ta, con có biết không?

Nó nằm dưới đất, vừa khóc vừa ngước lên thưa:

- Ông bà ba má không biết chứ! Trong lớp từ anh Tuấn Giáo Viên đến tụi học trò lúc nào cũng bao vây con, chọc ghẹo con; ra chơi không đứa nào chơi với con hết. Anh Tuấn nói nếu con chịu học tập tố khổ ông bà nội là địa chủ thì mới được xét cho vào đoàn thiếu nhi cháu ngoan Bác Hồ, mới được học tiếp!

Ông nội nghe nó nói, quay ra nhìn bà nội, nhìn ba nó im lặng... Ba nó thôi đánh nó, ông làm thinh không nói lời

https://tieulun.hopto.org

nào. Ông đi ra mở cửa lồng chim giồng giộc thả, lấy lồng con sáo mở cửa phóng sanh. Nó biết lúc nầy mà than khóc hay xin xỏ cũng vô ích. Nó nằm dưới đất nhìn mấy con chim tung tăng bay ra rỉa cánh ngoài hàng hiên. Riêng con sáo, sau khi ba nó thả ra, sáo bay đến đậu trên lưng nó, nhảy đến vai rồi lấy mỏ rúc vào má nó, vào tai vào miệng nó kêu lên: Cặc, cặc - ai đó - có khách!

Đã ba ngày rồi mấy con chim không có lồng để vào ngủ, không được thưởng thức đồ ăn, không được tắm mát trong cái chén nước. Hai con dồng dộc bay lên xà nhà đậu và chỉ chờ nó cho ăn... Đã mấy ngày con sáo không có chỗ nương thân, nhưng vẫn quanh quẩn với nó. Hai con dồng dộc và con sáo đều chẳng con nào bay đi luôn! Chúng đã quen với con người, với người nuôi dạy nó. Chúng cảm thấy lạ lẫm nếu phải tự kiếm ăn trong rừng hay trên ngọn dừa. Đến tối chúng sẽ không biết ngủ chỗ nào an toàn trừ khi chúng được ở trong lồng. Đối với bầy sáo bên ngoài, con sáo nhà không xem chúng là đồng loại với nó. Từ khi mở mắt ra là sáo chỉ nhìn thấy người cho sáo ăn, tập nói, tập hót... Hai con dồng dộc cũng vậy, chúng chỉ biết nó là người bạn thân chăm sóc, tìm mồi... Cho nên nếu chúng tự lập, bay đi khỏi nhà nầy, chúng sẽ chỉ có chết mà thôi.

Không khí tự do bên ngoài đang chờ đón, không làm những con chim và con sáo của nó ham muốn bằng ngày ngày chui vào lồng có sẵn đồ ăn thức uống, không bị mưa bão, không bị thú dữ đe dọa, không phải vất vã tìm mồi... Dù ba nó phá lồng thả chim ra, nhưng chúng không thể nào chọn lựa thứ tự do phóng khoáng ấy, bằng được ở lại trong chiếc lồng mà chúng đã được chăm sóc và lớn lên! Thằng bé cuối cùng rất hãnh diện ôm hôn hai con giồng giộc và con sáo. Hạnh phúc làm sao giữa người và chim không còn biên giới, hạnh phúc làm sao một lựa chọn tự nguyện mà chim và người cùng ở với nhau. Tự do sẽ không có nghĩa gì khi người ta không hiểu giá trị thế nào của tự do. Tự do hay bị mất tự do vẫn là một ý tưởng... Bầu trời trong xanh to rộng kia biết đâu cũng chỉ là cạm bẫy!

=lê anh dũng=

https://tieulun.hopto.org

ẤU TÍM
California, Hoa Kỳ

CHẲNG THÀ XE CÁT MÀ VUI

Người ta không cần tìm về kỷ niệm, kỷ niệm tự nó đi tìm người đã có. Kỷ niệm đôi khi đi đôi cùng oan trái. Như tôi, không bao giờ thèm nhớ hay nghĩ đến nó, tự dưng nó lù lù xuất hiện, ngay ban ngày ban mặt, ngay phố chợ đông người, nó xồng xộc đứng sừng sững, trước mặt và cười với tôi. Nụ cười trắng xóa sóng biển.

Phải mất vài giây sửng sốt đôi môi mấp máy của tôi mới bật lên thành tiếng: "Hiếu hả". Vòng tay đã ôm chầm lấy tôi ghì chặt. Tôi cựa mình thoát ra, đôi mắt tha thiết, giọng trầm, kêu tên tôi như tiếng vọng từ đáy âm ti: "Cún ơi".

Cả người tôi gai lạnh, cái tên Cún tôi đã vùi chôn như chôn mối tình đầu vào lòng huyệt biển.

Mười sáu tuổi má hồng nắng biển, tóc xõa rong vàng, dập dềnh nước xanh biêng biếc nhập một cùng chân trời cũng ngăn ngắt xanh. Mây trắng lượn lờ sóng ru nhè nhẹ, nhắm mắt nằm dài trên chiếc phao, trôi trôi không định. Bừng tỉnh thấy bờ xa tít tắp, tôi sợ hãi rú lên. Dưng không

https://tieulun.hopto.org

cái phao được đẩy vào, nhìn lại có người đang bơi một tay, một tay đẩy phao. Lấy lại hồn vía, lăn ra khỏi phao, cùng bơi vào bờ. Từ đó Hiếu và tôi như đôi sam.

Ngày ấy tôi không còn được đi học nữa vì lý lịch mù mờ, Hiếu hơn tôi một tuổi học trên tôi một lớp. Cha tôi mất tin sau tháng tư 1975, mẹ con tôi về sống với bà ngoại, sáng sớm ra cầu đá chờ thuyền về mua mão cá, đem ra chợ bán lẻ, kiếm lời rau cháo nuôi nhau. Biển của tôi khi ấy hiền hòa, mặt trời mọc như tranh vẽ, những hàng thùy dương rũ bóng dịu dàng. Sau buổi chợ, tôi thường lấy mấy quyển sách, bỏ vào giỏ xe, đạp ra bãi Dâu nằm đọc. Khi chán tôi vòng về bãi trước bơi lội thỏa thích, chờ quần áo khô, đến cổng trường, đón những đứa bạn còn may mắn được đi học, mượn vở về chép bài học một mình. Hiếu thường đến nhà kèm tôi học tóan, dậy tôi đánh đàn. Nhà ngoại có giàn hoa thiên lý thơm ngào ngạt, buổi tối ngồi dưới giàn hoa thích lắm. Ngày gia đình dì tôi về ở chung, tôi có thêm hai cô em họ để bận rộn. Dượng tôi khi ấy là đầu mối cho những người muốn vượt biển. Dì tôi dùng sân trước làm nơi bán cà phê, vừa kiếm thêm tiền chi dụng, vừa là điểm hẹn cho những người từ Sài-Gòn xuống xem bến bãi, dễ bề che mắt công an. Từ đó tôi có việc làm bưng cà phê, tính tiền giúp dì tôi. Chung quanh hàng xóm của tôi, nhiều nhà bỏ trống sau khi chủ nhà đã nhanh chân chạy thóat cùng các chiến hạm của quân đội, hay nhà nào có ghe đã tìm cách ra đi. Những căn nhà vắng chủ, được các cán bộ nằm vùng chiếm đóng, làm công sở, ủy ban nhân dân, hợp tác xã, quầy gạo, quầy thịt đủ cả. Tôi nhởn nhơ như chim, như bướm, chẳng biết lo lắng là gì, ai bảo sao làm vậy, cứ có giờ là chạy ra biển chơi, thế nào cũng gặp Hiếu ở đấy.

Mới lớn, sự quyến luyến giữa nam nữ đã tưởng như là mãi mãi. Tôi khi ấy vui ghê lắm quấn quít theo Hiếu từ mỏm đá này đến hòn đá nọ, lục tìm trong khe kẽ những vỏ hào, vỏ ốc, bơi thật xa để lặn tìm những giống ốc mượn hồn. Nước mơn man da thịt, những hạt cát bám vào tóc vướng víu, khi khô tóc cứng quíu như rễ tre. Ngòai biển chúng tôi còn leo lên những ngọn núi chung quanh tìm đủ loại trái hoang như chùm bao, chùm nụm mà ăn và

https://tieulun.hopto.org

cười thích thú, có những thứ trái dại nhìn mọng đẹp, thấy có chim ăn; tôi hái ăn theo, Hiếu hay nói: "ham ăn bậy có ngày cứu không kịp". Tôi cũng sợ, đứng ngay gốc cây đợi chừng mươi mười lăm phút xem có sao không, nếu không tôi hái cả bụm trái ăn tiếp. Có lần hai đứa lọt vào vườn mãng cầu chi chít trái, chủ vườn dùng những lon sữa bò cột vào dây thừng chăng chung quanh, để đuổi khỉ, sóc, chim. Tôi nhẹ nhàng chui qua hàng dây, tìm trái vừa chín tới để hái, Hiếu la:

- "Công người ta trồng, Cún hái như vậy tội chết".

Tôi trả lời:

- "Sợ thì đi chỗ khác, Cún ăn xong rồi chạy ra".

Anh chàng vò tóc đứng ì một chỗ chờ tôi. Hôm ấy bác chủ vườn vô tình ra xem rẫy, Hiếu nhận tội trong khi tôi vẫn còn đang loay hoay tìm trái chín. Bác không la còn cho tôi thêm vài trái mang về. Bác nói đất này của trường Thiếu Sinh Quân, nay mai bác cũng chẳng còn gì, chỉ tiếc công vun trồng phân bón. Chúng tôi chui qua dây kẽm gai, xuống sân vận động trường Thiếu Sinh Quân, băng ngang ra ngoài đường lộ. Những con đường thân quen, bấy giờ buồn hiu hắt. Những lá cờ lạ bay phất phới, hoang mang, nhất là những chiếc nón cối, đôi dép da, tôi không sợ gì cả, nhưng Hiếu thì biết sợ. có lần Hiếu kể tôi nghe về chuyện giết người ngoài bãi ban đêm vì tội tư sản. Hiếu nói đến chuyện phải tìm đường trốn đi, tuổi của Hiếu có thể không yên, vì phường khóm đã bắt đầu điểm danh kêu đi làm công tác. Mẹ tôi hay nhỏ nhẹ bảo: "Cún lớn rồi đi chơi với con trai hòai không tốt". Tôi cãi mẹ: "Đâu có sao đâu". Nhưng rồi đã "có sao" khi Hiếu âu yếm hôn tôi, hôn thật sự trên môi.

Mẹ tôi ít nói chuyện cho tôi nghe về sự dậy thì xác thịt. Nên những điều thắc mắc thầm kín, khi thấy đôi nam nữ quấn quít, dưới rặng dương liễu, trên chiếc ghế bố, để dọc bờ biển tôi đã giữ kín trong tôi, một khỏang thời gian dài tò mò bứt rứt. Nhờ Hiếu tôi hiểu và tự tìm biết mình tôi. Từ nụ hôn vụng dại, tôi đi tiếp miệt mài vượt qua lằn ranh con gái và một chiều nắng xế về tây, tôi đã thả mảnh trinh nguyên theo gió. Chiếc thuyền sắt mắc cạn, trong vũng đước Bà Rịa bị bỏ lại, han rỉ, dập dềnh theo con

https://tieulun.hopto.org

sóng nhiệt cuồng, tình yêu đầu tôi và Hiếu cho nhau, trong lo lắng đảo điên, đi đi ở ở. Mẹ tôi hay nói: "Khôn ba năm dại một giờ", tôi chẳng có đủ ba năm để khôn lớn trong yêu thương, nhưng "dại một giờ" tôi không xác định được. Khi yêu, khi mê đắm vì yêu thời gian không còn phút giây để đếm.

Rồi Hiếu đi, tôi ở. Buổi sáng ghé nhà không thấy Hiếu của tôi đâu. Thẫn thờ tôi ra biển, lùng sục mọi ngóc ngách tôi và Hiếu từng chơi trốn tìm, tôi hy vọng đôi bàn tay bịt mắt tôi từ phía sau, tôi mong mỏi vòng tay nhấc tôi lên khỏi mặt đất quay vòng, quay vòng rồi cùng ngã lăn vào biển. Không gì xảy ra cả, Hiếu đã thật sự đi mất rồi. Vũng Tàu của con Cún ngây thơ, thay đổi như cuộc đời nó, sau bước xoạc, rách toang mảnh hồn mây biếc.

Ngóng ra bãi biển mù chong
Thấy người thiên hạ nhưng không thấy chàng.

Tôi bước xuống nước, sóng nhẹ nhàng ve vuốt bàn chân, tôi đồng thiếp mơ màng đôi tay Hiếu. Nước dần dâng cao lên bụng bập bềnh, tôi kìm đôi chân, ghì xuống cát, không cho sóng đẩy tôi lên, tôi muốn chìm vào biển, cùng lúc lại muốn thi gan, tôi và biển ai hơn ai? Biển đã thắng tôi, mang tình tôi đi, biển lấy mất hạnh phúc tôi đang có, biển ơi, chiếc bọt nào của Hiếu, chiếc bọt nào của tôi, mà thi nhau bọt vỡ, mà thi nhau tan tành. Dòng nước linh hồn tôi tràn qua khóe mắt, vị mặn của biển không đánh tan đi vị mặn hồn tôi. Rồi cơn đau quặn xé, núm ruột co quắt, đứt lìa, xây xẩm mày mặt, đường chân trời đỏ cam rực máu, rọi tím đen mênh mông mặt biển chiều tà, biển hút giọt máu của tôi và Hiếu, biển cướp đi tất cả của tôi.

Tôi không để ai gọi tôi tên "Cún" nữa, từ mẹ đến dì đến bạn. Tôi lủi thủi như chiếc bóng một mình. Có những đêm, tiếng sóng làm bạn thở than, tôi lại đi chậm ra biển, để nước dâng cao lên bụng, khoảng bụng trống, như lồng ngực trống hoắc huơ. Trái tim tôi đã đi theo Hiếu, lòng dạ tôi đã không mang được đầy đặn khối tình đầu. Bãi biển cát vàng lốm đốm rác ruởi, những đoạn biển oan trái xác người, mùi mặn nồng quyến rũ tan đâu mà mũi tôi chỉ ngửi được mùi tanh tưởi lờm lợm, máu huyết hư hoại nguyệt kỳ.

https://tieulun.hopto.org

Biển quyến rũ tôi. Một đêm tôi lẻn lên tàu theo đoàn người vượt thóat, bỏ mẹ, bỏ em, bỏ Vũng Tàu, nơi tôi đã lớn, để đi, đi tìm tình đầu tôi đã mất vào biển, đi tìm một tự do tôi nghe thoang thoáng không hiểu hết ngọn ngành, đi tìm cha tôi người chưa được khai tử, và điều tôi mong muốn nhất là tìm lại chính tôi.

Đến giữa dòng mới hay trên trời, dưới nước, đen nghịt một màu. "Tháng ba bà già đi biển", biển không sóng to, không cuồng nộ, nhưng hun hút mịt mù. Trong khoang tối, tôi nhìn ra từng đốm sáng con mắt, những đôi con mắt hân hoan sáng rỡ khi đã xa khỏi hải phận. Rồi sau vài ngày, trở nên đục dần như ngọn đèn lụn bấc. Những con mắt chong mòn mỏi ngóng một bến bãi mơ hồ, chập chờn cơn đói. Chợt xôn xao líu lo tiếng lạ, bàn tay lôi kéo tìm kiếm, nắm mái tóc dài, áp lực tóc ngắn, ngay giữa khoang tàu, sức nặng hải tặc trên thân, không xác định được hơn hay kém người tình. Thêm một lần tan hoang rách nát, mảnh trinh tiết tôi đau đớn tội tình.

Những tháng ngày dật dờ vất vưởng trên đảo, trong lều, những con người mong cầu tự do quên đi mạng sống, những tội tình trên vai bé thơ, những oan trái trong lòng thiếu phụ, những mất mát đoạn lìa cha con, chồng vợ, thảm họa biển trời, thảm họa con người gây ra cho nhau, chữ tự do ngộp nước. Trong khoang bụng tôi, khối tình biển hút, hình bóng Hiếu nhòa nhạt trong khối đớn đau nhân loại chung quanh, giấc mơ nào những khuôn mặt hải tặc chập chùng nhập vào khuôn mặt Hiếu, để tôi khóc thét điên cuồng trong phòng bệnh viện, để tôi hãi sợ hình dạng đàn ông. Ngay đến ông bác sĩ đến gần tôi cũng hét, chỉ khi vòng tay Marion ôm lấy tôi ghì chặt, cơn hãi sợ của tôi mới chấm dứt. Bờ ngực êm của người y tá cho tôi cảm giác ấm áp, như đang nằm trong vòng tay mẹ.

Đến Mỹ, một thân thui thủi, tôi rúc vào sách vở làm con mọt gậm nhấm nỗi tàn tạ phút giây, không tôn giáo nào an ủi được tôi, ngoài những con còng gió mong manh xe hạt cát vàng nhỏ bé. Chiều xuống gió bờ tây lạnh lẽo, mênh mông biển lạnh, những ngọn sóng tạt lên mỏm đá, tôi thấy khuôn mặt, mái tóc, những bàn tay chới với bọt trắng. Càng sợ hãi tôi càng kiếm tìm màu xanh lờ lợ. Đời

https://tieulun.hopto.org

sống dư dật từ tinh thần đến vật chất trong xã hội Tây phương đã không cho tôi một góc nhỏ ủi an, sự lạnh lẽo vây bủa mọi nơi, ai biết, ai tin có những người bỏ trốn quê hương ra đi trên những con thuyền mong manh như tờ giấy giữa biển rộng chập chùng? Ai có thể trả lời tại sao có những người mẹ dúi con nhỏ vào tay người lạ, trên bến nước tối đen? Tại sao đứa trẻ lên bảy lên tám lẫn lộn trong nhóm người chen chúc trên khoang tầu chật chội, cha mẹ em đâu? Những đứa trẻ ấy có tìm về nguồn cội, có tìm về tay mẹ, hay các em mang vết thương đau đớn đọa đầy, mẹ ruồng rẫy hất hủi, ném em vào phong ba bão táp, mặc em xoay trở một mình trên đảo, sống nhờ tình thương hại của người dưng. Lớn lên hội chứng nào sẽ tồn tại, hệ lụy nào sẽ ươm mầm trong đầu óc trắng tinh bị khắc hằn bao vết dao thống khổ.

Căn phòng vuông vức ánh vàng ngọn nến, như ánh chiều quá khứ luôn hiện diện, phong bì mong manh có dấu ấn Việt Nam xếp thành hình vòng cánh quạt không dám mở sợ đọc chữ mẹ hỏi thăm. Chỉ còn niềm vui trong những ngày đi mua từng viên chocolate ngọt ngào, từng khúc vải màu sắc, hoa văn mẹ thích, gởi về cho mẹ. Tôi khao khát nghe tiếng ngọt ngào mẹ gọi tên tôi, khao khát nhớ mùi tóc quyện hương thiên lý mơn man, đêm hạ nồng bên mẹ, nền gạch hoa mát lạnh dưới lưng.

Marion tìm đến với tôi, đôi bàn tay giơ ra nâng đỡ, cầu nối cảm thông giữa hai con người không chung ngôn ngữ, chỉ bằng ánh mắt và tiếng thở dài. Tôi con bệnh cần bờ vai, lồng ngực hơn cần những viên thuốc an thần. Marion người y tá có đôi mắt xanh màu biển đã thấy những rạn vỡ tan hoang nhỏ máu mỗi ngày trong nhà thương trại tị nạn năm nào. Marion đã vụn vỡ cùng tôi, cùng trăm ngàn nỗi đau đớn khác, những tiếng thét kinh hoàng, những co rút trong góc tối, cả một dãy nhà tiền chế dựng khuất trong góc dành cho những người con gái, bị hải tặc hãm hiếp trên biển, muốn trốn tránh ánh mắt người đi chung thuyền nhìn ngó. Những giọt máu rơi có giọt tượng hình thành một con người, có giọt bị bức tử thành đốm sinh linh dật dờ bay lượn, đom đóm đêm đen. Ánh mắt xanh màu biển đỏ au.

https://tieulun.hopto.org

Hiếu ơi! tình yêu cho con người hy vọng. Hy vọng của Cún tắt ngúm, chìm sâu trong đại dương chiếm hơn ba phần quả địa cầu, mảnh lạc bờ tây, mảnh tấp bờ đông. Hạt kết tình yêu đầu đời Hiếu cho Cún, đã hòa vào biển, con cá nào ngậm lấy, hải vật nào uống lấy, hay đã hóa rong rêu.

Hiếu ơi! Những con còng gió, những con dã tràng xe tròn hạt cát, hạt nào là tình yêu, hạt nào là hy vọng, hạt nào là tiết trinh của Cún, hạt nào là máu mủ của Hiếu. Để Cún chạy theo những con còng gió, những con dã tràng đòi hạt tiết trinh, đòi mầm hy vọng, để chỉ tìm gặp niềm tuyệt vọng mỗi chiều, cùng biển khóc òa òa.

Hiếu ơi! Đừng kêu "Cún ơi" nữa nha Hiếu. Con Cún chết dần từ ngày Hiếu ra đi, giọt máu vỡ đi. Phần còn lại, biển đã hút sạch lòng, rút cạn dạ Cún rồi. Hiếu ơi! Cún chết thật rồi, chỉ còn lại phần hình hài vật chất, tóc tai mặt mũi, dáng vẻ con người thế thôi.

Ngay cả hình hài vật chất, dáng vẻ con người này cũng đâu còn là của Cún, nó đã được hợp thức hóa cùng Marion mất rồi.

Thôi thì xe cát mà vui.

=Ấu Tím=

https://tieulun.hopto.org

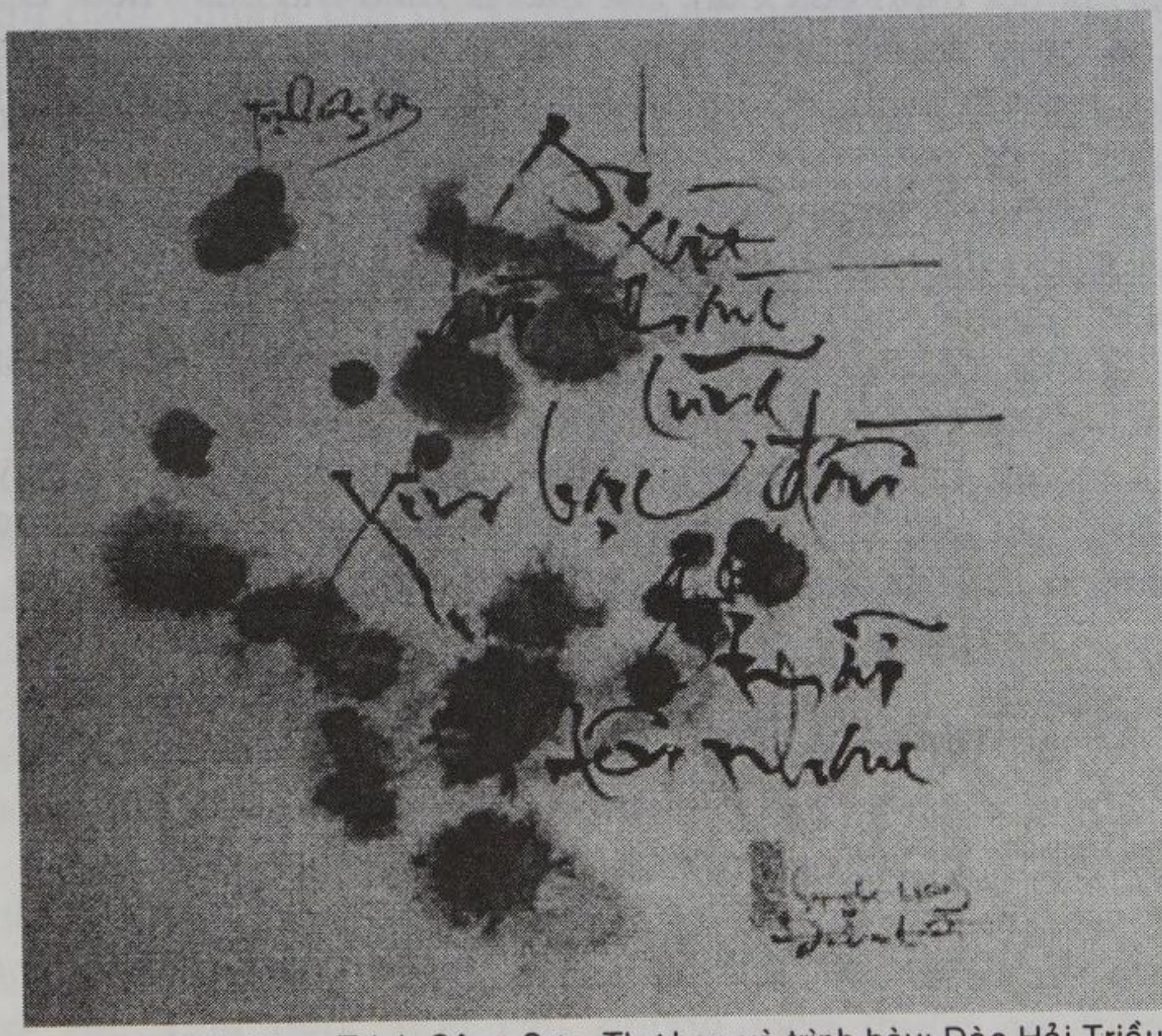

Lời Nhạc Trịnh Công Sơn. Thư họa và trình bày: Đào Hải Triều

https://tieulun.hopto.org

TRẦN THIỆN HUY
Houston, TX Hoa Kỳ

NĂM GIỜ CHIỀU

1.

Ông luật sư rời khỏi văn phòng vào đúng năm giờ chiều như thường lệ. Ánh nắng hiu hắt rọi qua mành cửa hẹp chạy ngang qua tập hồ sơ cao chồng chất ngổn ngang trên cái bàn giấy bằng sắt cũ, làm sáng lên dòng chữ đậm "Tai nạn xe cộ". Móc túi lấy ra chùm chìa khóa, ông nghĩ vẩn vơ theo kiểu một người già ngăn nắp về việc đám hồ sơ này lúc nào cũng có vẻ bụi bặm dù ông đụng đến chúng nhiều lần một ngày.

Bên kia đường, ánh nắng buổi chiều đang đi xuống phía góc xa của công viên đối diện văn phòng. Dưới những cây bạch dương, lũ trẻ con đang chạy đuổi nhau chung quanh một bà già ngồi đan áo. Đã qua rồi cái thời hình ảnh vui đùa gợi lên cho ông những cảm nghĩ sinh động, trong sáng. Bây giờ chúng còn đem lại một nỗi buồn man mác, có lẽ vì những tiếng cười văng vẳng từ xa, khi rõ khi tắt làm ông già 60 tuổi cảm giác đó là hình ảnh từ một quá khứ xa xôi nào đó vọng về, lạc lõng giữa những ngôi nhà xám trong bóng chiều đang tắt.

https://tieulun.hopto.org

Ông yêu những cây bạch dương từ 30 năm nay, khi mới dọn về căn phòng. Có cái gì nhân hậu, gần gũi như của một ẩn sĩ lặng lẽ trong dáng đứng xương xẩu, chơ vơ và trong những chiếc lá trắng của thứ cây này. 30 năm nay, ông luôn đóng cửa vào đúng 5 giờ chiều và ngắm bóng lá bạch dương trong ánh nắng tàn tạ. Chỉ tiếng kèn của người hát rong rách rưới lúc trưa đứng bóng là đạt đến sự rung động bồi hồi sánh được với sự rung động của bóng lá bạch dương, dù một là âm thanh, còn một là hình ảnh. Đó là âm thanh và hình ảnh gắn liền với từng ngày của quãng cuối đời ông, khi nhịp tim trẻ trung năm xưa chỉ còn gõ đều đặn theo nhịp điệu của quả lắc đồng hồ.

Không hiểu sao ông luôn tưởng tượng mình sẽ ra đi vào lúc 5 giờ chiều một ngày như ngày hôm nay. Với cuộc đời đều đặn như của ông, cái chết không thể có gì khác biệt và trái tự nhiên hơn so với sự kết thúc một ngày làm việc. Duy nhất một điều còn lâu lâu khuấy lên vài đợt sóng nhỏ nhoi nhưng âm ỉ trong sự bình lặng tẻ nhạt đó. Đó là những khi ông vô tình nhìn vào tiệm sách cũ bên kia đường, gần công viên và nhà ông (nơi ông sống từ bấy đến giờ, không vướng víu vì vợ con hay thậm chí một người bạn). Phải, tiệm sách cũ ấy là nơi mọi sự đã bắt đầu.

Ông gặp nàng vào khoảng 5 giờ chiều hơn 30 năm trước, khi ấy ông chỉ mới bắt đầu trường luật. Nàng không đẹp lắm, nhưng đôi mắt ấy có cái gì như luôn luôn thách đố sự vững vàng của người đối diện, và thu hút tất cả sự chú ý vào nét duyên dáng của nàng. Ông nhớ rõ, ngày ấy, nàng đang đọc quyển "Rosmersholm" của Henrik Ibsen. Ông nhớ rõ ánh lửa của sự say mê làm khuôn mặt nàng sáng bừng lên như thế nào, mái tóc chấm vai hơi rối vì gió tạo thành nét viền phóng khoáng cho gương mặt nàng như thế nào và ông đã say mê nàng ra sao. Vô tình "Rosmersholm" cũng chính là tác phẩm đã thay đổi cuộc đời sinh viên của ông, và nàng, trước con mắt sững sờ của ông, là sự sống động của tất cả niềm say mê bi tráng và cao vọng mà Ibsen đã thể hiện bằng nghệ thuật của mình.

Đó không phải là cuộc gặp gỡ ngẫu nhiên và bình thường. Đôi lúc ông thầm mong trong cuộc đời mình có

https://tieulun.hopto.org

những điều ngẫu nhiên và bình thường nhưng không bao giờ có. (Kể cả nếp sống mòn mỏi bao năm qua được ông coi như cuộc tự tử mất thời giờ nhất thế giới). Nàng đợi ông ở nơi đó để bàn chuyện của một tổ chức chính trị những người lưu vong mà hai người đều là thành viên. Đó là một quãng đời mà ông thường nhớ lại với niềm tự hào xen lẫn với chua xót sâu xa. Nàng và ông đã dành trọn tuổi trẻ cho cuộc đấu tranh vì dân tộc mình, với cả niềm tin mãnh liệt vào bản thân và cuộc sống. Vậy mà bây giờ, năm tháng đã để ông tụt lại phía sau, bên chồng hồ sơ tai nạn xe cộ bụi bặm và những kỷ niệm thiêng liêng ngày càng ít trở về.

Dù nàng giờ ở nơi đâu, ông tin rằng cuộc sống đã đền đáp nàng trọn vẹn cho những gì nàng đã tạo nên. Ông không rõ bao nhiêu người - chắc đã lên con số hàng ngàn - đã cảm nhận được sự đụng chạm kỳ diệu của nàng vào những mảnh vụn vặt trong đời sống của họ, làm cho thế giới đột nhiên đầy ý nghĩa và vẻ đẹp. Ông vẫn nhớ ánh mắt người hát rong trên góc phố ngỡ ngàng trước sự trân trọng mà đã bao năm qua anh ta không nhớ nổi một người thứ hai dành cho mình. Nàng đã tìm được và thể hiện lại những vẻ đẹp thiêng liêng nguyên nghĩa của hai chữ "con người", nàng yêu cuộc sống một cách vô tư không phân biệt. Và đó là điều làm ông phiền muộn trong suốt bao nhiêu năm trời vì trái tim của nàng không dành chỗ riêng biệt cho bất cứ con người nào. Ông cảm giác như không con người nào đủ xứng đáng với điều ấy.

Nàng đã từ bỏ ông mà đi rất xa, đi về nơi nào đó ông không bao giờ tìm hiểu. Dường như nàng tìm thấy hạnh phúc với sự lựa chọn này, khi tìm ra một con đường thực hiện cao vọng và niềm tin của nàng. Có lẽ ở nơi đó, nàng đã tìm ra một con người thứ hai thuộc về chủng loại đặc biệt của nàng, chủng loại của những anh hùng và những nữ thần săn bắn. Ông đã chọn ở lại nơi này, nơi lần đầu tiên đặt chân đến, ông đã gặp nàng và sau đó đã mất nàng mãi mãi. Có những lúc ông đã muốn làm như nàng và bỏ lại tất cả sau lưng, nhưng lại do dự... Ông đã đánh mất tình yêu tha thiết nhất của đời mình, trên cả dân tộc và cả giấc mơ mà ông ôm ấp bao nhiêu năm trời. Ông tự

https://tieulun.hopto.org

cảm thấy xấu hổ về sự hèn nhát của mình, nhưng ông không tìm thấy được sức mạnh đã thôi thúc từng bước chân mình như trước nữa. Luật sư già đã quyết định vào cái ngày định mệnh khi ông tốt nghiệp trường luật để ở lại nơi này, chọn cuộc sống mòn mà ông vẫn luôn khiếp sợ và gìn giữ những ngóc ngách kỷ niệm của thời gian ngắn ngủi ông làm việc bên cạnh người con gái đã đi xa. Trong tiềm thức, ông luôn hồi hộp chờ đợi ngày nàng sẽ trở về hay ít nhất cũng nhắn về điều gì đó. Suốt 30 năm trời ông rất ít khi đi xa, vì cảm giác phấp phổng khi phải lìa bỏ nơi chốn duy nhất ông có thể nhận được tin tức của nàng...

Bao nhiêu năm qua, cảnh vật gần như không có gì biến đổi. Hình như người hát rong vẫn còn là người hát rong năm xưa, với tiếng kèn run rẩy. Chỉ có luật sư đã biến đổi rất nhiều từ người thanh niên cách mạng ngày nào. Bây giờ ông đã là một ông già cằn cỗi, cử chỉ cáu kỉnh, nóng nẩy như bị thôi thúc bởi những cảm giác đè nén sâu thẳm. Ông đã bỏ thói quen ghé nhà bưu điện hàng ngày trên đường về đã lâu, có lẽ vì sức khỏe. Nhưng ông không bao giờ bỏ qua việc đóng cửa văn phòng vào đúng 5 giờ chiều để nhìn cảnh mặt trời lặn xuống bên kia công viên. Luật sư già thường đứng lặng rất lâu như chiêm ngưỡng quang cảnh đẹp nhất trên đời, và trong đôi mắt nhòa lệ của ông, thời gian len lén trở ngược về 30 năm...

2.

Nàng bước xuống khỏi chuyến tàu cuối khi trời đã bắt đầu tối. Ánh nắng yếu ớt trên những con phố quanh co làm nàng bước rảo nhanh hơn vì sợ không đến nơi kịp. Kia rồi, chính là tiệm sách cũ bên cạnh công viên. Nàng không tin ở mắt mình khi nhìn thấy cái tên quen thuộc trên tấm bảng văn phòng luật sư. Dù đã biết trước, nàng vẫn ngỡ ngàng tự hỏi con người này đã làm gì với cuộc đời mình sau khi tự chôn vùi nó một cách đáng tiếc như thế này.

Chùm chìa khóa rơi xuống khỏi tay luật sư già. Cánh cửa đang hé mở đứng sững lại.

https://tieulun.hopto.org

- Em đã về.

- Chính là tôi đây. Nghe nói anh còn ở chỗ cũ nên tôi về thăm anh. Bao nhiêu năm qua anh sống ra sao?

Luật sư vẫn còn sững sờ không nói nên lời. Mãi một lúc ông mới cất tiếng lại được, và cũng chính khoảnh khắc ấy, bao tình cảm đè nén 30 năm trời ùn ùn tràn về:

- Em đã về thật rồi. Đã lâu lắm rồi nhưng tôi vẫn đợi vì tôi biết sớm hay muộn gì em cũng phải trở về thôi. Nơi này đã là một mảnh đời em rồi còn gì.

Nàng cười buồn - vẫn đẹp như ngày nào:

- Phải, tất cả chúng ta rồi sẽ phải trở về thôi. Tôi không ngờ anh vẫn còn ở lại đây và vẫn trung thành với kỷ niệm ngày nào. Ngoài ra mọi vật đều thay đổi...

- Thật sao? Vậy mà tôi cứ nghĩ mọi vật đều giữ nguyên như cũ. Nhất là nay em đã về, và em cũng không có gì khác.

Nàng khẽ nói, đôi mắt nhìn ra xa thẳm - cả về không gian lẫn thời gian, về hướng bóng chiều đang tắt nắng:

- Có lẽ tôi có cái nhìn của một người đi xa về nên dễ nhìn thẳng vào sự thật, không làm quá khứ và hiện tại lẫn lộn. Người hát rong đã chết hơn 10 năm qua và đã được chôn cất ngoài nghĩa địa. Người hát rong hiện giờ là con của anh ta. Những cây bạch dương, anh có nhớ không, ngày ấy còn nhỏ lắm. Nếu không cái dáng buồn bã của chúng đã làm u ám những kỷ niệm đẹp của anh. Và tôi cũng vậy. Anh vẫn nhìn tôi bằng cặp mắt của dĩ vãng.

Luật sư ngậm ngùi:

- Bao nhiêu năm qua em đã sống ra sao?

Nàng cười nhẹ:

Đáng lý ra anh chưa trả lời câu hỏi của tôi trước. Nhưng thôi, tôi có thể cho anh biết là tôi đã sống một cuộc đời đầy đủ ý nghĩa. Tôi đã thực hiện những giấc mơ mà chúng ta vẫn trao đổi một cách say mê lúc trẻ. Còn anh? Anh đã già đi quá nhiều...

Cả hai người cùng im lặng. Ánh nắng chiều yếu dần đi trên chồng hồ sơ. Chưa khi nào ông luật sư già cảm thấy các đồ đạc trong văn phòng mình cũ kỹ và câm lặng hơn giờ này. Nhất là khi ông so sánh với sự trẻ trung đầy sức sống của người đối diện.

https://tieulun.hopto.org

Nàng phá tan sự im lặng bằng cách lập lại câu hỏi:

- Thế nào? Anh không muốn cho người bạn cũ biết anh sống ra sao 30 năm qua hay sao? Anh đã kết hôn với ai? Còn con cái anh nữa? Chẳng lẽ anh không muốn kể về họ sao?

Luật sư già không biết phải bắt đầu ra sao. Ông cầm cái khung hình trống không trên bàn giấy mân mê trong tay. Một lúc sau, ông mới bắt đầu:

- Có lẽ dưới mắt em tôi đã "sống" kể từ lần gặp gỡ cuối cùng, kể từ cái lần mà... mà em từ giã tôi để ra đi. Nhưng thực ra tôi không thực sự sống, theo cái nghĩa là tồn tại như một con người hoàn toàn. Một phần rất lớn của tôi đã chết đi và đã chôn cất nơi nghĩa địa, đúng vậy, ở gần nơi chôn người hát rong mà em đã nhận thấy. Chỉ còn một phần rất nhỏ nhoi, một "bộ máy", tương tự như bộ máy chiếc đồng hồ quả lắc kia, vẫn còn đây để thở và đi lại, để hằng ngày mở và đóng cửa văn phòng luật... Tôi không còn tìm thấy ở bất cứ nơi đâu niềm vui, tình yêu hay sự tự kính trọng mình vì em đã mang đi cả rồi. Một con người sau khi được chôn cất thì còn có thể nào đi đâu được nữa, còn có thể nào có cảm giác gì trừ nhận thấy thời gian đang hủy hoại mình dần mòn. Tôi chỉ xin thượng đế cho giữ lại được một báu vật mà thôi: đó là tình yêu em và sự đợi chờ. Rốt cuộc rồi em cũng phải trở về. Nhưng tôi đã không còn gì giống như tôi 30 năm trước nữa. Món quà số phận đền bù cho tôi, có lẽ đã quá trễ rồi.

Bóng nàng mờ dần đi vì ánh nắng đang tắt. Nhưng giọng nàng lại ấm áp và gần gũi hơn, như trong một ảo ảnh thân thiết. Luật sư già cảm thấy chưa bao giờ ông gần gũi nàng hơn lúc này. Ông không thể nhớ lại một lời nào của nàng, nhưng ông nhớ rõ những điều nàng đã nói với ông. Những điều đó đẹp đẽ đến nỗi ông không thể nào thể hiện bằng ngôn ngữ. Nàng nhắc ông về một ngày hai người còn bên nhau, ông đã chỉ một con chim xanh ở cuối phố và nói rằng nếu hạnh phúc và ước mơ có hình ảnh, chúng sẽ hiện ra giống như là con chim xanh kia. Ông yêu sự trong sáng và bay bổng của con chim xanh ấy biết bao!

Nàng kể về con đường nàng đã trải qua, về niềm vui thấy mình đang đi tới phía trước dù có nhiều sóng gió.

https://tieulun.hopto.org

Nàng mong ông hãy vớt vát những gì còn lại, sau khi đã đánh mất gần như tất cả vì tình yêu, để có thể bỏ lại 30 năm chồng chất sau lưng và ra đi theo cánh chim ấy như nàng đã làm. Và nàng nhắc lại câu thơ của Goethe mà ông đã quên lãng đi từ lâu:

"Chỉ những người này xứng đáng
với hạnh phúc và tự do,
Vì chinh phục chúng mỗi ngày bằng tranh đấu".

Luật sư già bỗng nhiên cảm thấy trong tâm hồn tràn ngập cảm giác kỳ lạ, khi những niềm vui từ xa thẳm dồn dập đổ về. Ông nhìn thấy mình lại trở về giữa những đồng chí cũ, đã qua đời tự khi nào... Những lời nói cương quyết, những tiếng hát hào hùng. Nơi họ và ông đang đứng không có bóng dáng của buổi chiều già nua, mà tràn ngập màu nắng sớm mai, như ngày ông nhìn thấy con chim xanh duy nhất trong thành phố. Một nỗi lo sợ thoáng qua óc ông, rằng mọi chuyện sẽ biến đi rất mau và cả nàng nữa. Ông không thể lại mất nàng...

Chiếc đồng hồ quả lắc cũ kỹ trên tường điểm một hồi chuông yếu ớt. Ông luật sư già mơ hồ nhận thấy đã đúng 5 giờ chiều.

3.
BỨC THƯ VÀNG ÚA BỎ QUÊN TRONG KẸT TỦ

Em yêu dấu,

Đã từ lâu anh muốn kể lại cho em tất cả những gì đã xảy ra giữa chúng ta, dù em đã ở bên anh và cùng chứng kiến mọi việc. Nhưng không hiểu sao câu chuyện của anh luôn mơ hồ và rời rạc, như khi ta thuật lại một giấc mơ dài lãng đãng. Có lẽ anh không phải là một nhà văn giỏi, có lẽ anh thực sự không muốn nhớ lại câu chuyện, và cũng có lẽ tình cảm và ngòi bút của anh quá run rẩy đến nỗi làm mọi hình ảnh nhòe đi dưới mỗi đụng chạm vụng về.

Dù sao anh cũng muốn kể lại câu chuyện kèm thêm những niềm vui, nỗi buồn của riêng anh mà có lẽ em chưa bao giờ hiểu. Anh không vì thế mà trách em, những

https://tieulun.hopto.org

tình cảm của anh không khi nào thoát ra được khỏi thế giới riêng mà anh đã tạo dựng nên để khép kín chúng vào trong. Em còn nhớ những lời em nói với anh khi xưa không, "hãy mở rộng trái tim mình, thế giới còn vô số điều để yêu, để căm giận, để mơ ước bằng hết ngọn lửa nóng rực của tuổi trẻ". Anh đã hiểu rằng cuộc đời không thể trọn vẹn bằng một tình yêu, dù anh tự hào rằng đó đã là một tình yêu đẹp đẽ.

Sẽ có rất nhiều người yêu em vì họ cần em để thực hiện giấc mơ nào đó của họ. Anh hy vọng sẽ có ít nhất một người yêu em vì giấc mơ của em. Như thế, để anh yên tâm rằng những điều cao đẹp còn có thể tồn tại trên đời, nhất là khi anh đã đánh mất sự dũng cảm của mình và quay lưng bỏ cuộc.

Khi chúng ta gặp nhau, anh mới hiểu rõ tại sao anh đã chọn con đường tranh đấu cho dân tộc chúng ta. Đó là cách anh đi tìm một chứng minh hùng hồn cho sự tồn tại của lòng tự tin, của nghị lực và trái tim trong sáng. Em đã giúp cho anh nhìn ra tất cả những điều ấy trong con người, để anh có thể yêu thương và hy vọng. Anh chưa bao giờ sống như anh đã sống qua những tháng ngày ngắn ngủi chúng ta làm việc bên nhau.

Suốt thời gian quen em, khi em luôn nói đến anh như một người bạn, đó đã là một niềm tự hào của anh, dù ngày ngày niềm mong muốn âm ỉ càng mãnh liệt là em sẽ dành cho anh những gì khác hơn ngoài tình bạn. Nhưng anh hiểu điều đó là vô vọng. Anh sẽ trở thành tầm thường như những người kia khi yêu em và đòi hỏi em cho riêng anh...

Anh sẽ trở về nơi chúng ta gặp nhau. Có lẽ cũng cần có một người trân trọng gìn giữ những kỷ niệm của chúng ta. Dù ở nơi đâu, xin chúc em hạnh phúc.

Bức thư đã không bao giờ được gửi đi. Người giúp việc của ông luật sư già, sau tang lễ đã tìm thấy bức thư này. Cô gái này lại có quen biết với người hát rong trên góc phố, nên trao bức thư cho ông ta. Nghe nói người hát rong đã viết hẳn một bản nhạc dựa trên câu chuyện trên, và từ đó về sau, tiếng kèn của ông ta nghe ngậm ngùi và tha thiết hơn, nhưng tràn ngập một niềm tin trong sáng vào cuộc sống.

=Trần Thiên Huy=

https://tieulun.hopto.org

CẨM VÂN
Paris, Pháp

TIM TÍM

Nằm co ro trên cái giường nhỏ ghép bằng ba tấm ván, trong cái mùng vải mỏng, Mai cảm thấy như ấm áp hơn. Có tiếng củi bắt lửa nổ tí tách. Góc giường bên ngoài trống vắng. Má đã dậy nổi lửa chuẩn bị lo hấp xôi rồi! Cái cảm giác man mác nhẹ nhàng ban sáng lan khắp người. Thường ban sáng như thế này thì Mai thấy người nhẹ tâng, không có cái cảm giác như tay chân rũ riệt trong ngày. Cảm giác như chỉ muốn nằm. Và thở. Thoi thóp.

Mệt nhất là ban trưa, khi trời nắng nóng gay gắt.

Hình như có bàn tay nào bóp xiết tim Mai. Cho hơi thở tắc nghẽn. Cho mặt Mai tím ngắt.

Cho nên Mai thích ban sáng, lúc trời là vài sợi lơ tơ hồng. Ban sáng như người bạn quen thân đem niềm vui nhẹ nhàng đến làm quà. Mai hé mắt nhìn qua làn mùng thưa. Ánh lửa nhuộm vàng góc bếp, đẩy bóng tối lui xa ra gian trước, chỗ Ba và anh Trung ngủ.

Ánh sáng đổi màu. Má đã bắc nồi xôi lớn lên bếp lửa nóng. Mai đẩy tấm mền mỏng sang bên, len ra khỏi

https://tieulun.hopto.org

mùng. Mặc dù Má cho phép Mai ngủ cho tới lúc hai nồi xôi của Má chín. Lúc mặt trời ửng ánh hồng. Nhưng thỉnh thoảng Mai thích dậy sớm. Để xin được ngồi kế bên Má quạt lửa. Mai chưa đủ sức khiêng phụ Má nồi xôi. Cũng chưa đủ khéo để vớt gạo cho vào chõ. Nên Mai chỉ được quạt lửa. Hầu như đây là cơ hội duy nhất trong ngày Má có chút thì giờ ngồi đó. Tuy hai tay thoăn thoắt nhét củi vào lò, quạt, xới xôi, nhưng ít ra Má cũng không phải tất bật chạy tới chạy lui không ngừng khiến đôi khi Mai cũng thấy chóng mặt.

Mai lấy cái quạt mo nhỏ Ba cắt vanh riêng cho vừa tay, vừa quạt phụ vừa hỏi:

- Hôm nay Má làm xôi gì?

Má trả lời:

- Hôm nay người ta đặt cúng đình nên chỉ có xôi vò thôi. Ngày mai thì bà Ủy đặt xôi gấc với xôi lá dứa để làm đám cưới.

Mai nhíu mày suy nghĩ:

- Như vậy bữa nay với mai Má không phải gánh xôi ra chợ bán ban sáng à?

Má đăm chiêu nhìn ánh lửa nhảy nhót dưới đáy nồi:

- Không.

Buổi sáng giao hàng như vậy đủ sở hụi rồi.

Mai mỉm cười. Mừng cho Má. Và cho Mai. Vì những ngày Má phải gánh hai thúng xôi đầy ra đón xe lam ra chợ quận thì cực. Ngồi chờ khách đến mua xôi ăn sáng, xới từng gói xôi, gói gọn trong miếng lá chuối nhỏ cho đến hết gánh lâu lắm. Có khi Má phải gánh đi rao bán khắp quận cho hết.

Có khi còn cả nửa gánh phải mang về. Nếu là xôi trắng thì Má vớt vát, hâm sơ, rắc men làm cơm rượu. Nếu là thứ xôi khác, không chế biến được thì cả nhà ăn xôi trừ cơm. Những ngày đó thì Má buồn hiu, ra vô làm công chuyện với vẻ lo âu.

Những ngày như vậy thì Mai lủi thủi như cái bóng. Có khi Mai lén qua nhà bà Sáu kế bên tìm an ủi mặc dù Má đã dặn dò không được sang làm phiền bà Sáu. Cũng vì những món đồ nhỏ Bà cho. Miếng đu đủ ngọt lịm của vườn bà. Trái cam sành bà mang từ chợ làng về cho riêng Mai. Vì bà ở có một mình trong gian nhà nhỏ thôi.

Mai không biết Bà Sáu được bao nhiêu tuổi, mà da bà không thấy nhăn như bà Cố, chỉ có đen láng và khô sắc

https://tieulun.hopto.org

như phơi rất nhiều nắng. Thích hơn nữa là Bà Sáu có thì giờ để kể chuyện và nghe Mai nói. Hỏi muôn ngàn câu. Rồi thủng thỉnh trả lời. Y như Mai là người lớn được phép hiểu biết. Chứ không gạt ngang hay bỏ lơ rồi mắng lãng như Ba Má. Con nít lộn xộn! Lắm chuyện dông dài!

Lúc xưa Mai cứ tưởng Má lên chợ quận chắc vui, thấy người mới, cảnh lạ nên cứ bỏ đi hoài cả ngày. Nhờ Bà Sáu cắt nghĩa Mai mới hiểu Má đi bán cực nhọc. Và vì sao mắt Má tràn âu lo khi thúng xôi còn đầy. Vì sẽ tới ngày đóng tiền cơm tháng cho anh Trung ngoài quận.

- Mai! Có nghe Má nói gì không mà cứ ngơ cái mặt vậy?

Mai ngẩng đầu nhìn lên, quên đi chuyện bà Sáu và thúng xôi:

- Dạ con đây.

Má cầm ống thổi, thổi phù vào khoảng củi chưa bén lửa rồi thủng thỉnh nói:

- Sáng nay có lễ hội cúng đình để đánh dấu ngày khai mạc nhà thương của làng mới xây. Má nghe nói có trò lễ hay lắm. Má cho phép con đi coi lễ với anh Trung. Mà phải nghe lời anh nha con. Đừng chạy lăng xăng lít xít ở sân đình rồi để mang tiếng ba má không biết dậy con đó. Ngày cúng kiếng trọng đại càng phải tỏ ra kính cẩn với người khuất mặt, bậc bề trên.

Mai nhìn ánh lửa vàng lấp liếm đáy nồi đen khói, mỉm cười bâng quơ. Làm như Mai có sức để chạy lăng xăng. Rồi la ó như thằng Quân, thằng Qui, con Liên. Chợt nhớ một điều, Mai hỏi lại:

- Rồi Má có đi coi lễ không?

Sao con không được đi với Má?

Má cời than, gạt tro qua bên rồi nhét thêm bập dừa khô vào lò:

- Má phải đi phụ các bà nấu đồ ăn cho bữa tiệc của làng, đâu có đi chơi như con nít. Ai coi cho được.

Mai quạt mạnh tay thêm vào lò, đầu nghĩ ngợi bâng quơ. Làm con nít như vậy cũng thích hơn. Đi chơi rong thay vì nấu cơm. Chỉ có đôi lúc bị mắng mỏ mà không cách nào được phép có lời bào chữa. Chỉ có im lặng mà nghe. Chờ qua cơn sóng gió. So ra cũng còn đỡ khổ. Chứ như con Diệp với con Nhi. Tụi nó chỉ cao hơn Mai có cái đầu. Vậy mà phải nấu cơm cho cả nhà. Có khi cho cả đám công cấy.

https://tieulun.hopto.org

Thay vì đi chơi hay đi học. Mà còn bị ba má tụi nó la mắng, đánh nhừ tử như người ta đập lúa vì có khi tụi nó ham chơi, quên lo nấu cơm.

Tiếng Má cắt giòng suy tưởng của Mai:

- Trưa nay con với anh về ăn phần cơm nguội với cá kho hôm qua.

Má còn để dành trong lồng bàn. Đừng đứng xớ rớ dòm miệng người lớn ngoài đình nhe con. Kỳ lắm. Có món gì được chia phần ngoài đình Má đem về sau cho ăn.

Má hạ thật nhỏ lửa rồi đứng dậy, cuốn hết mùng mền chiếu gối cất xuống gầm giường rồi trải bộ chiếu lát khác lên. Sau đó Má khiêng từng chõ xôi đổ lên, trải đều ra rồi lấy dầm tre vừa xắt đậu xanh nấu xay nhuyễn chiều qua lên mặt xôi vừa đảo trở.

Mai ngồi mê mẩn nhìn mồ hôi bắt đầu ươm trên trán Má. Má có nói đây là chuyện khó khăn nhất để cho lớp xôi vò thành công. Làm sao cho đậu nhuyễn áo tròn từng hạt nếp mà không làm nát. Thật rời. Thật tơi. Thật vàng. Mà xôi vẫn mềm rợi. Khi ăn thì vò lại từng nhúm. Thơm phức mùi đậu xanh và lá dứa.

Mai ước mong sẽ có lúc có đủ sức và đủ khéo để Má cho làm như vậy. Bàn tay uyển chuyển đảo đều. Mạnh mà dẻo.

Mai ngồi trước hàng hiên trong lúc chờ anh Trung. Con chìa vôi nửa đen, nửa trắng nhẩy nhót trong dậu dâm bụt làm Mai ngồi yên, mặc dù lòng muốn chạy ra hái cành dâm bụt vừa nở như cái lồng đèn tàu. Con chim làm Mai quên mất mình đang đợi gì, đến khi anh Trung đi ra đập lên đầu làm Mai giật mình:

- Ái, anh Trung! Không được đánh đầu em. Má nói làm em ngu, mai mốt học dốt là tại anh. Rồi Mai nhìn kỹ.

- Trông anh bảnh bao như ... người ở quận. Anh làm sao mà tóc anh bóng như có mỡ vậy hả?

Trung vênh mặt lên:

- Bí mật! Biết chi mà nói!

Mai bĩu môi:

- Xì, làm sao em không biết. Anh trét dầu dừa như bà Sáu chứ gì!

Trung lại ký lên đầu Mai:

- Tầm bậy, thử coi có mùi dầu dừa không?

- Thật! Không có mùi ngọt dịu dầu dừa như tóc bà Sáu.

https://tieulun.hopto.org

Mai vặn vẹo, tra khảo anh:

- Ừ không phải dầu dừa! Cái gì vậy á? Nói em nghe không em mét Má!

Trung ký vào đầu Mai một cái:

- Con nhỏ nầy. Thề không mét Má thì anh nói.

Mai gật đầu hứa. Trung kề tai nói nhỏ:

- Đây là bi-ăng-tin, trong trường dân xịn mới xài đó. Mai mốt anh cho coi. Bây giờ đi chứ thôi đông người thì không thấy gì hết.

Trên con đường đất đỏ đầu làng, người chùm nhum nói chuyện. Đám con nít chạy vòng vòng đuổi bắt. Mấy đứa nhỏ hơn o oe trên tay anh chị.

Ông Ba đứng chận trước cửa cất giọng oang oang:

- Tụi nhỏ im nghe đây! Bây giờ tụi bây sắp hàng hai, tao cho vô ngồi sắp hàng chừa con đường ngay giữa tao có dựng hàng tre nhen. Đứa nào đi qua ranh giới, đứa nào la ó chạy nhảy lộn xộn tao cho về nhà luôn nghe hôn.

Tụi nhỏ dạ ran. Ông nhìn Trung rồi ngoắc gọi lại:

- Mầy là Trung phải không? Tao giao cho chức giữ trật tự. Vô coi chừng tụi nó ngồi đàng hoàng. Tụi bây nghe lời thằng Trung nha.

Mai theo tụi bạn vào trong, nhìn tụi nó ngồi bẹp xuống đất mà thèm thuồng và ngại ngùng cho cái quần bông nên đành kéo nhẹ vạt quần ngồi chồm hổm. Mai ngó ngoái nhìn lại phía sau. Cái sân đình rộng mênh mông thường được dùng để trải phơi lúa những vụ mùa bây giờ đông lố nhố người. Người lớn đứng chật phía sau trông đầy vẻ nghiêm trang thành khẩn.

Có tiếng trống dồn dập đùng đùng đùng làm tim Mai thắt lại. Tiếng nhạc từ đâu vẳng lại nghe réo rắt. Thì ra ban nhạc đã ngồi vào chiếu bên góc bàn thờ tự lúc nào.

Lũ nhỏ há hốc miệng nhìn ra cổng. Một ông áo dài đỏ khăn đóng đi đầu dẫn theo sau là hai hàng người áo dài xanh dương đi vào cùng mấy đứa cỡ anh Trung mặc đồ trắng.

Người đi đầu dừng lại, đứng thẳng người dáng cung kính trước bàn thờ. Ở hai bên, hai người khác cũng có cùng tư thế.

Người đứng giữa xướng to đến Mai ở ngoài sân cũng nghe rõ mồn một: "Đông Tây phân hiến các tựu vị". Mùi trầm hương đốt thơm ngát. Người áo trắng đưa cho người chính giữa. Ông dâng ngang mày lâm râm khấn vái làm

https://tieulun.hopto.org

Mai nhớ đến lúc ở nhà cúng giỗ, ba cũng có nét đăm chiêu như vậy, rồi ông trao cho người khác đặt lên bàn thờ. Không giống như ba tự động cắm thẳng vào bình nhang ở nhà.

Đến lúc rót và dâng rượu xong người đứng giữa đọc bài sớ dài ngoằn rắc rối, Mai chán nản lén ngó quanh. Thì ra tụi nhỏ xung quanh cũng cùng dạ như Mai. Có đứa vùi đầu giữa hai đầu gối, hai tay lòn xuống dưới đùi. Mai đoán chắc nó vẽ vời trên sân. Có đứa ngồi dựa đầu trên hai tay khoanh để trên đùi, mắt mơ màng nhìn hàng dậu. Lại con chìa vôi. Không biết có phải con ở nhà đến đây, hất hất đuôi. Nắng bắt đầu hậm hực. Mai giật mình rờ lên đầu, rồi, sáng nay mê nhìn con chim nên quên cái nón tai bèo. Rồi trời đất tự nhiên tối sầm lại.

Lúc Mai mở mắt ra chỉ thấy khuôn mặt sạm nắng của má lo âu cúi nhìn. Trong phút chốc Mai ngẩn ngơ không biết mình ở đâu. Có tiếng người lao xao vọng từ xa. Chung quanh tuyền một màu trắng.

Như hiểu ý Mai, má nói nhỏ:

- Con đang ở trong nhà thương mới đó. Lúc con xỉu người ta cho đem con vô cùng lúc cắt băng khánh thành. Bác sĩ có khám sơ trước khi đưa quan khách đi viếng cơ sở. Họ hứa sẽ trở lại khám kỹ hơn khi an ổn mọi sự.

Có tiếng chân bên ngoài, rồi có tiếng nói ồm ồm khi đực khi cái:

- Sao má, con Mai tỉnh chưa?

Chưa đợi tiếng trả lời Trung bước vào huyên thuyên:

- Nhà thương mới đẹp quá má ơi. Thôi để con canh chừng em, má nhân dịp đi một vòng đi. Làng mình thật may mắn có người đồng hương giàu có thương lo giúp đỡ như vậy. Con đọc báo có kể chuyện mới đây ở xứ Quảng có bà sanh con không tiền đi nhà thương nên lúc có vấn đề người chồng lấy tre cật mổ bụng ra lấy em bé rồi bỏ mạng luôn.

Má nhíu mày:

- Thôi đừng có kể chuyện tầm phào cho em sợ!

Trung nhỏ giọng:

- Chuyện có thiệt chứ con không xạo đâu. Báo chí đang làm ầm lên đó!

Trung quay lại:

https://tieulun.hopto.org

- Làm sao lát nữa em ra đi chơi được thì vui lắm. Ăn trưa xong là có đua tàu cao tốc đó. Anh thấy ở quận rồi. Tàu chạy nhanh đến mũi tàu nhấc lên cao như không đụng nước. Coi mê lắm.

Mai lắc đầu yếu ớt. Cơn mệt làm chân tay bải hoãi, rã rời như xe hủ lô cán thân nhừ như cháo. Mai ước mong có phép lạ nào làm cho Mai căng cứng như trái bong bóng được bơm đầy. Cho Mai lăn, nhảy, dội lưng tưng như con Liên những lúc nhảy dây hay quay cuồng cho đến lúc chóng mặt té nhào lăn ra đất. Bây giờ Mai chỉ nằm đó như con búp bê gẫy. Chờ đợi. Chờ đợi.

Mai nhắm mắt nghe anh kể chuyện trong trường, chuyện ở trọ. Mai thích nghe những chuyện các anh đi học nghịch phá ngầm thầy cô. Hay chuyện cô giáo mới về trường trẻ, hiền và đẹp như mơ. Những câu chuyện đem cho Mai chân trời mới. Khác cái êm đềm mộc mạc cây tre, bụi chuối trong vườn. Thường Mai phải năn nỉ anh Trung mới nhỏ cho vài giọt quý. Hôm nay thì anh vui, thao thao. Chắc để xoa dịu cơn đau. Thôi thì trong cái xui xẻo cũng có niềm an ủi.

Mấy người áo trắng đi vào cùng với má. Họ cho Trung đi ra rồi hỏi han kỹ lưỡng đầu đuôi rồi rờ nắn Mai từng đoạn. Mai sợ hãi co rúm không dám nói lời nào. Khi má lập lại câu hỏi của người áo trắng Mai mới ngại ngùng gật đầu. Thật như mèo tha đi mất lưỡi rồi. Mai muốn tả hết cái mệt nhọc khi đi hơi nhiều, khi nắng dội. Rốt lại không lời, Mai chỉ gật đầu cho từng câu hỏi:

Sau cùng người áo trắng nói với má:

- Ở đây chưa có máy soi tim mạch cùng bác sĩ chuyên nên chưa định chắc bệnh của cháu bé được. Nhưng khảo sơ thì chắc cháu có chút vấn đề cần phải được gởi đi nhà thương thành phố để bác sĩ chuyên môn định bệnh rõ. Ở đây sẽ liên lạc với bệnh viện Nhi Đồng thành phố để có được ngày hẹn. Bây giờ cháu có thể về nhà nghỉ ngơi, không nên chạy nhảy nhiều, tránh đi nắng

.....

Mai bắt chước má chắp tay cám ơn rồi đi ra. Ngoài cổng gặp Trung kỳ nèo năn nỉ cho Mai được đi coi đua tàu cao tốc. Nét mặt má tần ngần suy nghĩ lung lắm rồi quyết định:

https://tieulun.hopto.org

- Bây giờ hai đứa về nhà ăn cơm, uống nước đàng hoàng rồi hẳn đi. Má phải trở lại lo dọn phụ ngoài đình. Nhớ cẩn thận trông em, đội nón nha Trung.

Hai đứa dạ rang thủng thỉnh đi quẹo ra con ngõ đầy bụi đỏ. Bầy bướm trắng chập chờn bên dãy trâm bầu. Má đi trở lại hướng đầu làng mà hai vai như xuôi xuống. Thật lo âu nặng chĩu tim óc. Thêm mối lo mới trong cuộc sống bấp bênh: phải lo chạy tiền chữa bệnh, lên xuống thành phố. Không biết bao lâu mới yên lo! Không biết có hết bệnh không! Còn nước, còn tát, nhưng bà cũng tin vào định mệnh. Nếu số phần chỉ vậy thì cũng đành thôi, nên bà để cho Mai đi chơi với anh. Úm mãi thì biết đâu con có lại cơ hội như vậy trong cuộc sống nghèo nàn niềm vui nầy.

***

Mai thảy banh cho dội lên rồi vơ vội ba chiếc đũa trước khi đưa tay hớt lại trái banh.

Nhưng phần hơi lo ra, phần mệt mỏi nên trái banh rớt xuống. Liên reo lên:

- Đó mầy thua đó. Tới phiên tao.

Mai đùa đống đũa lại cho bạn rồi uể oãi gác cằm lên đầu gối nhìn bâng quơ xa xăm, mặc Liên dội banh đều, xốc đũa dòn.

Mai nói nhỏ:

- Mai tao lên thành phố, tao để banh cho mày chơi nha. Đừng để mất.

Liên ngạc nhiên bỏ đũa xuống:

- Mày lên thành phố có nhiều cái vui để coi sao mà ỉu xìu như bánh tráng nhúng nước vậy?

Mai lắc đầu:

- Tao đâu có đi chơi đâu mà vui. Phải đi nhà thương thành phố rồi tốn tiền ba má nữa. Có vui đâu.

Liên gật đầu. Ừ lên nhà thương thành phố thì là đại sự rồi. Hai đứa nhớ lại có mấy người hàng xóm đau phải chở lên thành, rồi mấy ngày, nửa tháng là đem về chôn luôn. Đó là có tiền mới đi chữa bệnh xa như vậy.

Liên an ủi bạn:

- Mày đừng lo! Người ta già mới chết chứ nhỏ như tụi mình mày có thấy ai chết chưa?

Mai thấy lý lẽ của Liên chắc ăn nên an lòng, móc túi lấy miếng than vẽ vòng vèo trên nền đất cứng.

https://tieulun.hopto.org

Liên hỏi:
- Vẽ ai vậy?
- Mày đó.
Liên kỳ kèo:
- Sao tóc ngắn thẳng đuột vậy.
Tao không thích!
Mai cãi:
- Thì mày tóc suôn đuột lại ngắn ngủn, tao vẽ vậy thì đúng chớ sao!

Liên bĩu môi :

- Tao muốn để tóc dài mà má tao đâu chịu, ló ra cọng nào là bị cắt sát rạt còn hơn gặt lúa nữa. Mai mốt tao lớn đó nha, tao đi làm có tiền tao để dài, uốn quăn quăn, tao cột thêm nơ lòng thòng. Rồi may cái áo dài đỏ, với đôi guốc trắng cao gót. Mày coi, tao sẽ nổi bật cho mọi người thấy.

Mai cười:
- Ủa?
Sao giống chị Duyên hôm đám cưới chỉ quá vậy?
Liên dã lả:
- Ừ, giống chỉ hôm đó thì có sao? Chứ các bà già quần đen, áo nâu chán quá Còn chị lớn thì đồ bông, coi đâu có nổi như vậy. Như chị Duyên nhìn mắc mê.

Mai lắc đầu:

- Chị Duyên đẹp đẽ, cao lớn, da lại trắng như bông bưởi ai cũng nói rồi sẽ lấy chồng người nước ngoài. Thiệt y boong. Chứ như tụi mình xấu như ma, da vằn như rắn thấy ghê, có lấy đồ cạo gột cũng đâu được vậy. Mà sao mày mơ giống chỉ? Tao thấy chỉ khóc như mưa hôm đám cưới, mấy chị nói lén là tại ba má chỉ ép uổng vì người ta đi hỏi cưới nhiều tiền chứ chỉ đâu muốn cái ông Việt kiều đâu.

Liên nhéo bạn:

- Thôi chuyện người lớn mai mốt tính. Bây giờ vẽ lại cho tao tóc dài uốn dợn nổi sóng ba đào nha. Đừng quên cái gót giày cao nữa.

Hai đứa mê mải thêm thắt trên tương lai ảo làm Mai quên nỗi lo âu gợi bởi chuyến hành trình xa xôi hôm sau.

***

https://tieulun.hopto.org

Má dắt tay Mai ngỡ ngàng đi theo hướng người bảo vệ chỉ. May mà có bà Sáu đi theo để nhân tiện ghé thăm bà Ba đang nằm bệnh ở thành phố nên có người hướng dẫn đến tận đây chứ không thôi thì đi hỏi đường trong cái thành phố đen nghịt xe cộ, người qua lại tấp nập, vội vã thì không biết đến lúc nào mới tới.

Đi ngang một khu viện, Mai thấy mấy đứa lớn nhỏ phần đông là con gái đủ cỡ tuổi đứng ngồi chờ đợi. Có đứa tay co quắp. Có đứa không đứng được, đùi dán dính lại với bắp chân, phải lấy tay làm bơi chèo di chuyển trên cặp mông. Ai cũng có nét mặt căng thẳng lẫn mệt mỏi đầy vẻ an phận.

Không dằn được tò mò má đừng lại hỏi một bà đồng trang:

- Sao vậy chị?

Hôm nay khám gì ở đây vậy?

Người đàn bà như có dịp giãi tấm lòng, trả lời:

- Tuần này có hội đoàn Thụy Sĩ hay Pháp gì đó tới họ khám để lựa rồi mổ cho mấy đứa bị phỏng cháy.

Bà chỉ cô nhỏ có chân dính lại lắc đầu:

- Con gái tui đó! Nó bị phỏng xăng, may cứu được mạng, nó cứ sống vậy, riết rồi quen. Khi nghe có mổ để đi được bình thường nó hy vọng biết bao nhiêu. Lần trước tới khám mà nó yếu quá, bị từ chối. Họ nói ráng dưỡng cho nó có sức chịu đựng mới mổ. Tui hy vọng kỳ này họ nhận chứ không thôi con nó khóc lu bù chí xác làm ruột gan tui cũng bèo nhèo luôn. Bề nào mình cũng rút ruột đẻ nó ra chứ bộ. Còn chị, con nhỏ bị sao?

Má thở dài :

- Tui đâu có biết. Ở nhà thương làng họ thiếu máy móc biểu lên đây khám. Bỏ công ăn việc làm ráng đi lo cho nó. Bề nào cũng bị phạt cả chục giạ lúa lúc đẻ nó rồi, đâm lao thì phải theo lao chứ có hai anh em thôi. Thôi tui đi. Chúc chị xong xuôi việc.

Bà lạ gật đầu thông cảm.

Đến phòng giấy đưa hồ sơ cho y tá xong, hai mẹ con ngồi chờ đến lúc được bác sĩ cho vào khám. Bác sĩ bôi kem lạnh lên người làm Mai rùng mình, phần nữa là nhìn kiếng máy hình giống truyền hình đen trắng với những hột é chạy ngược lên, xối xuống làm Mai sợ hãi, nín thở, cho đến lúc ngộp mới nhè nhẹ hít một hơi.

https://tieulun.hopto.org

Sau đó, bác sĩ giải thích cho má, Mai chỉ hiểu lỏm bỏm là tim mình có bốn phòng chứa máu, nhưng có chỗ tường có lỗ thông hồi sơ thai không chịu đóng lại khi ra đời như trẻ em khác. Ở xứ tân tiến thì đã giải phẫu và cuộc sống của những đứa nhỏ như Mai đã như mọi đứa trẻ khác, tha hồ chạy nhảy, đi học.. bình thường. Ở Việt Nam thì chưa có bác sĩ giải phẫu tim, thiếu nhiều điều kiện, phải đem sang Pháp mới xong.

Mai nhìn nét mặt âu lo của má, nhưng người bác sĩ giải thích thêm:

- Đây là chương trình "Dây Chuyền Hy Vọng" của các bác sĩ Pháp. Họ đài thọ tất cả: máy bay, tiền bác sĩ khám rồi mổ xẻ, tiền đóng nhà thương cũng như có gia đình tiếp các cháu. Chỉ cần một tháng là mọi chuyện xong xuôi, yên lành, cháu sẽ được đưa về vì chuyện mổ như vậy ở xứ ngoài rất phổ thông, không có nguy hiểm quá mức. Sau đó cháu nhỏ sẽ có cuộc sống bình thường, tha hồ đi đứng chạy nhảy như mọi đứa trẻ khác. Đây là một cơ may cho cháu, tôi sẽ ghi tên cho đợt tới.

Má gật đầu, thẫn thờ làm các thủ tục qui định. Có còn chọn lựa nào nữa ngoài hy vọng lời hứa hẹn của người áo trắng sẽ là sự thật? Áo trắng như thiên thần! Mai mơ đến lúc con Liên ăn gian, Mai sẽ chạy u theo nó, không để cho nó chạy trốn mất tăm.

Hy vọng làm chân Mai nhẹ như mộng đã thành sự thật, Mai lẽo đẽo theo má ra đường đón xích lô. Màu hồng trong ánh mắt thơ dại không cho Mai cảm nhận nỗi lo âu, nét nhăn xếp nếp trên vầng trán má bây giờ nằm yên đó.

***

Khi máy bay ngừng, người bác sĩ Pháp cao lớn ra dấu cho ba đứa rồi nhanh nhẹn đi trước. Trong suốt chuyến bay ông ngồi ở hạng nhất lim dim mắt thưởng thức chai sâm banh do cô tiếp viên rót mời. Ông không muốn ngồi chung với tụi nhỏ không phải vì vô tình. Vô tình thờ ơ thì làm sao có đủ can đảm để tạo dựng một hệ thống dây chuyền để giúp đỡ đưa lũ nhỏ đi. Phải thương người mới để hết sức lực ra làm chuyện đội đá vá trời. Phải thuyết phục biết bao người để vào vòng dây chuyền: người yểm trợ tiền, bác sĩ giải phẫu, gia đình tiếp trẻ đưa đón, khám nuôi ... Nhưng ông không muốn quá ư gần gũi để gây xao

https://tieulun.hopto.org

xuyến lúc ra tay, hay lưu luyến khi các bé trở về xứ sở. Điều chính yếu là đó: mang lại sức khỏe mà bé có quyền chờ đợi, không để định mệnh xứ nghèo làm thua thiệt tương lai. Rồi mai đây các bé sẽ là những công dân tương lai hữu ích cho đất nước.

Sau các thủ tục hành chánh, ra đến cổng, ông giao lại cho mỗi gia đình trách nhiệm một đứa bé theo danh sách rồi ra đi nhẹ nhàng.

Không ngoái nhìn lại.

Mai mừng rỡ khi nghe người phụ nữ đón lấy túi hành lý rồi tự giới thiệu:

- Chào cháu Mai.

Cô là Dung. Cô sẽ lo cho cháu trong tháng cháu ở tại đây.

Mai theo bước chân bà đi dưới vòm kiếng cao, trắng xóa dưới ánh đèn rồi vào những lối hẹp hơn đến hầm đậu xe.

Ra đến đường Mai mới thấy trời còn ủ màu đen. Ngộ thật! Trong phi trường sáng trưng không biết ngày hay đêm. Bây giờ nhá nhem cũng không biết ngày hay đêm luôn . Mai thắc mắc:

- Cô ơi!

Bây giờ là ban đêm hả?

Cô cười:

- Không cháu ạ, bây giờ là bảy giờ rưỡi sáng. Nếu không bị kẹt xe mình về tới nhà sớm thì sẽ gặp hai con cô trước khi tụi nó đi học.

Mai ngồi yên nhìn bầu trời sáng dần, xanh dần. Xe càng lúc càng đông ngập cả những con đường rộng rãi. Có nhiều thứ vui lạ quá Mai cố ghi lại trong đầu. Phi trường đông nghẹt người ồn ào ở Việt Nam. Máy bay có những cô tiếp viên mặc bộ đầm xanh dương chăm sóc cho ba đứa, lo thức ăn, cho lựa đồ chơi trong cả thùng lớn. Chưa bao giờ Mai được cưng chiều ngọt ngào như vậy, nên lòng Mai vui rộn ràng.

Xe dừng lại hết cảm giác êm đưa làm Mai giật mình mở mắt ra, thì ra mơ màng rồi chợp mắt lúc nào không hay. Nhìn qua kiếng xe đến mấy cặp mắt kiếng nhìn lại Mai. Cửa mở, một bàn tay nhỏ trắng phau đưa ra nắm lấy tay Mai kèm giọng nói hơi đơ đớ:

- Ra đây chơi với Vy.

https://tieulun.hopto.org

Bàn tay nhỏ làm Mai an tâm. Một cuộc sống mới mẻ với bàn tay nhỏ, giọng nói nhỏ dễ thương chắc cũng không khó khăn lắm!

***

Mai cảm thấy người mình như đeo bao nhiêu tấn gạo. Nặng nề quá muốn xoay mình mà không làm được. Y như lúc mớ ngủ, cũng không mở mắt nỗi.

Một bàn tay để lên tay Mai rồi tiếng nói nhỏ:

- Con đừng cố nhúc nhích. Thức tỉnh như vậy là tốt lắm. Mọi chuyện đều xảy ra như trù định. Vài hôm nữa con khỏe sẽ được phép bác sĩ cho đi lại. Bây giờ thì con nghỉ ngơi lấy sức.

Mai nhớ ra là giọng của cô Phượng đã gặp mấy lần khi vào nhà thương khám. Cô là bác sĩ Việt được học bổng sang Pháp để luyện về ngành mổ tim cho những đứa như Mai. Khi nào cô mổ giỏi về nhà thì những đứa như Mai sẽ không phải sang đây nữa, chỉ cần về nhà thương Sài Gòn.

Có tiếng lích kích rồi tay Mai mát hơn, rồi Mai lại chìm vào giấc mơ.

Có tiếng nói chuyện thì thào kể về một người đàn bà tên Hoa đã có hai con nhỏ. Khi có thai đứa thứ ba, lúc lên cơn đau bụng chỉ có người chồng bên cạnh. Không biết tại sao không có ai khác giúp đỡ. Không bà mụ. Không có cả một bà hàng xóm. Người chồng ngu ngơ không biết gì. Cái ngu ngơ dốt nát. Cái nghèo. Bao nhiêu xui xẻo khiến cho bà Hoa mất mạng khi chưa đến tuổi ba mươi. Sao giông giống chuyện anh Trung kể hôm nào.

Có tiếng nói bé Mai thật may mắn có ông Tuyên Việt kiều ở Pháp xây cho nhà thương ở làng nên mới khám phá ra bệnh và chữa được. Nếu nhiều người có lòng giúp đỡ thì đỡ cho dân nghèo ta.

Có tiếng nói hơi sẵng nếu chính phủ biết thương dân đem sản lượng quốc gia xây cầu đường chắc chắn, xây trường ốc nhà thương cho dân thì mọi người Việt ở mọi chốn sẽ hết mình lo giúp người thân thuộc đồng bào chứ thấy cảnh người cầm quyền lớn bóc lột ăn theo kiểu lớn, nhỏ ăn hối lộ theo kiểu nhỏ rồi có cơ hội là cho con xuất ngoại ôm tiền đi ngoại quốc luôn thì ai mà không nản lòng.

https://tieulun.hopto.org

Có tiếng nói sẵng đầy tức giận: "Tôi đây học xong là về giúp xứ sở chứ có ôm tiền đi luôn đâu!"

Có tiếng giầy lẹt xẹt đi ra. Mai không hiểu gì chỉ thấy sao yên ả như ở nhà. Trừ lúc có cô áo trắng tới với tiếng xe đẩy thuốc.

Tự nhiên vấn vương luẩn quẩn trong đầu Mai nghề áo trắng như cô Phượng thật là oai, người bịnh như Mai coi cô nể trọng như cứu tinh.

***

Tháng Giêng 2005

Mai đứng ngoài sân bệnh viện Nguyễn Văn Tuyên nơi xa xa nhìn. Hôm nay nhà thương làm lễ kỷ niệm mười năm khánh thành. Người chính thức được mời đến tham dự gồm các nhà chức trách hay việt kiều đông chật phòng khánh tiết. Thêm các nhà báo chính thức đến làm phóng sự rềnh rang.

Mai quay lưng lại nhìn bức tượng ân nhân trong khuôn viên um tùm lá âm thầm khấn nguyện.

Mười năm qua ! Nhờ được đỡ đầu nên Mai có cơ hội học, và nhảy lớp khi được phép để rút ngắn thời gian đã lãng phí những ngày yếu bịnh. Năm nay là năm cuối trung học, sắp tới kỳ thi phổ thông rồi thi vào đại học. Một năm mấu chốt của cuộc đời nên Mai không có nhiều thì giờ vẩn vơ lo ra. Nhưng Mai cố về làng hôm nay để có lời tạ ơn ân nhân. Thêm lời khấn nguyện. Người tốt chắc vẫn tốt mãi, vẫn phù trợ giúp người cho dù ở thế giới bên kia.

Không đợi buổi lễ kết thúc, Mai hất cặp sách nặng từng đeo đuổi bao năm lên vai, mạnh bước ra cổng.

Cẩm Vân
30/11/05

https://tieulun.hopto.org

TRẦN KHẢI THANH THỦY
Hà Nội, Việt Nam

NGƯỜI CHỞ KHÁCH ÔM

Thoáng thấy bóng xe ôm phía xa, tôi giơ tay vẫy. Người chủ của chiếc xe - một ông già khoảng ngoài 60 nặng nề trườn tới. Sau phút ngã giá, chiếc Y-a-ma-ha chậm chạp nổ máy qua cổng trường tiểu học, vấp phải đám đông phụ huynh đứng la liệt phía ngoài, chăng kín đường, nghẽn lối, không còn chỗ mà trườn tới, ông la như cháy đồi:

- Giời ạ! đường xá chật chội, xe bò lổm ngổm lạng lách, chen nhau kín hàng, kín lối thế này chưa đủ à? Sao các ông các bà còn "bày binh bố trận" nữa, có tránh ra không ?

Đám đông không nhúc nhích, ông bực tức cả tạch xe ngay mép đường, chạy tọt vào phòng thường trực, vung dùi trống nện từng hồi thúc hối.

Cả trường ngơ ngác, ông bảo vệ già sực tỉnh hét lớn:

- Này cái nhà ông kia...

Không để ông bảo vệ nói hết, ông vặc:

- Ông không biết nghị định 36 CP của chính phủ yêu cầu "đường thông hè thoáng" à? Tôi hỏi đường này là đường của trường ông hay đường của chung mọi người hả?

https://tieulun.hopto.org

Cực chẳng đã, ông bảo vệ đành phải đeo băng đỏ vào tay ra dẹp đường dẹp lối cho ông đi. Ra khỏi dòng người đông đặc, xe ì ạch nổ máy đi tiếp, ông bảo như để trấn an tinh thần tôi, giọng như hát: "phải thế cô ạ, kẻo các vị ấy lú lẫn, ý thức kém lắm. Đường ai nấy đi, tha hồ giăng lối, đứng nghênh ngang đợi con, có khi giăng hàng năm, khắp trong ra ngoài sân, chết cha cho người đi... "

Đến ngã tư Chùa Bộc, dòng người đổ từ Ngã tư sở về, từ Đống Đa xuống, từ Thái Hà sang, lưu lượng người xe bỗng chốc tăng vọt... chiếc xe già nua cổ lỗ ậm ạch không đủ trình độ bươn chải, lượn lách giữa dòng sông người đậm đặc chắn lối, ông đành thở dài, chôn chân đứng đợi.

5 phút rồi 10 phút trôi qua, đèn báo hiệu hết bật xanh rồi lại chuyển trở thành đỏ hoặc vàng... Dòng người liên tục vượt lên len lỏi, lạng lách, lấp kín mọi khe kẽ chỗ trống trên mặt đường, ngõ phố, tiếng ông tiếp tục thở dài, trân trối...

Phía sau tôi sốt ruột nhắc:

- Đi đi bác, tối rồi!

quay lại đả thông cho vị thượng đế "khó tính" ông bảo giọng than van:

Đợi tí cho vãn bớt cô ạ. Cô thông cảm mắt tôi quáng gà... cứ nhập nhèm tối thế này là...

- Giời ạ, tôi tức tối rên lên - quỷ tha ma bắt cái lão già lẩm cẩm cùng cỗ xe thổ tả này đi. Sao tôi trông "gà hoá cuốc" thế nào mà lại gọi nhầm lão kia chứ? bây giờ đứng trơ thổ địa giữa đường lại còn đợi qua cơn... quáng gà ?

Dòng người tiếp tục đổ về đông như kiến, khiến tôi ngứa ngáy ram ran hết người, trong lúc ông vẫn chễm chệ trên yên xe cũ rích, tôi tiếc không có cái dùi trống mà nện bên tai ông như lúc nãy cho ông mở mắt ra... chừa thói phách lối đi, nhưng giữa ngả tư toàn người với người thì tìm đâu ra dùi trống bây giờ? Đã thế... sau tiếng thở dài não ruột tôi đành nhét tiền vào tay ông, nhoài xuống đi bộ, coi như miễn phí một đoạn dài.

Cầm đủ số tiền giao giá ban đầu ông mừng quýnh, lúng búng:

- Ôi cám ơn cô, chị... thật... phúc đức quá, biết thông cảm cho người già... ngày mai nếu không ngại, chị lại đợi tôi ở chỗ cũ nhé... gớm.

https://tieulun.hopto.org

Nghe những lời lầm bầm, mời mọc của ông, tôi phì cười "Có mà phải vạ nếu gặp lại ông".

"Ma xui quỷ khiến" gì vài hôm sau tôi lại chạm mặt lão. Chả là tiếng gắt gỏng bực bội của ông khách to béo múp míp chảy xệ như quả dưa lê từ bên kia đường đập vào tai tôi:

- Lần này thì trả, lần sau phải cạch đến già nhớ. Đi tám cây số mà bò như rùa, ngồi chưa ấm chỗ xe đã dở chứng khặc khặc như người bị bóp cổ, lại còn chờ đợi mất ngày mất buổi giữa đường nữa. Từ mai vứt mẹ cả người lẫn xe vào viện bảo tàng dưỡng lão nghe không? Già rồi nên chán sống hả?

Miễn cưỡng nhận tiền từ tay khách, ông rên lên bị mất cắp:

- Ơ kìa! anh đồng ý trả tôi tám ngàn đồng rồi, chỉ còn một quãng ngắn, sao lại bớt những ba ngàn đồng thế này?

Mặc kệ, người khách nguây nguẩy bước, mặc ông chôn chân đứng như trời trồng, cặp mắt ầng ậc nước.

Cám cảnh tôi quay đi nhưng rồi tấm thân gầy guộc khô khỏng và thái độ kỳ dị của ông chiều hôm trước cứ như dấu hỏi sôi lên trong đầu tôi: Tại sao già cả rồi, con cái đâu, mà ông phải lăn lưng ra đường kiếm sống? Sao ông không chọn nghề nhàn hạ, yên ổn dễ kiếm có phải hơn hẳn nghề xe ôm này không ?

Nỗi trắc ẩn và lòng tò mò trỗi dậy, tôi chủ động xoa đi nỗi tiếc rẻ của ông:

- Cụ ơi, cháu đang cần phải đến Giảng Võ đây, cụ có đi không? Cháu đồng ý trả cụ đủ tám ngàn đồng.

Đang nhăn nhúm như miếng cau khô, mặt ông bỗng như trẻ lại, ông hấp tấp quay xe lại, thoát ra khỏi dòng người dòng xe quái đản, vồ vập:

- Vâng! nếu chị cần... cảm phiền chị... cho... xin tiền trước.

Ngồi sau ông với tốc độ "rùa bò" tôi rắp tâm tìm hiểu:

- Con cái đâu mà tuổi này bác còn lọ mọ vất vả thế ?

Nở nụ cười bệch bạc ông nói lảng: "Mỗi cây mỗi hoa, mỗi nhà mỗi cảnh" cô ạ, đồng lương hưu làm sao đủ sống.

Biết ông đã chịu chuyện, tôi hỏi:

- Bác đã già, đi đường khó khăn, trong khi xe lại tồi, máy yếu, cạnh tranh sao nổi với đám trẻ mà cố.

https://tieulun.hopto.org

Ông thở hắt ra nặng trịch:

- Cố thêm vài tháng nữa thôi cô ạ, chờ cháu tốt nghiệp ra trường có công ăn việc làm đàng hoàng rồi tôi ở nhà "dưỡng lão" luôn.

Thì ra là thế! tôi vỡ lẽ: Cảnh "cha già con cọc" phải nuôi con ăn học đại học đây... một ý nghĩ lướt nhanh qua óc, tôi hỏi tiếp:

- Thế còn bác gái, các anh, chị ấy ?

Ôi! ông thở dài ngán ngẩm, làm chiếc xe như lún xuống mặt đường:

- Thời buổi thất nghiệp, nhiễu nhương này, nuôi vợ con còn chưa trả đủ, huống hồ nuôi em... Tôi có 3 cháu cô ạ. Thằng lớn giấu bố mẹ đi bộ đội, chưa đầy 6 tháng thì mất... Buồn bã đau xót quá, mới cố được con bé út ít này. Tưởng "cha già con cọc" phải chịu thua chị kém em, ai ngờ như có sự run rủi, bù trì của anh nó. Càng lớn càng ngọc ngà sáng láng. Thôi thì "hy sinh đời bố củng cố đời con" vậy. Trời còn cho tôi sống ngày nào thì tôi còn phải cứu vớt đời nó ngày ấy... Ngần ngừ như để thăm dò thái độ đối phương, ông tiếp: Chị sống trong tháp ngà đâu hiểu được ngóc ngách của cuộc đời, đến nỗi ông bạn cực kỳ hiền lành của tôi cũng phải ngao ngán thốt lên:

Trắng tay canh bạc non sông
Sinh viên đánh đĩ, anh hùng bơm xe

Vì vậy dù phải lặn ngụp tận đáy bể khổ mà giúp cho cháu thơm tho, sạch sẽ tôi cũng lặn.

Thấy hay hay tôi chủ động bảo ông dừng lại:

- Bác cháu mình vào uống nước đã, tí quay về. Yên tâm cháu sẽ bù tiền bằng một cuốc xe ôm cho bác.

Thoáng vẻ ngần ngại, ngạc nhiên trong mắt ông, cuối cùng ông cũng nhân nhượng:

-Vâng, thôi thì khách hàng là thượng đế, miễn là thượng đế biết mà thưởng cho những đồng tiền có tâm là được rồi.

Chọn một chỗ ngồi kín đáo, gọi hai cốc nước cam, tôi lựa lời hỏi:

- Con gái bác chắc học giỏi lắm?

Nét mặt ông lập tức sáng lên:

- Vâng chính vì "trồng cây đến ngày ăn quả" biết quả nào quả nấy mọng căng thơm phức, mũm mĩm, trĩu trịt

https://tieulun.hopto.org

mà không nỡ buông rơi bỏ vãi nơi hè đường, miệng cống cô ạ.

Như tìm được người đồng cảm, chịu chuyện ông nhấp một ngụm nước cam rồi lựa lời kể tiếp:

- Tôi nhớ như in cái ngày nó nộp hồ sơ thi đại học, quẳng cái cặp ra giường, mặt nó buồn thiu, nó bảo: "Con nộp hồ sơ là để ra oai với lũ bạn thôi, chứ con biết nhà mình lấy đâu ra tiền mà đòi..."

Thương con, bà lão nhà tôi ngồi trông cháu mà cứ chảy nước mắt, tôi cũng thấy xót xa quá. Giá nó là thứ quả sâu sia, còi cọc, kém chất lượng thì chẳng nói làm gì. Đằng này nhà có bốn anh em, trừ thằng lớn đã hy sinh, hai thằng anh đều trượt đại học phải đi làm công nhân. Gần tháng trời nay rồi toàn đình công là đình công, có tiền bạc gì đâu, mang tiếng là làm cho tư bản nước ngoài mà phải chịu hai tầng áp bức bóc lột cô ạ.

- Chết sao bác lại nói thế? Tôi tỏ vẻ ngạc nhiên:

-Thì cô tính, nhà nước mở cửa rước tư bản vào cho nó xà xẻo công nhân mình chỉ 45-50 USD một tháng, bằng 1/40 lần giá nó phải trả ở quý quốc. Ấy thế mà cánh lãnh đạo còn ăn chặn thêm một lần tiền của công nhân bằng cách quảy tiền Đô ra tiền Việt trong khi đồng tiền leo thang chóng mặt, thế là người mất ít nhất cũng sấp xỉ 100 nghìn đồng, còn 6 đến 700 trăm nghìn làm sao đủ bôi hết tháng? Vì quen miệng nên gọi là lương tháng thôi, chứ đích xác ra phải gọi là lương tuần, vì lương cả tháng chỉ để chi tiêu tiết kiệm trong một tuần cô ạ.

Thấy câu chuyện của ông đã đi quá xa đề tài tôi muốn biết, tôi hỏi khéo:

- Cả nhà có một mình là con gái, lại là út nên cô bé được chiều lắm?

Vâng, ông hào hứng kể - thì chị tính - Bao nhiêu tinh anh, phú quý nó hưởng cả. Lẽ nào vì nghèo mà chịu thiệt thòi, thối chí, ngáng trở đường sự nghiệp công danh của con?

- Vì thế bác chọn cái nghề cầm lái vĩ đại này? Tôi nêu câu hỏi.

- Tất nhiên - ông khẳng định và chợt như vừa rơi vào quá vãng, nét mặt u ẩn, thâm trầm, ông kể: Tôi nhớ cái hôm nó nộp hồ sơ thi đại học về, cả nhà tôi thức trắng,

https://tieulun.hopto.org

bà lão thương con khó ngủ đã đành, tôi nằm gần bàn học của nó, thấy nó thút thít khóc, ghi chi chít những gì trong cuốn sổ "lưu bút" cho bạn bè cũng không ngủ nổi. Cuối cùng bà lão bảo: "Ông ạ! Tôi nghĩ chín rồi, mình cả đời dạy học, dẫu chỉ là cấp I nhưng vẫn là vì tương lai con em... người ta(!) đóng góp, cống hiến... bao nhiêu công lao thành tích: Nào "giáo viên giỏi, chiến sĩ thi đua, huân chương kháng chiến" v. v. mà không lo cho tương lai con em... mình, tương lai con Thúy là có tội với nó. Thôi thì tôi già rồi, nhà lại chật, chả mở trường, mở lớp chiêu sinh được, đành mở quán bán nước lấy tiền nuôi con vậy...

- Ôi dào! tôi gạt đi. Bà cứ vẽ. Ngõ nhà mình dài ngoằn nghèo sâu hun hút như cái tổ lươn ấy, ma nào đến, ruồi nào bâu mà đòi mở quán xá bán nước, nếu kiếm được, đã chẳng đến lượt bà.

Bàn đi, tính lại nát nước nát cái, cuối cùng tôi quyết định dồn ngân khố của cả nhà lại, vay thêm mấy ông bạn già lấy cái xe này.

Nhưng... tôi vẫn không hết băn khoăn:

- Sao bác không chọn nghề khác?

Hiểu ý tôi, ông cười, bảo:

- Chị lại lo hệt như bà lão nhà tôi, cứ là: "Ông già rồi, điều khiển, xử lý kém, cẩn thận không tiền bệnh viện lại bằng ba tiền chạy xe ôm ấy chứ". Cả con bé cũng vậy, cứ nằng nặc: "Thà con ở nhà theo hai chị dâu chạy chợ kiếm sống giúp bố mẹ còn hơn học đại học để bố phải mạo hiểm như thế".

Trót sa vào nước mắt đàn bà... đang lúng túng như gà mắc tóc, chợt nhớ tới thằng cả, tôi liền thắp hương, chắp tay lạy nó: "Con sống khôn chết thiêng, phù hộ cho bố được vuông, tròn, khoẻ mạnh, lấy tiền giúp em nuôi chí lớn con à. Nhà mình mấy đời rồi chưa có ai đỗ đạt cả".

Nén nhang bùng cháy, bóng nó lừng lững che khuất khuôn cửa ra vào, nhoẻn cười gật đầu, cả nhà lúc ấy mới kịp thở phào nhẹ nhõm... Từ hôm ấy, ngày đông bù ngày vắng, ngày nắng bù ngày mưa, mỗi ngày trung bình tôi kiếm được 40 nghìn, vừa xoẳn tiền cho bà lão đi chợ cơm nước cho cả nhà cô ạ, còn hai khoản lương hưu của cả bố lẫn mẹ gộp lại được quãng 700, 800 ngàn đồng đưa cả cho cô út ăn học thành tài.

Ngắm ông sau làn khói thuốc lào tôi bỗng thấy ông

https://tieulun.hopto.org

đẹp lạ lùng, vừa nhân hậu vừa đầy nghị lực. Nếu trong cuộc đời mỗi đứa trẻ lúc nào cũng có những ông bố như "tiên ông" thế này, hẳn câu ca trên không còn ý nghĩa.

Đẩy cốc nước cam vẫn còn quá nửa về phía ông, tôi thăm dò:

- Theo bác hiện tượng trong câu thơ trên là có thật?

Bật ngửa người, đặt lại cốc nước trên mặt bàn ông hào hứng:

- Trời đất, chị sống ở bề mặt đầy váng mỡ có khác. Thử một lần lặn ngụp xuống tận đáy dòng sông cuộc đời xem ở dưới ấy người ta sống cỏ gi, rác rến ra sao? Con gái tôi kể mấy đứa học cùng lớp với nó, gia đình ở tận quê, ăn còn chả đủ lấy đâu ra mà chu cấp, thế là cứ nháo nhào lên, đói thì đầu gối phải bò, chả cứ dạ dày thõng thẹo thành hình dấu phẩy mà danh dự nhân cách cũng thõng thẹo dưới chân, cuối cùng đành phải tìm người bảo kê.

Tôi tỏ ý ngạc nhiên:

- Sao lại bảo kê ?

- Là tìm người tài trợ ấy mà, ông giải thích - Hết anh nuôi, lại bố nuôi, chú nuôi, bác nuôi...

- Thế thì tốt quá còn gì! Tôi thốt lên.

- Giời ạ, ông đặt tách chén nước xuống bàn, khiến bà chủ mặt mày biến sắc:

- Ruột rà thân thích quái gì, toàn "cha vơ chú váo" cả, nuôi cho "béo" rồi thỉnh thoảng ngả ra "đánh chén" ấy mà.

Tôi lờ mờ hiểu ra sự việc.

- Thì ra thế!

Bỏ qua thái độ của tôi, giọng ông trầm hẳn xuống:

- Con gái tôi kể: "Càng học lên cao, bố mẹ càng không đủ khả năng chu cấp, số "cha vơ chú váo" ngày càng nhiều. Năm đầu còn đếm được trên mười đầu ngón tay, năm sau non nửa, năm thứ ba, thứ 4 thì quá bán rồi, chả biết năm cuối cùng này thế nào?

"Thật là một sự mất mát tàn nhẫn quá - tôi cay đắng nghĩ. Đổi chữ trinh đáng giá ngàn vàng lấy những đồng tiền vụn để tồn tại mưu sinh chờ ngày tốt nghiệp... bao nhiêu sự ngây thơ trinh trắng như những cánh hoa sen bị nhấn xuống bùn, chịu cảnh "hôi tanh mùi bùn" vĩnh viễn"?

- Đâu phải vĩnh viễn ? Ông gạt đi:

- Chúng bảo: "Thời đại thông tin này cứ đọc nhiều sách vở,

https://tieulun.hopto.org

tài liệu là áp dụng triệt để hết. Không sai một ly mà cũng chẳng lo đi một dặm chị ạ. Chỉ vì hoàn cảnh ngặt nghèo khốn khó mà đành bị nhấn chìm trong lúc này. Khi ra trường có công ăn việc làm ổn định thì bỏ... Vài năm sau lấy chồng, lại bình thường trở lại, vẫn yêu chồng, quý con, chăm chút tổ ấm gia đình, thế thì có gì phải lăn tăn?

Tôi chỉ còn biết lắc đầu thở dài: "Làm sao có thể nghĩ đơn giản thế, còn ước lệ đạo đức, các quan niệm đạo lý truyền thống" ?

- ấy đấy ông khẳng định - Có hôm bà lão nhà tôi còn kể:

- Nhà mình hôm nay có hai, ba cô bé đến chơi, gớm chúng nó hỏi han trò chuyện cứ như chẳng có ai ấy: "Này Hiền, cái Hằng nó hỏi cậu mày góa vợ, sống cảnh gà trống nuôi con 3, 4 năm trời nay... liệu có nhu cầu gì không? Nếu có, nó đang cần người tài trợ học phí tháng này đấy".

"Lại còn trắng trợn thế nữa"? Tôi nghĩ - Một sự mặc cả mua bán công khai giữa những người bạn cùng lớp, cùng phòng với nhau, không chút mặc cảm che đậy, cũng chẳng cần nghĩ đến thể diện, hậu quả nhỡn tiền sau đó. Đúng là "trắng tay" thật.

Ngoài hiên bóng nắng đã lùi ra tận bậc thềm, biết mình đã chiếm giữ thời gian của ông quá lâu, tôi đứng dậy trả tiền, tiện thể biếu ông vài ngàn tiền lẻ tiêu vặt rồi về. Ngang qua chiếc xe Y-a-ma-ha cổ lỗ của ông, tôi đùa:

- phải "đại tu" toàn bộ bác ạ, kẻo lúc nào cũng "Y-a-ma-ha vừa đẩy vừa la" như hôm nay thì mất nghiệp sớm.

Ông cười sởi lởi:

- Còn có hơn một học kỳ nữa thôi cô ạ, năm sau cháu nó tốt nghiệp ra trường, nếu được đi làm, biết đâu lại chẳng sắm cho bố một cái Way mới, còn dự định sửa lại nhà cấp 4 rồi ốp lát công trình phụ cho mẹ cơ mà... đúng 30 tuổi mới chịu rời bố mẹ lấy chồng cô ạ.

Tôi bật cười, chưa kịp vui lây với niềm hy vọng đang bừng sáng trên gương mặt ông, chợt vập phải những câu thơ của các vị "thượng đế" ngay cửa quán:

Trông xa cứ tưởng bác già
Lại gần mới biết chỉ là... chú thôi,
Cầm tay... đích thị anh rồi
Ngả lưng xuống chiếu, là tôi, với mình...

Giảng võ Cuối 2005

=trần khải thanh thủy=

https://tieulun.hopto.org

TRỜI ĐÁNH...

TRẦN KHẢI THANH THỦY
Hà Nội, Việt Nam

Dạo này dù bận trăm công nghìn việc nhưng đã thành lệ, thỉnh thoảng Ngọc Hoàng lại nghe các thiên tướng nhà trời bẩm báo: Nào ở Hạ giới bây giờ đại loạn chả khác gì lời sấm truyền của cụ Lê Quý Đôn thuở trước, (Người nghe đâu đi trước cả cụ tổ Mác 300 năm lận) vì nơi này con cãi lại cha, trò chống đối thầy, nơi kia, con bỏ rơi mẹ đẻ, vợ giết chồng, rồi tình nhân bồ bịch, chồng đời chồng ngày lẫn lộn tứ tung. Ngoài thao trường tướng dốt thì nhiều, tướng giỏi thì ít, lại luôn giở thói tự kiêu tự đại hành hạ binh sĩ đến mức suy nhược, bạo bệnh; Trong các phòng, ban, vụ, viện lắm bổng nhiều lộc lại toàn bằng rởm... Các tiến sĩ thật của đất nước âm thầm tứ tán tận trời Tây, hoặc nằm bẹp như gián ngày, sống kiếp vật vờ của chàng quân tử xác vì không được trọng dụng. Tiến sĩ rởm sau một đêm ngủ dậy đồng loạt thành tiến sĩ - nhiều nhung nhúc như hàng mã bày ở các cửa hàng vàng mã, nói chính xác những 9.000 người, có đốt có hoá cả tháng, cả đời cũng không hết. Trí thức thành trí ngủ, trí lim dim, tầng lớp sĩ phu lại thờ ơ ngoảnh mặt, tệ nạn tham nhũng tràn lan thành quốc nạn, đến mức trong dân gian có sấm truyền:

Không ăn hối lộ không phải là quan
Không biết tham ô chớ gọi... đồng chí

https://tieulun.hopto.org

Bằng chứng sờ sờ trước mặt là ngành hải quan đủ mặt vài chục vị tai to mặt lớn, cùng dắt díu nhau ra vành móng ngựa để lập công chuộc tội cho việc cố tình bưng bít cho dân buôn lậu ồ ạt nhập hàng trái phép về Việt Nam, chia lãi cả ngàn tỉ đồng. Ngành ngân hàng, con số lên tới 70 - 80 vị chức sắc vì tiền ắt hẳn ám hơi nhà tù. Rồi tamexcô, lăng nhăng cô, liên thiên ếch, lếch thếch lươn v.v và v.v. Nghe mãi mà không có biện pháp giải quyết. Càng mềm dẻo, linh hoạt, tiêu cực càng nẩy nở, cứ như nấm mọc sau cơn mưa rào vậy. Sợ nhiều lỗ nhỏ có thể làm đổ ụp cả thuyền lớn, nhiều tổ kiến hổng làm sụp cả quãng đê to. Ngọc Hoàng liền ra lệnh cho Thiên Lôi xuống trần để hành quyết hết các tệ nạn nhiễu nhương tham nhũng.

Mang hai tay hai lưỡi tầm sét, Thiên lôi rẽ mây bay xuống hạ giới, cứ chỗ nào có đánh dấu nhân trên bản đồ của Ngọc Hoàng là sà tới, luận tội xong là thẳng tay hành quyết.

Một tuần, rồi nửa tháng trôi qua, Thiên Lôi bặt tin, hệ thống máy moobye cũng ngừng hoạt động, Ngọc Hoàng sốt ruột sai thiên tướng thiên binh xuống hạ giới lùng tìm giám sát, hễ thiên Lôi sa đà để bị mua chuộc thì lập tức truất quyền, bãi miễn, gạch khỏi khu dân cư nơi thiên đình thượng đế.

Quân lệnh như sơn, việc công việc nước không thể đùa cợt nên chưa đầy nửa giờ, Thiên Binh thiên tướng kẹp nách thiên lôi, lếch thếch trở về.

Cúi rạp đầu trước long sàng, thiên Lôi bẩm báo:

- Dạ thưa, tội thần đáng chết ạ. Đã quá hạn hai tuần liền mà hạ thần chưa làm được gì.

Lạ lùng trước thái độ của thiên lôi, đầu tóc rối bù, râu ria bạc phếch, toàn thân nhão như bùn, Ngọc hoàng dọn giọng:

- Làm sao? Nhà ngươi từ xưa đến nay vốn là một vị đại tướng trung thành của trẫm kia mà.

- Dạ! dạ, đúng ạ. Thiên lôi lấy lại bình tĩnh thưa:

- Suốt hai tuần liền hạ thần đến các điểm có đánh dấu trên bản đồ hạ giới, phục kích xem xét... mà chỉ thấy lũ chúng nó ăn uống lu bù nhậu nhẹt, đủ các món sơn hào hải vị, trên trời dưới biển, mặt đất trên cây, hang hốc mương máng... Tất tật đều nhét vào bao tử của chúng... kể cả thịt người chúng cũng không buông tha...

https://tieulun.hopto.org

hạ thần tức tối, bao lần vung búa tầm sét lên là bấy lần phải hạ xuống.

- Sao ? Ngọc Hoàng sửng sốt, nhà ngươi còn chờ đợi gì mà không xuống tay diệt hết cái bọn gian tham ấy đi.

- Dạ sở dĩ hạ thần còn ngần ngại vì nhớ tới câu nói của ngọc Hoàng thượng đế là... là... Trời đánh còn tránh bữa ăn ạ.

Ngọc Hoàng sững người, không ngờ một câu nói hớ hênh của mình lại thành khe hở, tấm bình phong, lá chắn để chúng lợi dụng, tha hồ đục khoét, nhiễu nhương, ăn nhậu thả giàn, thành thử Thiên lôi muốn giết mà đành... đắc tội.

Lúng túng như ngậm hột thị mãi, cuối cùng Ngọc hoàng lấn át:

- Khổ, ta nói trời đánh còn tránh bữa ăn, là nói đến bữa ăn của những người dân lương thiện, khốn khổ, cả ngày dạc dài vì kế sinh nhai, làm lấm lưới cũng chỉ đủ nuôi miệng một ngày hai bữa cháo rau. Còn bọn "đầy tớ" chúng nó, toàn gian tham vơ vét ăn chặn của dân, tham ô tiền chùa, mới vứt tiền qua cửa sổ ăn nhậu thâu đêm suốt sáng như thế chứ, đến ngươi cũng không tự phân biệt được sao ?

Đến lượt Thiên lôi đứng sững như trời trồng... quen là kẻ thừa hành, ngọc hoàng bảo sao nghe vậy chỉ đâu đánh đấy, hễ gặp biến báo, thay đổi là phải chờ bẩm báo thông suốt lẽ phải lớn... ai dè... lẽ phải lớn lại đơn giản, rành mạch cụ tỷ đến vậy.

Chăm chú quan sát mọi động tĩnh diễn biến trên nét mặt của bề tôi, Ngọc Hoàng hỏi lại :

- Vừa nãy nhà ngươi tâu bẩm những gì nhỉ, à... chuyện người ăn thịt người à, nhà ngươi có lầm không đó.

Vốn thật thà, khẳng khái từ thuở lập thiên định địa, chưa hề nói dối, Thiên lôi đáp:

Dạ! thần phục suốt hai tuần ở các tụ điểm nhà hàng, bia ôm, khách sạn, caraôkê luôn nghe chúng kháo nhau bên bàn tiệc, cạnh những ly rượu ngoại và cả két bia ngầu bọt rằng phải "ăn tươi nuốt sống" kẻ nào đấy, rồi chia bôi cho sòng phẳng nếu không, nhẹ sẽ bị xin tí tiết, nặng bị giết.

- Có thể... Ngọc Hoàng bối rối - song không thể vì một tụ điểm ấy mà ngươi kết luận cả hạ giới đều có thói quen ăn thịt người được.

https://tieulun.hopto.org

- Dạ ở nhà hàng caraôkê máy lạnh, hay tắm nóng lạnh rồi cắt tóc máy lạnh, đều có chứa sẵn món thịt tươi sống là các cô gái trẻ đẹp cho các quan chức nhà nước đến xài ạ.

- Lại còn thế nữa, Ngọc Hoàng bắt đầu cáu: Nhà ngươi hay tưởng tượng suy đoán quá, các quan chức nhà nước đã có lương, thưởng vợ con, địa vị đàng hoàng sao phải ăn thịt người đẹp.

- Thì chính con nghe chúng nói mà. Nhân viên nhà hàng thì bảo mang ngay cho sếp món tươi sống, em nào thật trẻ, đẹp lại thơm thịt, sếp mới xơi... dạ, cả lời thở than, trách móc các cô ấy trước khi bị... chết ạ.

- Thở than trăn trối thế nào ngươi nói nốt đi:

- Dạ, cô gái ấy bảo người đàn ông có tên là sếp kia rằng đàn ông các anh đều thế cả: Vợ mình thì giữ bo bo, còn mình thì thả cho bồ nó xơi.

- Trăm nghe không bằng mắt thấy, trẫm không thể tin được chả lẽ suốt hai tuần ở Hạ giới mắt ngươi không thấy điều gì ư?

- Dạ, Thiên lôi luống cuống cố chứng minh cho luận điểm của mình... dạ thần nói thật... thật đấy ạ, vài chục năm trước, đi đâu thần cũng nhìn thấy khẩu hiệu căng dán khắp nơi rằng: Thề moi gan uống máu quân thù, tiến lên cùng tiến lên..., với lại: Cơm xào thịt giặc mới ngon, canh chan máu thù thì lòng mới cam... hạ thần đã nghi ngờ người hạ giới thích ăn thịt đồng loại nhưng không dám bẩm báo gì, ngỡ là giữa thời loạn nên cảnh máu chảy đầu rơi, người ăn thịt người rồi uống máu moi gan đến mức thịt với da tim óc dính liền là chuyện.,. dị thường nhưng bất đắc dĩ thôi ạ, ai ngờ ngay giữa thời mở cửa hiện đại đổi mới này đi đến đâu cũng nhìn thấy biển đề: "ở đây xay bột trẻ em". Khiếp hãi quá, có ai lại đi xay trẻ em thành bột bao giờ... chưa đủ còn cả quán chuyên ăn thịt sinh viên nữa cơ ạ.

- Cái gì nhà ngươi nói gì? Ngọc Hoàng càng cuống không tin vào tai mình.

- Dạ chính mắt thần nhìn thấy cái biển quảng cáo to lù lù, trên đề hàng chữ vuông vắn: "Quán.. Ăn Sinh Viên" mà lại.

Mệt mỏi căng thẳng, Ngọc Hoàng ngồi phịch xuống long sàng:

https://tieulun.hopto.org

- Loạn, thật là loạn. Ta mới chỉ ban cho tuổi thọ của con người có ngót trăm năm thôi sao chúng nó đã giở trò ăn tươi nuốt sống, ăn thịt sinh viên, xay trẻ em thành bột rồi không buông tha cả đàn bà con gái như thế. Không hiểu ta cho chúng tuổi thọ của loài rùa, chẵn 300 năm thì chúng còn đè đầu cưỡi cổ, xâu xé lẫn nhau ra sao?

- Dạ, Thiên lôi lựa ý: - Ngọc hoàng suy xét chí lý lắm ạ. Cuộc dạo chơi trên cõi thế của giống người thật ngắn ngủi ạ, vừa cất tiếng khóc oe oe xong, ngoảnh đi ngoảnh lại đã sè sè nắm đất bên đường rồi, thế mà chúng chẳng biết quý giá trị của từng giây phút sống, biết yêu thương đùm bọc lẫn nhau gì cả, sểnh ra là xô nhau xuống vực, đè đầu cưỡi cổ, gài bẫy nhau cho thịt nát xương tan mới thôi. Vậy nên thần mới thấy có thơ rằng:

Từ trong bọc trứng chui ra,
Thằng nào to xác nuốt ngay cọc còi,
Cùng chung cội gốc giống nòi,
Người cùng một bọc... suốt đời... đá nhau

- Ta hiểu! hiểu rồi -Ngọc Hoàng ngán ngẩm thú nhận:

- Đấy chính là cái lỗi của ta, dù đã chia ra trên rừng dưới biển mà suốt cuộc đời ngắn ngủi, vẻn vẹn vài chục năm chúng cũng không chịu buông tha nhau, hết cắn trộm rình mò lại phanh thây xé xác, ăn tươi nuốt sống đồng loại mình... chúng không sợ diệt vong mà coi đó là trò tiêu khiển, thú vui, sự hả hê đắc thắng ư?

Như mọi lần Thiên lôi hiến kế:

- Theo hạ sách của thần, cứ thu lại câu nói hớ hênh: "Trời đánh còn tránh bữa ăn" rồi lôi tuột chúng nó vào sổ Nam tào... lần lượt xuống âm ty địa phủ.. là hay nhất.

Ngọc Hoàng phẩy tay kiên quyết:

- Ngươi tranh thủ tắm rửa nghỉ ngơi rồi đi hành sự giúp ta, chém tất, chém tất, đặc biệt là những kẻ ăn thịt đàn bà con trẻ, bởi trách nhiệm chung của toàn nhân loại là bảo vệ họ, ngươi rõ không?

Thiên Lôi dập đầu sát đất:

- Thần rõ ạ, thế nên khi đọc mấy chữ viết nguệch ngoạc dưới hạ giới: "Bệnh viện mặc mẹ bà mẹ và trẻ em" thần bực lắm ạ.

- Láo, Ngọc Hoàng đỏ mặt quát - toàn phái đẹp, phái yếu và những chủ nhân ông tương lai của đất nước mà dám "mặc mẹ" ư... ta cho ngươi toàn quyền hành quyết

https://tieulun.hopto.org

những kẻ phát ngôn bừa bãi linh tinh đó, cả những quán ăn thịt sinh viên và xay trẻ em thành bột...

- Dạ Thiên lôi run rẩy sợ hãi giọng nói bỗng dưng méo xẹo... nếu chém hết, giết hết hạ thần phải mở xưởng đúc thêm hàng vạn chiếc búa tầm sét cơ ạ. Hạ thần không dám.

- Á! à nhà ngươi dám kháng chỉ hả ? Nhân đạo với chó sói là tàn ác với bầy cừu. Ngươi biết không? Ta muốn dưới mặt đất này chỉ có những con cừu tung tăng gặm cỏ, không muốn nghe tiếng kêu be be tội nghiệp của chúng nữa.

Dập đầu sát đất Thiên lôi kêu to, tiếng kêu vang vọng tận mặt đất:

- Dạ thần hiểu ạ. Ngọc Hoàng muốn dùng cái ác nhỏ để ngăn chặn cái ác lớn, muốn thần tiêu diệt chó sói để giải phóng bầy cừu, song thần tin là không làm nổi ạ... khắp mặt đất bây giờ chỉ toàn những kẻ xấu đều nghĩa là bọn người đều xấu, còn người hiền lành hoặc tốt lỏi sớm hay muộn đều đã bị tuyệt diệt cả rồi... Cả địa giới bây giờ chỉ rặt lũ con cháu, hậu duệ của nhà Cuội, những người dám nói thẳng nói thật đều bị khủng bố trắng cả rồi...

Ngọc Hoàng hỏi gấp:

- Nhà ngươi nghĩ thế thật ư. Ta không tin cây ngay lại dễ dàng bị chết đứng như thế.

- Dạ suốt mấy tuần ở hạ giới thần lại thấy đúng như thế, chỉ những dây leo vướng vít quanh cây chủ mỡ màu bổng lộc, mới phè phỡn sống đời thôi ạ.

Chán nản, Ngọc Hoàng phẩy tay:

- Nếu thế công việc của ngươi coi như đã hoàn thành, sự thật bị khủng bố, cái tốt lỏi không còn, thì động lực làm cho xã hội phát triển là tính trung thực, đạo lý đã bị lung lay tận gốc rễ sớm hay muộn loài người cũng tự diệt vong thôi, cần gì phi mở lò xưởng, đúc búa rìu tầm sét nữa.

Không còn gì để nói, Thiên lôi ngẩng mặt lắp bắp:

- Thần tuân chỉ ạ... a... a... a.

=trần khải thanh thủy=

https://tieulun.hopto.org

HỒI ỨC ĐAU BUỒN

TRẦN KHẢI THANH THỦY
Hà Nội, Việt Nam

Nó đã từng xem nhiều đám tang, già có, trẻ có, quen thuộc có, thân sơ cũng có... Nhưng chưa thấy đám tang nào đông như của bố nó hôm nay. Cả khu tập thể và các cơ quan lân cận – nơi gia đình nó sinh sống, đổ ra đường. Người nào cũng cố đi theo xe tang một quãng dài. Nhiều người đang dở việc nghe tin đưa tang từ trên gác chạy xuống - không còn chỗ để chen chân vào đoàn người nối đuôi nhau đông như kiến trong những ngày rớt bão, đành phải dừng lại bên lề đường, dõi đôi mắt buồn bã trông theo.

Về địa vị, chức tước ông không phải là tướng tá, cũng chẳng phải bác học, thiên tài. Dưới sự nhìn nhận của đám đông, có lẽ dùng từ gàn dở, lập dị chính xác nhất. Cái gàn dở của con người sống thoát ly hiện thực, suốt ngày thả đầu óc phiêu diêu trong cõi cao siêu của lý thuyết sách vở mù mịt, khó có khả năng thực hiện ngoài đời. Vì vậy cuộc đời ông là một chuỗi thất bại kéo dài. Nghiã tử là nghiã tận. Họ đưa ông đi - một phần biểu thị mối đồng cảm sâu sắc với người vợ bất hạnh - người đã gánh chịu gần cả cuộc đời nỗi vất vả của gia đình do cách sống gàn dở lập dị của ông đưa lại. Cũng là thương

https://tieulun.hopto.org

xót cho số phận đầy tài năng, sáng tạo mà lỡ dở không thành của ông. Phần nào cũng còn do lòng trắc ẩn của người đời.

Đám tang nhích dần từng bước nặng nề. Một đám tang đông đúc mà không ồn ào. Nói chính xác hơn hầu như không có tiếng khóc. Người vợ trẻ sụt sùi lấy lệ, hai đứa con chít khăn tang, mắt ráo hoảnh, chỉ có dáng đi hơi cúi và ánh mắt buồn thương âm thầm là chứng tỏ sự tôn trọng với người đã khuất. Bốn cô em gái than nhiều hơn khóc. Đám đông còn lại lặng lẽ âm thầm. Tuổi 60 lại mắc bệnh cao huyết áp, gặp tai biến đứt mạch máu não gây liệt nửa người từ nhiều tháng qua, hình như mọi người đều cho rằng việc ông "tắt" đi như thế là tất yếu. Con người dù cao cả, thấp hèn, có ai tránh được cái chết tất yếu do bệnh tật và tuổi già đưa lại.

Qua cổng khu tập thể, đám tang lặng lẽ giải tỏa. những người đưa tiễn trở về, số còn lại chia làm hai xe, gia đình họ hàng lên xe tang. Bạn bè, chính quyền, công đoàn ngồi xe khách. Xe tăng tốc độ hướng về nghiã trang Văn Điển - nơi yên nghỉ vĩnh hằng của người quá cố.

Sau phần nhận đất, quan tài được đặt xuống. Phút mặc niệm bắt đầu. Đám đàn bà con gái khóc ré lên như muốn gửi gắm những lời ân nghiã sau cùng, đám đông sụt sùi nhỏ lệ. . . Ai đó dúi vào tay con bé một hòn đất : "Khóc đi, khóc to lên! Bố ơi sao bỏ con mà đi. . . kìa, rồi ném đất xuống mộ. Chỗ đầu quan tài ấy". . . Con bé nắm chặt hòn đất trong tay, đầy vẻ biết ơn nhưng mắt vẫn ráo hoảnh, nó muốn làm vừa lòng cả người đang sống lẫn người đã khuất - tuy biết điều đó là tâm linh song không thể nào khóc được. Dù chỉ là những giọt nước mắt hời hợt.

Sau viên đất đầu tiên của con bé ném xuống, đất rào rào dội xuống. Mọi người tản dần ra cho gia quyến và những người phu mộ sửa sang lại phần đất. Tiếng xì xào của vài người lạ từ những đám tang vọng đến tai con bé:

- Mới chết à, sao thế?
- Bệnh!
- Thế à? Gia đình đâu?

https://tieulun.hopto.org

- Đấy, chỉ có vợ và hai đứa. Một trai, một gái.

- Cái đứa con gái mặc áo trắng đứng phía đầu phần mộ ấy à?

- Vâng, Cháu nó đấy!

- Trời, Sao nó không khóc? Các cụ bảo: "Khóc như cha chết" nghiã là đau khổ, linh thiêng lắm, sao con bé này lì lợm thế ?

Vài năm sau nghĩ lại con bé còn ân hận vì sự trơ lạnh của mình. Quả thật lúc ấy nó rất muốn khóc, nhưng để nghĩ ra được cớ để khóc - dù chỉ là giọt châu lệ ngọc thôi, nó vẫn tin là không thể làm được. Giữa cảnh đau thương, tang tóc, vận lộn, than van, hờ của hàng trăm anh em họ hàng thân tộc từ khắp các đám tang nghiã trang chiều hôm đó - như muốn kéo níu lại sự sống từ những thây ma giá lạnh - con bé đứng đó, đôi mắt trống rỗng rấo hoảnh, vành khăn tang đặt hờ trên làn tóc rối.

Trở lại ngôi nhà - cuộc sống vẫn bình thường theo nếp cũ như bao ngày đã qua. Bà mẹ ngày ngày làm việc nơi cơ quan nhà nước, tối về lo bồi bìa, xén giấy làm thêm. Cô gái tất bật sửa soạn cho việc thi vào đại học, cậu hai tân binh tại ngũ - điện đánh lên đám tang bố cũng không về kịp. Cậu út chuẩn bị tiến hành ôn thi vào tám... Tất cả vẫn tiếp tục tồn tại như chẳng có gì đổi khác. Cũng chẳng ai quá bận tâm đến sự việc bất hạnh này. Mọi thành viên trong gia đình đã quen với suy nghĩ đơn giản của bà mẹ: "Ôi dào, cưỡng sao được số mệnh... lẽ ra ông ấy còn phải đi sớm hơn cơ. Cả gia tộc ông ấy, đời này sang đời khác, đều là dòng họ độc đinh. Kỵ nội lấy hai vợ, đẻ dăm, bảy bận cũng chỉ duy nhất một người con trai. Cụ nội đẻ suýt soát chục đứa, cũng chỉ có ba mống con trai. Một ông chết từ bé vì bệnh sởi, ông thứ hai chết năm 19 tuổi vì tai nạn ô tô. Ông cả thọ nhất, chết năm 39 tuổi. Người cao tuổi nhất trong dòng họ là 49. Khi sắp 49, ông ấy cũng phàn nàn lo lắng cho số phận mình lắm. May mà có hai anh em, ông anh lại sang tận Pháp nên số kiếp ông ấy được giải tỏa. Sống thọ nhất họ còn gì" Cô con gái lớn, vốn là người của duy vật, tin một cách có cơ sở khoa học hơn vào quy luật của muôn

https://tieulun.hopto.org

đời quy luật của tự nhiên: "Rồi cát bụi lại trở về với cát bụi". Có ai sống đời đâu ? hơn nữa nói ra sợ mang tiếng với vong linh người chết, với lòng thành kính của mẹ. Dù sao sự giải thoát này cũng có ý nghiã gấp đôi – vừa tránh khỏi nỗi đau đớn khổ sở vì bệnh tình của bố, vừa giải thoát cho gánh nặng của cả nhà - nhất là mẹ. Có người ốm trong nhà như ném tiền qua cửa sổ, khủng hoảng cả về vật chất lẫn tinh thần. Mà đằng nào chả thế. Như ngọn đèn leo lét vì ruỗng bấc, hết dầu, chỉ le lói chút ánh sáng cuối cùng không đủ tỏa sáng cho chính bản thân thì đến một lúc nào đấy sẽ tự lịm tắt.

Chỗ ông bố nằm được cất dọn sạch sẽ. Chiếc phơn mục chẻ thành củi đun. Gối và chiếu thả trôi sông cái. Quần áo, chăn màn cho những người ăn xin tội nghiệp. Chiếc ba toong để lần giường tập đi sau những ngày co thắt mạch máu - gác trên gác bếp. Riêng sách vở được gom lại thành đống và phát chẩn vô tội vạ.

* *

Thấm thoắt đã đến ngày giỗ lần thứ năm. Theo phong tục người Việt Nam, mẹ cô làm mâm cơm mời bạn bè họ hàng xa gần cùng thắp nén nhang để tưởng nhớ người đã khuất. Với mọi người ông chỉ còn là một nắm xương tàn trong lòng đất. Càng ngày theo thời gian, hình ảnh ông trong ký ức họ càng mờ nhạt nhỏ nhoi. Ông sống mà không hề hắt bóng... Riêng với cô con gái - lúc này đã tốt nghiệp đại học sư phạm - càng ngày trí óc càng lưu giữ những hình ảnh đậm nét về ông. Mọi dấu vết của ông để lại trong căn nhà này dẫu bị thời gian tàn phá, xóa nhòa đi rất nhiều nhưng vẫn gợi nhớ tới sự có mặt của ông trước đó. Ông sống chưa kịp tỏa sáng, nhưng với nó vẫn hắt bóng. Đêm đêm ông hiện về trong giấc mơ và ban ngày sống động trong trí óc - hình ảnh một con người đam mê tội nghiệp, suốt đời đeo đuổi sự nghiệp khoa học, luôn thất bại mà không hề nản lòng. Như cây khô mọc trên mảnh đất hoang tàn, dẫu bị đốn chết lần này lần khác nhưng từ gốc vẫn bật lên những mầm chồi tươi non, tràn căng sức sống.

-"Thôi thôi cô ạ. Cô nói tôi làm quái gì... phải, trong nhà này tôi là cái thằng vô tích sự". Vừa lật giở từng trang

https://tieulun.hopto.org

sách, bố nó vừa hướng cái nhìn buồn bã, xoa dịu về phía mẹ nó qua đôi mắt kính.

Bỗng nhiên nó thấy vừa thương, lại vừa giận con người này. ở "ông ta" có một cái gì đến lạ. Vừa quát tháo ầm ĩ, náo động khu tập thể lên, lại có thể dàn hòa ngay được. Suốt cả ngày chỉ biết chúi mũi vào sách. Sách ngổn ngang đầu giường, cuối giường. Chồng lớn, chồng nhỏ trên mặt bàn, mặt ghế, kín bốn xung quanh tường chỗ ông nằm... Ngoài hai bữa ăn ra, dường như niềm vui đích thực trong cuộc đời ông là sách.

- Thà là thằng kéo xe, xúc than lại nuôi nổi vợ con, đằng này cứ nưả thằng, nửa ông... Suốt đời sống báo cô... hệt miếng giẻ rách vắt trên vai vợ, làm khổ cả nhà.

Trong lúc cãi nhau mẹ nó thường nói những câu ấy, và những đứa trẻ đứng về phía mẹ, cũng nhập tâm khá dễ dàng, những khẩu ngữ của người mẹ tội nghiệp.

Đứa con gái lớn có trình độ hơn cằn nhằn:

- "Sao bố cứ chúi mũi vào sách suốt ngày thế? Để làm gì?.. Cứ tích lũy mà không sử dụng... hệt con lừa chở đầy sách trên lưng, có ai gọi nó là nhà bác học, hay hiền triết đâu?

Những lúc ấy ông ngước đôi mắt buồn bã lên nhìn con: - Kệ tao con ạ. Mày mà cũng không hiểu bố thì ở nhà còn ai hiểu bố nữa hả con ?" Câu trách của ông giống như một lời than.

Biết bốn ngoại ngữ và thông hiểu nhiều lĩnh vực khoa học, kinh tế, xã hội, song kiến thức ông là một mớ hỗn độn hổ lốn. Vào ồ ạt và ra cũng ồ ạt. Như một căn phòng chật hẹp để bừa bãi ngổn ngang không hề được sắp đặt, phân riêng từng loại đúng vị trí, thứ tự. Động chạm đến bất kỳ vấn đề nào ông cũng lôi ra tràng giang, đại hải khoa học, văn học, y học... dường như cả một suối nguồn tri thức ào ra theo ông.

Nhiều tham vọng, nhiều mơ ước, hoài bão lớn lao, nhưng tất cả đều đã bỏ ông mà đi. Một phần do ông thâu nạp kiến thức một cách ào ạt, thiếu sự chọn lọc cơ bản. Phần khác, do tài ngoại giao kém. Nhưng chủ yếu do tính cách ông nóng nảy, cương trực và bảo thủ. Ngày bé, hai cụ đẻ ra ông đều là những ông thông, bà phán.

https://tieulun.hopto.org

Cụ ông làm thông ngôn cho Pháp, cụ bà buôn bán vải, gạo tấm, mỗi lần buôn từ vài ba chuyến xe hàng lấy từ các tỉnh về. Mười bốn lần sinh nở, chỉ đậu có sáu con, hai trai và bốn gái, bởi sinh xong, cụ bà bó bụng, bó ngực, quẳng con cho vú em và người ở nuôi... Quan điểm của hai cụ vẫn là trọng nam, khinh nữ. Vì vậy hai cậu ấm được chiều chuộng đặc biệt, có con sen, thằng ở hầu hạ riêng. Hai anh em giống hệt nhau về khuôn mặt, vóc dáng nhưng tính nết hoàn toàn trái ngược. Suốt ngày kèn cựa, đấm đá nhau như hai con gà chọi, vì thế cứ dắt xe ra khỏi cổng là hai cụ phải sai thằng ở đi theo để xem hễ hai cậu có đánh nhau phải can ngay, có vứt xe, vứt cặp ở đâu thì nhặt về. Đất nước đang loạn lạc, để bảo đảm an toàn tính mệnh con, hai cụ còn thuê riêng một thầy dạy võ cho hai đứa. Con sen, thằng hầu rồi cả bốn cô em gái đều là những thí vật đầu tiên cho cú luyện tập võ nghệ của hai cậu. Hễ đù đờ, chậm chạp, hoặc làm việc gì không vừa ý cậu chủ là lập tức ăn bạt tai, quả đấm hoặc một cú đá móc lộn nhào từ trên cầu thang xuống... Bản tính ông không phải là hung dữ nhưng lớn lên trong một bối cảnh đặc biệt và được chiều chuộng như vậy, tính cách ông tự do phát triển và dần dần trở thành mối hiểm họa cho môi trường xung quanh và cho chính bản thân ông. Sau này khi ông tham gia quân đội. Trong điều kiện sống mới, dưới áp lực của chế độ xã hội mới, khắc nghiệt hơn, ông đã cố gắng kiềm chế và ít nhiều thay đổi nhưng nét hung hãn hay khùng, dễ nổi loạn vẫn rơi rớt và bám chặt lấy ông như lớp rêu xanh bám chặt vào tảng đá... Suốt những ngày tham gia kháng chiến, từ tấm bằng Đip lôm ở trường Bưởi ông tiếp tục hoàn thiện thêm vốn hiểu biết của mình bằng con đường tự học. Cả khi nghỉ "hưu non" cũng vậy. Ông luôn coi trọng trí thức và sự hiểu biết. Suốt ngày ông vùi cái đầu đam mê của mình vào cõi mênh mông của khoa học. Kiến thức đối với ông là cái thang không có nấc tận cùng. Càng leo cao càng thấy mình phải vượt lên nấc cao hơn, càng không thỏa mãn với những thứ mình vừa gặt hái được... Có lẽ vì thế mà ông ít chịu phục thiện, luôn tự hào thái quá về bản thân: "Thằng ấy mang tiếng

https://tieulun.hopto.org

là kỹ sư nhưng không dáng xách dép cho tao!... Học hành ba chữ lem nhem, thấy gái thì thèm như chửa thèm chua"... Kỹ sư gì, hỏi kiến thức chuyên sâu cũng lắc: "Em chịu". Một chữ ngoại ngữ bẻ làm đôi không biết... "

Bình thường ông rất ôn tồn, nói chuyện sởi lởi, vui vẻ, cởi bỏ gan ruột mình, trích dẫn tiếng tàu tiếng tây. Với người hiểu ông, phục tài ông, ông sẵn sàng đặt lên bậc cao của tượng đài, nhường cơm sẻ áo... Nhưng lúc nóng ông trở thành phải lý, chửi tuốt luốt không trừ một ai, bạn bè sợ xanh mắt bảo nhau: "Thằng ấy được chúa ban cho trí tuệ hơn người nhưng tính cách quá cao ngạo, làm sao thích hợp với cõi trần tục được".

Suốt ngày chúi mũi vào sách vở, ngoại ngữ, ông thoát ly hiện thực khá xa... Bộ bàn ghế vài triệu bạc, ông đoán tám, chín trăm gì đó, cầm vài trăm đồng lương hưu về, ông đưa vợ một phần, còn giữ lại tiêu riêng, coi như ông đã đóng góp đầy đủ dư dật cả phần mình phần con, mức sống từ lâu đối với ông là 150.000 đồng một người, huống hồ một người có nhu cầu đơn giản như ông mỗi tháng chỉ cần 40 nghìn tiền gạo, 40 nghìn tiền rau – thì đồng tiền dẫu có mất giá hàng chục lần chăng nữa, ông vẫn sống khỏe. Với suy nghĩ ấy, hết năm này sang năm khác, mặc vợ con vật lộn mưu sinh, ông bảo thủ ý kiến của mình và trốn sâu vào sách vở, với mơ tưởng cao xa, bay bổng tận đâu đâu...

Bốn đứa con, đứa đầu chết đuối trong đợt theo ông đi sơ tán... Đi công tác về, ông vùi đầu ngủ mê mệt. Tỉnh dậy tìm con thì xác đã được dân làng vớt lên bờ rồi... Ba đứa còn lại, ông chỉ thỉnh thoảng ngó đến việc học tập của chúng mỗi khi chúng có yêu cầu, còn ông phó mặc vợ. Ba đứa lớn lên đơn giản như cây khoai, cây chuối, như con lợn, con gà, như những cây mọc hoang trên mảnh đất khô cằn, thiếu hẳn bàn tay chăm sóc, vun vén của con người, thả sức xum xuê cành lá về phía nào tùy thích. Bà vợ ngoài tám tiếng nhà nước ra còn mải lao đầu vào xoay xỏa, lo lắng về kinh tế và trăm nghìn công việc vô danh khác. Phần ông vùi đầu vào sách vở. Ba đứa chỉ đứa con gái đầu thừa hưởng chút ít trí thông minh và sự

https://tieulun.hopto.org

cần cù sáng tạo của ông còn tỏ ra ham học, yêu thích sách vở, hai thằng con trai ham chơi hơn ham học... Sống trong điều kiện khó khăn, quy luật gía trị chi phối xã hội bon chen phức tạp, đầy rẫy những tiêu cực... Cả nhà coi việc ông làm là lẩn thẩn, dị mọ, hâm hấp và ra sức gàn qui rồi ngăn cấm ông. Những lúc ấy bao giờ trong nhà cũng xảy ra chuyện cãi vã, quăng quật, đập phá, tiếng bấc, tiếng chì.

Một điều ông chưa bao giờ phủ nhận là cả ba đứa, từ những năm thơ ấu đến khi trưởng thành, hoàn toàn được nhờ vào đôi bàn tay tần tảo, tháo vát của vợ. Vì chồng, vì con, bà không ngại một việc gì: may vá, cấp dưỡng quét dọn vệ sinh trong khu tập thể, miễn có thêm ít tiền bù vào khoản thu nhập ít ỏi hàng ngày... Với ông bố, ký ức chúng chỉ được ghi nhận vài hình ảnh vào đầu kỳ lương trong những năm còn thơ ấu, ông dẫn chúng đi ăn hiệu, mua sách vở, đồ chơi thật là thoải mái. Sau chúng lớn lên, nhu cầu tăng, mâu thuẫn với đồng lương eo hẹp, mỗi ngày một mất giá, ông để giành số tiền ấy cho việc mua sách vở "ngâm cứu".

Ngày ông mất, khi nhập quan, một người bạn thân từ hồi còn ở trường lục quân Trần Quốc Tuấn, bằng thái độ trân trọng đã đặt cuốn từ điển vào tay ông và vài ba cuốn kê gối đầu... Ông bạn già lập tức bị cả họ hàng phản đối gay gắt:

- Không thể được. Bác cháu lúc sống suốt đời khổ vì đam mê sách vở rồi, giờ xuống dưới suối vàng, hãy để cho đầu óc bác cháu cực kỳ thảnh thơi... Thay vào cuốn từ điển, cô em gái đặt vào tay ông cỗ tổ tôm và hàng xấp tiền âm phủ...

**

Bạn bè, họ hàng, khách khứa đã đến đông đủ. Cỗ bày chật trên bàn, bàn thờ khói nhang nghi ngút. Mọi người kính cẩn quây tròn lại thắp nén hương để cùng tưởng nhớ tới người đã khuất... Cho đến tận lúc này họ vẫn không hiểu nổi bản thân ông cùng toàn bộ cách sống, nếp nghĩ của ông lúc sinh thời. Ông như lạc giữa muôn người kể cả vợ con. Ngay cả ba đứa trẻ cũng

https://tieulun.hopto.org

không hiểu và tộn trọng ông. Giữa ông và vợ – hậu quả của cuộc ép gả giữa hai gia đình - kém ông 14 tuổi là cả một sự trái ngược. Giống như hai đầu của sự vơi, đầy, nóng, lạnh. Ông coi trọng tri thức, coi trọng sự hiểu biết và lối sống văn hoá. Còn bà, tuy thuộc gốc thành thị thật, nhưng là sản phẩm của chế độ phong kiến, chỉ được học đến lớp ba. Hai con người "tình cờ" phải chung sống với nhau dưới một mái nhà, như trong một cái lồng chật hẹp, tuy cùng nói tiếng nói của loài người, của dân tộc, nhưng khác nhau về mặt bằng trình độ nên không cùng chung cách hiểu. Sống với nhau mòn mỏi gần ba chục năm trời vẫn chỉ hiểu về nhau một cách lờ mờ, mơ hồ, thiếu chính xác. Luôn luôn gằn hắt, xúc phạm và làm tổn thương tới danh dự của nhau. Đã nhiều lần, ông với tư cách người bạn đời, suy ngẫm, nghĩ ngợi để tìm ra cách cảm hóa, tác động bà, truyền cho bà cả kho báu của lòng mình. Thật tiếc, với trình độ văn hoá lớp ba, bà không đủ khả năng thu nhận. Đồng thời, vốn đầu óc chật hẹp, ghét những cái trừu tượng, bà chỉ tìm mọi cách để nhốt cái tư tưởng - cứ luôn chu du vào cõi mênh mông, cao siêu khoa học của ông vào vòng vây của cuốn sổ chi tiêu gia đình... Những lúc xót ruột, bà ngồi hàng ngày, hàng buổi kể lể cho ông nghe về số tiền mua đồ dùng, thức ăn trong cả tuần, cằn nhằn, chì chiết ông về lượng tiền đóng góp ít ỏi. Để chấm dứt những lời kể lể dài dòng ấy, thay vì động viên an ủi vợ, mặt ông nhăn nhúm đến tội nghiệp: "Mặc kệ cái trò tính toán chi li với cuốn sổ chi tiêu chật hẹp của cô. Nhu cầu của tôi đơn giản lắm: bốn mươi nghìn tiền gạo, bốn mươi nghìn tiền rau là đủ. Hiểu chưa? Hãy để cho tôi yên"... Tiếp theo đó là những cuộc cãi vã không tiền khoáng hậu... Hai con người sống quay lưng lại nhau, vô tình tàn phá cuộc đời nhau, làm ảnh hưởng không ít tới bầu không khí trong lành của ba đứa trẻ. Hai đứa đầu giống bố như hệt, bộc trực, thẳng thắn, và đều có tính khùng, thích gây sự, ưa bứt phá, nổi loạn. Thằng thứ hai tính cách còn hung dữ hơn, một phần do ảnh hưởng trực hệ – thừa hưởng trọn vẹn tính di truyền của bố. Vì không thích nghi nổi để làm người tốt, cũng không xấu hẳn để biến thành kẻ

https://tieulun.hopto.org

tha hóa, sa đọa; nó đã dùng cái chết đột ngột để xóa nhòa mọi nỗi đau khổ, để lại nỗi đau đớn - như một sự trừng phạt, một chân lý sống cho bà mẹ già thể nghiệm: "Dòng họ độc đinh"... Niềm hy vọng của bà bây giờ gửi gắm tất cả vào cậu út giống mẹ như tạc, được coi là "quả lành". Cả cây lành chỉ sinh độc một quả lành... Đứa con gái, càng lớn càng xa lạ với bà... Và một nỗi mơ hồ, hốt hoảng bóp nghẹt lấy trái tim bà, khi thấy nó bắt đầu say sưa với viết lách, sách vở.

Lúc còn sống ông yêu đứa con gái nhất bằng vào sự nhạy cảm của người cha, ông vừa quý lại vừa ngại nó. Tí tuổi đầu lưỡi nó đã mọc đầy gai. Nó phán xét ông như quan tòa phán xét tội phạm. Cũng ánh mắt ấy, vẻ mặt càu cạu ấy. Ngay cái cười của nó với ông cũng mang ý mai mỉa, bao dung. Thật may, giữa ông và nó chỉ va chạm về mặt kinh tế, xuất phát từ lòng thương mẹ thái quá gây nên... Dưới con mắt nó, hình như ông mới chỉ làm tròn bổn phận mà tạo hóa vốn giành cho những người được coi là đàn ông, nghiã là đã sinh ra chúng nó trên đời. Còn mọi mặt cần quan tâm, săn sóc, ông phó thác mặc mẹ nó. Những năm cuối đời, đồng tiền mất giá ông còn vô tình trút thêm gánh nặng lên vai mẹ nó. Giọng lưỡi nghiệt ngã của nó, càng về sau càng hay kết tội ông là nguồn gốc của mọi nỗi bất hạnh trong gia đình.

Tuy vậy, từ sâu trong cõi lòng ông vẫn ấm lên một tia hy vọng rằng: trong ba đứa con của ông nó là người thành đạt hơn cả, nó ham học, tỏ ra hiểu biết, thích sách vở, hay lý luận... Nó sẽ là người hiểu ông và minh oan cho kiếp sống lầm lạc của ông những năm tháng qua. Tất cả những gì ông chưa kịp làm trên cõi đời trần tục này thì nó sẽ kế tiếp và hoàn thiện. Bao thất bại, thất vọng của ông cũng là nhằm cho nó một sự bù đắp, thành công ở đời.

* *

Đám giỗ tan, mọi người tản mát ra về, ồn ào chộn rộn, thật chẳng có không khí của ngày giỗ tí nào. Linh thấy bừng bực trước sự vô tâm, vô tính của những người được coi là "lớn" này. Sau nghi lễ xã giao thông thường:

https://tieulun.hopto.org

thắp hương khấn khứa... hình như là một dịp để cánh đàn ông nhậu nhẹt chuyện trò lai rai, cánh đàn bà chuyện phảếm: "Giá vàng hôm nay đã tăng hơn sáu mươi rồi đấy. Ghê không?" à thịt bò hôm nay có 45 thôi nhé, ngon và nở hơn thịt lợn nhiều"... Cứ thế, tất bật, ồn ào... chẳng còn chạnh nhớ tới hương hồn người đã khuất. Với họ, cái chết thật đơn giản: "Thổi một nhúm tro tàn trong lòng bàn tay, thế là hết".

Họ hàng về rồi, mẹ cô quyến luyến tiễn nốt hai bố con người khách ra tận cổng khu tập thể, còn lại một mình trong ngôi nhà vắng vẻ, thắp thêm một chầu hương, cô ngước đôi mắt thành kính lên tấm ảnh bố, đầu miên man bao ý nghĩ: "Yêu thương, ân hận, tiếc nuối..."

- Con Linh đâu rồi ?

- Dạ... Linh ngơ ngác trước giọng điệu bỗng dưng gay gắt của mẹ. Vừa cúng giỗ xong... ít nhất hôm nay cũng là một ngày linh thiêng... Nhà lại chỉ còn hai mẹ con.

- Khiếp quá... bà mẹ chun mũi - liệu mà tống tiễn nốt đống sách vở trên gác của ông bố vô tích sự chúng mày đi chứ.. ai đến cũng kêu.

Linh bàng hòang, không muốn tin vào tai mình. Đành rằng thời gian gần đây mẹ cô có điều gì không bằng lòng và hay bắt cô phải thu xếp, dọn dẹp, bán nốt đống sách vở đi... nhưng chưa bao giờ mẹ phán xét bằng cái giọng lạnh lẽo cay nghiệt đến như thế: "Ông bố vô tích sự chúng mày"... chả lẽ cả cuộc đời phấn đấu âm thầm bền bỉ của bố chỉ được gói gọn trong ba chữ "vô tích sự" một cách bạc bẽo, trắng trợn như vậy sao ?

Đèn phụt tắt. Khu tập thể chìm ngập trong bóng tối. Linh chao đảo, hẫng hụt trước đống bản thảo ngổn ngang, lòng cũng ngổn ngang bao ý nghĩ... phải! Dù cố tình không đi theo con đường lầm lạc của ông, cố tình không dẫm chân lên mô đất mà cả cuộc đời ông đã từng vấp, cô nộp đơn thi vào khoa hóa trường Đại học sư phạm. Những muốn yên phận như mẹ – làm một người nội trợ hoặc một giáo viên - công chức nhà nước bình thường... Nào ai ngờ, cái hệ di truyền AND, cái bản

https://tieulun.hopto.org

năng sáng tạo của bố lại bám rễ chắc và sâu trong tâm hồn, bản thể cô đến thế. Dù bị hoàn cảnh sống che lấp, bị các em lảng tránh và bà mẹ nghiệt ngã đánh chửi, chì chiết "Tam đại dở hi" lần này lần khác, cái bản năng khao khát sáng tạo ấy vẫn lớn lên không ngừng và kiên cường phát triển, giống như bệnh ung thư lớn lên trong các tế bào sống, lan tràn ra khắp cơ thể buộc cô phải hành động, không sao cưỡng lại được.

Bắt đầu những giờ phút thả hồn lên mây gió, vùi đầu vào sách vở trốn sâu vào cõi phiêu diêu, tưởng tượng để rồi "tự mình ăn thịt mình" thức đêm hôm, chắt lọc, ghi chép, gạch xóa để viết ra những điều tâm huyết - thật nhất với lòng mình.

Căn gác xép bé nhỏ, nơi lưu giữ sách vở, giấy tờ của bố trở thành nơi thiêng liêng, thành kính, yên tĩnh riêng của cô... Sau tất cả những công việc đời thường, cô lại kiếm cớ trèo lên - như con ốc chui vào vỏ của mình. Cứ leo hết các bậc cầu thang, ngồi xuống chiếc bàn gỗ cũ kỹ quen thuộc, cầm lên chiếc bút máy của người cha để lại, cô lập tức chìm đắm trong tư tưởng của mình... những lúc ấy, tất cả những gì làm cô đau đớn, lo âu, trong sự tồn tại trên mặt đất đều bị rơi xuống tựa chiếc lá khô gặp gió, chỉ còn lại đỉnh cao đầy sức quyến rũ của tư tưởng và triết học... Mỗi lần rời cán bút, cô như nhận thấy ánh mắt lấp lánh, tinh anh của bố vây bọc cô, nụ cười hiền dịu, tỏa sáng, động viên, khích lệ cô như muốn nói với cô rằng: "Khá lắm con gái của bố, trên đời này không còn điều gì đẹp hơn và có thể làm cho con người trở thành thần thánh hơn thế nữa đâu con ạ. Đó là hạnh phúc chân chính, là niềm vui đích thực trong cuộc đời này".

Chồng bản thảo của cô cứ mỗi ngày một cao bên cạnh chồng bản thảo dở dang, chắp vá, đứt đoạn của bố, biết bao nhiêu ý tưởng, chi tiết, số liệu cô nhận được từ trong những trang bản thảo chắp vá tưởng chừng vô nghĩa ấy... Cũng không biết bao lần cô gần như hoảng loạn, phát điên lên khi bỗng nhiên phát hiện ra vài chục trang trong đống bản thảo đã xếp sắp lại gọn ghẽ của bố bị thằng em đem ra xé nát, hoặc bà mẹ lấy xuống để lót nồi, nhóm bếp.

https://tieulun.hopto.org

.....

- Linh con Linh đâu rồi ? Tiếng bà mẹ vọng từ dưới nhà

- Dạ...

- ối giời ơi, con này điên à ? Nóng nực thế này, mày chui lên đấy Làm gì ? Con này dở hơi thật rồi.

Giọng nói gay gắt, nghi hoặc, mùi ẩm mốc từ những trang sách ố vàng, cũ kỹ, những giọt mồ hôi lăn tăn trên trán, nhớp nháp nơi bàn tay giúp cô nhận ra sự vô lý của mình trong thời điểm hiện tại. Cô lò dò xuống gác. Giọng sai của mẹ níu chân cô lại :

- Ô kìa, tiện thể quẳng tất cả của nợ xuống đây cho tôi chứ. Cô không biết tôi vừa phải đi gọi bà Hiền đồng nát đến đây mua tất tật đấy à ? Xem có được ba chục cân không? ...Và bà thở phào ra một hơi nhẹ nhõm:

- Thôi, từ nay thế là thoát nợ !

Linh lạnh người. Sống với mẹ hơn hai chục năm trời cô vẫn không thể nào hiểu nổi vì sao mẹ lại căm ghét sách vở và những gì liên quan đến hoạt động trí óc đến thế. Là người đàn bà đơn giản, dường như bà cho rằng "những thứ của nợ đó chỉ làm đầu độc cuộc đời chồng bà, ảnh hưởng cả đến đời bà và nếu bây giờ không quét sạch, bán sạch, phi tang sạch, thì đứa con gái bà cũng sẽ bị đống sách vở ngổn ngộn kia làm hại. Bà thực sự muốn cứu nó.

- Nhanh lên. Tiếng bà giục.

Trong tư thế khốn khổ, nửa nằm, nửa bò trên các bậc cầu thang, Linh òa khóc. Bàn tay nắm chặt những trang bản thảo như hôm nào cô nắm chặt hòn đất trên tay. Chỉ có điều ngày ấy cô không thể nào khóc được...

- Ô kìa - bà giậm chân thình thịch:

- Muốn khóc bố sao không biết khóc trong đám tang, đám giỗ, chờ xong xuôi rồi, chui lên đấy mà ăn vạ à?

=Trần Khải Thanh Thủy=

https://tieulun.hopto.org

NGUYỄN AN NHIÊN
San Jose, Hoa Kỳ

CHUYỆN HỌC TRÒ

Lớp tan lúc trời vừa đổ mưa, mấy đứa nhỏ nhà gần chạy túa về gần hết, chỉ còn hai anh em Phú - Khanh nhà hơi xa đang lúi húi mặc áo mưa. Phú giúi đôi dép nhựa vào tay em gái, ra lệnh:

- Mày đem về nhà trước cho tao. Tao chạy chân không cho nhanh, trễ giờ rồi.

Không chờ Khanh trả lời thằng bé chạy mất hút về phía ngã ba, nơi đại lý bán vé số đang phát những cọc giấy dò cho các cô cậu bé cỡ tuổi nó. Giờ này là giờ tụi nhỏ kiếm thêm tiền phụ giúp ba má. Thấy cô giáo thở dài nhìn theo bóng Phú, Khanh quay sang phân bua cho anh:

- Lần trước trời mưa chạy xuýt té cho nên ảnh mới bỏ dép đó cô.

- Ừ, cô hiểu. Thôi lên xe cô chở về, cô cũng đi ngang nhà con. Nè, chui vô áo mưa cho khỏi ướt.

.....

Khác với mọi buổi học khác, thay vì kiểm tra từ vựng đầu giờ Thiên lôi trong cặp ra tờ Tuổi Trẻ Chủ Nhật, mỉm cười nhìn tụi nhỏ rồi thong thả đọc. Truyện ngắn tuần này kể về những ngày cuối cùng của một bệnh nhân nhiễm siđa còn trong tuổi mực tím. Giọng đọc cô lên xuống những nơi xúc động, thỉnh thoảng ngưng lại để dò phản ứng của học trò rồi lại tiếp tục khi thấy sự chăm

https://tieulun.hopto.org

chú hiếm thấy. Ngay cả Quốc, người hiếu động nhất cũng chống hai tay lên má, mắt to tròn nhìn vào miệng Thiên như nuốt từng câu từng chữ. Câu chuyện kết thúc thật buồn, Thiên bảo:

- Câu chuyện buồn quá phải không các em? Buồn vì đây là chuyện có thật. Bạn nào biết sida là gì, nói cô nghe thử?

Phú vọt miệng:

- Bệnh của mấy người xì ke phải không cô?

Ngọc chêm thêm:

- Của pê-đê nữa mày. Rồi nhỏ liếc xéo Phú đầy ám chỉ. Cả lớp cười ồ trong khi thằng bé đỏ mặt. Giơ tay chặn cuộc đấu khẩu có thể kéo dài năm phút, Thiên chỉ Hồng:

- Còn em thì sao? Em nghĩ sao?

Hồng bối rối, thật thà trả lời:

- Em, em không rành lắm cô ơi. Coi TV nghe người ta nói vậy thôi, chứ em không hiểu lắm. Nghe cô đọc truyện em thấy sợ quá.

Thanh ngồi cạnh Hồng khẽ rùng mình:

- Tội nghiệp quá cô ơi. Còn nhỏ mà bị bệnh đó sợ quá.

Thiên nhẹ nhàng trấn an:

- Bệnh này tuy chưa có thuốc chữa nhưng mình có thể tránh nếu mình cẩn thận. Bệnh lây qua đường máu, do đó các em khi ra đường tuyệt đối không bỏ chân không, dù trời mưa hay nắng. Các em tránh đến những nơi như chân cầu, bờ kênh, nơi có nhiều kẻ nghiện bỏ kim tiêm tùm lum, lỡ đạp phải thì khổ lắm. Quan trọng nhất là các em biết rằng có một loại bệnh dễ sợ như vậy, và đừng bao giờ bị bạn bè dụ dỗ hút chích rồi nghiện ngập, bệnh rồi mình khổ một mà cha mẹ khổ mười, biết hông? Bệnh cũng có thể lây qua đường sinh dục, vì vậy người ta khuyên chỉ nên một vợ, một chồng. Cái này khi các em lớn lên một chút mình sẽ bàn kỹ hơn, nghen.

Còn ai có câu hỏi gì nữa không? Nếu không mình bắt đầu học bài mới.

Quốc giơ tay, thấy cô gật đầu thằng nhỏ nói lẹ:

- Tuần nào cô cũng đọc một truyện nghe cô. Em mà thấy mấy tờ báo là em ngán tận cổ, mà sao cô đọc hấp

https://tieulun.hopto.org

dẫn thiệt.

Thiên cười:

- Cô không dám hứa mỗi tuần, nhưng khi nào có chuyện hay cô sẽ mang theo đọc cho cả lớp nghe. Ok, mình học nghen. Khanh và Thanh, đọc đoạn đối thoại này cho cô.

Giờ ra chơi, đám con gái bu quanh nghe Phong liến thoắng:

-Hôm qua có chuyện xảy ra ở gần nhà con Bảo, tụi mày biết chuyện gì không?

Bảo trề môi:

-Tưởng gì, tự tử chứ gì, người ta bu đông quá trời. Ba má tao cấm không cho tao ra, sợ bị ma bắt mất hồn.

Phú xuýt:

-Mày không biết thì để nó kể. Kể đi Phong.

Thiên vừa lau bảng xong, quay sang nói:

-Ừ, kể cô nghe với.

Thấy cô cũng tham gia, Phong hăng hái nhảy hẳn lên bàn, ngồi xếp bằng tròn to giọng kể:

-Có chị kia tự tử vì tình, nhảy sông cách đây hai cây số rồi bị cuốn đến gần nhà con Bảo thì ngừng lại. Tóc chỉ bị vướng cái cầu cá sau nhà nên mới ngừng lại. Em chen vô trong coi xác, chao ôi mặt mũi sưng bự chảng dzị nè cô, cả người cũng phình lên. Thấy mà ghê.

Mấy đứa con gái ré lên, dúi vào nhau. Hoa hét:

-Thằng mắc dịch kể nghe xạo mồ tổ. Sao mày biết người ta trôi hai cây số mày. Cô đừng tin nó cô ơi, nó kể xạo để hù người ta không à.

Phong gân cổ:

-Tao láo làm cháu nội mày đó mày. Thiệt đó cô, hổng tin cô hỏi thằng Quốc nè cô, nó cũng đi coi.

Quốc lè lưỡi:

-Từ này tao chừa luôn. Về nhà con hổng dám ăn cơm, tối hổng dám ngủ, sợ thấu ông Địa luôn cô ơi. Bà ngoại con còn cho thêm năm con lươn cái tội đi tò mò chuyện thiên hạ.

Khanh rùng mình:

- Ghê quá à, tự nhiên tự tử chi hổng biết.

Thiên gật gù: - Ừ, cha mẹ nuôi bao nhiều năm, tự nhiên tại một người xa lạ rồi đi chết, uổng thiệt. Mà chết

https://tieulun.hopto.org

rồi xấu ơi là xấu, với lại gia đình mình đau khổ biết bao nhiêu. Cô nghĩ sau này mỗi lần các em buồn chuyện gì mà không muốn sống nữa thì nhớ chuyện Phong kể hôm nay. Tự tử xong nhìn xấu, lại còn bị người ta nhìn ngó, bàn tán mắc cỡ chết. Có chuyện buồn lại kể cho cô nghe, cô dẫn đi ăn kem là hết liền.

Phú đột nhiên nằm dài ra bàn, thả câu vọng cổ:

- Cô Thiên ơi cô Thiên ơi sao con buồn quá chừng, từng tưng tứng từng tưng.... Hì hì, cô dẫn cả lớp đi ăn kem nghe cô, tự nhiên con buồn đứt ruột luôn vậy đó.

Thiên phì cười trong khi tụi nhỏ đập bàn đập ghế ủng hộ ý kiến Phú. Thiên đập thước kẻ lên bảng lấy lại trật tự:

- Thôi thôi loạn rồi, buồn bất tử dzị cô nghèo sao mấy đứa. Ráng học đi rồi cuối năm cả lớp cùng đi ăn kem nghen.

Những tiếng thở dài thất vọng nối tiếp nhau, Thiên chịu thua:

- Ok, Quốc chạy ra ngõ mua mười que kem. Hôm nay mình ra chơi dài hơn mười phút, nhưng tuần sau em nào không thuộc bài là cô giận à nghen.

- Dạạạạạạạạ thưa cô vâng ạ.

- Cho tao kem dừa nghen Quốc.

- Tao kem sôcôla, con Hồng kem dâu.

- Đợi tao đi với Quốc...

.....

Còn nửa tiếng hết giờ học thì trời mưa lớn, nước mưa xối lên mái tôn ầm ầm át tiếng Thiên giảng bài dù cô gần như đang hét lớn. Tụi nhỏ loay hoay trong ghế, mắt rời cô giáo phiêu lưu ra đường, lên trần nhà, nhìn nhau. Thiên mỉm cười tuyên bố cho nghỉ sớm làm tụi nhỏ mừng rỡ nhảy đùng đùng trên ghế. Quốc năn nỉ:

- Cô kể chuyện đi cô.

Hồng nói theo:

- Đúng rồi, truyện Robinson Crusoé hôm bữa cô chưa đọc xong nữa cô.

Thanh bàn ra:

- Thôi cô đau cổ rồi, mưa lớn dzị đọc gì nổi mày. Mình chơi trò chơi đi cô.

https://tieulun.hopto.org

Thiên khoát tay, nhìn quanh lớp rồi ra lệnh:

- Cả lớp đứng lên, xếp bàn hình vòng cung, cô đếm đến ba mươi là phải xong đó nghen.

Tụi nhỏ vội vàng theo lệnh, mới đến số hai mươi đã xếp ngay ngắn tám cái bàn nhỏ thành hình vòng cung. Thiên nhấc ghế ngồi vào chỗ trống, nháy mắt cười hỏi Bảo:

- Sau lớn Bảo thích làm nghề gì?

Cô bé ngần ngừ, gãi đầu gãi tai rồi nhỏ nhẹ:

- Con hổng biết cô ơi

- Thì con cứ tưởng tượng vậy, thích gì thì nói nấy thôi, không cần phải đúng hay sai đâu.

Khanh ngồi kế bên cười:

- Con thích hát lắm cô. Con thích sau này giống như Thanh Thảo, hát hay thiệt hay.

Phú trề môi:

- Thôi đi mày, má uýnh mày chết. Má con nói không có hát hò gì hết cô, mấy cái nghề đó không tốt.

Ngọc tuyên bố:

- Nhưng nhiều tiền lắm mày. Con hả cô, con thích làm cái gì mà kiếm nhiều tiền, càng nhiều càng tốt.

Hồng liếc:

-Ba tao nói đừng có ham làm nhiều tiền, làm nhiều tiền dễ hư thân lắm.

Thiên cười:

- Không ai thích làm bác sĩ hết sao?

Phong nói xụi lơ:

- Thôi cô, tốn tiền lắm cô. Tụi con làm gì có tiền học thành bác sĩ cô.

Tim Thiên thắt lại, tội nghiệp tụi nhỏ, chừng này tuổi đã thực tế đến vậy, ngay cả ước mơ cũng hạn chế.

Phong tiếp:

- Con thích học cái nghề gì đó đi làm có tiền vừa vừa là được rồi cô.

Quốc gật gù:

- Ừ, hay đó. Tao thích học sửa xe lắm mày. Thấy anh Tám làm gần nhà khoẻ re hà, lúc nào làm thì làm, lúc nào nghỉ thì nghỉ. Í mà hông được?

- Sao không được con? Thiên thắc mắc. - Tại vì

https://tieulun.hopto.org

làm nghề này người ta gọi mình là 'thằng sửa xe', hổng ai gọi mình là 'anh sửa xe' hết cô. Thôi để con học nghề điện, ít ra họ còn gọi mình là 'anh thợ điện.'

Ngọc trề môi, hỏi vặn:

- Xời ơi, sao hôm bữa mày gọi ông bác sĩ ngoài hẻm là 'thằng bác sĩ' mày?

Thiên phì cười:

- Quốc biết không, lúc người ta không thích rồi, thì dù con là diễn viên, ca sĩ, hoa hậu hay nhà báo, cô giáo, người ta vẫn có thể gọi 'thằng' hay 'con' như thường à. Nghề nào cũng đáng được tôn trọng cả, cô nghĩ vậy, ăn thua là do tư cách mình thôi.

Thấy đám nhỏ có vẻ suy nghĩ, Thiên nhỏ nhẹ:

- Bây giờ tụi mình ngồi viết vô tập mình thích làm gì trong tương lai nghen. Cô cho các con mười lăm phút viết. Sau đó nộp lại cô đem về nhà đọc rồi cho ý kiến. Chỉ mình cô và mỗi em biết với nhau thôi nghen, bí mật mà. Tuần sau cô trả lại bài cho các con, chịu hông?

- Cô có chấm điểm hông cô?

- Không.

- Nói cái gì cũng được hả cô?

- Ừ, cái gì cũng được.

- Con không biết thích gì hết cô.

- Chắc chắn phải thích một cái gì chứ, con cứ suy nghĩ thử xem, cái gì cũng được hết đó.

...

Căn phòng đang ồn ào bỗng dưng yên tĩnh, chỉ còn tiếng mưa trên mái, tiếng gió lùa, và tiếng bút chì sột soạt trên giấy. Trán tụi nhỏ nhăn lại vì suy nghĩ, đứa thì cắm cúi viết như sợ hết chữ, đứa lại trầm tư vì chưa có ý tưởng nào. Không sao, miễn là hôm nay cô đã ép tụi nhỏ phải động não chút xíu về những ngày sắp tới. Tối nay Thiên sẽ phê vào vở của mỗi em, 'bất cứ các em muốn làm việc gì, cô đều tin các em sẽ thành công. Vì sao ư? Đơn giản là vì các em là học trò cô, và cô tin vào khả năng các em.' Thiên khẽ hất mặt lên như thách thức một đối thủ vô hình, 'đừng có giỡn mặt với học trò tui nghen,' rồi nén tiếng cười phá vì thấy mình sao hình như càng ngày càng giống học trò.

=Nguyễn An Nhiên=

https://tieulun.hopto.org

MÓN QUÀ CỦA CON

NGUYỄN AN NHIÊN

Lan dừng ở hộp thư trước sân nhà lấy ra một đống thư và quảng cáo, vừa mở cửa vào nhà chị vừa lướt mắt nhanh qua tên người gửi trên các phong bì. Ngoại trừ một số thư quảng cáo như thường lệ, chị thoáng thấy tên Stanford University, UCLA, thêm một tên trường lạ, rồi có cả Academy of Art, San Francisco. Lan giật mình, chẳng lẽ con bé có ý vào khoa mỹ thuật của trường này, một trong hai học viện mỹ thuật nổi tiếng nhất nước Mỹ; mà sao nó chưa bao giờ nhắc đến ý định này với chị kìa. Nghe tiếng cửa mở, My đang ngồi trước bàn computer giật mình nhìn lên, thấy mẹ cô cười tươi:

- Hello Mommy, a có thư rồi, tốt quá, con đợi từ sáng đến giờ.

Nói rồi con bé hấp tấp chạy lại lục tung đống thư Lan vừa để xuống bàn, mắt con nhỏ sáng lên khi thấy tên các trường đại học. My tháo từng phong bì, đọc nhanh, mắt long lanh, má đỏ bừng vì xúc động; Lan hồi hộp theo dõi nét mặt con, đến nỗi bàn tay bóp chặt vào cạnh bàn đến đau nhói mà chị không hay. Đọc xong lá thư thứ tư, My nhào đến ôm Lan, hôn lên má chị và la to:

- Cả ba trường lớn đều nhận con mẹ à. Mẹ ơi, cả ba trường lớn luôn, không uổng công con mấy đêm liền ngồi vắt óc viết bài luận văn cá nhân.

https://tieulun.hopto.org

Nói rồi My buông chị chạy đến điện thoại bấm số, rồi vẫn với giọng nói phấn kích đó, la to:

- Anh Hai ơi, em nè. Em mới nhận được thư từ các trường, họ đều nhận em hết đó anh Hai, dạ, UCLA, Standford, & Bỗng My hạ giọng nói thì thào gì một loạt vào máy rồi cười phá có vẻ thích thú. Con bé cúp điện thoại, quay sang nháy mắt với Lan rồi chạy ào vào phòng. Lan nhìn theo con gái, muốn hỏi vài câu nhưng lại thôi vì không muốn làm My mất hứng. Chị biết từ từ con bé sẽ kể hết cho chị nghe, nó không có thói quen dấu diếm mẹ và anh Hai bất cứ điều gì.

Lan nhẹ nhàng đến trước bàn thờ anh, đốt nén nhang thơm ngát hương trầm, vừa cắm vừa kể lể với anh. Vậy là lời dặn dò của anh em đã thực hiện được rồi nghen, bé My nay sắp sửa vào đại học, con mình giỏi lắm anh, lại rất tự lập nên em không lo nhiều cho nó. Anh thấy em giỏi không, ngày xưa tính tình em nóng nảy, nhưng từ lúc anh đi rồi em cố gắng điềm đạm để dạy con. Em bắt chước anh, lắng nghe chúng nó kể chuyện trường lớp, bạn bè, học hành, vui chơi; có nhiều khi những tư tưởng kỳ lạ và quá tự do của tụi nó làm em sợ, những lúc ấy em lại nhớ đến anh, và em cố gắng kềm chế phản ứng của mình. Nhờ vậy mà sóng gió gì gia đình nhỏ của tụi mình cũng vượt qua được, em biết một phần lớn là do anh luôn ở bên cạnh mẹ con em.

Lan rùng mình nhớ lại lần tình cờ phát hiện cây thuốc phiện được trồng sau vườn nhà. Chị hoảng hốt gần phát dại khi nghĩ đến thằng con trai lớn có thể đã bắt đầu con đường hút chích. Lần ấy chị lên thư viện gần nhà nhờ bà quản thủ thu thập tất cả thông tin và dữ liệu về tai hại của thuốc phiện, đóng thành một tập rồi để lên bàn học của con trai, với dòng chữ, 'mẹ luôn yêu con' ở trên cùng. Hai ngày sau Thái vào phòng xin lỗi mẹ và giải thích rằng thằng bạn cùng trường nhờ trồng một loại cỏ để làm thí nghiệm gì đó, vì nhà nó ở chung cư không có vườn nên nhờ Thái giúp. Thái không hề biết đó là loại cây gì, hứa sẽ không bao giờ hồ đồ như vậy nữa, và cám ơn vì những dữ liệu của mẹ đã giúp nó hoàn thành xuất sắc bài thuyết trình cuối học kỳ trong lớp English. Cũng cùng tháng ấy, My tâm sự là muốn có bạn trai. Chị cũng lại khăn

https://tieulun.hopto.org

gói lên thư viện tìm tất cả tài liệu liên quan đến tình dục và giới tính ở tuổi trưởng thành, đóng thành một tập để ở bàn học của My, kèm theo cuốn nhật ký anh chị viết cho nhau trong thời kỳ yêu đương và chuẩn bị cưới. Một tuần sau đó My ôm cổ mẹ, hôn chụt lên má chị rồi cười, 'ba mẹ ngày xưa quê thiệt là quê, nhưng mà lãng mạn quá. Con nghĩ kỹ rồi, con chỉ lấy người con yêu và yêu con thôi, mẹ đừng lo nhé.' Nháy mặt với Thái ngồi gần đó, My chêm thêm trước khi chạy vào phòng riêng, Thật ra con gái tụi con không phải đứa nào cũng giống như các phim trên TV, có bồ rồi là cho hết, mẹ đừng có hiểu lầm văn hóa Mỹ nhé!' Thấy mẹ chưng hửng, Thái cười hì hì trêu Lan, 'My nó hay khoe với bạn bè là mẹ tao tuyệt vời lắm, lắm, Á Đông lắm, con nghĩ chắc nó sẽ không làm mẹ thất vọng đâu, mẹ đừng lo nhiều quá.'

Đang nghĩ đến chuyện xưa, Lan giật mình thấy thêm một nén nhang được cắm vào lư. Nhìn qua thấy My đang nghiêm trang chắp tay thầm thì, cái cằm vuông và hai hàng lông mày thẳng giống anh đến lạ. My mở mắt cười với mẹ rồi bảo:

- Anh Hai nói tối nay đãi cả nhà ăn tiệm, vậy 'hai đứa' mình đi thay đồ nghen mẹ. Nói rồi con nhỏ cười hích hích chạy trốn cái kí đầu vì dám 'bất phân tôn ti' với mẹ.

Khi hai mẹ con đến trước cửa nhà hàng Mã Lai quen thuộc thì Thái đã đứng sẵn đấy với hai bó hoa tuyệt đẹp. y cười toe toét khen hoa đẹp trong khi chị đỏ mặt nhận hoa trước những nụ cười của các người khách đang đợi bàn ngoài cửa. Thái vừa nhấc ghế cho mẹ ngồi vừa giải thích, 'con phải lập đi lập lại với mọi người rằng đây là hoa cho mẹ và em gái. Mà con phải nói rất to để cho cô bé xinh xinh kia nghe thấy, nếu không lát nữa mất cơ hội mời cô ấy đi chơi thì sao.' Nói rồi anh chàng tinh nghịch đá mắt về phía cô quản lý đứng cuối phòng cho em gái thấy. My mỉm cười đồng lõa với anh, ngắm nghía cô gái nhưng không quên hăm hở chọn món ăn. Suốt bữa ăn tối Lan có cảm giác hai đứa nhỏ đang giấu mình chuyện gì đó.

https://tieulun.hopto.org

Nuôi chúng lớn lên chẳng lẽ chị không biết lúc Thái nói huyên thuyên và My chăm chú ăn là chúng đang bàn mưu định kế qua mặt mẹ. Còn nhớ vào sinh nhật mười hai tuổi, Thái nói không ngừng nghỉ suốt một tiếng đồng hồ, khác hẳn thói quen im lìm như ông cụ non mọi ngày, thì ra cậu bé lén mẹ đi học võ, không dám xin phép vì sợ mẹ từ chối. Còn bé My thì đêm sinh nhật thứ mười lăm cứ ăn liên tục, cắm cúi như thể bị đói hết ba ngày ba đêm. Cuối buổi mới vén tóc cho mẹ xem năm cái khuyên tai bấm một dọc từ trái tai lên đến chỗ xương sụn, mắt rơm rớm không biết vì đau hay vì sợ mẹ giận. Khẽ mỉm cười khoan dung chị nghĩ thầm, 'mà tụi nó lớn rồi, đâu còn việc gì sợ mẹ không đồng ý đâu mà dấu với diếm.'

Đến lúc tráng miệng, My nhìn mẹ với vẻ tinh nghịch cố hữu, lôi từ túi xách ra cái phong bì thứ tư được gửi từ Academy of Art, đưa cho mẹ:

- Mẹ đọc đi mẹ.

Lướt nhanh qua những lời đại khái là chúc mừng và thông báo đã nhận người nộp đơn, Lan mỉm cười đặt thơ xuống bàn:

- Con giỏi quá, mẹ chưa bao giờ nghĩ con thích mỹ thuật cả. Mẹ thấy không có vấn đề gì nếu con quyết định theo nghiệp này chứ không phải nghề y như từ xưa đến nay con vẫn nói.

Thái cười:

- Mẹ đọc lại tên người nhận đi.

Lan giật mình xem kỹ lại thì thấy tên mình nằm ngay ngắn trên phong bì và dòng đầu của lá thư. Hồi trưa vì vội nên chị chỉ nhìn tên người gửi, và lúc nãy đọc thư chị cũng đinh ninh là của My nên không chú ý. Thấy mẹ sửng sốt My vội giải thích.

- Anh Hai chụp hết tất cả tranh của mẹ, đưa vào máy rồi lập thành tuyển tập gửi lên trường từ hai tháng trước. Còn con thì lo việc điền đơn, xin học bổng và tất cả những thủ tục nhập học khác. Bây giờ việc duy nhất mẹ cần làm là chuẩn bị nhập học.

- Không được đâu, còn nhiều việc.

Thái dịu dàng nắm tay chị:

- Mẹ, con biết ước mơ của mẹ là thành họa sĩ, vậy mà ngày xưa mẹ phải bỏ dở vì tụi con. Bây giờ tụi con lớn rồi, tuy vẫn còn đi học nhưng đều có học bổng và tự

https://tieulun.hopto.org

lo cho mình được. Đã đến lúc mẹ nên sống vì chính mẹ, học bổng này bớt một nửa học phí cho mẹ, phần còn lại mẹ có thể dùng số tiền để dành cho tụi con và làm thêm là đủ. Nhà mình sẽ sống đơn giản hơn nhưng đâu có sao, ba mẹ con là sinh viên càng vui chứ phải không mẹ.

My mỉm cười mà mắt long lanh:

- Hì hì, anh Hai nói hay ghê. Con không biết nói nhiều, nhưng mà mẹ đừng sợ. Ở đâu có ý chí ở đó có đường đi mà! Con tin cả nhà mình sẽ làm được, và ba chắc chắn cũng ủng hộ mình.

Thấp thoáng trước mặt nụ cười rạng rỡ của anh, nụ cười làm chị xao xuyến từ lần đầu gặp gỡ ở sân trường đại học. Nụ cười ấy vẫn hiện diện mỗi ngày qua khuôn mặt của hai con, lúc này đang căng thẳng chờ câu trả lời của mẹ. Lan xúc động thốt, giọng run run:

- Tụi con chu đáo vậy mẹ rất vui, cho mẹ một tuần suy nghĩ rồi hãy quyết định nhé. Có lẽ không đơn giản lắm đâu.

- Có gì đâu mà phức tạp mẹ, My lắc lắc tay chị, tụi con đã có kế hoạch chi tiêu trong bốn năm tới rồi, lát về anh Hai sẽ cho mẹ coi.

Thái cắt lời em gái:

- Không sao đâu My, em phải cho mẹ thời gian chứ - rồi hạ giọng vẻ nghiêm trọng - còn bây giờ mẹ và bé My bày con cách làm quen với cô quản lý đi chứ.

Hai mẹ con phá lên cười khi thấy vẻ mặt hồi hộp của Thái, My chúi đầu vào anh Hai thì thầm to nhỏ, thỉnh thoảng lại cười khúc khích, tiếng cười trong như pha lê làm người xung quanh vui theo. Tiếng cười nói rì rào của khách trong quán, ánh đèn vàng ấm áp dọi lên bức tường trắng treo vài bức ảnh chụp trắng đen, từ trên trần nhà buông xuống vài con thú nhồi bông dễ thương. Vừa quan sát Lan vừa vô tình phác họa một bức tranh trong đầu, bức tranh đầu tiên trở lại đời sinh viên mỹ thuật chăng? Niềm hạnh phúc nhè nhẹ len vào tim, chị thấy mình háo hức như hai mươi hai năm về trước khi cầm trên tay giấy báo trúng tuyển Đại Học Mỹ Thuật Huế. Giấc mơ dang dở ngày xưa lại được tiếp nối bởi hai tác phẩm sống của chị ngày nay. Chị muốn thêm vào câu nói của My hồi nãy, 'Ở đâu có tình yêu ở đó có đường đi.'

=nguyễn an nhiên=

https://tieulun.hopto.org

NGUYỄN THỊ KIM LOAN
Canada

NHỮNG ÁNH MẮT TRẺ THƠ

Cũng phải hơn hai năm anh mới trở lại thành phố này, nơi anh đã từng ở và có rất nhiều kỷ niệm, hơn thế nữa, có hai đứa con anh đang sống.

Cuộc sống mới bận rộn đã ràng buộc, và khoảng cách đường dài mười tiếng lái xe, và anh nghĩ các con đã đầy đủ với số tiền cấp dưỡng hàng tháng, nên chuyện thăm nom chúng không là điều bắt buộc.

Dù đã dứt lòng khi ra đi, nhưng khi lái xe về những con đường cũ, khu phố cũ, anh không khỏi cảm thấy man mác buồn. Cho đến khi xe dừng trước cửa nhà thì anh lại thêm nỗi bối rối, không biết sẽ thế nào khi đối diện với người vợ cũ và hai đứa con. Người vợ mà trước kia anh đã dễ dàng buông ra những lời lạnh lùng nhất, tàn nhẫn nhất, để được chia tay, đi theo tiếng gọi của một tình yêu mới mà anh say đắm.

Anh ngồi trong xe thật lâu để ngắm lại ngôi nhà, chẳng có gì thay đổi, có chăng là trong ngôi nhà này đã thay đổi, đã thiếu một người. Anh bấm chuông cửa, vài

https://tieulun.hopto.org

phút im lặng trôi qua, bây giờ là buổi chiều, anh tin là mọi người đang ở trong nhà, anh phải bấm chuông thêm hai lần thì cánh cửa mới từ từ mở ra, đó là thằng cu Tí, con trai lớn của anh. Thấy bố, thằng bé vừa mừng vừa ngạc nhiên:

- Bố về hả, con nhìn qua lỗ cửa thấy bố nhưng con không tin.

Anh xoa đầu nó:

- Bố đây mà. Tại sao con lại không tin?

Bố có khác đi đâu.

Đôi mắt thằng bé cụp xuống, vẻ vui mừng lúc nãy biến mất:

- Con nghĩ là bố không muốn về đây nữa.

Anh khựng lại nhìn con, trẻ con chóng lớn quá, mới hơn hai năm, giá mà năm năm, mười năm thì chắc anh sẽ không nhận ra con của mình nữa. Anh quàng tay ôm vai con, âu yếm hỏi:

- Mẹ con đâu?

- Mẹ mới vừa đi làm.

Thì ra cô ấy đã đi làm, hai năm nay người vợ cũ đã trừng phạt anh bằng cách không hề liên lạc với anh, cô đổi số điện thoại, không trả lời những thư từ anh gởi tới bằng đường bưu điện, nên anh không biết gì về cuộc sống của họ cả, mặc dù hàng tháng tiền trả child support vẫn trừ trực tiếp vào lương của anh đều đặn.

Anh chợt nhớ ra:

- Thế em đâu rồi?

Em Tina đâu rồi?

- Nó đang ngủ bố ạ.

- Để bố vào phòng thăm nó nhé.

Thằng bé gạt đi:

- Thôi bố, nó mà thức dậy thấy người lạ nó khóc đấy.

Anh lẩm bẩm hai chữ 'người lạ", chợt thấy chạnh lòng, mà cũng phải, khi anh ra đi bé Tina mới hơn một tuổi nó có biết gì về anh đâu.

Hai bố con ngồi đối diện nhau, cu Tí đã mười hai tuổi rồi, trông chững chạc hẳn ra, không biết vì anh đã xa nó một khoảng thời gian, một khoảng cách cuộc đời hay vì nó đã lớn khôn theo hoàn cảnh? Những đứa trẻ trong gia

https://tieulun.hopto.org

đình ly dị bao giờ cũng trưởng thành sớm hơn những đứa trẻ trong gia đình bình thường.

Anh hỏi han con về chuyện học hành, trường lớp, cu Tí trả lời đầy đủ. Khi anh hỏi con có nhớ bố không thì nó trả lời ngây thơ:

- Lúc bố mới đi thì nhớ, con khóc nhiều lần lắm, nhưng bây giờ hết rồi.

Và nó hỏi lại:

- Thế bố có thương con và Tina không ?

- Bố thương các con chứ.

- Sao bố không về thăm?

Bố bỏ đi lâu thế?

Anh lúng túng:

- Tại bố bận rộn quá.!

Bỗng có tiếng điện thoại reo, chắc đã là thông lệ nên cu Tí nói:

- Mẹ gọi đấy.

Anh ra dấu cho nó đừng nói cho mẹ biết bố đang ở đây và lắng nghe cuộc đối thoại giữa hai mẹ con, mà chủ yếu là từ những câu trả lời của cu Tí, nó kể với mẹ là Tina đang ngủ, mẹ nó dặn khi nào em thức dậy thì cho em uống thuốc ho rồi mới cho ăn cơm, rồi sau đó tắm cho em. Câu cuối cùng là cu Tí luôn miệng vâng dạ con nhớ lời mẹ dặn mà, con sẽ không bao giờ mở cửa cho người lạ đâu,mẹ cứ yên tâm.

Cúp phone xong, cu Tí mỉm cười nheo mắt nhìn anh, coi như nó vừa làm một sự chiếu cố đặc biệt cho anh, đã phá lệ, để bố vào khi không có mẹ ở nhà, vì từ lâu, nó không coi anh như một thành viên trong ngôi nhà này nữa.

Chỉ trong vài phút ngắn ngủi trò truyện giữa hai mẹ con, anh đã hình dung ra cuộc sống hiện nay của họ. Buổi sáng cô ở nhà lo cho con và buổi chiều, đi học về cu Tí phải gánh vác nốt những việc còn lại, thiếu một người cha, thằng bé đã phải làm những công việc của người lớn..

Anh đi lại khắp nhà, nơi anh đã sống gần chục năm trời, nên anh dễ dàng nhận thấy mọi sự thay đổi, cái nẹp cửa vênh ra, vòi nước trong phòng tắm đang chảy nhỏ

https://tieulun.hopto.org

giọt hững hờ như đang oán trách người chủ cũ đã vắng mặt lâu ngày.

Anh ra nhà kho sau vườn, lấy búa đinh vào đóng lại nẹp cửa và sửa vòi nước, điều đơn giản dễ làm ấy nhưng với mẹ con cô cũng là điều không thể làm được. Khi mang hộp đồ nghề trả lại nhà kho, anh dạo quanh khu vườn, cây đào, cây lê ngày nào còn bé nhỏ, vợ chồng anh hí hửng mua về, đã mong cây mau lớn để có bóng mát cho các con chơi. Nay cây đã lớn, đã có bóng mát nhưng hai con anh đã bao giờ vui thích chơi đùa dưới bóng mát ấy chưa?

Anh không dám nghĩ tiếp, bước vào nhà, những hình ảnh quá khứ bỗng đổ ập vào tâm tư anh, đây là phòng ăn, nhà bếp, cô ấy đã từng đứng nấu nướng, dọn ra những bữa ăn. Kia là phòng ngủ, đã từng có những lúc mặn nồng hạnh phúc vợ chồng, con cái. Nhưng anh đã không yêu cô nữa, có một tình yêu làm anh mê đắm, anh đã đi theo tiếng gọi của con tim, dù khi anh đề nghị ly dị, vợ anh đã phản đối, đã khóc hết nước mắt, xin anh nghĩ lại vì các con, đừng làm tổn thương những tâm hồn vô tội.

Bé Tina đã thức dậy, từ trong phòng ngủ đi ra, thấy anh, Tina vội túm lấy áo cu Tí tìm chỗ nương tựa, chở che, và nhìn anh bằng ánh mắt nghi ngờ, xa lạ. Anh đến bên Tina giơ tay định bế nó, nhưng cu Tí nói ra vẻ hiểu biết đầy kinh nghiệm:

- Bố đụng vào người nó, nó sẽ khóc đấy.

Rồi cu Tí quay ra dỗ dành em:

- Đây là bố, ngày xưa bố cũng ở chung nhà với chúng ta mà. Cho bố bế Tina nhé?

Con bé vẫn chưa tin cậy, nó càng dựa vào người cu Tí và bám chặt lấy cu Tí hơn. Anh đành chịu thua, ngồi nhìn hai đứa con, ít nhiều ngày xưa anh đã từng bồng bế Tina, từng đùa vui với nó, đó là máu thịt của anh, nhưng giờ đây chẳng khác gì người xa lạ. Khi ly dị vợ, bỏ con, anh không thể hình dung ra tình huống này.

Cu Tí để mặc anh ngồi thừ ra ở ghế, nó đi lo cho em, lấy chai thuốc ho như lời mẹ dặn, anh không nỡ nhìn thằng bé loay hoay mở hộp thuốc, anh giúp nó bơm thuốc vào ống để cu Tí mang ra cho Tina uống, xong nó dắt em

https://tieulun.hopto.org

vào bếp, lấy cơm để ra bàn cho con bé tự ăn một mình, cu Tí dịu dàng với em:

- Ăn cẩn thận, đừng làm đổ ra bàn nhé, ăn xong anh cho ăn kẹo.

Tina ngoan ngoãn gật đầu và rón rén múc từng thìa cơm ăn ngon lành. Tất cả diễn ra trước mắt anh như một vở bi kịch, vở bi kịch do chính anh gây ra và hai đứa con anh là nhân vật chính.

Từ lúc nào, hai mắt anh cay xè, mờ lệ. Cái hạnh phúc hiện nay anh đang hưởng bên vợ mới, con mới, đã đánh đổi bằng sự vất vả và thiếu thốn tình cảm của hai đứa bé này. Một ngày nào đó khi chúng lớn lên, chúng sẽ hiểu vì đâu. Anh bỗng rùng mình và đau đớn, anh cứ ngồi nhìn hai con và không biết phải làm gì, nỗi đau như chôn chặt anh trong lòng ghế. Một lúc lâu, cu Tí dè dặt hỏi:

- Bố đợi mẹ về không?

. Anh lắc đầu, hình như nếu anh thốt ra lời thì nước mắt cũng ra theo.

- Vậy bố về đi, chốc nữa con còn tắm cho Tina và học bài nữa, con bận lắm.

Anh rút ra một xấp tiền đưa cho cu Tí, nó nắm chặt lấy món tiền, chắc nó nghĩ những đồng tiền cần thiết cho mẹ và sẽ làm mẹ vui. Anh ôm chặt lấy con, trong đời anh, chưa bao giờ có một cảm xúc thương yêu con dạt dào như bây giờ, bé Tina vẫn đứng xa nhất định không cho anh đụng tới:

- Bố đi nhé, con hãy ngoan, chăm học. Bố sẽ về thăm các con thường xuyên.

Trước khi đến đây, anh định sẽ gặp lại vợ cũ, sẽ nói lời xin lỗi, và vui chơi cùng hai con. Bây giờ anh hiểu rằng có nói trăm ngàn lần lời xin lỗi và dù vợ anh có tha thứ, nhưng những cái nhìn của hai con, ánh mắt buồn vui bất chợt và dửng dưng của cu Tí, ánh mắt xa lạ và dè dặt của bé Tina sẽ theo ám ảnh anh không biết đến bao giờ.

Cánh cửa mà cu Tí vừa khép lại sau lưng anh, hình như có cả sự lạnh lùng và oán trách !

Anh lái xe rời khỏi thành phố như một kẻ chạy trốn.

=nguyễn thị kim loan=

https://tieulun.hopto.org

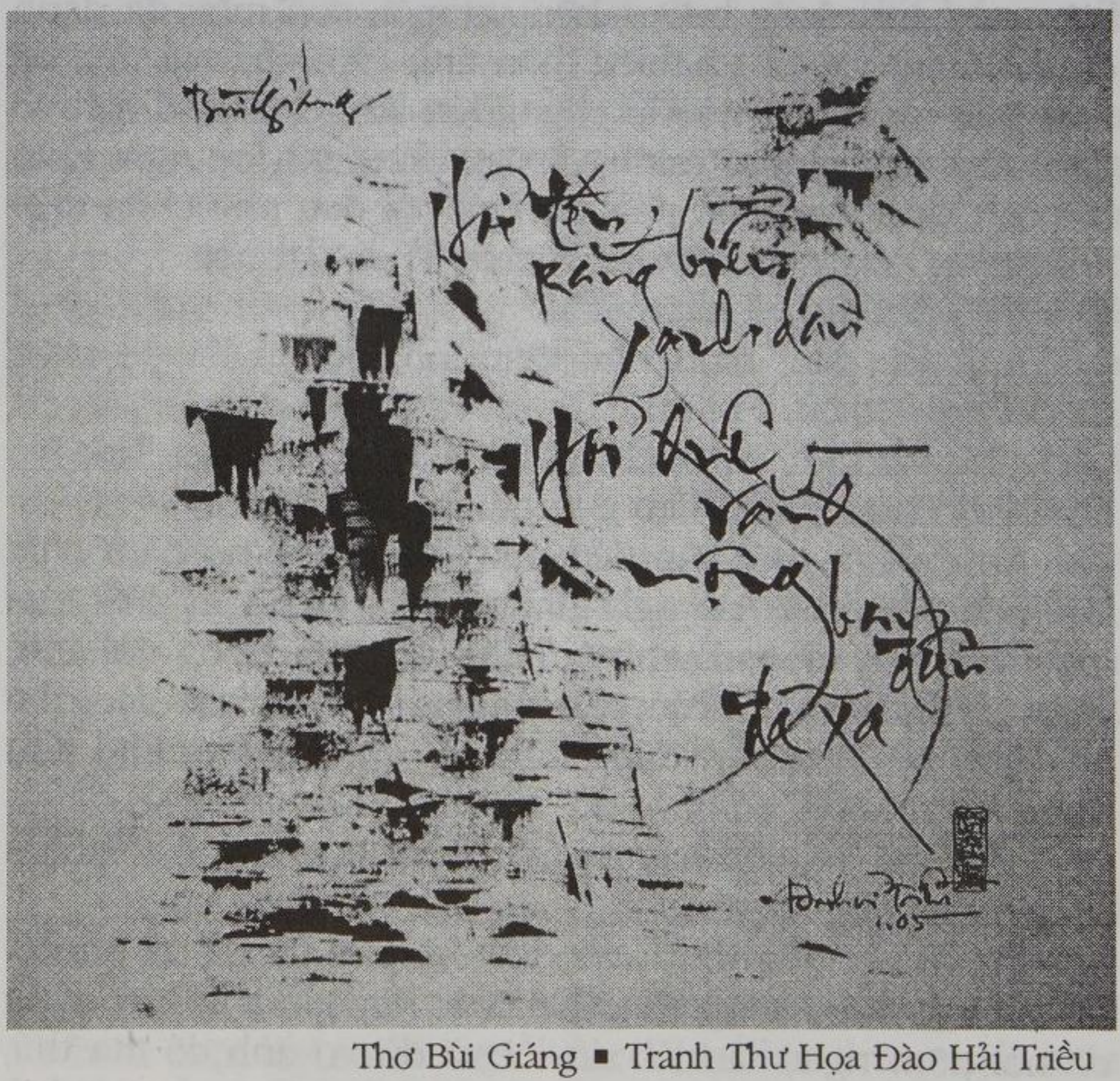

Thơ Bùi Giáng ■ Tranh Thư Họa Đào Hải Triều

https://tieulun.hopto.org

ĐỖ THỦY TIÊN
Hà Nội, Việt Nam

CON GÀ TRONG VĂN HOÁ DÂN GIAN

Ý tứ của bài viết đã hiện hình rõ nét trong đầu, chỉ còn vài dòng là có thể "chốt" lại... Anh mỉm cười hài lòng đọc qua một lượt: Nói đến con gà trong văn hóa dân gian không thể không nhắc đến một cụm từ quen thuộc: "Cúc, kê-liên-áp" nghĩa là cúc gà sen vịt. Có người giải thích gà là giống vật thường kiếm ăn quanh bụi cúc trong vườn nhà, còn vịt thích ăn ở hồ sen trước ngõ. Người thực tế hơn lại bảo, thịt gà nhồi hoa cúc, thịt vịt ướp hạt sen ngon và bổ vào loại nhất, vì thế...

Vợ anh từ trên gác bước xuống, mắt nhớn nhác, giọng xoe xoé:

- Giời ạ, giờ này mà còn ngồi ì ra đấy à? Có biết mai là ngày gì không?

- Biết - anh sẵng, mai là ngày giỗ bố tôi.

Vợ anh liếc qua đầu đề bài viết khêu gợi chi chít chữ... bỗng bưng miệng cười khúc khích:

- Sao anh không kiếm lấy con gà trong bữa giỗ ngày mai, cụ về có phải "mát lòng hởi dạ" không? lại bắt cụ

https://tieulun.hopto.org

phải xơi gà trong... văn hoá dân gian à?

- Im đi! - anh quát... và chợt lúng túng như gà mắc tóc vì bao nhiêu ý nghĩ về đoạn chốt bỗng vỗ cánh bay vù... Chỉ tại cái con mẹ hàng lươn này... Người ta muốn ngồi mà viết cũng khó - anh đau xót nghĩ - bao giờ thì chấm dứt kỷ nguyên chó chui gầm trạn đây? Trời ơi sung sướng cái nỗi gì? Cãi nhau với mụ ư ? chỉ tổ dại... sớm hay muộn anh cũng phải gia nhập đội quân vô gia cư, mặc vợ chồng con cái muỗi vào phe với đế quốc hút máu anh đến kiệt cùng ngoài vỉa hè mất thôi... chi bằng đánh bài chuồn, tìm đến nhà cậu bạn tị nạn qua đêm... kẻo mai rước cụ về lại cơm không lành, canh chẳng ngọt...

- Ơ hay anh đi đâu đấy?

Giọng chị hốt hoảng

- Đi bắt gà! anh đay lại để mặc vợ đứng như Từ Hải giữa nhà, tức tốc đạp xe đi.

Vừa giơ tay gõ cửa anh bạn đã ló đầu ra

- Sao thế này bị vợ đuổi hay nhân tình nhân ngãi phụ bạc mà trông... ỉu xìu xìu như gà nhúng nước thế?

- Phải - anh chìa bản thảo bực bội, Con vợ tôi tai quái, cứ nhất định đòi phải có gà trong bữa giỗ ngày mai, còn gà trong văn hóa dân gian thì...

- á à...

Bạn anh gật gù :

Con gà cục tác liên miên
Con vợ đỏng đảnh...
đưa tiền cho tôi,
Phu quân khóc đứng khóc ngồi,
Tiền tôi có phải...
lá rơi vỉa hè ? hè hè hè...

Anh cười lăn, phục bạn tài tháo gỡ đúng lúc, đúng chỗ, khiến nỗi bực bội trong người tan biến, liền lựa lời hỏi:

- Thế nào ông chịu... xơi chớ ?

- Bạn vỗ vai anh:

- Ông ơi, không chịu hốt phân gà, cọ rửa chuồng gà làm sao có gà thịt? Con gà này ông bệ ở đâu ra thế này? Tận Trung Hoa xa xôi kia à? Thật khổ, lại còn không biết cách chế biến nữa, vừa nhạt vừa thiếu gia vị, làm sao mà tôi xực nổi. Anh nhìn bạn ngơ ngác, chả khác gì lúc nãy giữa đêm khuya, mụ vợ nghe anh tuyên bố đi bắt gà bằng... xe đạp! - Thôi... bạn anh thân mật - cái tứ của cậu

https://tieulun.hopto.org

rất sống, bỏ đi cũng phí. Tớ sẽ bỏ công nhặt nhạnh chăm bẵm thêm, tiện thể dùng nghệ đánh bóng mạ vàng luôn.

- Thế là thế nào, anh càng ngơ ngác?

- Là vỗ béo rồi mổ thịt xào xáo lại toàn bộ gan ruột thịt da thêm mắm muối gia vị... cho cậu bưng ra trình xếp lấy tiền dọa vợ chứ sao.

Anh sướng tỉnh người, chỉ thiếu nước nhảy đại lên đập cánh, vươn cổ gáy ò ó o... thật to nữa thôi.

Cả đêm anh không sao ngủ được, đầu óc lâng lâng khó tả như có cánh gà đập phành phạch, phành phạch trong đầu.

Sáng sớm ra bạn bảo:

- Xong rồi giờ ông theo tôi lên tòa soạn. Nếu được, tôi sẽ nói khó với Sếp chỉ đạo "đầu ra" tạm ứng nhuận bút cho ông.

ý định trả thù vợ không ngờ được thực hiện chóng vánh và quả quyết đến vậy... cầm 100 ngàn đồng tiền bán gà (một tiền gà ba tiền thóc) trọn vẹn nửa tháng trời lăn lóc trên thư viện, nuôi gà bằng mồ hôi chất xám rồi cắt tỉa gọt xoá... anh mới có được con gà biết đẻ trứng vàng này, để rồi... Lượn lờ suốt một dãy cửa hàng đặc sản Lương văn Can, anh thu hết can đảm để bước vào một quầy hàng nhỏ nhắn xinh xắn cùng cô bán hàng nhỏ nhắn không kém, ghé tai hỏi:

- ở đây có loại đặc sản đặc biệt Cúc-kê-liên-áp không cô?

Nhìn anh như một kẻ "gà mờ" lượn lờ soi mói, cô bán hàng quát:

- 95 ngàn một cân, mua thì bán!

Trời đất! anh giật mình, tần ngần bước ra khỏi quán. Sao Cúc kê liên áp lại đắt đến mức ấy? 95 ngàn đồng một cân, mua về để mụ vợ tai quái nhà anh lại nhảy choi choi lên trước bàn thờ như đàn gà con không may rơi trên chảo nóng vì xót ruột tiếc của ấy à ? Thôi số tiền ấy ra chợ gia cầm mua được đôi gà béo núc. Tội quái gì? Nghĩ sao, làm vậy, anh thủng thẳng đạp xe đi. Mới hơn 8 giờ sáng, giờ này các lái gà mới từ các chợ tỉnh, chợ quê cất hàng lên Hà nội. Từ xa đã nghe đủ loại tiếng động ồn ào, phành phạch quang quác. Anh lách mũi xe qua đám người chật chội hổ lốn vào chợ. Vẻ mặt đầy háo hức.

- Bố mua gà cho con đi bố! Hai lái gà tuổi choai choai đang chặn chân, banh miệng những chú gà tội nghiệp ra nhét đầy bánh đúc, đá răm vào cổ họng gà. Nhìn thấy

https://tieulun.hopto.org

anh, biết dáng vẻ của vợ sai đi mua gà liền chào mời rối rít.

- Mua gà của mày để tao mất oan mấy lạng diều ấy à? Anh tươi tỉnh đáp.

Thằng oắt con vứt lồng gà lại cho bạn, chạy theo túm lấy xe anh nhăn nhở.

- Con trừ cho bố mỗi con một lạng, được không? Dào ôi, anh hất tay nó ra.

- Tao còn lạ gì kiểu cân đo đong đếm của chúng mày. Con gà đáng cân hai, mày cố ních thành cân tư cân rưỡi. Xem kìa con nào con nấy diều nứt toác, cổ không ngóc lên nổi, phải vừa vẩy vừa nấc: Khắc khắc khặc khặc... lại thở khò khè như người hen vì phổi bị diều lèn tắc lại, mắt nhoèn những nước thế kia, bố ai dám rước.

- Lạy bố, thằng thứ hai tiếp tục giọng điệu moi tiền:

- Gớm bố kỹ tính quá, thôi, bố sợ mua gà phồng tốn thêm mấy lạng diều thì con bán gà lép cho bố vậy. Kèm theo biên nhận đã qua kiểm dịch đàng hoàng. Không lo vi rút H5N1 đâu. Anh còn đang băn khoăn do dự, thằng oắt con được thể ấn vào tay anh cả cái lồng gà hôi rình, bê bết phân gà, lại khai khăn khẳn, miệng nhoen nhoẻn:

Đây bố duyệt đi, con còn cả một lồng đầy cơ mà.

Không cần biết đến phản ứng của anh, nó cố tình chạm sát vào bộ cánh quân tử nhất bộ của anh, khiến anh buông vội tay ra kêu lên oai oái :

- Ô cái thằng này hay nhỉ! Cửa lồng bật mở, 4, 5 chú gà nhốn nháo bay ra. Anh buông vội xe, hai tay giữ chặt cửa lồng, miệng cục ta cục tác như gà mẹ bị mất trứng:

- Kìa kìa ối ối.

- ối giời ơi!...

Như chỉ đợi có thế hai thằng đang ngồi trong quán nước lao ra, mỗi thằng vồ vội một con gà sống thiến chạy biến vào trong đám đông.

Anh chưng hửng chết lặng, mặt tái ngoét như mào gà bị cắt cổ. Hai thằng choai choai trở mặt:

- Đền gà đi bố !

Anh phản đối, giọng như gà mắc tóc:

- Tao đã đồng ý đâu mà chúng mày cứ cứ...

Không nói nhiều, một mũi dao nhọn sắc sáng loáng dí dí vào lốp xe đạp của anh - không đền không đi nổi đâu.

Anh thở hắt ra nặng trịch, giọng ngột ngạt như gà bị ăn tỏi:

https://tieulun.hopto.org

- Bao nhiêu ?

Biết đã dồn được anh vào bẫy, chúng phán:

- Bỏ rẻ mỗi con cân rưỡi, thương bố già thật thà lóng ngóng, tính 60 ngàn thôi.

- Trời đất anh kêu lên, tưởng đất dưới chân đang sụt xuống: "chẳng qua cũng là tai bay vạ gió"

- Nhưng vẫn không đủ vốn đâu bố ạ.

Thôi nôn ra rồi đi cho sớm.

Mặc cả giằng co chán, chúng mới chịu thả cho anh đi với giá 50 ngàn đồng. Coi như mất nửa số tiền bán gà tại toà soạn.

Hậm hực dắt xe đi sâu vào khu vực chợ, qua cả dãy lồng gà đủ loại, bỏ lại bao tiếng chào mời ngọt ngào, co kéo: "Mua gà cho em nào anh ơi". Cuối cùng dừng lại trước một dãy hàng gà đã mổ, anh tặc lưỡi: Thôi thì nhà có giỗ, mua béng con gà làm sẵn về luộc cũng được. Vừa sạch vừa thật, khỏi mất oan mấy nghìn tiền diều lại không biết bay như hai con gà mồi vừa rồi.

Việc lớn đã quyết, anh sà vào quầy hàng bày toàn gà béo nung núc, da vàng ươm, cả đùi, ức lẫn lườn căng thây lẩy bóng nhóang màu mỡ gà. Cô bán hàng cũng nhẹ nhàng hay mắt (lạy giời, lại chỏng lỏn gay gắt như cái cô cúc kê liên áp lúc sáng thì có mà...)

Cô bán gà vồn vã:

- Nào bác gà tam Hoàng hẳn hoi đấy. Da vàng, mỏ vàng, lông vàng, chân vàng rồi phân cũng vàng... nghĩa là... gi gỉ gì gi cái gì cũng vàng tất chứ chẳng phải ba vàng như cái tên không đâu...

Anh còn chưa kịp đáp, bà chủ đã lại "bật băng" rào rào bên tai như... gà mổ thóc (!) :

- Mà ngọt nước thơm thịt, lại săn và dai thớ nhất trong hệ thống các nước Đông Âu, à Bắc Âu... chứ không nhẽo nhèo như cái tạng gà công nghiệp của Liên xô hoặc toàn xương xẩu như cái anh gà ri nhà ta đâu, bác ạ, không mua cũng phí cái công vào chợ thế này.

Anh rút khăn mùi xoa lau tay, lau trán, cố cất giọng vui vẻ, hỏi lại:

- Chị nói thật đấy chứ?

- ấy chết, chị bán hàng thề độc: "em mà nói láo, cân điêu, em xin làm đứa ở, suốt đời dọn phân gà công nghiệp cho hai vợ chồng bác. - Thôi thôi, anh xua tay ra ý hiểu -

https://tieulun.hopto.org

chị không phải thề bồi nữa, chọn cho tôi một con thật ngon vào... Ngon đúng như lời chào hàng của chị ấy. Chị bán hàng đảo mắt, lia tay, nhanh như chớp, chú gà vàng rộm bóng nhẫy đã nằm ngay đơ trên mặt đĩa khiến chiếc kim đồng hồ quay vun vút vun vút đến chóng mặt rồi mới từ từ dừng lại, trọng lượng trên bàn cân chỉ rõ: 2 cân 4 lạng rưỡi. Anh toát mồ hôi hột, Chết. Tôi chỉ còn... đúng năm mươi ngàn.

- Vâng, chị bán hàng xởi lởi: Kể ra thì cũng hớ thật, nhưng thôi lọt sàng xuống nia chứ có xuống... đất đâu mà phải lo hả bác. Con này vị chi 56 ngàn, theo đề nghị của bác em bớt hẳn sáu ngàn thế này thì về đến nhà bác gái tha hồ mà khen rẻ.

Lủng lẳng treo túi thịt gà ở ghi đông xe đạp anh hoan hỉ đạp xe về.

Mụ vợ tai quái của anh cũng vừa đi chợ về. Anh đón ngõ giơ con gà lên tận mặt mụ te tởn:

- Bà thấy chưa, hãy mở to mắt ra mà nhìn đi, con gà trong văn hóa dân gian đã biến thành con gà thật rồi đây này. Phen này cụ về tha hồ sướng... Đấy cứ chê tôi nghiệp dư, rồi bảo tôi "Mảnh chĩnh vứt ngoài bờ tre" nữa đi... Lần này thì mảnh chĩnh hơn đứt Chuông khánh rồi, bà nó ơi? Tất tưởi bầy biện sắp xếp các thứ ra rổ rá, đến khi nghe tiếng nồi nước gà réo xôi ùng ục, mụ vợ anh mới chống gối đứng dậy, xoay xoay đôi đũa trong nồi dễ đến cả chục phút đồng hồ vẻ nghi hoặc rồi trợn mắt kêu lên:

- Giời ạ! gà phế phẩm. Bơm nước lã, đánh véc ni...

Anh không tin vào tai mình, chạy bổ lại. Trước mắt anh con gà vừa được vớt ra nhợt nhạt nhẹ thọp gầy giơ xương, trên bề mặt da vỡ tung hàng chục mảng

Mụ vợ tai quái của anh buông đũa, ôm đầu rên rỉ:

- Gà vừa già vừa dai nhoanh nhoách lại vỡ nham vỡ nhở thế này làm sao dám đặt lên bàn thờ cụ hả giời ?

Anh buông thõng hai tay. Mắt nhớn nhác như vừa bị mất trộm. Đúng là bắt gà trong văn hoá dân gian dù tốn công tốn của còn dễ hơn bắt gà giữa đời thường thật. Thế là hết... Thôi đành chắp tay khấn lạy cầu mong hương hồn cụ thông cảm cho anh, kẻo cõi trần bây giờ xô bồ, nhốn nháo lắm, khác hẳn văn hoá dân gian thời xa xưa.

= Đỗ Thủy Tiên =

https://tieulun.hopto.org

QUÃNG ĐỜI XUÂN HƯƠNG

Đỗ Thủy Tiên, Việt Nam

Đêm tháng ngâu trời u ám, cụ Đồ xứ liên tục trở mình trên chiếc phản quen thuộc. Tối qua đám môn sinh của cụ lại đàm đạo, xướng hoạ thơ phú đến khuya. Trong cuộc, nhiều người nhắc đến Xuân Hương - cô con gái nuôi của cụ với một giọng tiếc rẻ... Đúng là từ ngày thiếu nó, cụ Đồ cũng cảm thấy trống vắng. Bình thường thiếu cái hơi hướng, bóng dáng nó quanh quẩn ra vào đã đành, trong các buổi tập văn như thế này lại càng hẫng hụt hơn. Phong cách nghịch ngợm, dạn dĩ, vừa chân thật, hồn nhiên vừa chòng ghẹo, tinh quái của nó khiến ai cũng phải phục lăn... có muốn đối đáp trả miếng cũng không tài nào bắt bẻ được. Xướng hoạ là phải có kẻ tung, người hứng như tiếng chim gọi đàn... mỗi con mỗi giọng - cất lên, hạ xuống - du dương thì cuộc chơi mới hứng thú, lâu bền được. Đằng này thiếu hẳn cái giọng chủ đạo và tiếng cười châm chọc của nó, cuộc xướng hoạ trở thành... hóa sượng (!) Lời lép, vần ung tứ lỏng... Thơ không sao thoát ra khỏi vòm họng mà vút lên được, cứ như cánh diều đứt dây loạng choạng bay lên rồi phịch xuống. Cuộc bình thơ trở thành... bình luận.

https://tieulun.hopto.org

Bao giai thoại đồn đại về tính nết, phong độ của nó từ ngày theo cụ lên đây đến khi về nhà chồng - giữa vợ cả và đám con riêng nở bung ra... những trận cười, tiếng xuýt xoa, hít hà nổi lên... Tiếng cười chả dễ lây lan nửa đêm rồi còn không ngớt. Gần sáng cuộc vui mới tàn. Lúc chia tay, kẻ nói ra, người nói vào, râm ran đến cả bờ hồ Thất liễu.

Gà đã gáy sang canh, nước chè xanh và lạc rang của buổi toạ đàm cùng bao kỷ niệm về Xuân Hương khiến cụ Đồ khó ngủ... những hình ảnh loang loáng trong đầu chảy ngược thời gian mười năm về trước. Khi ấy Xuân Hương vừa tròn 15 tuổi, vóc dáng mảnh dẻ, gầy guộc, đứng khép nép bên tường, ngay khuôn cửa hẹp, nước mắt rơi lã chã trên khuôn mặt buồn thảm. Bên cạnh là người mẹ trẻ thẫn thờ... Hết nhìn người chồng bệnh tật nằm bẹp trên giường lại nhìn đứa con ngây thơ côi cút, đáy mắt mênh mông hoang vắng. Quận công Hồ sĩ Đống đứng cạnh, đầu cúi thấp:

- Thưa cha con đã đón thầy lên gặp cha ạ.

Tấm chăn mỏng khẽ lay động rơi xuống cổ và nằm trễ nơi nải thắt lưng. Cụ lớn - thân sinh của Xuân Hương - nói từng tiếng khó nhọc:

- Trình thầy! Biết tiếng thầy đã lâu, nay mới hân hạnh mời thầy vào nhà...

Quan sát sắc mặt bệch bạc võ vàng của người ốm, cụ Đồ xúc động:

- Vâng, Thưa cụ... Mọi chuyện về Xuân Hương anh cả Đống đã nói rồi ạ. Cụ cứ yên tâm nghỉ ngơi tĩnh dưỡng, tôi sẽ coi cháu như con cháu trong nhà, dạy dỗ cẩn thận như một môn sinh mới.

Cụ lớn ứa nước mắt, bàn tay run rẩy vẫy Xuân Hương lại gần, thưa chuyện:

- Cảnh nhà tôi thầy biết rồi... Cha già, con cọc... cũng muốn nấn ná ở lại với dương gian vài năm nữa để chăm sóc cháu, nhưng tránh được bệnh đã khó, huống chi tránh khỏi mệnh trời... Tuổi thọ của tôi... Trời cho đã hết...

Những tiếng ho khan tắc nghẹn làm cụ lớn nấc lên, mái đầu bạc nhấc lên khỏi gối lại gục gặc rũ xuống... Quận công lặng lẽ vuốt những vuốt dài trên ngực cha, cặp mắt nghiêm trang đã ầng ậc nước. Góc tường, mẹ con

https://tieulun.hopto.org

Xuân Hương nức nở, nghẹn ngào. Cụ Đồ vội vàng lên tiếng, xua tan không khí tang thương, buồn bã, u uẩn trong nhà.

- Thưa cụ, tuy ở xa, tôi vẫn nghe phong thanh cháu nó biết nối chí cha và anh, học giỏi nức vùng.

Đưa cặp mắt yếu ớt khó nhọc, cụ lớn xác nhận:

- Quả là cháu cũng có sáng dạ, nhưng phận thê thiếp, lẽ mọn, tôi lại sắp đi xa, không muốn cháu dở dang chuyện đèn sách... phiền thầy... Bao tốn kém phát sinh... đã có... quận công báo đáp.

Tiếng nức nở yếu dần rồi tắc nghẹn. Cụ Đồ đặt tay lền vầng trán đang lạnh dần của người bệnh, khẽ lắc... Xung quanh những tiếng kêu gào tuyệt vọng như những con sóng tràn bờ ào lên tung toé, tức tưởi.

Từ sau hôm ấy Xuân Hương trở thành người giúp việc, học trò yêu của cụ. Đúng như lời người cha thiệt phận nhận định: "Khẩu khí văn chương khí lạ, vừa nghiêm túc, vừa phá phách, dùng chữ thoáng mà vần lại đắc địa"... Quả là từ khi đỗ đầu xứ khoa Hương - mở trường lớp chiêu sinh đến nay, cụ chưa gặp đứa trò nào xuất sắc đến thế.

***

Tin Quận công mất giữa lúc thầy Đồ đang nao núng. Giữa mùa giáp hạt, lại đang đói kém, đám con cái quan lại chẳng đủ gạo tiền theo học như trước, cứ bỏ cả mảng. Lớp học thưa thớt, chỉ có Xuân Hương là chưa bỏ buổi nào. Ngày ngày thức khuya, dậy sớm rèn cặp chữ nghiã, phụ giúp việc nhà. Cụ Đồ đã quen với bóng dáng Xuân Hương trong nhà, coi như môn sinh đặc biệt. "Nữ nhi" mà chẳng "thường tình"... Nay tin dữ đột ngột ập xuống.

Đưa đám tang quận công xong, cụ Đồ kéo Xuân Hương lùi lại vệ cỏ, đón ý:

- Anh cả mất rồi! Cảnh nhà đang hồi sa sút, kinh tế đói kém, không biết hai mạ con có trụ lại được không ?

Xuân Hương mân mê hai dải tang trắng, mắt ầng ậc nước:

- Thưa thầy! Trước lúc lâm chung, anh cả con đã suy tính rồi. Cảnh mẹ góa, con côi, thân cô, thế cô lại bị các

https://tieulun.hopto.org

anh chị cả trong nhà hiềm khích, chịu lép một bề... Con và mẹ đành về lại Hải Dương thôi... Ngoài ấy, tiếng thế còn có họ hàng, làng xóm, đất đai khí hậu cũng thuận hoà, trù phú hơn.

Ngắm đứa học trò nhỏ đã thân thiết ba năm trời nay, cụ Đồ buồn bã:

- Tình cảnh đã đến nước này... Thầy hiểu, hai mẹ con không còn cách lựa chọn nào khác. Thật tiếc, quận công ra đi quá sớm, chưa đầy 49 xuân xanh... Thôi thì từ ngày cụ lớn mất, thầy đã coi con như con... Dạy bảo tuy nghiêm khắc, xét nét mà dặn dò cặn kẽ, ân cần, còn giúp con nên người... Thật tình phải xa con lúc này, thầy cũng không đành lòng.

Hai thầy trò ngồi thụp xuống mô đất trống giữa đồng, mặt trời đã lặn, sương rơi lành lạnh. Cụ Đồ không nỡ về... Cảnh mẹ yếu, con thơ, lại "đêm khuya thân gái dặm trường" cụ thật không sao yên tâm được. Dạo này mất mùa đói kém, bọn giặc đói, giặc cướp nổi lên hoành hành... Mà từ đây ra Bắc, đường sá nào có dễ dàng gì? Hết lên bộ lại xuống thuyền, trèo đèo, lội suối, rừng thẳm, sông sâu. Hay là... Một ý tưởng loé lên trong óc, cụ Đồ chộp lấy:

- Hay là... đợi thầy thu xếp nhà cửa lớp học xong, sẽ đưa hai mẹ con ra Bắc?

Xuân Hương sững sờ, không tin vào quyết định đường đột này, lắp bắp:

- Thưa thầy! Con hiểu lòng thầy. Từ ngày cha con có lời nhờ cậy, con chỉ có chỗ dựa duy nhất là thầy. Nay buộc phải xa thầy, lòng con tan nát, nhưng...

Hiểu ý Xuân Hương, cụ Đồ gạt đi:

- Thực tình, thầy cũng muốn thay đổi không khí con ạ... Đưa hai mẹ con về rồi, thầy sẽ ngược lên Vĩnh Phú thăm bạn học cũ. Đất lành chim đỗ, đất ngỗ chim bay... Biết đâu thầy lại thực hiện được ý định mở trường ở đó như mơ ước ngày nào khi vừa đỗ đầu xứ. Còn ở đây... con biết đấy...

Biết rõ ý thầy, vẻ mặt Xuân Hương sáng lên, xua tan bao phiền muộn, áy náy:

- Thưa thầy... Nếu được thầy đi cùng, mẹ con con còn

https://tieulun.hopto.org

may mắn nào bằng

... Đường xa vạn dặm, cụ Đồ tranh thủ phác thảo kế hoạch của mình :

- Thời buổi "gạo châu, củi quế" này chỉ có đất lúa mới là đất học con ạ. Tạm thời thầy cứ dừng lại ở Sơn Dương đã. Con có biết câu ngạn ngữ truyền tụng nổi tiếng về vùng đất ấy không? "Lý làng Hồ, Đồ Sơn Dương, hương Sơn Thị"... Nghiã là trong ba làng ấy, làng Hồ giữ nhiều chức Lý nhất... Đã Lý trưởng, lý phó, lại Chánh phó Lý Quyên. Ngược lại Sơn Dương nổi tiếng là đất học. Phần lớn thi đỗ không ra làm quan mà mở trường dạy chữ Hán như thầy con ạ, cho nên nhiều thầy đồ lắm... Còn hương do Sơn Thị làm, vốn có tiếng ở kinh thành Thăng Long, dễ bén, cháy đượm, hương lại thơm lâu, chân hương không gãy.

Đường đi mỗi ngày thêm ngắn lại, ý thức về viễn cảnh tương lai khiến hai thầy trò hăng hái hơn. Nhìn sâu vào đôi mắt sáng ngời thích thú của của Xuân Hương, cụ Đồ trầm tư:

- Nếu được bạn bè cũ ủng hộ, hẳn số môn sinh sẽ đông... Ngoài việc dựng trường, mở lớp cho họ trọ lại, còn sinh hoạt, ăn uống hàng ngày... Quán xuyến công việc bếp núc rồi kèm cặp các môn sinh kém. Không biết thiếu con, thầy có làm nổi không ? Bấy lâu nay thầy đã quen có con giúp đỡ rồi.

Nhấc tay nải lên vai, đổi tay cho đỡ mỏi, Xuân Hương quả quyết:

- Được thầy ạ, chỉ sợ thầy không cần con, không nhớ tới con, đời con đành chịu cảnh thất học, xa thầy... Nếu được thầy tin cậy, ra Bắc, thu xếp nhà cửa giúp mẹ xong rồi, nhất định con sẽ theo thầy...

**

Cụ Đồ trở mình, nhìn qua khung cửa sổ. Vùng hạ huyện Phong Châu như cái lòng chảo xanh, bốn bề núi vây quanh, sừng sững kề bên ngọn Nghiã Lĩnh đối diện với núi Lưỡi Hái, trông như một lưỡi hái khổng lồ đang cứa vào nền trời ảm đạm xù xì như da cóc. Trời đã sáng dần, biết có nằm cố cũng không ngủ nổi, cụ Đồ trở dậy ra

https://tieulun.hopto.org

giếng rửa mặt, làm mấy động tác cho giãn gân cốt rồi đi dạo quanh hồ, trước cửa trường tư Thục... Thói quen của cụ từ ngày mở đất, lập trường đến nay. Đang khoan thai bước, cụ Đồ chợt giật mình sững lại, một bóng người ngồi im lìm bên bờ nước, đúng chỗ hòn đá xanh nơi Xuân Hương thường ngồi "thừa lương đãi nguyệt" khi chưa về nhà chồng ở thôn Tứ Xã. Cụ Đồ hắng giọng:

- Ai đó? sao ra đây vào giờ này?

Bóng người quay lại cụ Đồ không tin vào mắt mình, lẽ nào vì chuyện này mà suốt đêm cụ mất ngủ? Quay sang con, cụ cất giọng bàng hoàng, thảng thốt :

- Xuân Hương ư con? Sao con lại ở đây? Thằng Kình đâu?

Nhận ra cha nuôi, Xuân Hương bật dậy, gục mái đầu ẩm ướt sương đêm vào vai cha thổn thức.

- Con khổ lắm thầy ơi. Đời con không ngờ lại đến nông nỗi này.

Dìu con trở lại căn phòng nhỏ ngày xưa, nơi Xuân Hương vẫn ở, cụ Đồ hỏi bằng giọng lo ngại:

- Nào có chuyện gì? Con kể hết cho thầy nghe. Từ ngày lên đây giúp thầy, có lúc nào tâm trạng con bi phẫn thế này đâu?

- Như dòng chảy bịt bùng được tháo gỡ, Xuân Hương ào ra tất cả nỗi đắng cay, thất vọng của mình. Từ chuyện tranh cãi với đội Kình, bỏ qua thái độ kèn cựa, đố kỵ của mụ vợ cả cùng đám con cháu họ hàng nhà mụ, đến quyết định hiện tại của đội Kình.

Nhìn nước mắt đầm đìa trên khuôn mặt cứng rắn, đau khổ của con, cụ Đồ hoảng hốt, gạt đi:

- Không được! Con phải nghe thầy. Phận gái có chồng như... "gông đeo cổ". Con mà bỏ đi, đời con sẽ ra sao? Dù sao thầy trò mình cũng chỉ là dân ngụ cư từ Nghệ An lên đây thôi.

Xuân Hương đưa tay gạt nước mắt, lần trong túi áo lấy ra mẩu giấy vuông vắn:

- Thầy xem đi, rồi thầy sẽ hiểu tình cảnh con:

Nhìn trân trân vào mảnh giấy, cụ Đồ không sao tin vào mắt mình, giọng thảng thốt:

- Chữ thằng Kình ư? Trời ơi... Thế này chẳng hóa ra

https://tieulun.hopto.org

thầy có tội với con rồi... Làm sao lại ra nông nỗi ấy ?

Xuân Hương gượng cười, nụ cười đau khổ méo xệch, cố an ủi:

- Không đâu, thưa thầy! Tại con cả... Con ương bướng ngang ngạnh, không chịu sống cảnh thê thiếp, lẽ mọn, lại còn...

Thở hắt ra một hơi, cụ Đồ nhìn con đầy thương cảm:

- Thôi đã đến nông nỗi này, con cứ ở hẳn đây với thầy, khi nào nó trở về, biết ân hận lên xin lỗi thì con lại về với nó.

Xuân Hương nói qua dòng nước mắt, nghe như một lời than:

- Đội Kình đã viết thư cự tuyệt, thầy bảo con còn đường nào để trở về nữa? Con ở hẳn lại đây với thầy thôi.

Biết tính con đã quyết định rồi là không thay đổi, cụ Đồ căn dặn Xuân Hương nằm nghỉ rồi chống gối đứng dậy bỏ sang phòng mình nạp thuốc hút. Những đoạn hồi ức đè nặng tâm trí... Ngày rời khỏi phố huyện Hải Dương, lèo tèo vài chục nóc nhà theo cụ lên đây, cụ đâu biết những gì sẽ xảy đến với cuộc đời cô con gái nuôi của mình. Khi đó nó vừa tròn 18, trong lúc mọi đứa khác - dù là nghèo khó, lam lũ hay dòng dõi trâm anh, thế phiệt - bằng tuổi ấy đã đi lấy chồng, cảnh con bồng con bế, thì nó hoàn toàn lạnh lẽo dửng dưng. Cứ nghĩ đến chuyện suốt đời phải làm "rợ quàng chân" một anh chồng chân đất, mắt toét nào đấy nó đã hãi. Người mẹ trẻ lại sợ cảnh học rộng, tài cao, phải chịu cảnh thê thiếp goá bụa như bà nên cứ phân vân, nấn ná mãi... Cuối cùng cụ phải dùng quyền bề trên trấn át mới lôi được nó ra khỏi nhà. Gần chục năm yên ổn phóng túng, mỗi lần về lại Hải Dương là một lần mẹ già cuống quýt. Cả cụ Đồ cũng ra sức dỗ dành, khuyên nhủ:

- "Gái có chồng như chông như mác, gái không chồng như rác như rơm" con ạ. Con không có ý định lập nghiệp ở Hải Dương thì ở đây cũng cố kiếm lấy một đám tử tế, làm chỗ vin tựa cả đời mình. Sống độc thân như thầy khổ lắm, dù thầy là phận nam nhi...

Những buổi bình thơ, xướng hoạ, tập văn với đám môn sinh của trường đã khiến những lời đồn đại về Xuân Hương bay qua cả cổng trường tư Thục... Các nho sĩ,

https://tieulun.hopto.org

sĩ tử, văn nhân trong vùng nô nức kéo đến xem mặt nghe Xuân Hương xướng hoạ. Ngoài Tú Đanh, Cai Hào, Đội Binh cậy quyền thế, dốt nát bị Xuân Hương ghét, còn cả nho Trâm, Tú điếc, Đội Kình là người thường xuyên có mặt. Tú điếc cậy mình có công môi giới cho thầy về làng mở trường dạy học có ý ngấp nghé, nhưng hơn cả chục tuổi lại "nặng tai" chẳng nói làm gì. Nho Trâm ít tuổi, đúng là môn sinh ngoan ngoãn, chăm chỉ, học gạo nhất trường, hình dung tướng mạo lại xấu xí, nhà cửa nghèo nàn, ứng đối chậm chạp, nó cũng chẳng màng, chỉ còn Lý Kình, không hiểu sao lại lọt vào đôi mắt nghiêm khắc, trống vắng của nó. Theo học nghiên bút từ nhỏ, cụ Đồ biết - cậu ruột lý Kình chính là vị tiến sĩ Nguyễn Quang Thành - nổi tiếng thần đồng, 24 tuổi đã được triều đình cử giữ chức "Thiềm Đô Ngự Sử" trong cung. Khi mất mộ táng ở Văn miếu Quốc tử Giám, bia đánh số thự tự 80, tên tuổi được lưu trong cuốn "Lịch Triều tạp kỷ" của triều đình. Nhờ thế ngay trước cửa nhà lúc nào cũng treo câu đối:

"Trâm, hốt, cả, cừu lưu thế trạch.
Thi, thư, lễ, dịch chấn gia thanh".

ý nói: Dòng họ được nhiều của quý vua ban, lại giữ được bao kinh sách của đạo thánh hiền...

Nghe cha kể, Xuân Hương mỉm cười tinh quái:

- Thế cha có biết từ bé cậu Kình tên là gì không?

Cụ đồ sởi lởi:

- Thì tên nó là Kình, tự là Nguyễn cộng Hoà, nhưng cha nghĩ, người nhà phải gọi là Cóc cho ma tà quỷ dữ đỡ quấy nhiễu. Con không thấy dân làng đồn đại về gia cảnh cậu ấy sao? Đã giàu lại hiếm hoi: Nhà gỗ mít năm gian, lợp ngói âm dương, hàng cột hiên sừng sững đỡ đầu xà, đầu bảy, chạm khắc cầu kỳ với các cánh cửa, bức bàn soi chạm li ti... chỉ riêng đồ thờ trong nhà đã đủ cả án gian để long báu, đài, cây nến, bình hương đến mâm bồng, ống quyển ống để đũa thờ... Các cụ bảo rồi: Làm thân con gái giống như một bông hoa, đến thời phải nở, phải rụng. Nếu may lựa chọn được nơi đất sạch thì suốt đời được nhàn nhã nâng niu, sung sướng con ạ.

- Nhưng... nhưng... Qua giọng phản ứng yếu ớt của con, cụ hiểu, lên giọng khuyên nhủ:

- Ý con lại sợ phận thê thiếp lẽ mọn chứ gì? Mỗi cây

https://tieulun.hopto.org

mỗi hoa, mỗi nhà mỗi cảnh con ạ. Mẹ con đem thân làm dâu nhà người, đất người còn phải lấy chồng già, hơn ba chục tuổi đầu, kém cả tuổi con chồng, thực là điều bất đắc dĩ. Còn con đã sắp 25, 27 rồi, chả lẽ cứ lông bông mãi với đám môn sinh của thầy? Hơn nữa cậu Kình mới ngoài 30 chứ mấy. ở thời "sông bao nhiêu nước cho vừa" mà được làm lẽ cậu ấy, cũng chẳng dễ có mấy ai con ạ...

Xuân Hương yên lặng không phản đối gì, từ đó cũng lặng lẽ quan sát mọi hành vi cử chỉ của Lý Kình. Xét về tướng mạo, phong cách, Lý Kình xứng với lời nhận xét của dân làng. Tiếng là lý trưởng nhưng hào hiệp, từ nhỏ được ăn học đầy đủ, theo đuổi lều chõng đi thi, biết đối nhân xử thế đúng dáng vẻ nho sinh, ghét kẻ ác, cứu giúp người lành... Chả thế những tên quan lại nổi tiếng hống hách, ức hiếp dân lành đều được nhận những bài học "theo đúng phép tắc". Chuyện chẳng ở đâu xa, ngay ba làng Tứ xã, Tứ Mỹ, Hà Thượng đây thôi. Cậy quyền làm to nên khi mẹ chết, đội Binh làm ma rõ lớn, kèn, trống chập cheng hết ngày này sang ngày khác để nhận đồ tế lễ. Trừ quan tỉnh, quan huyện ra hễ dân làng đến phúng viếng là ngoảnh mặt làm ngơ không tiếp - coi đó là bổn phận của kẻ dưới quyền. Giữa cuộc hội ngộ bình văn, nghe đám môn sinh kháo nhau, cậu Kình vỗ đùi, dằn giọng tuyên bố: "Thầy cứ để nó đấy, con trị cho". Hôm sau, hai thầy tớ Lý Kình chèo thuyền vượt sông sang Tứ Mỹ gặp đội Binh. Nghe người nhà vào báo: "Có lý trưởng làng Tứ Xã sang phúng viếng", hắn vẫn quen thói lờ đi không thèm ậm ờ lấy một tiếng. Đã thế Lý Kình lẳng lặng bê đồ rởm vào đặt lễ vái xong cứ đứng ì ra trước quan tài nhà thờ rồi nhìn chằm chặp vào cái dáng đẹp nhất của đội Binh là dáng... sau lưng (!) Năm phút, mười phút rồi nửa tiếng trôi qua, bao nhiêu người đến sau muốn vào tế lễ cho xong mà lý Kình vẫn không chịu rời chiếu. Mọi người xì xào, ông Ré ở ngoài bèn đánh tiếng rõ to:

- Ông Lý nhà tôi còn phải đợi quan đội đáp lễ mới lui chân. Đã là cổ lệ ai cũng phải tuân thủ chứ.

Đến nước ấy, đội Binh đành phải lui vào nhà trong mặc lại trang phục tang lễ, mũ mãng, vải xô, gậy vông ra cúi đầu vái tạ để lý Kình lui chân cho "khuất mắt".

https://tieulun.hopto.org

Lại nữa hội đền Hùng mở ra, Tú Danh háu gái ra sức chọc ghẹo mấy cô "yếm thắm quai thao" làng Tứ xã. Lý Kình trong đám trai làng đi dự hội tức lắm liền kéo ra chặn đường. Tức khí Tú Đanh đánh tiếng: "Xong hội sẽ kéo quân về Tứ Xã, cấu đầu rút ruột Lý Kình làm dây phơi quân áo".

Hội tan, Lý Kình lên thẳng Thạch Hà gặp Tú Đanh. Bên gốc đa đầu làng dựng ngôi hàng nước, chủ quán muốn lấy lòng cậu Tú dành riêng cái sập gụ, trải chiếu mới cho cậu Tú ngồi. Cả làng ai cũng biết nên chả dám dây, chỉ Lý Kình là "điếc không sợ súng", cứ "ngai vàng sập gụ" ấy mà ngồi, gọi rượu trắng, thức nhắm cùng gia nhân bù khú. Mặt trời đã ngả về chiều, mặt cô chủ quán xám ngoét, bóng gió can ngăn mãi không được liền cho người mật báo với Tú Đanh. Chỉ đợi có thế, Lý Kình cùng ông Ré theo vào tận cổng "thách đấu".

Cửa mở toang hoác, mấy con chó to bằng con bê lồng lên tận cổ, nhe hàng rằng trắng nhởn, nhọn hoắt, dữ tợn lao vào. Hai thầy trò Lý Kình, lão Ré lựa thế chống đỡ rồi bất thần dùng tay bóp chặt yết hầu hai con chó cho đến khi mềm oặt ra như miếng giẻ lau chân. Trong nhà, Tú Đanh xếp bằng như sập gụ, thổi lửa phù phù trên đùi cho viên than đỏ rực lên rồi lừ mắt ra hiệu cho người nhà lấy thuốc mời khách, trong khi đó Lý Kình kín đáo phải con dao sáng loáng lên xà nhà rồi đưa mắt sai lão Ré châm thuốc. Hiểu ý, lão Ré lấy cớ mượn dao chẻ đóm, sau cái lắc đầu của chủ nhà, liền vỗ đùi nhảy phắt lên sà nhà rút dao xuống lăm lăm trước mặt, mắt sáng quắc như ngầm bảo: "Liệu hồn, phải bỏ ngay cái thói hống hách ấy đi, nếu không thầy trò ta xin tí tiết".

Mặt Tú Đanh xám ngoét, hất vội cục than đã tàn trên đùi xuống bỏ thẳng vào phía trong, mặc thầy trò lý Kình ung dung ra về, từ đó hết xấc xược hỗn láo...

**

Ngụm nước chè vẫn đắng ngắt nơi cổ họng, trông sang căn phòng hẹp, Xuân Hương vẫn gục mặt giữa hai gối, nước mắt tuôn rơi lã chã... Nỗi đau đã làm nó hoá đá, không buồn cưỡng chế nữa, thật khác hẳn hình ảnh Xuân Hương thuở nào... ý nghĩ đưa cụ quay trở về kỷ niệm cách

https://tieulun.hopto.org

đó không xa, khi đó đang là chiều 30 tết, trường tư thục vắng ngắt, đám học trò trọ học đã về nghỉ từ cuối tháng chạp lo tết nhất cho gia đình vợ con. Xuân Hương thơ thẩn bày biện lại bàn thờ, treo câu đối, bày bánh trái hoa quả cúng giao thừa, bỗng có tiếng gọi cổng. Bằng linh cảm đặc biệt cụ đoán ngay là thằng Kình cùng đám bạn vàng của nó. Không khí ngôi trường như ấm lại. Được phép thầy, cơ hội cùng ngồi uống rượu mừng xuân, tiếng cười nói phúc đáp, chúc tụng nhờ men rượu thăng hoa lan to râm ran cả một góc đồi. Rượu tàn, không khí tết chưa tan, cả bọn kéo sang phòng Xuân Hương. Đang hí húi viết, Xuân Hương đột ngột đứng dạy đóng sập hai cánh cửa, miệng leo lẻo đọc:

- "Đêm 30 đóng cánh càn khôn, kẻo nữa ma vương đưa quỷ tới".

Cả bọn chưng hửng, nét mặt đang tươi vui là thế bỗng chùng lại nhăn nhó, gãi đầu, đun đẩy nhau chán rồi lùi lũi ra về. Nhìn theo đám môn sinh thất trận, cụ Đồ lắc đầu có ý trách:

- Con cứ đáo để thế, đến ở vậy suốt đời thôi.

Xuân Hương mỉm cười tinh quái:

- Ai bảo thầy cứ bênh Lý Kình chằm chặp... Những là "trâm, hốt, cả, cừu..."

Số phận nó được định đoạt từ buổi sáng mùng một tết định mệnh ấy. Lý Kình tay xách bánh chưng, tay cầm phẩm oản, nải chuối, chè lam hăm hở tới trường làm thủ tục chúc tết, xông đất thầy xong liền dừng chân trước cửa phòng người đẹp, dõng dạc đọc vế đối:

- "Sáng Mồng một mở then tạo hoá để cho thiếu nữ rước xuân vào".

Cụ đồ nghe mà nở mày nở mặt:

- Đối lắm, có khẩu khí văn chương đấy, đúng mặt dòng dõi con nhà...

Cửa mở, bốn mắt chạm nhau. Lần đầu cụ thấy Xuân Hương đỏ mặt, Lý Kình cũng cảm động, luống cuống đứng sững như trời trồng làm cụ phải đánh tiếng:

- Thôi tết năm nay Lý Kình ở lại ăn tết với thầy và em, ra giêng lên chức "đội" khao làng xong thầy cho phép hai đứa đưa nhau về.

https://tieulun.hopto.org

***

Ngày vui ngắn chẳng tày gang. Xuân Hương vừa về nhà chồng vài tháng, loáng thoáng cụ Đồ đã nghe đám môn sinh kháo nhau và chủ động mách thầy:

- Chị Xuân Hương tiếng thế mà khổ, chả được nhàn nhã như thầy trò ta vẫn tưởng thầy nhỉ?

Đánh tia mắt ngạc nhiên về phía cậu trò lạ, cụ hỏi:

- Sao anh lại nói thế? Vợ chồng nó chả quấn lấy nhau suốt ngày đấy thôi, vài hôm trước còn dắt díu nhau về tận trên này.

Câu học trò lúng túng:

- Thì con nghe chính đám gia nhân nhà ấy kể ạ. Thực tình bà cả về làm dâu từ lúc 14 tuổi, khi cậu ấm Kình còn thò lò mũi, hai mươi năm làm lụng vất vả, ăn chắt hà tiện, vun vén trong ngoài mới được thế. Nay bà bé về làm đảo lộn hết cả. Riêng việc cưới xin đã phát sinh bao nhiêu khoản tiền. Ăn uống kéo dài cả tháng trời. Quần áo phải cất công lấy từ Hà Nội về, đã thế thầy đội lại chiều. Suốt ngày chỉ cùng chị ấy ru rú trong buồng, bình thơ trò chuyện... Lúc hứng còn bắt lão Ré lên tận phố huyện Thổ Tang đón thợ về đánh bóng các đồ thờ, vách gỗ, phên tre để chị vung bút đề thơ, rồi sơn then chống mối mọt, bụi bậm cẩn thận, nhằm lưu giữ bút tích của chị, chả chịu nhòm ngó đến nhà cửa ruộng vườn gì cả.

Cụ Đồ thở dài, ánh mắt mông lung ra chiều nghĩ ngợi.

- Thảo nào ta cứ thấy Xuân Hương buồn, hỏi nó không tiện nói, chỉ bảo đang ở nơi thoáng đãng, đồ đạc bài trí đơn sơ mà con người tự do phóng túng nay chui vào cái rọ ấy, dẫu nhà ngang dãy dọc, ruộng cả ao liền, trong kê toàn sập gụ tủ chè, phản lim bóng lộn thật nhưng chật chội, lộn xộn, gò bó lắm. Đám gia nhân và con cái bà cả suốt ngày chành choẹ, ra vào lộn xộn, bà cả thì dèm pha ganh ghét, đá thúng đụng nia.

- Vâng! Cậu học trò đón ý - mợ ấy sợ chị Xuân Hương hoang phí, phá tan cả nghiệp xây dựng gần cả đời, hoặc hớt tay trên của nả đồ đạc của mợ ấy và con cái nên ghét. Chả cứ chửi chó mắng mèo, mà còn đánh đập gia nhân suốt. Nhất là lão Ré, được ông chủ tin dùng, quý bà trẻ

https://tieulun.hopto.org

hay đùa, biết thương người nghèo, cứ mỗi lần lén giúp việc gì là bà cả đánh chửi thậm tệ, còn dọa đuổi, nhường nắm cơm chim cho người khác.

Đổi lại tư thế ngồi, sắc mặt cụ Đồ tím rịm, giọng cụ trầm ngâm:

- Ta đã dặn đội Kình rồi, phải để tâm đến nó, cách ly đám con riêng và mụ vợ cả ra, kẻo thói đời ghen ăn ghét ở, kẻ đan lồng thì ít, người gài bẫy thì nhiều. Từ bé Xuân Hương đã bao giờ phải làm lụng vất vả đâu? Sinh ra trong nhà quyền quý, cha dạy học, anh đều làm quan. Từ bé đã theo đòi bút nghiên, mười tám tuổi cha và anh mất lại theo ta lên trên này mở trường luyện bút. Làm sao am hiểu chuyện ruộng vườn, đất đai, phân gio, cấy hái?

Lặng nghe như nuốt lấy từng lời thầy, anh học trò thẽ thọt:

- Dạ, thưa... thầy dạy đúng ý con đấy ạ. Chị Xuân Hương ở trường nổi tiếng là đa ngôn sắc sảo, đối chọi ai cũng phải xuýt xoa nể phục. Song việc đời, nhất là đối nhân xử thế với đám con chồng và gia nhân còn khờ khạo, hồn nhiên lắm. Người ta suốt đời ăn no vác nặng, coi giấc ngủ bữa ăn làm trọng, đầu óc đặc cỏ gi bùn lầy, còn chị ấy-ăn trắng mặc trơn, thoát ly thực tế... Nói khí không phải, chứ hoàn cảnh chị ấy chênh vênh quá, con sợ sớm muộn đám vợ con bà cả cũng hất chị ấy xuống bùn như bỡn.

Câu nói như gáo nước lạnh dội vào cái đầu đang bốc lửa hừng hực vì rượu. Cụ Đồ nhổm hẳn dậy, lia tia mắt về phía học trò bực bội:

- Anh nói lạ, còn đội Kình nữa chứ. Chả phải nó đã sai lão Ré làm nhà "thuỷ tạ" giữa đầm Chạ để Xuân Hương câu cá, cách ly với đám người cỏ giả kia ư? Chính ta đã xuống cái chòi ấy. Tuy nứa lá tranh tre, song bện đan kỹ càng, dày dặn, trang trí hoa văn khéo lắm, lại bốn mùa bát ngát hương sen, tha hồ cho Xuân Hương ngắm cảnh, bình thơ, tụ tập cùng đám bạn lều chõng trong làng.

- Vâng - anh học trò bẽn lẽn - Lúc đầu con cũng nghĩ như thầy, mừng cho chị ấy, sau quan sát cách ăn nói đi đứng của chị ấy mà hãi. Ai đời cả con mè chị ấy chỉ sắn mỗi miếng mồi và khúc lườn béo ngậy, còn lại chê nhạt,

https://tieulun.hopto.org

chê tanh vứt trả xuống hồ làm mồi cho cá hoặc gọi người làng đến cho. Những buổi nhắm rượu, bình thơ còn hoang phí nữa. Đã chén thả cửa rồi chị ấy còn xâu cho mỗi người một con đem về cho đám vợ con nghèo khó ở nhà. Bà cả biết chuyện liền tông tốc chửi rồi xui con, xúi người làm đến mắng té tát. Nào đồ "mèo mả gà đồng", đồ "trốn chúa lộn chồng"... ăn không, ăn hỏng ba sào đầm của bà. Ngốn thế thì chồng có nuôi mười ao cũng chả đủ... Đồ ăn tàn phá hoại"

Nét mặt cụ Đồ căng thẳng, tay đỡ chén rượu run run, lòng bần thần lo ngại:

- Đã đến mức ấy rồi ư? Thế này thì ta phải thu xếp công việc lớp trường tìm về Tứ Xã gặp Xuân Hương ngay mới được.

Bỏ qua thái độ của thầy, anh học trò vẫn thao thao bất tuyệt:

- Bây giờ thì cả làng biết Đội Kình không bênh vực nổi bà Bé rồi. Tuy lều chõng đi thi, cất hàng buôn tận Hà Nội, song vẫn là anh con trai hàng huyện, đầu óc gia trưởng hữu khuynh, không vượt qua luỹ tre làng, làm sao dám đối đầu với bà cả và lũ con lớn tướng để bảo vệ bà bé?

Không khí lặng đi, nghe rõ cả tiếng gió chạy lao xao ngoài đồi thổi hắt về từng đớt gió lạnh tê tái, run người. Cụ Đồ nhấc chén liên tục, cố xua đi cảm giác bẽ bàng và mối linh cảm sợ hãi mơ hồ đang vò xé. Chợt nhớ ra điều hệ trọng, cụ lo lắng hỏi:

- Nghe nói nó còn làm cả thơ giễu các cụ trong làng nữa?

Nghe thầy hỏi, anh học trò "à" lên, vui thích:

- Không phải vậy đâu thầy ạ. Hôm ấy, ngay trong điếm Minh Hạc, thuộc đình làng Tứ Xã, đám quan chức, bô lão trong làng đang họp bàn việc xóm thì bên kia bờ đầm, chị Xuân Hương xuống hồ lấy nước... Mưa bụi, đường trơn, nước sánh làm chị ấy trượt chân ngã, người lấm bê bết, nước đổ tung toé, các cụ thấy vậy cười ầm cả lên, chị ấy sau lúc gượng dạy liền dùng thơ chữa thẹn, hòng giấu khéo cái bộ gìo lạch bạch như ếch bị bẻ đùi của mình:

https://tieulun.hopto.org

" Giơ tay với thử trời cao thấp,
Xoạc cẳng đo xem đất ngắn dài".
Cụ Đồ buông chén, mắt hấp háy, xoa xuýt:
- Trời đất, trớ trêu đến thế thì thôi. Người ngã mà thơ chênh vênh vui hóm, lôi cả "hoá công" vào cuộc, thực tình là để xem bác cao, thấp, ngắn, dài thế nào thôi, chứ đâu phải là tôi ngã... Giọng điệu từng trải, già dặn và bất cẩn ấy - đích thị là của Xuân Hương rồi.

*

Từ ngày Xuân Hương về quán xuyến chuyện trường lớp, đám học trò càng quấn quýt nể phục vụ tài chị hơn. Hễ mùa màng, giỗ, tết, buộc phải nghỉ học dài ngày - là khi lên thế nào cũng khẩn khoản xin thầy cho chị chỉ bảo kèm cặp, để rồi hễ sơ hở là "nhặt" của chị mớ ngôn ngữ sắc sảo, độc địa có một không hai, đem khoe với đám bạn mình, tha hồ hể hả đùa nghịch. Tối nay đám học trò lại tụ tập trong phòng kín để nghe chị đọc thơ. Theo như Xuân Hương kể: Về nhà chồng chưa được bao lâu thì gặp tiết xuân, mọi người lũ lượt vào nhà dân mượn tre để trồng đu. Tò mò Xuân Hương theo đám gia nhân của chồng đi. Hội tan, thấy họ hè nhau nhổ tre đem trả lại. Xuân Hương bật ra ý tưởng lạ. Vừa tả thực, lại vừa lỡm cánh đàn ông chi, cũng là lên án thói vô tâm đáng trách của họ:

Tám cột khen ai khéo khéo trồng
Người thì lên đánh, kẻ ngồi trông
Trai du gối hạc khom khom cật
Gái uốn lưng ong ngửa ngửa lòng

Những trận cười rung tít không gian. Trời đêm cũng âm thầm đỏ mặt, đất lại hể hả vì vui. Đám môn sinh vừa thẹn, vừa thích, cứ bắt chị đọc đi đọc lại rồi lẩm nhẩm đến thuộc lòng:

Bốn mảnh quần hồng bay phất phới
Hai hàng chân ngọc duỗi song song
Chơi xuân có biết xuân chăng tá
Cọc nhổ đi rồi, lỗ bỏ không.

Hai câu cuối, chị hạ bút làm cánh môn sinh điếng người. Khẩu khí lem lém, vui vẻ mà nhọn sắc đến kinh người. Kể lể đấy mà vặn vẹo tra hỏi đấy. Đùa cợt đấy mà

https://tieulun.hopto.org

răn dạy, lên án đấy. Hỡi những kẻ đại diện cho thói vô tâm hèn hạ. Tận hưởng lạc thú với người đẹp, liệu có hiểu tình cảm vui buồn của họ mà nâng niu, quý trọng không - hay lạnh lẽo, vô hồn như những cây cọc nhổ khỏi... lỗ trống?

Lời đồn như có cánh bay xa. Mấy tháng trước tin Xuân Hương về đã làm náo động cả vùng hạ huyện phong Châu, đến nỗi quan tri phủ Vĩnh Tường ở tít phố huyện Thổ Tang cũng thân chinh đến. Mỗi lần đi là một lần chuẩn bị lỉnh kỉnh - nào võng khiêng, xe kéo, ô dù, lỡng bạt rồi nghiên bút, giấy mực, hà xa, đi bộ nửa ngày đường mới tới. Đêm ngủ lại trường với cụ Đồ và đám học trò, sáng ra lại vui vẻ chia tay với Xuân Hương ra về. Ngắm nhìn đôi trai tài gái sắc, cụ Đồ cả mừng, lòng le lói hy vọng... Thôi thì Ông trời hành tội bắt Xuân Hương phải lận đận duyên tình hai tư tuổi đầu mới đem thân làm lẽ, tưởng gặp người hiền nhân phú quý ai ngờ lại rơi rớt bã giàu sang trọc phú, thích chơi hoa mà chẳng hiểu sắc hương, lại sợ cả đám vợ cả, gia nhân - đòi vặt trụi cả gai đi, nếu không... để mặc hoa tàn héo. Nay trời thương tình nghĩ lại. So với tổng Kình, quan tri phủ "mười phân vẹn mười" hơn. Vóc dáng dong dỏng, trẻ đẹp, mỗi bước đi đều rộng dài dứt khoát, chứ không thấp đậm, cục mịch, bổ xuôi bổ ngược như tổng Kình, lại học rộng tài cao, đỗ đạt được triều đình tin dùng, quan viên hai họ và đám dân đen cảm phục mến mộ chứ không vì cậy có chữ "quan" mà tham lam vơ vét, những nhiễu dân lành. Đêm nay cũng là đêm quan tri phủ ở lại trường. Khi đám môn sinh và lính khiêng đã đi ngủ cả, Xuân Hương lui vào phòng riêng. Quan tri phủ lựa lời đánh tiếng:

- Thưa thầy, con vốn ở xa, biết thầy mở trường dạy học đã lâu, nhờ nghe tiếng Xuân Hương mà tìm đến xem mặt, nghe nàng hoạ thơ. Thưa thầy, lời đồn quả không ngoa. Chỉ vài lần tiếp xúc, nghe cách bình thơ và khẩu khí ung dung sang sảng của nàng... con đã biết ngay là người học rộng tài cao, ngôn ngữ độc đáo mà thuần thục, dùng chữ ít mà đầy đủ, tứ mới lạ mà đẹp đẽ. Thơ đúng phép mà văn hoa. Thật đáng mặt tài nữ nước nhà. Thưa thầy nhiều lần qua lại- nhờ đám môn sinh trọ học - con

https://tieulun.hopto.org

đã biết được hoàn cảnh thực của Xuân Hương. Cảnh thê thiếp lẽ mọn, chồng lại hiểu lầm bỏ đi. Thầy vừa là thầy dạy vừa là cha nuôi, bao năm chăm sóc đỡ đầu cô ấy, nay con có lời thưa thật với thầy...

Cụ Đồ không vội trả lời, chén nước trà đặc làm cụ tỉnh táo, yên tĩnh hơn bao giờ hết. Khác hẳn với quãng thời gian dài trước đó, khi Xuân Hương thất thểu từ nhà tổng Kình trở về trường và nằng nặc đòi về Hải Dương thăm mẹ già. Thương con đường xa vạn dặm, sức khoẻ rộc rạc, ăn kém, ngủ kém vì lo nghĩ nhiều, cụ phân tích điều hơn lẽ thiệt để giữ con. Ngày qua tháng lại, thời gian hàn gắn vết thương lòng, Xuân Hương đã có phần nguôi ngoai song qua thần thái sắc mặt vẫn hay thay đổi thất thường. Thỉnh thoảng làm được bài thơ mới đem đọc giữa đám môn sinh, lập tức thoát thai thành người khác hẳn. Sắc sảo, tinh thông, mắt đen lấp lánh những tia lửa của sự khát vọng đòi giải phóng, vài hôm sau lại chìm sâu vào đáy huyệt của quá vãng, ngẩn ngơ như kẻ mất hồn. Nỗi đau của sự phản bội, hiểu lầm từ tổng Kình và sự ghẻ lạnh, đố kỵ của đám vợ con bà cả đã lớn hơn những cảm xúc mềm yếu, kỷ niệm yêu thương trong lòng Xuân Hương. Song để quên hẳn bóng dáng tổng Kình, Xuân Hương cần có người bầu bạn, chăm sóc. Người ấy chẳng thể ai khác mà chính là quan Tri Phủ Vĩnh Tường đây. Có điều phải hỏi Xuân Hương đã.

***

Vừa kịp quen với hơi hướng tình cảm, sự chăm sóc ân cần của quan tri phủ, hoà nhập với đám gia nhân, bà cả và những đứa con riêng của chồng để gắn bó đời mình nơi phố huyện Thổ Tang, Xuân Hương đã phần nào quên đi nỗi tái tê của đoạn đường vấp ngã trước đó, thì từ đâu tai hoạ đường đột ập xuống. Đang dạy học cụ Đồ nghe học trò tìm đến báo tin dữ: Quan phủ Vĩnh Tường đột ngột qua đời khi vừa tròn ba giáp, tâm hồn còn giữ nguyên vẹn sự yêu thương quý trọng người vợ trẻ. Cụ bần thần nghĩ: "Cây cột cái đã đổ, Xuân Hương không có cớ gì mà ở lại dinh phủ chịu sự dè bỉu, ruồng rẫy của bà lớn cùng đám con cái gia nhân trong phủ nữa, có lẽ phải nhờ

https://tieulun.hopto.org

người sang đón Xuân Hương về trường thôi".

Chưa kịp thực hiện ý định, từ bên ngoài sân cụ Đồ đã trông trông thấy bóng con gái nuôi đang bước từ chân dốc lên, liền hấp tấp chạy ra:

- Xuân Hương đã về đấy hả con?

Nhìn dáng điệu bơ phờ của con, đầu chít khăn tang, tay nải căng phồng, đầu tóc rũ rượi, cụ kịp hiểu tất cả, dịu giọng hỏi:

- Quan tri phủ mất rồi phải không con?

Ngồi phịch xuống hòn đá xanh, dưới đám cây Và cây Vạy - mọc um tùm, mướt mát bên bờ hồ, khuôn mặt thẫn thờ, tái xanh. Xuân Hương oà khóc, như khẳng định nỗi đau tột độ vừa trải qua:

- Quan tri phủ mất thật rồi cha!

Dán mắt vào cái dáng ngồi hừng hực bất động của con, cụ Đồ bất giác đưa mắt lên nhìn trời, lòng trào lên bao chua xót:

- Bất công chi hỡi hoá công.

Vẻn vẹn bốn, năm năm trời, hai lần đem thân đi làm lẽ mà xuân xanh chưa kịp ba mươi đã hai lần phải đứt gánh khóc chồng, dù là khóc theo kiểu nào đi nữa cũng đớn đau, tâm huyết như xé gan xé ruột mình ra. Đã từng trải qua một đời vợ, ba lần thể nghiệm nỗi đau vợ mất, con mất, thằng lớn vừa được bảy tháng với chứng bệnh viêm phổi hiểm nghèo và đứa con gái chết đói, chết bệnh cùng người vợ trẻ nơi xó làng khi cụ đang còn theo đuổi lều chõng đi thi nơi kinh thành đô hội, cụ hiểu nỗi lòng Xuân Hương lúc này. Đau đến mức cụ không còn đủ can đảm qua một lần đò nữa, đành lấy công việc và lũ học trò làm niềm vui, coi Xuân Hương như con ruột mình, sẵn sàng đắp đổi tất cả nỗi vất vả, khó khăn để giữ lấy sự yên ấm cho Xuân Hương trong cuộc đời trần tục, cực nhọc này, ai ngờ...

Sương xuống lành lạnh, gió từ lòng hồ ào ạt thổi lên. Cụ Đồ bất giác rùng mình gai lạnh. Nhìn sang Xuân Hương - đầu gục lên tảng đá đôi vai nhỏ gầy guộc rung lên vì nỗi đau chồng mất, cụ Đồ thở dài dỗ dành:

- Thôi vào nhà đi con, sắp tối rồi, sương đang xuống nhiều và lạnh lắm... cứ nghĩ ngợi thế này thầy sợ con lại

https://tieulun.hopto.org

ốm như lần trước mất.

Gắng kiềm chế nỗi đau, Xuân Hương chủ động bày tỏ ý định của mình:

- Thưa cha, ý con đã quyết. Lần này con trở lại trường để tạm biệt cha. Dù sao con cũng phải về để phụng dưỡng mẹ già...

Cụ Đồ sững sờ:

- Con lại đòi về Hải Dương ư? Sau khi rời khỏi nhà tổng Kình con cũng đòi về đấy... đường đất xa xôi, lên bộ xuống thuyền, thân gái dặm trường lại không có thầy bên cạnh, làm sao thầy dám để con ra đi trong hoàn cnảh này?

Hiểu nỗi lòng người cha, Xuân Hương khẽ khàng:

- Vâng! Nhưng lần này con sẽ không quay trở lại nữa. Mẹ con đã già. Bà ngoại mới mất, coi như... con đành... bất kính với thầy vậy.

Nét mặt cụ Đồ thoáng cau lại.

- Lại thế nữa ư? Sao con không nói sớm để thầy nhờ người đón hẳn mẹ con lên trên này ngay sau ngày bà mất? Về lại đấy - lạ nước, lạ cái, không quen phong thổ, không biết làm ruộng, con thích nghi thế nào được?

Đăm đắm nhìn bóng hai thầy trò khẽ đung đưa, lung linh dưới làn nước, Xuân Hương bộc bạch:

- Con sẽ dạy học, thưa cha. Điều này suốt những ngày trực bên linh cữu quan phủ con đã cân nhắc rồi... có điều con không thể ở lại nơi "thôn dã" ấy mà sẽ đưa mẹ lên chốn kinh kỳ, nơi triều đình liên tục mở khoa thi, các sĩ tử, nho sinh, tao nhân mặc khách thường xuyên lui tới luyện rèn, thi thố.

Ngửa mặt nhìn trời, nơi những đám mây trắng bạc xếp chồng lên nhau như những vẩy rồng, cụ Đồ thở dài:

- Thì ra con đã có ý định bỏ mặc thầy ở lại đây? Con không mảy may nghĩ đến thầy.

Lau nước mắt, Xuân Hương cố nuốt tủi nuốt hận vào lòng:

- Phận con đã thế... thưa cha... con không thể vin tựa vào cha mãi được, cũng không thể để mặc mẹ già một mình nơi phố thị...

Dí đôi bàn chân dưới đất, giọng cụ Đồ tắc nghẹn:

- Thôi thì gần chục năm qua, con đã vì cha mà ở lại

https://tieulun.hopto.org

đây. Nay ý con đã quyết, cha không thể bỏ mặc con được. Số tiền mà cha dành dụm được từ khi mở trường đến nay cũng đủ để thầy trò ta lo liệu lúc lâm thời, và giữ lại một phần dưỡng già nơi quê kiểng. Kể ra con không vướng víu chuyện mẹ già hoặc đau nỗi đau biệt ly, cha còn nấn ná ở lại vài năm nữa.

Hiểu rõ ý định của cụ Đồ, Xuân Hương vội vã:

- Không! thưa cha, ý con không muốn thế. Con chỉ muốn đoạn tuyệt cùng quá khứ. Với cha đất này là đất lành, cha cần đậu lại với môn sinh, với sự nghiệp, còn với con lại là đất ngỗ, con phải đi. Gần mười năm qua chính cha đã cứu vớt đời con, cho con được theo đuổi học hành nghiên bút lại đứng ra tác thành đôi lứa cho con có phúc có phận... phải xa cha là điều bất đắc dĩ, nhưng nhất định con sẽ nhớ cái tâm, cái đức của cha. Trở về chăm sóc, gây dựng cho mẹ già ổn định rồi, con sẽ quay lại đây để đền đáp tấm lòng cha...

Nghe con nói, cụ Đồ cười, lòng thoáng chút xa xót, nhưng vẫn ánh lên niềm hy vọng:

- Còn... tổng Kình, chả lẽ con quên nó thật ư ? Dù sao thì sau ngày con về dinh quan phủ, nó cũng lên tận đây tìm cha, thú nhận... chỉ vì nghe lời hiềm khích báng bổ của dân làng, mụ vợ cả và bầy con dại, lại thêm lão thầy bói... nó mới nghi ngờ con không thật lòng, thật dạ với nó, nên mới thử bỏ đi buôn bán tận cố đô. Nửa năm sau nghĩ lại quay về tìm, thì con đã về dinh quan phủ rồi. Xuân Hương mỉm cười khó nhọc, ngắt lời cha, nét cười như mếu, làm biến dạng khuôn mặt từng trải dạn dày trong ánh chiều chạng vạng, khẳng định:

- Hết rồi, thưa cha... con thay đổi ý định, không thể đón mẹ già lên đây cũng vì chuyện ấy. "Nòng nọc đứt đuôi" rồi cha ạ, "nghìn vàng còn khôn chuộc"... nữa là.

Biết khó có thể lay chuyển nổi thái độ của con, cụ Đồ đành thở dài quay đi:

- Thôi thì ý con đã quyết, cha không thể dỗ dành hoặc ép buộc con được. Ngay sáng mai cha ra lệnh đóng cửa trường, cùng con chia tay, thu xếp đồ đạc rồi ngày kia thầy trò ta sẽ về dưới ấy.

- Nghe cụ Đồ quả quyết như vậy, Xuân Hương chỉ

https://tieulun.hopto.org

còn biết khóc, lùi lũi theo bước chân cha vào trường.

**

Đêm liên hoan chia tay, giữa đám trò cũ với cha con cụ Đồ xứ diễn ra thật âm thầm cảm động. Khác hẳn với các cuộc tụ tập thâu đêm suốt sáng trước đó. Xuân Hương vẻ mệt mỏi, u buồn, trễ nải, vầng tang trắng ôm khít lấy đầu. Từ cậu môn sinh nhà ở phố huyện, hai bài thơ "Khóc tổng Cóc" và "Khóc ông tri phủ Vĩnh Tường" đã được truyền tay khắp lượt đám môn sinh trong trường. Cùng là khóc mà với tổng Cóc, giọng Xuân Hương nanh nọc độc địa, khóc như đoạn tuyệt, dứt tình, đào đất đem chôn, dù tổng Cóc vẫn còn đang sống. Không chỉ lôi tên tục của chồng cũ ra để rủa sơ, nghiến ngấu, còn lôi cả họ hàng, hang hốc nhà Cóc ra mà bêu riếu cho thiên hạ cười nữa:

Chàng cóc ơi, chàng cóc ơi
Thiếp bén duyên chàng có thế thôi
Nòng nọc đứt đuôi từ đấy nhé
Nghìn vàng khôn chuộc dấu bôi vôi.

Những là Cóc, Nhái bén, Nòng nọc, Chẫu chàng... thật hả hê đắc thắng quá.

Ngược lại, với quan Tri phủ Vĩnh Tường, Xuân Hương khóc thảm thê, da diết quá, đã than trách trời gần, đất xa còn kéo cả "Ông Xanh" xuống cùng khóc cho vơi nỗi đau với mình.

Trăm năm ông Phủ Vĩnh Tường ơi!
Cái nợ ba sinh đã trả rồi
Chôn chặt văn chương ba thước đất
Tung hê hồ thỉ bốn phương trời
Cán cân tạo hóa rơi đâu mất
Miệng túi càn khôn khép lại rồi
Hăm bảy tháng trời đà mấy chốc
Trăm năm ông Phủ Vĩnh Tường ôi...

Ngôi trường chật chội, đèn đuốc sáng trưng, dáng Xuân Hương im lìm như hoá đá. Trong khoảng thời gian ngắn vừa bị tổng Cóc viết thư cự tuyệt, bị đám con riêng và mụ vợ cả xua đuổi, lại mất cốt nhục khi chớm hình thành, nay nỗi đau vừa kịp nguôi ngoai thì tít cao xanh, Ông tạo đã thắt vành tang...

Nghĩ tới viễn cảnh mai sau, vùng đồi Sơn Dương

https://tieulun.hopto.org

không còn trường Tư Thục và bóng dáng cha con cụ đồ Xứ nữa, đám môn sinh sụt sùi nhỏ lệ. Vừa khóc vì cuộc chia ly với người thầy mà họ hết mực yêu mến bao năm trời nay, vừa khóc cho nỗi buồn của Xuân Hương hiện tại. Tài nhân mà phận hẩm.

Dặn dò, bắt tay tiễn biệt từng người rồi, cụ Đồ bảo Xuân Hương trở về phòng nghỉ. Những hình ảnh, kỷ niệm của gần chục năm trời nơi quê mới, giữa đám học trò khiến cụ Đồ khó ngủ. Phòng bên, dường như Xuân Hương cũng trằn trọc vì duyên phận bẽ bàng nên đã trở dậy viết:

Chiếc bách buồn về phận nổi nênh
Giữa dòng ngao ngán nỗi lênh đênh
Lưng khoang tình nghĩa dường lai láng
Nửa mạn phong ba luống gập ghềnh
Cầm lái mặc ai lăm đỗ bến
Dong lèo thây kẻ rắp xuôi ghềnh
ấy ai thăm ván cam lòng vậy
Ngán nỗi ôm đàn những tấp tênh.

*

Lê bước ra khỏi phòng con, cụ Đồ xứ thở dài bảo:

- Nho Trâm, Tú điếc sắp đến để đi cùng thầy trò ta một quãng rồi đấy, tranh thủ nghỉ ngơi còn lấy sức mai đi đường dài con ạ.

Nghe lời cha, Xuân Hương khẽ khàng buông bút, đầu gục trang giấy, tóc xoà kín cả bài thơ còn chưa ráo chữ.

=Đỗ Thủy Tiên=

https://tieulun.hopto.org

NGUYỄN THỊ ANH ĐÀO
Sài Gòn, Việt Nam

DỐC DÃ QUỲ VÀNG VÀ DÂM BỤT ĐỎ

Nhận điện thoại của mẹ "con dốc nhà mình đã tráng nhựa xanh", tôi mừng khấp khởi, em tôi sẽ không còn xắn quần, cột hai tà áo dài lên hông để đến lớp, không còn ai trong gia đình tôi phải lội bì bõm dưới sình đỏ sau mưa, ba sẽ không còn hì hục kê từng viên đá theo mỗi bước chân của chị em tôi, mẹ không còn phải mang hàng ra tận đường lớn để giao cho khách...

***

Nhà tôi nằm trên đường quốc lộ, cách trung tâm thị trấn chừng 1km. Vào nhà phải xuống một cái dốc chừng trăm thước, nó là một cái dốc cao. Đứng từ mặt đường nhìn xuống nhà tôi như đường triền đi xuống suối. Dốc

https://tieulun.hopto.org

cao, nên trời mưa thì trơn trợt và cũng lắm sình lầy ở cuối dốc.

Nhưng đó là nơi tuổi thơ tôi đã đi qua, nơi cùng lũ bạn trong xóm chơi trò ú tim, rượt bắt. Nơi chị em tôi hái lá dâm bụt làm tiền, hái hoa dã quỳ chơi trò cô dâu chú rể... Tuổi thơ đi qua mộc mạc và thân thương. Tôi không biết rằng mẹ than vắn thở dài mỗi khi mưa xuống, phải bám từng chân vào những viên đá ba đã kê mà mang hàng ra tận đường lớn để bán cho khách. Các ngón chân ba bám vào từng viên đá, có khi trầy xước và bật máu để cõng chị em tôi đến trường.

Ngày ấy, nhà tôi nấu rượu ngon nhất huyện, ba mẹ tôi làm quần quật sớm khuya mà vẫn không đủ rượu để bán. Chiều chiều, Ông tôi cùng vài ông già trong xóm ngồi đánh cờ trên chiếc bàn con con dưới gốc me già trước ngõ, mỗi người uống một ly rượu nhỏ cho ấm bụng trước lúc ra về. Thành một thói quen, chiều nào tôi cũng làm cho ông một đĩa gì đó để ông làm mồi uống rượu, khi thì đĩa lòng xào, khi thì đĩa gỏi... Tàn ván cờ, thì món ăn ấy được cẩn thận bọc vào túi của Ông Năm.

***

Ông Năm ở xóm trên, không con cái, không vườn rẫy, trước sống bằng đủ thứ nghề. Sau này già, ông đi ăn xin. Ông đi nhiều, mỗi ngày hàng chục cây số, ai cho gì lấy nấy, ăn uống qua ngày qua bữa. Và chiều nào cũng vậy, đến giờ là về gốc me già với bàn cờ con con ấy, cùng mọi người hớp ngụm rượu, cùng chơi cờ. Mà mắt ông lúc ấy sáng, gương mặt ông tinh thông kỳ lạ. Ông bảo "nhờ rượu mẹ mày nấu". Tôi không tin, tôi chỉ cười, vì tôi nếm thử rồi, rượu cay xè, ngon lành gì?!. Rồi một chiều nọ, ông dắt về trước gốc me một người đàn bà mù, già quắt queo và khổ sở. Ông xua tay xóa đi thắc mắc của mọi người: "như tui!". Bằng hai tiếng gọn lỏn như thế, không ai hỏi thêm điều gì nữa, tuổi già cô đơn thì có một người bạn để tâm tình sớm hôm thì quý lắm rồi. Đằng này, ông còn được nắm tay bà đi khắp nơi, được chăm sóc cho bà từng miếng ăn giấc ngủ. Còn gì vui hơn nữa cho tuổi già của mình.

https://tieulun.hopto.org

Ông Năm thường vắng mặt trong những ván cờ trong những ngày sau đó, ông còn nhiều điều cần lo lắng, và có thể khi nói chuyện với người đàn bà mù ấy vui hơn ngồi đánh cờ với các ông bạn già của mình. Hoặc ăn cùng bà sẽ đậm đà hơn ly rượu mẹ tôi nấu.

Ông nội tôi nhìn di ảnh trên bàn thờ bà thở dài. Tuổi già héo hắt trôi qua. Dù có con có cháu, nhưng có phải lúc nào ông cũng có thể trò chuyện với chúng tôi như khi còn có bà đâu.

***

Tôi học cấp 3, Ông bị tai biến mạch máu não, không được uống rượu, nhưng ông thèm, ông khóc "còn mấy ngày nữa tao xuống đất nằm, có ly rượu bây cũng tiếc!", ông hờn mấy ngày, không thèm ăn. Ba bỏ nghề, sang lò rượu lại cho dì. Chiều chiều ông ngồi buồn nhìn ra con dốc, chênh vênh!

Hoa dã quỳ vẫn vàng, dâm bụt vẫn đỏ như những chiếc đèn lồng. Các em tôi hàng ngày vẫn đến trường qua con dốc thân quen. Và ông đã ra đi... Do căn bệnh tai biến mạch máu não, khi ông ở nhà một mình. Ông đã trượt chân khi bước lên thềm nhà, không ai nhìn thấy ông ngã, không ai đỡ ông dậy, không ai nghe được tiếng ông gọi...

Đám tang Ông, trời mưa tầm tã. Nhưng người ta vẫn nối thành hai hàng dài từ dưới gốc me già. Có mười người khiêng quan tài của ông đi lên con dốc. Hai mươi bàn chân thanh niên khỏe mạnh nhất bám vào từng thớ đất trơn, một người trợt chân! Người thứ hai trượt theo, người thứ ba, người thứ tư... Quan tài đổ nghiêng về một phía. Ba quỳ xuống khóc "Cha ơi, đường đi sao gập ghềnh và khó khăn quá!". Nhưng kỳ lạ, quan tài không rơi, hai mươi bàn chân sau vài giây bôi rối rồi lại bước đều nhau, đưa ông ra khỏi con dốc. Con đường quốc lộ dài và trắng xóa trong mưa. Hai hàng người vẫn lặng lẽ đi... Chỉ có ông Năm, ông không đủ sức đi đến nơi, ông quỳ gục xuống giữa đường, người ta phải đưa ông về. Tôi nhìn mọi người, không biết ai đang khổ đau nữa? Vì đều bết bùn đất và nước mưa, môi thâm tím vì lạnh. Và tôi hiểu, "nghĩa tử là

https://tieulun.hopto.org

nghĩa tận", bấy nhiêu cũng đủ biết rằng người ta đã quý Ông như thế nào.

Tôi nhìn lên bàn thờ ông, cái ước mơ giản dị "ông được nhìn thấy đứa cháu nội lớn nhất của mình lập gia đình" đã không còn nữa. Ông đã ra đi sớm quá, khi tôi chưa học xong cấp ba.

***

Tôi xa nhà, vào Sài Gòn học đại học, là một trong những người đầu tiên ở thị trấn nhỏ bé này đậu đại học. Ba tôi mừng đến nỗi không thể làm được bất cứ việc gì trong ba ngày. Nếu tôi là con bé ba tuổi của ngày xưa, có lẽ ông đã công kênh tôi đi khắp xóm làng mà hết toáng lên "con gái tôi tuyệt nhất!".

Tôi đi, ba đứng nhìn theo, lần đầu tiên tôi nhận ra dáng ba giống Nội tôi quá đỗi, vẫn cái nhìn thăm thẳm từ cuối con dốc chênh vênh.

***

Tôi ra trường rồi đi làm, nhà tôi thêm một đứa đi xa, nhà vắng thêm một người mà con đường vẫn thế. Các em tôi đã lớn dần lên, nghĩa là chúng cũng sẽ đi xa như tôi, đi dần dần, từng đứa! Rồi ánh mắt ba mẹ tôi dõi theo từ gốc me già ở cuối con dốc chênh vênh, dõi theo từng bước chân của các con mình. Rồi năm chị em tôi, đứa nào sẽ về lại thị trấn này? Đứa nào về lại ngôi nhà thân thương cuối con dốc ấy, để rồi có một gia đình, có tiếng cười của trẻ thơ. Để lại nhìn một thế hệ mới nữa chơi trò ú tim, đuổi bắt, làm cô dâu bằng hoa dã quỳ, lấy lá dâm bụt làm tiền mua cơm?

Chia tay mối tình lãng mạn và trong trẻo thời sinh viên sau ba năm gắn bó, về nhà thăm mẹ. Cái bàn nhỏ dưới gốc me già ba đã dẹp đi, ngõ nhà trống quá, tôi ngạc nhiên hỏi mẹ. Mẹ bảo Ông Năm cũng đã đi với nội tôi. Trời thương nên ông đi rất nhẹ nhàng. Người ta phát hiện ra ông ngủ đã quá mười hai giờ trưa mà chưa dậy. Ông không bao giờ dậy nữa. Nhẹ nhàng và thanh thản. Hàng xóm đã quyên góp tiền làm đám tang cho ông. Ngôi nhà ông giờ lạnh lẽo, không người nhang khói. Hàng ngày,

https://tieulun.hopto.org

những người hàng xóm qua mở cửa, thắp nén hương cho ông đỡ buồn lòng. Nhưng không biết ông sẽ được ấm áp đến bao giờ?

Mẹ kể. Từ ngày nội tôi mất, Ông Năm trở lại ngồi vào chiếc ghế dưới gốc me già trước ngõ, vẫn một ly rượu nhỏ, một đĩa thức ăn và bàn cờ. Có hôm những ông bạn già không đến, ông chơi cờ và uống rượu một mình, nói chuyện một mình... Người đàn bà mù năm ấy cũng đã qua đời sau khi về với ông chừng ba năm. Ông cũng yếu đi thấy rõ, mỗi ngày ông không còn đi được nhiều nữa, có hôm ông ngồi chơi cờ từ trưa, ánh mắt như vô hồn mà như nhìn tận sâu vào thế giới của cõi âm u nào đó. Có hôm, bé Út tôi nhìn thấy ông chơi cờ mà không dám ra gần ông, nó đứng núp sau cánh cửa nhìn gương mặt kỳ lạ của ông.

***

Đêm, tôi nằm úp mặt vào ngực mẹ, nơi chị em tôi đã vắt đến kiệt cùng để lớn lên, chợt nhận ra nó đã héo hắt theo thời gian. Tự dưng tôi muốn khóc! Tôi muốn kể cho mẹ nghe hàng trăm chuyện trên đời, muốn mẹ biết rằng tôi cũng héo hắt nhớ thương nơi con dốc có gốc me già, có mái nhà nhỏ rộn ràng tiếng yêu thương, muốn kể mẹ nghe sau ba năm với mối tình đầu, tôi đã biết cuộc sống không quá giản đơn và chính bản thân mình cũng thay đổi đi nhiều quá. Nhưng đuôi mắt mẹ hằn vết chân chim, nụ cười không còn trong và sáng như ngày trước nữa. Tôi không dám làm mẹ khóc, dù tôi biết rằng đó là những giọt nước mắt hạnh phúc khi thấy con mình đã lớn.

***

Đi làm ba năm, công việc và công việc, những thuận lợi liên tiếp khiến tôi không có thời gian để nghĩ rằng mình đang cô đơn giữa thành phố đông đúc này. Nhưng khi mệt mỏi, tôi chợt nhớ ra mình cần có một bờ vai để khóc, cần một vòng tay dỗ dành, cần một niềm tin để đứng lên. Tôi nghĩ về ba, về gia đình tuyệt vời của tôi dưới con dốc có hoa dã quỳ vàng và dâm bụt đỏ, có con ngõ với gốc me già. Và tôi tưởng tượng đến gia đình tương

https://tieulun.hopto.org

lai của mình, có hoa vàng đầu ngõ, có tiếng trẻ thơ... Lần đầu tiên thấy mình thèm đến khát khao một mái ấm gia đình.

Tôi gặp anh, anh sinh ra và lớn lên ở thành thị, chưa biết màu đất đỏ, chưa lội sình sau mưa, chưa biết hoa dã quỳ vàng và dâm bụt đỏ. Trong anh là kỹ thuật, là nhà cao tầng, là công nghệ tiên tiến mà anh học được từ trời Tây xa xôi. Tôi hỏi mẹ rằng có thể đưa anh về? Mẹ bảo con dốc vẫn chưa thành đường, vẫn mưa, vẫn sình lầy bì bõm, người ta có hiểu được không con? Tôi nghe tim mình đau quá, liệu anh và tôi có xa cách nhau đến thế hay không? mẹ lo lắng hóa lẩn thẩn mất rồi mẹ ơi! Tôi muốn đưa anh về, về thế giới tuổi thơ tôi, về không gian ấm áp mà tôi đã lớn lên, tôi đã được con dốc ấy ôm ấp và gìn giữ tâm hồn vẹn nguyên, trong trẻo đến bây giờ. Con đang suy nghĩ cuộc sống quá giản đơn hay là mẹ đã quá lo lắng cho con rồi? Mẹ ơi!

***

Mẹ bảo "con dốc được tráng nhựa xanh", nhưng vẫn còn nguyên dã quỳ vàng và dâm bụt đỏ. Úp điện thoại, muốn hét toáng lên rằng "Tôi yêu con dốc, tôi yêu dã quỳ vàng, yêu dâm bụt đỏ và mái nhà của tôi!". Tất cả sẽ còn vẹn nguyên nếu anh cùng tôi gìn giữ và trân trọng sự bình yên của nhau. Mẹ sẽ cười thật tự tin trong ngày cưới tôi "sẽ không ai chê quê mình nghèo, không ai khinh thường con gái tôi ở xứ người xa lạ nữa!".

Tôi dụi đầu vào ngực anh, niềm tin vẫn trọn vẹn và bình yên. Tuy anh chưa từng đến nơi tôi đã sinh ra và lớn lên. Nhưng tôi tin anh sẽ đến và ở lại, sẽ cùng tôi gìn giữ vẹn nguyên những kỷ niệm, dẫu có những ánh mắt hướng về nơi nào xa ngái, chông chênh.

=Nguyễn Thị Anh Đào=

https://tieulun.hopto.org

VẤP NGÃ

NGUYỄN THỊ ANH ĐÀO
Sài Gòn,Việt Nam

Tiền bạc và tình dục. Đó là sự trao đổi một cách sòng phẳng giữa hai nhu cầu "tiền" và "tình". Đó là thứ con người rất dễ bị làm nô lệ và nó có thể đẩy con người đến con đường mà người đời gọi là "tệ nạn xã hội".

Khi thực hiện cuộc trao đổi đó, đối tượng cần tiền sẽ bị xã hội chỉ trích nặng nề hơn đối tượng còn lại. Tôi nhận ra một sự thật cay đắng rằng, tất cả những gã đàn ông không chỉ tìm mua vui nơi những cô gái sẵn sàng bán thân, mà họ còn tìm đến những cô gái ngây thơ, trong sáng để đảm bảo an toàn hơn và để kiểm nghiệm lại hiệu quả khả năng chinh phục trái tim phụ nữ của mình.

Tôi đã gặp một trong những người đàn ông như thế.

Lần gặp đầu tiên.

Tôi đến mời công ty ông tài trợ một chương trình do tạp chí tôi tổ chức. Ông là giám đốc của một công ty tư vấn nho nhỏ và bản thân ông hiện là giảng viên của một

https://tieulun.hopto.org

trường đại học. Sau lần gặp đầu tiên, chúng tôi trao đổi số điện thoại và có một sự hợp tác thuận lợi. Tạm biệt và kèm lời hẹn "Xong việc, mình đi nhậu". Tôi gật đầu vì nghĩ đây là lời xã giao đơn thuần của những ông sếp dễ tính. Tôi chưa biết gì nhiều về ông ta ngoài công ty có khoảng 20 nhân viên mà đa số là sinh viên của ông mới ra trường. Ông có một chiều cao khiêm tốn nhưng trời lại "hào phóng" cho ông bề ngang, vì thế, nhìn từ xa tôi thấy dáng đi của ông đáng tội nghiệp hơn là kính nể.

Sau những tin nhắn vu vơ, hợp đồng được ký xong, tôi nhận lời gặp ông lần thứ hai với lý do mang tính cá nhân vì thật ra những công việc còn lại sau hợp đồng không thuộc về thẩm quyền của tôi. Thì giữ lấy mối quan hệ cho những lần làm ăn khác nữa!

Một đứa con gái tỉnh lẻ, sáu năm sống ở thành phố thì đã mất bốn năm lê mông hết giảng đường rồi thư viện. Bị vứt thân ra đường kiếm tiền chưa đầy hai năm, chưa hình dung nổi đằng sau vẻ hào nhoáng của Sài Gòn là một cuộc sống như thế nào, đàng sau vẻ đạo mạo của những con người thành đạt kia ra sao? Tôi muốn biết và tôi đến nơi ông đã hẹn.

Đó là sân thượng của một nhà hàng khá sang trọng nhưng lại rất vắng khách. Từ đây có thể nhìn xuống trung tâm của thành phố như hàng triệu vì sao rực rỡ. Tôi nửa đùa nửa thật thay câu chào:

- Anh quên mang ví thì em không có khả năng chi trả đâu đấy!

Có lẽ sau câu chào thân thiện ấy, ông có vẻ cởi mở và bắt đầu câu chuyện của mình gọn ghẽ và trơn tru hơn.

Bốn mươi tuổi, có vợ và hai con nhưng cuộc sống vợ chồng không hạnh phúc... Tôi chợt rùng mình và nghĩ đây là "bài ca con cá" mà tất cả các gã đàn ông đã có vợ đi "cua gái" đều ca rất mùi mẫn. Tôi hơi nhếch môi cười nhưng may là ông không nhìn thấy. Ông đang nhập vai khá tốt. Tôi uống thêm ngụm nước và nghĩ: rồi hắn ta sẽ nói rằng mình dễ thương, hiền lành và hứa sẽ lo lắng cho mình như em gái... Ừ, nhưng đổi lại "Khi anh buồn anh sẽ gọi em đến nói chuyện với anh" Ở đâu ư? À không phải nhà anh cũng không phải công ty, nhà hàng à? Quán

https://tieulun.hopto.org

cà phê ư? Ở đấy thì đông người lắm, gặp người quen nhiều không hay... À anh có một chỗ rất dễ chịu, anh em mình trò chuyện thoải mái mà không bị ai quấy rầy... Tôi nhếch môi cười, có thể lắm chứ! Thành phố có hàng chục ngàn khách sạn mini mà. Diễn biến sau đó dường như không chệch ra khỏi những gì tôi nghĩ là mấy, chỉ có điều ông ta chưa dám mở lời mời tôi đến khách sạn. Tôi uống hết ly nước này đến ly khác với gương mặt vô cùng bình thản. Ông cũng nhận ra điều đó khi đáng ra ông đang làm tôi xúc động đến mức phải thút thít khóc.

Sau một giờ nghe ông nói, tôi thấy mỏi và không gợi chuyện thêm nữa. "Độc thoại" hoài cũng chán nên ông gọi bồi bàn tính tiền. Tôi xuýt bật ngửa khi phiếu tính tiền hơn một triệu đồng, một nửa tháng lương của tôi!

Ông yêu cầu được bắt tay nhưng tôi chỉ cười và cúi đầu chào lễ phép. Nghe cơn giận trào lên ngang cổ, giá như trong tay tôi đang cầm một vật gì đó có lẽ tôi ném thẳng vào chiếc lưng lom khom đang đi trước tôi chừng ba bước. Tôi tin chắc một điều rằng, cho vàng khối ông ta cũng không dám đi ngang với tôi khi ra khỏi nhà hàng, nhìn dáng đi gấp gáp của ông như vừa làm xong một công việc nào đó khó khăn lắm và vội vã trở về cùng gia đình. Tôi bĩu môi cho một hạng người không đáng để trọng. Vậy mà là thầy giáo ư?

Sau lần gặp thứ hai là những trận "khủng bố" điện thoại, rằng ông cần tôi để tâm sự, đổi lại ông có thể lo cho tôi tất cả những gì tôi cần. Những đứa con gái tỉnh lẻ quê mùa như tôi chỉ cần tiền hay ông không có gì ngoài tiền để gạ gẫm. Ông giàu đến mức nào nhỉ? Ông có thể cho tôi được mấy lần như thế?

Tôi gặp ông lần thứ ba.

Lần này tôi đi cùng một đứa bạn, tôi hẹn ông vào một quán cà phê bình thường, ông có vẻ không hài lòng vì quá đông người, ông dễ gặp người quen. Chỉ ngồi nói chuyện khoảng ba mươi phút nhưng cũng đủ thời gian cho nhỏ bạn tôi quăng được "mẻ" kha khá, mà ông vẫn đang tưởng rằng tôi "mắc câu". Ông móc hầu bao theo lời nhỏ bạn tôi khoảng năm triệu đồng.

https://tieulun.hopto.org

Sau đống hàng hóa mà tôi rinh về và đắc thắng như một chiến lợi phẩm là cảm giác thấy mình có lỗi với Quang. Tôi đang phản bội niềm tin mà Quang đã đặt trọn vẹn vào mình. Do chúng tôi nghèo, ừ, nếu Quang giàu hơn thì có thể tôi không phải lo lắng nhiều chuyện cơm áo. Có một câu nói đùa ai đó đã nói thế này "Con gái muốn có tiền thì phải hư, con trai muốn hư thì phải có tiền", ngẫm lại quả không sai. Nhưng niềm tin và nghị lực không dành riêng và trọn vẹn cho tôi. Tôi háo thắng và nông nổi hơn nhiều.

Nếu tôi chịu nhún nhường một chút nữa thôi, tôi biến mình thành một người bán thân lúc nào không biết, ông ta có quyền sở hữu tôi bất cứ lúc nào ông ta muốn. Tôi dám chắc một điều rằng những cô gái đã lỡ sa chân vấp ngã cũng bắt đầu ở hoàn cảnh của tôi và gặp những con người như ông ta. Chỉ có điều tôi có kiến thức và khả năng kiếm tiền một cách trong sạch ở nơi có quá nhiều cạm bẫy này.

Tôi đổi sim và thông báo rằng mình không còn sử dụng điện thoại nữa. Tôi buộc phải cắt những đường liên lạc mà ông biết, nhưng rồi tôi không thoát khỏi ông ta khi ông biết số điện thoại của tôi tại nơi làm việc. Tôi như quỵ ngã trong những ngày tìm cách thoát khỏi sự ám ảnh của ông. Tôi khinh bỉ những bài báo do ông viết, khinh bỉ luôn cái vẻ đạo mạo của một thầy giáo nghiêm nghị khi sinh viên cúi đầu chào. Nói cho cùng, dẫu ông có tài đến thế nào thì ông cũng chỉ là gã đàn ông ... "ham của lạ", sống đời sống của nhục dục không lành mạnh mà thôi. Ông đang bị tiền bạc và tình dục biến thành nô lệ.

Tôi sốt mê man đến mấy ngày do nhiễm siêu vi, đó là loại bệnh mà y học không biết do virus nào gây nên.

Ông gọi điện và tôi gặp ông lần thứ tư.

Lần này là một khách sạn trên đường Tôn Đức Thắng có thể nhìn xuống dòng sông Sài Gòn nhộn nhịp và đông đúc (theo lời ông mô tả). Địa điểm cứ nâng cấp dần lên ở tiêu chuẩn "kín đáo" và "riêng tư". Thế đấy, tôi cần tiền còn ông ta đang cần "tình". Mười triệu đồng không phải là số tiền không hấp dẫn cho một cuộc gặp gỡ.

Ông đến trước khoảng nửa tiếng, căn phòng khá ngột

https://tieulun.hopto.org

ngạt, có lẽ đây là căn phòng rẻ tiền nhất trong khách sạn này và rất ít ai chịu ở trong một ô vuông chật hẹp như thế này, gò mình để mà ... ngắm sông!

Ông nằm yên trên giường, đón tôi một cách khá nồng nhiệt nhưng chỉ bằng lời nói và không bước xuống giường. Tôi không ngạc nhiên khi ông đã mình trần như nhộng nhưng thấy buồn nôn khi tấm thân béo núc ních và nguyên thân hình cứ tròn như một chiếc lu đang di chuyển một cách mệt nhọc.

Tôi chạy liền một mạch vào nhà vệ sinh, ngồi "câu giờ" mất ba mươi phút, chỉ rửa mặt rồi đi ra trong sự ngạc nhiên và thất vọng của ông. Tôi uống nước và bật tivi lên xem. Còn ông thì nhìn tôi và đang chờ đợi điều gì khác hơn.

Tôi vẫn không dám quay lại nhìn ông ta với mớ thịt nhão nhoét và nhùng nhằng cùng một con người bất lực chưa bao giờ điều khiển nổi chúng.

Tôi không hiểu nếu không có chút tình cảm nào thì người ta có thể quan hệ với nhau ra sao? Chỉ cần nhìn thấy trang phục "Adam" của ông là tôi nghe đầu óc quay như chong chóng rồi, âu yếm nhau thế nào được nhỉ? Đó là chưa kể đến những nguy hiểm đang rình rập mà hiểm họa của HIV là điều khiếp đảm nhất. Tôi nhìn quanh một vòng thật nhanh. Trên bàn là hai chai nước được tôi bật nắp, một cái gạt tàn thuốc, một vỏ lon bia và một chiếc hộp nhỏ, trong ấy có vài chiếc "OK".

Mục đích của tôi là lấy tiền, còn ông thì ngược lại, nhưng ai cũng muốn đạt mục đích của mình trước nên tôi thì xem tivi còn ông thì đắp mền... ngủ. Ông đã biết tôi rất cần số tiền mà ông đã "ngả giá" trước, nếu không, một cô gái đàng hoàng như tôi sẽ không đến đây, ông ... kiêu căng và mặc kệ cho tôi chờ đợi.

Mồ hôi tôi túa ra như tắm, hồi hộp, tức giận, lo sợ! Nhưng tôi biết được một điều rằng ông rất sợ người quen biết chuyện này, mà người quen của ông thì nhiều vô kể, trong ấy có những người ông không nhớ nổi tên như hàng ngàn sinh viên của ông. Còn tôi, tôi không có quá nhiều thứ cần gìn giữ như ông. Hai tiếng đồng hồ trôi qua, tôi xem hết chương trình phim của tivi thì ông có vẻ bắt đầu

https://tieulun.hopto.org

tức giận. Đôi mắt đỏ ngầu, nhìn như cầm dao xoáy tận "lục phủ ngũ tạng" của tôi. Tôi khẽ rùng mình nhưng cũng an tâm vì ông không thể nhanh như tôi, với tấm thân phục phịch ấy có thể làm gì hơn là rượt tôi chạy lòng vòng trong căn phòng này chừng năm phút thì ông ... lên máu rồi.

Nhưng ông rất nhanh, ông đã nắm được bàn tay tôi. Ngay lúc ấy, tôi thấy trước mắt mình là ánh mắt âu yếm của Quang, rồi đổi sang cặp mắt đỏ ngầu của ông rồi lại là ánh mắt của Quang, nhưng mắt Quang cũng dần dần chuyển sang đỏ ngầu giận dữ. Tôi không còn sức lực chống trả, hai bàn tay bị khống chế, cả lưỡi cũng không nói được. Sau một hồi vùng vẫy tôi dùng tất cả sức lực của mình hét lên một tiếng thật to. Và bừng tỉnh.

Bên tôi là Quang, bàn tay tôi nằm gọn trong bàn tay Quang, ánh mắt anh hiền từ và âu yếm "Em thấy gì mà la ghê vậy?". Tôi ú ớ vài tiếng rồi chợt hiểu ra đó chỉ là cơn ác mộng tôi đã gặp trong lúc đang tìm cách thoát khỏi sự ám ảnh của ông. Lần gặp thứ tư ấy không hề diễn ra trong đời.

Tôi xiết chặt bàn tay Quang, đưa lên môi hôn và bật khóc!.

=nguyễn thị anh đào=

https://tieulun.hopto.org

BỨC TRANH HOÀN HẢO

NGUYỄN THỊ ANH ĐÀO
Sài Gòn, Việt Nam

Du bỏ Khoa đi lấy chồng, một người chồng thật sự lý tưởng trong mắt Du qua ba tháng tìm hiểu. Không uống rượu, không hút thuốc, lo lắng từng chút cho vợ, mua từng viên thuốc đến tận đầu giường mỗi lúc Du bệnh, quần áo lúc nào cũng phẳng phiu từng nếp, nấu ăn ngon và gọn gàng sạch sẽ. Những hình ảnh trái ngược với Khoa, xuề xòa, quần áo xốc xếch, bạ đâu vứt đó, nếu ngày nào đó Du không cằn nhằn là ngày đó... Khoa đi công tác.

Đám cưới được tổ chức, thiệp mời được Du đi phát với ánh mắt hớn hở, lũ bạn chỉ há hốc mồm ngạc nhiên, chỉ có Khoa ôm giá vẽ bỏ đi từ hôm Du bảo Du lấy chồng. Những bức tranh nằm ngổn ngang trong căn phòng trọ cũ kỹ, màu vẽ tứ tung, bà chủ nhà cằn nhằn "cái thằng ở kiểu gì mà phòng như ổ chuột"... Khoa đi Đà Lạt, thực hiện những sáng tác mới, có lẽ anh nghĩ đây là cảm xúc để sáng tác dồi dào nhất. Thường một nghệ sĩ sáng tác nhiều nhất vào lúc hạnh phúc không trọn vẹn, và viết nhiều thơ tình có nghĩa là không có một tình yêu nào

https://tieulun.hopto.org

cả. Khoa thấy mình cũng giống như thế và lại cám ơn Du, biết đâu Khoa nổi tiếng nhờ Du "đá" thì sao?

Đám cưới được tổ chức rất tưng bừng, có đầy đủ bạn bè và họ hàng hai bên, Du không phải làm dâu ngày nào hết, chỉ về ra mắt trong một ngày rồi vào thành phố tiếp tục công việc, nói chung Du sắp xếp cuộc sống sau khi đám cưới của mình không khác gì trước khi cưới, ban ngày đi làm, tối đi học thêm ngoại ngữ, thỉnh thoảng đi mua sắm hoặc uống cà phê với mấy cô bạn gái...

Du sửa soạn căn phòng tân hôn của mình như một lâu đài cổ tích, dán đầy tranh ảnh mà Du tha về từ các hiệu sách hay phòng tranh, trong đó có cả những bức tranh mà Khoa đã vẽ tặng. Đức lang quân yêu quý mà Du tôn thờ đang đứng trước cửa phòng, anh cúi xuống, tháo từng dây giày, tháo tất và xếp thẳng nếp gác lên kệ, bên cạnh đôi giày của Du vừa vứt tạm vào góc còn nằm chỏng chơ. Du đang nằm xem tivi, anh hắng giọng:

- Treo áo lên tủ đi em!

Du lười biếng vùi đầu vào mớ chăn nệm.

- Anh xuống tắm rồi treo luôn!

- Sao lại cãi lời nhanh thế?

Du liếc nhanh qua cặp mắt khó chịu của anh bằng một cặp mắt khó chịu không kém, rồi cũng đứng dậy đi treo áo của anh lên.

Du mặc một bộ áo ngủ mỏng, nằm cạnh chồng, gối đầu lên tay anh và chờ đợi. Đây mới thật sự là đêm tân hôn sau ngày cưới đã hơn một tuần. Tất cả đều bỡ ngỡ và vụng về đối với Du nhưng anh thì khác, anh có vẻ rất thuần thục từng động tác còn bảo Du phải làm như thế này thế nọ, mặt Du cứ nóng rần lên vì mắc cỡ. Vừa xong, anh vội bật điện lên khiến Du hoảng hốt kéo chăn trùm người lại, anh mỉm cười một cách mãn nguyện khi thấy dưới nệm một vệt màu đỏ. Du bật khóc. Anh ôm Du vào lòng "đừng khóc! anh yêu em mà!".

Khoa gửi về cho Du một bức tranh do anh vừa vẽ tại Đà Lạt, bức tranh là một đôi uyên ương rạng ngời hạnh phúc, đang tay trong tay dắt nhau qua một con phố rực hoa dã quỳ với dòng đề tặng "Chúc hai bạn trăm năm

https://tieulun.hopto.org

hạnh phúc". Quang, chồng Du nhìn chăm chú bức tranh Du vừa treo lên, bảo:

- Vứt cho rồi, vẽ tồi thế, tốn mấy triệu chụp một album ảnh không treo đi treo cái người ta vẽ không ra người!

Du lấy xuống, không nói gì, lẳng lặng lấy giấy báo bọc bức tranh lại cho vào tủ. Đêm ấy Du không ngủ được. Quang ngủ say, ngáy đều với bàn tay nằm hờ hững trên ngực Du.

Sống với nhau một năm, Du thèm có tiếng trẻ con trong nhà, không còn thích đi mua sắm hay cà phê với bạn bè nữa. Quang không chịu, bảo đợi đến khi anh học xong tiến sĩ đã. Vậy là bao nhiêu tiền dành dụm để sinh con lại cho Quang đi học cao học. Không được bao lâu anh bảo anh học không nổi nếu cứ phải đầu tắt mặt tối lo cho công việc. Du nghĩ mình làm cũng được nhiều tiền và chưa có con nên thôi, anh ở nhà học, hai vợ chồng tiết kiệm cũng không đến nỗi thiếu. Thế là hàng ngày Du đi làm còn anh thì đến trường "dùi mài kinh sử". Bạn bè khen Du có chồng giỏi, có chí tiến thân, Du cười cười nhưng cũng mát ruột.

Những bức tranh của Khoa ngày xưa dần chìm vào quên lãng, Du không còn một phút nào để nhớ, bởi gánh nặng kiếm tiền không cho phép Du có phút nào lãng mạn nữa. Đi làm về đến nhà phải lo cơm nước, giặt giũ rồi dọn dẹp nhà cửa, mệt mỏi leo lên giường phải làm nghĩa vụ "yêu" của chồng. Có hôm Du không hề muốn nhưng cũng phải chiều vì sợ lại nghe những lời ghen tuông vô cớ.

Du có thai, đây là cái thai ngoài ý muốn của Quang, Du biết thế nhưng rất mừng vì đã sắp được làm mẹ. Quang lạnh lùng bảo "Anh chưa học xong là nó không ra đời được!"

Du như chới với, cũng may là chưa báo gì với gia đình chứ không thì...

Quang vẫn cứ học, vẫn vô tư như thời sinh viên, mọi việc phó thác cho Du. Cô không bỏ đi cái thai, Quang biết khi thai đã bốn tháng. Quang tát một bạt tai làm Du té xuống nhà "cô muốn hủy hoại con đường công danh của tôi sao?".

https://tieulun.hopto.org

Sau đó Du vào viện nằm hết một tuần do bị trụy thai. Du thèm thấy những xuề xòa, "ba phải" của Khoa, con người anh sao cũng được, ai thích gì cũng chiều, Du lại nhớ đến những bức chân dung Khoa đã vẽ khi Du ngồi làm mẫu, nghe tiếng cười trong vắt hồn nhiên "em đẹp như tranh hay tranh đẹp như em?".

Sáng dậy sớm để đi làm, Du chạm tay vào bức tranh cô dâu chú rể. Như bừng tỉnh, Du lấy cái vali dồn hết tất cả những gì là của Du vào và cả những bức tranh. Số tiền Du dành dụm được, Du chia làm ba phần, Du lấy hai phần và để lại một phần cho Quang "chúng ta công bằng nhé, anh có một người còn em thì hai". Du bước ra khi Quang vẫn còn đang ngủ một cách lười biếng. Du lên xe với cái bụng lúp xúp dưới làn áo mỏng. Du lên phố núi, tìm Khoa để trả lại bức tranh, vì Du không có được điều mà Khoa cầu chúc.

Quang như một bức tranh hoàn hảo, được treo trang trọng trong phòng triển lãm để người ta ngắm nhìn, chỉ thế thôi chứ không thể sử dụng được vào mục đích khác...

=nguyễn thị anh đào=

https://tieulun.hopto.org

PHAN THÁI YÊN
Hoa Kỳ

VỀ VỚI CƠN MƯA

Hắt hiu về lại tiếng lời
Mưa ruồng tuổi dại nhịp khơi vô thường
Đêm mùa ngõ lối mù phương
Trắng em bờ vực còn hương thâm trầm
Vũ Hoàng Thư

Mùa hè ở Song Thành (1) năm nay mưa nhiều. Mưa về gần như mỗi ngày, dai dẳng khác thường. Mưa từ chiều rả rích vào đêm, thức dậy cùng buổi sáng ướt tiếng chim hót trong tàng cây bồ đào trước nhà. Đêm chờ ngủ, tôi nằm nghe gió thổi mưa lên khung cửa kính khép hờ. Tiếng mưa rơi đều, bời bời nhịp đập vọng về từ những đêm mưa mùa cũ. Xa tắp. Mơ hồ. Âm thanh vỗ về hoài niệm nghe như tiếng gọi thân tình vọng tự một miền xa. Mưa bay theo gió rơi vào hồn người nỗi xao xác nhớ nhà. Nhà xa xôi, tận bên kia biển. Người thì vẫn kiếp lục bình trôi dọc thời gian. Thế nhưng tưởng nhớ mang kỷ niệm lại gần. Mấy mươi năm xa về lại trong gang tấc, như mới ngày qua. Mới như tiếng dế đêm qua rộn góc vườn trăng lóng

https://tieulun.hopto.org

lánh giọt mưa vừa ngớt, hồi hộp bàn chân bước trẻ thơ. Mới như bây giờ giữa cơn mơ mòng thèm hít thở hơi mưa bay bay chiều phố biển quê nhà.

Đôi mắt trong hồn hắt hiu ngó về quê mẹ rồi lòng chợt bồn chồn mối chiêm nghiệm về những chọn lựa trong đời. Chọn lựa nào cũng để lại mối đau như cơn mưa rớt hoài không tạnh trong lòng. Giòng mưa bay qua năm tháng, nơi chốn, kỷ niệm, tuổi xuân. Mưa rơi nhòa hệ lụy, biển dâu, phai nát đá vàng. Hạt mưa quyện bay theo cung bậc miên man của dòng sinh chuyển đất trời, lay thức giấc cô miên trong mỗi tâm hồn đang chùng đợi buổi sáng giao mùa.

Mơ màng theo giòng mưa bay, tôi bắt gặp mình thơ dại phân vân giữa cơn mưa đầu nguồn trí nhớ. Thời gian có lẽ vào khoảng tháng Mười, năm năm ba. Sao lại tháng Mười? Tôi không còn nhớ. Có lẽ những năm sau đó, thường nghe cha mẹ hay người lớn than phiền về những ngày tháng Mười mưa bão nhiều. Tội nghiệp tháng Mười không kịp vui, tháng Mười "chưa cười đã tối", tháng Mười "ông tha, bà không tha". Tội nghiệp đứa bé vừa mấy tuổi đầu đã nếm cảnh tấn thối, sinh ly...

Trời đã sẩm tối mà bến xe Vĩnh Điện vẫn còn nhộn nhịp. Đèn măng-sông trong quán trọ thắp sáng trưng. Thằng bé chưa đầy bốn tuổi, ngồi im lặng bên đứa em gái lên hai, mắt hấp háy nhìn ly sữa trắng ngà trên bàn. Ngoài trời mưa tuôn tầm tả. Lấp lánh qua ánh đèn, từng sợi mưa cắm nghiêng xéo xuống mặt đất sình lội, rác rưởi. Người cha râu tóc phong trần trong chiếc áo nhà binh bốn túi rộng thùng thình. Ông ngồi quên ăn, chăm chú nhìn người mẹ đút cơm cho bé gái. Thỉnh thoảng ông quay qua, mỉm cười, xoa đầu đứa con trai vẫn ngồi nhìn ra màn mưa đang xối xả bên ngoài. Mưa trút xuống đời như nỗi lo lắng cho tương lai gia đình đang xốn xang trong lòng ông. Luồn lỏi vén khéo lắm người cha mới đưa được gia đình ra khỏi vùng kháng chiến. Gia sản gom không đầy chiếc ba-lô trên vai, họ dắt díu nhau rời Bồng Sơn tìm đường hồicư về Huế. Ra tới Quảng Ngãi, gia đình phải chờ đợi nhiều ngày, cuối cùng mới được cấp giấy về vùng Quốc Gia. Mưa bắt đầu lúc trời mới qua trưa, khi cả nhà leo quá giang chiếc xe nhà binh ở Quảng Ngãi. Tấm vải bạt đậy thùng xe cột lỏng lẻo, buông phất phơ như ống tay áo của

https://tieulun.hopto.org

một phế binh. Trong một lúc lâu, thằng bé thích thú ngồi lắc lư theo nhịp dằn của chiếc xe nhà binh cũ kỹ, mắt ngóng chờ từng đợt nước văng tung tóe lúc xe chạy qua ổ gà ngập nước. Lúc xe dừng lại ở bến xe Vĩnh Điện, người cha phải bồng thằng bé đã ngủ say vùi vào quán trọ. Ánh sáng chan hòa và cảnh rộn rịp trong quán khiến đứa bé tỉnh ngủ, ngơ ngác nhìn quanh. Rồi nhìn mưa.

Lắng nghe cha mẹ bàn định chuyến đi ngày mai về Ngoại, thằng bé lờ mờ không hiểu nhưng lòng cảm thấy buồn buồn. Mẹ nhắc đến gia đình đứa bạn duy nhất của nó đã hồi cư về Đà Nẵng một tháng trước đây. Huế. Đà Nẵng. Hai nơi có lẽ rất xa nhau. Nghe nói là phải qua đèo. Thằng bé tụt xuống ghế, ra đứng bên hiên quán nhìn mưa.

Hắn suy nghĩ cả hồi lâu vẫn không thể nhớ ra một cơn mưa lớn và dai dẳng như thế ở Bồng Sơn. Có thể là hắn bận chơi đùa với bạn nên không để ý tới chuyện mưa nắng, chia lìa. Có thể vì hai đứa sẽ không bao giờ gặp nhau nữa nên trời mới mưa lớn thế này. Hồi trước, hai đứa lúc nào cũng cặp kè với nhau nên bờ sông Lại Giang phẳng phiu cát trắng. Và trời thì rất xanh, như bóng dừa. Đôi bàn chân nhỏ lúc thúc chạy dọc theo bờ sông, giỡn đùa với nước. "É ơi É, qua nhà ông Mỹ Hẻ chơi É!" ... Thằng bé nghĩ đến tiếng rủ gọi của bạn mà tiếc ngẩn ngơ những lần hai đứa qua nhà ông già hàng xóm chờ được ăn rẻo kẹo đậu phụng. Hắn chợt biết sẽ không còn dịp hai đứa ngồi sụp nép vào nhau bên vệ đường, thích thú lẫn sợ sệt nhìn bầy voi từ An Lão xuống, đủng đỉnh đi qua khu phố nghèo mái tranh đường đất, vòi vươn cao ngang đọt dừa. Thằng bé đứng nhìn mưa, nhớ bạn, lòng buồn quá đỗi.

Thế mà sáng hôm sau qua đèo Hải Vân, được đứng giữa lưng trời, khích động nhìn mây nước phủ mờ dưới chân, lòng trẻ thơ đã vội quên đi nỗi buồn...

Hai năm ở Huế trôi qua với hình ảnh ngôi nhà có nhiều bậc cấp của Ngoại ở gần chợ Bến Ngự và những chiếc dù khác màu treo lủng lẳng dưới hàng hiên vào những ngày mưa. Có rất nhiều ngày mưa ở Huế. Thằng bé tiếc rẻ nhìn những trái thị vàng thơm nằm tả tơi trên mặt đất trong sân nhà hàng xóm ở hông chợ lối xuống bến sông. Vào một ngày tanh ráo hiếm hoi giữa mùa mưa lũ, không lâu sau ngày mẹ cha thối về quê ngoại, thằng bé được ông Ngoại

https://tieulun.hopto.org

cho cầm dù theo ông đi coi nước lụt. Nhìn giòng nước đục cuồn cuộn từ ngả Phú Cam trôi về như muốn đâm sầm vào cầu Bến Ngự, đứa bé sợ hãi nắm chặt lấy tay Ngoại quên cả sự e dè thường ngày. Những thân cầu Kho Rèn, Nam Giao nhìn từ xa như chìm thấp hẳn xuống, chới với trên mặt nước đang hồi thịnh nộ. Bờ sông ngắn và dốc thường ngày với những bến giặt có nhiều bậc cấp giờ đây đã chìm trong nước. Thằng bé thích thú theo ông Ngoại lội qua khoảng đường lấp xấp nước trước cổng vườn Viễn Đệ. Đôi chân đứa bé chìm ngập lên tới háng trong cặp bốt nhà binh màu cứt ngựa của người cậu. Chiếc dù vàng bung rộng chụp xuống thân hình bé nhỏ. Nhìn từ xa trông như Ngoại của hắn đang dẫn một chiếc nấm biết đi.

Lúc hai ông cháu về lại nhà, Ngoại lấy cán dù chỉ vào vết lằn chạy dọc theo bậc cấp cao nhất, ngấp nghé nền hiên. Chưa thấm chi với trận năm Thìn. Ngoại treo chiếc dù sủng nước lên mái hiên, bước vào nhà. Đứa cháu ngoại đứng ngơ ngác nhìn theo. Lần này Ngoại không chêm tiếng Tây, nhưng năm Thìn là gì thì phải hỏi ba mẹ. Đứa bé lắc đầu, ngồi xuống thềm hiên, nằm ngửa người rảy rảy đôi bốt ra khỏi chân.

Vài ngày sau, người cha dẫn con đi hớt tóc ở tiệm của một ông già phía bên kia cầu Bến Ngự. Năm Thìn là năm con Rồng. Rồng phun nước nên năm Thìn thường hay lụt lội dữ lắm. Người cha giải thích. Thằng con ậm ừ chẳng hiểu gì thêm, chân lúp xúp chạy theo cha cho kịp lần hớt tóc tiệm đầu tiên trong đời. Tiệm là gian nhà tranh nhỏ bên đường dọc theo bờ sông giữa cầu Nam Giao và Bến Ngự. Bên trong lỏng chỏng chiếc bàn nhỏ có hộc đựng dao kéo, tấm kính soi mặt lớn treo trên vách đã ngả màu. Lơ lửng treo từ giữa nóc tiệm là tấm ván mỏng cắt theo dạng một chiếc quạt nan thật lớn có dây kéo. Khách chờ ngồi trên băng ghế nhỏ đặt dọc theo vách hông có nhiệm vụ kéo dây để chiếc quạt lui tới phe phẩy vào những ngày hè đứng gió. Ngồi trên chiếc ghế đẩu cao trước bàn, thằng bé để ý thấy khoảng sông nước trong tấm kính hình như cũ kỹ, chìm xa. Đứa bé xoay người nhìn chiếc ghe chài trên sông rồi lạ lẫm nhìn hình ảnh chiếc lưng của người quăng lưới gù lệch đi trong tấm kính. Thợ hớt tóc là một ông già nhỏ bé, hói đầu, chuyện trò luôn miệng.

- Rứa mi là cháu ngoại của ôn Thông Tằm đó hỉ ?!...

https://tieulun.hopto.org

- Cái ôn ni hay thiệt nghe. Làm răng mà ôn nôm được con gái lớn của ông Thông Tằm giỏi rứa?

Người cha ừ ào cho qua chuyện, tay lơ đãng kéo sợi dây làm chiếc quạt đong đưa phả gió mát rượi.

- Thằng cháu ngoại ni cũng giỏi ghê. Tao tưởng mi nói giọng nẩu chớ. Té ra mi nói tiếng Huế mình.

- Chẳng có chi lạ. Cho dù ở đâu, con cái thường hay nói theo giọng quê của cha mẹ.

Người cha phân bua, trong lúc thằng bé chợt sặc lên cười, không biết vì tiếng "nẩu" ông già rất-Huế cố ý giả giọng hay vì sự nhột nhạt lúc ông dùng cái bót lông mềm thoa nước lạnh ngắt lên gáy lên cổ đứa bé.

Gần mười năm sau, khi gia đình tôi từ Đà Nẵng trở lại Huế thì ông bà Ngoại đã theo người cậu, em kế mẹ, vào sống ở Sài Gòn từ vài năm trước. Ở lại Đà Nẵng trọ học, tôi thích thú nôn nao từng chuyến xe đi về qua ngọn Hải Vân vào những dịp nghỉ hè tết lễ. Cảm giác lâng lâng khi nhìn mây nước quyện nhau từ chốn lưng trời trên đỉnh Hải Vân chẳng hề suy biến trong tôi. Mãi mãi đậm nét trong ngăn phần kỷ niệm, hình ảnh đứa bé bốn tuổi, rồi sáu tuổi, thích thú lạ kỳ với cảm giác đang đứng trên mây nhìn xuống mặt biển mờ sương khói. Những cụm mây vương vấn sương mai, trễ hẹn với gió, bay là đà trên mặt đường rồi nhẹ nhàng vờn níu bước chân khách viễn du. Những năm về sau, đôi khi đứng trên đỉnh đèo mưa rơi nhìn về phía vừa đi qua, bối rối phân vân, tôi quay bước rồi mà vẫn tự hỏi lòng. Đi đến hay đi về, phần còn lại của cuộc hành trình vẫn là con đường đi xuống. Hạnh phúc có phải đang náu mình đâu đó dưới truông mây xa? Sỏi đá lăn mình về lũng sâu, thả ước mơ theo cánh gió lướt trên mặt nước, thất lạc kiếm tìm. Dù sao, tôi đã có lần từ đỉnh núi đó bâng khuâng nhìn về hai phía, thấy bay đi những cơn mưa.

"Mỗi người Huế có một mùa mưa riêng trong trí nhớ đã thành kỷ niệm..." (2). Còn hắn, đi đi về về với Huế, với Đà Nẵng, cậu trai tơ chợt thấy mình lớn lên, chợt tất bật vụng về, trong ni thương ra, ngoài nớ nhớ vô. Giòng thương nhớ, giòng mưa, bay qua Hoàng Thành, qua giòng sông An Cựu nắng đục mưa trong. Mưa vần vũ trên đỉnh Hải Vân, níu thêm mây xám lưng đèo, rồi đổ hết luyến lưu xuống bến Hà Thân làm ướt áo bầy nữ sinh qua chuyến

https://tieulun.hopto.org

phà lối về An Hải. Hắn vội vàng quảy thêm nỗi nhớ đổ vào mưa, đầm đìa một mùa riêng từ lúc hạt mưa còn tươi, lóng lánh trên từng sợi tóc mai e ấp má hồng non mười bốn. Cậu học trò nửa-Huế-nửa-Quảng bỡ ngỡ theo bầy bạn mới quen từ Bến Ngự đạp xe qua Kim Long. Cơn mưa mùa hè bất ngờ đổ xuống bến Vạn Xuân. Bầy học trò ồn ào bỏ bến nước, té chạy vào ngôi từ đường kín đáo trầm tư trong khu vườn xanh mướt thanh trà. Nép mình bên gốc phượng, hắn điếng người không dám thở mạnh, nhìn mưa sa mù trên giòng Hương bất chợt lênh đênh. Con bé Đồng Khánh mà hắn ớn nhất vì cái tính chua ngoa, không chạy theo bầy, có lẽ đang đứng núp mưa cạnh hắn. Gần lắm. Từ cuối tia mắt nhìn xuống, lụa đầm mưa hồng ôm bờ chân thuôn mịn màng tôn nữ. Mưa vẫn rơi. Không gian rạt rào cơn luân vũ, thấm đượm vào thân thể giòng cảm giác ngầm say của một cơn sốt lạ đang nóng bừng da thịt. Trong thảng thốt hắn nghiêng người theo nhịp tim đang đập nhanh hồi xúc động, chạm vào cánh tay trần mát rượi mưa sa. Đôi mắt mở lớn vướng sau nhành tóc ướt buông rèm theo bờ mi thanh xuân. Hạt mưa đọng trên môi, lưỡng lự lăn dài xuống cằm, xuống cánh áo lụa đầm mượt vóc tràm thơm. Hắn hoảng hồn quay mặt, bước đâm sầm xuống bến sông. Những giọt mưa mát mặt và nước giòng Hương quyện ấm dưới chân giúp hắn choàng tỉnh, chỉ để cảm thấy ngượng ngùng mà tự trách mình sao vụng về quá đỗi. Té ra con chằng ni đẹp dễ sợ. Hắn thầm nghĩ, trong bụng muốn gan góc quay lại, ngắm cho bưa, nhưng cuối cùng rồi cũng chỉ dám một thoáng nhìn. Mường tượng bóng lụa hồng bên bờ nước lẫn chìm trong tàng phượng rũ lá, mênh mông màu hoa đỏ lưng trời vừa ngớt hột.

Mùa hè ở Huế oi ả trôi qua, hiếm hoi những ngày mưa. Nên vẫn còn ướt át trong lòng cơn mưa đầu mùa mới lớn. Còn thơm trong trí nhớ đôi môi xinh tôn nữ láu táu ăn hàng trong quán bánh bèo dưới chân núi Ngự Bình. Và vẫn giòn tan tiếng cười bầy con gái Đồng Khánh giỡn đùa trên bến nước xanh bóng tre. Lối mòn xuống bến gần Tòa Viện Trưởng, hắn rành như đếm nhưng chẳng dám mon men, nên Cầu Ga vẫn cụt ngủn cho dù hắn và lũ bạn liên minh Quốc-Học Hàm-Nghi đã vòng xe đạp không biết bao lần. Cuối cùng, tên gan lì nhất trong

https://tieulun.hopto.org

bọn đã hiên ngang dựng chiếc xe đạp bên thành cầu, khum tay cất tiếng gọi tên con bé nó "chiếu tướng" từ lâu. H. thơ H. mộng, cái ... H. tộng bộng... Bến nước hiền ngoan bỗng dậy ba đào. Bầy con trai tan tác đạp xe, cao chạy xa bay khỏi vùng âm thanh ngọt xớt mà chanh chua eo óc. Ngồi nghỉ mệt dưới chân bậc cấp lối lên chùa Báo Quốc, hắn nghĩ tới chút nhụy bánh bèo dính phía trên khóe môi đứa con gái, như một nét son duyên... Đạp xe thả dốc Nam Giao, gió mát lộng và cái miệng duyên dáng dễ thương của đứa con gái đỏ au trong trí tưởng hắn. Lúc chiếc xe đạp hết đà lừ đừ lăn từng vòng bánh qua cầu, quẹo về phía đầu đường Nguyễn Huệ, hắn cũng vừa quyết định là con bé chẳng cần thêm thắt nút ruồi son làm chi cho rườm rà. Cái miệng đó đẹp nhất trong đám và đã ăn hàng quá mạng rồi...

Ngày vào lại Đà Nẵng, đứng trên đỉnh đèo Hải Vân giăng mắc mây trôi, hắn nhớ những ngày hè qua mà lòng thì nao nao nghĩ tới bạn bè trường lớp và trời thu mưa sắp đến trong thành phố trở lại. Sự luân chuyển của mùa theo giòng thời gian trôi xuôi cùng thinh sắc ảnh hình khiến nơi chốn trở thành và chỉ còn là nỗi nhớ im lìm mà bền chặt như những tảng màu lạnh của một bức tranh tĩnh vật. Hình ảnh cánh phượng hồng lả tả rơi trên giòng Hương và những trái phượng già rụng nằm vương vãi trên đường dọc bờ sông Hàn như nét chấm phá ở hai đầu của một quãng đời. Thời gian trôi, những đứa con trai con gái lớn lên, và kỷ niệm chuỗi ngày thơ sẽ nối dài thêm ước vọng.

Người đứng nhìn đọt núi vói trời rồi vọng theo ngàn mây trôi mà mãi hoài kiếm tìm cho mình giấc mộng trùng khơi muối mặn. Tự nghìn năm xưa, người đi về biển xanh, người ở lại đầu non, nên người vẫn mãi phân ly, ngoái vọng, đợi chờ, dắt díu, ra đi. Trên đá cũ lũy đồn cheo leo quan ải, từ hàng trăm năm trước có lẽ gió núi vẫn thổi chạnh lòng người lính thú Đàng Trong. Người hiu hắt nỗi lòng trấn thủ lưu đồn, đợi chờ một tin nhạn, một bóng quần thoa, từ tuốt luốt ngoài tê xa xôi truông phá. "Bởi thương anh em cũng muốn vô, sợ truông nhà Hồ, sợ phá Tam Giang..." nên người vẫn... "chiều chiều mây phủ Hải Vân, súng rền Non Nước bâng khuâng dạ người..." Trăm năm sau, chiều nay cũng có những người lính áo trận bạc màu, đóng đồn trên ải quan xưa lộng gió, theo xe từ đỉnh núi xuôi về hai phía chân đèo.

https://tieulun.hopto.org

Những giấc mơ vẫn lặn lội trên đường. Cơn mơ nào nối liền cách trở cheo leo như những toa tàu nối vào nhau bền bỉ, chừng mực. Con tàu thấp thoáng băng mình qua cánh rừng xa, mỏng manh làn khói xám bị gió xé rã rời.

Thế thôi, dù có lắng tai cũng chẳng nghe được chút âm vọng nào ngoài nhịp đập tim mình và tiếng gió trời. Con tàu vẫn lăn mình về phía trước, lúc chênh vênh bên triền vực, khi tối tăm dằng dặc qua mấy dặm hầm sâu, để làm chuyện nối liền. Con tàu ra đi, quay về, níu kéo thời gian, nối lại những quãng đời có mưa rơi ở hai đầu nỗi nhớ. Tàu ra Huế, tàu vô Đà Nẵng. Nam Ô. Liên Chiểu. Cầu Hai. Nước Ngọt. Ga lớn. Ga xép. Sân ga. Vẫn tiếng máy tàu xình xịch, vẫn khói tàu phun cao hào sảng rộn ràng và tiếng người gặp gỡ chia lìa, ân cần lưu luyến.

Rất nhiều năm sau, vào những ngày mưa trên Tiền Giang hay bên giòng kinh cuối Việt, gã lính sông biển giang hồ vẫn thường bâng khuâng nhớ về mùa mưa thời mới lớn với từng cơn bão rớt qua phố vịnh quê nhà. Gió khơi xa về vần vũ thét gào làm cánh rừng dương quanh bờ vịnh run rẩy rạp mình. Gió cuồng lay xé tả tơi những đám mây thấp trôi nhanh trên nóc hàng phượng dọc bờ sông. Vùng nước bình yên cuối giòng sướt mướt mưa nguồn chợt cuồn cuộn sóng trào như đại dương cuồng nộ ngoài kia. Nước nguồn. Giọt núi rừng truyền kiếp cưu mang chợt một ngày nhớ biển kéo phăng về đồng bằng, hiếp đáp dòng sông phẳng lặng, nước xanh như tàu lá.

Dưới trần mây xám sũng nước, bầy học trò con trai tơi nón đạp xe đi coi nước lụt. Trên khoảng đường dọc bờ sông Hàn từ Bến Mía về phía cổ viện Chàm, có lẽ hình ảnh sinh động duy nhất là dáng bầy học trò gò lưng trong gió ngược. Những chiếc áo mưa trùm đầu, gió bọc căng phồng, nối đuôi nhau như đoàn người lưng gù lặng lẽ hành hương mặc cho giòng nước lũ giận dữ tuôn trào.

Đỉnh tháp chuông nhà thờ Con Gà thoắt biến thoắt hiện trong nền mây hung hãn, trông như một cánh buồm trên đại dương giông bão.

Bầy học trò hăng hái đạp xe qua đoạn đường trũng từ ngả ba Chợ Mới đến gần cầu Trịnh Minh Thế. Một phần vòng xe ngập nước theo đà quay chẻ tuông tung tóe làm sũng ướt từng trận cười vô tư. Cả bọn tụ tập trước cổng nhà cô giáo dạy Pháp Văn, chờ được dịp đẩy chiếc xuồng nhỏ

https://tieulun.hopto.org

từ sân ra đến bờ đường cao để cô giáo khỏi ướt chân. Trường Phan Châu Trinh của hắn đã tạm đóng cửa mấy hôm để làm nơi tạm trú cho nạn nhân lũ lụt từ những quận lỵ vùng núi miệt Tiên Phước, Quế Sơn. Cô ra vào lo lắng, dõi mắt nhìn về phía cây cầu đang oằn mình chịu đựng sức nước từ núi rừng cao đổ xuống. Giữa làn nước đục cuồn cuộn sóng trào và trần mây sa thấp xỉn, chiếc cầu sắt đen trông mỏng manh đến tội nghiệp. Xác những mái tranh nghèo, bụi chuối tàng lá còn xanh, bị bứng gốc khỏi mảnh đất quê, trôi nổi rã rời trên giòng nước lũ.

Bầy học trò quay xe, đạp dọc theo bờ sông xuôi về lại phố. Những chiếc lưng dầm mưa cúi rạp trên thành xe, nương theo đường gió rít điên cuồng trên tàng cây bạc hà lúc qua Trẹm. Dải đất bồi cuối thành phố giờ đây như hải đảo sóng cuộn quanh bờ. Con đường cát mòn ngấm đẫm mưa dầm, dẫn bầy học trò len lỏi qua xóm Thanh Bồ, rồi dừng túm lại sững sờ trước khu rừng dương ủ ê gãy đổ, nằm rạp mình bi thương dưới trận gió bão cuồng quay. Mây đen cuồn cuộn phủ kín vùng trời vịnh biển, chỉ chừa khoảng sáng nhỏ phía cửa chân trời tiếp giáp với đại dương. Từng đợt sóng bạc đầu tung trào hung hãn. Sóng thét gào đổ ầm vào bờ mà giờ đây chỉ còn là rẻo cát xám gầy guộc. Liếp cát chắn quá mong manh cho cánh rừng dương phải liếm láp vị mặn của biển sau mỗi cơn sóng trào.

Trên đường trở về nhà, đạp xe qua ngã Cầu Vồng, cậu học trò một mình thả dốc về phía Ga. Hắn tần ngần vòng xe trước con hẻm ướt mưa. Tim đập rộn ràng khi hắn nhìn thấy bóng dáng mái tóc dài thấp thoáng sau khung cửa màu xanh. Mái hiên nhà cô học trò e ấp dưới giàn bông giấy đang chờ mùa hoa tới, vầng lá xanh rì đầm đìa giọt trời theo cơn bão rớt qua thành phố. Hắn đạp xe đi, mắt còn ngoái chờ một tia ngẩng nhìn và lòng thì vẫn nhủ thầm.

Lúc đạp xe qua ngả ba Cây Quăng, đứng nhìn cống nước cuồn cuộn chảy, hắn mường tượng tới lúc mái tóc ngẩng nhìn lên. Hắn ngần ngừ tiếc rẻ không còn đứng đó vì lúc này cô học trò có lẽ chỉ còn nhìn thấy mưa trôi giạt bên ngoài khung kính.

=Phan Thái Yên=

---

(1) Twin Cities, Minnesota
(2) Trần Kiêm Đoàn

https://tieulun.hopto.org

ĐÀO ANH DŨNG
Minnesota, Hoa Kỳ

BỨC HỌA TRĂM NĂM

HỌC CÙNG LỚP VỚI TÔI TẠI TRƯỜNG NỘI TRÚ MOSSARD, Thủ Đức, có hai bạn Lương Lễ Chuẩn và Nguyễn Tấn Phước, người gốc Thủ Dầu Một, là con của hai vị giáo sư hội họa trường Mỹ Nghệ Bình Dương. Đúng là "con nhà tông không giống lông cũng giống cánh" vì Chuẩn và Phước vẽ tranh, họa hình rất giỏi. Nhờ vậy mà lớp chúng tôi năm nào cũng đứng đầu trường về cuộc thi trang hoàng lớp học trong dịp lễ Giáng Sinh. Hai bạn nầy họa theo hình mẫu các khung cửa kính nhà thờ, vẽ viết chì vào những miếng carton, chúng tôi dùng kéo và lưỡi lam cắt rồi dán giấy màu. Ban đêm chúng tôi gắn những bức tranh bằng kính giả tạo nầy vào khung cửa sổ lớp học, mở đèn néon trong lớp, bên ngoài trời tối xem rất đẹp.

Năm học sixième (1), Chuẩn ngồi cùng bàn với tôi. Vì vậy mà hai đứa chúng tôi chơi thân với nhau, có sách vở gì cũng chia nhau đọc. Vài tuần lễ trước Tết năm đó, Chuẩn cho tôi mượn một quyển tạp chí Thế giới Tự do có đăng một bài nói về Tây Tạng cùng hình ảnh các tượng Phật và

https://tieulun.hopto.org

chùa chiền xứ ấy. Có hình một tượng Phật tôi cứ nhìn hoài vì thấy... quen quen, rồi mới nghĩ ra một người bác họ đi tu khất sĩ có khuôn mặt hao hao giống Đức Phật trong pho tượng. Đó là bác chín Cường, cháu kêu bà nội lớn tôi bằng dì ruột. Hàng năm bác ôm bình bát về thăm Nội và gia đìnhba má tôi vài lần. Mỗi Tết, đến mùng bốn bác mới về, không sai hẹn. Có lần tôi hỏi bác sao không về thăm nhà trước Tết rồi ở chơi luôn cho đến ra giêng, bác cười và nói đùa rằng, từ mùng một đến mùng ba là những ngày làm ăn lớn nhất trong năm của tao mà mậy.

Tôi muốn cho bác tôi xem hình tượng Phật Tây Tạng vì nghĩ rằng bác sẽ thích lắm khi thấy mình giống Đức Phật. Vì vậy tôi nói với Chuẩn lý do và xin nó quyển tạp chí, nhưng nó bảo không được vì nó mượn của một đứa bạn khác lớp. Tuy nhiên, Chuẩn cười và nói, không sao, để tao họa lại tấm hình nầy cho. Suốt nửa giờ étude (2) còn lại nó sao lại hình tượng Phật bằng viết chì trên giấy dessin (3), không những lớn gấp đôi tấm hình gốc mà trông có hồn hơn nữa. Khi soạn sách vở về nhà ăn Tết, tôi cẩn thận đặt bức họa vào một quyển vở cho khỏi bị gãy. Nhưng rồi những nôn nóng nghỉ học về quê ăn Tết làm tôi quên bững nó đi. Lần nào tôi về thăm nhà, Nội cũng bảo tôi đưa cho Nội xem tập vở. Nội chú ý nhất là tập chánh tả, luận văn và toán. Nội không hề hỏi sổ điểm của tôi. Ngày đầu về nghỉ Tết, cơm nước xong xuôi, không đợi Nội nhắc, tôi cẩn thận để chồng vở ngay ngắn trên bàn của Nội. Nội cười, nói để đó Nội xem. Trưa hôm sau, anh em tôi đang chùi đánh bóng mấy bộ lư trước nhà thì bà ba bảo tôi vào Nội gọi. Bà ba vai em chú bác với bà nội tôi, chồng con mất sớm, ở cùng gia đình ba má chúng tôi chăm sóc Nội tôi từ khi ông bị tê bại vì đứt gân máu mà bây giờ người ta gọi là tai biến mạch máu não. Tôi lo lắng, nghĩ thầm, thôi rồi, chắc Nội gọi để rầy về bài luận văn bê bối đến giờ chót tôi mới làm vì mê chơi bóng rổ, ông frère FranÇois (4) phê bằng viết mực đỏ rất thậm tệ. Còn vài ba bước là tới bàn viết của Nội, tôi ngừng lại, tần ngần, đứng xớ rớ. Nội ngước đầu lên, ngoắt tôi lại gần, vẻ mặt thấy vui lắm. Nội nói, lại đây ông biểu. Tôi hăng hái bước đến gần. Nội vò đầu tôi, đưa cho tôi xem bức họa tượng Phật thằng Chuẩn vẽ, tôi kẹp trong cuốn vở mà quên lấy ra. Nội hỏi, con vẽ tấm hình

https://tieulun.hopto.org

nầy hả? Tôi nhìn Nội, gương mặt ông hiền lành, đôi mắt ông sáng, miệng ông mỉm cười với nỗi sung sướng sao thấy thương quá. Tôi biết tôi phải nói dối vì tôi không thể để nụ cười đó tắt trên môi ông. Tôi gật đầu mà mắt thì không dám nhìn Nội. Lúc đó ba tôi trờ tới nói, thưa ba, có chuyện gì mà ba cho dì ba gọi con. Nội cầm bức họa, đưa cho ba tôi, nói lấp bấp, rung rung, không như thường ngày, giọng của một hân hoan bất ngờ, một hãnh diện đầy thích thú, đây nè . . . đây nè . . . mầy coi nè . . . tao biết cháu tao đứa nào cũng giỏi, cũng có tài, có khiếu. Nhưng tao không ngờ một đứa có bàn tay, có đầu óc nghệ thuật như vầy. Mầy coi nè . . . thằng con mầy nó vẽ hình thằng Cường ngồi thiền, không trơ trơ như cây, như đá, mà có nét sống, lại có vẻ thanh thản nữa, giống hệt như thằng Cường vậy đó.

Tối hôm ấy tôi trằn trọc đến quá nửa đêm, ngủ không được vì mặc cảm nói dối với Nội và nhất là sợ ngày nào Nội bảo tôi vẽ cái gì đó thì làm sao tôi vẽ được. Đến khi ấy còn xấu hổ hơn nữa. Tôi đánh thức anh năm tôi dậy, kể tự sự cho anh nghe và hỏi anh tôi phải làm sao. Anh còn mê ngủ, trả lời làu nhàu, tao không biết vì tao có bao giờ nói láo với Nội đâu, rồi anh ngủ tiếp. Tôi không còn cách nào hơn là thú thiệt rồi ra sao thì ra. Tôi quyết định như thế và nhờ vậy mà tôi ngủ được ngay.

Sáng hôm sau tôi kể đầu đuôi góc ngọn cho ba tôi nghe. Tôi tưởng ông la tôi một trận nên thân, nhưng ông chỉ cười và nói, hôm qua ba thấy điệu bộ của con ba nghi rồi, nhưng ba để xem con quyết định thế nào là trái, là phải. Con thấy hậu quả của sự nói láo rồi phải không? Bây giờ con phải làm gì? Tôi mừng trong bụng vì thoát nạn bị đòn, tôi ấp úng, con . . . con xin lỗi ba, rồi con sẽ nói thiệt với Nội, xin lỗi Nội. Ba và Nội phạt gì con cũng phải chịu hết. Ông vò đầu tôi, nghiêm nghị nói, con đã biết học lẽ phải từ cái lỗi lầm, ba không phạt con đâu. Nhưng con phải nhớ cái gì con biết thì nói mình biết, cái gì không thì nói không. Đừng có quen cái thói ... người ta nói sao... à ... đừng có quen thói mạo nhận mà có ngày xấu hổ cái tấm thân. Con lên nhà trên xin lỗi Nội đi.

Nét mặt Nội tôi thoáng buồn sau khi nghe tôi nói lời xin lỗi Nội, rồi thú nhận bức họa Đức Phật do thằng bạn,

https://tieulun.hopto.org

ba nó là giáo sư hội họa, nó có hoa tay mà họa ra chứ không phải do tôi vẽ. Tôi đứng khoanh tay, như trời trồng, lòng xót xa muốn khóc vì đã làm Nội buồn. Nhưng Nội lại mỉm cười và âu yếm nói, tốt, con biết phải quấy, biết xin lỗi Nội là tốt rồi. Nhưng sao con lại nói láo với Nội như vậy? Tôi lắp bắp, con ... con sợ Nội buồn vì con không tài giỏi như Nội mong muốn, con không có khiếu gì hết. Nội đưa tay ngoắt tôi lại gần. Con lại đây, ngồi gần bên Nội. Sao con nghĩ vậy? Trời Phật sanh ta ai ai cũng có cái tài riêng của mình, ai ai cũng có năng khiếu hết. Có một số ít người như bạn con, cái khiếu nó lộ ra sớm. Còn lại phần đông, ai cũng phải học hỏi, nhờ đó mà phát huy năng khiếu của mình. Tôi ngồi xuống bên Nội, Nội nắm tay tôi, tay Nội nhăn nheo, trổ đầy đồi mồi, Nội già rồi, không biết còn sống được bao lâu nữa. Tôi muốn nói, Nội ơi, con muốn ngồi với Nội như vầy hoài để nghe Nội dạy, nhưng tôi không thốt được lời nào. Nội nói tiếp, như Nội đây lúc nhỏ nhà nghèo Nội đi chăn trâu, lúc đó Nội đâu có khiếu gì đâu ngoài cái tài đánh lộn và lùa trâu đi ăn cỏ. Nhờ phước đức Ông Bà, Nội được đi học, rồi làm thầy giáo, lúc đó Nội mới thấy mình có khiếu dạy học trò, rồi Nội tiếp tục học hỏi phát huy thêm cái năng khiếu đó. Con đừng lo, con có năng khiếu mà, bây giờ thì con cứ ráng học cho giỏi là Nội mừng rồi. Tôi ấp úng, dạ con sẽ luôn cố gắng học giỏi cho Nội vui.

***

Hơn 40 năm qua từ ngày giáp Tết đó, tôi có học hội họa, môn nhiệm ý, ở trung học, rồi đại học. Tôi cũng có theo lớp chụp ảnh nữa. Nhưng tôi chưa vẽ được một bức tranh nào ra hồn, chưa chụp được tấm hình nào coi được mắt. Bằng chứng là tôi có chụp ảnh tiền đường nhà Nội vài lần mà chưa vừa ý. Cách nay hai năm, cháu Duy con anh tư tôi về thăm nhà, cháu chụp một tấm ảnh duy nhất tiền đường nhà Nội. Tôi cứ trầm trồ khen hoài, rồi khoe người nầy đến người nọ, bảo họ xem hai tấm hình chụp cùng một tĩnh vật. Ai cũng đồng ý tấm ảnh tôi chụp không có "thần", trong khi tấm hình của cháu Duy nói lên được sự rực rỡ, sự trang nghiêm cùng cái ấm cúng của ngôi nhà xưa của Nội. Nói tóm lại, cháu tôi có cặp mắt, có bàn tay nghệ thuật, còn tôi thì không ngờ. Thật

https://tieulun.hopto.org

ra, tôi có họa được một bức tranh rất thần tình mà không ai biết, nhưng tôi không vẽ nó bằng bút, bằng cọ, trên giấy, trên vải, trên lụa, mà bằng trí óc và trong tâm khảm của tôi. Đó là bức họa năm xưa tôi hình dung gương mặt Nội tôi chuyển từ thoáng buồn sang vui vẻ an ủi tôi và khuyến khích tôi cố gắng trên đường học hỏi. Tôi giữ mãi trong lòng bức tranh tuyệt vời ấy và tôi sẽ cố gắng tận tình mà tả nó cho đám con cháu để chúng cũng nhận thức được nét truyền thần của bức họa của tôi. Tôi gọi đó là Bức Họa Trăm Năm ▪

---

(1) Lớp Sáu chương trình Pháp, đệ thất chương trình Việt.
(2) Giờ học và làm bài.
(3) Giấy tập vẽ.
(4) Thầy dòng, cũng gọi là Sư huynh.

https://tieulun.hopto.org

ĐÔNG HÒA
Sài Gòn, Việt Nam

BÌNH MINH TRÊN CAO NGUYÊN

Mùa đông lại đến trời bắt đầu se lạnh, cái không khí Cao nguyên càng lạnh hơn, trên con dốc nhỏ chúi xuống con đường đất đỏ trải dài về một thảm cỏ xanh và có nhiều bồn hoa đang trổ những bông hoa sớm, trời còn hơi tối chưa sáng hẳn và có vài chiếc xe chạy tiếng máy xe phá tan sự im lặng của bóng đêm.

- Trời hôm nay đẹp thật! Ngồi một mình Như Tâm lại tự hỏi:

- Không biết chừng nào anh ấy mới ra! .....

Hôm ấy trên thảm cỏ Tâm đang ngồi trên phiến đá trước mặt hồ thả hồn trong suy nghĩ xa xôi, thì bỗng một chiếc xe mất thắng hất văng xuống phía dưới hồ rồi ngất lịm, may mà có phiến đá nhô cao không thôi cô đã chết. Khi tỉnh lại thấy chân đau nhói nằm trên chiếc giường trải drap trắng xoá, bỗng có tiếng lao xao:

https://tieulun.hopto.org

- A! Cô ấy tỉnh rồi! Lạy Chúa tôi ....
- Cô tên gì? Thấy người ra sao?

Người y tá hỏi. Tâm gượng đau trả lời:

- Dạ! Em tên Tâm ạ.

Hỏi xong người y tá đo lại huyết áp lấy thân nhiệt.

Tuấn người thanh niên vừa đụng xe phải cô cũng vừa đến. Trong sắc mặt lo sợ, trấn tỉnh xong Tuấn cúi xuống giường nói

- Cô khoẻ chưa? Tôi sợ quá! Tuấn nói như cái máy.

Tâm tỏ vẻ đau đớn không trả lời.

Tuấn ở lại ngồi trên ghế xem chừng để săn sóc cho Tâm, lát sau cha mẹ Tâm cũng đến thấy Tâm không nặng lắm cho nên không trách gì Tuấn. Họ ngồi nói chuyện lát sau cha mẹ Tâm ra về để Tuấn ở lại săn sóc cho nàng.

Thấy Tâm hơi khoẻ Tuấn hỏi:

- Cô bao nhiêu tuổi vậy?
- Dạ em hai mươi hai ạ! Nói xong Tâm lấy tay chặn ngực ho vài tiếng tỏ ra đau đớn.

Tuấn thấy vậy ái ngại lấy tay đỡ lưng cô rồi nói

- Cô ráng đừng để ho mệt lắm
- Tôi tên Tuấn lớn hơn cô ba tuổi
- Vậy thì em kêu bằng anh vậy
- Mình thật có duyên và may mắn. Tuấn buột miệng
- Bây giờ em ngủ đi mai mình nói tiếp.

Sáng hôm sau trời vừa nhá nhem đã thấy Tuấn đến, mua nhiều thứ để cho Tâm dùng.

Tâm rất cảm động nói:

- Anh Tuấn nhà anh ở đâu vậy?
- Nhà ở Sài Gòn gần ga xe lửa Hoà Hưng. Tuấn trả lời.
- Anh lên trên này làm gì vậy?
- Đi công tác! Vì anh làm marketing tức là quảng cáo sản phẩm hàng hóa.
- Vậy chắc không lâu lắm anh phải về Sài gòn.
- Chờ Như Tâm khoẻ tôi mới về! Thôi em nghỉ ngơi đi! chiều tôi trở lại.

Thế rồi thấm thoát mười ngày sau Tâm khoẻ trở lại và xuất viện, hôm ấy Tuấn lấy xe hơi mở cửa và dìu Tâm lên xe để đưa cô về nhà. Sau khi chào hỏi bố mẹ nàng xong Tuấn từ giã nàng để về Sài Gòn. Hai người rất quyến

https://tieulun.hopto.org

luyến vì những ngày qua bên nhau họ đã có cảm tình với nhau. Kể nhau nghe về suy nghĩ của mình về cuộc sống hiện tại và mơ ước đến tương lai. Họ thấy những nỗi niềm tâm tư, tình cảm của họ cũng giống nhau, có cùng chung một lý tưởng, một hoài bão trước sự thăng trầm của cuộc đời và sự yếu đuối của mình trước tình yêu. Tiếng sét ái tình chăng? có lẽ vậy! Vì thế họ đã yêu nhau thật dễ dàng, sẵn sàng tha thứ và san sẻ cho nhau tất cả những tình cảm riêng chất chứa bấy lâu, khi bên nhau hai trái tim của họ đầy xúc cảm. Không ai hiểu được tình yêu từ đâu đến và đến từ lúc nào? Mai kia rồi sẽ như thế nào? Có được như mong đợi hay không? Nhưng trước mắt họ là một khoảng trời xanh rất rộng và trên tầm cao kia những hàng thông cổ thụ vươn nhánh tựa những cánh tay dài như vẫy chúc mừng. Bầu trời như xanh hơn và cũng vừa chứng kiến một mối tình vừa chớm nở nhưng rất nồng nàn và đầy thơ mộng. Tuấn từ giã Tâm và chào cha mẹ nàng rồi lái xe về Sài Gòn ngay trong đêm. Sáng hôm sau chàng đã có mặt ở Sài gòn và đến công ty làm việc luôn. Sau khi kết thúc và nghỉ buổi trưa ngồi một mình Tuấn nhớ đến nàng... Ồ! Sao cảm thấy gần gũi và hạnh phúc. Cái hạnh phúc nhỏ nhoi trừu tượng đang thêu dệt trong tâm trí Tuấn về một ngày mai sáng lạng giữa mình và Tâm.

Tuyết Trinh đẩy vai Tuấn.

- Em mới đến hả? Tuấn hỏi
- Ừ ... em mới đến anh không mừng sao?
- Hỏi khó trả lời quá!
- Chớ mọi lần anh thấy em là chào trước mà.
- Thôi bắt lỗi bắt phải hoài không chịu được.
- Mình đi ăn trưa đi anh. Trinh nói vội:
- Hôm nay em ăn một mình đi anh không đói - Tuấn trả lời.

Trinh giẫy nẩy đi ra trong lòng khó chịu vì trước nay có bao giờ Tuấn từ chối nàng điều gì! Nàng sinh ra trong một gia đình khá giả cha nàng Tổng Giám đốc của công ty này, thế nên nàng luôn kiêu hãnh vì địa vị của cha và muốn ai cũng nể nang về điều này! Tuấn đi thẳng vào phòng làm việc, bỏ mặc Trinh còn đứng tần ngần vì giận.

https://tieulun.hopto.org

Vào phòng xong Tuấn rót một ly nước đầy rồi ực cạn, ngồi xuống ghế vơ vội chồng hồ sơ định xem.

- Reng... eng... tiếng chuông điện thoại đổ

- Allo! Tuấn hả! Lên phòng xếp kêu.

- Vâng, tôi lên ngay.

Nói xong Tuấn liền ra cửa để lên phòng Tổng giám đốc Thịnh

- Mời ngồi! Cậu uống gì? Cà phê nghe. Ông Thịnh nói

- Dạ thôi! Cháu uống rồi, có việc gì không vậy chú?

- Việc tiếp thị hàng hoá trên Đà Lạt xong rồi, cậu có định tiếp tục làm ở Phương Lâm không? Hôm cậu đụng xe trên Đà Lạt chuyện tới đâu rồi. Ông Thịnh nói một hơi.

- Dạ mọi việc ổn như dự tính ạ, còn việc tai nạn hôm ấy cháu thu xếp cũng xong rồi - Vậy cậu tiếp tục đưa ra kế hoạch marketing ở Phương Lâm đi, chiều đem trình cho tôi nghe.

- Dạ vâng! Thưa chú giờ cháu về phòng.

- Ừ thôi xuống dưới ráng tập trung làm đi.

- Mà nè! Gặp Trinh chưa, thấy nó trông cậu dữ lắm đó. Ông Thịnh nói tiếp.

- Dạ mới gặp ạ! Tuấn lúng túng trả lời.

Chào hỏi xong Tuấn đi về phòng mình lòng vui vẻ vì biết rằng thế nào mình cũng sẽ đến bên Tâm trong ngày gần và sẽ cùng tâm sự sau thời gian xa vắng. Đang cười mỉm một mình thì thấy Trinh đứng đó tự bao giờ.

- Vui gì cười vậy anh.

- À! Không có gì. Tuấn trả lời.

- Nhớ ai à ! Trinh dò xét.

- Nhớ ai đâu.

- Chối hả! Em thấy anh cười kìa.

- Thì có miệng phải cười chớ !

- Nhưng nụ cười anh khác khác! Trinh bậm miệng.

- Thôi anh vào phòng đây để làm hồ sơ cho kịp trình

Nói xong Tuấn đi vào phòng ngay, mặc cho Trinh còn đứng tần ngần, làm việc xong xế chiều Tuấn xếp lại xấp hồ sơ rồi ra về,

- Con mới về à ! Bà Thành hỏi

- Dạ ! Thưa mẹ con mới về.

- Hôm nay làm nhiều không con?

https://tieulun.hopto.org

- Dạ không nhiều lắm, nhưng tuần tới con đi Đà Lạt rồi.

- Vậy hả! Nhớ mua cho mẹ vài hộp mứt dâu nghen!

- Dạ! Chừng ấy con sẽ mua ạ.

- Thôi khuya rồi ngủ đi con! Mai còn đi làm sớm.

- Dạ vâng! Chúc mẹ ngủ ngon ạ. Tuấn lễ phép.

- Cái thằng này! Hôm nay sao ngộ, lễ phép nữa à. Bà Thành trách yêu.

Về phòng xong Tuấn nằm trằn trọc không ngủ được phần vì lo công việc, phần vì nhớ Tâm mãi tới gần sáng thì thiếp đi lúc nào không biết. Tỉnh dậy vội súc miệng xong thì liền thu xếp ra xe.

- Con không ăn gì à? Bà Thành hỏi.

- Dạ trễ rồi mẹ ạ! Lát nữa con ăn ở ngoài. Tuấn trả lời

- Làm gì thì làm nhớ ăn sáng nghen, giữ gìn sức khoẻ chứ không thì bệnh.

- Dạ! Con nghe ạ. Tuấn lễ phép.

Vào đến công ty thì thấy Trinh cũng vừa đến trên chiếc xe hơi thật sang trọng, vừa xuống xe Trinh hất hàm nói với tài xế:

- Hôm nay anh nhớ đón tôi lúc 11 giờ rưỡi nghe, đừng đến trễ tôi kêu bố tôi cho anh nghỉ việc luôn đó !

- Dạ thưa cô hai! Tại ông chủ biểu rước ổng trước chứ không thì tôi đến sớm rồi cô thông cảm cho. Anh tài xế phân trần.

- Thôi anh đi đi, nói vậy mà anh cũng trả lời bực thật. Trinh xịu mặt tức tối.

Chứng kiến cảnh như trên trong lòng chán ngán và phần không muốn thấy mặt nhau cho nên Tuấn đi thẳng một hơi lên phòng mình đóng vội cửa lại. Ngồi trên ghế bần thần suy nghĩ: "Không biết bây giờ Tâm đang làm gì nhỉ"? Với tay lấy tập hồ sơ ra hí hoáy viết mà tâm trí như dồn lại và phân chia cho hai việc cùng lúc đến trưa lúc nào không biết.

- Anh Tuấn này!

- Gì vậy?

- Hỏi thật nghen! Anh có yêu em không?

Bị hỏi bất ngờ Tuấn chỉ làm thinh ấp a, ấp úng mãi mới ra câu:

https://tieulun.hopto.org

- Anh có người yêu rồi! Và chúng tôi rất yêu nhau.

- Sao ! Em yêu anh như thế mà anh không yêu em! Trinh trách móc và nước mắt của cô cũng vừa rơi xuống . Tuấn luống cuống vì không phải biết làm gì? Và nói gì? Trách mình sao nhẫn tâm nói ra cái sự thật phũ phàng kia, nhưng dấu mãi thì có ích gì? Chỉ làm cho hai người thêm nặng lòng và đau khổ thôi.

- Mình gần nhau bao nhiêu năm mà sao lại không có tình yêu hả anh Tuấn! Mấy năm nay, em lúc nào cũng muốn anh vui và luôn nhớ anh mà. Trinh vừa nói vừa khóc.

- Tình yêu không nói trước được Trinh ơi! Vì nó được xây dựng bằng rất nhiều thứ hợp lại sự thông cảm, chia sẻ lẫn nhau trong khốn khó, và luôn luôn cả hai người tìm thấy được nhau trong thương nhớ. Còn mỗi khi mình gần nhau là nặng nhẹ cằn nhằn lẫn nhau, thì làm sao có thể yêu nhau cho được, chẳng qua mình phải chịu đựng lẫn nhau thôi, đừng buồn nữa em còn trẻ sẽ có người xứng đáng hơn anh.

Tuấn nói rồi chào Trinh lặng lẽ ra về trong lòng nhẹ đi rất nhiều vì những thầm kín lâu nay đã nói được . Trinh mắc sai lầm rất lớn là luôn nghĩ mình đẹp, có một thân mình mảnh mai và làm say đắm nhiều chàng trai xung quanh. Có một địa vi nhất định trong xã hội mà ai cũng thèm muốn. Trong sự kiêu hãnh của mình nàng muốn gì thì thường bắt những người kia phục vụ nàng như một con thiêu thân, trong yêu đương cũng vậy tuy rất yêu Tuấn, nhưng nàng cũng không bao giờ thổ lộ và thường từ chối những lần hẹn gặp, coi đó là chuyện thường không phải bận tâm cho nên khi đối diện ở một ngả ba đường của tình cảm thì nàng không được gì mà chỉ chuốc lấy sự đau khổ cho bản thân.

- Thưa mẹ con mới về! Tuấn cất giọng sang sảng.

- Rửa mặt rửa tay rồi ăn cơm đi con . Bà Thành kêu

- Dạ vâng thưa mẹ! Mẹ ơi lát nửa con có chuyện muốn thưa với mẹ ạ.

- Mai mẹ thu xếp đi với con ít hôm đi!

- Ừ cũng được mẹ cũng muốn đi xa xa một chút cho thư thả , để mẹ kêu dì hai con trông nhà rồi mình đi.

https://tieulun.hopto.org

Sáng hôm sau cả hai cùng lên xe. Sau khi chào hỏi xong Tuấn cho xe hướng ra xa lộ Biên Hòa. Bầu trời thật quang đãng không khí nhẹ nhàng khiến bà Thành rất thích thú: Tuấn vui vẻ nói.

Tới xế trưa lên đến đỉnh đèo thì không khí bắt đầu lạnh hẳn, hai bên đường những hàng cây Dã quỳ hoang dại trổ rất nhiều bông màu vàng xen kẽ những vuông trồng chè xanh thẳng tắp cứ như trôi dạt về phía sau xe. Qua đỉnh đèo thì hai bên đường đã có thưa thớt nhà ở và trước cửa nhà những cây hồng trơ lá lộ ra toàn những trái lủng lẳng đỏ au, lâu lâu lại thấy những cây bông loa kèn trổ những bông to tướng.

Đến thị trấn, hai mẹ con ăn uống xong Tuấn nói:

- Mẹ ơi! Con đưa mẹ ra Đà lạt trước rồi ít hôm nữa xong việc con ra đón mẹ nghen.

- Ờ vậy cũng được mẹ ra trước vậy? Chừng con xong việc rồi thì về, mẹ ở đó sẽ có thời gian thăm viếng nhiều nơi hơn . Bà Thành nói

- Nói xong Thái Tuấn liền chở bà Thành lên Đà Lạt, đến nơi chàng thuê cho bà một phòng ngủ có cửa sổ nhìn ra con dốc cao, hai bên trồng hoa đỗ uyên rất đẹp. Xong đâu đấy Tuấn vội từ giã mẹ quay lại Phương Lâm để làm việc. Bà Thành sửa soạn xong, tắm rửa thay quần áo rồi khoá cửa phòng lại xuống nhà đón ta_xi đi tham quang những khu vực chung quanh Đà Lạt. Bỗng nhiên bà thấy có một cô gái chống nạng đi từng bước khó nhọc, và chỉ đi quanh ở đó. Thấy vậy, bà Thành lấy làm lạ bước đến gần rồi hỏi:

- Này cháu kia ơi! Chân làm sao vậy?

- Dạ bị xe đụng ạ! Nhưng giờ thì đỡ rồi. Cô gái trả lời.

- Thế người ta có gửi tiền thang thuốc gì cho cháu chữa bệnh không? Bà Thành lại hỏi.

- Dạ có ạ!

- Nhà cháu chắc gần đây hở ! Bà Thành lại nói.

- Vâng ạ! Bà chắc ở Sài gòn mới ra.

- Thằng con bác bảo đi theo nó thì đi cho biết ấy mà.

- Cháu mấy tuổi rồi. Bà Thành chép miệng hỏi.

- Dạ! con hai mươi hai tuổi ạ. Tâm trả lời.

- Cháu sống ngoài này từ nhỏ chắc. Bà Thành hỏi tiếp

https://tieulun.hopto.org

- Dạ con sống ngoài này được bốn năm rồi ạ. Trước con ở ngoài Bắc ạ.

- Ngoài ấy cháu ở tỉnh nào? Bà Thành lại hỏi.

- Dạ con nghe bố con nói ở Vân Đình, Hà Tây gì đó hồi ấy con còn nhỏ nên không biết ạ.

- Bác cũng ở Vân Đình có khi lại biết bố cháu không chừng! Bà Thành buộc miệng.

Sáng hôm sau! Trời mưa nhẹ lát sau cũng tạnh hẳn, mặt đường ướt nước loang loáng. Hôm nay bà Thành không đi ta xi bà đi bách bộ từ từ vì hồ Xuân hương cách khách sạn nơi bà ở không xa lắm, thoáng chốc đến nơi bà cũng thấy Tâm đến trước tự bao giờ và cũng nơi phiến đá cũ. Một già một trẻ họ ngồi bên nhau nói những chuyện về cuộc sống và gia đình và những lúc gian nan nhất trong đời, vì cùng là phụ nữ cho nên cả hai người hiểu nhau và sự cảm thông là đều hẳn nhiên. Chợt bà Thành hỏi:

- Bố cháu tên gì vậy?

- Dạ bố con tên là Thanh Tường ... Như Thanh Tường ạ! Tâm trả lời.

- Giống tên người bạn cũ cũa bác... mà phài bố cháu có tên nữa là Tường râu không cháu? Bà Thành thất thanh

- Dạ! hình như phải ạ! Bà biết bố con à. Tâm hỏi.

- Trời ạ! Vậy là không chừng người quen của bác cũng nên, ta về nhà đi cháu.

Bà Thành đứng dậy cả hai cùng dựa vào nhau đi về nhà của Tâm, không xa lắm vì qua con dốc trước mặt là đến nhà, NhàTâm nằm lọt thỏm dưới cánh vườn bên cạnh hai liếp cải và hoa cúc vàng. Tâm hắng giọng:

- Thưa bố con về a .

- Con về đấy à ! Từ từ kẻo té nghe con . Tiếng ông Tường vọng ra từ chái bếp.

- Bố ơi có khách này! Nói xong Như Tâm đẩy cửa mời bà Thành vào nhà. Ông ThanhTường rửa tay rồi pha trà để tiếp khách, vừa bưng lên thấy người đàn bà ngồi trên ghế ông rụng rời tay chân vì đã nhận ra bà Thành:

- Chị Thành! Trời ơi đúng chị Thành rồi phải không?

Bà Tuân Thành xúc động không kém:

- Anh Tường! Thanh Tường ngày xưa đây mà. Bà rơi

https://tieulun.hopto.org

nước mắt vì phút giây hội ngộ quá bất ngờ, ông Tường cũng vậy cũng khóc vì ngày họp mặt không tưởng này. Bà Thành chợt phá tan:

- Còn đây là Cái Thoan hồi trước phải không anh!

- Tôi gặp cháu mấy ngày nay rồi, thật tình cờ

- Còn chị Thuận đâu anh. Bà Thành hỏi

- Dạ mẹ con Thoan vừa về ngoài ấy, ít hôm nữa mới vào. Ông Tường nói.

- Chị vẫn khoẻ chứ anh!

- Cảm ơn chị mẹ con cái Thoan vẫn khoẻ. Ông Tường trả lời.

- Từ trước giờ anh làm ăn sinh sống ra sao vậy anh Tường ? Bà Thành hỏi tiếp.

- Cũng bình thường thôi chị ạ! Mà nhà thì chỉ có ba người, ăn uống không bao nhiêu cả. Ông Tường phân trần

- Chị chắc hẳn đi du lịch hả! Ông Tường lại hỏi.

- Không vì thằng con tôi nó kêu tôi theo nó ra ngoài này ít hôm vì nó công tác trên này, Bà Thành nói.

- Thằng Tuấn bây giờ chắc lớn lắm rồi hả chị? Ông Tường hỏi, Tâm nghe nhắc đến tên Tuấn thì khẽ giật mình, lại nghe bà Thành nói tiếp:

- Nó thi đậu Đại học ngành Quản trị kinh doanh, tốt nghiệp xong thì đi làm mấy năm rồi.

- Anh Thành chết cũng lâu rồi chị không bước nữa à! Ông Tường vừa nói vừa bùi ngùi.

- Tôi thương con muốn sống như vậy để chăm sóc cho nó tốt hơn mà, vả lại tôi với bố nó sống vì tình yêu thì chết cũng vậy không xa nhau được. Ông Tường buộc miệng:

- Thật tội nghiệp cho chị và cháu! Trước tôi có hứa với anh chị chừng nào cái Thoan lớn thì kết hợp cho đôi trẻ, giờ thì thời đại tân tiến khó thực hiện được rồi chị ạ!

Vừa đến khách sạn Tuấn vội lên lầu tìm mẹ, hai mẹ con cùng ăn xong nghĩ qua đêm trong giấc ngủ thiếp, Tuấn thấy mình trong một lễ cưới thật sang trọng. Đến sáng sau khi ăn điểm tâm xong thì bà Thành bảo với Thái Tuấn:

- Con chở mẹ đi đây có chút việc đi con.

- Dạ ! Để con lấy xe. Tuấn nhanh nhẩu:

https://tieulun.hopto.org

Nói rồi Tuấn xuống ga-ra lấy xe chở mẹ đi đến nhà ông Tường, Vừa đến đầu dốc Tuấn thoáng giật mình vì cái dốc quen thuộc mà chàng và Tâm đã đi bên nhau đây mà. Tuấn tắt máy xe xong mở cửa cho bà Thành rồi hai người đi qua vườn súp lơ vào nhà của Như Tâm.

- Mẹ ơi! Ai vậy mẹ. Tuấn hỏi.

- Bạn cũ của bố con hồi xưa ấy hôm qua tình cờ mẹ gặp lại.

- Vậy à! Sao con thấy ngộ ngộ, hình như con cũng quen. Tuấn buột miệng.

Hai người cũng vừa đi tới cổng nhà, với tay gõ cửa thì Tâm cũng vừa bước ra, thấy bà Thành và Tuấn Như Tâm thảng thốt:

- Ôi chao! Con chào bác ạ! Tâm lắp bắp thưa:

- Mẹ ơi! Cô ấy là người con định nói với mẹ đó. Tuấn thưa.

- Hay thật! Mẹ cũng gặp mấy lần rồi và bố nó lại là bạn thân của bố con đấy.

- Ôi chao ! Thật hả mẹ. Thái Tuấn ngạc nhiên.

Tuấn và Tâm cứ đứng chết trân vì sự việc xảy ra quá bất ngờ và đột ngột.

- Thưa bác! Con quen với anh Tuấn ạ! Tâm quay lại phía bà Thành.

- Mẹ người con định nói với mẹ là Tâm đó mẹ ạ. Thái Tuấn cũng vội xen vào:

- Ừ! Con ngoan lắm! Thằng này thật là khéo chọn. Bà Thành khen vừa cười.

Ông Tường cũng vừa lên tới, ông rất vui vì ngày hội ngộ thật đầy ý nghĩa.

- Thưa bác con mới đến a!

- Ờ ! Con tên Tuấn à ! Giống anh Thành lắm.

Tiếng của ông Tường sang sảng trong buổi họp mặt và mẹ Tâm cũng từ ngoài quê vừa vào, họ vừa nói vừa trò chuyện về quá khứ rồi đến hiện tại. Tất cả thật trùng hợp giống như một buổi bình minh sau đêm dài mộng mị vậy.

- Allo! Tuấn xin chờ nghe.

- Tôi đây! Cậu lên phòng tôi có việc. Tiếng ông Thịnh sắc giọng, Tuấn gom vội chồng hồ sơ quày quả lên phòng

https://tieulun.hopto.org

giám đốc.

- Tuấn này! Tôi có một việc không biết có nên nói ra không?

- Dạ việc gì chú cứ nói .Tuấn lễ phép.

- Trinh con chú mấy hôm rồi nó buồn, vì sao chắc cậu cũng hiểu? nó rất thương yêu cậu . Như vầy đi nếu như cậu cưới nó thì tôi sẽ đề bạt cậu lên chức Phó tổng giám đốc công ty này, được không thì cậu cứ nói tôi nghe?

- Dạ thưa chú cháu có người yêu rồi ! Chúng cháu sắp cưới nhau, vả lại khi có tình yêu thì mới có hạnh phúc chú à, nếu như hai người đến với nhau bằng vụ lợi thì chẳng qua đó là một cuộc sống bằng sự chịu đựng lẫn nhau , rồi chỉ khổ thôi chú ạ! Tuấn nói một hơi.

- Cậu dạy tôi đấy à ! Ông Thịnh sẵng giọng.

- Tôi muốn được thì phải được, ngày mai tôi muốn nghe sự đồng ý của cậu, còn không thì tôi chờ đơn xin từ chức của cậu nằm trên bàn của tôi.

Ông Thịnh nói xong giận dữ đi ra ngoài, Tuấn cũng lặng thinh xuống phòng mình ngồi thừ ra ghế rồi lấy giấy viết một hơi hai trang giấy, sau đó lại trở lên phòng ông Thịnh và đặt tờ giấy ấy ngay giữa bàn ông.

- Cậu quyết định sớm nhỉ! Tôi nói mai mà mới một chút đã có đơn rồi, thật rồ dại tình yêu ư! Buồn cười thật, cậu cứ ngỡ tình yêu hơn sự nghiệp à. Này! Nói cậu hay khối đứa nó tâng bốc tôi để được lên chức ấy và cũng đeo con bé nhà tôi như sam kia. Ông Thịnh vừa nói vừa khoát tay.

- Cậu về đi tôi thật không muốn thấy mặt cậu nữa, Ông Thịnh nói tiếp.

- Dạ cháu thật sự xin lỗi vì làm chú thất vọng, nhưng cháu đã quyết định thì không bao giờ thay đổi. Ngày mai cháu sẽ quyết toán lần cuối ở đây, một lần nữa thật sự cháu xin lỗi vì không thể làm gì khác. Tuấn vừa nói vừa bùi ngùi.

Chào ông Thịnh xong ra về Tuấn thấy lòng mình thanh thản vô hạn, thật sự chàng không hề oán trách gì ông Thịnh cả mà chỉ xem như đó là món nợ ân tình mà mình vừa trả được, cuối cùng xe cũng đã đưa chàng về tới nhà. Vào nhà thì đả thấy bà Thành cùng Tâm ngồi trên

https://tieulun.hopto.org

ghế, Tuấn hỏi:

- Mẹ và Như Tâm về lâu chưa?

- Nãy giờ rồi, mà sao con về sớm vậy? Bà Thành hỏi

Tuấn nhoẻn miệng cười cười rồi nói khẽ:

- Con mất việc rồi! Và kể lại đầu đuôi cho bà Thành và Tâm nghe, nghe xong Tâm khóc thật nhiều vì cứ nghĩ rằng do mình mà Tuấn mất việc khiến bà Thành và Tuấn phải dỗ dành hồi lâu. Bà Thành hỏi:

- Tạm thời con không đi làm nữa, săn sóc cho Tâm khoẻ lại chúng con sẽ xin phép mẹ và hai bác bên nhà để chúng con làm đám cưới với nhau.

- Ừ! Thôi thế cũng ổn thôi con đừng lo gì, còn trẻ thế nào cũng tiến thân được lo chuyện vợ con đi cho mẹ có cháu ẵm bồng chớ mẹ già rồi con à ! Thấy thiếu thiếu cái gì trên tay ấy! Bà Thành nói xong thì kêu cả nhà ăn cơm, trong buổi ăn họ cùng nói rất nhiều chuyện của ngày trước và tương lai trong không khí thật đầm ấm và hạnh phúc.

Không lâu sau vào ngày cuối mùa đông không khí thật là nhộn nhịp, hôm nay là Lễ Thành Hôn của hai người, bà Thành và vợ chồng ông Tường rất vui khi thấy Tuấn và Tâm thật sự trưởng thành và sắp làm chủ một gia đình, gia đình cả hai cũng rất vui vì có con rể, con dâu đúng theo ý nguyện, bà Thành cũng tỏ ra thương yêu hết mực đối với Tâm. Hai người ra mừng họ làm lễ xong . Tiếng chuông Nhà thờ vang dội như báo cho họ một ngày mai bắt đầu của đời sống vợ chồng và cũng như cầu chúc hai người hạnh phúc.

Trong buổi tiệc vui vầy cùng gia quyến và bằng hữu và bè bạn họ cùng nâng ly chúc tụng cho đôi tân giai nhân. Từ đây họ có quyền nghĩ đến một ngày mai sáng lạn trên con đường hạnh phúc của riêng mình.

* Truyện này ca ngợi sự cao thượng của tình yêu và cuộc sống, giúp con người suy nghĩ rằng tình yêu không gì có thể mua được dù cho đó là những cám dỗ của danh vọng và vật chất.

=Đông Hòa=

https://tieulun.hopto.org

LỚP NHẠC CUỐI CÙNG

ĐÔNG HÒA
Sài Gòn, Việt Nam

Bọn trẻ xúm lại quây quần bên cái vòng tròn hột xoài vẽ trên mặt đất. Đây là trò chơi dân gian của lũ trẻ miền quê, sau khi vẽ cái vòng hình hột xoài thì gạch hai gạch dài hai đầu làm hai tụ cái, còn lại chia ra hai bên mỗi bên năm ô. Trong hai ô đầu thì đặt hai cục đá bằng nửa bàn tay làm quân cái, còn lại các ô nhỏ mỗi ô rải năm cục đá nhỏ làm quân đi. Cứ thế sau khi "oẳn tù tì" thì bên thắng sẽ hốt quân bên mình bất cứ tụ nào rải về hướng mình thích, cứ rải hết thì hốt tụ kế rải cho đến khi có một ô trống trước mặt, lấy tay đập vào đó ăn phần quân cờ trong ô kế tiếp bất kể tụ đó là tụ nào kể cả tụ cái, nếu như có các ô kế tiếp cách khoảng đều nhau, nghĩa là cứ cách một ô đến một tụ thì đập tay vào ô trống kế tiếp ăn luôn. Khi hết quân trên bàn thì bên nào nhiều quân thì bên đó thắng. Nhưng nếu rải đến sát tụ cái mà hết quân đi thì kể như bí, lúc đó mới đến phía đối diện mới được đi.

- Ê Hòa! Ăn gian quá vậy hử. Thằng Ngọc vừa nói

https://tieulun.hopto.org

vừa xỉ ngón tay vào trán thằng Hòa.

- Hông dám đâu! Tui hốt tụ này chớ bộ, ai ăn gian nè! Sao hồi nảy giờ hông dòm, bây giờ tui hốt rồi nhe! Chuẩn bị chìa cái lỗ tai đây để búng nào. Hòa vừa nói vừa thò tay hốt miệng cười ngất ngư.

- Hòa nè! Ráng ăn nghe! Còn cái phần búng lỗ tai thì tặng cho tui nhen! Thằng Kiều ngồi ngoài vừa nhìn vừa lên tiếng vừa cười ha hả. Cả bọn đang chơi trò khoanh tụ đếm đá, ai thắng thì được búng lỗ tai đối thủ năm cái! Có quyền tặng người khác búng dùm luôn, tiếng nói cười rôm rã lẫn tiếng chí choé, giành giật.

Cả bọn đang chơi nói cười khanh khách thì nghe tiếng gọi ơi ới từ phía sau:

- Thôi nghỉ chơi tới giờ rồi! Chúng mình đến nhà thầy Phát đi nào! thằng Vỹ vừa chạy đến gần vừa nói thật lớn.

- Còn sớm mà! Chơi thêm một chút nữa! Uổng lắm. Thằng Sơn nhăn mặt càu nhàu vì còn mê mẩn với trò chơi

- Sớm gì nữa! Nghỉ thôi mai diễn rồi! Nhanh chân cho nhờ tí nào! Thằng Vỹ vừa nói vừa nghênh cái mặt hếch lên ra chiều việc rất quan trọng và khẩn trương.

- Vậy thì mình đi ! Kẻo thầy chờ!. Thằng Sơn vừa nói vừa đứng dậy phủi đít quần, xỏ chân vào dép.

- Chị Kiều ơi! Hôm nay chị làm ca sĩ nghe! Thằng Ngọc vừa nói vừa bẻ miệng cho ra tiếng ngọng nghịu eo éo.

- Tui đập một cái là chết liền à nghen! Kêu bằng anh chứ chị hả thằng khỉ kia.

- Hì.. Hì...! Ai biểu anh có tên con gái làm chi? Thằng Vỹ vừa nói vừa cười lem lém chân bước loạng choạng.

- Hay là để tui đóng vai Kim Trọng luôn cho trọn tuồng nhe! Thằng Ngọc lại nói tiếp rồi nhe răng cười sặc sụa.

- Ê ! Kim Trọng cái con khỉ á! Có nước là ma vương thành quỷ á! Nói xong thằng Kiều nó rượt thằng Ngọc chạy có cờ. Riêng thằng Ngự ngồi yên khi nãy cũng vội đứng dậy đi theo.

Cả Bọn vừa đi vừa giỡn, những tiếng xỉa xói, tiếng cười khanh khách cứ vang lên. Bọn trẻ con đứa nói qua kẻ nói lại huyên náo cả con đường, không bao lâu thì đến nhà ông Phát. Thầy Phát dạy nhạc! Ông dạy cho chúng

https://tieulun.hopto.org

cách đệm đàn, đánh trống, sô lô, guitar, bass, kèn xác-xô phôn thanh nhạc. Ông rất thương bọn trẻ, chúng con nhà nghèo và bản thân ông cũng nghèo như gia đình bọn trẻ. Ông không lấy tiền và bọn chúng cũng rất thương ông và không hề làm ông giận. Ông rất ít quát tháo, khi chúng sai chỉ khẻ tay nhẹ vào trán và nói rất nhỏ.

- Sai rồi con Làm lại.....Từ từ nào! Đừng gấp quá..... Chú ý ở chân nhớ đấy!

Giọng nói và cử chỉ của ông không hoa mỹ, không rườm rà nhưng chứa đựng những thâm tình thiết tha vô bờ. Bản thân ông cũng thương yêu bọn trẻ như con vậy. Những khi trái gió trở trời, đứa nào bệnh ông đều ân cần săn sóc lo lắng đến tận cùng. Trên cuộc đời! Không gì bằng tình cha mẹ, thầy trò! Thật cao cả.

- Thầy ơi! Hôm nay con đi cây sô-lô nghe! Thằng Vỹ vừa nói vừa thử đàn.

- Dạ thưa thầy! Cho nó ngồi trống đi, nó đánh trống hay nhất bọn. Thằng Kiều nói:

- Còn con guitar bass thôi! Thưa thầy. Thằng Sơn đủng đỉnh lên tiếng.

- Thằng Hòa con đâu rồi! Ông Phát đưa mắt tìm.

- Dạ! Con đây thưa thầy! Thằng Hòa vừa nói cái đầu thì gật gật và mở đàn chỉnh âm tiết .

- Hôm nay con đàn organ và kiêm ca sĩ luôn vì bé Thủy hôm nay bận rồi không có đến, còn thằng Ngự! Con đi cây sô-lô vậy? Ông Phát nói.

- Còn thằng Ngọc Thì kèn xác-xô-phôn nghe con! Ông Phát bảo thêm.

- Dạ còn con thổi sáo nghe thầy! Thằng Kiều nói thêm, ông Phát gật đầu rồi mở tủ rút tập nhạc lý mở ra tìm bài.

Cả bọn trẻ vừa đàn vừa hát đến xế trưa, ông Phát vừa nắn nhịp vừa đàn tranh họa điệu, vừa xướng âm một cách khéo léo. Một buổi tập thật hay và có nhiều ý nghĩa.

- Thôi đến đây nghĩ các con! Ông Phát ôn tồn nói.

Trong thâm tâm ông bọn trẻ là niềm thương sâu lắng nhất mà ông có trong cuộc đời của ông. Những gì ông dạy chúng là cả tâm huyết mà ông theo đuổi từ rất lâu. Tâm hồn người thầy là sự hy sinh cao cả, là chuỗi định hướng mà mỗi mầm sống sẽ hướng về lối đi đã định trên đường

https://tieulun.hopto.org

đời, sự ban tặng có lẽ chỉ ở đây! Chính nơi đây! Không đâu khác. Ông nói trong tương lai khi lớn lên chúng sẽ thành một ban nhạc , điều này sẽ làm ông rất mừng ! Đó là niềm ước ao vô bờ bến của người Thầy! Mà sự thành đạt là việc còn rất xa vời.

- Chị Kiều ơi! Chị dễ thương quá! Thằng Vỹ lại chọc quê

- Úynh bây giờ nghen! Giỡn hoài mét thầy cho coi! Thằng Kiều dọa còn Vỹ thì le lưỡi núp sau lưng Sơn.

- Thôi mà! Kêu lần này thôi mai mốt không ghẹo nữa! Thằng Vỹ vừa nói vừa hỉnh lỗ mũi cười lớn.

Cả Bọn kéo nhau ra về, trên đường cũng cảnh cười nói, chê bai, giận dỗi xiên qua xéo lại, có khi cười ầm ầm làm người đi đường cũng vui lây. Ôi! Tuổi thơ là vậy! Tuổi trẻ của hoài bão và nhiều ước mơ. Những tâm hồn trong trắng thiếu thời ấy có biết đâu những giây phút bên nhau cùng vui thật ngắn ngủi, có ai biết rằng một ngày mai kia cuộc đời sẽ ra sao, ước vọng bấy giờ sẽ như thế nào? Trong hoàn cảnh sống với những mơ hồ về tương lai, sự nghiệp đối với chúng thật khó hiểu và bất định.

Trong tâm hồn non nớt chỉ biết vui cười, học hỏi! Chúng có hay đâu ngoài xa kia chiến tranh vẫn còn chờ đợi chúng. Ngày mai kia khi lớn lên chúng cũng phải lao mình vào lửa đạn và những mất mát đau thương. Những ước ao to lớn nhưng đầy hoài bão của ông thầy dạy nhạc rồi có khi cũng sẽ tan thành mây khói.

Sáng hôm ấy! Ngày kết thúc chiến tranh rồi cũng đến. Thằng Hòa thì theo gia đình về Sài gòn, thằng Vỹ theo người thân xuống tàu đi viễn xứ và thằng Sơn thì theo mẹ về tới tận Quảng ngãi. Tất cả bọn chúng mỗi người mỗi hướng, kẻ một nơi, phương trời nào xa lạ, thời gian cứ lặng lẽ trôi nhanh thấm thoát mà đã ba mươi năm.... Những đứa trẻ năm xưa đã trưởng thành, chúng cũng nối tiếp theo ông Phát trở thành những nhạc sĩ nổi tiếng khắp thế giới. Ôi ! Cái thế giới tuy lớn nhưng lại bé nhỏ trong tiếng đàn hát.

Một hôm cuối mùa đông năm ấy! Trên lối cũ con đường quê xưa, Cảnh vật ngày trước vẫn còn, tuy có thay đổi đôi chút. Bãi cát lúc trước bây giờ đã mọc đầy cỏ. Cây

https://tieulun.hopto.org

phượng vĩ còn non lúc trước bọn trẻ cắm bậy để chơi trò cút bắt nay thành một tán lớn tỏa nhiều cành. Thời gian! Thời gian...! Đó là những chuỗi ngày bất tận của tạo hóa.

Một nhóm người trạc tuổi trung niên trong những bộ âu phục chỉnh tề, họ lặng lẽ bỏ chiếc xe hơi bóng loáng ngoài phố chợ. Họ đi bên nhau từng bước chậm như muốn nuốt chững cái con đường năm xưa! Con đường thời thơ dại mà tâm tư của họ vẫn hướng về dù nay mỗi người một nơi.

Loay hoay một lúc trước cái cổng đơn sơ bên hàng giậu nhỏ nghiêng nghiêng. Vẫn cái lu nước bằng sành cũ kỹ ngay gần trước cửa, vài ống sáo hỏng gác ngang qua bụi hoa hồng. Tất cả đập vào mắt họ là ngôi nhà nhỏ năm xưa vẫn còn quen thuộc. Ông Phát nay đã rất già, tóc ông bạc trắng bước chân run run da mặt nhăn nheo tay cầm cây gậy trúc ngồi trên ghế xếp gần sát mép trong cửa.

Họ bước vào nhà nhìn ông, không hề ngỡ ngàng! Không hề ngượng ngập! Họ ôm lấy ông như những đứa con ôm lấy người cha thân yêu! Tất cả họ đều khóc! Nước mắt của họ rơi rơi theo nỗi niềm năm tháng, họ khóc cho ngày trùng phùng! Cho tình thương thầy trò bao năm xa cách! Cho sự thờ ơ của chính họ! Ba mươi năm.....! Ba mươi năm.....! Giấc mơ dĩ vãng trong ngày trở về.

- Thưa thầy con là thằng Hòa ạ!
- Thưa thầy con là thằng Ngự sô-lô đây ạ!
- Con là thằng Kiều ạ!
- Con là Thằng Vỹ ạ!
- Con là thằng Sơn ạ!
- Con là Bé Thủy ạ!

Cả nhóm người lao nhao lên tranh nhau nói, giọng của họ trùng lấp nhau. Mừng mừng, tủi tủi phút chốc trôi qua! Những nụ cười tiếng nói tuôn ra không dứt, họ kể cho ông Phát nghe những thành đạt của họ trong cuộc sống, những bước thăng trầm mà họ trải qua. Có niềm vui nào lớn hơn đối với một người thầy!

Ông thấy mình như trẻ lại, như tìm thấy ngày xưa trong hồi niệm. Những khuông mặt lớn tuổi, nhưng đượm nét thân quen làm ông liên tưởng đến mình trong quá khứ

https://tieulun.hopto.org

giống như họ. Ông cảm động rơi lệ! Giọt nước mắt quý giá của ông rơi xuống mang theo tình thương xoa nhẹ tâm hồn cho họ.... Ông lẩm bẩm:

- Đủ cả rồi! Không thiếu ai, tất cả đã trở về! Tuy gối mỏi tay run nhưng tâm hồn ông vẫn vậy! Vẫn cái tính ngang bướng như hồi thanh niên! Không biết khuất phục trước khó khăn!. Ông vẫn hiền từ cần mẫn và nhớ thương đến họ, trông về một ngày thầy trò sum họp.

Cả bọn vào vị trí ngày xưa là Hòa organ, Sơn guitar bass, Ngọc xác-xô-phôn, Kiều thổi sáo, Vỹ đánh trống , Ngự Sô-lô, Thủy thanh nhạc. Tất cả đàn hát say sưa.... đến xế chiều họ từ giã ông ra về trong quyến luyến. Ôi ! Tình thầy trò thật cao thượng. Tất cả họ còn nhớ đến ông! Người thầy dạy nhạc xưa cũ.

- Thầy ơi! Mai chúng con lại đi xa rồi... Nhưng chúng con sẽ nhớ thầy mãi thôi! Chúng con cầu trời thấy sống thật lâu để chúng con còn mãi mãi được gặp thầy.

- Thầy ơi ! Mai kia xa thầy chúng con sẽ vẫn nhớ mãi những lời thầy dạy! Sẽ sống có ích cho đời, tấm lòng và lời dặn dò của thầy sẽ theo chúng con trên bước đường của tương lai. Nói xong tất cả họ đều ngấn lệ, họ khóc cho buổi chia ly.

Ông Phát tiễn họ ra cửa, những đứa học trò của ông họ sẽ đi xa....! Rất xa....! Nhưng đã mang âm hưởng của ông! Âm thanh của cuộc đời ông cho mọi người niềm hy vọng cuộc sống.

Đến mùa hè năm ấy ! Họ cũng trở lại và lần này họ xây cho ông một căn nhà mới, những dụng cụ nhạc khí năm xưa ông vẫn giữ lại và xếp nó ở vị trí trang trọng ở phòng khách như ngày xưa.

=Đông Hòa=

https://tieulun.hopto.org

DUY AN ĐÔNG
Hoa Kỳ

PHÉP NHIỆM MÀU

Dưới ánh trăng rằm của mùa hè mát mẻ năm ấy, Kim Ngân và Mạnh Tài cùng với cậu con trai đầu lòng tên Trung, đang ngồi trên chiếc xích đu phía sau nhà. Họ đùa giỡn với con, cảm thấy hạnh phúc vô ngần. Họ bày dạy cho cậu con ngoan đang tập nói lắp bắp đôi ba tiếng. Họ chú trọng về những lễ nghĩa, tục lệ thông thường cho cậu con đã khôn theo từng bước, chỉ vẽ cho Trung từ chữ "dạ" đầu đời đến lúc biết vòng tay: "Kính chào ông ạ! Kính chào bà ạ! Kính chào cô chú ạ! Con thương ba mẹ nhiều.."! Còn ai kêu thì Trung: "Dạ". Để tập quen cho con, khi cậu con kêu: Mẹ ơi! Kim Ngân cũng "Dạ" hay ba ơi thì Mạnh Tài cũng "Dạ". Đây là cách tập thành thói quen cho con trẻ khi mới bắt đầu tập nói. Kim Dung và Mạnh Tài cảm thấy sung sướng khi tập

https://tieulun.hopto.org

được cho con mình nói lên được những tiếng lễ phép mà mình bày dạy.

Từng ngày Kim Ngân và Mạnh Tài tập cho con nghe, nói để nó bắt chước. Con nít dễ hiểu ý và bắt chước mau lẹ. Kim Ngân nhẹ nhàng cất tiếng:

- Anh ơi!

- Dạ...a...ạ. Tiếng dạ của Mạnh Tài đãi dài ra để cho cậu con nghe và bắt chước.

- Kim Ngân em!

- D.a.ạ. Tiếng dạ của mẹ cậu bé cũng đãi dài ra giống cha nó, và khen cậu con cũng biết "dạ" được rồi và bảo cậu nói theo "d.a.a". Rồi cả hai vỗ tay khen "Trung giỏi". Kim Ngân ôm con vào lòng hôn và nựng nịu làm cậu bé sung sướng cười sằng sặc.

Trăng đã ngả về Tây, thằng cu Trung cặp mắt lim dim, miệng ngáp dài. Kim Ngân ẵm con vào lòng vuốt ve cho đến khi con đã ngủ say, nàng quay sang nói với chồng:

- Em đưa con vào giường và sẽ ra ngay.

- Ờ, anh chờ em.

Kim Ngân ẵm Trung vào giường, lấy chăn đắp lên bụng cho con, nằm với con đôi ba phút để cho độ ấm trở lại bình thường. Nhìn thằng con dễ thương quá, nàng nghĩ nhiều đến tương lai của nó. Nàng nhẹ nhàng ngồi dậy không gây tiếng động để cho thằng bé khỏi giật mình, rồi nàng trở ra ngồi cạnh, tâm sự với chồng. Mạnh Tài cũng đang chờ vợ mình trở ra để có thể dọ dẫm nàng một đôi điều quan trọng. Hai "chí lớn" gặp nhau, Mạnh Tài nở nụ cười tươi và hỏi:

- Con ngủ rồi hả em?

- Ngủ rồi, con nó ngủ ngon và trông dễ thương quá anh ơi!

Thằng con trông dễ thương bao nhiêu họ càng nghĩ xa về tương lai của nó bấy nhiêu, làm sao nuôi con được theo ước vọng của mình. Thấy chồng mình đang nghĩ ngợi điều chi, Kim Ngân cất tiếng hỏi:

- Hình như anh đang suy nghĩ gì ?

Cái nhìn của người đàn bà tài tình thiệt, lướt qua là biết ông chồng mình muốn có tâm sự gì đây!

https://tieulun.hopto.org

- Sao em biết hay vậy?

- Trời ơi! Anh không qua mặt được em đâu!

- À, em biết mà! Anh muốn mình có cái chi "dui dui" để "tui" có thêm cô con gái, nhưng... nhưng mà không được em ơi!

Nét mặt đang tươi lên, bỗng nhiên chàng sập xuống, làm cho Kim Ngân ngỡ ngàng:

- Cái gì không bình thường vậy anh.

- Mình sinh con thì dễ, nhưng nuôi con mới là điều khó. Mình sinh, mình dạy con từ nhỏ như vừa rồi mình dạy con, tập nói, tập dạ trông quá dễ thương, mình vui và cảm thấy hạnh phúc. Nhưng khi con lớn lên chắc gì mình nuôi nổi nữa. Tương lai cuối đường một màu đen kịt sẽ bít lối con mình ... Anh nghĩ em còn cái may mắn lắm là còn được đi dạy, cũng trong hạng trung lưu đấy chớ, nhưng lương tháng lĩnh ra tiêu được bao nhiêu ngày, gạo lãnh hàng tháng bao nhiêu ký. Còn anh thì nghề "thợ đụng", tương lai mù mịt quá! Còn lý lịch nữa, con mình ngóc đầu sao nổi.

Tới đây thì Mạnh Tài khựng lại, ngần ngừ...

Kim Ngân cất tiếng hỏi, dò dẫm ý chồng:

- Anh nghĩ thế nào? Muốn giải tỏa cái màu đen kịt ở cuối đường kia không?

- Anh cũng muốn lắm chớ em, để cho con mình thoát khỏi cảnh đời u ám, nhưng khó quá!

- Đương nhiên có cái gì mà ngồi đó nó đến với đâu? Phải có sự hy sinh anh ạ:

- Một thất bại, hai thành công. Nhưng thông thường người ta chọn con đường ít khó khăn nhất và dễ thành công hơn, dầu sự thành công trong hạn hẹp, có mức độ, theo khả nằng mình.

- Theo em thì đường nào ta đi đến thành công trong phạm vi nhỏ hẹp cho gia đình? Những chuyện lớn có nghĩ, nhưng thôi mình không đủ sức để vói tới!

- Em muốn thoát bằng con đường biển, nhưng nó đòi hỏi phải vàng.... và phải có sự hy sinh. Được thì tương lai huy hoàng, không được ta sẽ chết trước, thay vì rồi cũng chết, một cách thê thảm ở cuối đoạn đường đen kịt đã nhìn thấy ttrước mắt.

https://tieulun.hopto.org

- Em có chấp nhận hy sinh cùng anh không?

- Chấp nhận hy sinh em có thừa, được mất chúng ta phải bên nhau, gắn bó, sống chết có nhau, nhưng điều quan trọng là chúng ta không có vàng!

Mạnh Tài hiểu ý vợ mình rõ ràng rồi, anh bỏ bụng mừng, giờ anh mới nói:

- Em nè! Người bạn của anh mà cũng là cậu học trò của "Thầy" (bố của Tài) trước đây, đã thương "Thầy" và vợ chồng mình, nên có ý bí mật cho gia đình ta đi cùng chuyến vượt biên sắp đến. Anh ấy đã nói nhỏ với anh và cũng dặn anh nói nhỏ với em, phải kín miệng vì đây là chuyện quan trọng, nguy hiểm đến tính mạng.

Kim Ngân hiểu ý, biết chuyện hệ trọng, nàng nắm tay chàng bảo:

- Đi vào anh. Về đêm có sương, em hơi lạnh.

Nàng với tay mở cửa, hai người bước vào rồi chàng đóng cửa, khóa chốt. Kim Ngân vặn hạ thấp ngọn đèn cho ánh sáng mờ thêm chút nữa, kéo bức màn che cửa sổ khít lại, trong nét mặt cẩn trọng rồi quay lại bảo nhỏ chàng:

- Ngồi đây anh! Anh định nói gì?

- Bí mật nghe, lắng tai nghe cho rõ. Vợ chồng Dũng, hiện là cơ khí trưởng của một trong những chiếc tàu đánh cá ở vùng biển ta, anh là học trò của thầy ở nhà mình mà cũng là bạn thân của anh nữa, anh ta thương gia đình mình, nên ảnh gợi ý với anh muốn cho gia đình mình đi theo nếu anh tính được chuyện ...

- Ờ, nhưng mà tiền đâu anh, cái khó là ở đó, xưa nay em có nghĩ đến vấn đề này nhưng nhà trống không, giống như mình có cái đầu mà không có bộ óc vậy! Do đó, em không dám nói chi với anh.

- Em à! Anh có nói vấn đề ấy với anh ta rồi, ảnh bảo có bao nhiêu cũng tốt, nếu không qua bên ấy làm ra trả cho ảnh sau cũng được. Anh mừng quá đi chớ! Anh ta bảo, có những người nhiều tiền lắm của nhưng ảnh không thích, không tin cậy là không mời. Dũng tin anh nên mới nói nhỏ và còn dặn dò kỹ không hở môi với ai, ngoài em và bảo anh phải dặn dò kỹ em nữa đó.

- Trời ơi, nếu vậy thì có gì sung sướng bằng. Anh yên

https://tieulun.hopto.org

tâm, như vậy là trúng mánh. Nàng ra dấu bí mật.

Nàng còn dặn:

- Chúng ta trong tư thế sẵn sàng.

- Mạnh Tài bảo, nếu đi chỉ cho biết trước trong vòng một tiếng đồng hồ mà thôi, vì thế mọi việc phải sẵn sàng. Cha mẹ hai bên cũng không thông báo, không thể hở môi !!

Mạnh Tài bàn kỹ với Kim Ngân lần chót.

- Tình hình là thế, điều kiện là thế, một ăn hai thua, một sống hai chết, như mình đã nói. Bây giờ là vấn đề quyết định. Anh nhường quyền sau cùng đó cho em.

- Với em, em tin tưởng ơn trên phò hộ, chúng ta bồng thằng con đi. Được cùng hưởng, chúng ta sống có tự do, thằng con có tương lai, mà rủi có chết thì cùng chết với nhau, trước sau cũng một lần chết.

Với thái độ cương quyết của vợ, Mạnh Tài tỏ vẻ vui mừng:

- Anh theo em, sống chết có nhau, vui cùng hưởng, buồn cùng chia.

- Ờ, anh yên tâm, tin nơi em đi!

Thời gian trôi qua, những người biết chuyện cứ dài cổ ngóng chờ hoài, Kim Ngân thỉnh thoảng hỏi nhỏ Mạnh Tài, và chàng cũng bảo nàng chờ đợi:

- Đâu phải dễ em, có thể tháng đến mà cũng thể một giờ sau nữa, mình cứ sinh hoạt bình thường để tránh những con mắt cú vọ nghe em.

Kim Ngân hàng ngày đi dạy bình thường, về nhà chấm bài bình thường giống mọi ngày, Mạnh Tài cái nghề "thợ đụng" vẫn tiếp tục, khi về nhà chăm sóc thằng nhỏ như mọi ngày

Mười giờ khuya hôm ấy, Mạnh Tài được tin, báo ngay cho Kim Ngân bồng con có mặt tại điểm hẹn đúng giờ G ở điểm C.

Tinh thần căng thẳng, nhưng để trấn an, họ bảo nhau coi như sống hay chết, cái nào cũng chấp nhận. Do vậy mọi người bình thường, tỉnh táo và sáng suốt. Kim Ngân cho thằng con uống viên thuốc ngủ, và bồng đi yên lặng trong đêm tối. Tới điểm hẹn, những ám hiệu nhận nhau

https://tieulun.hopto.org

đúng rồi, một bóng đen như con ma từ xa tiến lại gần và đưa gia đình Tài đi băng qua một khu vắng, kín đáo và qua một khoảng trống nhỏ đi thẳng vào chiếc thúng chai, bơi một đoạn rồi vào trong một chiếc tàu đánh cá. Khoảng 5, 10 phút sau thì lại có môt chiếc thúng chai khác tới và hai người nữa cũng đi vào chiếc tàu đánh cá này. Chiếc thúng chai thứ 3 là của gia đình Dũng, ba người được lên tàu ở chuyến chót.

Tàu đánh cá được trang bị xăng dầu, nước uống và lương thực đủ xài trong mười ngày. Chỉ có thiếu bộ phận chủ yếu ở máy điện, nên máy không nổ. Những bộ phận này đồn Công An biên phòng đã buộc chủ tàu phải tháo gỡ mang vào nộp để tại đồn của họ, khi nào đi thì mới được đến Đồn xin nhận lại và lắp vào cho máy nổ. Dũng biết điều này, nghề nghiệp trong tay, anh kế hoạch là đi chợ trời để ý mua mỗi bữa mỗi thứ và về cất giấu mỗi thứ mỗi nơi để sẵn sàng thay thế những bộ phận bị tháo gỡ đã mang nạp trong đồn Công An biên phòng hằng bữa. Cho nên giờ này không còn thiếu thốn gì nữa, chỉ còn chờ: "Thiên thời, địa lợi, nhân hoà" là mở máy dông ra biển Đông.

Mọi người nằm yên trong khoang tàu, người trách nhiệm chuẩn bị hành động, trong khi đó các cán bộ biên phòng đang ngà ngà say và gục qụy bởi hơi men vui mừng ngày lễ Quốc tế lao động và cũng là ngày chiến thắng miền Nam của họ. Chiếc tàu rời bến nhẹ nhàng, bằng những mái chèo nhẹ tay của những anh chàng trai tráng đầy sức sống. Họ chưa dám nổ máy sớm, tránh xa đồn Công An được bao nhiêu quý bấy nhiêu. Tàu rời bến được một đoạn kha khá, Công An biên phòng mới phát giác. Nhờ tư thế sẵn sàng, Dũng cho nổ máy và phóng chạy tối đa, họ có đuổi theo cũng không kịp và hơn nữa tất cả các tàu đậu trước đồn Công An đều đã bị tháo gỡ các bộ phận phát điện, cho nên tàu có đó mà không sử dụng được. Đến khi họ có tàu đuổi theo cho súng nổ liên hồi, tàu vượt biên vẫn chạy tối đa, họ đuổi theo không kịp nữa. Thật là một cuộc tháo chạy thập tử nhất sanh. Nhìn lại phía sau thấy công an biên phòng không còn theo. Ra khỏi vùng kiểm soát, Dũng cho tàu nghỉ ngơi, mọi người

https://tieulun.hopto.org

thở phào, thế là thoát được mấy "ông kẹ" nhà mình. Bây giờ mọi người cầu nguyện đi đúng hướng và mong gặp tàu quốc tế cứu vớt.

Khổ thay, tàu lênh đênh trên biển Đông đã hơn tuần lễ qua mà không tới đích, có lẽ lạc hướng mà không gặp một tàu đánh cá nào và cũng chẳng gặp chiếc Tàu buôn nào. Tiếp tục mấy ngày nữa lênh đênh trên biển cả. Chiếc tàu đánh cá tư nhân của họ đâu có lớn, lênh đênh giữa Đại dương, sóng nước nhồi chiếc tàu quá dữ, làm mọi người lo sợ, rồi nhìn những người trên tàu đói, khát trông thê thảm. Hàng đêm phải lấy chiếc "pông sô" (*) hứng sương, ưu tiên cho những đứa trẻ uống, nói uống thì không đúng, chỉ nhỏ từng giọt thấm giọng để cầm hơi chờ "ơn trên" chiếu cố. Giờ đây coi như đã chết chỉ còn chờ ơn trên cứu giúp mà thôi.

Mọi người chán nản, bi quan lắm rồi, nhưng cũng còn biết xét. Họ đưa đề nghị:

Chúng ta, ba gia đình nằm trong 3 cái thúng chai, chờ chết. Không nhọc sức chống chõi với sóng gió, may ra kéo sự sống dài ngày hơn và có thể gặp tàu đánh cá cứu vớt. Hoặc may ra còn một gia đình nào được cứu sống thì hai gia đình kia còn biết tin. Chúng ta nằm trong thúng chai nó sẽ hụp xuống nhô lên theo con sóng, còn chúng ta ở trên chiếc tàu này dễ bị sóng đánh đập nát khi ấy chúng ta không kịp xoay xở và chết hết...

Thế là hai gia đình sang qua hai thúng chai, còn gia đình Dũng coi như là Trưởng tàu chấp nhận ở lại nguyên trên Tàu của mình...

May mắn mấy ngày sau đó, một chiếc tàu đánh cá của Trung Cộng vớt gia đình Mạnh Tài, đưa về Tỉnh Phước Kiến, là quê hương họ. Về đây các nạn nhân vẫn chưa tỉnh, chủ tàu vẫn còn cho uống sữa, nấu cháo lỏng cho ăn, dần dần cho ăn cơm; báo nhà chức trách, và góp ý cùng nhau trong việc cứu tỉnh mọi người. Khi mọi người đã hoàn hồn, gia đình Mạnh Tài mới biết đây là Tỉnh Phước Kiến, nước Cọng Hoà Nhân Dân Trung Hoa. Họ giải thích:

- Chiếc tàu đánh cá của Trung Quốc chúng tôi thấy một bóng đen lờ lờ từ xa, viên thuyền trưởng đoán chắc

https://tieulun.hopto.org

tàu vượt biên của người Việt Nam. Tức thì ông cho lệnh trực chỉ tới đó và vớt các anh chị. Cả gia đình anh nằm trong chiếc thúng chai như những thây ma, không nhúc nhích, mắt nhắm và làn da không còn máu. Trường hợp này chủ tàu phải vớt, cất cả gia đình anh lên tàu bằng lưới đánh cá, rồi cho nằm chỗ ấm, thoa dầu, đắp chăn và cho uống sữa. Khi các anh chị thở mạnh hơn và nhất là cháu nhỏ đã nhúc nhích, biết là đã phục hồi, chủ tàu cho quay về lục địa ngay để cứu các mạng sống cho kịp thời. Và vì vậy gia đình quý anh mới được sống như hôm nay đây.

Những người tị nạn khi tỉnh lại thì coi như mình "cải tử hoàn sanh" nghe mà cảm động lắm, cả Tài và Ngân đã trân trọng cám ơn chủ tàu và những chức trách đã giúp họ trong trường hợp đặc biệt này. Những cán bộ ở đây cũng giải thích tiếp:

- Chúng tôi cũng nói luôn để quý vị yên lòng là chúng tôi sẽ giúp qúy vị được đến ti nạn ở một nước thứ ba theo nguyện vọng của quý vị. Trước đây Viêt Nam với Trung Quốc là bè bạn, nhưng nay là thù nghịch. Quý vị không sống được với chế độ Hà Nội, bỏ nước ra đi thì các bạn là bạn của chúng tôi, cứ yên tâm, đừng lo lắng gì nữa.

Tiếp tục dưỡng sức, ổn định tinh thần ra đi tiếp. Bữa nọ, một công an ở đây đến giải thích cho Mạnh Tài rõ là chính quyền đã có kế hoạch cho gia đình Tài đi tiếp, một là họ cho tàu, cấp lương thực để Tài tự đi về hướng Hồng Kông, tới đó sẽ được họ tiếp đón thì nhanh hơn. Trung Quốc không thể chuyển thẳng gia đình anh tới đó được vì Trung Quốc và Hông Kông chưa có quan hệ ngoại giao. Mà muốn chuyển qua bên ấy trực tiếp thì phải qua cơ quan LHQ nó phiền phức và lâu lắm. Mạnh Tài đồng ý kế hoạch thứ nhất là Tài tự lái tàu qua đó, vì nó cũng gần.

Khoảng một tháng sau, họ thông báo cho Tài biết là đã chuẩn bị cho ngày lên đường, họ nói rõ lương thực, xăng dầu có đây đủ trên tàu, họ sắm cho la bàn, dụng cụ xác định phương hướng và đưa đến ranh giới hải phận Trung Quốc, họ chỉ hướng Hồng Kông, đi thẳng một đường là đến nơi và sẽ được chính quyền Hồng Kông tiếp đón.

Một chiếc tàu không nhỏ lắm để kẻ ra đi yên tâm. Họ

https://tieulun.hopto.org

cho máy nổ đưa đoàn người ra hải phận Trung Quốc. Tàu đi một đoạn thì máy bị trục trặc. Họ gọi về một chiếc tàu khác mang máy mới ra thay và nhóm người yên lòng ra đi theo sự cung cấp phương tiện cũng như chỉ dẫn đầy đủ. Mạnh Tài không quên cám ơn những vi đại diện Chính phủ Trung Quốc đã có thiện chí giúp đỡ.

Tại sao Trung Quốc lại tốt với ta thế? Mạnh Tài và Kim Ngân tự hỏi. Sau này mới biết có những lý do như: Lúc này Chính phủ Trung Quốc với chính phủ Việt Nam không còn là môi hở răng lạnh nữa, người ta thấy rõ là Thiên Triều Trung Quốc ép, Việt Nam chịu không nổi, nên lời qua tiếng lại và kết quả có "bài học" biên giới Việt - Trung 1979. Để lấy lòng người Viêt Nam, nhất là đối với những người bất hợp tác với chế độ, Trung Quốc tỏ ra nhân đạo với người đối lập để làm suy yếu nhà cầm quyền ở Hà Nội. Cũng có thể vì lý do kiếm chác theo quy định quốc tế lúc bấy giờ, nước nào cứu vớt người tị nạn Việt Nam thì được trợ cấp do Quỹ tị nạn của Liên Hiệp Quốc.

Rất may mắn, theo sự hướng dẫn của cán bộ Công An Trung Quốc, Mạnh Tài cho chạy một mạch theo hướng đã định sẵn. Giờ sự lo âu trong tâm trí không còn nữa, một điểm đen lờ mờ trước mắt, rồi nó lớn dần hiện rõ một thành phố và nó càng khổng lồ khi tàu tiến đến càng gần. Kim Ngân reo lên "Hồng Kông đây rồi, hạnh phúc có rồi, tự do đây rồi, chúng ta hết chết, sống và đáng sống!!"

Một con tàu kiểm soát của Hồng Kông ra tiếp nhận, thủ tục an ninh làm xong, Tài cũng như Ngân nhìn quanh xem có ai quen biết không. Mọi người nhìn nháo nhác, bỗng có tiếng kêu: "Kim Ngân!" Kim Ngân và Mạnh Tài quay nhìn về hướng phát ra tiếng gọi thì thấy Anh Dũng người vẫn ở nguyên trên tàu không sang thúng chai. Gia đình anh may mắn được tàu đánh cá của Hồng Kông cứu vớt và cho giây neo kéo tàu về Hồng Kông, vừa mới tới bến cảng này. Cả hai vui mừng hỏi gia đình thứ ba Ngọc Chung thì chưa ai biết tin tức. Nhưng khi vào trại thì cả ba gia đình gặp nhau. Gia đình Chung được tàu đánh cá Đài Loan vớt về nuôi dưỡng, khi tỉnh táo rồi người ta đưa thẳng qua Hồng Kông vì Đài Loan và Hồng Kông có quan

https://tieulun.hopto.org

hệ ngoại giao nên dễ dàng hơn trường hợp của Tài.

Cả ba gia đình tưởng đâu đã chết trên biển Đông, không ngờ được cứu thoát trong ba trường hợp khác nhau và rồi lại cũng quy vào một mối, phải chăng có phép nhiệm màu.

Sau đó, ba gia đình Mạnh Tài, Văn Dũng và Ngọc Chung được đưa qua Philippines học Anh ngữ 6 tháng và cả ba gia đình đều được qua định cư tại Hoa Kỳ. Họ được cứu xét nhanh là gia đình nào cũng đã cất dấu được giấy tờ chứng minh trước kia đã từng phục vụ trong chính phủ miền Nam. Căn cứ những giấy tờ này, cọng với những lời khai, cơ quan sưu tra truy lục được mau lẹ.

Trên đất nước Hoa kỳ ngày nay, ba gia đình này họ coi như ba anh em một nhà và luôn tôn kính đấng thần linh đã cứu vớt họ khỏi làm mồi cho những con cá mập khổng lồ ở biển Đông. Họ cũng thấy con người sống có phép nhiệm màu của những đấng vô hình. Ba gia đình thương yêu nhau, trung tín từ khi ở Viêt Nam. Đến nước cuối cùng ngất ngư trên biển đông, tưởng như tất cả đều chết, nhưng cuối cùng lại hội ngộ ở Hồng Kông để ngày nay gắn bó với nhau trên đất nước Hoa kỳ. Quả có phép nhiệm màu. Họ vô cùng biết ơn đấng bề trên vô hình, hàng đêm họ cầu nguyện theo đức tin tôn giáo của mình, biết ơn nhân dân và Quốc gia Hoa Kỳ đã cưu mang họ được sống trên đất nước tự do này.

=Duy An Đông=

20- 9- 2004

(*) Poncho: một loại vừa là áo mưa, vừa làm tấm bạt cá nhân, dùng cho binh sĩ VNCH

https://tieulun.hopto.org

CHUYỆN TÌNH ĐÁNG THƯƠNG

DUY AN ĐÔNG, Hoa Kỳ

Hai gia đình có chung một nghề nghiệp "gõ đầu trẻ". Ông giáo xóm trên có cậu Văn Hùng và ông giáo xóm dưới có cô Ngọc Huệ. Hùng hơn Huệ 2 tuổi. Lúc còn bé chúng mang sách đến trường làng rồi trường Huyện sau lên học trường tỉnh. Hai cô cậu ham học và đẹp như cặp chim non, ai cũng trầm trồ khen ngợi và để ý. Ra học trường Tỉnh tuy hai người thuê nhà ở riêng, nhưng sự quan hệ trong học hành vẫn bình thường như thuở nào. Ai cũng bảo hai đứa xứng đôi vừa lứa và cũng môn đương hộ đối nữa. Hai gia đình để ý muốn kết nghĩa thông gia. Đôi chim non, từng bước lớn lên rồi cũng từng bước đậm đà trong quan hệ.

Văn Hùng thi đỗ Tú tài 2 trước, chàng theo chương trình văn khoa, Ngọc Huệ đỗ tú tài 2 sau hai năm. Ngọc Huệ quyết định học Cao đẳng và muốn làm cô giao sớm. Huệ cũng nói lên ý nghĩ của mình là muốn Hùng học hết chương trình Đại Học, còn Huệ thì cần tạo điều kiện ra đi dạy sớm để đỡ gánh nặng cho cha mẹ già, còn mấy em dại nữa. Có tình có lý hai người thông cảm, hai người

https://tieulun.hopto.org

đi hai hướng nhưng cũng là đích chung. Lúc này là hai cô cậu đã trưởng thành, tình cảm giữa hai người đã đậm, họ mớm nhau và rồi hứa hẹn gặp gỡ mỗi khi nghỉ hè. Chàng từ Saigòn về Trung thăm nhà mà cũng là thăm Ngọc Huệ không còn chung trường như xưa nữa. Họ ngồi dưới gốc cây mận sau nhà, thỉnh thoảng có ngọn gió thoáng qua mát rượi đôi má hai người, Văn Hùng hồn lâng lâng xây qua nhìn Ngọc Huệ mỉm cười và bảo:

- Ngọn gió lướt qua, mát quá em ơi! Em thế nào?

Ngọc Huệ nhìn mỉm cười và không trả lời; Văn Hùng hỏi tiếp:

- Em muốn mát hơn nữa không?

- Thôi, để dành!

Thế là họ nhìn nhau cùng mỉm cười trong trêu ghẹo, má lúm đồng tiền của Ngọc Huệ tăng thêm vẻ xinh đẹp và duyên dáng quyến rũ làm cho Văn Hùng mê mẩn, chàng nói nhỏ: "cho anh xin ..." Nàng chưa kịp nói chi thì chàng đã coi như chớp thời cơ đặt nhẹ cái hôn lên má nàng. Họ cảm thấy sung sướng vô tận. Mỗi lần về gặp như vậy họ có bao nhiêu hứa hẹn, bao nhiêu cảnh vẽ ra trước mắt nó đẹp đẽ làm sao! Ngọc Huệ sung sướng mong ngày ra trường và đạt được giấc mơ xinh đẹp.

Ngày tháng trôi qua, hai người ra trường cùng một lúc. Chàng tốt nghiệp văn khoa, nàng lãnh bằng cao đẳng làm cô giáo. Họ vui mừng, coi như đường học vấn thành công và họ quyết định về nhà thưa báo sự thực với cha mẹ đôi bên việc yêu thương của hai người.

Hai bên gia đình vui vẻ, sắp đặt chọn ngày lành tháng tốt, làm lễ cưới, gả. Hai bên đều là nhà giáo, cho nên phụ huynh học sinh có nhiều, từ làng trên đến xóm dưới họ quý mến hai gia đình thầy giáo, họ vui mừng khi nghe tin này. Đây là cơ hội may để họ được đến chúc mừng. Việc tổ chức cưới hỏi cũng áp dụng bán cổ bán kim, hơn nữa ở vùng ngoại ô bà con tự do đến thể hiện tình cảm của mình đối với gia đình mà mình quý trọng thương mến, không như ngày nay có thiếp mời mới đến, không có giấy mời không đi. Đám cưới linh đình, hai ngày đêm, bởi vì theo tục lệ xưa, ngày đầu thết đãi bà con trong họ và thỉnh kỳ, ngày tới mới là ngày cưới rước dâu chính thức. Hai gia đình cảm thấy hãnh diện về sự thành công của con cháu mình, Văn Hùng và Ngọc Huệ cũng

https://tieulun.hopto.org

cảm thấy sung sướng khi được thấy sự tổ chức lễ cưới gả linh đình và bà con hai họ cùng bằng hữu tham dự chúc mừng thể hiện nhiều tình cảm đáng quý.

Sau ngày cưới đôi uyên ương đi hưởng tuần trăng mật, họ chọn Đà Lạt. Trước là cũng để tham quan cảnh đẹp, sau cũng để thưởng thức khí hậu mát mẻ nơi đây đã từng nghe nói, ao ước, hứa hẹn, nhưng chưa có khả năng đi thăm một lần. Bao nhiêu ước mơ bây giờ mới thành sự thật, họ cảm thấy hạnh phúc tuyệt vời. Họ nắm tay nhau dạo trên bờ hồ Xuân Hương, ánh trăng mờ nhạt, cộng với những ánh đèn đường, với những làn sóng nhẹ, ẩn hiện nhún nhảy trên mặt nước tạo thành bức ảnh vô cùng hấp dẫn. Tà áo dài bó sát chân anh, mái tóc phả sang, đôi cặp giò song bước, nhìn nhau tình tứ trong tranh lại có phả mùi hương thơm phảng phất, làm cho chàng và nàng ngất ngây, cảm thấy chỉ có hôm nay là đẹp nhất trên đời.

Đến một nơi, cũng trên bờ hồ, nơi đây yên tịnh mà lại có chiếc ghế đá, cho khách nhàn du ngồi nghỉ mệt. Nàng bảo chàng "mình ngồi đây nghỉ mệt một lát rồi sẽ đi tiếp anh". Cả hai người ngôi trên chiếc ghế đá. Họ ngồi bên nhau, "núm" tay mân mê, cảm thấy sung sướng, rồi bốn mắt nhìn nhau, rồi mỉm cười, hình như cả hai người đều cảm thông một sự hài lòng tột đỉnh. Họ ôm hôn nhau liên tiếp cho đã cơn ghiền, chớ trước đây đã bao nhiêu lần thèm muốn như thế, nhưng hai bên đều gìn giữ vì thời ấy lễ nghĩa chưa cho phép làm điều đó khi chưa có cưới hỏi.

Rất hài lòng trong buổi chiều lê bước quanh bờ hồ, bây giờ Ngọc Huệ mới mở lời bàn về chuyện tương lai:

- Phần em như vậy là sẽ ổn định, ngày hai buổi em dạy tại trường, về nhà soạn giáo án, chấm bài. Chắc bận rộn năm đầu, chớ năm sau là như thói quen, chẳng chi khó khăn và lúc đó mình tập trung lo cho con anh he. Mình sẽ sinh hai đứa. Một trai một gái.

- Nếu thêm nữa có được không ?

- Cũng được nhưng sợ mình lo không nổi.

- Có anh nữa mà em!

- Nhưng em sẽ là người nhọc nhằn, khổ nhiều hơn anh.

- Anh biết rồi...., nhưng anh sẽ gánh những phần nặng nhọc.

- Cám ơn anh, nhưng mà...

- Nhưng mà cái gì?

https://tieulun.hopto.org

- Có những cái anh muốn gánh cũng không được. Huệ nhìn Hùng mỉm cười.

Hùng hiểu ý, rôi chàng bảo:

-Anh biết mà, anh chịu thua cái đó nhưng anh gánh thế cái khác để bù lại cũng được vậy?

- À thôi tới đâu hay đó nhé.

Bây giờ Hùng mới nghĩ tới phần mình, anh bảo:

- Còn anh thì sao? Em muốn anh làm nghề gì?

- Anh cũng nên xin đi dạy, dù sao cái nghề dạy, tuy ít lương nhưng nhàn hơn những nghề khác, mình trách nhiệm về môn dạy của mình, những chuyện khác khỏi lo.

- Em nói có lý, sao em rành thế nhỉ? Sự lý giải của em nghe nó mùi tai quá !

Thế là Văn Hùng cầm mảnh bằng đi sao lục và đến các trường xin làm thầy giáo. May thay chàng được một trường Trung Hoc tư thục mời dạy. Văn Hùng về khoe với vợ mình. Ngọc Huệ cũng mừng vì thích hợp cho cả đôi vợ chồng trẻ, và cũng hợp ý cho cả hai gia đình cha mẹ đôi bên nữa.

Họ sung sướng bên nhau, tràn đầy hạnh phúc. Họ có một con trai đầu lòng, họ trân qúy lắm. Gia đình đôi bên cũng tới lui thăm viếng nhắc nhở thường xuyên. Tình yêu càng gắn chặt, càng đậm đà và hai năm sau họ sinh tiếp một cháu gái nữa. Một đôi vợ chồng trẻ, lại sinh đẻ được một hoàng tử và một công chúa qúa lý tưởng. Lý tưởng cho môt gia đình thời nay!

Nhưng than ôi! Chẳng hiểu tại sao, Văn Hùng không còn đi dạy nữa, và vào ra mãi nơi Thành Đô Saigòn. Chàng bảo đi tìm việc, nàng cũng chiều chồng, sắp đặt cho chàng đi để lo cho con có được đường dài tương lai tươi đẹp. Người đàn bà nào cũng nghĩ tương lai cho con và mong cho chồng có đường công danh cao hơn hiện tại. Nhưng giấc mơ nầy không thành, Văn Hùng lúc đầu còn năng về thăm viếng chăm sóc vợ con, và hai người có thêm một cô con gái nữa. Hùng còn khuyên Huệ gắng nuôi 3 con, "anh số phận long đong xin em tha lỗi". Khi chung gối chung giường Ngọc Huệ tâm sự nỗi lòng buồn mỗi khi nhìn 3 đứa con thiếu bóng cha, người phụ nữ đương xuân thiếu vắng chồng, nàng trào nước mắt, Văn Hùng xót đau rồi cũng hoà ra khóc. Họ lau nước mắt cho nhau, cả hai cùng đau khổ, họ thương nhau lắm chớ! Hùng đã than thở và báo cho

https://tieulun.hopto.org

Huệ biết là "anh chưa giúp gì được cho em trong lúc này, mong em thông cảm". Huệ cũng hiểu tính khí đàn ông và khuyên chàng, đừng vì tự ái, nếu không có công việc làm thì về quê hương ta chung sống với đồng lương tối thiểu của em cũng đủ, miễr mình biết cách sống, và có anh chăm sóc mấy con cho chúng nó nên người, vừa có tình thương của cha mà cũng vừa đạt hiệu quả, vợ chồng cũng hoàn toàn đề huề, êm ấm. Chàng hứa sẽ sắp xếp, và an ủi khuyên Ngọc Huệ phấn đấu nuôi con trong thời gian chàng sắp đặt. Huệ bỏ bụng mừng, ngày đêm ngóng đợi hình bóng một ông chồng mà nàng đã đem lòng thương từ khi người con gái bắt đầu yêu và nuôi mộng đẹp cho đến nay được 3 người con dễ thương, ngày ngày chúng nó cứ nhắc nhở Ba của chúng nó. Nhưng than ôi! Về sau ba chúng nó về thưa dần, và rồi tình chồng nghĩa vợ đi đến chỗ bế tắc đau thương.

Ngày tháng trôi qua, xét kỹ ra cũng có điều lạ là Văn Hùng không có chuyện trăng hoa bậy bạ, ham đó bỏ lờ, hoàn toàn không chuyện đó. Ngọc Huệ cởi mở không đòi hỏi gì hơn ở chồng là mong chàng về sống với vợ con, đừng tự ái, "có con trâu ho cũng hơn mười con bò rống", nhưng rồi chàng lại khóc mà xin chia xẻ gánh nặng cho Huệ bằng cách xin nhận nuôi bớt một cậu con đầu và có cậu con đầu này chứng minh được tình anh vẫn trong sáng như thuở nào.

Ngọc Huệ đau khổ lắm, nhưng cũng chiều chồng, cũng thuận cho cậu con đầu theo Ba để cho Ba khỏi cô đơn và tìm hiểu sự thật về bố mình. Quả thật Văn Hùng hằng ngày đi làm một công việc bình thường không xứng với khả năng học vấn của mình, chỉ có đủ sống lấp lửng qua ngày, và hình như "chán đời", tuy nhiên gắng sống, cũng chẳng ai hiểu tại sao. Nhiều người giúp đỡ nhưng tính của anh ta bây giờ hình như có phần "ngông" nên sự giúp đỡ của bạn bè cũng khó. Ngay chính vợ con yêu cầu về chung chăn chung gối, để hướng dẫn bầy con mà anh cũng xin lỗi, rồi ɔà ra khóc, rồi lại ra đi ... chẳng ai hiểu nổi. Riêng Ngọc Huệ vẫn mãi hy vọng và mãi đợi chờ, nàng buồn cho số phận, nàng thương lắm mấy đứa con ngoan, chăm sóc nhắc nhở chúng học hành rất giỏi, nhưng khi chúng càng ngày càng lớn, có trí khôn, biết suy nghĩ; chúng nhìn ba với mẹ thế đó, đầu óc giao động, năng lực

https://tieulun.hopto.org

học giảm sút lại càng làm cho Ngọc Huệ buồn thêm và con cái của nàng lại càng nhiều chán nản. Tội nghiệp cho cả đôi đàng. Lúc đầu Huệ nghi ngờ chàng say đắm cảnh phồn hoa đô hội ở Thành Đô mà ra nông nổi, nhưng bây giờ thì Huệ không còn nghi ngờ như trước nữa mà quyết chắc chàng đã sa ngã.. nên lòng buồn tràn ngập, và tự ái nổi lên phó mặc tình đời, thủ phận nuôi con.

Hai bên cha mẹ cũng hết lòng thương, bên trai khuyên con mình nên về với gia đình, với vợ với con. Bên gái cũng khuyên con mình gắng đợi chờ chồng, chăm lo bầy con thơ dại.

Cuộc sống của Văn Hùng và Ngọc Huệ cứ kéo dài mãi như vậy cho đến ngày Saigòn rơi vào tay Cộng sản. Lúc này chàng càng thêm cảnh bi thương. Cuộc sống của cha con Hùng bữa đói bữa no, trong cảnh buôn bán mánh mung quanh khu chợ trời .

Ngọc Huệ, là một cô giáo trong hoàn cảnh nuôi 2 con dại mà ngày V.C tràn vô miền Trung cô không di tản, nên được tiếp tục dạy cho các em ở trường cấp 2. Không có ngày gián đoạn, cho nên sau đó cô vẫn được tiếp tục nghề "gõ đầu trẻ".

Ngọc Huệ cứ âm thầm sống trong hiu quạnh và đợi chờ, tưởng đâu tình thế đổi thay chàng có thể quay về với thực tại. Nhưng không, tình trạng cũ vẫn kéo dài từ tháng nọ năm kia, rồi thập niên này đến thập niên khác. Cuối cùng người mẹ hiền của 3 đứa con ngoan và một cô giáo tốt của ngành giáo dục bỗng dưng trở nên không bình thường giống như cha của 3 đứa trẻ. Tội nghiệp biết chừng nào!

Cái bịnh không bình thường của Ngọc Huệ, mỗi ngày mỗi tăng, trên xét cô không còn đứng bục giảng được nữa. Cô phải nhận giấy nghỉ hưu non, sống lây lất cùng 2 con chưa trưởng thành. Một đứa con gái buồn phiền cho gia cảnh, cắt mái tóc thề mượt mà, đang xinh đã có biết bao chàng trai rập rình muốn ngỏ ý, nhưng nàng thấy cảnh đời giữa ba mẹ nàng mà run sợ cho đời mình ở tương lai và quyết tâm vào quy y nơi cửa từ bi cho thanh thản tâm hồn.

Cuộc sống lặng lẽ trôi qua, ngày lại ngày. Ngọc Huệ càng ngày càng bất bình thường nhiều hơn, thấy ai cũng ngỡ là chồng mình, làm cho những bạn bè cô ta cũng không dám tới gần, sợ rằng gặp lúc cô tâm thần không ổn, rồi có những hành động làm ảnh hưởng đến uy tín của

https://tieulun.hopto.org

mình. Thời gian sau, tự nhiên cô hô hoán lên rằng: "Anh chàng A... này thương cô, anh ấy ngỏ lời, xét hợp lý và cô đã đồng ý, hai người tính chuyện cưới xin trong tháng đến." Bà con biết đây là sự mơ ước hão huyền của cô ta đã hóa ra nhập tâm thành giấc mơ trong đêm; từ đó cô cho đây là sự thật và nói năng lung tung, làm thấu tai gia đình anh chàng A nọ. May mà vợ con anh chàng A này hiểu sự việc, chớ không cũng phiền lụy cho người ta không nhỏ.

Mỗi tháng lãnh mấy đồng lương hưu non của cô giáo nghỉ hưu trước tuổi, vất vả trăm bề. Cái thiếu thốn về vật chất cũng tạm chấp nhận được, nhưng cái bất ổn về tâm thần mới là điều đáng lo. Từ chỗ nhớ chồng mình, hình bóng cứ loáng thoáng trước mắt như là một bóng mơ, nó chập chờn làm nàng khó chịu. Và cơn mê một người đàn ông đã có gia đình cùng trong một thành phố đó đã dày vò cô, thân xác cô mỗi ngày mỗi teo dần, giờ cô còn nắm xương, thân hình như cây sậy.

Riêng Văn Hùng cũng chẳng nghe tăm dạng đâu, có người bảo, người con trai của nàng cũng buồn cho thế sự, cho gia đình và sống lây lất nơi xứ người. Còn Văn Hùng thì hình như đi đạp xích lô ở một nơi xa lạ, lánh mặt mọi người thân, mọi người quen biết. Chán ngán tình đời, chẳng ai biết vì sao? Tại sao lại có cảnh đời trái ngang đến thế! Có ai dám chê cặp uyên ương buổi ban đầu. Họ quyến luyến nhau từ lúc trẻ thơ, họ hiểu hết về đức tính, họ cho nhau tình cảm khi mới biết yêu, rồi chiều chuộng nhau, tránh không cho xảy ra chuyện giận hờn. Luôn luôn đẹp như cặp chim non. Cuối cùng tiến đến hôn nhân và chính họ đã vẽ ra bức tranh tuyệt đẹp cho mình ở tương lai. Nhưng than ôi! Nửa chừng gióng không đứt, đòn không gãy mà mỗi thứ một nơi, không bao giờ tái hợp, chờ ngày rã mục mà thôi.

Ngọc Huệ lâm bệnh nặng, không còn hy vọng gì chờ chồng. Gia đình hai bên tìm mọi cách nhắn nhủ Văn Hùng, nói rõ tình trạng Ngọc Huệ. Một phép màu nhiệm nào đó làm cho Văn Hùng cảm thấy tội lỗi và quay về qùy dưới chân giường nàng, nhìn Ngọc Huệ nét mặt khổ đau, làn da trắng bạc, đôi mi khép kín, và hơi thở phập phều như nuối tiếc ai. Văn Hùng sám hối, lâm râm nói lên lời cầu nguyện của mình trong hơi thở. Chàng muốn khóc lớn lên và nói hết những gì mình muốn nói với vợ giờ phút này, để mong

https://tieulun.hopto.org

ơn trên phò hộ cho Ngọc Huệ bình phục để chàng có cơ hội sống với nàng mà chuộc lại lỗi lầm. Chàng phải cố nín tiếng nấc để giữ yên tịnh cho Ngoc Huệ hồi tỉnh. Nước mắt chàng nhỏ từng giọt trên má nàng. Có phải chăng đây là những giọt nước thánh đã làm cho Ngọc Huệ da mặt từ từ hồng lên, Văn Hùng sung sướng, tin tưởng và tin tưởng ở lời cầu nguyện của mình. Rồi hai mí mắt của nàng cũng từ từ mở và nhìn Văn Hùng. Văn Hùng qúa mừng mếu máo khóc và nước mắt chảy thành giòng rơi nơi má Ngọc Huệ. Chàng ngồi cạnh giường, hai tay nàng cử động rồi để trên đùi của chàng. Văn Hùng sung sướng nhưng yên lặng, chỉ thể hiện tình thương và sự hối hận trên cử chỉ bằng đôi tay của mình. Thời gian chờ đợi không lâu lắm, nàng cất tiếng: "Anh về". Chằng đáp ngay: "À, anh về với em đây". Cả hai người cùng ứa lệ. Văn Hùng đáp như vậy, nhưng cảm thấy run run trong người, không biết bề trên có cho nàng về sống chung với chàng ở thời điểm cuối của cuộc đời, hay chỉ cho về để an ủi đôi chút rồi lại ra đi, cho nên chàng phập phồng lo sợ và tiếp tục cầu nguyện trong lòng, hứa hẹn với bề trên đã hối lỗi và xin sống bên cạnh với vợ hiền.

Từng bước Ngọc Huệ phục hồi sức khoẻ, nàng nói nhiều hơn, con người lại tỉnh ra không còn lầm lẫn như trước nữa. Văn Hùng luôn luôn bên cạnh vợ, chăm lo ăn uống, thang thuốc và an ủi nàng theo từng bước, trong tình thương và lòng hối hận. Ngọc Huệ cảm nhận điều này, thương Văn Hùng, lòng nàng đầy tha thứ và do đó sức khoẻ chóng khá hơn. Văn Hùng dìu Ngọc Huệ đi dạo từng bước khi trong nhà, lúc ra vườn. Khi sức khoẻ phục hồi, chàng đưa nàng ra phố. Và bây giờ họ sống với nhau đúng như trong mơ, chàng luôn làm đúng theo lời sám hối và cầu nguyện. Giờ hai người đã già, cuộc sống làm sao tốt đẹp bằng thuở xa xưa nếu chàng sám hối sớm hơn, nhưng dù sao cũng có điều tốt, an ủi Ngọc Huệ xua đuổi được những bóng đen trong đêm tối. Hai người thỏ thẻ kể chuyện nhớ nhung, Văn Hùng ôm chặt Ngọc Huệ vào lòng. Họ cảm thấy hạnh phúc, được ấm áp ở tuổi già, lúc nóng lạnh có nhau ■

=Duy An Đông=

https://tieulun.hopto.org

HUỲNH TRƯƠNG TUẤN
Oregon, Hoa Kỳ

LÀM MAI

Trên đời có bốn cái ngu.
Làm mai, lãnh nợ, gác cu, cầm chầu

Làm mai làm mối là cái nghề bạc bẽo, tốn nhiều nước miếng, không có lợi gì mà nhiều khi còn bị chúng chửi lên đầu. Vợ chồng lúc vui vẻ mặn nồng, cơm lành canh ngọt thì không thấy ai nhớ tới ông bà mai, chỉ đến khi có chuyện lộn xộn thì người ta mới lôi người làm mai ra mắng vốn. Ngày xưa bà nói thằng đó đàng hoàng, không rượu chè bê tha, không cờ bạc điếm đàng, sao bây giờ nó sáng xỉn chiều say, cuối tuần thì la cà sòng bạc casino nướng hết cả tuần lương, không lo cho vợ con đang đói nheo nhóc ở nhà.

Ấy vậy mà thím Hồng, vợ chú Hoàng rất thích làm bà mai để ăn đầu heo. Thím gặp đứa con gái nào mà còn độc thân giống như Hùng là thím hăm hở: tui có quen một thằng cháu, nó dễ thương lắm, để tui giới thiệu cho cô làm quen. Chú Hoàng thấy vợ mình háo hức làm mai quá, thỉnh

https://tieulun.hopto.org

thoảng chú có rầy thím thì thím cười dã lã:

- Thì tui giới thiệu cho nó quen làm bạn, biết đâu tụi nó hợp nhau thì tụi nó tiến tới, chứ tui thấy thằng Hùng cứ đi làm rồi về nhà, nằm không cu ki một mình cũng tội nghiệp nó. Đũa cần có đôi, nồi cần có nắp mà ông.

Chú Hoàng làm chung hãng điện tử với Hùng đã hơn năm năm nay. Hùng biết chú trong những ngày đầu tiên mới vào làm trong hãng, hôm đó chàng được ông boss nhờ đem mớ giấy tờ hóa đơn gì đó sang văn phòng đặt hàng và dặn Hùng rằng phải giao tận tay cho thằng kế toán trưởng. Hùng mới vô làm vì thế đâu có biết hay quen mặt hết mọi người. Chàng bối rối đứng trước dãy văn phòng làm việc của hãng, chàng đang tần ngần không biết phải hỏi ai thì Hùng thấy chú Hoàng cầm ly cà phê đi ngang. Thấy người Á đông với nét mặt Việt Nam, Hùng làm liều chặn đường chú:

- Xin lỗi, chú có phải là người Việt Nam?

Chú Hoàng ngó Hùng từ đầu xuống chân, chú hất hàm:

- Mày là lính mới phải không?

Nghe chú xổ tiếng Việt, chàng mừng húm:

- Dạ, cháu tên Hùng, cháu vừa được nhận vào làm mới hai hôm nay. Ông boss cháu kêu cháu đưa đống giấy tờ này cho thằng ó đâm. Cháu không biết mặt mũi nó là ai. Chắc chú làm ở đây lâu, chú làm ơn chỉ cho cháu ai là thằng ó đâm.

Chú Hoàng trả lời Hùng tỉnh rụi:

- Ai làm ở đây một thời gian cũng trở thành mấy thằng trời đánh thánh đâm hết. Mày có nói tên thì may ra tao mới giúp mày được.

Hùng khổ sở:

- Dạ, cháu không có ý đó. Cháu muốn kiếm thằng ó đâm. Ó đâm tiếng Anh là Odom. Hùng bèn đánh vần ra cho chú.

Chú gật gù:

- À, tưởng ai, hóa ra là thằng John. John thì nói là John đi, bày đặt ó đâm với mèo quào chó sủa, ai mà hiểu. Mày đi hết cái hành lang này, quẹo mặt, phòng thứ ba là phòng kế toán. Vào đó hỏi thằng John thì ai cũng biết.

https://tieulun.hopto.org

Từ hôm đó Hùng quen chú Hoàng. Chú thấy Hùng độc thân sống một mình, chú hay kêu chàng về nhà chú ăn cơm với vợ chồng chú, nhưng chính là chú có người để lai rai ba sợi. Hôm nào Hùng nghĩ làm là sang ăn nhậu với chú. Chú có làm vườn, sửa nhà hay làm bất cứ điều gì mà cần người giúp, chú đều kêu Hùng sang phụ chú một taycho vui. Hùng ở nhà buồn, cho nên ai rủ gì chàng cũnghăng hái tham gia. Chú thím Hoàng chừng năm chục tuổi, người miền Nam đạo phật cho nên rất hiếu khách, thoải mái và lè phè, sao cũng được chứ không bắt bẻ cầu kỳ như người Bắc. Tết nào Hùng cũng đi chùa với chú, trước là hái lộc lấy hên đầu năm, sau là xem coi có cô nàng nào: đầu mùa xuân cùng ba đi lễ, lễ chùa nay là có anh đây. Quen chú hơn năm năm, tới Tết đi lễ chùa với chú thím đã năm lần mà Hùng chưa quen được ai.

Người con gái đầu tiên thím tính giới thiệu cho Hùng là đứa con gái của người bạn thím, tên Thanh Trúc, 28 tuổi hiện đang sống ở một thành phố khác cách chừng ba giờ đồng hồ lái xe. Khi nghe thím nói sơ sơ về Thanh Trúc, nào là tánh tình hiền hậu, nào là nấu ăn rất ngon vv..vv, chàng lặng người đi vì sung sướng. Chao ôi cái tên Thanh Trúc sao mà dễ thương quá. Hùng vừa nhậu với chú Hoàng, chàng vừa hình dung ra em với mái tóc dài ngang vai, vóc dáng liễu yếu đào tơ cần người quân tử như thằng Hùng tôi để che chở cho em trước những sóng gió cạm bẫy của đường đời. Chẳng phải tên chàng là Hùng đó sao, Hùng có nghĩa là hùng dũng mà. Thím liên lạc với gia đình em đâu chừng hai tuần thì gia đình em gởi hình em qua cho Hùng xem. Chiều hôm đó Hùng đi làm về thì thím gọi sang:

- Hùng à, qua nhà thím ăn cơm chiều nay nghe con. Thím nấu mắm kho, mùa hè rau tươi lắm, ăn mắm hết xẩy nha mậy. Thím có hình con Trúc, ba má nó vừa mới gởi sang cho thím đây. Qua nhà thím liền mà xem mắt vợ tương lai của mày.

Nói xong thì thím cười ha hả, làm như là chàng và nàng tuần sau là đám cưới đám hỏi tới nơi! Hùng tắm rửa xong xuôi thì lái xe qua bên chú thím Hoàng, chàng có mặt

https://tieulun.hopto.org

đúng 6:30 chiều vì giờ đó là giờ chú Hoàng đi làm về tới nhà. Chú Hoàng và Hùng làm chung hãng nhưng khác bộ phận cho nên giờ giấc làm việc cũng khác nhau. Hùng làm từ 8 -5 giờ từ thứ Hai đến thứ sáu. Còn chú làm tuần ba ngày, tuần sau làm bốn ngày, mỗi ngày 12 tiếng, tính ra mỗi hai tuần chú cũng làm đủ 80 tiếng như mọi người. Hùng thích làm cái kiểu đó lắm vì mình được nghỉ nhiều ngày trong một tuần, duy chỉ có đi làm 12 tiếng một ngày thì hơi ngán một chút. Hùng vừa dừng trước nhà chú thì xe Honda trắng của chú cũng vừa quẹo vào garage. Khi bước ra xe thấy Hùng, chú có vẻ ngạc nhiên, nửa đùa nửa thật hỏi:

- Ủa, hôm nay ngày thường mà mày tính kiếm độ nhậu hay sao mà sang nhà tao?

Hùng cười bẽn lẽn:

- Thím kêu cháu sang xem mặt Thanh Trúc. Thím mới nhận được hình đó chú. Mà nhậu thì nhậu, cháu đâu có ngán.

Chú Hoàng nhăn mặt:

- Cái bà này lại làm chuyện tào lao nữa rồi. Tao nghĩ mày không ưng con nhỏ này đâu. Để rồi coi.

Chàng hơi thất vọng khi thấy chú cứ bàn ra chuyện chàng đang lăm le quen em Trúc. Hùng biết chú rất qúy mến chàng, nếu chỗ này mà được thì chú đâu có ngăn cản chuyện thím muốn làm mai mối cho chàng. Tuy nhiên Hùng làm tỉnh, ra vẻ mình không quan tâm gì đến hình em Trúc cho lắm:

- Thôi mà chú, chuyện làm quen con gái là chuyện phụ, cái chính là chú cháu mình vô làm vài chai đi.

Nghe nói tới nhậu là chú Hoàng tươi tỉnh ngay lập tức. Đang bực mình chú chuyển sang tươi vui không đầy 2 giây đồng hồ. Chú hân hoan bước lại tủ lạnh mini tại phòng khách lấy 2 lon bia Budweiser, chú khui bia nghe cái bốp và đưa cho Hùng một lon. Thím Hồng đang ở trong bếp nấu ăn, nghe tiếng chồng mình về và hai chú cháu đang nói chuyện trên phòng khách, thím rạng rỡ bước ra, thím chùi hai tay vào trong tạp dề nấu ăn thím đang mặc trên người, thím lấy phong thơ trên bàn và đưa cho Hùng:

- Má con Trúc mới gởi hình mới nhất của nó sang cho

https://tieulun.hopto.org

tao đó. Má nó gởi mà không cho nó hay vì dù sao tâm lý con gái, nó hay mắc cỡ. Mày xem cô vợ tương lai của mày đi.

Thím nhắc lại cái câu vợ tương lai của Hùng và thím cũng cười hề hề khoái chí. Hùng mắc cỡ hớp ngụm bia và hồi hộp mở phong thư lấy hình Thanh Trúc ra xem. Cầm tấm hình của em Trúc trên tay, ngụm bia chàng đang uống xém tí nữa thì phun vọt ra sàn nhà chú thím. Em Trúc không mảnh mai như tre như trúc tên em, mà em cao, to, đô con và mập thù lù! Mái tóc em không dài tha thướt như chàng tưởng tượng mà nó ngắn củn cởn như mấy đứa con trai đang đi lính Thủy Quân Lục Chiến Mỹ. Gương mặt em tròn trịa như chị Hằng lúc đêm rằm tháng tám. Hai mắt em bé ti hí như 2 sợi chỉ, cộng với cái lỗ mũi to như mũi sư tử không cân đối trên cái miệng đang chúm chím cười duyên. Nhìn em thì người ta chợt liên tưởng đến những chàng lực sĩ người Nhật ở trần mặc tả đánh đô vật, tiếng Anh gọi là Sumo. Thanh Trúc không có một cái nét gì gọi là con gái hết cả, nhìn em ai cũng tưởng là con trai. Lúc bấy giờ chú Hoàng mới kể cho Hùng nghe lần đầu tiên gia đình Thanh Trúc tới nhà thăm chú thím. Hôm đó Thím từ phòng tắm bước ra, thím chỉ em Trúc và hỏi má em là: con trai của chi đây hả? Má em đính chính rằng đó là con gái lớn của tui, tên Thanh Trúc. Ngay chú thím còn lầm em với con trai thì nói gì đến người khác!

Bữa ăn tối đó, Hùng không đá động gì đến bức hình đó cũng như Thanh Trúc. Thím Hồng chắc hiểu rằng chàng không ưng cho nên thím cũng không nói gì thêm. Chỉ có chú Hoàng là cười tủm tỉm nhưng chú biết điều, ý tứ không nói điều gì làm cho Hùng mắc cỡ cũng như làm cho vợ mình mất mặt. Hùng trong lòng có phần nào bất mãn vì phải chi chàng xấu xí đui mù sứt mẻ thì chàng không tức, đàng này chàng đâu có xấu trai, ăn nói đâu có đến nỗi vô duyên mà không kiếm được vợ. Hùng có công ăn việc làm vững chắc, tánh tình đàng hoàng, nếu chàng muốn có bồ hay có vợ như người ta thì không khó tí nào hết cả. Chàng vẫn còn độc thân chỉ vì mình còn đang kén chọn mà thôi. Tuy nhiên Hùng không dám phàn nàn gì vì biết rằng thím có ý tốt muốn tìm bạn đời cho chàng, chỉ tiếc rằng cái nhìn của thím hoàn toàn không có chút nào thẩm mỹ. Thật ra

https://tieulun.hopto.org

Hùng đâu muốn tìm quen người con gái đẹp, Hùng quan niệm vợ đẹp là vợ người ta. Chàng chỉ muốn quen ai nhan sắc trung bình mà thôi, nếu trang điểm lên mà thấy đẹp hơn khi bình thường là đạt tiêu chuẩn của chàng rồi. Em Thanh Trúc mà trang điểm lên chắc người ta sẽ cho rằng em là con trai giả gái, đồ đồng bóng bệnh hoạn!!!

Sau vụ giới thiệu em Thanh Trúc thì thím Hồng làm mai cho Hùng em Thanh Hương. Hương là huynh trưởng trong gia đình phật tử của chùa Linh Quang thím Hồng mới bắt đầu đi chừng 6 tháng nay. Lần này thì thím bảo đảm với Hùng là Hương đẹp mặn mà. Hùng lòng hết tin tưởng ở thím nhưng không dám nói hay tỏ thái độ làm cho thím buồn. Thím đưa cho Hùng xem hình gia đình phật tử chùa Linh Quang đang sinh hoạt thì chàng phải công nhận em Hương nhan sắc đẹp tuyệt vời. Nếu dùng thước đo từ 1 cho đến 10 để cho điểm sắc đẹp con gái thì em Hương phải từ 8 điểm trở lên chứ không thấp hơn một ly. Hùng hí hửng trong lòng vì mình sao may mắn quá, thường thì con gái trạc tuổi chàng, tức là vừa qua 30 tuổi, đứa nào mà coi được được một chút là có chồng có con từ tám mươi đời. Những cô nào chưa có gia đình phần đông là kén cá chọn canh riết rồi thành ế, hay là nhan sắc quá tệ không ai rước. Hùng đâu có dè em Thanh Hương nhan sắc chim sa cá lặn như vậy mà tới bây giờ vẫn còn phòng không gối chiếc. Chắc đám con trai ở thành phố này đui mù lé chột hết trơn rồi.

Cái đêm trước ngày hẹn gặp em tại nhà chú thím, Hùng không ngủ được. Chàng nằm trằn trọc lòng lưu luyến nhớ tới nét mặt thanh tú dễ thương của em trong hình. Lòng thầm cầu mong trời phật cho đây là duyên nợ của mình, để cho đũa thành đôi, cho nồi có nắp như lời thím Hồng hay biện hộ một khi muốn làm mai cho một ai. Hùng với Hương, hai cái tên đều bắt đầu bằng chữ H. *Người đâu cùng chữ làm chi, trăm năm biết có duyên gì hay không*. Hùng sửa lại câu Kiều để thấy rằng đây là ý trời và là duyên tiền định của mình. Ngày thứ bảy đó, Hùng tắm gội kỹ lưỡng, sức keo lên tóc, cạo râu nhẵn nhụi, cắt móng tay móng chân gọn gàng, và đánh răng xỉa răng sạch sẽ. Trước khi ra khỏi nhà, chàng còn cẩn thận lấy chai nước hoa CKone ra, xịt vài giọt vào nách cho cơ thể thơm tho dễ chịu.

https://tieulun.hopto.org

Hùng hân hoan lái xe lên nhà chú Hoàng, vừa đi chàng vừa huýt sáo vang trời: chưa gặp em, anh đã nghĩ rằng, *có nàng thiếu nữ đẹp hơn trăng*. Chú Hoàng đón Hùng trước cửa với nụ cười như là thầm bảo kỳ này con trúng mánh rồi Hùng ơi. Chàng hơi thẹn thùng đi vào nhà. Em Hương đang đứng dưới bếp phụ thím Hồng lặt rau muống. Hôm nay chú thím đãi mọi người ăn món tôm lăn bột chiên, và vịt nấu chao. Con gái bên Mỹ mà biết chui vào bếp là hết xẩy con cào cào ! Hùng thầm mở cờ trong bụng, lòng luôn cám ơn trời phật dung rủi cho chàng học thành tài ra trường, nhờ vậy mới có việc làm ở hãng điện tử, từ đó mới quen chú Hoàng thím Hồng, hên cho chàng thím theo đạo phật mà đi chùa, để rồi thím quen em Hương, và vì thế hôm nay thím mới giới thiệu chàng cho em. Hùng đem chai rượu vang xuống bếp cho thím, giả bộ lấy cớ mà coi mắt em Hương. Em đứng lặt rau bên cạnh dì Lan là bạn đi chùa với thím Hồng. Em thấy Hùng, em mắc cở đỏ mặt cúi đầu bên cạnh đống rau muống xanh rì. Hùng gật đầu chào em Hương. Em cúi gầm mặt lí nhí câu gì đó chàng nghe không rõ. Em bên ngoài có phần già dặn hơn trong hình, nhưng vẫn xinh xắn dễ thương, tướng tá cao ráo, ngoại hình đẹp, gương mặt khả ái. Hùng nhủ thầm chàng mà có được con vợ như em Hương, chắc là Hùng đã tu từ 99 kiếp trước, cho nên kiếp này chàng mới được diễm phúc như vậy. Hùng lên nhà trên ngồi nghe nhạc và nhâm nhi lon bia với chú Hoàng, chờ mấy bà dọn cơm lên. Chàng đắc chí nháy mắt với chú ra hiệu rằng là mối này được quá. Chú cười cười và lãng sang nói chuyện khác.

Tiệc cơm được dọn lên, chú thím sắp chỗ cho Hùng ngồi bên cạnh em Hương. Em hôm nay mặc chiếc áo đầm vàng nhạt, được nổi bật với những bông mai đỏ thắm cùng với cành lá xanh xanh. *Áo nàng vàng anh về yêu hoa cúc, áo nàng xanh anh mến lá sân trường*. Hai đứa đều thẹn thò mắc cỡ và không được tự nhiên cho lắm. Hùng ga lăng gắp cho em Hương con tôm chiên dòn tan, tôm để nguyên đầu, được lăn bột đã pha với tiêu tỏi muối đường cho vừa ăn. Em lên tiếng cảm ơn, Hùng bổng giật mình vì giọng nói em Hương khàn khàn như vịt đực. Em mà cười thì nghe cứ như khằng khặc, khùng khục trong họng. Chàng tự dưng

https://tieulun.hopto.org

thấy tiếc cho em. Người đẹp như vậy mà sao giọng nói khó nghe quá. Hùng tự an ủi mình là đâu có ai hoàn toàn trên thế gian này, được cái này thì mất cái kia chứ. Hùng vui vẻ ăn nhậu và luôn săn sóc gắp thức ăn cho em Hương. Tiệc đang vui vầy thì bỗng dưng Hùng nghe cái "tủn". Chàng tưởng mình uống vài ba lon bia, ngà ngà say mà nghe lộn, nhưng không, thêm một hai tiếng "tủn, tủn" tiếp theo, tiếng "tủn" thứ hai thứ ba này nó được kéo dài ra hơn một chút bởi sự không kiểm soát được của cơ thể. Bây giờ thì Hùng không nghe lầm, rõ ràng là ai đó vừa mới đánh rắm ngay trên bàn tiệc. Hùng liếc mắt nhìn quanh thì thấy chú thím Hoàng cũng ngơ ngơ ngác ngác và ngạc nhiên như chàng, chỉ có dì Lan là đang trừng mắt lườm em Hương đang tỉnh queo gặm mút cái chân vịt. Còn ai trồng khoai đất này, em Hương, vợ sắp cưới của Hùng vừa ăn vừa "thả bom áp nhiệt"! Dì Lan kêu em Hương xuống bếp phụ dì mang thêm thức ăn lên bàn tiệc, chàng loáng thoáng nghe dì la em Hương và em đang phân bua rằng em mót quá cho nên không biết làm sao, đành phải tuân chìu theo bản năng của cơ thể. Hùng thất vọng, lòng chợt thầm hiểu tại sao người con gái khả ái như tiên nữ giáng trần tới bây giờ vẫn còn độc thân không ai dám rước. Cái chuyện cơ thể cần bài tiết là chuyện bình thường, tuy nhiên gặp người biết điều thì mình vẫn có thể kiếm cách giả bộ đi ra sau bếp lấy gì đó, lựa lúc không có ai gần gần thì tha hồ muốn làm gì thì làm. Người vô duyên thì họ không suy nghĩ tới được như vậy. Tuy nhiên không vì vậy mà Hùng vội bỏ cuộc, chỉ vì Hương rất đẹp. Hùng tự dối lòng mình là phải cho người ta một cơ hội chứ. Nhân vô thập toàn mà!

Đêm hôm đó Hùng đưa em về nhà. Nhà em Hương cũng không xa nhà chú Hoàng cho lắm, chừng 20 phút lái xe. Khi chia tay chàng có xin số điện thoại của nàng và hẹn cuối tuần sau chàng sẽ đón nàng đi dạo bờ sông, ăn tối trên núi, rồi ngắm trăng và ngắm thành phố khi lên đèn. Tuần sau Hùng ghé nhà đón em Hương. Em hiện đang sống với ba má và đứa em trai út 15 tuổi. Hôm ấy ba em đưa thằng em trai đi học tiếng Việt ở nhà thờ Việt Nam cho nên Hùng chỉ gặp mặt mẹ của Hương. Chàng vào nhà là nghe mùi thảm bị ướt đã lâu ngày, nó thoang thoảng thum

https://tieulun.hopto.org

thủm làm sao đó. Mình sống trong nhà quen cái lỗ mũi thì không nghe mùi, chỉ có người lạ vừa mới bước vào nhà thì mới phát hiện ra cái mùi ấy. Mẹ em mời Hùng uống nước trong khi chờ Hương thay đồ. Hùng uống xong ly nước thì đi xuống bếp cất cái ly, chàng đi ngang cái sink rửa chén và giật mình khi thấy một núi chén bát dơ ăn xong không ai thèm rửa. Tối đó Hùng đưa em đi chơi, đi ăn rồi đưa em về nhà. Em rủ Hùng trưa hôm sau đi ăn phở. Ngày hôm sau chàng đến nhà thì vẫn thấy đống bát chén nằm nguyên đó. Ba má em đã già yếu, không làm việc nhà thì không nói làm gì. Em trai Hương là... con trai, phần đông con trai thường hay bầy hầy làm biếng, nó không rửa chén thì còn có thể tạm hiểu và chấp nhận. Em là con gái trong nhà mà ba cái chuyện bếp núc chén bát em không thèm để ý tới thì Hùng hết ý kiến. Sau cái bữa ăn trưa đó, chàng vờ đi không liên lạc với em nữa vì quá thất vọng. Chú thím Hoàng nói Hùng sao khó quá. Hai người đâu có biết em Hương làm biếng đến như vậy. Chàng chỉ nói là thấy không hạp cho nên không dám quen nữa mà thôi. Sau này dì Lan có cho Hùng hay rằng chàng không quen em Hương là may phước cho chàng. Dì nói con nhỏ đó nó ở dơ lắm. Đi sinh hoạt trong gia đình phật tử trên chùa, nhiều hôm dì phải kêu em Hương về nhà tắm rửa thay áo quần, dì không chịu được mùi cơ thể đã một hai ngày không tắm. Dì Lan nói rằng nó (em Thanh Hương) còn dám kể cho dì nghe rằng thường thì khoảng hơn tháng nó mới giặt đồ một lần, em mặc tới mặc lui đồ lót của mình cho đến khi cô nàng hếtchịu nổi cái mùi ấy thì mới đem đi giặt. Hùng nghe xong bèn nổi da gà vì không thể tưởng tượng rằng trên đời này có người con gái xinh xắn như thế mà lại ở dơ như vậy. Đàn ông con trai lè phè như chàng mà còn tắm ít nhất ngày một lần huống hồ là đàn bà con gái, thêm vào đó phụ nữ còn có kinh kỳ hàng tháng. Hùng rùng mình xua đuổi hình ảnh đó ra khỏi trong đầu mình và không dám nghĩ tới thêm nữa.

Đứa thứ ba thím giới thiệu cho Hùng là em Lan Chi. Lan Chi người Huế và có đạo công giáo. Hùng lấy làm lạ vì thím đạo phật đâu có đi nhà thờ thì làm sao quen biết mấy đứa con gái bên đạo. Chàng có tò mò hỏi thím thì thím nói:

https://tieulun.hopto.org

- Tao đâu có biết nó, tao quen với con em dâu nó, con Sương đạo phật đi chùa với tao, nó lấy thằng Cường, em kế con nhỏ Lan Chi này. Lẽ ra con Sương nó phải theo đạo Thiên Chúa nhưng gia đình nó không chịu. Nghe đâu hai đứa nó quen nhau cũng hơn mười năm, trắc trở lục đục đủ thứ chuyện, cuối cùng tụi nó làm sao mà con Sương ôm cái bầu, khi đó gia đình đôi bên đành phải cho tụi nó lấy nhau nhưng đạo ai nấy giữ. Hôm trước đi chợ Hồng Kông, tao gặp chị em nó chở bà má đi chợ, tao có hỏi thăm thì mới biết con Chi còn độc thân.

Qua thím Hồng, Hùng được biết Lan Chi đang làm y tá, 29 tuổi, rất lễ phép và dễ thương. Thím đang dàn xếp cho chàng và nàng gặp nhau thì bệnh viện Lan Chi cử em đi sang phụ cái bệnh viện kết nghiã nào đó ở tiểu bang khác trong vòng một tháng. Thế là tới tháng sau Hùng mới được diện kiến Lan Chi. Tuy nhiên hai người liên lạc trước với nhau qua điện thư email. Lan Chi cho chàng hay em là y tá bên ngành tâm lý học. Em làm trong bệnh viện khu dành cho những người bị bệnh tâm thần. Hùng nghe cũng mừng thầm, như thế thì chắc là em Lan Chi biết rành về tâm lý lắm, đỡ cho chàng phải rào trước đón sau và giữ kẽ khi tiếp xúc với người lạ. Đúng y như rằng, ngày Hùng gặp Lan Chi lần đầu, hai đứa rủ nhau ra cà phê Starbuck uống nước, em rất bình dân và vui tính. Hai đứa nói chuyện rất hạp, mấy giờ đồng hồ trôi qua bên Lan Chi cái vèo, Hùng không cảm thấy chán. Lan Chi nhỏ con và thấp hơn Hùng gần cái đầu nhưng cơ thể tròn trịa săn chắc của những người năng tập thể dục. Lan Chi không đẹp cũng không xấu nhưng em cười và nói chuyện rất có duyên. Như thế Hùng còn mong gì hơn. Chàng được biết em đang làm trong bệnh viện gần nhà chàng. Cái bệnh viện này nếu đi ngang thì không biết đây là bệnh viện. Nó giống như toà lâu đài của vua chúa thời xưa với hàng cây, hoa kiểng, hồ cá, và vườn cỏ được người chăm sóc mỗi ngày. Vườn hoa nơi đây cũng là một trong những nơi nổi tiếng để cho các cặp tân hôn ghé vào chụp hình ngày cưới.

Hùng đi chơi với Lan Chi được 2 tuần thì chàng thấy Lan Chi có cái gì là lạ, lạ ở chỗ em thay đổi ý kiến xoành xoạch. Khi rủ em đi ăn, Hùng lịch sự hỏi ý kiến em xem

https://tieulun.hopto.org

em thích ăn món gì, em trầm ngâm một hồi mới cho Hùng biết em thèm ăn phở. Hai đứa lái xe gần đến tiệm phở thì em lại đổi ý muốn ăn hủ tíu Nam Vang. Bữa khác thì em thèm bánh xèo, đến lúc nhân viên nhà hàng xuất hiện thì em đổi ý đi quán khác ăn cơm. Thế là Hùng cứ lái xe lòng vòng khắp thành phố kiếm quán ăn cho em. Tuy vậy Hùng không lấy làm phiền vì trên xe, hai đứa nói chuyện rất vui khiến cho thời gian qua mau. Đi shopping cũng thế, em lựa một món đồ, em lấy tới lấy lui, cả tiếng đồng hồ em mới chọn được cái em thích. Điều này thì cũng bình thường thôi vì đàn bà con gái đi shopping là như vậy. Nhiều người ngay tại shopping mall thì thích món đồ đó, tới khi về đến nhà thì lại thấy món đồ ấy sao xấu quá, một khi thấy xấu sẽ đưa đến thấy món đồ đó sao đắc tiền quá, thế là lại mất công đem đi trả, mấy cô đi shopping là phiền toái lắm. Cái không bình thường là Hùng để ý thấy Lan Chi khi vui khi buồn rất vô cớ, mà thường thì buồn nhiều hơn vui. Khi em vui thì em ăn xài thoải mái, không đắn đo suy nghĩ, gần như là không cần biết đến ngày mai ra sao. Như cái ngày Hùng và Lan Chi quen nhau đúng một tháng, hôm đó Hùng đưa em đi shopping vì em muốn mua quà sinh nhật cho bà ngoại em. Lan Chi đi vòng vòng khu nữ trang tìm kiếm cái nhẫn hay vòng cẩm thạch cho bà. Phần Hùng không rành mấy về nữ trang cho nên chàng lang thang qua mấy cái quầy bán đồng hồ trong khi chờ đợi em. Hùng vốn cần kiệm, không thích đeo đồng hồ loại sang, hồi còn bé thì thích lấy le, ham đồng hồ xịn, khi lớn lên cái ham muốn ấy không còn. Nếu chỉ cần biết giờ thì đeo đồng hồ nào cũng được, miễn là giờ chạy chính xác là chàng vừa ý, vì thế bấy lâu nay Hùng chỉ đeo cái đồng hồ điện tử Casio rẻ tiền, giá chỉ vài đồng bạc. Lan Chi sau khi mua xong quà cho bà ngoại em, nàng đi kiếm chàng thì thấy Hùng đang dán mắt vào khu đồng hồ, em tưởng rằng Hùng mê thích đồng hồ lắm. Lan Chi mua tặng cho Hùng cái đồng hồ Movado giá gần $400.00. Đương nhiên là Hùng không cho phép mình nhận quà một cách ngang xương như vậy. Để ép Hùng nhận cái đồng hồ đó, Lan Chi rất khéo léo:

- Anh Hùng à, anh xem cái đồng hồ Movado đó có đẹp không? Tháng sau là sinh nhật thằng em trai em, em

https://tieulun.hopto.org

không biết mua cho nó cái gì, em tính mua cái đồng hồ cho nó. Anh đàn ông con trai, anh biết ý con trai thích kiểu nào, anh giúp em lựa cái đồng hồ cho nó.

Hùng ngây thơ tin lời Lan Chi nói cho nên tình thiệt khai ra cho em biết sở thích của chàng: nào là đồng hồ phải là dây da chứ không được bằng dây kim loại, mặt đồng hồ càng mỏng càng tốt, hình thái đồng hồ chỉ cần đơn giản không cầu kỳ xa hoa vv..vv. Và Hùng còn chỉ cho em cái đồng hồ hiệu Movado mà chàng vừa ý đó, Hùng tin rằng em trai Lan Chi sẽ rất thích món quà này và chàng thấy vui trong lòng vì có thể giúp ý kiến cho em.

Em móc thẻ tín dụng trả tiền và lấy cái đồng hồ. Khi đưa em về đến nhà, em bước ra khỏi xe Hùng, em thò đầu qua cái cửa sổ nháy mắt cười:

- Anh Hùng, kỷ niệm một tháng hai đứa mình quen nhau, em mua cho anh cái đồng hồ này. Anh không nhận là em buồn đó nghen. Ngày mai đi chơi với em, nhớ đeo nó nha.

Nói vừa xong, em thả cái hộp đồng hồ trong xe Hùng và em chạy một mạch vào nhà, bỏ lại Hùng ngơ ngác ngoài xe. Ủa, em nói là em mua đồng hồ cho em trai của em mà, sao bây giờ lại là quà cho mình? Hùng ngại vô cùng nhưng không biết phải làm sao: nhận thì lòng không cho phép vì món quà đó khá nặng ký, phải chi là sinh nhật Hùng hay nhân dịp gì đó để chàng có lý do chính đáng mà nhận quà, đằng này chỉ là kỹ niệm một tháng quen nhau? Còn không nhận thì lại phụ tấm lòng của Lan Chi và có thể làm cho em không vui. Hùng cuối cùng đành phải đeo cái đồng hồ đó. Thú thiệt là chàng rất thích nó, và càng thấy thương Lan Chi nhiều hơn.

Đó là những lúc Lan Chi vui. Còn lúc em buồn thì em cũng nói chuyện, nhưng em trầm ngâm, đi chơi với em thì em đòi về sớm. Hùng đưa em về nhà rồi tối đó gọi điện thoại nói chuyện với em, em nói chuyện mà gần như là miễn cưỡng. Có lúc Lan Chi nói thôi Hùng đi kiếm người khác quen đi, em thấy em không xứng đáng với Hùng. Lúc thì em khóc em nói em còn nhớ người yêu cũ. Hùng bèn an ủi em rằng nếu em thấy em không xứng đáng thì đó là em đánh giá bản thân mình quá thấp. Lan Chi dễ

https://tieulun.hopto.org

thương duyên dáng, công ăn việc làm vững chắc, em đâu có thua Hùng về phương diện học vấn hay vấn đề tài chánh để mà đem ra so sánh xứng với lại không xứng. Nếu thật tình so đo thì Hùng thấy chàng và em rất hạp. Hùng kỹ sư, Lan Chi y tá. Hùng hiền lành, Lan Chi dễ thương. Em đạo Thiên Chúa, còn Hùng không có đạo nhưng thường đi nhà thờ vì bạn bè chàng ai cũng có đạo, chơi với họ Hùng cũng tò mò đi nhà thờ nghe cha giảng và thấy đạo Công Giáo cũng hay hay. Hùng con trai lớn trong nhà, Lan Chi cũng là chị hai. Hạp qúa đi chứ.

Đến khi em khóc em nói em còn nhớ người yêu cũ thì Hùng không có ý kiến. Hùng nói với Lan Chi rằng Hùng thương em thật tình. Nếu người yêu cũ của em vẫn còn chờ đợi em thì Hùng khuyên Lan Chi nên quay trở lại với anh chàng đó, vì rỏ ràng họ vẫn còn quyến luyến nhau. Còn nếu anh ta đã quên em mà thuyền sang bến khác thì Lan Chi cũng nên coi đó là kỷ niệm, em nên tìm quên mà đừng bỏ lỡ cơ hội đời mình. Đời con gái chỉ có một thời, để nó đi qua thì khó mà tìm quay trở lại.

Trai ba mươi tuổi còn son,
gái ba mươi tuổi đã toan về già.
Trai ba mươi tuổi còn nồng,
gái ba mươi tuổi chổng mông mà gào.

Ca dao tục ngữ ông bà mình chẳng đã dạy như thế hay sao. Hùng sẳn sàng chờ đợi em. Nói xong thì chàng từ giã ra về. Trên đường về Hùng ngậm ngùi cho cái duyên số mình nó lận đận lao đao và trắc trở, gặp phải bao nhiêu người không vừa ý, và bây giờ tìm được Lan Chi, cứ tưởng rằng tình mình và em sẽ êm xuôi nào ngờ...

Đêm hôm đó, trên đường về, Hùng quẹo xe ra xa lộ và cứ thế mà lái không định phương hướng, chàng không muốn về nhà nằm một mình để rồi suy nghĩ bâng quơ. Mỗi lần Hùng có chuyện suy nghĩ là chàng lái xe vòng vòng trên xa lộ cho đầu óc mình thảnh thơi. Hôm nay cũng thế, Hùng lái đâu chừng hơn một tiếng, mắc tiểu cho nên quay xe về nhà. Hùng ngó đồng hồ xem coi là mấy giờ, mới đó mà đã nửa đêm. Cái đồng hồ Lan Chi mua cho chàng lấp lánh dạ quang phát ra ánh sáng êm dịu trong đêm càng làm cho chàng nhớ Lan Chi thêm hơn.

https://tieulun.hopto.org

Ngày hôm sau Hùng đi làm về nhà thì Lan Chi gọi sang, em xin lỗi chàng là đêm qua em buồn em nói lung tung lang tang, em không muốn mất Hùng, em muốn hai đứa tiếp tục tìm hiểu nhau như trước. Hùng mừng rỡ bỏ qua tất cả và hớn hở lái xe sang nhà Lan Chi, chàng lại chạy khắp nơi các quán ăn để tìm món ăn mà nàng ưa thích. Và cứ như thế, vài ba tuần là nàng buồn, nàng khóc lóc và không muốn quen chàng. Sau đó khi em vui, em lại xin lỗi và cuộc tình trở lại bình thường. Từ đó Lan Chi vui là Hùng vui theo Lan Chi, còn Lan Chi buồn thì Hùng cũng buồn theo vì nàng cứ khóc lóc đòi chia tay. Thời gian Hùng quen em đâu chừng ba tháng là ba tháng Hùng vui buồn lẫn lộn, Hùng thấy hai đứa quen nhau không có bình thường như những cặp tình nhân khác. Con em gái Hùng nó là bác sĩ, nó rất quan tâm đến chuyện tình cảm của ông anh, nó thỉnh thoảng hỏi thăm, và Hùng có kể cho nó nghe. Em gái Hùng nghe xong thì nó méo mó nghề nghiệp chẩn đoán là Lan Chi bị bệnh trầm cảm, tiếng Anh là bipolar. Hùng lúc ban đầu không tin nhưng dần dần chàng suy nghĩ lại vì thấy có cái gì không bình thường trong quan hệ tình cảm giữa hai người. Hùng bèn tìm tòi tài liệu để hiểu thêm về căn bệnh trầm cảm.

Bipolar là một dạng của bệnh tâm thần, nhẹ thôi, không đến nỗi là khùng điên ba trợn cởi quần cởi áo đi lông nhông ngoài đường, hay ăn nói lảm nhảm một mình tầm phào bá láp không đâu vào đâu, nhưng trên thực tế đó là bệnh lý rất nguy hiểm cho cuộc sống gia đình vì người hôn phối có đời sống nội tâm tình cảm bất thường. Bipolar có nhiều dạng, nhưng thông thường thì đàn bà bị nhiều hơn là đàn ông, cứ 5 người bipolar thì hết ba là đàn bà phụ nữ. Khi người phụ nữ có kinh kỳ, họ cau có gắt gỏng khó chịu thì đó cũng là một dạng của bipolar vì cơ thể họ hóc môn đang rối loạn, hoặc thiếu hoặc dư. Ở người bình thường thì sau khi giai đoạn có kinh qua đi, họ trở lại trạng thái quân bình. Còn ở người bị bipolar, cái chất hoá học trong não bộ dùng để kiểm soát sự vui buồn, nó được tạo ra khi ít khi nhiều. Khi chất hoá học đó có ít trong đầu, người bệnh sẽ bi quan buồn nản và chán đời, thậm chí họ còn muốn tự tử. Còn lúc cơ thể họ có quá nhiều chất đó,

https://tieulun.hopto.org

người bệnh trở nên lạc quan, thấy cuộc đời màu hồng, họ tin tưởng họ làm điều gì cũng thành công, từ đó đưa đến sự quyết đoán một cách thiếu suy nghĩ chín chắn. Một khi quyết định vội vã thì hay bị thất bại. Người có bipolar khi bị thất bại lại dễ trở nên buồn chán, bi quan hơn thêm. Cái sự vui buồn bi quan buồn chán cứ thế mà lòng vòng lẩn quẩn người bệnh. Cách trị bệnh duy nhất là uống thuốc suốt cuộc đời còn lại, thuốc sẽ làm cho cái chất hoá học kiểm soát sự vui buồn được tạo ra cân bằng hơn, từ đó người bệnh tâm tư tình cảm sẽ ổn định như người bình thường. Duy chỉ có điều là người đàn bà uống thuốc điều trị bipolar thì không thể có con trong thời gian uống thuốc, vì thuốc có thể làm cho bào thai thành quái thai. Muốn có con thì phải ngưng thuốc, mà ngưng thuốc thì sự vui buồn không kiểm soát được, nhất là lúc mang thai, ăn uống ngủ nghê không được càng làm cho bipolar nặng nề hơn. Những cặp vợ chồng có người hôn phối bị bệnh trầm cảm bipolar, sau một thời gian hầu hết họ đều ly dị hay ly thân tại vì người bạn đời không chịu nổi tính khí bất thường, không chịu nổi cái tâm tư vui buồn bất chợt khi nắng khi mưa đó. Hùng nghe nói những người uống thuốc để điều trị bipolar, họ sẽ mập phì như cái lu. Từ đó Hùng bớt có ác cảm với những người béo phì, họ không hẳn là tham ăn tham uống đến độ mập như vậy, chỉ vì bệnh lý mà họ phải chấp nhận sự lên cân ấy.

Hùng có đặt vấn đề với Lan Chi thì em thú nhận em bị bipolar. Thật là trớ trêu vì em là y tá chuyên về trị liệu tâm thần, mà em lại bị bệnh tâm thần. Hùng thương em, chàng khuyên nàng nên gặp bác sĩ để điều trị, trước mặt Hùng thì em chấp nhận, em hứa em sẽ nói chuyện với bác sĩ, người bạn em đang làm chung. Nhưng sau đó thì em lại lờ đi, em làm ngơ lời khuyên của Hùng và em phủ nhận sự thật là em đang bị bệnh trầm cảm. Em giống như là một người đang nghiện xì ke hay nghiện rượu, biết rằng là mình có vấn đề, cần sự chữa trị và trợ giúp của nhân viên y tế nhưng vì mặc cảm xấu hổ mà em phủ nhận ngay cả chính bản thân mình. Hùng ra điều kiện cho em là nếu em không chịu uống thuốc điều trị bệnh mình thì tụi mình chia tay, Hùng thương em cho nên không nỡ nhìn thấy em cứ

https://tieulun.hopto.org

đau khổ triền miên như vầy hoài. Tuy có một điều chàng không nói ra: đó chính là Hùng thương chính bản thân chàng. Mới quen em có mấy tháng mà tình cảm Hùng lao đao, khi lên khi xuống theo căn bệnh của em, thiếu điều Hùng cũng bị bệnh trầm cảm như em, mai mốt cưới nhau về, sống với nhau cả đời như vậy thì chịu làm sao thấu. Hùng buồn lắm nhưng cắn răng không liên lạc với Lan Chi nữa, em chắc cũng mặc cảm và tự ái bản thân cho nên cũng không gọi cho chàng. Thế là hai đứa xa nhau. Em là người con gái mà thím Hồng giới thiệu cho Hùng, Hùng có nhiều cảm xúc nhất.

Bẵng đi một thời gian sau, chắc chú Hoàng nói gì đó với thím Hồng, Hùng không nghe thím nhắc nhở gì đến chuyện làm mai làm mối cho chàng nữa. Hùng vẫn ung dung đi làm, vẫn sang nhà chú ăn nhậu, cuộc sống vô tư êm đềm trôi qua, có lúc chàng cũng thấy cô đơn, và chàng chợt nhớ những kỷ niệm xưa, nhưng giây phút đó chỉ thoáng qua như những cơn gió lăn tăn chợt đến chợt đi trên mặt nước sông gần nhà chàng mỗi khi chiều về.

Trong cuộc đời, Hùng cũng như chú Hoàng tin có hai điều, đó là: con người có số và chuyện vợ chồng phải có duyên nợ mới thành. Tin là đời người có số, cho nên khi thành công Hùng không kiêu căng khinh mạn mọi người, vì đó là mình may mắn, cái số mình tốt. Còn khi thất bại thì cũng không lấy làm nản chí sầu bi, cái số mình nó như vậy, miễn là mình đã cố gắng hết sức mình. Tận nhân lực mới tri thiên mệnh.

Còn chuyện vợ chồng bắt buộc phải có duyên nợ mới thành. Có duyên không nợ thì dù có làm mai bao nhiêu mối, có quen nhau bao lâu, cuối cùng rồi cũng tan vỡ buồn thương, mỗi người một nơi, hoặc gần nhau đó bên nhau đó mà sao như cách xa nghìn trùng, hai tâm hồn hai con tim không cùng chung nhịp đập trên đường tình. Nếu có nợ nhau thì làm gì cũng không tránh khỏi, chạy trời không khỏi nắng. Đó cũng giải thích tại sao có những bà gặp ông chồng ba trợn, ăn không ngồi rồi, nhậu nhẹt say sưa rồi về kiếm chuyện đánh chưởi vợ con bầm tím mặt mày, ấy vậy mà bà ta cũng cắn răng sống vui vẻ bên ông chồng cà chớn, và cứ đẻ sòn sòn năm một. Nếu gặp phải người khác

https://tieulun.hopto.org

thì họ lôi thằng chồng ra tòa ly dị, bắt nó cấp dưỡng vợ con hàng tháng cho thúi hẻo cuộc đời. Nếu không phải có nợ với nhau thì là gì đây?

Điển hình là cô bạn học Hoàng Yến của Hùng hồi còn ở trung học, Yến học giỏi, dễ thương, đoan trang, xinh xắn, tính tình hiền hậu không biết giận hờn là gì. Cô ta là đối tượng theo đuổi của tất cả đám con trai Việt Nam trường Hùng thời đó, dĩ nhiên trong đó có cả Hùng. Tuy nhiên vì Hùng nhát gái và thấy con trai đeo Hoàng Yến nhiều quá, Hùng đâm ra rét và nhụt giò, chàng chỉ giữ quan hệ bạn bè, để tới khi đêm về, trước khi đi ngủ, Hùng mới thả lỏng cho tâm tư con tim mình mộng mơ về cô bạn học tài sắc vẹn toàn ấy. Trong những cơn mơ ngày đó, Hoàng Yến luôn là công chúa ngủ trong rừng, còn Hùng là hoàng tử vượt qua bao nhiêu thử thách khó khăn mới cứu được công chúa Hoàng Yến đem về cho vua cha, và sau đó, hai đứa làm đám cưới linh đình, sống hạnh phúc với nhau cho đến răng long đầu bạc. Giật mình tỉnh dậy, em vẫn là công chúa lộng lẫy kiêu sa trong trường, còn Hùng: thằng cù lần vẫn là thằng cù lần. Vậy mà cô công chúa đó lớn lên lập gia đình, chồng của Hoàng Yến chẳng có xứng với Yến chút nào cả. Hắn không cao cũng không thấp, chỉ trung bình, đứng còn thua Hùng nửa cái đầu. Hùng đương nhiên là đẹp trai và nói chuyện có duyên hơn hắn gấp 10 lần. Hắn đang đi học đại học thì bỏ ngang xương ra đi bán bảo hiểm. Hắn nói có làm nghề gì đi nữa cũng cần mua bảo hiểm, mai mốt hắn sẽ giàu to!? Tánh khí hắn lại gàn bướng, hắn hơn Hùng chừng lối năm tuổi là cùng mà cứ khoái nói chuyện chính trị chính em. Mỗi lần Hùng ghé thăm Hoàng Yến và gia đình, Hùng gặp hắn ngồi uống cà phê hút thuốc lá một mình ngoài garage, hắn nói là đang suy gẫm chuyện đời?! Xong rồi hắn cao hứng chê ông tổng thống này dở, ông tướng kia bất tài làm cho mất nước tháng tư đen v.v và v.v. Nhiều lúc Hùng thấy ngứa tai gai mắt tính nói vào mặt hắn vài câu cho bỏ ghét, nhưng lại thôi vì thấy nể nang và tội nghiệp cô bạn học hiền lành này. Những ai quen biết vợ chồng Hoàng Yến cũng đều ngạc nhiên là tại sao cô vợ dễ thương đến thế mà có ông chồng dở hơi, gàn gàn ba trợn, mấy tật xấu trong tứ đổ tường đều có đủ.

https://tieulun.hopto.org

Như thế không phải mắc nợ nhau thì là cái gì?
- Tiếc con gái khôn lấy thằng chồng dại
Như bông hoa lài cắm bãi cứt trâu.
- Tiếc thay cái giếng nước trong
Để cho bèo tấm bèo ong lọt vào.
- Tiếc thay da trắng tóc dài
Mẹ cha gả bán cho người đần ngu.
- Tiếc thay cây quế giữa rừng
Để cho thằng Mán thằng Mường nó leo.

Còn Hùng, chắc kiếp trước chàng sống đàng hoàng đạo đức, ăn ở hiền lành không hại một ai cho nên không mắc nợ cô nào, vì thế kiếp này gần 35 tuổi rồi mà vẫn còn xách xe không chạy. Xách xe không chạy là lời ba Hùng diễn tả tình trạng độc thân hiện tại của chàng, ba của Hùng đâu có biết Hùng đang lăm le tậu xe bus! Cuối năm đó, trong hãng Hùng có chị Trâm bị tai nạn đụng xe tử thương ngay vào ngày Giáng Sinh. Nghe người ta kể lại rằng chị và gia đìnhđi sòng bạc Casino ngoài biển đổi gió cuối tuần. Trên đường về xe hơi của gia đình chị bị hai thằng người Mễ say rượu lái xe đâm thẳng vào đầu xe chị. Xe của chị lọt xuống khe núi. Vợ chồng chị và hai đứa con chết ngay trên xe, không biết là chết khi bị đụng xe thằng Mễ hay là chết vì xe lăn cả chục vòng từ trên núi xuống đất. Thằng Mễ thì không sao chỉ bị gãy vài cái ba sườn và trầy trụa ngoài da. Hùng có đi dự lễ đám tang của gia đình chị cùng với một số anh chị em trong hãng. Tại đám tang, trong những người bà con của gia đình chị, Hùng thấy có một cô gái tóc dài có đôi mắt trông rất quen mà chàng không nhớ ra là mình đã gặp ở đâu. Hùng đang lục lọi trong ký ức cố tìm những dữ kiện gì có dính dáng tới người con gái ấy thì cô ta dường như cũng nhận ra Hùng, cô ta trong bộ trang phục màu đen tiến lại gần Hùng và lên tiếng:

- Thầy Hùng, thầy không nhận ra em hả? Em là Thu Hà, ngày xưa thầy hay gọi em Hà xì ke khi thầy dạy tụi em ở trường ...

Em vừa nhắc tới trường trung học của Hùng là chàng nhớ ra em ngay lập tức. Hồi đó Hùng học trung học, để có học bổng vào các trường đại học, bên cạnh trình độ học vấn phải từ giỏi cho đến xuất sắc, các học sinh còn phải

https://tieulun.hopto.org

làm các công việc thiện nguyện. Để tranh giành cái học bổng đó, tụi học sinh lớp Hùng đứa thì đi phụ giúp các nhà thương, đứa thì đi vào các viện dưỡng lão, còn Hùng, chàng ở lại trường tình nguyện dạy kèm cho các em học sinh lớp dưới. Thu Hà là một trong những học trò của Hùng thời đó. Lúc Hùng dạy em thì Thu Hà mới từ Việt Nam sang định cư cùng với gia đình. Hùng lớn hơn Thu Hà bảy tuổi, tức là lúc chàng mười tám tuổi, học lớp 12 thì nàng mới có mười một tuổi và học lớp năm. Hùng kèm cho Thu Hà Anh Văn là chính, thêm vào đó những môn khoa học khác như toán, lý, hóa, sinh vật...vv. Bên cạnh các môn học, Hùng còn làm phụ tá huấn luận viên đá banh cho đội thiếu niên nữ của trường, Thu Hà cũng ở trong đội đá banh đó. Thu Hà ngày xưa ốm nhom ốm nhách như thằng nghiện hút xì ke, vì thế Hùng đặt biệt hiệu em là Hà xì ke, không ngờ em vẫn còn nhớ cái biệt hiệu vô duyên đó. Thu Hà hồi xưa đen thủi đen thui, đầu tóc bù xù lởm chởm, mỗi lần em cười để lộ ra cái răng sún trông rất xấu xí. Khi đá banh mà ai lỡ đụng em, nhẹ thôi, là em té xuống đất và khóc tấm tức, nước mắt nước mũi chảy tùm lum, rất là mít ướt, Hùng hay la em hoài. Ngày đó chắc là em ghét Hùng lắm, lúc đó Hùng đâu có dè là có ngày hôm nay, mười lăm năm sau Hùng gặp lại Thu Hà nơi đây, em đã thành một cô thiếu nữ hai mươi sáu tuổi, đẹp xinh, ngọt ngào và tròn trịa như trái chín trên cây khiến cho tâm hồn Hùng chơi vơi điên đảo. Hùng lòng rất rung động nhưng cố trấn tỉnh mà... nói xạo:

- À, Thu Hà, đương nhiên tôi làm sao quên được em. Hồi đó em là cô học sinh giỏi nhất của tôi mà. Tôi không ngờ hôm nay gặp lại Thu Hà ở đây. Chị Trâm là gì của Thu Hà? Tôi đang làm chung hãng với chị Trâm, chị ấy dễ thương lắm. Tôi có lời chia buồn cùng Thu Hà và gia đình. Hùng vừa nói vừa cúi đầu để chứng tỏ cho em thấy rằng là chàng đang buồn thật sự.

Thu Hà hai mắt chớp chớp cảm động, em nắm lấy tay Hùng và ứa nước mắt:

- Cám ơn thầy Hùng. Chị Trâm là chị họ của em. Má chị Trâm là chị ruột của má em. Chị Trâm thương em lắm. Em rất qúy mến vợ chồng ảnh chỉ và mấy cháu, nào ngờ ảnh chỉ vắn số qúa.

https://tieulun.hopto.org

Hùng nắm chặt tay Thu Hà như muốn truyền hết nghị lực trong người chàng sang cho em để em vượt qua sự mất mát to lớn này. Trên đường đi ra nghĩa trang, Thu Hà đi rủ Hùng đi cùng xe với em. Hùng đang muốn đi chung với em mà không biết làm sao, cho nên khi nghe em lên tiếng, chàng mừng húm, Hùng ba chân bốn cẳng chạy lại nói với chú thím Hoàng là chàng gặp người bạn cũ, chàng đi chung xe với người ta. Chú thím Hoàng vô tình không biết gì. Trên xe Hùng được biết em bây giờ là dược sĩ và vẫn còn độc thân. Hùng mừng thầm trong lòng, chàng đề nghị:

- Thu Hà nè, tôi hơn em chỉ có vài tuổi, ngày xưa tôi giúp em khi mới qua, em đừng gọi tôi là thầy, nghe xấu hổ lắm. Hà gọi anh là anh đi cho nó thân mật.

Hùng nhẹ giọng ở câu "gọi anh là anh đi", chàng cố làm cho giọng mình êm ái và ngọt ngào. Thu Hà nghiêng đầu nhìn Hùng, em nheo mắt cười cười:

- Dạ, nếu anh Hùng cho phép thì Thu Hà sẽ gọi anh là ... anh Hùng.

Hùng sướng run trong bụng:

- Hà cho anh số điện thoại đi, mai mốt nếu có buồn cần người tâm sự thì cứ gọi cho anh, lúc nào cũng được.

Sau khi hạ huyệt gia đình chị Trâm, Thu Hà khóc đỏ mắt, Hùng đứng bên cạnh em, chàng ôm vai nàng như là thông cảm cho sự mất mát của em. Hùng muốn rủ em đi ăn trưa nhưng thấy không tiện vì thứ nhất mới gặp lại em, thứ nhì người ta còn đang có tang chế, mình mời em đi ăn đi chơi liền thì kém tế nhị quá.

Ngày hôm sau, Hùng ghé vào tiệm hoa gần nhà, chàng bỏ tiền mua một tá hoa hồng, chàng bảo người bán hoa đem lại bệnh viện nơi Thu Hà đang làm. Hùng không đề tên họ gì hết cả mà em thông minh đoán biết là Hùng gởi cho em. Tối hôm đó Thu Hà gọi cho Hùng, hai đứa nói chuyện trên trời dưới đất một hồi, rồi Thu Hà nhỏ giọng:

- Anh Hùng ơi, lần này là lần đầu tiên và cũng là lần cuối cùng nha anh, mai mốt anh đừng mua hoa tặng em nữa tốn tiền lắm. Anh để dành tiền đó mai mốt còn lấy vợ nữa chứ.

Hùng giả vờ ngạc nhiên:

- Hà nói cái gì vậy? Anh thế này ai mà thèm ưng chứ. Mà ...hoa gì? Ai ...gởi?

https://tieulun.hopto.org

Thu Hà hứ Hùng nghe cái cốc một cái trên điện thoại:

- Anh đừng có làm bộ ngây thơ vô số tội như thế. Khi nhận bó hoa hồng rất đẹp đó, em biết là chỉ có một mình anh gởi cho em mà thôi. Này nhe, trong bệnh viện em không có ai dám lén phén với em hết, em nghiêm lắm. Còn ngoài bệnh viện, đâu có ai biết em làm ở đâu. Chỉ có hôm qua gặp lại anh, anh là người con trai duy nhất biết em làm ở đâu mà thôi. Anh là người tặng hoa cho em phải không?

Thu Hà chặn đầu Hùng như cô giáo đang bắt quả tang học trò nói dối. Chàng cười ngượng ngùng, may mà nói chuyện trên điện thoại, Thu Hà không thấy hai lỗ tai chàng đang đỏ rực:

- Thu Hà thông minh quá, anh phục em sát đất. Nếu em không thích hoa thì mai mốt anh không gởi nữa đâu. Anh không muốn làm điều gì em phật ý.

Thu Hà vội vàng đính chính:

- Anh...! em thích hoa lắm chứ, nhưng em thấy tốn tiền lắm. Hồi xưa còn bé, em không thấy tiếc tiền, ai tặng hoa đẹp và đắt tiền là cứ thích. Bây giờ lớn lên, đi làm kiếm tiền không dễ dàng, xài như thế là không đúng chỗ, vậy thôi. Tụi mình còn phải để dành tiền lo cho tương lai nữa chứ.

Tụi mình? Hùng tưởng chàng nghe lộn, nhưng không, Thu Hà cũng có tình cảm với Hùng. Chàng và nàng đi với nhau hơn nửa năm, Hùng thấy tánh tình hai đứa rất hạp gu với nhau. Mùa hè năm đó, Hùng mời ba má chàng sang nhà Thu Hà nói chuyện, xin phép gia đình đôi bên làm cái lễ hỏi, sau đó sang năm ra giêng thì cưới. Ai có hỏi Hùng hai người quen nhau làm sao thì Hùng nói gặp nhau trong đám ma, ai nấy cứ tưởng hai đứa nói đùa. Hàng năm, đến ngày giỗ chị Vân cũng là ngày hai đứa kỷ niệm ngày quen nhau bên cạnh kỷ niệm ngày cưới. Cho tới bây giờ Thu Hà chỉ cho phép Hùng bỏ tiền mua hoa vào một dịp duy nhất, đó là mua hoa đem ra đặt trên mộ gia đình chị Trâm. Hùng gọi đùa chị Trâm là bà mai cho chàng gặp lại Thu Hà. Trước mộ chị, Hùng thắp cho chị nén hương và cám ơn chị đã làm mai cho Hùng một người vợ tuyệt vời là Thu Hà. Xin thượng đế ủi an linh hồn chị trên thiên đàng.

=Huỳnh Trương Tuấn=

https://tieulun.hopto.org

BẢO TRÂN
Phillips Ranch, Hoa Kỳ

HỌC ĐÀN

Không ai như tôi, đi học đàn ở một cái tuổi đã bước vào "tri thiên mệnh". Ông chồng tôi gật gù:

- Thôi cũng được, hồi xưa ông bà mình ru cháu bằng câu hát ầu ơ, thì bây giờ bà ru cháu nội bằng tiếng đàn tính tịch tình tang, cái nào cũng có tác dụng ru ngủ con nít.

Ông chồng tôi chỉ nói ru cháu nội thôi mà không phải cháu nội với cháu ngọai là vì trước sau gì tôi cũng chỉ có hai cậu ấm, nhưng hiện thời thì hai cậu đều không ở gần tôi. Cậu cả của tôi thì đang lang thang hết nước này tới nước khác để dạy cho người "ngọai quốc" nói tiếng Anh và hiểu về lịch sử Mỹ. Còn cậu út thì đang đóng đô ở một vùng biển miền Nam Cali, chuẩn bị học làm thầy cãi, nuôi mộng bước vào tòa nhà trắng lãnh đạo quốc gia !?

Có người hỏi tại sao tôi không cố gắng tìm một cô chiêu cho vui cửa vui nhà, bởi vì ở cái nước Mỹ này thì con trai dẫu có mang họ của mình nhưng lại thuộc vào thành viên của gia đình... người khác. Tôi nói tại cái công việc làm của ông chồng tôi hồi năm xửa năm xưa có liên hệ tới hệ thống nguyên tử hạt nhân, tốt xấu thì không biết

https://tieulun.hopto.org

nhưng cả một nhóm engineer cùng làm với ông chừng mười mấy người mà không ai có con gái hết. Tôi lỡ có hai thằng cu rồi, tôi đâu có muốn thêm một thằng cu nữa chạy ra để hát cái bài "ba chàng ngự lâm pháo thủ."

Trở lại cái chuyện tôi đi học đàn. Tôi không biết tôi có cái ý nghĩ đi học đàn từ đâu ra, chỉ biết là hai năm trước tôi e-mail cho Nhất Khanh, người bạn gái thân thiết đã có ngón đàn tranh tuyệt diệu, bảo đi tìm cho tôi một cái đàn có khảm xà cừ thật đẹp, tôi sẽ cố tìm thầy học đàn, mà nếu học không thành tài thì tôi sẽ treo đàn đẹp lên mà ngắm.

Cô bạn Bắc Kỳ nho nhỏ, học sinh ưu tú của Quốc Gia Âm Nhạc, đã cầy cục đi tìm cho tôi một cái đàn làm bằng gỗ cây ngô đồng, khảm mai lan cúc trúc thật đẹp, rồi thản nhiên e-mail sang phán rằng :

- Có đàn rồi thì phải đi học, treo đàn lên là... hư hết đàn. Ráng mà học cho giỏi để mấy năm nữa mẹ bảo lãnh Nhất Khanh sang được Mỹ rồi thì hai đứa mình sẽ đàn với nhau.

Đàn đến tay tôi cả một năm trời mà tôi vẫn chưa có thì giờ đi học. Thỉnh thoảng e-mail sang Nhất Khanh cứ nhắc tôi đi học đàn. Tôi lấy cớ phải học cho xong cái bằng cử nhân đã bỏ dở dang từ bao nhiêu năm nên khất lần, khất lựa.

Tháng mười năm ngóai, trên đường đi thăm cậu cả ở Thái lan tôi có về Việt Nam thăm bạn được mấy ngày, Nhất Khanh tiễn tôi ra đến tận sân bay, trước lúc chia tay Nhất Khanh còn nhắc:

- Bây giờ tốt nghiệp rồi, còn cớ gì không học nữa đây? Bảo Trân có đúng ba năm để học đàn đó, Nhất Khanh vừa điều chỉnh lại giấy tờ bảo lãnh. Hẹn bạn đến ngày tái ngộ, ít nhất là phải đàn chung được một bài "Làng tôi".

Tôi phải gãi đầu gãi tai, bảo để đi chơi về tôi sẽ tìm thầy. Tôi trở về Mỹ, sau khi ăn chơi thỏa thích qua hết mấy ngày lễ, Tết, chợt nhớ đến lời hứa hẹn với Nhất Khanh tôi hoảng hồn, vì muốn đàn được chung với Nhất Khanh những ngày sắp tới thì có nghĩa là tôi phải đi học ngay từ bây giờ.

https://tieulun.hopto.org

Thế là tôi đành phải mở báo ra tìm mấy lớp dạy đàn. Thời may có một người bạn mách cho số phôn của một ông thầy dạy nhạc nổi danh đang điều khiển một ban nhạc cổ truyền dân tộc ở quận Cam. Lớp học đàn này cũng ở gần sở làm của ông chồng tôi. Mừng quá, tôi gọi ngay cho ông thầy dạy đàn xin cái hẹn để xếp lớp học.

Ngày đầu tiên gặp tôi, ông thầy nhìn tôi có vẻ... ngại ngùng. Ổng nói là để ổng trắc nghiệm xem tôi có hiểu nhịp điệu là cái gì không? Nếu không biết thì khỏi học. Ổng vỗ hai bàn tay vào nhau làm nhịp lốp bốp rồi bảo tôi đánh theo. Tôi bắt chước đánh theo cũng có nhịp có nhàng, ổng gật gù, cũng được, cũng được. Thế là tôi làm lễ bái sư.

Một tuần lễ tôi đi học một lần, trưa thứ bảy. Mấy cái bài nhạc ban đầu thì cũng dễ, tôi học đàn một ngón, rồi tới hai ngón, rồi tới bài tập song thanh đánh hai note cao thấp cùng một lượt, cũng được. Rồi qua tới bài chữ Á, tập vuốt dây, tập rung hai note La, Mi, cũng qua. Nhưng khi tôi bắt đầu học tới mấy cái bài dài hơn một chút thì cũng là lúc ông thầy của tôi bắt đầu thở dài bứt tóc.

- Chị đánh cái gì mà như nhảy lò cò vậy, cái note nào cần nghỉ thì chị không nghỉ, cái note nào cần chạy mau thì chị cứ tàng tàng.

Rồi có lúc ông lại thở than:

- Chị relax một chút có được không, cái bài "Tùng Quân" này mới vào có ba note do, ré, mi mà chị đã phóng nước đại thì mấy cái note sau chị phải xài phản lực cơ mới theo đúng nhịp.

Relax, trời ơi, ông thầy đâu có hiểu nỗi lòng của tôi. Mỗi sáng thứ bảy, sắp tới giờ đi học, nhìn ông chồng tôi xếp đàn, bỏ vô thùng, đem ra xe là tim tôi nó nhảy lộp bộp như tiếng vỗ tay trắc nghiệm của ổng hồi hôm nào, bởi vì tôi đâu có biết là tới chút nữa tới lớp học tôi có trả bài nổi không hay lại bị rầy la.

Từ thuở ban đầu, sau cái ngày bái sư, tôi cũng đã báo trước với ông thầy dạy đàn là... ổng phải có kiên nhẫn, bởi vì tôi thuộc cái loại "chậm tiêu". Cái gì thì hình như tôi học cũng tới, nhưng chỉ có khác biệt là cái vô chậm, cái vô mau trong đầu tôi thôi.

https://tieulun.hopto.org

Mà âm nhạc là một trong những cái thứ đi tà tà vô trong đầu của tôi. Ông chồng tôi dạy hoài có mấy cái điệu tango, cha cha cha, valse để mỗi mùa Noel đi dự tiệc trong sở ông í, mà tôi cũng lộn qua lộn lại, mặc dù cũng từng đó bước tới lui. Chừng ông dạy qua tới cái điệu valse thì ổng nói tôi nhảy như nhảy lò cò trong cái hộp. Học riết điệu nào cũng không ra điệu nào, tôi nổi cộc nói:

- Thôi được rồi, hễ mà có phải đi tiệc thì mình nhảy...slow cho chắc ăn.

Phải chi mà đánh đàn dễ như làm thơ thì tôi không ngại. Bởi vì từ hồi năm đệ ngũ, tôi cũng có theo học ông vua... Lê Thánh Tôn làm thơ, xém chút nữa là tôi đã gom góp được mấy đứa bạn học trong lớp để lập thành "thi xã". Tôi cũng đã làm được những bài thơ nói chuyện với bác mặt trời, chị gió, chị mây. Tôi lại là thi sĩ của trường phái thơ tự do, không câu nệ câu cú, và cũng không cần thiết phải có vần có luật, mà tôi vẫn thấy... hay.

Còn cái món đàn này, không biết tôi nuốt có trôi không, bởi vì đàn sai nhịp thì đúng là nhảy lò cò như ông thầy thân ái của tôi đã phàn nàn. Cái món đàn gì mà phải ... rung mới hay, còn phải mổ cho nhanh nữa. Chưa hết, cái note "fa" mà nhấn "mi" không mạnh là không nghe ra "fa". Còn cái note "si" nó nằm ở đâu thì tôi chưa thấy, tôi chưa học tới, nhưng mà tôi không muốn hỏi, bởi vì mới chỉ có từng đó note thôi mà tôi vẫn phải kè kè cái bảng "cửu chương" bên cạnh bản nhạc phải đàn.

Nhưng khi tôi học đến cái bài "Lý cây đa" này thì quả là trần ai, cái bản nhạc này nó nhất định hành hạ tôi. Tôi đàn hoài mà cũng không nghe ra là đang trèo lên cây đa. Khổ hơn là ông thầy tôi lại trắc nghiệm tôi bằng cách đem cây đàn nguyệt ra đứng bên cạnh tôi lên giây rồi phán: "Hồn ai nấy giữ" (Ổng đâu có biết là hồn tôi đang lơ lửng ở chín từng mây).

Tôi ngồi bốn tuần dưới gốc cây đa như chú cuội đang chờ giờ gặp chị Hằng Nga. Thấy rầy tôi hoài mà kết quả cũng không tiến triển gì hơn, và thấy tôi ở xa (gần 1 tiếng đồng hồ lái xe) mà cũng bỏ công lặn lội, ông thầy thấy tội nghiệp nên an ủi tôi.

- Thôi mình học từ từ cũng được, không gấp chị há, miễn sao đánh cho thành bài thì thôi, mấy bà 7, 8 chục

https://tieulun.hopto.org

tuổi học còn được, cỡ tuổi chị nhằm nhò chi, cố công mài sắt thì cũng có ngày nên kim.

Tôi tưởng ổng nói giỡn, chứ mấy bà 7, 8 chục tuổi hết chuyện làm rồi sao mà lại đi học đàn. Ai dè, có một ngày đẹp trời, tôi đang ngồi tập lại cái bài "Lý cây đa" thì có hai bà già dẫn nhau đến tập để tuần sau trình diễn. Một bà tóc trắng khỏang 80 tuổi, đánh đàn bầu, còn bà tóc đen 70 tuổi đánh đàn tranh. Nhìn hai bà lên giây đàn, tôi biết là mình nên tháo móng, bỏ vào thùng ngồi nghe cho phải phép. Vừa nghe hai bà dạo lần thứ nhất tôi đã giật mình, nhưng hai bà bảo còn chưa được, phải làm lại hồi hai, hồi ba cho nhuyễn. Ông chồng tôi, đang lò mò đi vô lớp để chờ khiêng đàn xuống xe cho tôi, nghe tiếng đàn cũng rón rén bước tới ngồi lại bên cạnh tôi thưởng thức. Chừng ra về, ông dõng dạc tuyên bố:

"Chắc khi nào tôi bằng cỡ bà tóc trắng (80 tuổi), thì tôi cũng đánh thành bài, thành bản. Lúc đó, ông sẽ thâu ngón đàn tuyệt diệu của tôi tung lên "mạng nhện" cho thiên hạ thưởng thức!?"

Tôi trở về nhà, tập lại cái bài "Lý cây đa" vì ông thầy không cho học qua bài khác, ổng đã lấy viết chì ngăn cái bản nhạc ra thành năm bẩy khúc. Ông biểu tôi tập từng đọan ngắn, nghe xuông tai rồi ráp từ từ thành một đọan dài trước khi đánh hết nguyên bài. Ông nói:

- "mấy cái bài dễ dễ này phải học thuộc lòng".

Bài dễ dễ, có nghĩa là mấy bài sau không có dễ!! Tôi mở sách, lật qua mấy trang sau. Trời đất ơi, leo lên cây đa chưa xong mà sắp tới "Qua cầu gió bay". Cầu thì đã lắc léo (phải rung), mà lại còn phải bay (mổ), điệu này là gió sẽ thổi tôi bay qua luôn bên kia cầu, bay tuốt luốt...

Tôi cố gắng leo lên cây đa, nắm từng nhánh nhỏ, nhánh gần nhất, như ông thầy đã biểu, trước khi leo lên nhánh thứ hai, cao hơn. Leo hòai, nắm hòai mà cũng không lên được nhánh cây đa nào gần nhất, tôi bèn tháo móng, cất lên giá, chạy xuống lầu, mở computer ra... làm thơ.

=bảo trân=

https://tieulun.hopto.org

MAI TRẮNG
Việt Nam

MỘT BỮA RƯỢU

Anh hùng đạp đất đội giời
Ngả qua hàng rượu đánh rơi mất mình!

Một bữa rượu thiết tưởng cũng như bao bữa rượu bình thường khác, nhưng nó lại can thiệp một cách hết sức thô bạo đến tương lai hoặc thậm chí đặt dấu chấm hết cho sự nghiệp của một hoặc nhiều người, đặc biệt là giới mày râu trong suốt cuộc đời.

6 giờ chiều. Một buổi chiều mùa thu. Những hàng cây trên các phố phường, công viên, bờ hồ phất phơ trước gió. Những cơn gió nhè nhẹ thoảng, nghịch ngợm bứt những chiếc lá vàng ném vu vơ vào tầng không. Bầu trời trong trẻo, nhẹ và cao, lãng đãng một vài đám mây trắng đang đỏng đảnh làm dáng trên nền trời xanh thắm. Nắng đã nhạt hẳn, họa hoằn còn rơi rớt lại một vài vệt sáng thẳng căng như kẻ chỉ, le lói xuyên qua màn lá, rơi trên lối đi.

Phố phường phải buổi tan tầm, người xe từ các công sở nhà máy, khắp các ngõ ngách chi chít như những lưới màng nhện, túa ra đường hối hả trở về nhà, trên các phương tiện cá nhân hoặc công cộng, kẻ xuôi người

https://tieulun.hopto.org

ngược cứ cuồn cuộn như thác lũ ở miền núi trong mùa mưa. Tiếng động cơ xe máy, ô tô lớn nhỏ gầm gào, chen chúc, tiếng còi inh ỏi, những đám khói màu xanh, màu xám xả vào không khí khét lẹt, tạo thành một bản nhạc tạp pí lù về âm sắc, hỗn độn về cao độ và chất giọng, lại đậm đà về mùi vị v.v. Ngần ấy những thứ mà người nghe nhìn cảm nhận được toát lên một cách đầy đủ đặc trưng của một trong những thành phố công nghiệp trong thời kỳ mở cửa.

Các quí bà của chúng ta, tuyệt đại đa số tự mình cảm thấy có cái bổn phận của một người tề gia nội trợ, mà không được lơ là hoặc giao du tới những chỗ có nhiều cái sự đàm tiếu rất có hại cho danh giá và nhân phẩm ấy là cái quán rượu. Những người thường hay chăm lo cho hạnh phúc gia đình ấy, thường thì sau giờ làm việc tranh thủ tất tả về nhà, nào là đón con đón cái, nào là cơm nước, giặt giũ.... tất tần tật những công việc trong nhà để cho cái gia đình của các quí ông được tồn tại trong sự êm ấm và hạnh phúc.

Còn các quí ông của chúng ta, vâng, cũng là tuyệt đại đa số, những người mang cái trọng trách có phần hơi chung chiêng là cái cột trụ của gia đình, tự cho mình cái quyền được giao du cho đáng mặt nam nhi quân tử thì đang hoặc sắp sửa đắm đuối vào những mê cung không có điểm dừng của nàng tiên rượu, một trong những tứ khoái của nam nhi tôn chỉ, nhằm đem đến cho cuộc đời của họ nó đầy đủ cái sự hưởng thụ và cái chất nam tử kinh điển "nam vô tửu như kỳ vô phong". Về thực chất, một mặt các quí ông đã dùng rượu như một thứ hoá chất ngọt ngào để hoàn thành nghĩa vụ phá phách lục phủ ngũ tạng của cơ thể một cách không thương tiếc và mặt khác nhận cái vinh dự thiêng liêng là đóng góp cho xã hội những kẻ say rượu, và những tấn bi kịch muôn thuở dở khóc dở cười như những vụ ẩu đả, cãi vã, gây lộn, đâm chém, đua xe, đánh võng trên đường phố, tai nạn giao thông, và một loạt những hệ quả của rượu khác, vân vân và vân vân.... Khi cái nhu cầu của các quí ông được thỏa mãn một cách tuỳ ý, nghĩa là cái ví tiền của họ bị bay hơi một cách không khó giải thích cũng là lúc mà cái túi của những nhà kinh doanh cái nghề dịch vụ bia rượu béo bở này ngày một phình mãi ra một cách nhanh chóng và rất

https://tieulun.hopto.org

nên tin là hoàn toàn không đáng ngờ .

Sau khi các quí bà quí cô đã yên vị với các công việc trong nhà chuẩn bị ngồi vào mâm cơm, và các quí ông đã ổn định tổ chức bên bàn bia rượu tại các nhà hàng, thì những tấn bi hài kịch cũng chuẩn bị mở màn. Các nghệ sỹ chuẩn bị lên sân khấu.

Quán bia rượu X, đường Y, phố Z

Tầng trệt dành cho xe máy và nơi đỗ ô tô. Tầng 2, tầng 3 là sân khấu cho các diễn viên không chuyên trong nghiệp ca múa nhạc nhưng lại là chuyên nghiệp trong vở ca kich Rượu muôn thuở.

Sàn tầng 2, một cái sàn rông cỡ chừng trên 500 m2. Có cỡ ngót 100 bàn bia rượu lớn nhỏ các loại, bàn ít nhất có 2 người. Bàn đông có khoảng trên 10 người, và người ta phải đấu các bàn nhỏ lại. Thật là một sự thiên biến vạn hóa cho phù hợp với quy mô của các nghiệp đoàn khách khứa.

Vào giờ này, các "thượng đế' ra vào cửa, lên xuống cầu thang, đi đi lại lại thật là tấp nập và ồn ào. Già trẻ, lớn bé, gái trai đủ cả. Người ta hăm hở tới đây như đi xem hội, như thể cần phải xem mau kẻo hết. Các bàn ăn bây giờ đã đông đúc, khoảng trống trên cái sàn diễn giữa các bàn ăn cũng không còn lại bao nhiêu, may ra chỉ còn một lối đi nhỏ vừa đủ chỗ một người lách qua dành cho các nhân viên phục vụ của nhà hàng thực hiện các động tác uốn dẻo như những động tác di chuyển của loài bò sát khi bưng bê bia và đồ nhắm cho khách.

10 người gồm 7 nam, 3 nữ, quý tính đại danh là: Đổ, Rót, Cốc, Chén, Ly, Cụng, Nghiêng, Ngả, Chao, Đảo ngồi vây quanh một trong 100 chiếc bàn rượu của sở quán, tương tự như vô số chiếc bàn rượu đang diễn ra cũng vào giờ này trên toàn thể 3 miền và trên thế giới.

Từ đây trở đi, là lời trong một cuộc rượu:

- Hôm nay, nhân dịp đ/c Cốc lên lương, phòng ta họp mặt chúc mừng đ/c. - Đổ tuyến bố.

- Nào anh em, xin chúc mừng sức khoẻ. 100% nhé

Canh! canh! canh! canh!

Ngần ấy chiếc cốc, những khí cụ của bia rượu va chạm nhau một loạt một cách nhã nhặn nhất lượt vào trận;

- Khà, Khà Khà, Khà!

Sau một loạt cốc đồng khởi ấy, cả mười đối tác của

https://tieulun.hopto.org

bia rượu đồng loạt ngồi xuống. Như những vị giám khảo đương nhiên không cần phải tiến cử và bổ nhiệm, cả mười vị ấy đều hăm hở làm một cuộc chấm điểm bằng lưỡi đối với các món ăn trên bàn do đám phục vụ đã bày biện sẵn. Tức thì những cánh tay vươn ra, gân guốc có, nõn nà có, vung những đôi đũa, một trong những dụng cụ truyền kiếp của sự ăn uống, thi nhau đan chéo cánh sẻ trên mặt bàn.

- Tôi xin có ý kiến – Cốc trịnh trọng đứng lên – Thưa sếp, thưa tất cả anh chị em, hôm nay tôi được lên lương trước thời hạn, trước hết là nhờ có sự giúp đỡ của sếp Đổ, sau nữa nhờ sự nhường nhịn của anh em. Nhân dịp này xin cám ơn sếp đã giúp đỡ đàn em trong thời gian qua. Xin cụng với sếp một ly để tỏ lòng biết ơn.

- Được được, cậu cứ khách sáo quá. - Đổ cười ha hả – Nào, mời anh chị em ta cùng nâng cốc.

- Chúc mừng, chúc mừng

- 100 % đấy - Nhiều tiếng hô dõng dạc

Canh ! canh ! canh ! canh !

Ngần ấy chiếc cốc, lại nhất tề xông lên lao vào trận giáp lá cà một cách hùng dũng không ngại gì nguy cơ có thể bị vỡ hay sứt đầu mẻ trán.

- Khà, Khà Khà, Khà!

- Nào cậu Rót, tiếp tục gọi đi chứ - Đổ giục

- Dạ vâng, thưa sếp có ngay. Rót rối rít. – Em ơi! 10 bia!

Bồi bàn lại dạ ran. Một lát sau lại hối hả bưng bia ra. Những cốc bia mới, như những anh lính mới vào trận, sẵn sàng xông lên, như những kẻ điếc không sợ súng.

Sau dăm ba lần chạm cốc tập thể và 5 lần bảy lượt chạm cốc cá nhân, vì những lý do đại loại như là: cùng tuổi, hoặc cùng quê, hoặc bạn học cùng khoá, hoặc ngành dọc, ngành ngang, hoặc chưa vợ, hoặc chưa chồng, hoặc nhân dịp có món ăn mới, hoặc phạt vì đến muộn, đến sớm, hoặc vân vân.... nghĩa là có vô số những lý do để chạm cốc, thì cục diện trên bàn bia đã thay đổi hẳn. (Dung lượng thời gian cho các mục chúc tụng kể trên kéo dài trên 40 phút, tương đương với thời gian diễn tả của một đĩa CD rom 730MB). Nhiều người uống bia không đủ độ, đã chuyển sang rượu từ lúc nào. Các chai rượu voska Việt nam (tên Tây, rượu Ta) chỉ còn có vỏ không đứng

https://tieulun.hopto.org

lổng chổng trên mặt bàn.

Thức ăn trên bàn như những kẻ thoát xác, dần đần bay đi.

Trên mặt bàn phơi bày ra cảnh tượng tan hoang của một trận càn quét. Những đống xương cá, vỏ tôm, rau thơm bị cắt ngọn, cốc chén, bát đĩa, vỏ chai, nằm rải rác, lăn lóc, bừa bãi, ngổn ngang, một cách vô lối, mất trật tự, đúng theo cái kiểu vô tổ chức của thứ hàng cá hàng tôm ở chợ tự do.

Khi những cái mặt ở trong bàn bia rượu ấy, cái thì tái nhợt như gà bị cắt tiết, cái thì đỏ ửng như quả cà chua chín trái vụ, cũng là lúc những câu chuyện trên bàn bia cùng một lúc nổi lên râm ran như lạc rang. Khí thế bốc lên hừng hực chẳng khác gì vận động viên thể thao có dùng doping. Mạnh ai nấy nói. Tha hồ mà phát tiết. Cứ rào rào như cái chợ vỡ hoặc như bầy ong vỡ tổ. Câu chuyện dần dần bỏ cái chung chạy theo cái riêng. Một số nhà hùng biện nổi lên theo kiểu "rượu vào lời ra".

Ngả - một trang nam tử chính hiệu muốn lấy lòng phái đẹp, diễn thuyết như một nhà giải phóng phụ nữ:

- Thưa chị Chao, em Nghiêng, và em Chén. Thưa tất cả các anh em. Nam nữ bây giờ không phân biệt, đều có trách nhiệm và quyền lợi như nhau. Tư tưởng trọng nam khinh nữ trong xã hội cũ đã thay đổi. Người phụ nữ đã được bình đẳng với nam giới. Phụ nữ không chỉ làm vợ, làm mẹ mà còn làm khoa học và hoạt động xã hội trên tất cả các lĩnh vực như nam giới. Và trong thực tế, rất nhiều phụ nữ đã thành đạt, trở thành những nhà chính trị, khoa học, kỹ thuật, nghiên cứu, nghệ sỹ có danh tiếng trong lịch sử nhân loại không thua kém gì đấng mày râu. *"Ngày xưa chỉ biết việc nhà/ Ngày nay gánh vác sơn hà có em/ Bây giờ nam nữ bình quyền/ Việc anh anh gánh việc em em gồng"*. Nhưng phụ nữ còn hơn nam giới, ở chỗ là đại diện cho cái đẹp của loài người. Cuộc sống sẽ ra sao nếu không có cái đẹp. Nếu thế gian này không có phụ nữ thì mặt đất sẽ trở nên hoang phế như đất đai khô cằn không có cây mọc, như cây mọc mà không có hoa, như có bầu trời mà không có ánh sáng.... Phụ nữ là khởi nguồn của tình yêu. Một tình cảm cao thượng nhất, quý giá nhất mà tạo hoá ban cho con người. Phụ nữ còn là nguồn cảm hứng bất tận cho nghệ thuật, nguồn gốc của những giá trị

https://tieulun.hopto.org

tinh thần vô giá trong kho tàng văn hoá thế giới. Với những vai trò đặc biệt quan trọng ấy, phụ nữ phải được xã hội và gia đình tôn vinh. Phụ nữ thật là tuyệt vời. Hoan hô phụ nữ.

- Lộp bộp, lộp bộp - Vài ba tiếng vỗ tay tán thưởng nổi lên lẻ tẻ như mấy hạt mưa rào lạc lõng rơi trên những tàu lá chuối .

Từ đấy về sau, anh chàng này cứ tiếp tục phát triển cái đề tài ấy, tuy nhiên nó ở dưới phạm vi mà chỉ một vài người ở cự ly cộng trừ một cánh tay nghe thấy mà thôi.

Như một triết gia thuộc trường phái triết học "bảo thủ" muốn chứng tỏ cái sở học uyên bác của mình, ở góc bên này, Đảo tỏ ra không kém:

- Thưa anh chị em. Bia rượu, quả thật có tác dụng làm cho con người ta thăng hoa. Đối với ta, nó như một người bạn tri kỷ: *Khi vui ngiêng ngả cùng anh/ Khi buồn rượu đến dỗ dành bên ta/ Người tình có thể chia xa/ Rượu thì chung thuỷ với ta suốt đời.* Người bạn tri kỷ ấy, biết cùng ta vui, cùng ta buồn, cùng ta sống chết, tình nghĩa như vậy, thử hỏi thế gian được mấy người? Không phải ngẫu nhiên mà tự cổ chí kim, con người đã làm ra rượu. Và uống rượu trở thành một thú chơi tao nhã của những bậc danh tiếng, từ các vua chúa, từ các chính khách, đến giới nghệ sỹ, những bậc có học vấn trong mọi thời đại. Rượu đã đi vào trong thơ ca: "Chén hà sánh giọng quỳnh tương, Giải là hương lộn bình gương bóng lồng". Không có rượu cuộc sống thiếu hẳn đi cái chất men kỳ diệu. Vậy nên ngày nay chúng ta phải uống rượu như là một sự kế tục truyền thống từ ngàn xưa để lại. Không có lý gì khi có sự nghiên cứu về trà học mà lại chưa có sự nghiên cứu về Rượu học. Đáng nói lắm chứ. Tôi xin tiên phong là người phát triển sự nghiên cứu về Rượu – chất thăng hoa muôn thuở của đời sống nhân loại, thưa các quý vị.

- Hay lắm - Những người được diễn giả gọi là "quý vị" rất hãnh diện, như cảm thấy mình vừa được vị triết gia nọ nâng lên hàng chính khách.

Và để tán thành cho cái lý thuyết về rượu – chất thăng hoa của đời sống, bằng ấy cái cốc lại va chạm vào nhau nảy lửa, tuy nhiên có phần thô bạo hơn trước và những cái cổ lại ngửa lên tu ừng ực thứ chất lỏng có ga đang sủi bong bóng li ti như bọt xà phòng.

https://tieulun.hopto.org

Mặc kệ nhà triết học bất đắc dĩ với những tư tưởng làm một nhà Rượu học của anh ta, góc bàn bên này, một cuộc đấu khẩu về fashion của 3 nàng tiên nữ đang vào hồi quyết liệt giữa sự cách tân hay không lối ăn mặc thời nay:

- Theo em, - Chén, một cô nai tơ nhất trong bọn, đương ở vào lứa tuổi "teen" nói – Bây giờ ăn mặc cần phải hợp thời trang mới được. Không nên quan niệm quần áo chỉ là để che đậy. Cứ che đậy hết tất cả, thì còn khoe cái đẹp vào lúc nào ? Không lẽ chỉ để khoe với người đàn ông của mình thôi ư? Wow, Thế thì thật đáng tiếc ! Thật là phí hoài cái đẹp! Cần phải ăn mặc sao cho thiên hạ biết là mình đẹp, mình quyến rũ mới được, đôi khi có thể hớ hênh một chút mới gợi cảm. Cần phải làm cho cánh đàn ông 'crazy' lên vì mình ! Oh, yes ! Cần phải đổi mới đi, các chị ơi, đừng cổ hủ quá. OK ?

- Ôi dào – Ly, một cô "xưa" nhất trong bọn, phản đối: – Merci ! Tôi chẳng thấy đẹp gì cả, chỉ thấy ngượng thôi. Chứ áo với chả quần, nhiều chỗ phô bày quá thể! Ai lại, cái bên ngoài thì trong suốt, bên trong thì màu sắc nổi bật, trông rõ mồn một, đã không che đậy lại còn có tác dụng như một sự đánh dấu, chỉ điểm khu vực cấm cho người ta phải "pay attention to me". Rồi thì cái thì hở chân, cái thì hở bụng, cái thì hở ngực.... Chịu ! My god ! Tôi thấy nó cứ thế nào ấy. Ce n'est pas clairement une personne se'rieuse!

- Trời ơi. Bà chị đúng là người ở thế kỷ trước – Nghiêng phản đối – Chẳng trách sao ông xã nhà chị lại thích "flirtation", ấy tại vì chị cả đấy. Chị biết không, những người mẫu, người đẹp của ta và của Tây bây giờ cũng phải đi mỹ viện cả đấy. Không chải chuốt, tân trang, mỹ viện, có mà như... ma lem. Xấu xí, xộc xệch, ai thèm. OK?

Và cuộc tranh luận bằng thứ ngôn ngữ nửa Tây nửa Ta rất hợp với thời đại bất luận trong trường hợp nào của đám người quen nói tiếng Việt giữa đám người Tây và quen nói tiếng Tây giữa đám người Việt ấy còn nhiều tình tiết gay cấn, nhưng cái tương quan lực lượng đã bộc lộ rõ sự quá chênh lệch. Cái phần đa số có vẻ chiếm phần thắng, bởi có những hai trên 3 người đứng ra bênh vực cho cái văn hóa thời hiện đại, theo lối hoà nhập với thế giới toàn cầu.

Nhưng kìa! Ba cô giật nảy mình khi nghe ai gọi đến

https://tieulun.hopto.org

tên mình, hốt hoảng đứng lên tức thì như vừa ngồi phải tổ kiến lửa

- Nào, ba cây liễu yếu đào tơ. – Đổ rời khỏi chỗ ngồi, chân nam đá chân chiêu như đứa trẻ lên hai tuổi mới tập đi, chập chững đến bên ba cô gái, những đại diện của phái đẹp. Một tay Đổ cầm cốc bia đang sủi bọt sùng sục, một tay bá vào bờ vai để trần thon thả óng ả của Chén như một sự thân thiết đặc biệt từ lâu lắm, miệng xướng:

- Anh em, hãy nâng cốc chúc mừng chị em, mừng cái đẹp không có tuổi.

Khi tất cả các cốc bia lại được đổ xô vào một chỗ, thì cánh tay của Đổ cũng theo phản xạ của giới tính tự nhiên siết chặt cả cái bờ vai của Chén vào ngực mình.

Mặc dù Chén đã ngoảnh ra, song hai cái mặt tức thì cũng đã gần chạm vào nhau chỉ còn cách trong gang tấc. Cho dù là đại diện của lớp người rất tân tiến nhưng Chén vẫn thấy xấu hổ quá, đỏ chín cả mặt trước cử chỉ sống sượng của Đổ giữa chỗ đông người, sáng vỡ như ban ngày, bởi cái hoạt cảnh kia không khác gì cái cảnh của một đôi uyên ương ở chỗ kín dành riêng cho đôi lứa. May sao Đổ cũng buông tay ra, ngửa cổ tu ừng ực hết trọn cái cốc bia, rồi "Khà" lên khoan khoái, chập choạng tiếp tục "tập đi "về chỗ ngồi. Mặc dù cái tác nghiệp ấy diễn ra chỉ trong vòng chưa đầy 2 phút song nó cũng đủ bôi nhọ danh dự của một vị đã gây dựng trong vòng trên 20 năm và làm hao tổn cái phẩm giá cả một đời của một người con gái tử tế trong con mắt của những kẻ có lòng tự trọng.

Xin mời các quý vị hãy rời mắt khỏi sân khấu chính với các diễn viên chính trong vòng 15 phút, để hướng ống kính camera sang các bàn xung quanh một chút, mà đồng cam cộng khổ với sự sung sướng của các chiến binh bia rượu, hay như là để làm một số phóng sự có tính chất minh hoạ phụ trợ, với những diễn viên phụ, làm nền cho tác phẩm nghệ thuật, giống hệt như bất kỳ một tác phẩm nghệ thuật chân chính nào.

Góc quay thứ nhất: Một bàn bia rượu gồm toàn nữ. Cảnh tượng cũng không kém gì vẻ hoành tráng của phái nam. Có 6 cô gái trẻ, đầu tóc cái vàng cái đen, phục sức trên người nhiều nhất chỉ nude tới 30 % (trong diện được phép lên sân khấu) đang thực hành cái lý thuyết bình đẳng giới trên bàn bia rượu. Một cô trong bọn vừa ngửa cổ

https://tieulun.hopto.org

tu đánh ực một cốc rượu thứ tư hay năm gì đó, lập tức ôm ngay lấy ngực nôn thốc nôn tháo. ừ đấy, ai bảo là bia rượu chỉ dành cho đàn ông nữa không ? Ai bảo chỉ có nam nhi biết uống rượu, biết khoa chân múa tay, biết thao thao bất tuyệt, biết quậy phá, biết mềm như bún và biết nôn mửa nữa không? ừ đấy, chẳng lẽ phụ nữ lại không được quyền như nam giới hay sao?

Góc quay thứ hai: Một bàn bia có quy mô hơn cả bàn bia của 10 vị ban nãy. Trông bề ngoài có thể đoan chắc đây là khách tại một công sở nào đấy. Có khoảng một nửa là nữ. Đa số còn rất trẻ, một số có vẻ như là thủ trưởng của họ. Được biết lý do của cuộc liên hoan này là nhân ngày sinh nhật của một cô nhân viên. Cô gái này liền một lúc được tặng nhiều bó hoa tươi đẹp và nhiều cốc rượu cũng như được nhận vô số cái bắt tay hơi lâu một tý, nhiều lời chúc tụng hơi tô vẽ một tý, nhiều cái bá vai bá cổ hơi lợi dụng một tý trên danh nghĩa của sự thân mật. Nhưng như thế vẫn chưa mùi mẽ gì. Màn kịch này quả đã đến hồi: "Xem trong âu yếm có chiều lả lơi". Cái "freedom" theo kiểu phương Tây quả đã làm cho các bàn bia xung quanh phải giật mình.

- Xin chúc mừng sinh nhật Hương Ly – Một chàng thanh niên, người là đồng sự của cô đứng lên. – Chúc cho những điều tốt đẹp đến với em. Chàng ta tiến đến và chạm cốc với cô gái.

- Cám ơn anh. - Hương Ly cười rất tươi đáp lễ

- Bắt tay đi - Một ai đó lên tiếng

- Ôm hôn thắm thiết đi - Đám đông hưởng ứng

Tức thì, chàng trai nọ liền ôm ngay lấy khổ chủ mà hôn như thể tranh thủ ngay kẻo lỡ mất dịp may hiếm có. Cô nàng không phản ứng. Cử toạ vỗ tay rần rần. Rồi họ đồng thanh hát bài ""Happy birthday to you".

- My god! Thật là không thể tưởng tượng được –

Ba cô Chao, Nghiêng và Chén nhất loạt phản đối. Các cô thấy xấu hổ lây cho phái đẹp, đâm ra ngượng không biết để đâu cho hết trước mặt các nam tử cùng phòng của mình. Bất giác cả ba cùng thấy nản lòng cho công cuộc đổi mới của mình vừa mới cổ động.

Cái chiêu hôn thân mật ấy còn tiếp tục lặp lại, với cô gái ấy và giữa một số các cô gái khác với những người thanh niên khác trong cái tập thể văn minh ấy, nhân dịp

https://tieulun.hopto.org

trọng đại ấy, để nhớ đời cho bản thân họ và các quý khách có cái may mắn được thực mục sở thị sự kiện xã hội hy hữu này.

Góc quay thứ ba: Một bàn gồm hai người, một đàn ông và một đàn bà. Tuy nhiên người đàn ông đáng như tuổi bố còn người đàn bà đáng như tuổi con. Nhưng không thấy họ xử sự với nhau theo khuôn thước của một kẻ bề trên đối với một kẻ bề dưới mà trái lại, cái hoạt cảnh đó chỉ là một cảnh tình tứ của một cặp trống mái đang trong thời kỳ động dục. Không còn nghi ngờ gì nữa, đây là một cặp tình nhân theo kiểu già nhân ngãi non vợ chồng. "Người thì bán cái xuân thì. Kẻ thì mua lấy cái gì cần mua"! Dân gian có câu: ông mất chân giò bà thò chai rượu, ở đời nào ai có cho không nhau cái gì bao giờ? Vả lại cuộc tình theo hợp đồng có thời hạn ấy tuy không công khai nhưng cũng cần có quán rượu như là một điểm dừng chân ngơi nghỉ để tiếp sức trong cuộc hành trình chim chuột của họ.

Góc quay thứ tư: Một chàng thanh niên trẻ tuổi đang tranh luận với một vị trung niên trạc ngoại tứ tuần trong một bàn rượu có tới vài chục người. Thoạt tiên không hiểu tranh luận cái gì mà thấy cuộc khẩu chiến khá gay go phức tạp. Dường như anh ta đang nói đến chất lượng đào tạo này nọ trong thời buổi hiện nay. Thì ra vị lãnh đạo ấy có trình độ trung cấp và tiếp tục hàm thụ lên bậc đại học tại chức. Vị này xem ra rất không hài lòng. Còn cái anh chàng nọ cứ vô tư cổ vũ cho cái quan điểm rất đúng đắn là đào tạo phải chú trọng đến chất lượng mà không hề biết đến một bài học vỡ lòng về tâm lý học trong cái tình huống rất nhạy cảm đó. Cứ như thế, bia rượu tha hồ mà phát tác.

Rượu đã phá bỏ không lăn tăn cái rào cản mong manh như "giậu mùng tơi" cái khoảng cách xã hội hàng ngày của người ta trong lúc tỉnh táo, mà biến họ trở nên những người thân mật từ rất lâu và tri kỷ lạ lùng. Sức mạnh của bia rượu thật vĩ đại. Nó có một lực hút mạnh hơn cả lực hút trái đất, kéo con người ta gần lại với nhau. Người chưa quen cũng thành quen, người đã quen rồi thành thân, không phân biệt trên dưới ngôi thứ, kể cả việc "nam nữ thụ thụ bất thân". Những cảnh tượng thân mật ấy cứ diễn ra. Quả thực là các cảnh tượng đó làm cho những

https://tieulun.hopto.org

người tỉnh táo chứng kiến hẳn phải thất đảm kinh hồn và không thể tưởng tược được cho dù ở cả trong mơ.

Tiếng hát hò ở một bàn nào đấy cất lên ồ ồ: "Cuộc đời vẫn đẹp sao ...."

Tiếng đổ vỡ của thủy tinh va đập xuống nền nhà

Tiếng bật nút chai lốp bốp.

Tiếng gõ bát gõ cốc lanh canh đánh nhịp.

Tiếng méo mó của những chiếc máy nói chạy bằng cơm nhưng lại nạp nhầm bằng rượu.

Tiếng hô hét 1,2,3 ... zô., 23, zô. 23, zô lúc lúc lại rộ lên

Tiếng cười nói hả hê.

Tiếng cãi vã, văng tục chửi rủa, hăm doạ

Sự nhẫn nhịn phi thường của chủ quán trước những sự kiện chướng tai gai mắt đều đặn diễn ra như cơm ăn nước uống thường ngày .....

Khoảng vài ba giờ sau cái điểm xuất phát, các đối thủ của bia rượu lần lượt thất bại. Những kẻ cứng đầu nhất cũng bị đo ván nếu muốn đọ sức với rượu.

Nhà triết học Đảo, đã gục mặt xuống bàn chết giấc như được cái vinh hạnh được nàng tiên Rượu dìu vào cõi thiên thai .

Nhà giải phóng phụ nữ Ngã cũng đã nôn cả ra sàn nhà như thể muốn dâng nốt cái sản phẩm thơm tho cuối cùng từ cửa miệng ấy cho những thần tượng của anh ta..

Cặp uyên ương ở góc quay số 3 đã đến cao trào kề môi áp má như chỗ không người trước những con mắt nhìn như muốn nổ con ngươi của những kẻ ngoài cuộc.

Chàng thanh niên ở góc quay số 4 cũng đã cởi phăng cả áo, để tỏ rõ khí phách trói gà không chặt của một kẻ anh hùng rơm.

Các cộng sự còn lại, quần áo xốc xếch tơi tả, đứt cúc, hở sườn.... tóc tai bù xù rũ rượi hệt như đoàn quân thất trận trở về. Kẻ tỉnh bế người say, bước đi lảo đảo như vắt sổ hay như người làm bằng dây ra khỏi cửa quán rượu.

Việc lượng hóa những hệ quả của bia rượu thật là một bài toán không dễ đối với tất cả những nhà toán học trên thế giới.

Nào ai biết đâu mà lường ....

Xin các quý vị vào sáng ngày mai, thử làm một cuộc phỏng vấn nhanh các thành viên của bữa chén tạc chén

https://tieulun.hopto.org

thù tối qua thì lập tức có thể kết luận ngay rằng: Bia rượu quả là một tên tội phạm trứ danh nhất thế giới trong việc xoá sạch mọi dấu vết sau khi gây án. Không tin, thì hãy nghe xem:

- Tối qua, mày say quá ?

- Đâu có

- Lại không nữa! Định chối hả? Không những say mà còn ôm cả chị Ly rất tình tứ nữa nhé!

- Hả! Bậy nào! Làm gì có chuyện ấy

- Không có hả? Bằng chứng đây. Tức thì cái máy điện thoại Nokia 8800 chứng minh ngay cái chức năng hiện đại của nó. Người chủ sở hữu đã không phí tiền khi bỏ ra 14 triệu để mua một chiếc máy điện thoại. Thành tựu của khoa học kỹ thuật ấy kết quả là đã đem lại một bằng chứng hùng hồn không thể chối cãi. Lúc bấy giờ ông bạn kia mới tái mặt đi mà ngẩn tò te như người vừa mất đi một cái gì đó còn quý giá hơn cả vàng bạc.

Và đây nữa:

- Nghiêng này, anh có cái này cho em xem hay lắm.

- Cái gì ? đâu ? Đưa ngay đây xem!

- Đây! Không được nóng! Hãy kiềm chế. Tức thì chiếc máy ảnh thứ hai hiệu Sony ericsion P 910i cũng phơi bày ra những hình ảnh rất sinh động không kém như thể kẻ tám lạng người nửa cân. Trong ấy có cảnh sếp Đổ bá vai bá cổ Nghiêng rất thân thiện. Nghiêng đỏ bừng mặt, giật phắt lấy cái điện thoại của nhà phóng viên không đàng hoàng, dám quay lén cảnh riêng tư của người khác mà chưa được phép.

- Đừng có cắt ghép lôi thôi! Định bịa chuyện phỏng? Cảnh cáo nhé! Giờ hồn đấy. Xoá ngay đi cho tôi. Ngay lập tức Nghiêng đã bấm ngay vào nút Delete một cách không tiếc rẻ. Rồi:

- Này nghe đâu, hôm nay trên mạng vietnamnet đưa tin có một anh chàng say rượu ở quán bia X ấy, bị xoè. Vào viện rồi! Tội nghiệp!

- Còn tớ nghe nói, cái anh chàng nhân viên ấy muốn tranh luận với sếp đến nỗi tỉnh rượu mới thấy hối hận quá, may sao vị lãnh đạo đó không vì việc anh ta say rượu mà có thành kiến nhưng cái tiếng là nát rượu đã bay đi khắp nơi, một đồn mười mười đồn trăm, anh ta bỗng chốc trở thành một kẻ tai tiếng là bê tha rượu chè be bét. Thật là

https://tieulun.hopto.org

vết nhơ khó gột rửa! Anh ta đi đến đâu người ta cũng xì xầm ghé tai nhau rằng lại cái thằng nát rượu ấy chứ gì! Và đến nước ấy, cho dù anh có trình độ gì chăng nữa, nếu đã nát rượu thì ai còn dám dùng anh cho được. Tai hại chưa!

- Tối qua, thằng Đảo về nhà lại gây gổ với vợ, quá mù ra mưa, vợ nó không chịu được điều qua tiếng lại thế là cãi nhau to. Tức thì nó tát vợ một cái! Cái thằng, lúc tỉnh nó hiền khô như con gái! Ai ngờ ! Vợ nó giận quá bế con bỏ lên ông bà ngoại. Khổ thế đấy. Cứ là nốc cho lắm vào. Còn là triết gia nữa! Rồi thì khổ!

- Này, còn chuyện tày đình này nữa chứ. Chả là trong bữa chuẩn bị ký kết hợp đồng nọ, một vụ âm mưu bằng rượu đã được sắp đặt trước vì thế bên nọ đã chuốc cho đối tác của mình say mèm, kết quả là đã tiết lộ những điều bí mật lẽ ra phải dấu kín. Chưa hết. Lại còn có nơi mượn rượu để đấu đá, để mưu hại lẫn nhau về danh dự, về nhân phẩm, về tình ái, về tiền bạc nữa chứ. Bi kịch quá. Rõ thật là: Bề ngoài thơn thớt nói cười./Mà trong nham hiểm giết người không dao".

- Chưa hết đâu. Những vụ tai nạn giao thông theo bản tin thời sự buổi sáng hàng ngày cũng có không ít những vụ do say rượu gây ra thảm hoạ khôn cùng cho bản thân và cho nhiều người khác. Giá như không uống rượu thì nào nên nỗi .

Tuy nhiên cái trào lưu bia rượu vào cái thời buổi ngày nay đang mọc nên như nấm khắp mọi nơi mọi chỗ nhất là trong hoàn cảnh kinh tế xã hội phát triển. Chuyện mời mọc nhau uống rượu trở nên thường tình và đã làm cho người ta không dễ từ chối. Mặc dù "Tửu bất khả ép", nhưng lại có "ép bất khả từ". Mặc nhiên, người ta đã lạm dụng rượu một cách thái quá trong bất kể cuộc vui nào, một cuộc gặp mặt nào, hoặc một công việc làm ăn nào, kể cả việc uống rượu xếch thay cho nước chè khi tiếp khách (nghĩa là không đi kèm cái món lai rai gọi là đồ nhắm). Khi đã vào sới, nhiều lúc Rượu lại trở thành một dụng cụ đo lường có một không hai, tuy nó không có tên trong bảng hệ thống các dụng cụ đo lường của thế giới, nhưng nó lại trở thành một dụng cụ cực kỳ chuẩn xác chuyên dùng làm thước đo sự nhiệt tình của các đối tác, hay tình bằng hữu và các mối quan hệ giữa người với người trong xã hội.

https://tieulun.hopto.org

Xét cho cùng thì uống rượu có lợi gì? Mặt tích cực trong quan hệ bên trong và bên ngoài nó sẽ là một thứ không thể thiếu trong các bữa tiệc chiêu đãi, hay gặp gỡ, hay quan hệ, hay tình cảm.... để tạo nên một sự cởi mở, một sự hoà đồng, một sự thân thiện, đoàn kết, gắn bó, gần gũi nhau hơn giữa người với người trong muôn mặt của đời sống. Xét về mặt văn hoá mà nói, nó cũng là một tập tục đẹp đã có từ lâu đời. Xét về phương diện y học nó cũng có tác dụng nhất định trong việc lưu thông huyết mạch, nâng cao sự hưng phấn cho con người....

Nếu chỉ dừng lại ở đó thì còn gì đáng nói. Khổ nỗi cái mặt thứ hai kia, ấy là cái mặt trái ấy như trên đã nói, rất phổ biến và hầu như lấn lướt cái mặt tích cực của nó.

Về toàn cục mà nói, Rượu có hại nhiều hơn là có lợi.

Vì cái trào lưu xã hội ấy rất khó cấm đoán, trở thành một đề tài muôn thuở, và nó được điều chỉnh bằng một thứ luật bất thành văn ở ngoài đời, nên việc uống Rượu trở thành ý thức của mỗi cá nhân. Những người tỉnh táo, khôn khéo mà thoát được cái lưới tình của nàng tiên Rượu thì thật là diễm phúc cho bản thân và cho gia đình lắm lắm. Trái lại cũng bởi cái trào lưu ấy, một số người say rượu đâu phải là hoàn toàn do lỗi của họ. Có khi chỉ vì bị ép rượu một lần say hai lần say rồi thì thành quen, thành nát rượu, thành đổ đốn, chứ nào phải có kẻ nào bê tha bản chất ngay từ thuở lọt lòng mẹ bao giờ ? Tất nhiên cũng có một số kẻ thích uống rượu, chỉ vì thấy nó bay bổng quá, nó lâng lâng quá, nó như được đi mây về gió, như là được lên tiên giới, như là được thoát tục, nó như là quên hết nhọc nhằn của sự đời, đặc biệt là những kẻ gặp những chuyện buồn chán và thế là tha hồ mà uống cho thỏa chí tang bồng ! Thế thì còn đổ lỗi cho ai được nữa.

Ngẫm ra, hầu như ai chẳng phải uống rượu bia ít nhất một lần trong đời. Đa số lúc tỉnh táo người ta vẫn tự nhủ đừng có say sưa quá kẻo mà thiệt đến thân. Mặc dù biết cả đấy, nhưng khi bước vào yêu thì từ tóc xanh cho đến tóc trắng, xuất phát từ nhiều mối quan hệ tương tác nêu trên, nào có mấy ai biết được cái giới hạn của ái tình đối với nàng tiên Rượu đến đâu thì là vừa?

Bất luận là vì lý do gì đi chăng nữa, trên thực tế các cuộc bia rượu vẫn cứ diễn ra hàng ngày, muôn thuở đáng cười và đáng khóc ■

https://tieulun.hopto.org

HẢI NGỮ
Hoa Kỳ

PHÙ DU

Chàng ngồi bận rộn với đống hồ sơ trước mặt, khẽ liếc nhìn chiếc đồng hồ đặt trên bàn. Tám giờ rưỡi sáng. Chỉ còn nửa tiếng đồng hồ nữa là đến giờ hẹn của khách hàng đầu tiên trong ngày. Đúng ra chàng phải đọc xấp hồ sơ này hôm qua nhưng bận rộn chuẩn bị ngày sinh nhật cho đứa con gái 5 tuổi nên quên bẵng. Mãi đến tối hôm qua chàng mới giật mình khi thấy cái hẹn lúc 9 giờ sáng với thân chủ. Sáng nay, sau khi chở con đến trường, chàng hối hả chạy đến văn phòng nằm ở tầng lầu của toà nhà chọc trời để xem lại hồ sơ một lần nữa. Lật sổ, chàng thấy ngay tờ giấy ghi tốc ký về buổi nói chuyện tuần trước với thân chủ. Trong trí, chàng nhớ lại vẻ mặt giận dữ và lời nói gằn từng tiếng của người khách trẻ:

- Tôi muốn ly dị cho xong cái nợ đời.

Văn phòng của chàng chuyên lo thủ tục ly hôn. Hàng ngày chàng chứng kiến không biết bao nhiêu cảnh đời ly thân, ly dị. Vì bất hòa, vì tình, vì tiền bạc... tính ra có đến hàng ngàn lý do nếu người ta không muốn chung sống với nhau nữa. Họ để ý đến tự ái bị thương tổn, quyền lợi bị đụng chạm hơn là tìm hiểu người phối ngẫu muốn gì? cần gì? Nếu vợ chồng không còn tìm thấy ý nghĩa của hai chữ hy sinh thì sự gãy đổ chỉ là vấn đề của thời gian. Trong

https://tieulun.hopto.org

những đòi hỏi đặt ra của thân chủ, chàng nhìn thấy rõ ràng ai cũng muốn giành giật thật nhiều ưu tiên và quyền lợi cho chính mình, ngay cả sự an sinh của con cái đôi khi họ cũng không màng. Gia đình chàng may mắn không rơi vào tình trạng hỗn mang của đời sống hôn nhân. Vợ chồng chàng sống thật hạnh phúc với chuỗi ngày tháng êm đềm trôi qua trong ước mơ níu chân thời gian bước chầm chậm. Đứa con gái 5 tuổi, mũm mĩm, dễ thương, líu lo suốt ngày bên cha mẹ. Vợ chàng đang mang thai đứa thứ hai - đứa con trai theo lời vị bác sĩ - đã gần đến ngày sinh. Chàng bỗng thấy mình may mắn so với hàng ngàn tình cảnh vợ chồng tan nát xảy ra hằng ngày được ghi lại trong đống hồ sơ xếp đầy trong tủ sắt. Đêm hôm qua, trong phòng ngủ, vợ chàng thủ thỉ bên tai:

- Mình lấy nhau được mấy năm rồi hả anh?

Chàng nheo mắt nhìn vợ:

- Bộ em quên rồi sao? Hơn bảy năm rồi, đúng không?

- Em hỏi chọc anh thôi. Em còn nhớ rõ 7 năm, 2 tháng, 12 ngày.

- Trời ơi, Em đếm từng ngày hả?

- Mỗi ngày sống bên nhau là một niềm hạnh phúc cho riêng em nên em phải đếm chứ! Cám ơn anh đã đi với em suốt đoạn đường khá dài.

- Không đi với em thì đi với ai bây giờ. Anh cũng cám ơn em đã nhẫn nại bên anh.

Nàng cắn vào tai chàng:

- Thế anh còn nhớ ngày anh quen em không?

Chàng giả vờ nhíu mày:

- Để xem... à! ở công viên... mà không phải, ở bữa tiệc của người bạn...

Nàng thọc ngón tay vào nách chồng:

- Anh chọc em phải không? Nhớ không thì bảo... em thọc léc cho anh chết luôn.

- Thôi... thôi... tha cho anh. Ở thư viện...

- Lần sau anh còn giả vờ quên thì chết với em.

Chàng thì thầm bên tai nàng nghe như gió thoảng:

- Làm sao quên được ngày đầu tiên khi quen em...

Chàng mơ màng nhớ lại dáng hình của cô gái ngồi lặng lẽ ở góc thư viện với cặp kiếng cận. Đứng nheo mắt nhìn nàng chúi mũi vào chồng sách dày cộm trước mặt, chàng bỗng tiếc không mang theo máy chụp hình để ghi lại

https://tieulun.hopto.org

những nét xuất thần trên khuôn mặt của cô gái. Đôi môi, cánh mũi, đôi mắt vẽ lên khuôn mặt những nét thanh tú, mái tóc nâu mềm lượn trên bờ vai, đôi hàm răng trắng đều đang cắn cắn cây bút chì. Ôi! dễ thương quá. Chưa bao giờ chàng thấy một khuôn mặt có nét thu hút đến thế. Dáng người thanh thanh nàng ngồi xoải người trên ghế, vẻ mệt mỏi có lẽ vì ôn bài vở gần đến ngày thi. Mỗi lần nhớ lại khuôn mặt của nàng ngày hôm đó, chàng đều bắt gặp đúng cái cảm giác bồi hồi khi đứng nép người bên kệ sách ngắm lén nàng.

Đột nhiên, tai chàng ù đi. Trong một thoáng chàng không nghe thấy gì nữa. Người chàng chợt nhẹ hẳn. Chớp mắt, chàng nhận ra một vùng trắng như bông tuyết bao phủ lấy chàng. Ồ, trắng nõn như làn da vợ chàng dưới ánh đèn đêm. Những lần ân ái nâng niu, gượng nhẹ dìu nhau đi vào cõi thần tiên, vợ chồng chàng chơi vơi giữa đám mây trắng trôi bồng bềnh. Cõi riêng, chỉ riêng vợ chồng chàng ngây ngất ở khung trời đầy hoa tuyết đó. Bây giờ, chàng cũng đang bay lượn giữa đám mây trắng bềnh bồng với một cảm giác bình an, thanh thản lạ lùng. Hình như mọi ưu tư phiền muộn được rũ sạch, nhẹ tênh. Chàng lại có cảm giác như đang ngâm mình trong dòng suối mát, mát rượi. Ồ! cho con bé bơi nghịch nước ở đây thì tuyệt, chàng thầm nghĩ. Chàng chợt nhớ đến con, nhớ sáng nay vội vàng đưa nó đến trường. Sau khi hôn từ biệt con, nó níu áo chàng:

- Ba ơi, ba biết ngày hôm nay là ngày gì không?

Chàng trả lời vội vì phải đến văn phòng đọc gấp hồ sơ của thân chủ:

- Biết mà, sinh nhật của con, đúng không?

- Đúng... con yêu ba.

Nó ôm lấy chàng, hôn vào má. Chàng vỗ vỗ sau lưng con rồi hối hả chạy ra xe. Bây giờ đang lâng lâng giữa vùng trời mây trắng, chàng lại thấy mình có lỗi không hôn con kỹ hơn, không nói với con thêm vài lời nữa vì dầu sao hôm nay là ngày đặc biệt của con bé mà. Nghĩ đến đó chàng thở dài tiếc nuối. Không biết nó có buồn chàng không? Thôi, để tối nay khi cắt bánh sinh nhật rồi thủ thỉ thêm với con cũng được.

Giữa đám mây trắng nhẹ như bông, chàng nhìn thấy rõ ràng đứa con gái đang ngồi trong lớp học, tay chỉ vào trang giấy, miệng bập bẹ đánh vần từng tiếng... d... a... d... d... y... daddy. Nó mỉm cười khoe với cô giáo rối rít,

https://tieulun.hopto.org

cô ơi, xem này, con đánh vần được chữ daddy rồi. Chàng cảm động quá, cứ nhìn vẻ hớn hở của con chàng biết nó yêu thương chàng lắm. Ôi! con gái cưng của ba. Khẽ liếc mắt nhìn qua bên, chàng thấy căn nhà xinh xắn của vợ chồng chàng trên con đường yên ắng, có hàng cây sao che rợp bóng mát trước sân. Sau lần chớp mắt chàng thấy vợ đang đứng bên máy đánh trứng, trong nhà bếp. Nàng đang bận rộn làm chiếc bánh sinh nhật cho đứa con gái, tối nay...

Cách cao ốc nơi chàng làm việc khoảng mười dặm, trong một khu phố yên tịnh, tại căn nhà có tàng cây rậm che phủ cả sân trước, một người đàn bà đang đứng ở nhà bếp, xem chừng chiếc máy đánh trứng đang quay trộn đều mớ lòng trắng đỏ. Ngay trước mặt nàng, một tờ giấy lịch khổ lớn, ghi những việc phải làm trong tháng 9, và trong ô vuông thứ Ba ngày 11 có viết hàng chữ: làm bánh sinh nhật cho con.

Nàng bỗng thấy đau quặn phía dưới bụng. Cơn đau đến thật bất ngờ. Không lẽ chuyển bụng, nàng lo lắng nghĩ thầm. Bác sĩ bảo mãi đến cuối tuần sau kia mà. Hai tay ôm lấy bụng, nàng cố lết về phía giá điện thoại đặt trên quầy bếp. Nàng phải gọi cho chồng để báo tin. E chàng không về kịp. Nàng tưởng tượng chồng nàng bước vội vào thang máy, chạy xuống hết 84 tầng lầu, rồi tất tả băng qua hầm đậu xe sâu hun hút, lái xe về nhà để đưa nàng đến bệnh viện. Chắc chắn không kịp, nàng nhủ thầm. Không chừng phải gọi số cấp cứu hoặc gọi bà hàng xóm đưa nàng đi cũng được. Đau quặn như thế này chắc chắn đã đến ngày sinh. Nàng không ngờ nó lại đến sớm hơn tuần lễ. Ở bệnh viện nàng sẽ nhờ cô y tá báo tin cho chồng cũng không muộn. Chỉ vài tiếng đồng hồ nữa, trong nhà lại có thêm một niềm vui, một kết tinh nữa của tình yêu bất tận. Nghĩ đến đó, nàng phấn khởi gượng đi đến giá điện thoại.

Khi nàng vừa chụp được ống nghe điện thoại thì chuông đồng hồ trong nhà thong thả điểm chín tiếng...

Chú thích: Lúc 8:45 sáng ngày 11 tháng 9 năm 2001, bọn không tặc đã lái chiếc phản lực cơ chở đầy hành khách đâm vào toà nhà Trung tâm Thương mãi Thế giới cao 110 tầng, gây thương vong cho hàng nghìn người; trong đó có hàng trăm người chết tức khắc ngay trong giây phút va chạm đầu tiên. Bối cảnh câu chuyện xảy ra trong 30 phút, từ 8:30 đến 9 giờ sáng ■ =hải ngữ=

https://tieulun.hopto.org

CHIÊU DƯƠNG
Oregon, Hoa Kỳ

MỘT MẢNH ĐỜI

Chiếc máy bay Korea Air bay vòng mấy lượt trên không trung, cô tiếp viên hàng không đã thông báo chỉ trong mười phút nữa máy bay sẽ đáp xuống phi trường thành phố San Francisco Cô Hoàng Nhung vội lấy trong xách tay gương và lượt nhỏ, chải sơ lại mái tóc, lấy thỏi son màu huyết dụ tô lại đôi mơi cho mọng thêm tý nữa, chút má hồng cho gương mặt đỡ nhợt nhạt sau chuyến bay mười tám tiếng đồng hồ từ Việt nam trở lại Mỹ. Cô Hoàng Nhung ngắm mình trong gương lần nữa, hài lòng thầm nghĩ, về lại Mỹ kỳ này, 'giã" (Văn chồng hờ của cô) sẽ phải chết mê chết mệt vì cái sắc đẹp đã được hoàn toàn "chỉnh trang" của cô. Cô đã về VN tất cả bảy lần, mỗi lần về cô chịu khó bỏ chút tiền đến thẩm mỹ viện ở đây để sửa lại chút phần thân thể đã bị tàn phá bởi thời gian. Mỗi lần một hai trăm đô so với giá bên Mỹ cô phải tốn cả ngàn đô, quá rẻ. Lần đầu cô cắt mắt, lần thứ nhì sửa mũi (mũi cô đã sửa ba mươi năm trước khi

https://tieulun.hopto.org

cô còn làm ở mấy cái bar rượu ở Cam Ranh), nay sửa lại một chút cho chắc ăn, thẳng hơn, thon hơn và hỉnh hỉnh hơn. Sau đó là kéo da, nâng má. Lần này thì quan trọng hơn vì sửa lại phần bên trong và bên dưới thân thể. Sở dĩ không ai biết cô sửa sắc đẹp là vì mỗi lần như vậy cô ở lại VN cả sáu tháng, tám tháng để tỉnh dưỡng cho thật lành lặn rồi mới trở lại Mỹ. Cô khẻ mĩm cười tự tin với sắc đẹp của cô, ai có biết được cô đã hơn sáu mươi. Chả thế mà "giã" chịu đựng được sự xa cách cô một thời gian dài sáu bảy tháng, tính đến nay là đã bảy lần như vậy rồi Mỗi lần về lại Mỹ là cô cho "giã" đền bù xả láng, cô ỉ ôi khóc lóc tận tình: nào là cha già đau nặng gần chết, vì chữ hiếu tạm quên chữ tình, nào là khó khăn lấy lại căn nhà đã nhờ người giữ hộ khi cô vượt biên, nào là việc sửa nhà bề bộn ... nay xin bù lại bằng cái sắc đẹp này Nếu "giã" còn giận thì cô nói "giận thì em giận luôn cho mà coi". Mỗi lần như vậy là "giã" hết hồn hết vía, vồ vập ôm lấy cô mà hưởng nên quên hết sáu tháng tám tháng ăn chay niệm Phật cầu xin cho cô mau trở về với "giã". Cô còn lạ gì cái thứ đàn ông ham hố ấy, chục năm cải tạo, gặp cô khi cô bảo về sống chung (vì cô còn đang sponsor thằng chồng bên VN) thi "giã" run như cày sấy, đội ơn cô rối rít, không dám nhắc đến cái vụ cô đang bảo lãnh thằng chồng, "giã" im thin thít, cúi đầu sống với cô, nên nay dầu có phải chịu đau khổ vì cái xác thịt này chắc chắn "giã" cũng phải thua, đầu hàng vô điều kiện ngay.

Máy bay đã vào phi đạo và ngưng hẳn, hành khách đồng loạt đứng dậy, vươn vai uốn éo thân mình, thở phào nhẹ nhõm sau một cuộc hành trình dài. Cô lại tiếp tục nghĩ chuyến về VN này vui quá, cô đã ở mười tháng, kể cả ăn cái tết với bà con anh em, mặc cho "giã" trước Tết gọi điện thoại bao lần năn nỉ cô về Mỹ, cô chỉ hứa cho "giã" vui rồi cô lờ luôn. Mười tháng qua cô quả đã làm xong được nhiều việc. Chuyện sửa sắc đẹp khâu phần bên trong bên dưới đã xong, lành lặn, kín đáo, bác sĩ bảo đảm như gái còn trinh. Nhà cửa lấy lại, sửa sang trang bị cái giường ngủ bằng nệm loại "xịn", máy lạnh kê rồi, mua bàn ghế gỗ loại tân thời... giờ còn lại cô đã liên lạc với Nicole, một cô bạn cũ, để xin cho "giã" cái giấy nhập cảnh

https://tieulun.hopto.org

VN. Việc này đối với Nicole dễ như trở bàn tay, vì Nicole rất có thế lực, con gái thì lấy con ông to nhất nước, chồng sau thì đã về hợp tác làm áp phe với nhiều người, thế nên Nicole làm việc gì mà chả xong. Cô Hoàng Nhung và Nicole là hai bạn thân, cùng làm việc ở Cam Ranh trước 75, cùng có chồng là "Tá" không quân. Lúc đó Nicole hái ra tiền nhờ vào tấm thân kiều diễm. Nicole đã có hai con với hai người vừa là chồng, vừa là bồ cũ, thế mà vẫn lấy được ông Đại tá không quân khác tỉnh bơ. Nicole dẫn Hoàng Nhung đi xem thầy bói ở tận Ba Ngòi, người đã đoán trúng phóc là Nicole sẽ lấy được một ông quan to, rồi một ông quan to hơn nữa. Lúc đó người thầy bói này cũng đoán là Hoàng Nhung sẽ có được một ông bự cỡ Tổng bộ trưởng chứ không ít. Nicole cam kết với Hoàng Nhung là sẽ tìm cho ra cái ông ấy cho Hoàng Nhung. Nhưng không lâu sau đó năm 1975 Cộng sản đã ập vào miền Nam, toàn thể quân cán chính VNCH đã lần lượt xếp hàng vào các trại tập trung gọi là cải tạo. Nicole nhanh chân cùng ông Đại tá ra nước ngoài, Hoàng Nhung bị chồng bỏ, bơ vơ, mộng tan thành mây khói. Cam Ranh lúc bấy giờ không còn bóng dáng một chàng GI nào, cũng không còn đâu những anh chàng không quân cao ráo, đẹp trai, hào hoa, phong nhã, thần tượng của Hoàng Nhung. Ôi tiêu điều và hoang phế! Hoàng Nhung quá thất vọng nên trở thành con nhái của các nơi đồng bóng, tìm nguồn an ủi cho đến khi tìm được một đường giây vượt biên. Ngày đi vượt biên Hoàng Nhung đã hết sức giữ bí mật, thế mà người chồng cũ của Hoàng Nhung vẫn biết được, dẫn ba đứa con nhỏ từ bốn tuổi đến mười tuổi đến mè nheo Hoàng Nhung. Quá lo sợ chuyện vượt biên bị bại lộ, Hoàng Nhung đã thí cho chồng cũ và ba đứa con một ngày gọi là ngày gia đình để được yên thân và khỏi mang tiếng là ra đi không lời từ giã. Chuyến vượt biên thành công. Sang đến đảo việc đầu tiên là tìm cho được một thằng đàn ông để dựa lưng. Đây rồi thằng cha Văn, coi bộ cũng cao ráo đấy, coi bộ vợ cũng đã cho "de" rồi. Hoàng Nhung đoán được liền như vậy khi Văn cho biết vợ và hai con đã vượt biên khi anh còn trong trại cải tạo và hiện định cư tại NewYork. Hoàng Nhung biết ngay đây

https://tieulun.hopto.org

là một con mồi thứ thiệt. Quả đúng như vậy, một tháng sau Văn cho hay vợ anh đã sống với một người đàn ông khác, Văn giờ đây hoàn toàn đau khổ, cô đơn, và tuyệt vọng. Hoàng Nhung cảm thấy mình quá thông minh, nay chỉ còn trổ chút tài an ủi vặt, gạt cái cô tàu lai đang lẩn quẩn quanh Văn, là bắt được cái anh chàng cải tạo ngớ ngẩn này chui vào rọ tình ngay.

Hành khách đã lần lượt ra khỏi máy bay, qua thủ tục nhập cảnh, đi vào phòng lấy hành lý. Quang cảnh người đến đón thân nhân nhộn nhịp hẳn ra. Tiếng cười nói chào hỏi vang dội khắp phòng. Hoàng Nhung vẫn chưa thấy Văn, thôi chắc Văn đến trễ, cô nghỉ. Cô cẩn thận mở xách tay nhìn kỹ cái giấy nhập cảnh tạm vào VN cho tên Nguyễn Văn Văn, có hiệu lực trong vòng một năm, vẫn còn đó. Để được cái giấy nhập cảnh quý giá này, do lời giới thiệu của Nicole (nay đã trở về VN làm ăn chuyển tiền buôn bán gạo, nước mắm. Nicole đã bỏ ông Đại tá, nay lấy một ông lớn không quân khác, họ về VN làm thêm môi giới xây cất building và sân đánh golf) thằng Tổng Bí thư cục xuất nhập nước ngoài đã leo lên cái giường hai tầng nệm "xịn" của Hoàng Nhung, một đêm ngon ơ , máy lạnhh chạy ù ù. Thôi thì mọi chuyện đổi lại cũng có kết quả, nhất là thằng Tổng Bí thư này cũng không đến nỗi tệ. Sau ba mươi năm giải phóng nó đã có hàng triệu đôla Mỹ trong tay, nó biến thành một thằng đàn ông sạch sẽ, biết thắt cà vạt, đeo đồng hồ Rolex, đi xe Mẹt xờ, biết chơi gái Việt Kiều từ Mỹ về thật điệu nghệ. Hoàng Nhung thầm nghĩ mình thật may mắn có bạn như Nicole, không gặp lại nó thì biết bao giờ mình mới ngóc đầu lên được, ở cái apartment Văn được hưởng của chính phủ, đi cái xe Camry cũ hai chục năm trước...Còn đang xếp lại những hành lý vì thủ tục khám xét đã xong, Hoàng Nhung đẩy chiếc xe với hai vali ra gần cửa ra vào. Một em bé gái độ mười hai tuổi tiến lại phía Hoàng Nhung:

"Thưa cô, cô có phải là cô Hoàng Nhung không?"

" Phải tôi là Hoàng Nhung". Hoàng Nhung đáp: "Cô có cái thư của chú Văn đây", bé gái nói và trao cho Hoàng Nhung một phong thư. Còn đang tần ngần thì bé gái đã

https://tieulun.hopto.org

lẩn vào đám đông mất hút. Hoàng Nhung liếc nhìn phong thư thấy đúng là chữ của Văn, chồng hờ hay "boy friend" của cô. Trước khi về lại Mỹ, Hoàng Nhung đã có nói chuyện điện thoại vài ba lần với Văn, cũng vẫn phàn nàn chuyện đi đi về về VN của Hoàng Nhung, chuyện Văn được tái cử chức Chủ tịch Tổng Hội, cũng vẫn dọa dẫm nhau nếu cô không về Văn sẽ có vợ khác, thách thức nhau có ngon thì đi lấy vợ khác đi... Những chuyện đó đối với Hoàng Nhung coi như chuyện nói cho vui, vì Hoàng Nhung tin là Văn không thể có một quyết định nào khác hơn là chờ đợi Hoàng Nhung về. Văn rất sợ cộng đồng biết được việc Hoàng Nhung đi VN. Trước cộng đồng hải ngoại hai người là cặp vượt biển vượt biên tiêu biểu của thời đại. Cộng đồng tặng hoa cho Hoàng Nhung, vỗ tay tán thưởng những bài thơ vượt biển, tranh đấu chống bọn Cộng sản đã lùa dân ra biển dông. Văn là một người làm chính trị Văn không thể thả cái mồi vượt biển vượt biên còn đang ăn khách, nên cứ lo sợ việc đi VN của Hoàng Nhung bị Cộng đồng khám phá. Hoàng Nhung ngó quanh và bóc thư ra đọc,

Cô Hoàng Nhung,

Thư này đến với cô khi tôi phải đến địa điểm biểu tình để phản đối lại bọn Việt Cộng gởi ca sĩ, nghệ sĩ sang moi móc tiền đồng bào Hải ngoại, gọi là giao lưu văn hóa Tôi không thể ra phi trường đón cô về nhà được nữa, xin cô hiểu cho Tôi vẫn là một gã tỵ nạn bận rộn tranh đấu cho dân chủ, nhân quyền cho dân tộc VN còn đang sống dưới chế độ Cộng Sản bạo tàn. Mặc dù cô coi tôi là một người chồng hờ, ăn ở với nhau không chính thức, sống với nhau như mèo mả gà đồng, tôi vẫn cam chịu và sống với cô đàng hoàng . Cô đã từng dẫy đành đạch đòi về VN, trong lúc tôi là một Chủ tịch Tổng Hội chống lại bọn Cộng Sản VN. Bảy lần cô về VN, tôi đưa cô ra phi trường trong tâm trạng của một kẻ trốn tránh, trong nhục nhã và dối trá. Tôi phải trả lời với mọi người là cô đi Florida thăm con, đi Connecticut thăm cháu...Tôi đã tự nấu cơm lấy mà ăn, áo quần giặt giũ lấy mặc. Có những lần đau nặng phải đi bệnh viện cấp cứu tôi vẫn lái xe đi và về một mình trong khi thân thể, đầu óc vẫn còn lang mang với thuốc

https://tieulun.hopto.org

tê, mê. Nhưng ngược lại tôi vẫn làm việc như trước, đi dạy học, tham gia mọi sinh hoạt chính trị đấu tranh cho lý tưởng dân chủ, tự do cho một nước VN không độc tài cộng sản. Tôi suy nghĩ rất nhiều về đề nghị của cô: về Việt Nam sống, hợp tác với một tên tướng sắp về; theo cô bây giờ nước nhà đã độc lập, thành phố mở mang rất hiện đại giàu có, đẹp đẽ. Em đã lấy lại được cái nhà, đã sữa chửa rất là tiện nghi, cô đã liên lạc với các giới công an thành phố cao cấp để họ không làm khó dễ một người đã có nợ máu với nhân dân, đã vượt biển và đã tranh đấu chống lại họ, mà còn hứa tương lai sẽ có ban phát quyền hành chức tước, cô lại được làm ăn buôn bán dễ dàng. Lúc gặp cô tôi bị mất vợ, nhà cửa ở VN bị tước đoạt. Cô đã sống với tôi, không phải trả tiền nhà, bảo hiểm sức khoẻ tôi mua, đi hội họp thì nhận được những bó hoa, những tràng pháo tay tán thưởng vinh dự của một người tranh đấu chống cộng sản ở hải ngoại mà tôi cố tình tôn vinh cô cho mọi người biết. Nay với hành động của cô làm, tôi cảm thấy hổ thẹn như một người đã nuôi bọn giao liên trong nhà. Và tôi chắc cô cũng hổ thẹn với Cộng đồng Hải ngoại vì những chuyện chuyển tiền, du lịch, quảng cáo cho chế độ Công sản. Xa cô lần này tôi có dịp nhìn và nhớ kỹ lại những lần cô trở lại Mỹ cô đã mang cho tôi những tape nhạc, những CD, sách báo của Việt cộng. Cô đưa tôi, bắt tôi đọc, bắt tôi nghe. Tôi đã quăng hết vào sọt rác. Lần trở lại Mỹ, chao ơi cô ngọt ngào và nồng nặc mùi nước hoa rẻ tiền. Cô nói: ở vào tuổi hơn sáu mươi tôi còn sức gì để tranh đấu, chi bằng về VN sống an lành, trong nhà cao cửa rộng (bên Mỹ này tôi đang ở nhà trợ cấp của chính phủ), ăn uống thì ngon lành, trái cây ngon ngọt, cô nằm một bên, gái non nằm một bên, sáng phở, cà phê, karaoke; tối thì ánh đèn màu của hàng ngàn quán ăn với bao món ăn khoái khẩu, đặc sản, với bao cô gái mười bốn mười sáu phục vụ với giá rẻ mạt. Bên tai tôi luôn vang vang những lời mời mọc của cô; cũng bên tai tôi lời của những anh em chiến hữu, tin tưởng nơi lập trường chống cộng của tôi, nơi chí khí của tôi. Ôi bao năm chung sống cô không hề biết đến lý tưởng của tôi, cô đánh giá tôi thấp bằng một tên tướng hèn hạ, vô liêm sỉ. Cô hành

https://tieulun.hopto.org

động chạy chọt luồn cúi như một người đàn bà ích kỷ, mưu mô. Trong khi tôi chỉ muốn có một mái ấm gia đình, sống thanh bạch, đơn giản. Cô Hoàng Nhung ơi, đôla và vàng cô làm ăn được bao năm nay, cô hảy giữ lấy, đôla và vàng không có nghĩa gì đối với tôi. Tôi chỉ muốn có một tình yêu vợ chồng , một tình yêu của một người vợ nếu không cùng lý tưởng thì cũng hiểu được công việc của chồng, để cùng nhau ôm ấp mong ước, mong một ngày quang phục quê hương không bóng dáng những tên cộng sản độc ác hận thù.

Tôi ngừng bút nơi đây, tôi không thể ra phi trường đón cô về nhà như những lần trước. Tôi đã thay đổi các ổ khóa cửa nhà, xin cô đừng tìm đến tôi như một girlfriend nữa. Tôi không còn là một người tù ngớ ngẩn, tôi cũng không phải là kẻ bán đứng linh hồn tôi cho bọn quỷ đỏ vô thần. Xin cô hãy đem cái giấy nhập cảnh VN trả lại cho bọn công an cộng sản; đem cái tấm thân cô về VN dâng cho bọn cán bộ để đổi lấy vài ba lượng vàng, chúng nó đang khai thác dịch vụ mua bán đàn bà trẻ con thật tận tình. Tôi sống nghèo với bạn bè, với đồng bào hải ngoại và trong ý chí quật cường quyết đánh đổ chế độ độc tài đảng trị mà Cộng sản đã tròng tréo áp đặt lên tám mươi triệu đồng bào vô tội của tôi.

Tôi xin chào cô lần cuối.

Văn

Dù trước khi về lại Mỹ Hoang Nhung đã hết lời thuyết phục Văn về VN, cô vẫn cảm thấy bối rối. Bên kia đường, đối diện với phi trường, một rừng cờ vàng ba sọc đỏ bay phất phới, những tiếng hô đã đảo bọn cộng sản, Việt gian phản động, đã đảo bọn phản bội cộng đồng tự nạn vang dậy. Hôm nay là ngày cộng đồng và các đoàn thể quốc gia biểu tình chống bọn Việt gian tay sai cộng sản đưa ca sĩ trong nước sang trình diễn gọi là giao lưu văn hóa với khúc ruột ngàn dặm. Thoáng trong đoàn biểu tình Hoàng Nhung thấy Văn cầm lá cờ vàng đi đầu.

=Chiêu Dương=

https://tieulun.hopto.org

NGUỒN — Tạp Chí Sáng Tác Nhận Định Phê Bình

Văn Học Nghệ Thuật ▪ Diễn đàn VHNT của CSTV Cội Nguồn

▪ TIẾNG NÓI CỦA NGƯỜI VIỆT XA QUÊ HƯƠNG NẶNG LÒNG VỚI QUÊ CHA ĐẤT TỔ

▪ Diễn Đàn Của Những Người Cầm Bút Quốc Gia Kiên Định Lập Trường, Chính Kiến, Dùng Ngòi Bút Để Bảo Vệ Và Phát Huy Lý Tưởng Của Người Việt Làm Văn Học Nghệ Thuật Tại Hải Ngoại.

▪ Nơi tập trung những sáng tác văn, thơ, truyện, những lý luận, nhận định, phê bình, văn học nghệ thuật đáp ứng mọi lứa tuổi, mọi nhà, mọi giới. Bài vở đặc sắc, phong phú gồm nhiều tài liệu văn học quý hiếm cho giới trẻ tham khảo, học tập và nghiên cứu.

▪ Nơi Gặp Gỡ Trao Đổi Và Đóng Góp Của Những Cây Bút Tài Năng Uy Tín Của Văn Học Miền Nam Và Giới Trẻ Hải Ngoại

▪ Hình thức đẹp, trang nhã. mỗi số báo là một bức tranh nghệ thuật

▪ **Phát hành ngày 15 mỗi tháng ▪ Sách dày 160 trang**

Đọc Viết và cổ động NGUỒN là đóng góp thiết thực vào việc duy trì văn hóa Việt Nam tại hải ngoại.

Ấn phí và Cước Phí Bưu Điện

- Tại Hoa Kỳ: Một năm $72.00 kể cả cước phí. Hai năm $140.00
- Europe: US$120/1năm ▪ Australia: US$130 /1năm ▪ Canada $105/1năm ▪ Báo nhận tại tòa soạn $5.00/1số.

Liên lạc Tòa soạn & Bộ Biện Tập:
P.O. Box 3648. San Jose, CA 95156 - 3648 USA
Tel: (408) 386 0980 & Tel & Fax: (408) 729 8352
Email: tchinguon@yahoo.com

https://tieulun.hopto.org

Liên Lạc:
Đại diện viet.no: Phan Bá Thụy Dương
phanbathuyduong@yahoo.com

CSTV Cội Nguồn c/o Song Nhị
P. O. Box 3648 San Jose, CA 95156 - 3648 USA
tchinguon@yahoo.com

Ấn phí yểm trợ Quỹ Học bổng Tình Thương:
Mười tám Mỹ Kim

https://tieulun.hopto.org

81 199CA 7537
05/07 FM
72242-200 WA
HHGroup

https://tieulun.hopto.org

https://tieulun.hopto.org

3/12

https://tieulun.hopto.org

https://tieulun.hopto.org

BẢN [illegible]

tuyển tập giải truyện ngắn viet.no 2006

CỘI NGUỒN Ấn hành

VÕ THỊ ĐIỂM ĐẠM ■ HAI MÁ CON NÓ

VƯƠNG VĂN QUANG ■ XÓM TÔI 30 NĂM ■ QUỲNH

HOÀNG THU ■ GƯƠNG MẶT TỬ THẦN ■ KHÔN NGOAN CHẲNG LẠI VỚI GIỜI

LÊ ANH DŨNG ■ CHÚ ĐƯỢC ■ TỰ DO

ÁU TÍM ■ CHẲNG THÀ XE CÁT MÀ VUI

TRẦN THIỆN HUY ■ 5 GIỜ CHIỀU

TRẦN KHẢI THANH THỦY ■ NGƯỜI CHỞ XE ÔM ■ TRỜI ĐÁNH

NGUYỄN AN NHIÊN ■ MÓN QUÀ CỦA CON ■ CHUYỆN HỌC TRÒ

CẨM VÂN ■ TIM TÍM

NGUYỄN THỊ KIM LOAN ■ NHỮNG ÁNH MẮT TRẺ THƠ

ĐỖ THỦY TIÊN ■ CON GÀ TRONG VĂN HÓA DÂN GIAN ■ QUÃNG ĐỜI XUÂN HƯƠNG

NGUYỄN THỊ ANH ĐÀO ■ DỐC DÃ QUỲ ■ VẤP NGÃ ■ BỨC TRANH HOÀN HẢO

PHAN THÁI YÊN ■ VỀ VỚI CƠN MƯA

ĐÔNG HÒA ■ BÌNH MINH TRÊN CAO NGUYÊN ■ LỚP NHẠC CUỐI CÙNG

DUY AN ĐÔNG ■ PHÉP NHIỆM MÀU ■ CHUYỆ TÌNH ĐÁNG THƯƠNG

HUỲNH TRƯƠNG TUẤN ■ LÀM MAI

BẢO TRÂN ■ HỌC ĐÀN

MAI TRẮNG ■ MỘT BỮA RƯỢU

HẢI NGỮ ■ PHÙ DU CHIÊU DƯƠNG ■ MỘT MẢNH ĐỜI

San Jose
http://www.tuluc.co
Item ID
Pric
$25.50
Set: 1
https://tieulun.hopto.org